

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Josephi Judei Hist o

rici pte clara opera nō parua accuratiōe & diligentia recēter impressa
necnō a cōplurimū mēdisqbus passi ātea stātebāt terla atq; castigata

De Antiquitatib' Libri viginti nūc pti

mū cū duplici ad biblīā cōcordantia : vnaquidē generali ad leges &
historiales biblīe libros : altera vero spālī ad singula eorū dē capitula

De Judaicobello Libri septem ad octo

nouissimos eisdē de ātīquitatibus libros : necnō ad Agesippi xpīa,
q; de hierosolymis excidio quiq; libros collati cōsistatq; cōcordati

De Antiqua Iudeorū origine cōtra Gre

cos & Manethonē ægyptiū : necnon cōtra Appionē Alexandrinū
libri duo hucusq; confusi : nunc vero per capita distincti.

Ethiopicis Josephi operib' adiecta sūt

accuratē sigallīs capitibus cōpēdiosa argumēta : cū ānotatiūcul' i mar
gine vbiq; accommodatissime colloctis nō parū lectori cōducentibus

Roberti goullet sacre pagine professoris

eruditissimi : q p dīcta Iosephi opa eo modo quo pmissū ē nō sine ma
gnolabore excoluit : Tetramonō : ex ipsius Iosephi : biblīe historię (co
lastice Agesippi epithomatibus solēter conciliatum.

Eiusdē cōpēdiū de sex etatib' seculi i quo

p̄ter xpī genea logiā multa scitu dignissima cōtinent. brevis scilicet.
cosmographię collectio : & oim ferme regnorū origo successio & fi
nis q; reges i illis & quot annis regnauerunt. Illi p̄sertim quorum
sacri codices : ac Iosephus noster me minerunt.

Ex libris Fois Magni Bauari

Ingo Stadichs

Sum Bar.

Widmannj

Fide non con.

fide 1615

Abundantur parchisi in vico diui Ia
bi sub inter signio Lili aurei.

(151)

Ad reuerendū in Christo patrē et dominū Dominū Ludouicum·
Herbert Abricensem Episcopū omnigena virtute optimūq; litteris apprime cōspiciū in IOSEPHI
Hebrei historici recognitionē. ROBERTI GOVLET inter sacrarū litterarum professores minimi
prefacio

¶ PREFACIO

•Ecclesi. xxx. iij
 Marcusi Cato.

VEMADMODVM nihil est homini (q̄diu mortalem agit vitam) honesta operatio-
 ne diligentiq; industria cōducibilis (sacratissime p̄sul). Ita eidem torpedine ac iner-
 ti ocio nichil neq; perniciosus est neq; detestabilis. Siquidem ignauia animi flace-
 scunt torpescuntq; corpora: & multam pro ecclesiastici senrentia maliciā docuit ocio
 sitas quē omnia proculdubio abigit honestus labor. Hinc Marcus Cato dicere sole-
 bat hominis vitam propevti ferrum esse. Q̄ n̄ q̄dē ferrum (si exerceas) cum splendore
 conteritur: si nus rubigo interfecit: haud secus si se homo exerceat cum laudis splendore consumi-
 tur. Plusq; accidia affert detrimenti q̄ exercitatio. Quod & Christianus Poeta Mantuanus eleganti
 carmine exp̄ssit sic iniquens.

Baptista Parthe-
 nice Prima.

Pigros rubigine sensus
 Occia corroduunt: sopitaq; pectora torpor
 Noxius obliquat. ferrum si transit in vsus
 Assiduos splendore micat vultusq; nitenti.
 Audet ad argenti decus aspirare superbum.
 At si lingua quies ierit fuscatur: & atram
 Vertitur in scabiem: celeriq; absuntur euo.

Solon.
 Arist. eles.
 Cleantes.
 Appelles.
 Plinius.
 Seneca.
 Origenes.
 Iulius.
 iob. v.
 iob. vij.

Luc. xv.

¶ Proinde maiores n̄ri quicquid noctu dieq; elaborabāt spiritali apponebāt lucro. Vñ Solon vnus
 ex septē sapiētibus se aliquid quotidie addiscēte cōsenescere gloriabatur. ¶ Strati aut petēs Arist.
 plūbea manu pilā sumebat quē in subiectū vas enēū decidēs ad studiū excitabat. ¶ Cleantes noctu
 hortos irrigabat quo posse iterdiu philosophiē studio icūbere. Appelles itidē egregius p̄ctor nūq̄ t̄i
 occupatū diē egit qui artis suē lineā duceret: vñ tale emanauit adagiū: nulla dies siue lineā Plinius quo
 q; omne tēpus quod litteris nō impartiret: perire arbitrabatur. ¶ Etiā nō seneca ociū sine litteris mor-
 tēviuiq; hoīs dicebat eē sepulturā. ¶ Nō parū cōmēdatur Ad amātius Origines vt pote cū neq; cibū
 absq; erudita lectiōe sumere voluisset neq; manus habuerit vnq̄ pugillari vacuas. Iulius ille cēsār ma-
 gnis effert p̄conijs q̄ bella quē die gessisset noctē mādabat litteris. His nāq; ceterisq; sapiētē studiosis
 exploratū est hoīem natū esse ad laborē & auē ad voluntatū. Malicia siquidē inquit iob ē vita hoīs sup
 terrā & sicut dies mercenarij dies eius. Quo circa nullūv credere par ē grauiorē arbitrari sūt iacturā q̄
 futilē t̄pis contritiōē: de quo reddenda esse villicationis rationē euangelicū verbū cōminatur. ¶ Ho-
 rū itaq; vestigia p̄virili eminus sequi percipiēs vt ociofinitē omniū bonarū artū nouercā deuitare: nō
 nihil studiosi operis volui deligere quod etiā in comunē hoīm cederet vtilitatē: sciens hominē hoīm
 cā vt p̄ritū habet puerbū fuisse natū. Verū eniuero op̄erep̄ciū eē duxi si antiquorū libros q̄ nichil
 mea iētentia ex his quē ad cōmunē hominū eruditiōē necellaria p̄termiserūt nobis relictos a mē
 dis & erroribus quos indies aut ex frequēti transcriptione seu p̄ssione acquirūt eleuamus p̄stinoq;
 restituamus nitore. Sic eni equū est vt q̄d crebro male pullulat crebrius succidat. Necvero minus respu-
 blice cōfuerūt qui aurū repugnāt q̄ qui effodiūt. ¶ Quū igitur michi egregia IOSEPHI quē h̄dē IO-
 SEPHI vocāt op̄a occurrisset vsq; adeo deprauata vt neq; aūsula q̄dē itegra ferme appareret: cepi
 ad illius tā digni tāq̄ vtilis atq; necessarij op̄is castigatiōē manus applicare cū mihi vacabat ocio &
 his q̄dē diebus feriatis qbus populo cōcionari nō suppetebat. Ea nāq; ratiōe potissimū p̄suasus sū q̄
 hmōi opera ad sacrę historie elucidatiōē sint per qua necessaria. Adde q̄ tu in sane multa reperies
 etiā scitu dignissima quorū sacrę nostrę litterę nichil mēstinerunt. Et cū a Machabeorū tēpestatē vsq;
 ad Christi tēpora centū & plus effluxerimānt: in quō quidē tēp̄is intersticio nihil in biblia de iudeo
 rū statu memoratur. Hęc habes p̄ illa tēpestatis itercapidine apud nostrū iosephū accuratissime de
 scripta quē etiā omnia vsq; ad quadragesimū & supra post salutiferā Christi passiōē cōtinuauit annū
 ¶ Meminit ad hęc iosephs sanctissimi saluatoris n̄ri. Quinetiā de iohānis baptistę & iacobi minoris
 sanctimonia mētiōē facit idq; ad nostre religionis p̄conia p̄ppe cū ab aduersarijs bonū habere testi-
 moniū sit opido per q̄ cōmēdabile. Quo circa hoc egregiū opus antiquitatis ab ipsimet hebreis n̄re
 inuidētibus fidei teste Pico Mirindula fuit viciatū. ¶ Est p̄terea librorū iosephi lectura maxie de
 iudaico bello p̄ hac fluctuosa tēpestatē qua tantus bellorū in Christianitate ingruit horror vtilissima
 Qu andoquidē nichil ferme videbis in his que modo geruntur cruentissimis p̄lijs cui nō videatur
 sise aliquid olimiudeis quibus i religiōe sed lōge sanctiore succedimus cōmerētibus suis sceleribus
 botigisse quotū iosephus n̄ finale narrat excidiū. ¶ Nunc vtinā principes n̄ri bellorūq; auspices ha-

Vtilitas! lecturę
 librorū iosephi

beret pre oculis: cognosceret utique; quod discriminosus bellorum aditus; quodque dubius sit exitus Hos ne perque autu
mare non cum tanta pernicia perpenso fore ad bellicas expeditiones: cum perhorrida humani sanguinis per
fusione succederet. Vnde prothnesas tot infantiu expilatioes & cedes tot diuersorum exiciales locorum euer
siones. stupra/raptus/adulteria/rapine/furta iuste exactioes sacrilegia & imunera mala pdeunt. Ah uti
na saperet & intelligeret ac nouissima pvideret. Sed de his alias. ¶ Huius itaque egregia iosephi ope
ra non sine multa lucubratione: improboque labore recognoui sic quod meo iudicio nullae aut ppauere sup
sint mede: nisi quas Calcographorum/quibus sepe adesse non potui/opus ipsum imprimendo parti igno
rantia: parti negligetia contigit emerfisse. Quapropter si inter legendum quippiam erroru inuenias aut in
coccinua elementorum variata/aut falsa numerorum supputatione vel negligenti alicuius dictionis omisso
ne non michi ascribas queso. ¶ Libros autem aniquitatu ad bibliam nostram historias quatuor se protrahunt or
dinatis in inferiori margine singulorum librorum & capitum anotationibus concordare studui. Libros
quoque septem de iudaico bello cum octo nouissimis antiquitatu libris: necnon cum historia Aegessippi Chri
stiani antiquissimi/quam de hierosolimitano excidio in quibus libris scripsit/libros in margine & capita sub
figuando conciliaui: huic addendo operi quod Iosephus misit. ¶ Nouissimum insuper opus o iosephi ubi
aliorum meminit librorum/quod contra grecos Manetonem egyptium & Appionem alexandrinum de sue gen
tis antiquitate compilauit/distinxit per capita:& singulis omniu librorum capitibus breuiuscula sumaria
adieci: ac in superiori margine per studij leuando labore per quod utiles annotaciunculas locaui. ¶ Ceterum
indicem toti operi pernecessarium adunavi quod Monotesseron sine TETRAMONON potest appellari
Ex quatuor enim historiis compendiosissime coccinatum est. Nam singula operum iosephi epithomata com
plectitur. in quibus summati perstringuntur quae in Iosepho diffuse enarrantur quibus quae tam ex biblia qua
scolastica historia capita annotantur in quibus illa per aple continetur adeo ut compendiarie via sit ad per
uestiganda vniuersa quaquauerum tendas. Idem ex egeffippi historia in libris de iudaico bello effeci insup
ra ex biblia quod historia scolastica & egeffippo additioes eorum (scilicet) quod noster Iosephus pretermisit/
suis apposui locis. ¶ Verum enim cum laborum sine voluissim imponere statim bellorum memoria/quibus he
heri aduersus ferme omnigenas hominum nationes fuerunt exercitati nouum michi ministravit negocium
Nam ut nostri iosephi elucesceret historia compendiosam de sex seculi etatibus ex sacris codicibus necnon
catholicis doctoribus & alijs antiquissimis non paruo studio collectionem coegessi ubi adiecta breuiuscu
la vniuersi orbis cosmographia & omnium regnorum incia regumque successiones nomina & annorum numeri
usque ad iosephi nostri tempora quatuor ad operum eius luculentiorum intelligentiam videbatur conducere per
strigui. ¶ Ad haec sacratissimam saluatoris nostri. IESU CHRISTI generaliam quod factus est ex semine dauid
secundum carnem ex philonis iudei & diui hieronimi & aliorum autenticorum scriptis Matheum & Lucam euangelistas necnon & nonnullos sacre scripture alios passus concordando luculenter inserui. ¶ Cum itaque aio
voluntate cui has meas lucubracionulas deuouerem tu mihi imprimis occurristi dignissime pontifex cui
plurima debeo ceterique mei contubernales Haricuriani quippe cum tuis auspicijs Recuerdus in Christo
pter & dominus dominus bonae memoriae Gaufridus. herbert Constiensis olim praesul meritis germanus
tuus cuius animam collocet dominus cum principibus populi sui a paucis annis Haricurianum ludum no
strum applissimis donauit prouentibus: ad scolasticorum educationem: ob idque tu cum claris fratribus tuis quo
rum officijs me totum deuoui & deuoueo ampla impartitum es munera. Efflagito igitur id munuscu
li huius accipias animo: Artaxerxis exemplo qui ut meminit Plutarchus inter equitandum a colone
quodam laguculam aequam plenam hilariter excepit animi affectum pluris quam muneris quantitate ducens
Cum enim propter bonas artes quibus maximopere clares obque animi tui virtute qua praestantius nichil
est Et praesertim propter illam tuam benignam affabilitatem qua animos hominum tibi concilias & ad te di
ligendum allicis omnibus sis gratus & amabilis non ambigo si hic noster labor tibi placeat qui omnibus
sit acceptus. Vale praesulum columen & decus EX HARICVRIANIS Sedibus Parrhisij tertio kalen
das Februarias. Anno dominice salutis Millesimo quingentesimo decimo tertio.

Deutro. xxxij.

Roma. capi. f.

Plutarchus.

1573

Iosephi in pseudographos Querimonia.

Mancus ego nuper Lacero mutilatus amictu:
Crinibus impexis pube regente genas
Obscuratque miser longe relegatus in oras
Exilium quæsta est mens gembunda suum
Detritus iacui truncato stipite nullis
Nexibus aut neruis squallida membra valet
Saucia nec doctus reparauit corda Machaon
Lumina nec chyron: curaque phillicides.
Non circes uiuit false non phalidos herbe

Nec coi quicquam pharmaca rara senis
Hei nimium possem vigilatas plangere noctes
Atque queri studio preterisse dies
Ut mea calorū memorarent gesta virorum
Scripta: vel optato sine legatur opus
Ni bene crescenti occurrissent numina morbo
Dum michi constanti mente Robertus adest
Ingenium: feruens studium constantia sudor
Me foedis soluit lector amande notis

FINIS

a. d.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

Incipit Flautus Iosephus historicus illustrissimus de Iu-

daico bello per venerabilem Ruffinum presbiterum de greco in latinum traductus An
te hac quidem mendose impressus ac in infinitis ferme locis deprauatus: nunc vero
per grauissimum atq; profundissimum theologie doctorem necno professorem:
magistrum Robertum Gouillet: non sine multa lucubratione grandiq; la
bore in suum primum statum restitutus excultus & ubiq; emendatus
adiectis singulorum capitum compendiosis argumentis: cum
annotatiunculis perq; vtilibus in margine collocatis nec
non cum concordantijs ad libros eiusdem Iosephi
de antiquitatibus & ad Aegespum christia
num de Excidio Hierosolymitano.

PROLOGVS.

A **VONIAM** bellum quod cum populo Romano gessere iudei omnium maximum que
nostra etas vidit. queq; auditu percepimus ciuitates cum ciuitatibus gentesue com
misisse cum gentibus quidam non q; rebus interfuerint. sed vana & incongrua narra
tium sermones auribus colligentes oratorum more perscribunt. qui vero presto fuerunt
aut romanorum obsequio: aut odio iudeorum contra fidem reru falsa confirmant scriptis
aut eorum partim accusatio: partim laudatio continetur nusq; vero exacta fides repe
ritur historie. Idcirco statui que retro barbaris antea missi patria lingua digesta: greca nunc his qui Ro
mano imperio reguntur exponere. Ego Iosephus Mathie alias mathatie filius hebreus genere sacer
dos ex hierosolimis. qui & initio cu Romanis bello confixi. postea gestis quia necessitas exegit inter
fui. Nam cum hic (vt dixi) motus grauissimus exortus: romanorum quide populum domesticus mor
bus habebat. iudeorum autem qui etate validi & ingenio turbulenti erant. manu simul ac pecunia vi
gentes: adeo temporibus insolenter abusi sunt. Vt pro tumultus magnitudine hos possidendaru spes
illos amittendarum partium orientis motus inuaderet. Quoniam iudei quidem cunctos etiam qui
trans eufратem essent gentiles suos secum rebellaturos esse crediderat romanos autem & finitimi ga
lathie irritabant. nec manus celtica quiescebat. dissensionumq; plena erant omnia post Neronem. Et
multos quidem reges tempus adhortabatur: lucri autem cupidine pars militaris mutationem presen
tinm desiderabat. Itaq; indignum esse dux errantem in tantis rebus dissimulare veritate: & parthos
quidem ac babilonios arabumq; remotissimos & vltra eufратem gentis nostre incolas itemq; ad iabe
nos mea diligentia vere cognoscere vnde cepisset bellum: quantis cladibus constisset. quoue modo
desisset. Greecos vero & romanorum aliquos qui militiam secuti non essent figmentis siue adulationi
bus captos ista nescire: atq; hystorijs audent eos inscribere. Qui preter hoc vt michi quidem videtur
q; nichil sanum referunt: etiam de proposito decidunt. Nam dum romanos magnos volunt ostende
re: iudeorum rex extenuant & in humilitatem deiiciunt. Non autem intelligo quonam pacto magni
esse videantur qui paru a superauerint. & neq; longi temporis eos pudet quo bellum tractu: neq; mul
titudinis romanorum quam in ea militia labor exercuit. neq; ducum magnitudinis: quorum profecto
gloria minuitur: si cum multum pro hierosolimis desudauerint rebus per eos gestis aliquid deroge
tur. Nec tamen ego contentione romanas res extollentium gentiles meos amplificare decreui: sed fa
cta quidem vtrorumq; sine vilo mendacio prosequar: dicta vero de factis reponam: dolori atq; affe
ctioni mee in desendis patrie cladibus indulgens. Nam q; domesticis dissensionibus euersa: & in te
plum sacrosanctum inuitas romanorum manus atq; ignem iudeorum tyranni traxere: testis qui eam
vastauit ipse cesar titus per omne bellum miseratus quidem populum q; a sediciosi custodiretur: se
pe autem consulo differri passus ciuitatis excidium protracto obsidionis spacio: dum modo belli po
niteret auctores. Quod si quis me aduersus tyrannos eorumq; latrocinium accusatorie loqui putet.
vel patrie miseris ingementem calumniari preter legem historie dolori veniam tribuat. Ex omnibus
enim que romano imperio parent: solam ciuitatem nostram contigit ad summum felicitatis gradum
procedere: eandemq; ad vltimos casus deponi. Deniq; oim post condita secula res aduersas si cum
iudeorum calamitatibus conferantur: superatum iri no ambigo. Et horum auctor nullus externus est.
Vnde nec fieri potest vt a questibus temperetur Si quis autem clarior misericordie fit iudei: rex qui
dem tribuat historie: lamenta vero scriptori. Quanq; merito grecorum disertos increpauerim: qui tatis
rebus sua memoria gestis quarum comparatione preterita olim bella exigua demonstrantur: iudices re

Iosephus iude
us genere sacer
dos in initio bel
li contra Roma
nos confixit.
Spes iudeis pos
sidentaru orien
tis partiu & me
tus Romanis a
mittendaru ca fu
it iudaici belli.
Adulatores qui
da romanos vo
lunt exaltare & iu
deos deprimere

Sine medacio p
mittit vtroruq;
facta conscribere

Felicitissima pri
mo hierim post
ea miseria. &c.

prologus

fident aliorum facundie detrahentes. quorum & si doctrinam superant. voluntate vincuntur. Ipsi vero assyriorum & medorum gesta perscribunt veluti minus recte a scriptoribus antiquis fuerint exposita cum in scribendo tantum eorum viribus cedant quantum sententie. Erat enim unicuique studiū quē vidisset facta scribere: quoniam & interfuisset rebus gestis: & efficaciter quod promittebat impleret: mentiri apud scientes inhonestum esse videretur. Enim vero noua quidem neque ante cognita memorie tradere suisque temporis res commendare posteris. Laude ac testimonio dignum est. Industrius autem habet non qui alienam dispositionem atque ordinem transfert. sed qui noua dicendo etiam corpus proprium conficit historie. Sed ego quidem sumptu ac labore maximo qui essem alienigena: grecis & romanis gestarum rerum memoriam repono. Ipsi autem indigenis ad quęstum quidem ac lites ora patent lingue que solute sunt ad historiam: in qua verum dicendum: summaque ope negocia colligenda sunt obmutescunt concessa infirmioribus neque scientibus licentia scribendi res a principibus gestas. ¶ Honoretur itaque apud nos historie veritas que a grecis negligitur. Ab origine quidem iudeos repetere qui fuerint quoue pacto ab egyptiis discesserint: quasque regiones errando peragrauerint: & quas vel quotiens incoluerint: & quemadmodum inde migrauerint neque huius esse temporis & preterea superuacuum existimaui: quoniam multi ante me iudeorum de maioribus huius gentis verissima composuerunt & nonnulli grecorum que illi scripserant patria voce prosecuti. non multum a veritate deuiarunt. ¶ Exinde autem historie principium sumam: quo scriptores eorum & propheta nostri deserunt. Et bellum quidem meis temporibus gestum latius quaque potero diligentia referam. Quę vero etate mea sunt antiquiora summam breuiterque percurram quomodo anthiochus cognomento epiphanes deuictis penitus Hierosolimis cum triennii sexque menses eam tenuisset: ab Assamonei alias Asamonei filijs expulsus est. deinde quod eorum posterum de regno dissentientes ad res suas occupandas populum romanum peruenire traxerunt: quique Herodes Antipatri filius eorum potestatem deposuerit auxilio sossij. Tum quomodo herode mortuo plebis in eos orta seditio est augusto quidem imperante romanis. Quintilio autem varo in locis degente: quique bellum anno duodecimo post imperium Neronis eruperit: quamque multa per Sossium acciderint: quantaque ad primos impetus armis iudei persualerint quoque modo ac colas permunierint. Et quod Nero propter Cestij alias Cessij peccata summe rei metuens Vespasianum bello preposuerit. & quod cum maximo filiorum iudeam intrauerit quantumque romanorum exercitum ducens. quantaque manus auxiliorum per omnem cesam fuerit galileam & quod eius ciuitates quasdam victoria ceperit alias deditione ubi etiam romanorum in bello disciplinam curamque rerum & vtriusque galilee spacia & naturam finesque iudeę necnon & peculiarem terrę equalitatem lacusque & fontes captarumque ciuitatum mala cum fide sicut vidi aut pertuli expediam Nec enim miseras meas celauerim: cum eas scientibus relaturus sim. ¶ Deinde quod iam fessis rebus iudeorum neque quidem morte obierit. Vespasianus autem in hierosolimam properans imperij causa retractus sit: queque signa ei de hoc contigerint. romęque mutationes: & quod inuitus imperator a militibus declaratus sit. & quod eo disponende re publice gratia in egipto digressus. iudeorum status seditionibus agitatus sit quoque modo tyrannis succubuerit. eorumque inter se discordias: & quod ex egipto tytus reuerius bis iudeorum fines ingressus sit. quoque modo exercitum & quo in loco congregauerit. vel qualiter & quotiens ciuitatem affecerit ipso presente seditio aggressus quoque numerosos & quantos erexerit aggeres triumque murorum ambitum & magnitudinem siue mensuram. & munitionem ciuitatis. & phani templique dispositionem. ad hec arę spacium atque mensuram verissime dicam. Festorum quoque dierum mores aliquos septemque: iustrationes & munera sacerdotum. Itemque pontificis vestes sanctaque templi cuiusmodi fuerint. sine aliqua dissimulatione vel adiectione memorabo. ¶ Narrabo deinde tyrannorum in suos gentilium crudelitatem. romanorum in alienigenas humanitatem: quotiensque titus ciuitatem simul ac templum seruare cupiens ad concordie foedera dissidentes prouocauit. Discordia vero populi vulnera & calamitates. quique multa mala nunc bello nunc seditionibus. nunc fame perpassi. postea capti sunt Nec ergo aut profugarum clades. aut captiuorum supplicia pretermittam vel quemadmodum templum inuito cesare conflagrauerit. quaque multe opes sacre flamina rapte sint. ac totius que reliqua erat ciuitatis excidium: & que precesserant portenta atque prodigia. vel tyrannorum captiuitatem vel que seruituti abducta est multitudinem aut cuius quisque fortune sit distributus: & quod romani quidem belli reliquias persecuti sunt in eorumque munimina funditus eruerunt. Titus vero peragrato territorio cuncta restituit. eiusdemque reuersionem in italiam ac triumphum. ¶ Hęc omnia septem libris comprehensa prescripti: & ne uisitationes a rerum scientibus & qui bello interfuerunt sustineam: verum amantibus prout verius potui cuncta explicauim. Narrandi autem initium faciam: hoc ordine quo capitula sunt digesta.

Veritas historie
a Grecis negligitur
& a iudeis honoratur.

Modum declarat
auctor procedendi
in presenti opere
Summa tractandorum
in hoc opere.

Epilogus dicendum.

Septem libris per
actum opus de iudaico bello.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit Liber Primus.

¶ Contensione inter Iudeos & Antiochum Epiphaniam relictis patris deo-
bus confugerunt qui maximo cum exercitu ventens ciuitatem cepit & militibus perdati & a
idem templum spoliavit & sollemnitate per tres annos sexq; menses prohibuit videri pontifex On-
ias ad Ptolemaeum fugiens templum simile Hierosolymitano in aegypto edificauit Antiochus ab-
stem circuncisionem prohibens porcos fecti immolari. Matathias vero Asamonei filius & sacerdos
Bachidem occidens fugit in montes sed inde multis sibi sociis commisso praelio hostes superauit.
Mortuus autem Iudei filio principatum dedit qui Antiochum vincens templum purgauit & noua
vasa intulit. Mortuo quoq; Antiocho filius eius Antiochus odij heres exercitum contra Iudeos
parat. Et eleazarus elephantem occidens sub ventre illius interficit Antiochus autem Hierosalem ob-
sidens post paucos dies virescens periculis coactus recedit. Et Iudas multis perfectis hostibus co-
cubuit & frater eius Iohannes.

Capitulum primum.

CVM POTENTES ALIAS gentes Iudeorum inter se dissidentes eo tempore quo de-
ta Syria cum Ptolemaeo sexto Antiochus (qui epyphanes dictus est) ambigebat. ¶ Erat
autem illis contentio de potentia qd honoratus quilibet grauius ferebat similibus sublugari.
Onias quidem & pontificibus postq; preualuit thobie filios expulsi ciuitate. Illi autem sup-
plicati ad Antiochum confugerunt petentes vt semet ipsis in iudeam intraret. Idq; regi per-
suumum est: tam pridem sic animato. Quare cum magnis militum copiis egressus & ciuitatem forti-
ter expugnauit cap: & maximam eorum multitudinem (quibus Ptolemaeus carior erat) interfecit.
¶ Datusq; passim militibus praedandi licentia ipse & templum expoliavit: & quotidianae religionis
assiduam per annos tres sexq; menses inhiuit. ¶ Pontifex autem Onias effugit ad Ptolemaeum
acceptoq; ab eo in Heliopotana regione solo sibi opidum condidit Hierosolymis simile: templumq;
edificauit. De quibus iterum oportune referemus. Verumtamen neq; praeter spem deudici ciuitas ne-
q; populatione neq; tantecedes Antiocho satisfuerunt: sed intemperantia viciorum eorumq; memo-
riae in obidione pertulerat Iudeos cogere coepit vt abrogato more patrio nec infantes suos cir-
cunciderent porcosq; super aram immolarent. Quibus omnes aduersabantur optimus vero quilibet
praefatus uidebatur. Et Bachides praesidijs ab Antiocho praepositis: ad naturalem crudelitatem
suam praecipitis in ipse obsecundans omnem modum iniquitatis excessit: cum hic sigillatim viros
honorabiles verberaret: communiter quotidie specie capere vrbes exhiberet: donec eos atrocitate in-
commodorum qui ea patebantur ad vindictae audaciam irritauit. ¶ Deniq; Matathias Asamonei
filius vnus ex sacerdotibus ex vico (cui nomen est Modin alias Moneir) cum manu domestica na-
tinq; filios habebat: sic his armatus Bachidem occidit & statim quidem praesidorum multitudinem
veritus in montes refugit. Multis vero ex populo sibi sociis recepta fiducia descendit: commissoq;
praelio superatos duces Antiochi ex Iudeae finibus exegit. Secundis autem rebus potentiam nactus
fussq; nolentibus qd eos ab alienigenis liberasset imperans: mortuorelieto Iudei principatu: qui filio
tum suorum natu maximus erat. ¶ Ille autem nec enim cessaturum existimabat Antiochum & in-
digenarum constabat exercitum: & cum romanis primus amicitiam pepigit Antiochumq; epypha-
nem iterum in fines suos ingredientem vehementissima percussam plaga repperit. Adhuc autem fer-
uente victoria in praesidia ciuitatis impetum fecit. neodum enim celsa fuerant habitosq; confictu mili-
tes de superiore ciuitate quae pars sancta dicitur ad inferiorem compellit. Phano autem potius & lo-
cum purgavit omnemq; muro cinxit: & vasa noua diuinis rebus curandis fabricata in templum intu-
it veluti pro prioribus prophanatis aramq; aliam edificauit & religionibus dedit initium. ¶ Sacro
autem ritu vix ciuitati reddito moritur quidem Antiochus: regni autem eius in Iudeos filius eius
Antiochus odijq; heres exigit. Quamobrem congregatis peditum militibus quinquaginta equitum
autem ad quinq; milia: octingentis vero elephantis per montana Iudeae partes aggreditur. Et beth-
suron alias bethsuram vel befferon quidem municipium capit: in loco vero cui betracabrie alias ber-
gazarie nomen est qua transitus erat angustior Iudas cum suis copiis occurrit. Et priusq; congrede-
rentur agmina eleazarus frater eius prospecto praeter alios excelso elephante turriq; maxima & muni-
mentis aureis ornato illuc Antiochum esse ratus a suis procul excurrit: ruptaq; hostia acie ad ele-
phantem vsq; peruenit. Sed illum quidem quem regem esse opinabatur contingere qd multum super
emineret minime potuit. Beluam vero in ali: o percussam super se deposuit & obortus interficit nulla re
alia gesta nisi qd magnum opus aggredi conatus post vitam gloriam habuit. Qui tamen regebat ele-
phantem priuatus erat. Et si casu in eo fuisset antiochus nichil plus eleazaro praestitisset audacia qd
vt sola spe praecleari facinoris mortem videretur optasse. Hoc autem fratri eius etiam totius praesij pre-
sagium fuit. Nam fortiter quidem Iudei diutius decertauerunt: sed a regis secunda fortuna visis numeroq;
A.ij.

Cōtētiōe iter tu
deos orta multi
ad ātiochū Epy
phanem cōfuge
rūt relictis pater
nis legibus q mā
ximo cū exerci
tu veniens ciui
tatem cepit. &c
Onias ad ptolo
meū fugiēs tem
plū simile hieo
solimitano i egy
pto edificauit.
Crudelitas ātio
chi qui porcos i
molari iussit &
circuncisionem
prohibuit.
Matathias Asa
monei filius sa
cerdos hñs qui
q; filios bachidē
occidēs fugit in
mōtes sed deñ
multis sibi socia
tis cōmisso pre
rauit & moriens
iudei filio princi
patum reliquit.
Mortuo antio
cho rege filius
eius Antiochus
odij heres exer
citum contraiu
deos parat.
Eleazarus ele
phantem occidēs
sub ipsius vētre
interijt.

Liber primus Iosephi Iudei

Antiochus hierosolymam obsidet & iudeos in iherosolyma conficit. Antiochus autem ad Hierosolymam profectus ibique dies paucos commoratus iherosolymam pœnia inde discredita: relicto quidem ibi presidio quantum satis esse arbitrabatur. Cetera vero multitudine ad hiemandum deducta in syriam. Discessu autem regis iudas non quiescebat sed accessione multorum suę gentis animatus aggregatis etiam quos ex prelio receperat apud vicum ad asiam cum Anthiochi ducibus congregeditur factisque fortibus in prelio cognitus. Multis hostibus interfectis occubuit & frater eius iohannes occiditur insidijs eorum captus qui cum Anthiocho sentiebant.

¶ Ionathas dux iudeorum mortuo iuda fratre Anthiocho reconciliatus dolo se interficitur a Triphone Symon vero victoria potitus pontifex creatur liberans a macedonum dominatione iudeos. cxiij. annis. Sed generi sui insidijs in conuiuio occiditur. Qui captiuam uxorem symonis cum duobus filiis tertium iuniorum filium iohannem qui hyrcanus dictus est voluit occidere. Sed ipse paternum honorem recipiens bellum contra Ptholomeum matri & fratribus auxilio futurus. Ptholomeus vero quotiens ab hyrcano premeretur matrem eius & fratres in murum productos verberabat & precipitare minabatur. Unde ad misericordiam commotus cessabat licet mater ipsa illum non parcere impio precaretur. Hyrcanus autem aperto David sepulchro ablatis inde pecunijs Anthiochum iudeam vastantem placuit primisque peregrinos aluit. Ciuitates quoque syrie bello inuadit Anthiocho contra mœdos bellante. Et contra Samariam mouet exercitum obsidioni preestis filiis a quibus Anthiochus victus fugit Samariaque funditus diruta est. Inuidiam insuper gentilium contra hyrcanum & filios prosperitas rerum concitauit. Hyrcanus autem cuius virtutum maxima est laus anno principatus xxxvij. obiit quinq; post se relinquens filios.

Capitulum secundum.

Ionathas dux iudeorum mortuo iuda fratre Anthiocho reconciliatus dolo se interficitur a triphone.

Cum autem successisset ei frater Ionathas: & in alijs que ad indigenas pertinerent cautius se se ageret suamque potentiam romanorum amicitia corroboraret. Anthiochi quidem filio reconciliatus: non tamen horum ei quicquam profuit ad periculum depellendum. Namque Triphon tyrannus Anthiochi quidem tutor: sed insidijs eum captans & preter hoc amicis dare cupiens ionathan cum ad Anthiochum paucis comitatus Ptholomaida venisset dolo comprehēdit: eoque victo contra iudeam mouit exercitum. Unde repulsi a Symone ionathę fratre: quoque ab eo superatus esset frater: eundem ionatham interfecit. ¶ Symon autem fortiter regendis rebus mœtus. Zoaten quidem & iopam & tamnium capit. Euerit & Acccharam subactisque presidijs aduersus triphonem anthiocho auxilium prebuit. quem Doris ante militiam quam in mœdos habuit obsidebat. Sed regis audiatem satiare non potuit: quamuis neci Triphonis suam quoque operam adhibuisset. Non multo enim post anthiochus cendebeum ex ducibus suis ad vastandam iudeam opprimendumque seruitio symonem cum exercitu misit. Ille autem quam senior erat bellum tamen iuueniliter amministrauit & filios quidem suos cum validissimis premisit partem vero multitudinis comitatus alio latere aggre ditur multisque per multa loca insidijs etiam in mœtana dispositis in omnibus superat clarissimamque potitus victoria pontifex declaratur: & centum septuaginta post annos iudeos liberata dominatione macedonum. Et hic autem moritur in conuiuio captus insidijs ptholomei generi sui: qui eius coniugem duobusque filiis in custodiam conclusis certos misit ut iohannem tertium cui etiam hyrcanus fuit nomen interficerent. Cognito autem impetu qui parabatur adolescens ad ciuitatem properabat multo populo fractus & propter memoriam paternę virtutis: & quod iniquitas ptholomei cunctis esset inuisa. Voluit autem etiam Ptholomeus alia porta ciuitatem ingredi: sed a populo reiectus est qui maturius hyrcanum susceperat. & is quidem statim in quoddam vltra hierichonta castellum recessit quod dagon vocatur. Hyrcanus autem paternum honorem pontificis assecutus postque deo sacrificia reddidit velociter ptholomeum petijt & matri simul & fratribus adiumento futurus: castellumque aggressus alijs quidem rebus superior erat iusto autem dolori cedebat. ¶ Ptholomeus enim quotiens premeretur matrem eius fratresque in murum productos palam ut possent conspici verberabat: eosdem precipitaturus nisi quam primum recederet minitabatur. Unde hyrcanum quidem plus timor ac misericordia quam iracundia commouebatur. Mater vero eius nichil plagis aut intentata nece perterrita manus preterdens filium precabatur: ne vel suis fractus iniurijs parceret impio. Siquidem ipsa sibi mortem a ptholomeo propositam immortalitate duceret meliorem: dummodo ille pœnas eorum que in domum suam contra fas admisisset expenderet. Iohannes autem nunc obstinationem matris cogitans ac preces eius audiens ad irruendum impellebatur modo verberari eam lacerarique conspiciens effeminabatur: totumque plenus doloris erat. Ob hoc autem diu tracta obsidione: feriatum annus aduenit. Quem septimo quoque orbe apud iudeos cessare moris est: exemplo septimonum dierum. Et in hoc ptholomeus obsidio-

Antiochus
iudeos
conficit.

Antiochus
iudeos
conficit.

Antiochus
iudeos
conficit.

Antiochus
iudeos
conficit.

Antiochus
iudeos
conficit.

Anis requiem nactus fratribus iohannis vna cum matre occisis) ad Zenonem confugit qui cotilla cognominatus est philadelphie tyrannum. Antiochus autem ob ea quae per symonem passus fuerat iratus in iudeam ducit exercitum ibique assidens hierosolymis hyrcanum obsidebat. Ille autem patefacto sepulchro dauid qui regum ditissimus fuerat ablatisque inde pecuniis plussque tribus militibus talentorum Antiocho persuasit trecentis ei talentis datis ab obsidione discedere: primusque iudeorum priuatis opibus alere peregrina auxilia cepit. ¶ Rursusque tamen quando antiochus contra medos bello suscepto tempus ei vindictae prebuit: confestim aduersus ciuitates syriae perrexit vacuas pro puginatoribus esse ratus. Quod erat verum Medabam quidem & samagam cum proximis necnon & siccinam angarazin ipse caput & super his cuteorum genus & adiacentia phano loca incolentium exemplo eius quod est in hierosolymis edificato. Capit autem idumeae quoque non paucas alias ciuitates: & praeterea Adoreon & Maresan. ¶ In Samariam vero usque progressus ubi nunc est sebastae ciuitas ab herode rege condita ex omni ea parte concluditur: filios quoque suos Aristobolum & Antigonum obsidioni praefecit. Quibus nichil remittentibus ad hoc famis qui erant intra ciuitatem venerunt ut etiam insuetam carnem attingere cogerentur. Igitur Antiochum adiutorem sibi aduocant. Spondium cognominatum Qui cum eis prompta voluntate paruisset: ab Aristobolo & Antigono superatur. Et ille quidem ad scitopolim usque sequentibus eum memoratis fratribus effugit. Hi vero in samariam reuerfi & multitudinem iterum intra murum compellunt: & expugnata ciuitate ipsam diruunt: & habitatores eius captos abducunt. Prospere autem gestis ita cedentibus alacritatem refrigescere non sinebant. sed cum exercitu scitopolim usque progressi & ipsam peruaferunt & agros intra carmelum omnes inter se partiti sunt. ¶ Secundarum autem rerum iohannis & filiorum eius inuidia seditionem gentiliu concitauit multique aduersus eos collecti non quiescebant donec aperto bello deuicti sunt. Reliquum vero tempus iohannes cum fortunatissime viueret optime rebus per annos triginta & tres administratis & quinque relictis filiis moritur vir plane beatissimus & qui nullam dedisset occasionem cur eius causa de fortuna quispiam quaereretur. Denique tria vel maxime praecipua solus habebat. Nam & gentis princeps & pontifex erat & praeterea propheta. Cum quo deus ita colloquebatur ut futurorum poenitus nichil ignoraret. Quin etiam de duobus maioribus filiis suis quod rerum domini permanfuri non essent ante vidit atque praedixit. Quorum vitae qui fuerat exitus narrare non indignum videtur: quantumque a paterna felicitate diuerterint.

¶ Aristobolus patre mortuo dyadema primus post captiuitatem accepit Antigonum fratrem pari honore honorans alijs fratribus cum matre victis. Matre fame autem necata Antigonus fratrem inuidorum accusatione consentiente regina dolose fecit interim quem iudas essens propheta praedixerat proxime moriturum Aristobolus quoque celeris cogitatione sollicitus perturbato animo pro fratre & matris nece anno regni primo mortuus est quo mortuo vxor eius fratrem eius Alexandrum dissolutis vinculis regem instituit qui fratrem suum regnum appetentem occidit & alterum priuata vita contentum secum habuit. Praeium quoque cum ptholomeo latro habuit a quo victus est: & ab Obeo deo arabum rege.

Capitulum tertium

Datre namque mortuo natu maior aristobolus translato in regnum principatu dyadema si bi primus imposit: quadringentis & septuaginta quinque annis ac tribus mensibus postquam populus in eam terram deuenit seruitio quod apud babilonios sustinuit liberatus. Fratrem vero a se secundum Antigonum namque illum diligere videbatur in honore pari: praeducebat. Alios autem victos custodie tradidit: matremque itidem colligauit. ausam aliquid de potestate contendere: namque hanc rerum dominam iohannes reliquerat: eoque crudelitas processit: ut victam fame necaret. ¶ Horum autem facinorum poenas antigonus fratris morte persoluit quem plurimum amabat: quemque habebat regni participem. Nam & hunc interemit: adductus criminibus & per maliuolos regni compositis. Itaque primo quidem Aristobolus dictis fidem non habebat: qui & fratrem magnipenderet. & pleraque liuore fingi arbitraretur. Sed cum antigonus ex militia clarus rediisset festis diebus quos tabernaculis positis deo celebrare mos patrius exigebat: euenit eodem tempore ut aduersa valitudo Aristobolum corripere. Antigonus vero circa festorum solem. Antigonus finem armatis comitatus templum ad orandum quod maxime petiuit plussque ut in honore fratris maliuolos falsos ascenderet ornatus. Tumque delatores nequissimi regem adeuntes & armatorum pompam & Antigonum arrogantiā priuata fortuna maiorem esse criminabantur: quodque maxima caterua stipatus ut illum interficeret eo venisset. Nec enim perpeti honorem solum & regnum habere: cui regnum ipsum liceat obtinere. His paulatim quamuis inuitus: tamen credidit Aristobolus. Ac ne suspicari quicquam videre tur prospiciens: & ut incerta praecaueret suos quidem Satellites in quendam sub terraneum & tenebrosū locum transire iubet: ipse autem iacebat in Castello Bari (post autem Antonia cognominato) athenis vocata.

A. iij.

Hircanus apertus David: sepulchro ablatis idem pecuniis antiochum placauit & primus peregrinos aluit.

Hircanus contra Samariam filijs suis obsidio praefecit.

Antiochus ab aristobolo & Antigono victus fugit & ciuitas samaria diruitur a fratribus.

Inuidia gentiliu contra Hyrcanum & filios pace eorum.

Hyrcani mors & laus.

Hyrcanus princeps pontifex & propheta.

Aristobolus post mortuo dyadema primus accipit post captiuitatem antigonum fratrem pari honore honorans alijs cum matre victis &c. Matrem fame necauit Aristobolus & antigonum fratrem interemit per maliuolos falsos accusatum.

Falsa inuidorum accusatio contra antigonum.

Antonia turris

Liber primus Iosephi Iudei

Regina cum insidiatoribus capit consilium.

& ut inermi quidem parcerent; occiderent autem Antigonus precepit si cum armis adiret. Necnon & ipsi Antigono qui prederent misit ut inermis veniret. Ad hec regina satis callidum cum insidiatoribus capit consilium. Namque his qui ad eum missi fuerant persuadet ut mandata quidem regis taceant; dicant vero antigono quod frater audisset arma sibi eum pulcherrima in galilea ornatumque bellicosum fabricasse: quod ne sigillum inspiceret morbum impedimento fuisse. Nunc autem preteritum cum alio discessurus sit: libenter eum videret armatum. His auditis Antigonus ne quid enim mali suspicaretur fratris suadebat affectus cum armis velut ostensus se veniens properabat. Sed ubi ad obscurum transitum qui stratonis turris vocabatur accessit a satellitibus interemptus est: certumque documentum prebuit. omnem benivolentiam. iusque nature criminatibus cedere: nullamque optimarum rerum affectionem tantum valere. ut inuidie perpetuo possit obistere. ¶ In hac etiam iudam quis recte miratur. Esseus erat genere: qui nunquam diuinando peccauit. neque mentitus est: is itaque Antigono transiit te per templum mox ut eum vidit. ad notos qui aderant exclamauit. Non paucos autem papas discipulos siue consultores habebat. Nunc michi pulchrum est mori quando ante me veritas interijt: meorumque predictionum aliquod mendacium deprehensum est. Viuit enim Antigonus iste: qui hodie deberet occidi. Locus autem neci eius apud stratonis pargum alias turrim fato fuerat destinatus. Et illi quidem sexcentorum ab hinc stadiorum interuallo distat: horum vero diei sunt quatuor sed vaticinationem tempus effugit. Hec locutus senior mesto vultu & mente sollicita secum multum reputabat: & paulo post interfectus Antigonus nunciatur in loco subterraneo qui eodem nomine quo maritima Cesarea stratonis pargus alias turris appellabatur. Et hoc fuit quod vatem fefellit. ¶ At vero aristobolo confestim sceleris penitudine morbus ingrauescit semperque facinoris cogitatione sollicitus perturbat animo tabescebat donec mororis acerbitate visceribus laceratis subito sanguinem vomeret. ¶ Hunc autem vnus ex seruulis eius ministerio destinatus foras efferens prouidentia diuinitatis errauit & ubi antigonus erat occisus super extantes adhuc cedis maculas cruorem interfectoris effudit. Vultu autem continuo sublato qui puerum tanquam de industria sanguinem libasse conspexerant clamor ad regis aures peruenit: causamque requirebat. Et cum eam nullus prodere auderet: ad rescindendum magis ardebat. Ad extremum autem minitanti vimque adhibenti: verum quod erat indicauerunt. Atque ille cum lacrimis opplesset oculos quantumque poterat ingemisset: hec dixit. Sperandum certe non erat ut maximum dei lumen facta mea nefaria laterent. Nam cito me vltix cognate cedis iusticia persequitur. Quatenus o corpus improbum fratri matrigue damnatam animam detinebis. Quamdiu paulatim libabo illis sanguinem meum. Simul totum accipiant: neque iam meorum viscerum infernis fortuna derideat. His dictis illico moritur: cum non plus anno regnasset. Vxor vero fratrem eius (vinculis dissolutis) regem constituit Alexandrum qui etate maior erat & modestia prestare videbatur. Sed ille potestatem adeptus fratrem quidem alterum regna appetentem occidit: alterum autem priuata vita contentum ablatis rebus secum habebat. ¶ Prelium etiam cum ptolomeo cognomēto iatiro committit qui opidum achoim coeperat & multos quidem peremit hostium: sed victoria in ptolomei parte propensior fuit. Postea vero quod iste pulsus a matre cleopatra discessit in egyptum & gaddaram capit obsidione alexander & castellum amatuntis omnium maximum quod trans iordanem sita erat ubi preciosissima quaque bonorum theodori filij zenonis habebantur. ¶ Repente hec theodorus aggressus & propria recepit & sarcinas regis aufert iudeorumque fere milia decem interfecit. Verum hoc vulnere superior sit alexander. conuersusque ad maritimas regiones & Raphiam capit & Gazam: itemque accedonem: quod post a rege herode agrappas nominata est. His autem seruitio domitis: concitatur in eum festo die populus iudeorum. Nam plerumque epule seditiones accendunt. nec videbatur insidias posse comprimere: nisi peregrinos haberet auxilio. Pisidas & cilicas: syros mercennarios respuebant: propter ingentem cum iudeorum gente discordiam. Cesis autem supra quod octo milibus ex turba rebellium: arabie manus attulit: ibique sadamitis sub iugo missis. tributoque eis imposito ad amachunta regressus est. Cumque theodorum metus secundis eius successibus pertulisset castellum sine presidio repletum funditus eruit. ¶ Mox autem congressus cum Obedeo rege arabum qui locum fraudi operatum in galensi regione preuenerat captus insidijs totum amittit exercitum in vallem altissimam compulsum atque obrutum multitudine camelorum.

Dolosus antigoni interitus. Iudas esseus propheta antigoni pre dixit proximo me moriturum.

Cum deceptionis prophete similitudo vocabulorum. Diuina aristoboli punicio.

Penitentia Aristoboli super nece fratris & matris & eius mors antea regni primo

Alexander prelium cum ptolomeo latiro. Gaddara. Amathus. Decem milia iudeorum, occisa. Agrippas citas Nota.

Obedeus rex arabie vincit alexandram.

¶ Maximum iudeorum contra alexandrum o dium quorum sex annis quinquaginta milia occidit quique Demetrium petunt contra eum auxiliatorem a quo victus est alexander sed eius crudelitas ad impietatem procedens octingentos captiuos crucifigi fecit & mulieres earumque filios in conspectu matrum necauit. Anthiochus vero cum alexandro ipso a domesticis prelijs cessante bellum gessit quem vicit alexander qui post belli requiem morbo correptus anno regni sui xxxvij. moritur regnum alexandre vxori relinquens.

Capitulum quartum

D
Anti. li.
xvi. cap.
vii.
Ege. li.
i. ca. vii

Anti. li.
xvi. cap.
vii.
Ege. li.
i. ca. vii

E

Anti. li.
xvi. cap.
vii.
Ege. li.
i. ca. vii

Anti. li.
xvi. cap.
vii.
Ege. li.
i. ca. vii

F

Ant. li.
i. u. cap.
i. u. u.
Ege. li.
p. u. u.
cap. i. x.

Pse vero lapsus in Hierosolymam. olim sibi gentem infensam ad nouarum rerum motus magnitudine cladis accendit. Fit autem etiam tunc superior crebrisq; pressis dijs non minus quinquaginta milibus iudeorum per sex annos interfecit. Nequaquam tamen victorijs letabatur: quoniam regni sui vires consumeret. Vnde armis omissis sermone placido cum subiectis redire in gratiam conabatur. Illi autem inconstantiam eius morumq; varietatem in tantum oderant: vt percunctanti causam quoniam pacto eos sedare posset. dicerent si moreretur. Nam vix etiam mortuo daturos veniam qui multa scelerate fecisset. ¶ Simul autem demetrii auxilium cui co-

Maximū iudeo
rū odiū; contra
Alexandrum.

Iudei demetriū
petunt cōtra ale
xādrum auxilia
torem.

¶ Victor deme
trius.

Alexāder crude
lis octingētos ca
ptiuos crucifigi
fecit & mulieres
earumq; filios i
conspēctu ma
trum necauit.
Antiochus bel
lum cum alexā
dro gerit ipso cel
sante a: domesti
cis prēlijs.

Arethas rex sy
riē.

Belli requiem se
cutus est mor
bus & post mor
bū improbus la
bor mortem gi
gnit.

Ant. li.
i. u. u.
Ege. li.
p. u. u.
cap. i. x.

Ant. li.
i. u. u.
Ege. li.
p. u. u.
cap. i. x.

Ant. li.
i. u. u.
Ege. li.
p. u. u.
cap. i. x.

Ant. li.
i. u. u.
Ege. li.
p. u. u.
cap. i. x.

Ant. li.
i. u. u.
Ege. li.
p. u. u.
cap. i. x.

gnomentum acero fuit accersunt. Qui cum his maiorum premiorum spe facile paruisset. venissetq; cū exercitu miscetur auxilijs iudei circa siccam. Vtroq; tamen alexāder mille quidem equitibus sex autem peditum mercenariorum milibus exceptit cum haberet ex iudeis quoq; ad decem prope milia bene sibi cupientium aduerse autem partis essent equitum tria milia peditumq; milia quadraginta. Et priusq; veniretur in manus intercedentibus nuncijs & preconibus regis transfugia tentabant: demetrius quidem alexandri mercenarios alexander autem iudeos qui demetrium sequerentur obreperaturos sibi sperantes. Sed cum neq; iudei sacramenta neq; fidem greci contemnerent: armis iam cominus decernebant. Superatq; prēlium demetrius quis alexandri mercenarij virtutem suam multis & animi & manus operibus demonstrasset. ¶ Finis autem pugne preter spem cedit vtrinq;. Nam neq; vincentem demetrium qui eius auxilium petierant expectare voluerunt: & immutate fortū misericordia sex iudeorum milia se ad alexandrum qui in montes effugerat contulerunt. Huius inclinationis momentum demetrius ferre non potuit sed alexandrum iam quidem collectis viribus bello ydoneum esse ratus omnem vero gentem ad eum commeare estimans mox inde digressus est non tamen reliqua multitudo ob abscissum auxiliorum simultates deposuit. Bello tamen assiduo tā diu cum alexandro decertabat: donec plerisq; interfectis ceteros in mensilim alias mesalim ciuitatem coegit. Ea; vastata: in hierosolymam captiuos adduxit. Verum immoderata fecit iracundia: vt crudelitas eius ad impietatem vsq; procederet. Octingentis enim captiuorum in media ciuitate cruci suffixis: mulieres earumq; filios in conspectu matrum necauit atq; hęc potans & cum suis concubinis recubans prospectabat. Tanta autem populum terror inuasit: vt etiam diuerse partis studiosi proxima nocte octo milia hominum extra totam iudeam profugerint quorum exulum mors Alexandri finis fuit qui cum eiusmodi factis tandem egre; regno ocium quēssisset ab armis requieuit. Rursus autem fit ei turbarum initium antiochus qui etiam dyonisijs dictus est: demetrii quidem frater sed eorum nouissimus qui seleucum generis auctorem haberent. Hunc enim timens arabas paratum bello pulsare: totum quidem super antipatrida montibus proximum & inter lopes littora spacium fossa & altissimo vallo dirimit. Ante fossam vero murum edificauit excelsum: turrelq; ligneas vt faciles aditus obstrueret fabricauit nec tamen antiochum arcere valuit. Exustis enim turribus fossisq; repletis cū suis copijs transgressus est. Vindictaq; post habita qua deberet eum a quo prohibitus erat iulicis: protinus contendit in arabas. Horum autem rex in locis sue nationis commodioribus agens ad pugnam deinde ioppam cum equitatu reuersus habebat autem numerum decem millium in bella preparamos ex iprouiso anthiochi milites inuadit. Horum autem prēlio depugnato quamdiu quidem superabat antiochus durabat eius exercitus quis eam passim arabes trucidarent. Vbi vero procubuit succurrendo enim victis semper in periculis aderat: omnes terga verterunt maximaq; pars eorum tum in acie tum in fuga consumitur. Reliquos autem in vicum anna delapsos. alimentorum pœnuria perire contigit preter paucos. Huic Damasceni Ptolomeo Mennee filio infensi Aretham sibi sociam: syrieq; choeles regem constituunt. Qui bello illato iude; postq; pugna vicit Alexandrum pactione discessit. Alexander autem pella capta geras petiuit. Rursus opum theodori cupidus. triplici ambitu circumdatis defensoribus: locum pugnando coepit. Necnō & Gaulonem & Seleuciam quę Antiochi Phananem alias Pheranem dicitur sub iugum mittit. Ad hęc autem capto Gamala castello validissimo etusq; rector demetrii multis criminibus inuoluto: in iudeam regreditur expleto in militia triennio letusq; a gentibus ob res prospere gestas excipitur. ¶ Belli autem requiem: secutum est morbi principium. Et quoniam quartanis febrium circuituionibus fatigabatur depulsum iri valitudinem credens si rursus animum negocijs occupasset in tempestiuis militię laboribus sese dedit: & ultra vires ad efficaciam corpus impellens inter ipsos tumultus tricesimo & septimo post regni sui anno moritur. Idq; alexandri coniugi sue reliquit iudeos vel maxime dicto ob audientes fore nō dubitans: q; longe ab eius crudelitate discrepans: & iniquitati resistens beniuolentiam sibi populi comparasset. Neq; spes eum fecit. Namq; opinione pietatis obtinuit muliercula principatum. quippe morem gentis prium probe norat: qui sacras leges temerassent ab initio detestabatur.

Liber primus Iosephi Iudei

Hircanus maior filius Alexandri pontifex ab Alexandra matre declaratur sub cuius tempore pharisei prohibito populum rexerunt iudeorum qui dyogenem Alexandri amicissimum consentiente Alexandra interfecerunt Hec contra Ptolemeum mittit excitum. Sed ipsa morbo laborante Aristobolus regnum inuasit propter quod illa ipsius vxorem cum filiis in carcere conclusit ipsa autem mortua anno regni nono. Aristobolus contra hircanum fratrem quem omnium heredem reliquerat bellum mouet sed hircani militibus ad fratrem transeuntibus pax sub conditione fit inter eos permutatis eorum domibus Antipater autem Idumeus diues & nobilis Hircanum regnum repetere cui Arethas rex Antipatri medio hircano dat auxilium & victus Aristobolus fugit in hierusalem qui omnino captus esset nisi Scaurus Romanorum dux soluisset obsidionem. Qui ad eum fratrum missis legatis cum muneribus corruptus est ab Aristobolo.

Capitulum quintum

Hircanus maior filius Alexandri pontifex ab alexandra matre declaratur.

Pharisei sub alexandra populum iudeorum prohibito rexerunt.

Alexandra phariseis parebat quod dyogenem Alexandri amicissimum interfecerunt. &c.

Alexandra exercitum contra ptolemeum mittit.

Aristobolus filius infirma Alexandra matre regnum inuasit propter quod aristoboli coniugem cum filiis in carcere conclusit. Moritur alexandra anno regni nono hircanum omnem relinquens heredem.

Antipater ydumeus diues & nobilis hircanum regnum repetere hortatur Arethæ regis medio.

Cum autem Alexandra duos alexandro generatos haberet. natum quidem maximum hircanum propter etatem declarat pontificem: & quod præterea segnior esset quam ut potestate regia molestus cuique videretur regem constituit. Minorem autem aristobolum priuatim viuere maluit: quod feruentioris esset ingenij. **I**ungunt autem se eiusdem mulieris ditioni quodam iudeorum collegium Pharisei qui præter alios pietatem colere putarentur & peritius leges exponere. Ob eam causam proprius eos aspicebat Alexandra. diuinę religioni supersticiose deferuiens. Illi autem paulatim femina simplicitate decepta omnes pro sua libidine summouendo ac deponendo itemque vinciendo ac soluendo quos vellent iam procuratores habebantur: prorsus ut ipsi quidem rebus commodis fruerentur. expensas vero ac difficultates Alexandra perferret: sed eadem mire callebat res administrare maiores. Itaque augendis copiis semper intenta. duplicem confluxit exercitum. neque pauca peregrinorum parauit auxilia: quibus non modo statum gentis sue roborauit. sed etiam metuendam se reddidit externę potestati. **I**mperabat autem alijs verum Phariseis ipsa vitro parebat. Denique dyogenem quendam insignem virum qui Alexandro fuisset amicissimus interficiunt: eius factum consilio criminati ut occingenti quos supra memoravi regis iussu tollerentur in crucem. Nichilominus autem Alexandrę suadebatur ut & alios quibus auctoribus in illos fuisset Alexander excitatus occideret. Cumque his nimia superstitione nichil abnuendum putaret: quos sibi libuisset ea specie trucidabant: donec optimum quisque ad Aristobolum confugerit quorum periculum agebatur. Atque ille matri suauis ut his propter dignitatem parceret ciuitate autem pelleret quos nocentes existimaret. Illi quidem sibi data copia per agros dispersi sunt. **A**lexandra vero in Damasco misso exercitu quoniam Ptolemeus sine intermissione ciuitatem premebat illum quidem nulla re memoriali gesta suscepit. Regem autem Armeniorum Tygranem. qui admoto Ptolomaida milite Cleopatram circumfedeat: pactionibus donisque sollicitabar. Se in illum domesticarum turbarum metus ingresso in armeniam lucullo iam dudum inde retraxerat. **I**nter hæc alexandra morbo laborante: minor eius filius aristobolus cum seruis quos multos habebat. omnesque pro etatis feruore fidelissimos vniuersa castella obtinuit & pecunia quam ibi reperit conductis auxilijs regem se declarauit. Ob hæc miserata querelas hircani mater coniugem aristoboli cum filiis apud castellum concludit quod a septrione phano adiacens baris antea vocabatur ut diximus: postea vero antonia cognominatum est imperante antonio quem admodum de augusti: & agrippę nomine sebastę & agrippias alię ciuitates appellatę sunt. Ante tamen alexandra moritur quę in aristobolum hircani fratris eius contumelias vindicaret quem deijci regno curauerat quod ipsa nouem annos administrauit: & heres quidem omnium fit hircanus cui regnum etiam viuam commiserat verum aristobolus viribus atque auctoritate præstabat. Habito autem inter eos circa hiericon de rerum summa conflictu: plerique hircano relicto transeunt ad aristobolum. Hircanus autem cum reliquis fuga peruenit ad castellum antoniam ibique salutis obsides nactus est. Erat autem in custodia ibi ut præmissimus coniunx aristoboli cum filiis. Sed priusquam graue quid fieret ea lege in concordiam redemit ut regnum quidem aristobolus haberet. Hircanus vero accederet quasi regis frater alijs contentus honoribus. Hoc modo in phano reconciliati cum in conspectu circumstantis populi benignissime alter alterum valere iussissent domos permutar. & aristobolus quidem recedit in regiam. Hircanus autem in aristoboli domum. **M**etus vero & alios eius inimicos præter spem dominationis occupat: & maxime antipatrum iam dudum inuictum aristobolo. Erat enim genere idumeus & nobilitate ac diuitijs aliarumque rerum copia gentis sue princeps. Is igitur & hircanum ut ad aretham regem arabie confugeret eiusque auxilio regnum repeteret hortabatur: & ipse arethę ut hircanum suscipere atque in regnum deduceret suadebat: multa detrahens aristoboli moribus multisque hircanum laudibus prædicans simulque amonebat quod enim deceret regno clarissimo præsentem iniquitate oppressis manum porrigere. Hircanum autem iniuriam pati qui principatu iure successionis sibi debito caruisset. Sic instruit

Anti. li. iij. c. x. Ege. li. i. c. xii.

Anti. li. iij. c. x. Ege. li. i. c. xii.

E

Anti. li. iij. c. x. Ege. li. i. c. xii.

Anti. li. iij. c. x. Ege. li. i. c. xii.

Anti. li. iij. c. x. Ege. li. i. c. xii.

Antis & preparatis ambobus nocte cum Hyrcano ex ciuitate profugit: citatoq; cursu su oppidū (quod petra dicitur) solus euasit quod regni sedes esset arabie Ibi postq; Hyrcanū in manu regis arethę frādidit multis dictis multisq; muneribus vt auxilium pręberet quo in regnum deduceretur effecit. Erāt autem peditum equitumq; milia quinquaginta quibus nequaquā restitit aristobolus: sed primo impetu superatus in hierosolimam fugere cogitur. Atq; omnino captus esset: nisi dux romanorum scaurus aduersus horum temporibus imminens soluisset obsidionem. Namq; is ex armoenia quidem in Syriam missus erat a pompeio magno qui cum tygrane bellum gerebat. Sed vbi damascū venit: recens a metellio alias metello & lollio captū repperit. His inde summotis: cognitoq; quid ageretur illuc uoluit ad questum cucurrit. ¶ Deniq; mox vt fines ingressus est iudeorum legati ad eum veniunt a fratribus vtrisque vt sibi potius adiumento esset orātib; sed trecentis talentis quę ei aristobolus miserat iusticia post habita est. Eis enim acceptis scaurus ad Hyrcanum & arabas legatos dirigit. Romano rū eis & pompeij nomē intentans nisi ab obsidione desisterent. Itaq; & aretha ex iudea in philadelphiam rececit metu perculsus: & scaurus damascum rediit. Aristobolus autem q̄ captus non esset satis sibi esse non credidit. Sed omnibus quas haberet copiis congregatis persequēbatur hostes: & circa locum quem Pampiriona vocant p̄lio commisso: supra sex eorum milia cedit. In quibus erat etiam fallion frater antipatri.

Antipatri medio arethas rex hircano dat auxilium & victus aristobolus fugit in hierlm. Scaurus soluit obsidionem. Legati firmi ad scaurū nulli quā muneribus aristoboli corruptus est. Aristobolus p̄sequē hostes.

Ant. l. i.
rub. c. ii
Eg. l. i.
ca. iiii.

¶ Hyrcanus & antipater apud pompeium accedentes multa (vt Hyrcano regnum restitueretur) allegant. pompeius autem auditis illis Aristobolum petit: ipsumq; de Alexandrio castello iubet descendere. Qui perterritus pecuniā Pompeio promittens eum mitigat: sed ipso nō soluente iratus pompeius ipsum in custodiam collocat atq; ciuitatem tentat euertere: sitq; tunc hierosolymis seditio de pompeio recipiendo aut eiiciendo. Ipse vero ingressus pisonem palacij & templi custodem fecit: neq; iudei sacrificia etiam tempore belli intermitterebāt. licet enim lex iudeos ab omni opere p̄cipit sabbato abstinere. permittit tamē per sabbata pugnare. primus autem faustus cornelius ciuitatis muros ascendit vbi sacerdotes inter gladios magis mori q̄ sacrificia imperfecta relinquere eligebāt itaq; duodecim iudeorum milia occisa sunt Romanorum vero perpauci sed plures sauciati.

¶ Capitulum sextum.

B
Ant. l. i.
rub. c. ii
Eg. l. i.
cap. xv.

Hircanus vero & antipater arabum priuati auxilio spem in aduersarios contulerunt. Et cum pompeius Syriam transgressus damascum peruenisset ad ipsum confugiunt: multisq; muneribus ei datis illa tantum quibus apud aretham vsi fuerant allegantes magnopere p̄cabātur vt Aristoboli violentiam odio dignam putaret. regnoq; hyrcanum restitueret cui tam erate q̄ moribus deberetur. Sed nec Aristobolus sibi defuit corruptione scauri fretus. Venerat autem quantum potuit ornatus regio cultu: deinde offensus obsequijs neq; ferendū existimans abiectus q̄ regem deceret vilitati deseruiret a diospoli regrediebatur. Ob hęc iratus pompeius etiam Hyrcano eiusq; socijs hoc p̄ceptum post Aristobolum petit. Et romano exercitu & Syriorum simul iūstris auxilijs. Cum vero pellant & scitopolim p̄tergressus coratas venisset. Vnde iudeorum fines incipiunt per mediterranea loca subeuntibus cognito Aristobolum in alexandrium confugisse (id autē castellum est in monte p̄celso positum satisq; liberaliter accuratum) mittit. per quos iuberet eum in de descendere. Ille autem decreuerat quia pro imperio vocaretur: p̄dicari potius q̄ parere. Sed populum videbat horrescere: & amici monebant vt Romanā vim cogitaret quam sustinere non posset. Itaq; horum consilijs obediens descendit ad pompeium quodq; iuste regnaret multis profecutis in castellum rediit. Et cum iterum descendisset puocatus a fratre ac de suis iusticijs cum eo cōcertasset: de nouo regreditur non prohibente pompeio. Erat autem inter spem timoremq; medius. Et veniebat quodam velut exoraturus pompeium vt sibi cuncta permitteret: ad montem vero reuertebat ne quid regie dignitati derogare videretur. Quia enim castellis eum cedere pompeio placebat. Hisq; p̄positis monere litteris vt abstinere: quibus p̄ceperat vt non nisi manu scriptis ep̄lis obtēperaret iussu quidē facit: sed in hierosolimā cū indignatione discessit: belloq; iam cōgredi cū pompeio cogitabat.

Hircanus & antipater ad pompeium accedunt: vt hircano regnū restitueret. multa allegantes.

Alexandriū castellum. Aristobolus pompeij iussu deicit de alexandrio castello. Dubius Aristobolus.

C
Ant. l. i.
rub. c. ii
Eg. l. i.
ca. xv.

Ille autē nec enī tēpus apparatus dandū putauit statim eū sequi. ¶ Multū quippe alacritati eius addiderat circa hiericonē mitridatis mors nūciata vbi pinguiſſima ydumeę regio & palmarū plurimū & balsamū nutrit. Culus inciso lapidibus acuti robore stillantē lachrimam ex vulneribus colligūt. Cūq; illic pernoctasset mane in hierosolimam properabat. ¶ Itaq; hoc eius impetu perterritus aristobolus supplex occurrit: pecuniāq; pollicitus quodq; semetipsum ei cum ciuitate permitteret: pompeium mitigat seuerentem. Nec tamen quicq; eorum quę promissit effectum est Gabinius enim qui ad suscipiendam pecuniā missus fuerat nec in oppidum quidem Aristoboli socij receperunt. His commotus pompeius aristobolū in custodiam collocat ad ciuitatem vero profectus explorabat qua ex parte te felicius esset accessus. Nam & murorum eius firmitatem oppugnari posse facile nō videbat vallēq;

Mors mitridatus nūciata.

Ant. l. i.
rub. c. ii
Eg. l. i.
ca. xv.

Liber primus Iosephi Iudei

Seditio hiero- pro moenibus horribilem phanumq; illic cernebat proximum adeo tutissima munitiōe circūdatum
solimis de pom ut etiam si ciuitas caperetur secundum esset hostibus in eo profugium. ¶ Hoc autem diu quid face- D
peio recipiēdo ret hesitante seditio intra ciuitatem orta est. Aristoboli quidem socijs bellum geri potius regemq; li-
aut eijsendo berare dignum esse firmanibus: qui vero cum hyrcano sentirent pompeio portas aperiri. Metus au-
tem hos plures faciebat romanorū constantiam reputantes. Deniq; victa pars Aristoboli concessit in
templum & ponte qui ab eo ciuitati iungebatur absciso: vt ad vltimum vsq; resisterent instruebatur.

Pōpeius hieri; Cum autem alij romanos in ciuitatem recepissent. Hijsq; domum regiam tradidissent: ad hęc obtinen-
ingressus pīso da pompeius vnum ex ducibus sibi obedientibus pisonem cum militibus intromittit. Hijsq; presidijs
nē custodē tem in ciuitate dispositis quia nemini eorum qui in templum confugerant pacem persuadere potuit om-
pli & palacij fe nia quę circū erant expugnationi parabat hyrcano eiusq; amicis ad consilia conferenda & ad effi-
cit. cienda quę iuberet alacriter armatis. Ipse in partes septentrionales; fossam valleeq; replebat omni gene-
re materię per milites portato cum per se opus esset difficillimum propter imensam multitudinem &
pręterea iudei modis omnibus desuper obsisterent. Mansissetq; labor imperfectus: nisi pompeius ob-
seruatis diebus septimis quibus religio iudeos ab omni opere manus abstinere compellit per eos ag-
gerem cumulare pręcepisset: inhibitis a preljo militibus. Pro solo enim corpore iudeis etiam per sab-
bata pugnare licet. Igitur iam valle repleta & impositis aggere turribus admotisq; machinis tyro por-
tatis moenia temptabat: desuperq; obstantes lapidibus repellebantur cum diu turres obsidentū ma-
gnitudine simul & pulcritudine prestantes vim repugnantium sustinerent. Verūtamen romanis tunc
plurimum defatigatis pompeius iudeorum tolerantiam & in alijs admiratus est & pręcipue qđ nichil
de superstitionis suę ritu inter media tela pereuntes derogati passi sunt: sed velut in alta pace ciuitas
ageret quotidie sacrificia & victimas omnemq; dei cultum diligentissime celebrarunt: nec vel in ipso
excidio cum ad aram in dies singulos trucidarentur legitimis religionis suę muneribus abstinerunt. F
¶ Mense namq; obsidionis tertio vix vna turre deiecta phanum irruptum est. ¶ Primus autē murū Anti.
transcendere ausus est cum suis agminibus Sille filius faustus cornelius & post eum centuriones duo li. xiii.
furius & fabius cum suis agminibus: & circūsepto vndiq; phano. Alios alio confugientes vel etiā pau- ca. iii.
lis per repugnantes interficiunt. Vbi plurimi sacerdotum quamq; hostes strictis gladijs irruētes vide- Eg. li. i.
bant intrepidi tamen in peragendis rebus diuinis perseuerabant: & in ipso labandi templumq; ado- li. xvi.
lendi ministerio macabant salutē quoq; pręferētes religionis obsequium. Multos autem sui gentiles
aduersę partis studiose trucidabant: plurimi semetipsos pręcipitabant. nōnulli furibundi cunctis circa
murum in desperatione succensis pariter conflagrabant. Itaq; iudeorum quidē milia duodecim occu-
buerunt: romanorū vero perpauci sed plures sauciati sunt.

¶ Pompeius cum suis templum ingressus cuncta contra iudeorū mortē prospexit: cū san-
ctum illud archanum prius nunq; alienis fuisset detectum: pecunias autem sacras nullatenus tangere
permisit. Sed templum purgare fecit & sacra celebrare solēnia hyrcanū pontificem declarans hiero-
salem vero tributariā fecit & ciuitates quas in Syria coeperant militum duci parere iussit. Aristobolum
captiuum cum familia (fugiente Alexandro) romam duxit pompeius Scaurum autem petram arabie
ciuitatem obsidentem Hyrcanus fame fatigatum fouit per antipatrum & pacem fecit cum arabis ale-
xander etiam bellum cōtra hyrcanum faciens Gabiniū timens fugit victo eius exercitu Gabinius ita
qđ subuerfas reedificauit ciuitates & ad alexandrū misit castella omnia suę offerens ditioni.

¶ Capitulum septimum.

Pōpeius cū su- Ichil autem grauius in illa clade iudeorum genti visum est: qđ sanctum illud Archanum ne- F
is tēplū ingres- Nichil autem grauius in illa clade iudeorum genti visum est: qđ sanctum illud Archanum ne- Anti. li.
sus cūcta pīpe- q; cuiq; visum prius est alienis esse detectum deniq; pompeius vna cū suis comitibus in tē- li. xiii. i.
xit sed nullate- plum ingressus vbi neminem pręter pontificem adesse phas erat quę intus erant candela Eg. li. i.
nus sacraspecu- bra cum lignis & mensis & in quibus libare atq; adolere moris erat vascula ex auro cuncta perspexit: ca. xvi.
nias tangere p- congestamq; pigmentorum molem: sacraq; pecunię prope ad duo milia talentorum: nec tamen vel
misit. hęc vel aliud quidq; de sacrosanctis opibus siue instrumentis attigit. Sed postero die post excidium
curare templum edituros ne quid haberet sordium iussit & solēnia sacra celebrare. Ipse autem Hyr-
canum pontificem declarauit: qđ se & in alijs rebus alacrem obsidionis tempore prębuisset promptā
qđ ad bellum aggressum multitudinem ab Aristobolo reuocasset pēe quę sicut imperatorem bonum
deciuit beniuolentia potius qđ timore plebem sibi conciliauit. ¶ Inter captiuos etiam comprēhen-
sus Aristoboli focer Idemq; patruus tenebatur. Et illos quidem qui maxime belli causa fuissent secu-
ri percussit: faustum vero & qui vna fortiter fecerant pręclaris premijs donat & hierosolimis tributum
indicit. Ablatas autem gentibus etiam quas in Syria ceperant ciuitates Romanorū qui tunc erat mi-
litum duci parere iussit. proprijsq; tātum terminis circumclusit. Instaurat autem in gratiam cuiusdam
ex libertis suis demetri Gadarenis etiam Gadaram: quam iudei subuerterant. Mediterraneas pręte-

A rea ciuitates de eorum potestate liberauit quas preuenti nō exciderant Hypifon alias Hypifion & Scia
 Et. l. i. i. topolim. Et Pellam & Samariam: & Mariffa itemq; Azotum & Iamniam: & Arcufam necnō & ma
 ca. xvi. ritimas Gazam & Iopē: & Dorem: & quę pridē ſtratonis pirus alias turre appellabatur. poſt autē ab
 herode rege clariffimis edificijs transformata Cefarea nominata eſt: eaſq; omnes indigenis redditas
 Antiq. i. i. i. ingreſſus: ad petram quidem regionum aſperitate prohibebatur accedere. Quę autem circum erant
 lib. xiii. cap. iiii. omnia vaſtabat: multis & in hoc malis afflicta. Nam exercitum fames premebat. Cui tamen Hyrcanus
 Eg. li. i. per antipatrum victui neceſſaria ſuppeditabat: quem velut arethę familiarē etiam ſcaurus ad eum
 ca. xvi. allegauit vt bellum pacatione deponerent. Itaq; perſuaſum eſt Arabis trecentis talentis decedere: atq;
 Antiq. i. i. i. ita ſcaurus ex arabia traduxit exercitum. Alexander autem ariſtoboli filius qui pompeium fuge
 lib. xiii. rat magna manu. Diſapſo interea tempore congregata Hyrcano grauius imminēbat: iudeamq; po
 cap. iiii. pulabatur. Quem quidem mature debellare poſſe credebat: quoniam diſturbatum quoq; Pompeio
 Eg. li. i. murum Hieroſolimis renouatum eſſe confidebat: niſi Gabinius in Syriam miſſus qui ſcauro ſucceſ
 ca. xvi. ſerat: cum in alijs fortem ſe prebuiſſet: cum etiam in alexandrum mouiſſet exercitum. Huius autem il
 le impetum veritus: & amplioſorem manum militum congregabat donec facta ſunt decem milia pedi
 tum. Et mille quingenti equites villaſq; oportunas muris hoc eſt alexandrium. et hyrcanum & ma
 cherunta non longe ab arabie montibus muniebat. Igitur Gabinius cum multa parte militū premis
 ſo marco antonio: ipſe commoto exercitu ſequebatur. Leti autem antipatri comites aliaq; iudeorum

B multitudo quorum malichius & phitolaus principes erant iunctis viribus ſuis cum marco anthonio
 alexandro obuiam proceſſerunt. Neq; multo poſt ita aderat cum ſuis copijs Gabinius. Alexander au
 tem tum quod in vnum cōfertam hoſtium multitudinem ſuſtinere non poterat abceſſit. Cumq; hie
 roſolimis appropinquafſet coactus prælium ſuſcepit ammiſſiſq; ſex milibus quorum tria vicia capta
 ſunt tria vero proſtrata cum reliquis effugit. Gabinius autem vbi alexandriū caſtellum venit quia
 multos deſeruiſſe caſtra cognouit promiſſa delictorū venia conabatur eos ante prælium ſibi cōiunge
 re. Cum autem illi nichil mediocre copitarent pleriq; interfectis reliquos in caſtelū concludit. In hoc
 prælio dux marcus Anthonius multa prædare geſſit: & quīs ſemper & vbiq; vir fortis apparuiſſet
 tunc tamen etiam ſuum vicit exemplum. Gabinius autem reliſtis qui caſtellum expugnaret: ipſe
 ciuitates adire & intactas quidem confirmare ſubuerſas autem erigere curabat. Deniq; iuſſu eius &
 ſcitopolis habitari cœpit. Et Samaria. & Antedon. & Appollias. & Iamnia. & Arabia. & Mariffa. &
 Dora. & Gadara. & Azotus. Alieq; multe letis ciuibus atq; incolis ad eas cōcurrentibus. His au
 tem recte compoſitis: regreſſus Alexandrum vehementius vrgebat obſidium. Quare territus Ale
 xander omnibus deſperatis legatos ad eum miſit & ignoſci delictis orans. Et quę ſibi parerēt caſtel
 la macherunta. & hyrcanum tradere non dubitans: quinetiam alexandrium eiufdem poteſtati pmis
 ſit. Quę quidem omnia Gabinius conſilio matris alexandri funditus eruit ne ruſus belli alterius re
 ceptaculum fierent. Aderat autem quo ſuis Gabinius palparet obſequijs viro ſuo ceteriſq; captiujs
 metuens qui Romam fuerant abducti:

¶ Gabinius omnē iudeorū gentem in quinque cōuentus diuiſit Ariſtobolus autem iterū occu
 pans Alexandriū ipſum tentat reparare & exercitum parat contra romanos vbi ipſo fugiente quinque
 milia eius exercitus occiſa ſunt ſed ipſe cum Antigono filio captus & cuſtodie traditur filijs: matri tra
 ditis Gabinium autem contra parthos bellum parantem hyrcanus & Antipater iuuant. Tunc quoq;
 Iudeorum exoritur ſeditio pro alexandro Ariſtoboli filio & victo alexandro decem ſuorū milia occi
 dunt. Gabinius quoq; hieroſalem reuerſus Nabatheos bello ſuperat. Craſſus vero Gabinio ſuccedēs
 templum pecunijs (quas pompeius non tangeret) ſpoliauit pro bello contra parthos qui periit cū ex
 exercitu poſt quem Caſſius commiſſus parthos ſyriam properates inhibuit & triginta milia iudeorū ad
 ducit in ſeruitium. Cypris Antipatri vxor quatuor illi genuit filios & filiam Qui maximā habuit cum
 rege arabum & alijs potētib; procurauit amicitiam.

¶ Capitulum octauum.

D Oſt hec vero gabinius (hyrcano hieroſolimam deducto ei; phani cura madata) ceteris
 reſpublicę partibus optimates præfecit: omnemq; iudeorum gētem in cōuentus quinque
 diuiſit: vno hieroſolomis altero doris itemq; tertio vt apud amathunta reſpōdeat deſti
 natis: quarto hierico quinto ſoſſoris al's Sephoris galileę ciuitas attributa eſt. Singulari
 aut vnius dñatione iudei liberari libeter optimatibus regebant. Verumtū multo poſt
 cœnit vt turbarū his fieret initium: elapſus roma ariſtobolus. Qui magna iterum iudeorū manu cō

Ariſtobolū cap
 tiuū pompeius
 duxit Romā cū
 familia ſed ale
 xader filius fu
 git.

Alexand ariſto
 boli filius bellū
 cōtra hyrcanū
 fecit ſed Gabi
 nium timēs fu
 git.

Alexandriū hy
 canū Mache
 rūta.

Exercitus ale
 xadri victus.

Gabinius ſub
 uerſas ciuitates
 erexit
 Alexander ad
 Gabiniū lega
 tos mittit caſte
 la oia ditiōi ſuę
 offerens. &c.

Gabinius oēm
 iudeorū gētem
 in quinque cōue
 tus diuiſit.

Antiq. i. i. i.
 lib. xiii.
 ca. xvi.
 Eg. li. i.
 ca. xvi.

Liber primus Iosephi Iudei

flata partim cupida mutationis partim quibus olim dilectus erat primum occupat alexandrium idq; recingere muro tentabat. Deinde cognito q; gabinius sisennam & antonium & seruilium duces contra se cum exercitu misit in macherunta concedit: vulgic; in bellis onere deposito solos armatos prope ad octo milia militum secum duxit inter quos & phitolaus erat secundarum partium rector cum mille viris ex hierosolimis profugus. Romani autem sequebantur. Habitoq; conflictu aliquamdiu cū suis aristobolus fortiter dimicando perseuerabat: donec vi romanorum subacti cesa sunt virorū quin q; milia. Prope vero duo milia in quēdam tumultum confugerunt: ceteriq; mille cum aristobolo pre-rupta romanorū acie in macherunta coacti sunt. Vbi cum rex in ruinis prima vespere tetendisset sperabat quidem aliam se manū per inducias belli posse cōtrahere: castellumq; bene munire impetū autem romanorū supra q̄ poterat per biduum remoratus. ¶ Postremo capitur & cum ānigono filio qui romē fuerat secum victus ad Gabinium atq; inde Romam perductus est. Sed illum quidem senatus custodiē cohercuit: filius autem eius in iudeam trāsmisit: quia Gabinius per epistolas scripserat id pro traditione castellorum cōingi aristoboli sponondisse. ¶ Parato autem Gabinio Bellum parthis inferre. Ptolomeus impedimento fuit qui reuerſus ab eufrate petebat egyptum hyrcano & antipatro amicis vsus ad omnia quę militię necessitas exiģebat. Nam & pecunijs & armis eum & frumento antipater & auxilijs adiunxit & iudeis in ea parte vias quę pelusium ducerent obseruātib; transmittē re Gabinium persuasit. Alia vero Syria discessu Gabinijs commota. Et iudeos iterum alexander Aristoboli filius ad dissentionem reduxit: & maxima multitudine constata romanos omnes qui per eam terram degerent obtruncare decreuerat. Quam rem Gabinius metuens iam enim ex egypto redierat hoc tumultu instante nonnullis dissidentū premisso antipatro cōcordiam persuasit. Cum alexandro autē mille triginta remanserant: & ille ad Bellum promptus erat Itaq; ad pugnam egreditur. Occurrunt autem iudei & circa montem tabirium/Itabirium congressi: decem milia sternūtur. Ceteram vero multitudinem fuga disperſit. ¶ Et gabinius ad Hierosolymam reuerſus id enim antipater voluit. rempublicam eius ordinauit. Deinde hinc profectus nabatheos pugna superat & mitridatem & orphanena parthis per fugas clam dimittit: eosq; militibus aufugisse firmavit. ¶ Interea crassus successor ei datus Syriam suscipit. Is in Parthiē alias parthice militię sumptum & aliud omne aurū templi (quod hierosolimis erat) abstulit & quibus Pompeius temperauerat duo milia talentorum. Eufratem vero transgressus: & ipse periit & exercitus eius de quibus non est huius temporis cōmemorare. ¶ Post crassum autem parthos in Syriam properantes irruere cassius inhibuit: receptus in puinciam Eius autem fauore quēſito in iudeam festinabat raptisq; taricheis prope ad triginta milia & tria milia iudeorum adducit in seruitiū. Occidit autem etiam Pisillium alias Phitolaum seditiosos Aristoboli colligentem: cuius necis suasor erat antipater. ¶ Huic autem nupta fuit ex arabia nobilis foemina Cypris nomine vnde filios quatuor faselum & regem herodem & iossippum & feroram & filiam Salomem habuit. Cum autem omnium qui vbiq; potentes essent amicitia & hospicijs familiaritates conquereret precipue regem arabum per affinitatem sibi sociauit: eiusq; fidei cōmendans filios suos ad eum misit quoniā bellum cum Aristobolo gerendum susceperat. ¶ Cassius autem (compulso ad oculum per conditiones Alexandro) ad eufratem reuerſus est. Parthos transitu phibiturus De quibus alio loco referemus.

¶ Cēsār Iulius victor Aristobolum soluens a vinculis eum cum duabus cohortibus in Syriam misit sed hunc Pompeiani veneno interfecerunt cuius corpus Anthonius postea in regalibus monumentis iussit sepeliri. Alexander quoq; eius filius a Scipione securi occiditur. Ptolomeus vero ad Aristoboli vxorem mittens antigonum cum sororibus iubet destinare & sibi minorem filiam copulans a patre occiditur quam pater accepit vxorem: antipater autem mortuo pompeio Cēsari se cōtulit & ipsi dedit auxilium quic; mitridatem liberauit quem rerū gestarum testem habuit apud Cēsarem & factus est ab eo cuius Romanus & hyrcanus pontifex confirmatus antigonus vero ipsos coram Cēsare de patris & fratris morte accusat cuius accusationi vulnera antipater ostendens satisfecit. Hyrcanus quoq; pōtificatu dignus a Cēsare pronūciatur & antipater procurator iudeę permissumq; est eis subuersa renouare moenia. Antipater autem qui hyrcanū vidēs seigniozem phasellum filiū preposuit Hierosolimis & herodem galileę.

¶ Capitulum nonum.

Cēsār Iulius victor aristobolū a viculis soluēs cū duabus cohortibus in syriam misit sed hunc pōpeiiani veneno interfecerūt.

Esar autem post senatus & Pompeij trans mare Ionium fugam/ rebus onmibus Romaq; potius solutum vinculis/ Aristobolum cum duabus cohortibus velociter ad Syriam misit: & hanc facillime Et cuncta iudeę proxima per illum subijci posse ratus. Verum & spem cēsaris et Aristoboli alacritatem precessit inuidia. Nam veneno peremptus a pompeij studiosis aliquandiu etiam sepultura in solo patrio carebat corpusq; mortui seruabatur melle conditum donec ab antonio iudeis iussu est in monumentis regalibus sepeliēdum. ¶ Occidit autē alexander

Ant.
li. xii.
ca. iij.
Eg. li. i.
ca. x.

E
Ant. li.
xiii. c. v.
Eg. li. i.
cap. xx.
Ant. li.
xiii. c. v.
Eg. li. i.
ca. x.

Ant. li.
xiii. c. v.
Eg. li. i.
cap. xx.

E

Ant. li.
xiii. c. v.
cap. vi.
Eg. li. i.
ca. x.

A quoque filius eius a scipione securi percussus antiochię secundum pompeij litteras: accusatione pro tribunali prius habita super his que in romanos admiserat. ¶ Ptolomeus autē Memmi filius qui apud caltida sub libano morabatur captis eius fratribus filium suū philippionē qui eos arcesset mittit ascalonē: atque ille abstractū ab aristoboli coniuge antigonū eiusque sorores adducit ad patrē. Amore autē captus minorem earum coniugio suo copulat: ob eamque causam post a patre occidit. Accepit eū Ptolomeus in matrimonium alexandram perempto filio huiusque affinitatis gratia fratres eius propensio re cura tuebatur. ¶ Antipater autem pompeio mortuo in clientelam cesaris sese contulit: & quia mitridates & pergamenus ab accessu pelusij prohibitus cum exercitu quem ducebat in egyptum, apud ascalonem morabatur nō solum arabas quamuis hospes esset auxilium ferre persuasit verum & ipse armata iudeorum tria circiter milia secum mouit. Excitauit autem p̄sidio syrię quoque ponētes & incolam libanī Ptolomeum & lamblicū. Et Ptolomeum alterum: quorum gratia ciuitates regionis illius alacri animo bellum inchoarunt iamque fractus mitridates auctis propter antipatrum copiis pelusium proficiscitur & quia transire vetaretur, ciuitatem obsidebat Antipater vero & in hac oppugnatione clarus emicuit. Effracto em ex parte sua muro: primus in ciuitatem cum suis comitibus insiluit. Et pelusium quidem capta est. Vltius autem eos progredi non sinebant iudei egypti terrarum incolę (qui appellant onię) quibus tamen antipater non modo ne obstarent, verū etiam vt victui necessaria pręberent militi persuasit. Vnde factum est: vt nec mēphite in manus venirent, sed vltro sese traderent mitridati. Atque ille delata per agros pugna cum ceteris cōmisit ægyptijs in loco cui nomen est iudeonstrate pedonemque in acie omni dextro cornu periclitato liberauit antipater circumgressus fluminis ripam. Leuū enim cornu contra se positum superabat. Facto autē in eos impetu qui mitridatem persequerent multos occidit. Namque dñi reliquos fugientes agebat donec etiam castris eorū potitus est octoginta tantum de suorum numero āmissis. Octingentos autem fere mitridates cum fugerat perdidit: pręter spem vero seruatus ex p̄lio. Vacuus inuidia testis rerum ab antipatro gestarū fuit, apud cesarem. Vnde ille tunc quidem antipatrum spe & laudibus ad subeūda pro se pericula redidit promptiorē in quibus omnibus bellator audacissimus comprobatus multaque perpeßus vulnera toto corpore gerebat signa virtutis. ¶ Post autem quando rebus in egypto compositis ad syriam rediit: & romanā eum ciuitatē simul & immunitate donauit alijsque rebus honorando amicissimeque tractando dignum emulatione constituit eiusdemque gratia etiam confirmauit hyrcano pōficatum. Eodem vero tempore antigonas quoque aristoboli filius cum venisset ad cesarem maiorem pręter opinionem felicitatis causam prębuit antipatro. Nam qui de patris morte queri deberet propter inimicitias pompeij quantum putabatur veneno peremptus: & crudelitatis in fratrem accusare scipionē nullumque inuidię dolorem admiscere miserijs vltro hęc hyrcano antipatroque criminatur veluti se patrio solo alias loco cum fratribus iniquissime pellerent multisque gentem iniurijs afficerent dñmodo satia, rentur in egyptum quoque auxilia ipsi cesari non beniuolentia: sed timore veteris discordię miserint, & vt amorem pompeij deprecarentur. ¶ Ad hęc antipater veste proiecta multitudinem vulnerū ostendebat: & qua fide quidem cesarem coluisset verbis opus non esse, dixit nam corpus etiam se tacente clamare. Antigoni autem mirari audaciam qui cum hostis romanorum sit filius & fugitiui romanorum nouarumque rerum studium votumque seditionis patris habebat apud romanorū principem alios accusare conaretur bonisque aliquid adipisci temptaret: quem hoc solum oporteret amplecti quod viueret. Nam tunc eum non tantū propter inopiam desiderare facultates: sed vt in eos qui se dedissent iudeorum seditiones accenderet. ¶ Quę vbi cesar audiuit: hircanum quidem pontificatu digniorem esse pronūciauit. Antipatro autem cuius vellet potestatis detulit optionē. Qui permissa dignitatis mēsurā ipsi qui daret iudeę procurator declaratus est. Et pręter hoc impetrauit vt subuersa patrię moenia renouare sibi liceret. hos quidem honores cesar incidēdos in capitolium misit vt iusticię suę virtutisque antipatri signum memorię traderetur. ¶ Antipater vero vbi de syria cesarem profectus est in iudeam reuersus ante omnia patrię muros a pompeio dirutos reparabat: omniaque iustrando ne quid in illis regionibus turbarum esset nunc interminando, nunc etiam suadendo curabat vnumquēque ammonēs quod si cum Hyrcano sentiret in oculo atque opulentiā victuri essent fortunisque suis & cōmuni pace potituri. Sin vana spe duceretur eorum qui priuatū questijs gratia res nouas optarent se quidem non procuratorē sed dñm omnium: Hyrcanum vero tyrannum pro rege: itemque romanos & cesarem hostes pro amicis & rectoribus habituri nec em passuros huius potestatis labefacturi, quę ipsi regem constituisent. ¶ Sed quis hęc diceret. Tñ etiam per se quā Hyrcanum segniores videret. Neque tam efficacē quę regni sollicitudo posceret statum prouincię componebat. Et aselum quidem natum maximū filiorū suorum militię p̄positum Hierosolimis eiusque territorio p̄fecit: herodem vero etate potestorem nimisque adolescentem galileę destinauit similia curaturus.

Ptolomeus ad aristotē. vxorem mittēs antigonū cū sororibus iubet destinare: & sibi minorem filiam copulās a patre occiditur quā pater accipit vxorē.

Antipatri virtus & animus. Iudei egyptij onię vocati.

Antipater mitridatem liberauit.

Mitridates apud cesarē testis rerum gestarū ab antipatro. Antipater ciuis romanus & hircanus pontifex cōfirmatus.

Antipater accusationi satisfaciit vulnus ostēdēs. &c.

Hyrcanus a cesare pōficatu dignus p̄ficiatur & antipater procurator iudeę & p̄missū ē subuersa renouare moenia. &c.

Antipatri exhortatio ad populum.

Liber primus Iosephi Iudei

Ezechia latronum princeps cum suis ab herode occiso Herodes ipse a Syris honoratur & rex to Cæsari est cognitus quem phasellus frater virtute certabat superare propter hos Antipater ab omnibus honorabatur. Vnde inuidi iudei hircanum de negligentia accusabant quia Antipatrum & filios regem promitteret. Hyrcanus quoque herodem accusatum quia præter legem multos occidit ad iudicium vocat sed eum Sextus absoluit Rursum quoque herodes accusatus bellum contra hircanum mouisset nisi pater & frater impediissent Basso quoque Sextum Cæsarem dolose occidente Romæ intestinum bellum oritur. & Marcus Sexto in Syria instituitur Iulio autem a Cassio & Bruto anno imperij. liij. occiso Cassius Syriam occupat magnas imponens exactiones Cuius gratiam Herodes in colligendis exactionibus promeruit Illiusque iram contra Malichum Antipater repressit sed ingratus malichus ipsum dolo querebat interficere.

¶ Capitulum decimum.

Ezechia latro-
nū princeps cū
suis ab herode
occiso herodes
ipse a Syris ho-
noratur & sexto
Cæsari ē cogni-
tus quē phasel-
lus supare cer-
tabat i virtute.
Inuidia i pspi-
cite nō deest
¶ Inuidi iudei
hyrcanū accu-
sant negligentia
quia antipatrū
& filios promittit
regem.

Vi cum natura strenuus esset cito materiam ubi animi magnitudinem exerceret inue-
nit captumque latronū principem ezechiam quem prædari maximo agmine cōtinētia
syrie deprehendit ipsumque aliosque latrones multos interfecit. Ea que res adeo grata fuit
syris ut p vicos atque oppida caneret herodes veluti per eum pace reddita & possessio-
nibus restitutis. Ex huius denique operis gloria sexto etiam cæsari ppinquo magni cæ-
saris & syriam tūc aministranti est cognitus. Quin & phasellus fratris indolem cōtentio-
ne bona supare certabat augendo erga se beniuolentiā Hierosolimis habitantiū atque illam quidē ciui-
uitatem possidēs nichil aut contumeliose per insolentiā potestatis admittēs. ¶ Hinc antipater & ob-
sequijs regalibus ab ea gente colebatur. & honores ei tanquam rerū domino omnes habebat Nec tamē ipse
propterea minus fidelis aut beniuolus hyrcano fuit. Verum fieri nō potest ut liuorē quisque in secūdis
rebus effugiat. Quāuis & antea hyrcanus tacite sua spē morderet adolescentiū gloria maximeque re-
bus ab Herode bñ gestis & crebris nuncijs laudes eius per singula factō prædicatibus augeret a mul-
tis tamē inuidis (qui regnis adherere solent) quibusque antipatri filiorūque eius probitas officiebat insti-
gabatur dicentibus quod antipatro & filiis eius traditis solo cōtentus & hoc potestate vacuo regis nomine
federet. Et quādiu sic errabat ut in se reges producat. Nec enim eos vel simulare iam procuratōnē.
Sed certē esse dominos ipso relecto cuius nec mādatis nec epistolis præter iudeorum legem tentant
multitudinem peremisset herodes illumque non sicut regem. Sed adhuc priuatum ita ad iudicium ve-
nirē debere rationem tam ipsi regi quam patrijs legibus redditurum quē indēmnatos occidi non sinerēt
His paulatim accendebatur hyrcanus Ad extremū iracūdia prodita causam dicturū herodē accersijt.
Atque illi & pris monitu & quod ei fiducia res gestę darent munera prius galilea pñdijs ad regem pñcis-
cit. Ibat tñ cum forti ceterua ne vel derogare hyrcano videret si plures duceret vel inuidie nudus pa-
teret. Sextus autē cæsar adolescenti metues ne quid apud inimicos deprehēso mali fieret. Ad hyrcanū
mittit qui ei manifeste denūciarent ut homicidij crimine liberaret herodem hyrcanus autē qui eum
diligere per se quoque id cupiens absolutionē decernit. Atque is rege inuito fugisse ratus damascū reces-
sit ad sextum nequaquam paratus obedire si denūo fuisset accitus. ¶ Rursumque a nequissimis irritabatur fir-
matū herodem abisse firmatibus: & ut se contra ipsum instrueret properasse. Hęc autem rex vera exi-
stimās quid ageret nesciebat quoniā potentiorē inimicū videbat. Cum vero a sexto Cæsare dux militū
per Syriā itemque samaria declaratus esset herodes neque solum propter gentis fauorē sed etiam vi-
ribus suis terribilis putaretur. ad timorem vltimum descendit iamque illum contra se credens cum ex-
ercitu esse venturum. Neque opinione deceptus est. Namque herodes intentatę sibi accusationis tracun-
da conflata militum multitudinem in hierosolimam ducebat ut Hyrcanum regno deponeret. Id
que fecisset nisi pariter egressi pater & frater fregissent eius impetum deprecantes ut ipse vindictā mi-
nistraturus sola indignatione dimitteret regi autem parceret sub quo ad hoc potentie processisset. Ac
si propterea quod in iudicium vocatus esset: indignaretur: quia tamen absolutus est gratias ageret neque
tristibus quidem paria referret saluti vero esset ingratus. Quod si etiam momenta bellorum reputan-
da viderentur iniquitatem militie consideraret neque omnino de victoria bene speraret qui cum rege
congressurus esset vna se cum educato & de se quidem bene merito. Seuo autem nunquam nisi quod malio-
rum consilijs impulsus ymbra tantum iniquitatis mouisset. Paruit his herodes qui speratis puta-
uerat posse sufficere suasque vires demonstrare nationi. ¶ Et inter hęc discordia Romanorum circa
appamiam bellumque domesticum oritur. Quoniam cecilius bassus fauore pompeij sextum Cæsarem
dolo necauerat. cuiusque militem occupauerat. Alij vero cæsaris duces mortis eius vlciscēde gratia cun-
ctis viribus bassum petebant. Quibus tam interempti quam superstitis Cæsaris causa quod ambobus amicus
esset Antipater per filios suos misit auxilia. Cum autem bellum traheretur: ex italia quidem successor
sexti venit marcus. ¶ Eodem tempore bellum inter Romanos conflat dolo cassij & bruti cæsare inter-
fecto postquam triennium septemque menses tenuit principatum. Maximo autem motu cedis eius gratia cō-

Barth.
li. xiii.
ca. vii
Eg. li. i.
ca. xix
xvi

F

Anti. li.
xiii. ca.
viii
Eg. li. i.
c. xix.

F

Anti. li.
xiii. c.
Eg. li. i.
c. xix.
Anti.
li. xiii.
ca. x.

Hyrchanus he-
rodē ad iudiciū
vocat sed eum
absoluit sextus
cæsar
Accusatus ite-
rū herodes

Herodes cōtra
hyrcanū bellū
mouisset nisi pater
& frater impe-
diuissent

Basso dolo Sex-
tū Cæsare occi-
dente Bellū do-
mesticū Roma-
norū oritur.

A citato & optimatibus inter se dissidentibus propria spe quisque ducebatur ad id quod existimabat esse commodius. Itaque cassius syriam petit occupaturus militem qui appamiam circūfedeat ubi & marcum & dissidentes cohortes basso conciliauit simulque obsidione liberauit appamiam. Ipse vero exercitum ducens stipedium ciuitatibus indicebat nec modus erat exactionū. Cum autem iudeos quoque septingenta talenta iussisset inferre: minas eius veritus antipater. filijs suis & amicis mature pecunie cogendę curā distribuit: & inter eos malicho cuiusdam ex amicis adeo necessitas urgebat. Primus autē herodes cassij fauorem promeruit: qui ex galilea parte sua centum talenta portauit proptereaque inter eximios amicos numerabatur. At vero ceteros tarditatis arguens cassius ipsis ciuitatibus irascebatur eaque Gophnam & Ammaū & alias duas ciuitates ex vilioribus depopulatus ibat quidem quasi malichum interfectorum quod remissior in exigendo fuisset. Verum & huius & ceterarum ciuitatū interitū repressit antipater centum illico talentis cassio delinito Nequaquam tamen malichus post obitum cassij beneficiorum antipatri memor fuit sed illi ipsi quem sepe numero sui seruatore fuisse memorabat periculum moliebatur: iniquitatis suę impedimentum abolere festinans. Itaque antipater & vires eius & caliditatem metuens flumen transiit iordanem: ad vlciscendas insidias congregaturus exercitū. Deprehensos autem malichus antipatri filios imprudentia superat. Nam & faseum apud hierosolimā prepositis appositum & Herodem qui custodiam curabat ad murum multis accusationibus & sacramentis circūuentos impellit: ut ipsis intercedentibus reconciliaretur Antipatro. Atque ita denuo per Antipatrum exorato Marco tunc in Syria militem regente seruatus est: qui malichum statuerat occidere quod nouis rebus studuisset.

B Herodes totius syrię procurator efficitur sibi: regnum promittitur. Vnde Antipater veneno (procurante Malicho) occiditur. Sed herodes ipse patris mortem vlcisci bello prohibitus dissimulans clarissimas celebrauit exequias. Sed ipsum vlcisci Cassius monuit. Vnde Malichum principatum volentem vindicare Chylarici (prestante hyrcano) interemerunt foelixque contra phasellū Malichi mortem volens vindicare vincitur: & Antigonum tunc vincit herodes cui dosis vxor Antipatrum filium genuerat. Ipsi quoque marianni filia Alexādi filij Aristoboli Hyrcani ex filia neptis secunda: vxor iūcta erat Interfecto autem Cassio Cēsar in Italiam & Anthonius in syriam discesserunt apud quę optimates iudeorum herodem accusant & fratrem quem eum pecunia herodes placauit & ab ipso herodes & frater tetrarchę instituuntur punitis eorum accusatoribus Et iterum mille legatos: Tyrum missos indignatus Anthonius eorum multos occidit & multos vulnerauit sed & vinctos interfecit.

¶ Capitulum vndecimum.

C Eare vero adolescente & antonio cum bruto & cassio bellum gerentibus marcus & cassius exercitu de syria conflatō quod magna pars ubi vsus poposcit herodes fuisset ipsum quidem totius syrię procuratorem prestant equitum illi manu peditumque attributa. Si bellum autem desisset: regnum quoque iudeę cassius eidem se delaturum esse pollicitus est. Euenit autem ut antipatro & spes & fortitudo filij causa iteritus fieret. Horum autem metu malichus ministro quodam regio pecunia corrupto: mixtum ei veneno poculum dare persuadet. Atque ille quidē iniusticie malichi palma fuit: Post cōsumum moritur vir ad alia strenuus rebusque amministrandis ydoneus: & qui regnum recuperatum conseruasset hyrcano. ¶ Malichus autem insensum propter suspicionem veneni populum negando placabat simulque ut validior esset armatorum sibi copias cōquirebat. Nec enim herodem cessaturum arbitrabatur: quin etiam mox cum exercitu paternę necis ultor aduenerat Sed fasei fratris consilio qui eum palam minime persequendum esse dicebat ne vulgi seditio concitaretur. Et purgatem se tunc malichum patienter admisit: & suspitione liberum esse concedens clarissimas paterno funeri celebrauit exequias. Cōuersus autem in samariam & ciuitatem composuit seditione turbatam perque dies festos in hierosolimam remeabat missis comitibus armatis: nam timens impetum compellebat Hyrcanus. Malichus autem alienigenas introduci super indigenas quod dies festos agerent prohibebat. Herodes autem & ipso qui preceperat causaque cōtempta nocte ingressus est. Iterumque malichus ad eum veniens antipatrum flebat cōtraque ille se falli cum vix animi dolorem premeret simulabat. Et tamen de patris nece apud cassium per epistolas questus est: cui propterea malichus erat inuisus Itaque non modo ut mortem patris vlcisceretur ei rescripsit. Sed etiam Chiliarchis quibus preerat: ut in causa iusta herodi opem ferrent occulte iussit. ¶ Et quoniam (capta Laodicia) vndique ad Herodem conuenerant optimates cum muneribus & coronis ipse quidem hoc vlcioni tempus destinauerat. Malichus autem id tyri fore suspicabatur consilium: & filium suum tunc apud Tyrios obsidem statuit subducere: & ipse in iudeam fugam parabat. Salutis autem desperatio stimulabat ut etiam maior cogitaret. Nam & iudeorū gentem contra romanos excitaturum se credidit dū bello aduersus antonium cassius occupabatur delectoque Hyrcano facillime regnaturū. Sed profecto irridebat eius spem

Cassius siria occupat exactio- nes magnas imponens. &c.

Herodes cassij fauore i colligēdis exactionibus pmeruit. Antipatrā cassij contra Malichum repressit sed igratus malichus antipatrum querebat dolo occidere.

Herodes totius syrię procurator pfitit atque sibi regnū pmittitur. quod fuit antipatro cā mortis. Antipater veneno procurante malicho occidit.

Herodes a fratre mortē patris vlcisci bello phibetur sed dissimulans clarissimas celebrauit exequias.

Cassius herodē monuit patris mortem vlcisci, &c.

Ant. li. i. tit. c. x. Ege. li. i. c. xvii.

Ant. li. i. tit. c. x. Ege. li. i. c. xvii.

Liber primus Iosephi Iudei

Malichus occi-
ditur presente
hyrcano

Felix contra
phaselū bellum
mouet malichi
mortē volēs vi-
dicare sed vin-
citur.

Victoria hero-
dis cōtra anti-
gonū filium.

Marianne filia
alexandri filij
aristoboli secū-
da herod' vxor.

Anthonius cle-
opatre captus
amore herodē
& fratē tetrar-
chas facit & eo-
rū accusatores
puniunt qbus-
dam occisis a-
lijs cū iniuria re-
cedētibus.
Iterū legati iu-
deorū cōtra fra-
tres mittūtur:
quorū indigna-
tus Anthonius
multos occidit
& multos vul-
nerauit sed & vi-
ctos interfecit.

fatale decretum. Etenim quo intēderet animum suspicatus herodes: & ipsum & Hyrcanū prope astā-
tes ad cenam vocat deinde seruorum quēdam instruendi specie conuiuij intromittit. Sed res erat vt D
Chiliarchis p̄diceret ad insidias ingredi. Atq; illi p̄ceptorū cassij memores ad littus ciuitati proxi-
mū armati gladijs exierunt: ibiq; circūseptum malichum multis vulneribus interficiūt. Hyrcanus au-
tem stupore dissolutus statim concidit: vixq; anima recepta herodem percunctabā quis malichū oc-
cidisset. Et cum de Chiliarchis vnus respondisset. Cassij p̄ceptum plane inquit & me & patriā me-
am Cassius seruat incolumē qui amborū insidiatorem peremit. Vtrū autem id inuidia dixerit an q̄ ti-
more factum probaret incertū est. Sed enim in malichum hoc est modo vltus herodes. ¶ Postq̄ ve-
ro Cassius exfessit e Syria iterum hierosolymis orta seditio est cum foelix in faselum mouisset exercitiū. Antti.
Et in herodis fratris poena vellet necem malichi vindicare. Casu autem herodes cum fabio romano li. xiiii.
duce apud damascū habitabat: & ne cupiens auxilio foret morbo impediēbā. Interea tamen phase- ca. xi.
lus sine cuiusq̄ p̄sidio superauit foelicem probumq; ingrati obijciebat Hyrcano: qui & foelici fauere c. g. li. i.
studuisset fratremq; malichi castella occupantem coniurauerat. Iam enim multa tenuerat omniumq; ca. xvi.
tutissimum massadā. Nec tamen ei quicq̄ contra vim herodis potuit sufficere. Qui mox vt conualuit
alia recepit & illum ex massada supplicem dimisit. Et maronem Tyriorum Tyrannū ex galilea pepu-
lit tria enim possederat castella tyrisq; quos coeperat vitam concessit omnibus: nōnullos etiam dona-
tos abire iussit: vna & sibi ciuitatis beniuolentiā & tyranno cōparans odium. Marion autem a Cassio
quidem meruerat tyrānidem: qui tot Syrię tyrannos p̄fecerat. Sed ob herodis inimicitias etiam an-
tigonū Aristoboli secum ducebat & ptholomeū propter Fabianum quem antigonus pecunia sibi so-
ciatum adiutorem incepti habebat. Cuncta vero socer ptolomeus antigono sumministrabat. Contra
quos herodes instructus: in aditu iudeę commisso p̄lio victoria potitur. Fugatoq; antigono redit in
hierosolimam pro merito gestę rei omnibus carus: vt etiam quibus antea de spectus erat: tunc in eius
familiaritatē sese dederint propter Hyrcani affinitatem. ¶ Namq; is herodes iam pridem ex indige-
nis habebat vxorem non ignobilē quē dosis vocabatur & antipatru ex ea susceperat filium. ¶ Tunc
antem duxerat alexandri cuius pater fuit aristobolus) filiam mariannē: hyrcani neptem ex filia: atq;
inde familiaris regis erat. ¶ Sed vbi Cassio circa philippos interfecto cesar in Italiam & Antonius in
Syriam discesserunt: legatis ab alijs ciuitatibus ad antonium missis in bithiniam etiam iudeorū opti-
mates accusatum veniūt faselum & herodem: q̄ illis rerum summā vi possidētibus nomen tantū ho-
norabile superesset hyrcano. Atq; herodes qui p̄sto erat magna pecunia placatū antonium sic affe-
cit vt ne verbum quidem inimicorū eius pateretur audire. Et tūc quidem ita digressi sunt. ¶ Cum au-
tem denuo iudeorū primates centum viri antiochię proxima Dafen ad antonium venissent amor-
cleopatre iam seruientem: dilecti a ceteris qui eloquentia & dignitate p̄stabant aduersus fratres ac-
cusationem proponūt. Respondebat autem messala causę defensor: astante etiam propter affinitatē
Hyrcano. Auditis deinde vtriusq; partibus antonium percunctabatur hyrcanum: quinām essent regen-
dis rebus aptissimi. Cumq; is Herodem eiusq; fratres alijs p̄tulisset: voluptate repletus nam & ho-
spes eorum paternus erat humanissimeq; ab antipatro susceptus eo tempore quo in iudeam cum Ga-
binio venerat tetrarchas ambos declarat: totius eius iudeę procuracione permissio. Legatis autem id
egre ferentibus quindecim eorum correptos carceri tradidit quos & poene occidit. ceteros autem re-
iecit cum iuria. Vnde maior tumultus hierosolimis excitatus est. ¶ Deniq; mille iterum legati tyrum
missi sunt vbi cōmorabatur antonius in hierosolimam paratus irruere & contra eos vociferantes ma-
gistratus tyriorum directus: data ei licentia vt quos comprehendisset occideret p̄ceptoq; vt eorum
potestatem confirmare curaret: qui tetrarchę ipsius essent antonij suffragio constituti. Ante hęc autē
herodes vsq; ad litus progressus multis eos ammonebat. ne & sibi interitus & patrię belli causa fieret
dum inconsiderate contendunt. Illis autem tanto magis indigne ferentibus antonius missis armatis
multos occidit multos etiam vulnerauit: quorū & faucios cura & mortuos sepultura hyrcanus digna-
tus est non tamen ideo qui effugerant quiescebant. Perturbando enim ciuitatem antonij irritabant
vt etiam quos in vinculis haberet occideret.

¶ Barzaphanę parthos satrapas post biennū cum pacoro parthorū regis filio Syriam obtinē-
te Lisanijs ptholomei mernei filios mille talenta cum quingētis mulieribus repromittit vt antigono
regnum cōtraderent & hyrcanum exturbarent quo periuasus pacorus per maritima Barzahanes ve-
ro per mediterranea loca copias ductant attributa equitū partē regio ministro qui iudeam petens iu-
deorum cōsilia exploraturus suppetiaret antigono cui pleriq; iudeorū adherentes locum qui drimas
diciū occupant suis hostibus qui hierosolimā petentes vsq; ad regiam pergunt vbi cū hyrcano & pha-
selo cōcertantes in fugam versi ab herodis manu in phano cōcludunt collatis sexaginta custodibus p-
gedes proximas quos populus fratribus insensus concremabit qua de re Herodes succēsus cū populo

Antti.
li. xiiii.
ca. xi.
c. g. li. i.
ca. xvi.

Antti. li.
ca. xi.
c. g. li. i.
ca. xvi.
c. g. li. i.
ca. xvi.
c. g. li. i.
ca. xvi.
c. g. li. i.
ca. xvi.

F

A confligens multos trucidat & instante penthecostes festo plebem adorsus plures peremit. Interea vero pacorus pacis arbiter ab antigono dolo peti tur quem phaselus recepit hospitio sed phaselus ipse & hyrcanus insidiosè a parthis captis. Herodes mariannes suasu hostium euasit insidias ad ydumeam proficiscens & in massada contra hostes victoria potitus i memoria præclari facinoris arcem munatissimam condidit de suo nomine herodiam vocas cui vero de idumea venienti Iosippus frater obuiam venit. Parthi autem apud hierosolimam in prædam versi fugientium domos & regiam depre-
dati sunt.

Capitulum duodecesimum.

Anti. li.
xiii. c. xj.
& scrip.
pas. li. l.
ca. xxx.

B Arzaphane autem parthorum satrapa syriam biennio post cum regis filio pacoro detinente infanias patris sui mortui successor ptolomei mennei filius mille satrapæ talenta pollicitus & mulieres quingentas eis persuadet: vt antigonum in regnum inducerent hyrcanumq; deponerent Impulsis igitur ab eo pacorus ipse quidem per maritima loca perrexit: barzaphanen autem itinere mediterraneo iussit irrumpere. Sed maritimorum tirij pacorum exeluserunt. cum ptolomeus alias ptolomeus eum & sidonij recepissent. Ille autem quandam regium ministrum cognomine Siuū equitatus ei parte attributa ad iudeam iussit accedere. & exploraturum hostium consilia: & vbi vsus exegisset præsidio futurum antigono. Plurimi autem eorum qui carmelum populabantur iudei vltro ad antigonum currunt ad truen- dum alacriter animati. Ille autem ad locum qui drimas dicitur alias drymos seu dir in occupandum eos præmittit ibi commissæ pugna: depulsiq; hostibus & fugatis hierosolimam cursu petebant auctiq; multitudine vsq; ad regiam processerunt. Excepti autem ab hyrcano & phaselo: fortitac in foro configunt. Ibiq; hostes in fugam versos pars herodis in phanum concludit: custodesq; his sexaginta viros apponit. per edes proximas collocatos. Sed hos quidem infensus fratribus populus igne consumit. Herodes autem iracundia peremptorum congressus cum populo multos obruncat: inq; dies singulos inuicem se per insidias incurfantibus. assidue cedes erant. Instante vero die festo qui pethocostes vacatur omnia circa tēplum totaq; ciuitas plebe rustica repleta est & pleraq; armata. Et phaselus quidem muros herodes autem cum paucis domum regiam custodiebat inuasitq; de improviso hostibus in suburbio alias suburbano plures quidem peremit: omnes autem in fugam vertit: & hos in ciuitatem alios in phanum alios in extremum valuum includit. Interea pacis arbitrum antigonus pacorum petit admitti. Exoratus autem phaselus & ciuitate & hospitio. cū equitibus quingentis parthum recepit sed eundem quidem specie concordie venientem re autem verayt adiuuaret antigonum: deniq; phaselum dolo pepulit ad barzaphanem legatos de compositione mittere quis multa dissuadente herode atq; vt insidiatorem occideret neue se eius fallacijs dederet ammone enim natura barbaros fidem negligere. Exijt enim pacorus cum hircano: quominus suspectus esset. Nonnullisq; relictis equitibus apud herodem qui se Eleutheros vocent cum cæteris phasellum prosequeretur. Sed vbi ad galileam venerunt indigenas quidem dissidentes atq; armatos offendit satrapam vero conueniunt satis callide & officijs amicitie dolo tegentem: deniq; postq; dona eis dedit: redeuntibus insidias posuit: illi autem in maritimum quandam locum deducti cui nomē est edippion fraudem intelligunt: ibi enim de promissis mille talentis audierunt & q; antigonus pleraq; mulieres ex his quas ipsi haberent inter quingentas partes deuouisset: quodq; sibi semper a barbaris præstruerentur insidie. Olim enim capti essent nisi mora fuisset dum hierosolimis caperetur herodes: ne sibi præsciens quæ de his agerentur caueret: hæc iam non verba erant solum. Nam & custodes haud procul abesse conspiciebant & tamen phaselus hircanum deserere non est passus quis eū scipius moneret vt fugeret: cui saramalla tunc syriorum ditissimus dixerat quemadmodum essent omnia de insidijs constituta. Sed conuenire satrapam maluit atq; in os exprobrare qd se insidijs appetisset: ac maxime quia pecunie causa talis extinisset cum: plures ipse pro salute daturus esset q; pro regno promississet antigonus. Ad hæc parthus subdola satisfactione iureq; iurando suspicionem deprecatus perrexit ad pacorum: statimq; a parthis qui remanserant quibusq; iussu erat phaselus atq; hircanus comprehenduntur: periuria simul ac perfidiam execrantes: at interim minister ad hæc missus herodem capere moliebatur: eumq; fallere vt extra murum procederet sicut sibi mandatum fuerat conabatur. Ille autem suspectos habere solitus ab initio barbaros: & tunc minime dubitans in hostes incidisse litteras quæ insidias indicarent prodere nolebat qd satis idoneam causam pacorus præderet epistolas portantibus obuiam ire debere. Nec enim aut ab hostibus esse captos aut quicq; de insidijs. sed quæ phaselus gessisset his contineri. Iam dudum autem ab alijs audierat herodes fratrem suum phaselum esse correptum & hircanum cuius filia marianne prudentissima feminarum multis eum precibus ne proderet orabat neue se crederet manifestis iam conatibus barbarorū. Adhuc autē pacoro cū socijs delibante quo nā modo clā patraret insidias nec enim fieri posset vt tantæ sapientie vir ex aperto circū ueniretur: nocte herodes cū propinquissimis sibi personis ad idumeam ignaris hostibus proficiscitur.

B. j.

Barzaphane p-
thus cumpacho
ro regis filio biē
nio Syriā detur-
bāt (lyfania filio
ptholomei mille
talenta & mulie-
res quigētas pro-
mittēte vt anti-
gonū in regnū
inducāt & hircā-
nū exturbent.

Herodes ob suo-
rum iustionē pa-
ratus plerosq;
trucidat.

Pacorus pacis
arbiter ab antigo-
no dolo peti-
tur quē phaselus
cepit hospitio.
Natura barbari
fidē negligunt.
Pacori dolo.

Hircanus & pha-
selus insidiosè ca-
pti i edippō de-
ducuntur.

Phaselus hircā-
nū deserere no-
lens & si a Sara-
malla sup insidijs
edoctus esset.

Herodes dolo
se impetitus lit-
teras insidiarū
indices prodere
abnuī.

Herodes mariā-
nes suasu hostiū
euasit insidias &
vadit in idumeā

Liber primus Iosephi Iudei

Eoq; cognito parthi eum persequēbātur. Et ille matrem quidem fratresq; suos desponsatq; puellam cum matre minimosq; fratres pertendere iter iussit. Ipse autem caute cum famulis suis barbaros retentabat multisq; per omnes conflictus interemptis. ad castellū massada properabat. Grauiiores autē parthis in fuga iudeos expertus est. Qui cum super molesti fuissent. sexagesimo tamen ciuitatis stadio aliquandiu etiam acie decertarunt. Vbi herodes victoria potitus cum multis interfecisset: ipsum locū in memoriam præclari facinoris edificatū locupletissima exornauit regia. arcēq; in eo munitissimam condidit: ac de suo nomine herodion vocauit. Et tunc quidem cum fugeret multos ad se applicabat. Postea vero q̄ de ydumea venit. occurrit ei frater Iosippus alias Iosephus turbamq; sequētium dimitti persuadet: nec enim capacem esse tantę multitudinnis massadam. Erat autē supra q̄ nouem milium multitudo. Itaq; paruit herodes eius consilio. & impares quidem necessitati per ydumeam dimisit cū viatico: lectissimos autem maximeq; necessarios tenuit atq; ita in castellum receptus est. Deinde octingentis ibi relictis qui mulieres defenderent. itemq; comœatu qui satis esset obiectis: ipse in petram ciuitatem arabę perrexit. ¶ Parthi autem apud hierosolymam in prædam versi in fugientium domus ac regiam irruēbant: solis hircanī pecunijs abstinentes: quę trecenta talenta superabant. Aliorum vero spe minores inueniebant qm̄ herodes iam pridem barbarorum perfidiam suspicās: quicquid erat in opibus præciosū in ydumēā multo ante cōportauerat eiusq; sociorum itidem quicq; fecerat.

¶ Parthi Antigonom iudeorum regem constituentes hircanum & phaselum vinctos tradunt verberandos qui hircanī aures ne pontificium quandoq; recipiat obruncant. Phaselus vero antigonus virtute præueniens cum nec ferri copiam nec liberas haberet manus saxo caput percussit interijt cū gaudio moriens morti suę hero. Iēn cognoscens vltorem. parthi autem hircanum vinctum ducūt in parthiam herodes quoq; fratrem adhuc viuere credens vt ipsum liberet sollicitus est pecuniam mutare quam arabum rex recusat vnde herodes indignatus versus egiptum recedit vbi a cleopatra honorifice receptus est: sed reglę sp̄etis præcibus & hyemis asperitate maxima edificata naui romā petit vbi ab antonio cui quę facta sunt nunciauit benigne est receptus eumq; tūc regem proposuit facere iudeorum a ntigonum inimicum cognoscens & cōuocato senatu antipatri merita prædicauit: & herodes a senatu rex creatur cuius regnī primo die apud antoniū cenatum est. Capitulum tertium decimū.

Antigonuz parthi nō solū regē cōstituūt sed et hircanū & phaselum vinctos tradūt verberādos qui hircanī aures truncauit ne pōtifiū quandoq; recipiat.

U Erunt tamen postq̄ præda potiti sunt parthi ad hoc iniurię processerunt vt omnem terram illam bello implacato repleant maris quoq; ciuitate vastata nec iolum antigonom regem constituerant: verum etiam phaselum: & hircanum vinctos ei traderent verberandos. At ille hircanū quidem auricularibus dentibus truncat ne solutus quidem rebus mutatis vnq̄ pontificatum recipiat. Ab integris enim celebrari sacra oportet. ¶ Phaselus vero virtute præueniens cum nec ferri copiam nec manus liberas haberet: ad saxū fracto capite interijt. Atq; ita probato q̄ verus herodis frater esset. Hircanusq; degenerasset. viriliter vita fungitur: dignum operibus humanis obitum affecutus. Fertur tamen & aliud q̄ ex illa quidem plaga resipuerit: sed veluti curandi eius causa missus ab antigono medicus venenis malis vulnus expleuerit eoq; illū pacto peremerit. Vtrūvis autem verius sit: præclarum habet insitium. Deniq; aiunt eum priusq̄ efflaret animam cognito ex quadā muliere hircula q̄ herodes euasisset dixisse. Nunc bono animo discedam qui vltorem inimicorum viuum reliquerim. Ille quidem sic moritur. ¶ Parthi autem q̄q; mulieribus caruerint quas maxime cupiebant. rebus tamen antigono apud hierosolymam compositis vinctum in parthiam hircanum ducunt. ¶ Herodes autem obstinatus in arabiam velut adhuc viuo fratre suo festinabat vt pecunias ab ege acciperet quibus ex solis exortatum se pro phaselo sperabat auariciam barbarorū. Etenim reputabat si arabs minus paternę amicitie memor fuisset animosq; liberali paratior. vel mutuum ab eo sumere q̄ redemptiois causā preberet: pignori opposito ipsius filio quem redimeret: secum enim habebat fratris filium septem annis natum: trecentaq; talenta dare decreuerat interpositis præcationi tyrijs Sed profecto studium fortuna præuenierat & phaselo mortuo nec quicq̄ fratrem diligebat herodes. Non tamen vel apud arabas saluā esse amicitia reperit. Malichus rex eorum iudeis præmissis qui hoc ammonerēt q̄ primū eū reuerti ex similibus suis iubet simulatione quidē parthos per legatos petisse vt herodē arabia pelleret. Certa vero causa fuit q̄ vicem antipatro debitā negare pposuerat: neq; pro beneficijs ab eo perceptis aliquid eius filijs gr̄e repēderet: cōsolationis egentibus. Impudētē alias imprudētē vero suos habebat qui antipatri velēt obiurare deposita. Erant autē circa eū potētissimi: pinde herodes qui dem vbi arabas ex ea sibi causa hostes esse deprehēdit vnde amicissimos existimabat: eaq; respondit sciuit in rinocura nūcijs quę dolor iperauit: egiptū versus recedit. Et prima quidē vesp̄a in quodā agresti phano dum postuenientes recipiebat. tendi: postero autem die cum rinocuram peruenisset fratris eius mors nunciatur acceptoq; tanto luctu quandoq; curarum estum deposuit & ibat vltimus. Itaq; arabem sero factum penituit: & qui reuocarent eum quē contumeliose tractauerat. velociter misit. Herodes autem

Parthi hircanū vinctum ducunt in parthiam

Herodis studiū pro fr̄e liberādo

Arabum rex herodem recusat hunc vocat ege Iosippus rochum. Recedit hærodes versus egipt. & mortē fratris sciuit in rinocura. hirc. li. xliij. an. ti. ca. xliij. vocat andriana rura,

Ant. li. xliij. ca. p. i. u. r. i.

E. x. li. i. xliij. ca. p. i. u. r. i. i. ca. xliij.

F. x. li. i. xliij. ca. p. i. u. r. i. i. ca. xliij.

Ant. li. xliij. ca. p. i. u. r. i. i. ca. xliij.

A etiam hunc in pelusium preuenerat. Ibiq; transitu prohibitus ab eius rei speculatoribus rectores adit & illi eum famam viri dignitatemq; reueriti alexandriam prosequuntur. Transgressus ad ciuitate honorifice a cleopatra susceptus est: ducē sibi militum eum fore ad ea quae parauerat existimā e despectis aut regine precibus neq; hyemis asperitatem neq; marina discrimina quod minus romam nauigare et extimuit. Circa pamphiliam vero per citatus maiore oneris parte reiecta vix in rodam veliemēter bello cassij sollicitam saluus euasit. Amicorum autem suorum ptolomei & saphij receptus hospitio licet rei peculiarie premeretur inopia: maximam tamen edificat nauim triremem: eamq; cum amicis delatus in brundisium atq; inde continuo romam profectus familiaritatis paternae grata primum conuenit antonium: eiq; tam suas q̄ totius generis ciades exponit quodq; affectibus suis in castello relictis atq; obsidione cinctis supplex ad eum hieme nauigasset. Itaq; tantę miserationis casum miseratus antonius & memoria quidem iunctę cum antipatro dextre Cum vero ipsius qui aderat cōtemplatione virtutis: etiam tunc cum regē cōstituere proposuit iudeorū: quem ipse tetrarcham ante fecerat. Non minus autem q̄ herodes fauore: odio ducebatur antigoni. Hūc enim & seditiosum & romanis inimicum esse arbitrabatur. Cēsarem quidem sciebat multo q̄ ipsum paratius renouantem antipatri expeditiones quas in egipto cū eius patre pertulerat: & hospitū & in rebus cūctis beniuolentiam cum preter hęc ipsius quoq; herodis efficaciam cerneret. Verumtamen & senatū conuocabat ubi mēsa & post eum Atratinus astante herode patris eius merita & ipsius circa populum romanū fidem prosequerantur: quo simul hostem antigenum demonstrarent: non solū q̄ intra breue tēpus his dissidere cōpisset verum etiam q̄ antea quoq; populo romano despecto: parthorum iussu regnum curauisset accipere. ¶ His aut cōmoto senatu cū antonius etiā bello cōtra parthos gerēdo vult esse diceret herodē regē creari oēs assentiunt. Dimissosq; concilio antonius quidem & Cēsare egrediebatur mediū stipantes herodem: cōsules autem cū alijs magistratibus antecedeant cēsari hostias decertūq; senatus in capitolio reposituri. Primo autem die regni herodis apud antonium cenatum est.

¶ Antigonus massada obsidens inclusis aqua carētib; pluuiā diuinitus puteos impleuit ventidius autem a romanis missus vt parthos a syria prohiberet pecunijs corruptitur & discedens sylonē reliquit qui ab antigono similiter mercede corruptitur herodes vero aucta virtute massadam ab obsidione voluit liberare sed eum impediuit ioppe hostilis qua capta herodes ad massadam suos liberaturus properat Indigenas varijs modis sibi associans quia massada hierusalem contra antigenū proficiscitur & circa eius moenia se pro bono populi venisse proclamari iubet seq; de nullo vlturum omnesq; condonare offensas: quę proclamatione exaudiretur ab antigoni sectatoribus impeditur. tūc q; sylonis reuelata est corruptio. Herodes quoq; magistratus & milites orat vt quem a cēsare antonio & senatu deductum honorifice cognouerant non deserant eosq; pœnuria liberare pollicetur q̄ antigenus molitur impedire. Herodes autem decem cohortibus munitus hierichonta pergens vacuā inuenit incolis quingentos tamen cum mulieribus & familijs montiū fastigia occupatis dimisit reliquam autem ciuitatē romani expilant. Antigonus vero sylonis corruptione partem exercitus suscepit loddis in gratiam herodes autem idumeam cū equitibus & p̄peditibus cōmouit. Cumq; capta sepho et milites hyemalibus brumis defatigatos refocillat: & aduersus latrones animum dirigit galileamq; a latronibus purgauit pecunia militibus pro stipendijs distributa ferorē quoq; fratri minimo scripsit vt & foro venalium consuleret muroq; castellum alexandrium cingeret. Capitulum quartumdecimum.

¶ Odem vero tempore antigenus apud massada inclusos obsidebat: alijs quidem vt sibi necessarijs abundantes: aquę autem inopes Vnde iossippus quoq; frater herodis cum ducentis familiaribus suis ad arabas confugere cogitabat: audito q̄ eorum quę in herodem commiserat malichum pœniteret. Castellumq; reliquisset: nisi circa noctem qua exiturus erat plurimum ymbrium contigisset effundī. Aqua enim repletis puteis fugiendi causa non erat a deo vt etiam vltro in antigoni militē eruptiones auerent: multosq; nunc aperto p̄lio: nunc insidijs nec darent. Non tamē illis omnia pro voto cedebāt sed ipsi quoq; interdum cum aduerso casu reuertebantur. Interea dux romani militis ventidius prohibuit missus parthos a syria post illos in iudeam venit. verbo quidem vt iossippo & qui vna obside lymis tetendisset questu explectus: ipse quidem cum plurima exercitus parte discessit sylonem vero cum paucis ne furtum deprehenderetur si omnes adduxisset reliquit. Antigonus autem sperans iterum parthos sibi adiumento fore: sylonem interim placabat vt pendente spe nihil inquietaret. ¶ Iam vero noui ex italia in ptolomaidem deuectus herodes non parua manu coacta externorum atq; gentilium: per galileam aduersus antigenum properabat: ventidij & sylonis fultus auxilio. Quibus delinens ab antonio missus vt herodem in regnum deducerent persuasit. Horum autem ventidius qui

Herodes a cleopatra honorifice receptus sed regine sprete precibus & hyemis asperitate Romam adit.

Herodes Romam veniens antonio quę facta sunt nūciat q̄ ab eo benigne est receptus eūq; tūc regē p̄pouit facere iudeorū antigenū iūctū cognoscēs & senatu cōuocato p̄s merita p̄dicant.

¶ Herodes rex a ienatu creatur Antonius prior die regni herodē cenam fecit. &c.

Antigonus tunc inclusos apud massada obsidet quibus aqua carētib; diuinitus pluuiā puteos impleuit.

Ventidius a romanis missus vt parthos a syria sed pecunijs corruptus & discedens reliquit Sylonē.

Liber primus Iosephi Iudei

Sylo ab antigo-
no mercede cor-
rumpitur.

Herodes (austra
virtute, massada
ab obsidione vo-
luit liberare sed
impediuit Iop-
pe hostilis.

Capta Ioppe he-
rodes ad massa-
dam suos libera-
turus properat i-
digenas varijs
modis sibi allo-
cians.

¶ Herodes cir-
ca moenia pcla-
mari iubet p bo-
no populi. Eni-
se seq de nullo
vlturū oēs cōdo-
nare offēsas quę
pclamatiōe ex-
audiretur ab an-
tighi sectatori-
bus impeditur.

Antigonus mo-
litor impedire p
milites ānonam
subministratis
hostibus.

Romani ciuita-
tem expilant.

Antigonus cor-
rupto silone par-
tem exercitus
loddis suscepit
gratiam.

Herodes sepho-
ri capta milites
hyemalibus bru-
mīs defatigatos
intibi refocilat: &
aduersus latro-
nes iam dirigit

Herodes dū im-
moratus contra
latrones i spelū-
cis delibescētes

busdam turbas in ciuitatibus quę propter parthos euenerant componebat; sylonem vero antigonus in iudea mercede corruerat. Non tamen herodes opis egebat. In dies enim singulos quo manu pro mouebat: augebantur eius copię. Nam preter paucos: omnis ei galilea cōsensit. Et propositum habebat premium necessarium massadam vt primum affines suos obsidione liberaret sed impedimento fuit ioppe. Hęc enim prius q̃ hostilis esset: eximenda videbatur. ne dum ipse peteret hierosolimā tu- tamen aliquod a tergo inimicis relinqueretur. Sylo autem iungit agmina inuenisse gaudens resiten- di occasionem q̃ eum persecutio premeret iudeorum. Hos autem herodes parue manus excussione perterritos mature in fugam conuertit: & sylonem male repugnantem periculo eripit. ¶ Deinde ca- pta ioppe suos liberatum ad massadam festinabat cum indigenarum alios amicitia paterna sibi socia- ret: alios ipsius gloria: nonnullos vtriusq; beneficijs debita vicissitudo plurimos tamē spes vt a rege cer- tissimo. Iamq; enim validissimas quęsierant copias. Sed antigonus iter eius impediēbat loca insidijs oportuna preueniens vnde nullum aut minimū afferebat hostibus detrimētum. ¶ Herodes autem facile receptis e massada pignoribus suis & rebus: a castello in hierosolimam perrexit. Cui se tam filo- nis milites q̃ ceteri ex ciuitate iunxerūt: virum eius timore perculsi. Castris autē positis in occidua re- gione oppidi custodes eius parthi ipsū sagittis & iaculis impetebant ab alijs vero per cuneos ex- currentibus primę frontis acies temptabatur. Herodes autem primo circa muros de clamari iussit. po- puli se bono & saluti ciuitatis aduenisse. poenasq; a nullo quīs manifesto inimico repetiturum: sed dis- cordissimis etiam offensarum obliuionem daturum. Deinde cum allocutionibus contrarijs pars anti- goni obstaret quo minus aut precones exaudire aut voluntatē mutare quispiam posset quod reliquū erat suis imperat murorum defensores aduiscī. Atq; illi statim sagittis cunctos ex turribus fugā ve- terunt. Ibiq; cum sylonis detecta corruptio est. Multis enim militū sub armatis qui rebus agere se ne- cessarijs acclamarent. pecuniamq; alimentis poscerent atq; hyemandi grana in loca oportuna dimitt- ti. nam ciuitati proxima deserta erant ita omnibus ab antigono ante prouisis: & incitabat exercitum & ipse recedere conabatur. Herodes autem non solum rectores qui syloni parerēt. sed etiam milites vbi essent plurimi conueniendo rogabat ne destituerent quem scriēt a cesare & antonio & senatu de- ductum in vno die pollicitus eos poenuria soluere. Deinde hęc precatu ipse ad agros abiit: tātamq; his exhibuit copiam commeatus vt sylonis omnes accusationes perimeret: simulq; prospiciēs nevel in posterum ministrare desinerent. accolas samarię per epistolas ammonebat. Nam ciuitas eius se cli- entelę dederat: vt alimenta & vinum & oleum & pecora in hierichonta deferrent. Hoc vbi audiuit an- tigonus: statim hostes qui frumenta prohiberent. atq; insidijs opprimerēt. per agros dimittit. Illiq; ius- sis obediunt: & iam magna manus armatorum super hierichonta faerat congregata. Discreti autem rhontibus insidebant: si qui exportarent victui necessaria speculantes. ¶ Non tamē herodes ociosus erat: sed ex cohortibus comitatus quinq; romanis & quinq; iudeorū. quibus permixti erant etiam mercede conducti trecenti. preterea paucis equitibus hierichonta peruenit. Et ciuitatem quid emva- cuam habitatoribus reperit: quingentos vero cum mulieribus ac familijs montium occupasse cacumi- na. Et hos quidem captos dimisit. Romani autem in reliq; ciuitatem irruunt eamq; diripere: cū ple- nas domos offendissent omnigenū condotionum. Rex autē apud hierichonta preſidio collocato re- nerſus est: romanūq; militē in his quę sibi cesserant ciuitatibus hoc est idumea. & galilea & samaria hic maturū dimisit. ¶ Antigonus quoq; sylonis corruptione meruit vt partem exercitus loddis fuscī- peret in antighi gratiam. Et romani quidem armorum cura soluti: rebus omnibus abundabant. He- rodes autem non quiescebat: sed idumeam duobus milibus peditum. & quadringentis equitibus mis- so etiam fratre suo iostippo cōmouit: ne quid noui cum ātigho fieret. Ipse autē matre cum alijs quos ex massada liberauerat affinibus suis in samariam translata ibiq; tutissime collocata vt cetera galileę subuerteret: atq; antighi preſidio expelleret: proficiētur. Cumq; sephorim licet vehemētissime nin- geret: peruenisset: facillime ciuitatem capit custodibus eius āte aggressionē fuga dilapsis. Ibiq; suis mi- litibus quos hiems fatigauerat recreatis: erat enim magna copia cōmeatus: aduersus latrones in spe- luncis agētes direxit animū qui pleraq; illius regionis incurſantes nō minoribus q̃ belli cladibus inco- las afficiebant. Premissis autē tribus peditum cohortibus vnaq; ala equitū in vicum arbella ipse die- bus quadraginta post cum reliqua manu superuenit. Nec tamē eius incurſum hostes extimere. Sed armati obuā procedebant pericia bellatores & ferocitate latrones. Deniq; preſio cōmissio de extro ipso rum cornu sinistrum. Herodis in fugā pellitur. Ille autē de suo dextro circūgressus velociter frenabat

Et suos quidem a fuga retrahit. Irruendo autem in hostes inapetum persequētum refrenabat donec a fronte pugnantes violentię cōcesserunt. Qui tamen eos vīq; ad iordanem cedēdo persequēbatur & magna fugientū parte perempta ceteri trans fluuiū disiecti sunt. At galilea metu purgata est nisi q̃ in speluncis latitantes reliquerāt eorūq; causa diutius ibi remorādum fuit. Quamobrem primum labo-

Et hos quidem captos dimisit. Romani autem in reliq; ciuitatem irruunt eamq; diripere: cū ple- nas domos offendissent omnigenū condotionum. Rex autē apud hierichonta preſidio collocato re- nerſus est: romanūq; militē in his quę sibi cesserant ciuitatibus hoc est idumea. & galilea & samaria hic maturū dimisit. ¶ Antigonus quoq; sylonis corruptione meruit vt partem exercitus loddis fuscī- peret in antighi gratiam. Et romani quidem armorum cura soluti: rebus omnibus abundabant. He- rodes autem non quiescebat: sed idumeam duobus milibus peditum. & quadringentis equitibus mis- so etiam fratre suo iostippo cōmouit: ne quid noui cum ātigho fieret. Ipse autē matre cum alijs quos ex massada liberauerat affinibus suis in samariam translata ibiq; tutissime collocata vt cetera galileę subuerteret: atq; antighi preſidio expelleret: proficiētur. Cumq; sephorim licet vehemētissime nin- geret: peruenisset: facillime ciuitatem capit custodibus eius āte aggressionē fuga dilapsis. Ibiq; suis mi- litibus quos hiems fatigauerat recreatis: erat enim magna copia cōmeatus: aduersus latrones in spe- luncis agētes direxit animū qui pleraq; illius regionis incurſantes nō minoribus q̃ belli cladibus inco- las afficiebant. Premissis autē tribus peditum cohortibus vnaq; ala equitū in vicum arbella ipse die- bus quadraginta post cum reliqua manu superuenit. Nec tamē eius incurſum hostes extimere. Sed armati obuā procedebant pericia bellatores & ferocitate latrones. Deniq; preſio cōmissio de extro ipso rum cornu sinistrum. Herodis in fugā pellitur. Ille autē de suo dextro circūgressus velociter frenabat

Et hos quidem captos dimisit. Romani autem in reliq; ciuitatem irruunt eamq; diripere: cū ple- nas domos offendissent omnigenū condotionum. Rex autē apud hierichonta preſidio collocato re- nerſus est: romanūq; militē in his quę sibi cesserant ciuitatibus hoc est idumea. & galilea & samaria hic maturū dimisit. ¶ Antigonus quoq; sylonis corruptione meruit vt partem exercitus loddis fuscī- peret in antighi gratiam. Et romani quidem armorum cura soluti: rebus omnibus abundabant. He- rodes autem non quiescebat: sed idumeam duobus milibus peditum. & quadringentis equitibus mis- so etiam fratre suo iostippo cōmouit: ne quid noui cum ātigho fieret. Ipse autē matre cum alijs quos ex massada liberauerat affinibus suis in samariam translata ibiq; tutissime collocata vt cetera galileę subuerteret: atq; antighi preſidio expelleret: proficiētur. Cumq; sephorim licet vehemētissime nin- geret: peruenisset: facillime ciuitatem capit custodibus eius āte aggressionē fuga dilapsis. Ibiq; suis mi- litibus quos hiems fatigauerat recreatis: erat enim magna copia cōmeatus: aduersus latrones in spe- luncis agētes direxit animū qui pleraq; illius regionis incurſantes nō minoribus q̃ belli cladibus inco- las afficiebant. Premissis autē tribus peditum cohortibus vnaq; ala equitū in vicum arbella ipse die- bus quadraginta post cum reliqua manu superuenit. Nec tamē eius incurſum hostes extimere. Sed armati obuā procedebant pericia bellatores & ferocitate latrones. Deniq; preſio cōmissio de extro ipso rum cornu sinistrum. Herodis in fugā pellitur. Ille autē de suo dextro circūgressus velociter frenabat

Et hos quidem captos dimisit. Romani autem in reliq; ciuitatem irruunt eamq; diripere: cū ple- nas domos offendissent omnigenū condotionum. Rex autē apud hierichonta preſidio collocato re- nerſus est: romanūq; militē in his quę sibi cesserant ciuitatibus hoc est idumea. & galilea & samaria hic maturū dimisit. ¶ Antigonus quoq; sylonis corruptione meruit vt partem exercitus loddis fuscī- peret in antighi gratiam. Et romani quidem armorum cura soluti: rebus omnibus abundabant. He- rodes autem non quiescebat: sed idumeam duobus milibus peditum. & quadringentis equitibus mis- so etiam fratre suo iostippo cōmouit: ne quid noui cum ātigho fieret. Ipse autē matre cum alijs quos ex massada liberauerat affinibus suis in samariam translata ibiq; tutissime collocata vt cetera galileę subuerteret: atq; antighi preſidio expelleret: proficiētur. Cumq; sephorim licet vehemētissime nin- geret: peruenisset: facillime ciuitatem capit custodibus eius āte aggressionē fuga dilapsis. Ibiq; suis mi- litibus quos hiems fatigauerat recreatis: erat enim magna copia cōmeatus: aduersus latrones in spe- luncis agētes direxit animū qui pleraq; illius regionis incurſantes nō minoribus q̃ belli cladibus inco- las afficiebant. Premissis autē tribus peditum cohortibus vnaq; ala equitū in vicum arbella ipse die- bus quadraginta post cum reliqua manu superuenit. Nec tamē eius incurſum hostes extimere. Sed armati obuā procedebant pericia bellatores & ferocitate latrones. Deniq; preſio cōmissio de extro ipso rum cornu sinistrum. Herodis in fugā pellitur. Ille autē de suo dextro circūgressus velociter frenabat

Et hos quidem captos dimisit. Romani autem in reliq; ciuitatem irruunt eamq; diripere: cū ple- nas domos offendissent omnigenū condotionum. Rex autē apud hierichonta preſidio collocato re- nerſus est: romanūq; militē in his quę sibi cesserant ciuitatibus hoc est idumea. & galilea & samaria hic maturū dimisit. ¶ Antigonus quoq; sylonis corruptione meruit vt partem exercitus loddis fuscī- peret in antighi gratiam. Et romani quidem armorum cura soluti: rebus omnibus abundabant. He- rodes autem non quiescebat: sed idumeam duobus milibus peditum. & quadringentis equitibus mis- so etiam fratre suo iostippo cōmouit: ne quid noui cum ātigho fieret. Ipse autē matre cum alijs quos ex massada liberauerat affinibus suis in samariam translata ibiq; tutissime collocata vt cetera galileę subuerteret: atq; antighi preſidio expelleret: proficiētur. Cumq; sephorim licet vehemētissime nin- geret: peruenisset: facillime ciuitatem capit custodibus eius āte aggressionē fuga dilapsis. Ibiq; suis mi- litibus quos hiems fatigauerat recreatis: erat enim magna copia cōmeatus: aduersus latrones in spe- luncis agētes direxit animū qui pleraq; illius regionis incurſantes nō minoribus q̃ belli cladibus inco- las afficiebant. Premissis autē tribus peditum cohortibus vnaq; ala equitū in vicum arbella ipse die- bus quadraginta post cum reliqua manu superuenit. Nec tamē eius incurſum hostes extimere. Sed armati obuā procedebant pericia bellatores & ferocitate latrones. Deniq; preſio cōmissio de extro ipso rum cornu sinistrum. Herodis in fugā pellitur. Ille autē de suo dextro circūgressus velociter frenabat

Et hos quidem captos dimisit. Romani autem in reliq; ciuitatem irruunt eamq; diripere: cū ple- nas domos offendissent omnigenū condotionum. Rex autē apud hierichonta preſidio collocato re- nerſus est: romanūq; militē in his quę sibi cesserant ciuitatibus hoc est idumea. & galilea & samaria hic maturū dimisit. ¶ Antigonus quoq; sylonis corruptione meruit vt partem exercitus loddis fuscī- peret in antighi gratiam. Et romani quidem armorum cura soluti: rebus omnibus abundabant. He- rodes autem non quiescebat: sed idumeam duobus milibus peditum. & quadringentis equitibus mis- so etiam fratre suo iostippo cōmouit: ne quid noui cum ātigho fieret. Ipse autē matre cum alijs quos ex massada liberauerat affinibus suis in samariam translata ibiq; tutissime collocata vt cetera galileę subuerteret: atq; antighi preſidio expelleret: proficiētur. Cumq; sephorim licet vehemētissime nin- geret: peruenisset: facillime ciuitatem capit custodibus eius āte aggressionē fuga dilapsis. Ibiq; suis mi- litibus quos hiems fatigauerat recreatis: erat enim magna copia cōmeatus: aduersus latrones in spe- luncis agētes direxit animū qui pleraq; illius regionis incurſantes nō minoribus q̃ belli cladibus inco- las afficiebant. Premissis autē tribus peditum cohortibus vnaq; ala equitū in vicum arbella ipse die- bus quadraginta post cum reliqua manu superuenit. Nec tamē eius incurſum hostes extimere. Sed armati obuā procedebant pericia bellatores & ferocitate latrones. Deniq; preſio cōmissio de extro ipso rum cornu sinistrum. Herodis in fugā pellitur. Ille autē de suo dextro circūgressus velociter frenabat

Ant. li.
xii. ca.
p. xxi
Ege. li.
i. ca. xix

B
Ant. li.
i. ca.
p. xxi

E
Egeſip.
pas li.
cap. xxi.
Ant. li.
xii. ca.
p. xxi

Aris fructum militibus rependebat centum quinquaginta nummorum dragmas singulis diuidendo eorumque rectoribus multiplicatam summam ad hiberna mittendo. ¶ Ferorē autem fratri minimo scripsit ut & foro venalium consulere; muroque castellum alexandrium cingeret. Quę ab illo curata sunt.

¶ Ventidius Antonio athenis diuersante syonem & herodem ad expeditionem in parthos accersit herodes vero libenter ad ventidium syonem dimisso aduersum latrones in speluncis habitantes mouet exercitum nullusque latronum herodios conseruare: volenti sese dedere voluit sed senior quidem se ptem filiorum pater ipsos cum vxore ne herodi quędam commiseranti sese darent ipsos trucidauit. sibi; postea mortem conciuuit herodes autem subactis latronibus prefecto ptolomeo in Samariam rediit qui ab isis qui galileam infestabant trucidatur quorum postea multitudinem Interemit Herodes. Ventidius quoque antonij iussu interempto pacoro mille equites & duas cohortes in auxilium misit herodi. Herodes quoque macherę iniquitatem accusaturus properat ad antonium qui precibus tamē in gratiam regis rediit herodes quoque Samosathan adueniēs obsidionem terminauit multis barbaris interfectis Iosippus autem contra fratris iussu in antigoni bellum mouens cum recentibus romanis militibus occiditur vnde antigonus victoria minime contentus seuit in mortuum & caput eius abscidit pro quo ferora. l. offerebat talenta.

Capitulum quintumdecimum.

Taq; circum athenas versabatur antonius. Ventidius autem ad bellum cōtra parthos Syonem atque herodem accersit; mandato eis per epistolas ut iudeę statum ante componerent. Sed herodes libenter ad ventidium syonem dimisso: ipse aduersum latrones in speluncis habitantes mouet exercitum. Iste autem speluncę in præruptis montibus erant vndique inaccessę. transuersosque tantum ac per angustos ascensius habebant saxumque ab earum fronte vsque ad fauces altissimas pertinebat rectum vallibus imminēs vt aliquandiu quidem rex incertus esset pro loci difficultate quid ageret. Postremo autem molimine vteretur satis incauto. Etenim valentissimus quisque demissus arculis exponebatur in hostia spelunca: sicque cum familijs eos mactabant: ignemque repugnantibus iniiciebant. Cumque aliquos ex his cōseruare vellet herodes: vt ad se recederent voce præconis edixit. Sed illorum neque voluntarium se quisque ei tradidit & quousvis coegerat. multi mortem captiuitati pertulerūt. Vbi etiam senior quidam septem filiorum pater. orantes cum matre filios vt egredi sibi ad fœdera permitteret: occidit hoc modo. Iussit exire singulos: ipse ad hostium stabat & prodeuntem filiorum quemque trucidabat herodes autem e spelunca prospiciens & dolore conficiebatur: & vt filijs parceret seni dextram cum precibus porrigebat. Ille autem dictis eius nequaquam mitior factus: insuper velut humilis animi contempsit herodem: & post filios occidit vxorem. Deiecitque desuper mortuis: postremo semet precipitem misit.

Speluncis igitur & qui in his erant ita subactis herodes relicta exercitus parte quanta ne quis rebellare temptaret satis esse arbitraretur ei; parthi ptolomeo præposito in Samariam rediit: armatorum quidem tria milia sexcentos vero equites in antigoni duces. Tuncque propter eius abcessum nocti licentiam quibus galileam turbare mos erat: ptolomeum vero militum rectorē aggressi nec opinantem interficiunt egros autem vastabant: in paludes autem atque in abditissima loca fugientes. Quibus cognitis herodes mature succurrit: & magnam quidem eorum multitudinem morte cōsumit. Omnibus autem castellis obsidione liberatis. huius mutationis causa multam exegit a ciuitatibus pecuniā centum talenta. ¶ Iam vero parthi expulsi: occiso etiam pacoro: ventidius antonij litteris monitus equitum mille auxilia duarumque cohortium aduersum antigonem mittit herodi Eorum autem ducem macheram vt ad se adiutum veniret. per epistolas rogauit antigonus & de vi herodis multa conqueſtus: & pecuniam dare pollicitus. Sed ventidius nec enim quod missus fuerat negligendum putabat. præsertim cum plura daret herodes in proditione quidem ei nō paruī: simulata vero amicitia res antigoni exploratum perrexit: non admissio herodis consilio dissuadentis id fieri. ¶ Antigonus autem quia: præsensit quid cogitaret: ciuitatem ei clausit. & tanquam hostem vlsciscebatur ex moenibus: donec macheram incepti pudit: & in amathūtem ad herodem recessit. Iratus autem quod res aliter cesserat. quoscumque iudeos offenderet interficiebat: vt nec vel herodianis parceret: sed & antigoniānis omnibus abutebatur. Hec cum egre ferret herodes in macheram quidem vindicare voluit tanquam in hostem: fraudandiam vero repressit: & ad antonium properabat: apud eum accusaturus macherę iniquitatem. Ille autem delicta sua reputans: velociter regem consequitur vtque in gratiam se cum redeat multis precibus effecit. Neque tamen herodes a proposito suo reuocatus est: quo minus ad antonium pergeret. Sed cum audisset cum magnis viribus oppugnari samosathan iuxta eus fratrem validissimam ciuitatem: acrius festinabat: oportunitatem hoc esse tempus perspiciens demonstrandę virtutis & vt magis magisque placeret antonio. Denique mox vt ad eum venit finem attulit obsidioni multis barbaris interfectis: magnaque præde parte sibi destinata: vt antonius quidem quāque eius virtutem antea mirabatur tamen etiam

¶ Pręmia militibus repēduntur & rectoribus multiplicantur.

Antonio Athenis diuersante ventidius ad expeditionem in parthos syonem & Herodem accersit. Modus latronum euincendorum. Horrificus senis facinus qui trucidās, vijs. liberis & vxori sibi mortem conscit.

Herodes subactis latronibus prefecto ptolomeo in samariam reuertitur. Ventidius iterēpto pacoro antonij iussu mille equites & cohortes duas in auxilium herodi misit.

¶ Herodes macherę infestus ad antonium properat macheram accusaturus: qui precibus in gratiam regis rediit.

Libertus primus Iosephi Iudei

Iosippus contra fratris iussu in Antigoni mouens præ iosepho depugnans cum romanis militibus recedens occiditur. Antigoni imantitas in mortuum Antigonus se iosephi caput abscidit pro quo ferora frater. i. lenta offert.

tunc magis eandem opinionem haberet: multumque ad honores eius spemque regni adderet: antiochus vero tradere famosam cogere. Cum hæc agerentur: res herodis in iudea fractæ sunt. Reliquerat enim iosippum fratrem qui omnia procuraret cum mandatis huiusmodi. ut neque ante reuersionem suam aduersus antigonum commoueret quia non firmum esset auxilium machere. quantum delictis superioribus probaretur. Verum iosippus ubi fratrem procul abesse cognouit. imemor præceptionis hierichonta cum quinque cohortibus a machera secum missis petit: ut maturo messum tempore frumenta diripiat. In cursu autem per montana atque aspera loca oppressus & ipse cadit: magnam viri fortis in ea pugna gloriam consecutus: & omnes romani milites pereunt decem enim lectæ erant de syria cohortes: nec veterum militum quemque permixtum habebant: qui belli posset operibus opitulari. Antigonus autem victoria minime contentus fuit: sed eo processit iracundie: ut mortuum quoque iosippum verberaret. Denique nactus corpora mortuorum: etiam caput eius abscidit quibus quinquaginta talenta feroras frater eius precium redemptionis offerret.

¶ Antigoni fautores herodis optimates aquis submergere conantur. Sossius vero syriæ præpositus captis famosatis ab antonio auxiliari iubetur. Herodi qui apud daphnem somnijs & nuncijs de fratris nece certificatur quique propter casum præter spem ei accidentem deo carus creatus est Romani quoque ab hostibus telis & lapidibus sauciatis herodes ipse telo vulneratus est. Antigonus autem pappum in samariam mittente herodes captis municipijs celsisque duobus habitatorum milibus ad copias suas rediit cui multi iudeorum varijs inducti rationibus adheferunt quique fratrem cedis recordatione acrius dimicabat & fufis & hostibus ingens fit excidium tantaque cadauerum per vias erat multitudo ut etiam victoribus transitus obstrueretur statimque herodes ad hierosolimam perrexisset nisi hiemis asperitas eum prohibuisset. Herodi quoque balneum ingressuro vnico comitante famulo plerique hostes armati occurrerunt qui attoniti licet inermis foret diffugerunt. Quidam vero pappi quem iosippum interemerat caput obtruncans ferore mittit.

Capitulum sextumdecimum

Antigoni fautores fumantes herodis studiosos aquis obruunt. Sossius syriæ præpositus capta famosata ab antonio iubetur herodi supplicari.

Anta vero nouitas post Antigoni victoriam galilæe res occupauit: ut qui partibus eius magis fauerent. productos optimates herodis studiosos lacu immergerent multaque ydumea quoque mutarentur: ubi macheras castelli cuiusdam instaurabat moenia cuius nomen est togitha alias gottha. Neque horum quicquam herodes audierat. ¶ Captis enim famosatis antonius & præposito syriæ sossio. iussu quoque: ut herodem aduersus antigonum adiuuaret: discessit in egiptum. Sossius autem duabus cohortibus in iudeam præmissis quarum herodes vteretur auxilio: ipse cum cetera manu militum sequebatur. ¶ Herodi autem prope degenti apud daphnem antiochie: mortem fratris somnia significant. Cumque turbatus persiluisse stratu ecce nuncijs cladis intrabant. Quare præ dolore paululum questus maxima luctus parte delata in hostes properabat: ultra vires iter accelerans. Et ubi ad libanum venit octingentos montis accolæ assumit auxilio. Namque his iungit romanorum cohortem: cum quibus non expectata luce in galileam ingressus est: hostesque obuios in eum quem reliquerant locum aduertit. Et assidue quidem castellum oppugnare temptabat. Sed priusquam id caperet: asperima coactis hyeme in vicis proximis recepit exercitum. Paucis autem diebus post auctus etiam altius cohortis præfudit inquam Anthonius miserat. tanto hostibus fuit terrori: ut castellum nocte desererent. ¶ Iamque per hierichonta properans ibat: ut primum interfectores fratris sui posset vlcisci. Vbi etiam mirabilis ei monstroque similis casus euenit. Vnde præter spem liberatus: opinionem quoque deo carus esset adeptus est. Nam cum multi honorati vespera illa cenauisset: postquam dimisso conuiuium omnes egressi sunt: confestim cenaculum concidit. Id autem commune sibi tam periculis quoque salutis indicium quantum ad futurum bellum pertineret esse coniiciens mane prima castra commouet: hostiumque circiter tria milia de montibus decurrens: ium prima temptabat agmina. At manum quidem cum romanis conscrere non satis fidebant: lapidibus autem ac telis eos dum modo plurimos sauciarent eminus appetebant. Ibi herodes quoque ipse præteriens latus iaculo vulnerabatur. ¶ Antigonus autem se non solum audacia suorum sed etiam multitudine superiore videri cupiens. Pappum quandam ex contubernalibus suis cum manu militum in samariam mittit quibus quidem macheras erat palma victoriæ. Herodes vero terram peruagatus hostium quinque municipia capit: duoque habitatorum milia consumit: exustis quoque domibus ad exercitum rediit circa vicum qui appellabatur comachome tendentem. In dies autem singulos magna multitudo iudeorum vel ex ipsa hierichonte vel ex alijs regionibus accedebat: cum hos odium moueret antigoni: alios ipsius Herodis præclara facinora. Enimvero multos ratione carentes mutationis cupiditas impellebat. Hoc autem congregi festinante pappi milites neque multitudine neque impetu perterriti: acriter ad pugnam ex altera parte procedunt. Sed ubi agmina conflixerunt & ceteri quidam paulisper resisterunt herodes autem fratrem cedis recordatione periculosius dimicans dum

Herodæ animus i fratris mortem vindicandam.

¶ Mirus euenus herodis quo deo gratus foret creditus est.

Romani ab hostibus telis & lapidibus ipetui herodesque in latere telo sauciatus est.

Herodes municipijs captis celsis duobus habitatorum milibus ad copias suas rediit.

¶ Antigoni fautores herodis optimates aquis submergere conantur. Sossius vero syriæ præpositus captis famosatis ab antonio auxiliari iubetur. Herodi qui apud daphnem somnijs & nuncijs de fratris nece certificatur quique propter casum præter spem ei accidentem deo carus creatus est Romani quoque ab hostibus telis & lapidibus sauciatis herodes ipse telo vulneratus est. Antigonus autem pappum in samariam mittente herodes captis municipijs celsisque duobus habitatorum milibus ad copias suas rediit cui multi iudeorum varijs inducti rationibus adheferunt quique fratrem cedis recordatione acrius dimicabat & fufis & hostibus ingens fit excidium tantaque cadauerum per vias erat multitudo ut etiam victoribus transitus obstrueretur statimque herodes ad hierosolimam perrexisset nisi hiemis asperitas eum prohibuisset. Herodi quoque balneum ingressuro vnico comitante famulo plerique hostes armati occurrerunt qui attoniti licet inermis foret diffugerunt. Quidam vero pappi quem iosippum interemerat caput obtruncans ferore mittit.

D
Ant. li.
xiii. ca.
p. xv
Ege. li.
i. ca. xxx

Ant. li.
xiii. ca.
p. xv
Ege. li.
i. ca. xxx

E
Ant. li.
xiii. ca.
p. xv
Ege. li.
i. ca. xxx

Ant. li.
xiii. ca.
p. xv

Ant. li.
xiii. ca.
p. xv

F

A modo eius vidissetur auctores aduersam aciem facillime superat. Deinde semper integros aggrediendo: vniuersas in fugam vertit. erat enim plurima occumbentium strages: cum alij quidem in vicum vnde venerant compellerentur: nouissimus autem ipse intraret atq; infinitos occideret. Postremo ruens inter fugientes hostes in ciuitatem incidit: cum omnes quidem domus armatorum essent refertae: plenaeq; propugnatorum de super tecta. Et quoniam foris deprehensos facillime superabat disturbando edes intus abditos extrahebat: alios conuulsis obrutos fastigijs multos simul necabat. Si quis autem fugisset subter ruinam eum gladijs armati milites excipiebant. Tantaq; cadauerum per oēs vias multitudo congregata est: vt etiam victoribus ipsis transitus obstrueretur. Hanc plagam hostes a deo non tulerunt vt confluentium turba conspectis qui in vico perissent: fuga discederet. Statimq; successu frētus herodes ad hierosolymam perrexisset: nisi eum hyemis asperitas prohibuisset: hęc enim perficiendę victorię fuit impedimentum: & ne poenitus opprimeretur antigonus obstitit: qui ciuitatem tam deferere cogitabat. ¶ Herodes autem ad vesperam cum lassos amicos reficiendı corporis gratia dimisisset: ipse ab armis adhuc calidus more militis lautum ibat. Siquidem vnus tantum puer eum sequebatur & priusq; in balneum perueniret. obuius ei quidam ex hostibus gladio armatus excurrit. Deinde alter & tertius & plures qui huc confugerant armati ex acie in balneum: sed perculsi etiam metu ac latitantes vt regem viderūt illum quidem stupore debilitati ac tremētes cum inermis esset pretereunt & exitus vero quo fugerent cursu petebant. Itaq; cum alijs casu qui eos comprehendere nullus adesset: herodi autem nichil pati satis fuisset: omnes effugiunt. ¶ Postremo autem die Pappum quidem antigoni militum ducem absciso capite obruncat: idq; ferore magistro exercitus fratri suo mittit. in perempti fratris vitionem. Namq; pappus erat: qui iossippum interfecerat.

Herodes in ciuitate dilapsus igitur strage patrat.

Victoribus cesorū cadaueribus precluditur via. Herodi balneum ingressu omnino famulo comitante pleriq; hostes idē tide armati occurrere q̄ attenti licet iermis foret diffugere. Quidā pappi qui iossippū iterum erat caput obruncat casu ferore mittit

¶ Herodes autem transacto hyemis rigore anno regni sui tertio hierosolymam profectus ipsam obsidet qui vxorem Alexandri filiam ducturus composito exercitu samariam petit & post nuptias rediens ei iossius cum magno exercitu sociatur: magna q; fuit vtriusq; partis obfessorum & obsidentium constantia. Romanis vero per cuniculos ingredientibus quidam herodianı moenia transcendunt deinde iossij centuriones vnde expugnata hierosolyma maxima sine vlllo sexus etatis autem loci delictu facta est strages antigonusq; se ad iossij pedes protoluēs ab eo antigona irrisorie vocatus vincitur. Herodes vero circa templi custodiam prouidus: romanos a rapinis arcet promittens se illis de suo satisfacturum: iossius autem aurea corona delicata ex hierosolymis audiens antigonum victum perduxit. Antonio herodes vero ciuitatis ornatum deficiente pecunia antonio amore victo misit qui ipsius femine victus amore ciuitates multas ei donauit quamq; Herodes placans tributarium se ei reddidit antonius quoq; atrabazam tigrani filium captiuum decet cleopatrem. Capitulum septimumdecimum.

B **U**bi autem rigor hyemis cessit in hierosolimam profectus est. Murisq; admoto milite. annus tum agebatur tertius ex quo Romę rex fuerat declaratus: pro templo castra posuit quo facilius erat expugnatio: & antea pompeius coeperat ciuitatem. Exercitu autem in opera distributo: suburbanisq; diuisis: tres quidem leuagē aggeres: & super eos turres edificare iubet. Relictis autem qui operi instarent edificacissimis amicorum: ipse in samariam vadit: vxorem accepturus Alexandri filij Aristoboli filiam sibi desponsatam vt diximus & domum obsidet sub scisma opera nūcias curatus. Quippe iam hospes despiciebat. ¶ Igitur vbi eam duxit hierosolymam redit auctus militum copijs: ei q; iossius cum magna equitum peditumq; manu sociatur. qua mediterraneo premissa itinere: per phenicem ipse remeauit. Vniuerso autem exercitu cōgregato ad peditum legiones vndecim. equitumq; sex milia. preter auxilia syrorum non pro minima parte ducenda. prope a septemtrionali muro castra collocauerunt ipse quidem herodes senatus consulto fractus a quibus rex fuerat declaratus: iossius vero antonio a quo milites quibus preerat sciret missos herodis auxilio. ¶ Iudeorum autem intra ciuitatem agentium populus. varie turbatus erat. Nam circa templum infirmior multitudo conueniens furor agebatur: multa q; veluti diminitus de temporibus dictabat & qui audaciores essent in collegia conglobati multis modis latrocinabantur: maxime & locis opido proximis victui necessaria diripiētes: neq; aut equis aut viris alimenta relinquebant. Bellatorum autem constantiores obsidentibus operi positi & muris opus aggerum prohibebant & contra instrumenta oppugnantium semper nouum aliquid quod obstaculum molebantur. In nulla autem re sicut in cuniculis superabant. ¶ Rex autē aduersus latrocinia quidem occultas militum excogitauit insidias quibus eorum reprimere excursus inopiā vero alimētorum longinquis transuectionibus adiuuari disposuit. At pugne intenti quīs omnē modum audacię supergrederentur. Romanorum tamen peritia vincebatur. Nichilominus a parte cū his certa morte propolita conflegebant. Ex improviso autem Romanis per cuniculos inter medios emergentibus priusq; muri pars aliqua dirueretur: alteram eius vicem muniebant. Prorsus neq; ma-

Herodes regni sui anno tertio hierosolymam obsidet positis autē tēptis castris ac diuisis partibus copijs tres aggeres ad arces extruēdas attolli mandat. Herodianorum copiarū nūerus.

Iudeorū hierosolymā inhabitantiū turbatio ac quorūdam petulētia audaciorum. Quanta cōstantia obsidentibus resistitur. In latronum incurfiones parantur insidię.

Liber primus Iosephi Iudei

Romani per cuniculos intergre diuntur.

Post quique mensium obsidionem quidam herodiani moenia transcendunt deinde Iosij centuriones.

Antigonus se ad Iosij pedes pro uolens ab eo Antigona vocatus subsecundum uictor.

Herodes circa templi custodia providentia Herodes a rapinis romanos arceat pollicetur solum eas permittere se illis de suo satis daturum. Solum aurea corona deo deuota Antigoni uictor Antigono perducit.

Malicia Cleopatre & auaricia.

Antonius femine uictus amore ciuitates multas ei dedit.

Herodes Cleopatram placans tributum dedit.

Cleopatra callide herodem impedit ne cum Antonio vadat sibi bellum in arabas committatur procurat Victoria Hero-

nibus neque machinis deficiebant quoniam usque ad ultimum repugnare decreuerant. Denique tanto exercitu circum sedente per quinque menses obsidium tolerauerunt donec quidam ex his quos lectos habebat herodes ausu murum transgredi ciuitatem irruerunt: & post eos Iosij centuriones. Egitur ante omnia phano proxima capiebantur: & infuso exercitu plurima ubique mors erat. Romanis quidem propter obsidionis moras iratis: herodes uero manu iudaica summo intenta studio ne quis poenitus ex aduersariis resideret. Mactabantur autem quam plurimi & per angustiores vicos oppidi & in domos compulsi: uel si ad templum etiam confugissent nec ulla erat aut senectutis aut muliebris infirmitatis miseratio. Denique licet rex ubique dimittens rogaret ut parcerent: nemo tamen dextram continuit. Sed ueluti furentes omnem persequabantur etatem. Ibi tum etiam antigonus neque priorem neque presentem fortunam cogitans domo discedit & ad pedes Iosij prosternitur. Ille autem nichil enim tamen mutationis causa miseratus. Et intemperanter derisit: & antigonam appellauit neque tamen etiam custodire liberum dimisit ut feminam. Itaque ille quidem uinctus asseruabatur. Herodes autem quoniam hostes uicisset. ut externa quoque auxilia sub iugum mitteret providebat. Visendi enim templi sanctorumque eius studio. omnis peregrina multitudo fuerat incitata. Ob eamque rem hos minus: alios precibus modo nullis armis etiam refrenabat. & acerbiorum quam si uictus fuisse existimans sibi fore uictoriam: si quod uideri nefas esset culpa sua uisum fuisset. Mox autem etiam rapinas in ciuitate prohibuit: multa inuectus in Iosium si vacue factio uiris & pecuniis opido romani regem solitudinis reliquissent qui pro tanta ciuium cede totius orbis terre imperium uile precium idicaret. Illo autem iustum esse dicente ut pro labore obsidionis preda rum licentiam milites haberent: ipse de suis facultatibus mercedem singulis distributurum esse firmavit. Atque ita redemptis patrie reliquijs promissa compleuit. Nam & militem quemque liberaliter: & pro merito duces ipsumque Iosium regia largitate donauit ut ne ego egens pecunijs abiret. Post hec Iosius aurea corona deo dedicata ex hierosolymis remeauit: antonio dictum antigonum ducens. Et illum quidem uana spe uite cupidum usque ad ultimum diem ignauia uigna securis excepit. Rex autem herodes discreta multitudine ciuitatis suarum quidem partium studiosos quo magis sibi beniuolos faceret. honorifice tractabat: antigonianos autem neci tractabat. Et cum pecunia defecisset: diuiso quicquid ornamentorum haberet diuisum antonio eiusque comitibus misit: non tamen omnino ne quid pateretur redemit. Iam enim antonius Cleopatram amore correptus in omni re cupidi lini cesserat. Etenim Cleopatra ubi tanta cognationem suam se uicia per secura est ut neque propinquus ei sanguine superesset cedis rabiem contulit in extraneos. Syrorumque optimates apud antonium criminando suadebat eos interfici: ut eo modo cuiusque possessiones dominio suo facilius quereat. postea uero quod in iudeos atque arabas usque extendit auariciam: ut reges eorum herodes & malichus interirent occulte moliebatur. Denique cum uel in parte preceptorum respuisset antonius: occidere quidem viros bonos tantoque reges iniustum esse dixit: quod autem his morte propius erat inter amicos ultra non habuit: sed multa terra ex eorum finibus precesita. Et quod erat in hiericonte palmetum quo balsamum gignitur: & ciuitates preter tyrum & sydonem cunctas intra flumen eueuthrum ipsi deiecit. Quorum potita domino & eufratem usque partis bellum inferentem antonium prosecuta per appamiam & damascum in iudeam uenit. Atque hic herodes licet magnis muneribus infensum eius animum mitigasset tamen trecentis talentis annuis abscisas regno suo possessiones impetrat sibi locari ipsamque omnibus obsequijs placans in pelusium usque ducit. Nec multum interea tempus & antonius ex parthis aderat: capseumque artabanem tygranis filium dono Cleopatram ducebat. Nam cum pecunijs omni que preda parthus illi statim condonatus est.

Cleopatra herodem callide ne cum Antonio vadat impediens ut sibi contra arabes bellum committatur procurat: contra quem in arabes victorem themon Cleopatram dux uenit unde arabes recreati herodis exercitum fugant quorum tamen herodes ipse fines incursionibus vexit: terre motus quoque maximus in iudea. xxx. hominum milia cum infinitis pecoribus (manente exercitu incolumi) occidit: arabes quoque iudeorum legatos interemerunt herodes uero suos hostium aduentu perterritos ad bellum contra ipsos excitat unde animati victores contra arabes extiterunt quique siti compulsi se ipsos tradunt herodes quoque ab ipsis patronatus optatus est. Capitulum octauum decimum

Onciato autem bello actiaco herodes quidem cum antonio proficisci paratus erat. & alijs per iudeam turris liberatis: & hyrcania potitus quem vicum antigoni foror tenebat. Verum tamen a Cleopatra callide ne periculi Antonij particeps fieret interclusus est. rebus enim ut diximus insidias tendens bellum in arabas ut herodi committeret persuadet antonio. Quod si uicisset arabes: si uictus esset iudee domina constitueretur: alterumque potentium per alterum pessum daret. Sed haec eius voluntas: ad herodis cessit arbitrium. Nam primum pignerebus hostium captis magnum quem conflauerat equitatum circa diospolim in eos mittit: Et quis fortiter

Ant. li. iij. cap. iij. p. 102. Ege. li. i. cap. iij.

Ant. li. iij. cap. iij. p. 102. Ege. li. i. cap. iij.

Ant. li. iij. cap. iij. p. 102. Ege. li. i. cap. iij.

Ege. li. i. cap. iij. p. 102. Ant. li. i. cap. iij.

Ant. li. i. cap. iij. p. 102. Ege. li. i. cap. iij.

Antiqui. li. i. cap. iij. p. 102. Ege. li. i. cap. iij.

A resistentes superant. Cum autem iam victi essent maiore motu arabes suscitantur. Et infinita manus in vicum syrie celestianathan congregati expectabant iudeos Vbi rex eos herodes cum exercitu aggressus bellum consultus administrare tentabat: castraque muro cingi precipiebat. Non tamen ei paruit multitudo: sed priore victoria freti arabes impetunt: & prima coitione in fugam verfos urgebant. In persecutione vero insidijs periclitatur herodes victorianationi indigenis ab athemone dimissis: qui ex Cleopatre ducibus semper ei fuerat inimicus. Namque horum incurfu recreati arabes pugnam repetunt: iunguntque agminibus circa saxosa loca & deuta herodis militem fugant plurimis cede prostratis. Qui vero ex prelio seruati sunt: in vicum ormizam confugiunt. Vbi etiam castra eorum cum hominibus circumgressi arabes: sicut erant plena coeperunt. Neque multo post accepta clade herodes aderat cum auxilijs: seruisque vsus poposcit. Huius enim vulneris causa fuit prepositorum militibus contumacia: quod iussis obedire noluerint. Non enim repentino commissio prelio: nullum insidiandi athemon tempus habuisset. Rursus tamen vitus est arabas assiduis eorum fines incurfionibus inquietas: quodque semel victus est sepe reuocauit. Sed dum inimicos persequitur: incurrit ei diuinitus alia calamitas: septimo regni anno & acciaco bello feruente. Namque veris initio terra mota: infinita quidem pecorum: triaginta vero hominum milia peremit: cum exercitus mansisset incolumis quoniam sub diuo tendebat. Ibi quoque Arabas in maiorem ferociam fama sustulit: tristibusque nuncijs grauius aliquid semper affligens. Vnde velut omni subuersa iudea terre obtinende spe: quia neminem successu credebant in ea ruit legatis prius interfectis qui ad se venerant a iudeis. Herodes autem aduentu hostium perterritam suorum multitudinem tam magnitudine quam assiduitate calamitatum fractam ad repugnandum incitaret tentabat hec dicens. Rationem habere non videtur: cur vos preiens formido pertulerit. Nam diuine quidem indignitatis plagas merori vobis esse non miror: ignauum est autem idem perpeti etiam cum incurfus hominum repellendi sunt. Ego enim tantum ab isto ut hostes post terremotum non per timeam: quam magis putauerim deum hanc illis illecebram dimisisse. ut poenas redderent. Non enim tantum manu armisque freti quantum nostris calamitatibus veniunt Fallax autem spes est que non suis iuribus nititur: sed alienis aduersis. Neque vero vel secunde res vel contrarie apud homines certe sunt: sed in utraque partem vicissim videas mutare fortunam: & id exempla vobis propria demonstrabunt. Ne prelio superiore victores post ab hostibus victi sumus: & nunc ergo quantum effimare licet illi capientur res se fore credentes. **Ninus enim confidens incautus est: moetus autem prouideriam docet. Itaque michi quidem hoc ipsum quod timetis: fiduciam suggerit.** Nam cum ferociorem quam opus erat fuistis. & preter voluntatem meam in hostes egressi estis: athemon insidiandi tempus inuenit. Nunc autem vestra cunctatio & minus alacer animus: ut videtur certam michi victoriam spondet. Conuenit tamen ante prelium sic esse affectos. in ipso autem opere virtutem erigere consceleratisque hostibus planum facere. quod neque humanum aliquod malum: neque ira celestis unquam deprimis formidinem iudeorum. donec spiritum vite ducunt: vel eorum quisque in bonis suis arabes dominari patietur: quos aliquotiens poene captiuos abduxit. Nichil autem vos terreat rerum anima carentium moetus: neque arbitremini terrae concussionem alicuius future cladis esse portentum. **Naturalia namque sunt elementorum quoque vicia nullumque damnum inferunt: nisi quod ex ipsis euenerit.** Nam pestilentie quidem vel famis vel terremotus signum aliquod tardius fortasse precesserit: ipsa vero cum extiterint sui magnitudine finiunt. Ceterum quid nobis amplius quam terrae concussio: bellum nocere poterit etiam victis. Immo et inuero maximum imminetis exitij monstrum non sponte sua: neque alienis manibus inimicis accedit: quod legatos nostros preter omnium hominum leges crudeliter imolauerunt: talesque deo pro belli euentu hostias ceciderunt. Non enim effugient maximum eius lumen inuictaque dextra sed continuo penas dabunt si patrio repleti spiritu in vindicta violati foederis aios excitemus. Pergite quisque non pro coniugibus neque pro liberis aut pro patrie periculis pugnaturi sed legatorum sedis virores. Illi melius quam nos qui viuimus exercitum regent vobisque michi obediens periclitabor ipse pre ceteris Pro certo enim scitis fortitudinem nostram sustineri non posse nisi si temeritate ledatur. His adhortatus milites ubi eos alacres vidit: sacra deo celebrauit. Deinde cum exercitum iordanem fluvium transgressus est. Castris autem phyladelphie positis haud procul ab hostibus quasi de interiacente castello contenderet pugnam eminus instabat quam primum cupiens cogredi.

C Nam & hostes premiserat qui castellum occuparent: sed illos quidem regis facile repulerunt. collemque tenuerunt. Ipse vero quotidie productus ad prelium milite instructus: acie arabas lacecebat. Cum autem nemo contra pederet: quedam enim vehemens eos formido tenebat. & ante multitudinem dux archemias timore obliguerat vallum eorum aggressus ipse disturbat. Eoque modo coacti ad pugnam confusis ordinibus mixti: cum peditibus equites egrediuntur. Et similitudine superiores iudeis tamen alacritate pares: quamuis audaciores eos faceret victorie desperatio. Et quandiu quidem restiterunt. non magna cedes eorum facta est: ubi vero terga nudauerunt multi a iudeis. multi a semetipsis

Arthemone dux cleopatre contra herodem versus arabes recreati herodis exercitum fugant.

Causa vulneris. Herodes arabum fines incurfionibus vexat.

Terremotus maximus in iudea xxx. hominum milia cum infinitis pecoribus occidit manente exercitu in columi.

Fallax spes.

Fortuna mutabilis.

Nota.

Notanda verba

Legati ab oibus illis seruati.

Iudei herodis exhortatione animati manent contra arabes.

Victi Arabes a iudeis.

Liber primus Iosephi Iudei

Herodes arā
bū legatos de
spicit.

Arabes siti cō
puli seipos tra
dunt.

Herodes ab a
rabis patronus
optatus.

conculcati perierunt. Deniq; milia quinque in fuga ceciderunt: ceteraq; multitudo in vallum compulsa est. Eosq; statim circūseptos obsidebat herodes. Et licet armis prope adesset exidum, tamen aque penuria vehementer urgebat: cum rex arrogantius eorum legatos despiceret; & talenta quinquaginta pro redemptione offerentibus magis instaret. Deniq; ardescēte siti cateruatim exeuntes vitro se iudeis tradebant: adeo ut quinque diebus quatuor milia vincerentur: sexto reliqua multitudo ad pugnam desperata salute procederet. Quibus congressus herodes iterum septem milia circiter sternit. Tam magna plaga vitus arabiam extincto viroꝝ eius spiritu tantum profecit: ut etiam patronus ab ea gente optaretur.

¶ Herodes autem victo a Cēsare antonio maxime de salute sollicitus ad cēsarem in rhodum sine dyademate se Anthoniꝝ amicū fuisse prudentissime declarās a quo humanissime receptus iterum rex ab eodem constituitur ipsūq; cēsarem euntem in egyptum recepit & exercitui illius necessaria ministrāte. Vnde auctū est eius regnum Cēsare quoq; cccc. galathas cleopatꝛę satellites cēsare donauit herodi: zenodoro quoq; damascenos latrocinij vexante a terraq; deiecto dominiū illius herodi donatur & syrię procurator constituitur quē a cēsare post agrippam & ab agrippa post cēsarem vni ceditigebatur.

¶ Capitulum nonumdecimum.

Herodis sollici
tudo victo a cē
sare Antonio
amico.

Herodes ad cē
sarē in rhodum
venit sine dia
demate & se fu
isse antonij a
micū declarat.

M

Ox autem illum excepit de summa rerum sollicitudo propter amicitiam Antonij primo victoriam cēsaris apud actium: verumtamen plus timoris habebat q̄ ipse patiebatur. Nec enim cēsare victum indicabat antonium donec herodes cum eo superesset. Itaq; rex periculis decreuit occurrere: rhodumq; transmissus vbi cēsare eo tempore morabatur adiit eum sine diademate veste quidem cultuq; priuato. Sed fastu regio: neq; dissimulata veritate coram eo hec dixit. Ego quidem cēsare rex factus ab antonio: fateor vtilem me fuisse regem antonio. Neq; dubitauerim dicere q̄ omnimodo armis quoq; me illi gratum expertus esse: nisi arabes prohibuissent. Verū tamen & auxilia pro viribus meis ei misi. & multa frumenti milia. Sed neq; apta apud actium pla ga bene de me meritis deserui. Nam cum auxilij minus commodarem optimum ei consilium dedi vnam esse dicens cleopatꝛę mortem aduersorum correptionem: quā si occidisset: & pecunias ei & mu ros ad tui communem & exercitum & memetipsum belli contra te socium pollicebar. Sed profecto eius aures cleopatꝛę amor & deus (qui victoriam tibi donaret) obstruxit. Vna ergo cum Antonio victus sum & regni coronam cum eius fortuna deposui. Ad te autem veni spem salutis de virtute pre sumens: & ne in examen adduceretur prosperans qualis anticus allicuius fierem. ¶ Ad hec cēsare immo

Anti. li.
rv. c. vii
Eg. li. i.
c. xxiij.

Cēsare herodē
recipit in grām
& regem iterū
constituit.

Humanitas cē
sarīs erga herō
dem.

Herodes orans
p alexādro an
tonij amico re
cusatur.

vero saluus esto inquit: & nunc regnato tertius. Nam meritis es qui plurimos regas: cum amicitiam tanta fide tuearis. Experire autem ut etiam scel cioribus fidus permanes. Siquidem ego preclarissi mā spem de tua michi magnanimitate promitto Recte autem fecit antonius qui magis cleopatꝛę q̄ tibi paruit. Te namq; lucrati sumus: propter eius amentiam. Prior autem ab officijs coepisti quantū aparet quem ad eorum gladiatores idonea auxilia misisse prescribit. Quare interim tibi decreto regni firmitatē prebeo experiar autem ipse quoq; bene tibi aliquid facere: ut non queras antonij huius ser monis humanitate regem ne quid de amicitia sua dubitaret hortatus & dyadema illi imposuit. & in dulgētiā decreto consignat. In quo multa magnifice in eius laudem allocutus est. Ille autem prius eum muneribus delinitum rogabat: ut Alexādrum quendam supplicem ex amicis antonij iuberet ab solui. Sed vicit iracundia Cēsaris multa illum & grauiā pro quo rogabatur admisiisse dicentis: quibus repulit deprecantem. ¶ Postea vero ad egyptum euntem per syriam Cēsarem herodes cunctis excepit regni diuitijs. Tumq; primū cum eo militem inspiciente circa Ptholomaidam equo vectus est: cenamq; illi cum omnibus amicis exhibuit: atq; insuper exercitui epulas cuncto distribuit. Prospexit etiam ut per arida loca proficiscentibus ad pelusium atq; inde redeuntibus aquarum copia non deeret: nec defuit quicq̄ utensilium quod desideraret exercitus. Pro his deniq; meritis paruū esse herodi regnum tam cēsare q̄ milites existimabant. ¶ Ideoq; postq̄ venit in egyptum iam Cleopatra & antonio mortuis non solū ceteros eius honores auxit: verum etiam regno partem finium addidit quem cleopatra dimiserat: & preterea Gadara Mispon Samariam: maris marumq; insuper cunctatum: Ga zām: & Ancedoneā & Iopen & pyrgon alias turrim stratonis: & ad hec satellites quadringentos ga latas ei donauit: quos antea Cleopatra stipatores habebat. Nulla res autem magis liberalitatem cēsa ris incitabat: q̄ magnus animus accipientis: post primam vero actiadam etiam regionem (quę tracon vocatur) eius ditioni subdidit: eiq; cōtinentem Bataneā alias Bathaniā itemq; Auraram alias au ranitidem. ¶ Ex huiusmodi causa Zenodorus (qui domus lizanię conductor erat) non cessauit vn q̄ ex regione que tracon dicitur latrones damascenis immutare. Illi autem ad Varronem tunc recto rem syrię cōfugerunt: eumq; deprecati sunt quo suas miseras cēsari declararet. cēsare autem his cogni tis eis rescripserat: ut latrocinium penitus curaret extinguere. Varro autem cum milite aggressus loca

Anti. li.
rv. c. viij
Eg. li. i.
c. xxij

Eg. li. i.
c. xxvij
Anti. li.
lib. rv.
cap. viij

Herodes Cēsa
rē eūtem i egy
ptū recepit &
exercitui neces
saria misit.

Auctū herodis
regnū a cēsare.
Cēsare satellites
cleopatꝛę hero
di donauit.

¶ Zenodorus
damascenos la
tronibus vexā
a terra dei cū

etiam ut per arida loca proficiscentibus ad pelusium atq; inde redeuntibus aquarum copia non deeret: nec defuit quicq̄ utensilium quod desideraret exercitus. Pro his deniq; meritis paruū esse herodi regnum tam cēsare q̄ milites existimabant. ¶ Ideoq; postq̄ venit in egyptum iam Cleopatra & antonio mortuis non solū ceteros eius honores auxit: verum etiam regno partem finium addidit quem cleopatra dimiserat: & preterea Gadara Mispon Samariam: maris marumq; insuper cunctatum: Ga zām: & Ancedoneā & Iopen & pyrgon alias turrim stratonis: & ad hec satellites quadringentos ga latas ei donauit: quos antea Cleopatra stipatores habebat. Nulla res autem magis liberalitatem cēsa ris incitabat: q̄ magnus animus accipientis: post primam vero actiadam etiam regionem (quę tracon vocatur) eius ditioni subdidit: eiq; cōtinentem Bataneā alias Bathaniā itemq; Auraram alias au ranitidem. ¶ Ex huiusmodi causa Zenodorus (qui domus lizanię conductor erat) non cessauit vn q̄ ex regione que tracon dicitur latrones damascenis immutare. Illi autem ad Varronem tunc recto rem syrię cōfugerunt: eumq; deprecati sunt quo suas miseras cēsari declararet. cēsare autem his cogni tis eis rescripserat: ut latrocinium penitus curaret extinguere. Varro autem cum milite aggressus loca

Eg. li. i.
c. xxvij
F
Anti. li.
rv. c. x.

A suspecta expurgauit latronibus terram: ipsamq; Zenodoro abstulit. Quam cęsar) ne latroni denuo contra damascum receptaculum fieret) herodi dedit: eumq; preterea totius syrie procuratorem constituit: & decimo anno reuerfus iterum in prouinciam, ne quid eo in consulto procuratoribus liceret administrare precepit: ac zenodoro mortuo terram omnem quę inter traconem & Galileam erat ei dem attribuit. Quod autem maius his omnibus existimabat Herodes a Cęsare quidem post Agrippam amabatur ab Agrippa vero post Cęsarem.

& herodi donat & Syrie procurator constituit. Herodes a Cęsare secundus amabatur & sist ab Agrippa.

¶ Herodes ad summum foelicitatis euectus, edificia magnifica construxit hic em anno regni sui quindecimo templum instaurauit Anthoniumq; turrim & domum regiam construxit: viri duas edes amicorum nominas vocabulis Cęsaream scilicet & Agrippinam edificauit & Sebastem Samariae ciuitatem condidit vbi templum ad honorem Cęsaris fecit & aliud templum circa Iordanem candido marmore posuit stratonis quoq; turrim renouauit & drusim turrim cognominauit. theatrum & amphitheatrum fecit quinquennali certamine in honorem cęsaris instituto. Antedonam quoq; ciuitatem reparans Agrippiũ vocauit maxime quoq; parentes diligens Antipatridam ciuitatem in patris honorem & Cyprum pro matris memoria & phaselum turrim in fratris recordationem edificauit Herodium quoq; castellum tumulumq; astoidem similiter nominatũ munificentissime accurauit animi quoq; sui magnitudinem in plurimis etiam externis ciuitatibus demonstrauit. vt apud tripolim & damascum atq; ptholomaidam publicas balneas necnon apud sidonem & damascum theatra condidit frumenta quoq; cunctis ministravit egentibus & liberalitatem suam omnibus fecit notam debita atq; tributa sepius remittens hic quoq; cum summus venator esset vno die feras. xl. subegit bellator quoq; strenuissimus erat cui fortuna secunda raro contra votum eius belli cessit euentus.

¶ Capitulum viceſimum.

Inc ad summũ foelicitatis euectus & ad maiorem subleuatus animum: maximam prouidentię partem obsequio pietatis impendit. Itaq; anno regni sui quintodecimo & templum instaurauit & duplum terre spacium q̃ fuerat circa templum muro amplexus est: ingenti sumptu & munificentia singulari. Argumento erant in ambitu phani magnę porticus eisq; iũctum a septetrione castellum & alias quidẽ a fundamentis erexit hoc autẽ nulla re minus q̃ regni sedes largis opibus renouatũ antoniã vocauit in honorem antoniũ. Quinetiã domo sibi regia, in superiore parte ciuitatis exstructa duas edes in ea maximas atq; pulcherrimas quibus ne templũ quidẽ vsq; cõferri posset edificauit eosq; amicorũ vocabulis vnam cęsaream. agrippam alterã nominauit. Nec vero solis tectis memoriã eorum, & cognomina circũscripsit. Sed in totas etiam ciuitates studiũ liberalitatis extēdit. Nam in samaritica regione oppidũ muro pulcherrimo per viginti stadia circũdatum sebastem appellauit. deductis eo ex militibus colonorũ terrarq; his fecundissima attributa vbi templum quoq; maximũ inter edificia collocauit. & circum id aream trium semis stadiorũ cęsari dedicauit: eiusdemq; oppidi habitatoribus præcipua legum beneficia præstitit. **¶** Insuper his aliteris terre adiectione donatus a Cęsare: aliud ei templũ circa iordanis fontem candido marmore posuit. qui locus appellatur panium: vbi montis quidem vertex in præcelsum edifi- sum liquentis guttę receptaculum cõcauatur: vt stagnantis aque copia demittentibus aliquid donec terram inueniant. longitudo nulla sufficiat. **¶** Foris autem de spehince radicibus oriũtur fontes: & vt quidam putat hoc esse iordanis principium: sed veri fidem in posterioribus indicabimus. **¶** Quin & apud hierichonta inter castellum cyprum & priores domos regias meliores alias & quę cõmodiorem vsum præberent aduenientibus fabricatas: eorũdem amicorũ nominibus vocitauit. Prorsus nõ est idoneus regni locus: quem honore cęsaris nudum reliquit. Postea vero q̃ fines suos templis repleuit: in prouinciam quoq; nomen effudit: & in multis ciuitatibus templa quę cęsarea nominatur constituit.

Cum autem inter maritimas ciuitates vidisset vnam vetustate iam fessam (quę stratonis pirus ali- as turris vocabatur) & per loci naturam munificentię suę capacem. totam eam candido saxo repara- tam clarissimamq; regia decorauit & in ea maximam innatam sibi animi magnitudinem demonstrauit. Nam inter doram & ioppem quorum media ciuitas est sita omnis hora maritima adeo fuit importuosa: vt omnes qui ad egyptum ex phenice nauigarent in salo fluctuare cogerentur: minas affrici metu- entes. cuius etiam mediocris aura tantas nudarum moles ad scopulos erigit: vt remeante estu gurgitis per aliquantũ spacium maris feritas augeatur. Sed rex liberalitate ac sumptibus denicta natura pyreo maiorem portũ fabricauit: & in eius penetralibus alias nauibus stationes fecit altissimas. Et quãq; omnis ei locus aduersabatur: tamẽ ita cum difficultate cartauit: vt firmitas quidem structure nequaquam mari cederet: pulchritudo vero tanta esset q̃ nulla res ardua præpedisset ornatum. Metitus enim quãsum diximus portui. pacium per viginti vias in profundum saxa dimisit: quorum pleraq; pedum

Herodes ad sum- mum foelicitatis euectus magnifica constraxit opera.

Antonia turris Domus regis descriptio vbi duas edes construxit amicorũ nominas vocabulis cęsareã & Agrippinam. Templũ ad hortore cęsaris.

Aliud templũ circa iordanẽ Fontes

Stratonis turris ciuitas vetusta.

Magnificentia herodis in edificijs.

Tutũ reddit herodes portum.

Antiq. li. xv. c. xiiii. Ag. li. i. ca. xxxv B

Antiq. li. xv. c. xi.

Antiq. li. xv. c. xii. Ag. li. i. ca. xxxv

Antiq. li. xv. c. xii. Ag. li. i. ca. xxxv

Libri primus Iosephi Judei

Druſſon turris.

Colofn tres.

Téplū Cēsarīs.

**Cefarea ciuitas
Theatrū & am
phiteatrū.**

Anthedonā ci
uitatē reparans
Agrippium vo
cauit.

Maxime parē
tes diligēs Ana
tipatridā ciuita
tē in p̄ris hono
rē edificauit.
Hērodiū castel
Herodius (lū.
tumulū.

**Aquã lôgo iter
uallo iduxit.**

**Magnificentia
herodis i extre
mis ciuitatibus
Publice balnee**

Termæ.

Pithiū reparauit Liberalitas herodis apud li-
chios/ Samios/
Ioniā Atheniē-
ses/ & Lacedæ-
monios. &c.

Olimpiacul cer
tamen.
Remisit debita
& tributa,

Exiniquaginta ſpigitudinibꝫ & altitudinis octo: & latitudinis decem: nonnulla vero etiã maiora fuerunt
 Quinquepleto autẽ ſpacio quod vnde celabat. in trecentos pedes murum dilatauit: & ex quibus centum re
 pellendis erant fluctibus ante cõſtructa vnde etiam procymia dicebant. Ceteri autem ſaxeo quo por
 tus cingitur muro ſubiectionis ſunt magnis turribus interpoſitis: quarũ maxima atq; pulcherrima ex parẽ
 te cęſaris druſium cognominata eſt. Crebri autem fornices ad deducenda quę portus haberet. proq;
 fornicibus & circum eos pila ſaxea: & lata quę naues egrediẽtes exciperet deambulatio. Aditus autẽ
 ſeptentrionalis erat. Ventorum enim pro ſitu loci placidiſſimus eſt boreas. Ad oſtium vero ſtatue ſiue
 colofi tres: vtrinq; ſulti columnis. Quaru a leua quidem intransitibus ſtantes ſolida turris ſuſtinet: dex
 tera vero duo proceri lapides iuncti & partis aduerſę turris magnitudinem ſuperantes. Domus au
 tem portui cõnexa candido itidem lapide pariq; meſura ſpaciolorum ciuitatis vice tendentes in por
 tum Contra oſtiũ vero portus in colle Cęſaris templum magnitudine ſimul & pulchritudine præci
 puum ſtatuaq; in eo Cęſaris ſiue colofus nõ minor q̃ iouis apud olimpiam cuius ad exemplar factus
 eſt: romano autẽ par & iunoni quę argis eſt. Opiddum autem puluinciẽ dedicauit: rebusq; aduectitijs
 portũ cęſari vero conditoris honorem: vnde ciuitati cęſareę agnomen impoſuit. Quinetiam & cetera
 opera forum/theatrum/amphiteatrũ digna vocabulo collocauit: & quinquennali certamine inſti
 tuto/nomen ei cęſaris dedit. ¶ Primuſq; ipſe in centeſima nonageſima olimpiade maxima prima
 propoſuit vt non ſolum victores/ ſed & proximi & tertij ſucceſſores eorum legalibus diuitijs potiren
 tur. ¶ Anthedonam quoq; renouatam quam bella ſubuerterat Agrippium vocauit: nimiaq; beniuo
 lentia nomen amici etiam portę inſcripſit quam ipſe in templo edificauit. ¶ Sed nec parentes ſuos
 ita quiſq; dilexit. Nam ob patris monumentum: optimo regni campo ciuitatem condidit. fluminum
 arborumq; ditiffimam: eamq; antipatridam nũcupauit & ſuper hierichontã caſtellum natura tutum
 & pulchritudine præcipuum muro cinxit atq; in honorem matris cyprum vocauit fratriq; phaſelotur
 rim cognomine phaſelum hieroſolymis dedicauit. Cuius habitus & magnitudinis liberalitas poſtea
 declarabitur. Aliamq; ciuitatem in regione quę hierichonta in boream mittitur phaſelum nomina
 uit. Cognatis autem & amicis eterne glorię traditis ne ſui quidem fuit immemor: ſed caſtellum con
 tra mõtem arabici lateris propugnaculo promunitum de ſuo nomine herodium vocauit. ¶ Tumu
 lumq; aſtoidem qui manuſactus ſtadium ſexaginta ſpacio ab hieroſolimis aberat: ſimiliter nomi
 natum munificentius accurauit. Etenim rotundis quidem turribus cacumen eius amplexus eſt am
 bitu autem completit edibus regijs liberaliſſime exornatis: vt non ſolum internã membrorum facies
 clarior eſſet: verum etiam foris parietes ac materię: teſtaq; largis inſuſa diuitijs elucerent. ¶ Aquam
 etiam plurimam ingenti ſumptu ex longo interuallo in luxit: perq; ducentos gradus marmoris can
 didiſſimi fabricauit aſcenſum. Erat autem totus collis manuſactus: & vehemẽter excelfus. Qui & ali
 am circum radices eius regiam ac diuerforia quę & ſarcinas & amicos recipere poſſent edificauit: vt
 pro rerũ quidem omniũ copia ciuitas eſſe videretur caſtellum: circũſcriptione domus regalis. ¶ Tan
 tis autẽ conſtructis edificijs: animi ſui magnitudinẽ in plurimis etiam externis ciuitatibus demonſtra
 uit. Namq; apud tripolim & damascũ & ptholomaidã publicas balneas quę gymnaſia dicũt bibli au
 tem murũ: exedras vero & porticus foraq; & templa Byriti alias Beryti & tyri: nec non & apud ſido
 nem & Damascũ theatra condidit. Maritimus autem laodiceuſibus aquę ductũ: apud aſcalonã vero
 nipa ſiue lacus ornatiffimos & balneas: itemq; perſilia tam opere q̃ magnitudine miranda conſti
 tuit Sunt quibus etiã lucos portuſq; præſtitit. Multęq; ciuitates ab eo tanq̃ regni ſocię agris quoq;
 donatę ſunt. ¶ Ad exhibitionem vero thermarum alijs redditus annuos ac perpetuos delegauit: quem
 admodum comis: nequando beneficij gratia deſiceret. ¶ Ad hæc frumenta cunctis miniſtrauit egẽ
 tibus: & infulis Rodiorum ad inſtruendã claſſem pecunias ſepe multiſq; in locis præbuit. Incenſumq;
 pithium in meliorem formam reparauit ſumptibus ſuis. Quid dicam eius in lichios aut ſamios libe
 ralitatem: perq; omnem Ioniam eorum quę deſideraſſet quiſq; largitiones. Nonne Athenienſes/ &
 Lacedemonij/ & Nichopolitani/ & in miſia pergamus Hærodis ſunt plena donarijs. Nonne anthio
 chenſium ſyrię plateam cum plena cenĩ ab omnibus vitaretur. per viginti ſtadia plixam ſtrauit po
 lito marmore: declinandisq; ymbribus q̃ longa eſſet ornauit. Sed hec quidem propria quis dixerit il
 lorum quibus ea totulit populorum. ¶ Quod autem helidenſibus præſtitit non ſolum achaię com
 mune Sed etiam totius orbis terrę munus videtur: per quem & olimpiaci certaminis gloria diffundiſ
 Nam cum hos deſicere ſumptuum videret inopia. quodq; ſolũ ex vetere gręciã reſtabat effluere: nõ
 ſolum agonizeta aſ agonotheta ipſe factus eſt eo luſtro q̃ cũ romã nauigare offendit. Sed etiam pe
 petuos pecuniarũ queſtus inſtituit: vt nunq̃ eius memoria agonizetę munere fungi deſineret. ¶ In
 extricable opus erit debitorum ſiue tributorum remiſſiones exponere: ſicut phaſelitas & baranetas
 allaq; circa ciliciã municipia leuauit annuis penſionibus licet multum eius animi fortitudinem ti

Anti. li.
xv. cap.
xi. xxi.
* Anti.
lib. xvi.
cap. v.

Butt. M.
L. M. C. P.

Anti.li.
rv.c.vj.
F

Amor fregerit ne quam pateretur inuidiam veluti manus aliquid aucuparetur: si beneficijs ampliori-
bus ciuitates afficeret q̄ qui eas haberent. ¶ Quin & corpore vsus est: quod animo cōueniret. Cum-
q; summus venator esset: in hoc tamen equitandi ipsi peritia que cuperet assequeretur. Deniq; vno die
quondam: feras quadraginta subegit. Est autem aprorum alitrix illa regio. sed magis ceruis & onagris
frequentatur. ¶ Bellator autem erat qui sustineri non possit. Itaq; multos etiam in exercitatione ter-
rebat. Quibus & torquendo iaculo directissimus: & sagittarum liberator videbatur egregius. ¶ Pre-
ter animi autem corporisq; virtutem. fortuna quoq; secunda vsus est. Raro enim contra votum eius:
belli cessit euentus. Et si quando id accidit. non ipsius culpa: sed aut prodicione quorūdam aut teme-
ritate militum factum est.

Herodes sum-
mus venator
vno die. xl. fe-
ras subegit.
Bellator expe-
tissimus. &c.
Bene fortuna-
tus in bello.

¶ Herodes doside vxore repudiata Mariannē duxit vxorem vnde domus eius omnino re-
pleta est discordia. Nam antipatrū ex doside primū filium propter Mariannes filios expulit a ciuita-
te: deinde hircanū mariānes auum propter regni suspicionē peremit. Marianne enim quinq; habens
filios duas feminas & tres mares quorum minor Romę moritur tantum herodem odio prosequeretur
q̄tum illam ipse diligebat eidem facinora exprobrabat que scilicet hircano auo fecisset quaq; in fra-
trem Aristobolum cōmisisset. Salome vero herodis soror in mariannem indignata eam de adulterio
accusauit vnde turbatus Romā profecturus ipsam Iosippo sororis viro secrete commendabat interfi-
ciendū qui secretū mariāne declarauit. Quo cognito & Salome suspicionē cōfirmante herodes vtrū
iussit occidi se herodis amor in mortuam magis exarsit Mariānem cuius filij propter matris necem
patrem habuerat suspectum & vxores ducentes scilicet Aristobolus filiam Salome & Alexander fi-
liam regis Capadocum insidias patri parare accusantur vnde in eorum deiectionem reuocato Anti-
patro eorum tristitia est multiplicata Antipaterq; in eos calumnias multas mollebat. Atq; ipso re-
gni successor testamento declaratus matrem a patre fecit reuocari. Quapropter herodes Alexandrū
romam secum ducens ipsos apud Cæsarem de conspiratione patrem accusauit. Qui eloquens patris
accusationibus satisfecit. Verūtamen Cæsar spretis filiorum accusationibus Herodem recepit in gra-
tiam & ei quem vellet filiorum p̄mittere regni successorem relinquere Archelaus autem Alexandri so-
cer reintegrata cōcordia letus herodem in Eleus honorifice receperit.

¶ Capitulum vigesimum primum.

Herodes) repu-
diata doside
vxore) Marian-
nē duxit vñ do-
mus eius reple-
ta est discordia
&c.

Hircanū coniū-
gis mariāne a-
uū peremit pro-
pter regni suspi-
tionem.

Quinq; filij ex
mariāne duę fe-
mine & tres ma-
res quorū: minor
Romę moritur
Maxime hero-
des mariāne di-
ligebat qui ab
ipsa non dilige-
batur sed ei ex-
probrabat faci-
nora.

Maxia idigna-
tio Salome he-
rodis sororis cō-
tra Mariānem
de adulterio ac-
cusauit. &c.

R
Ant. li.
rb. c. x.
Eg. li. i.
Ant. li.
rb. c. x.
Ant. li.
rb. c. x.

Antipatrū publicam felicitatem mēores inuidere domestici & aduersi casus ex mu-
lie re ceperūt quam maxime diligebat. Nam quia regis meruit potestatem (repu-
diata quam priuatus acceperat vxore ex Hierosolimis genus ducente quæ Do-
sis vocabatur) Mariannem coniunxit Alexandri filiam aristoboli filiam vnde do-
mus eius in discordiam venit: & antea quidem maxime vero postq̄ roma regres-
sus est. Nam primum antipatrum ex doside filium eorum causa quos ex marian-
ne susceperat expulit ciuitate: solis festis diebus eo comineandi facultate conces-
sa. ¶ Deinde auum coniugis hircanum ex parthis ad se reuerium propter insidiarum suspicionē p-
emit: quē captum quidē occupat a syria barzafanes abduxerat miserati vero gentiles liberauerāt qui
vtra euftratē colebant & si monitis eorū paruisset ne ad herodē transisset nō interisset. Verū ei mortis
fuit illecebra neptis matrimonij hoc em̄ fretus multoq; amplius patriam desiderans venit. Herodē
autem cōmouit nō q̄ regnum affectaret: sed quod ipsi iure deberetur. ¶ Quinq; autem filiorū quos
ex Marianne susceperat duę femine: ceteri mares erant. Horumq; minimo romę in studiis mortuo

Ant. li.
rb. c. x.
Ant. li.
rb. c. x.

Ant. li.
rb. c. x.
Eg. li. i.
Ant. li.
rb. c. x.

Cex Marianne susceperat duę femine: ceteri mares erant. Horumq; minimo romę in studiis mortuo
duos maiores natu & propter matris nobilitatem: & q̄ iam regnanti sibi fuissent geniti regie produce-
bat: sed enim fortior amor his mariannes suffragabatur. Qui indies singulos proficiens adeo succen-
debat herodem: vt eorum nichil sentiret propter dilectam que sibi dolerent. Tantum namq; in eum
mariannes erat odium. quantū illam ipse amabat. Habens igitur ex rebus quidem inimicitiarū pro-
babiles causas ex amore vero fiduciam palam ei quę hircano auo suo fecisset obieciebat quęq; in fra-
trem Aristobolum egisset. Nec enim vel huic quicq; qui puer erat parcebat: quem pontificē in septi-
mo decimo etatis anno creatū primo honorem statim occidit. Atq; ille quidem cum sacra veste ami-
ctus ad aram accessisset facto die populus omnis illacrimauit: & tamen noctu missus in hiericonta ibi
sicut mandatū fuerat lacu sūmersus a galathis interiit. Hęc ergo herodi mariāne probro dabat oro-
remq; eius & fratrem maledictis atrocioribus dehonestabat. Sed ille quidem amore mutus erat gra-
ui autē indignatione mulier seuebat & quo maxime cōmoueretur herodes isimilabat eam adulterij
propter alia multa verissima fingerent: hoc accusans q̄ in egyptum ymaginem suā misisset antonio:
proq; immoderata libidine absentem se properasset ostendere viro mulierum cupidine infanti: & quę eā herodi
qui posset vim afferre. Id veluti fulmen aliquod emissum perturbauit herodē maxime quidē amoris
causa emulatione succēsum: deinde cogitantē etiā deo patre seuiam cuius gratia & lisania rex ma-
cusauit. &c.

Liber primus Iosephi Iudet

Turbat herod.
Herodes romā
p̄fecturus mari
annem iolippo
roris viro com
mēdat īterficiē
dām qui ei re
gis secreta ma
nifestauit.

**Zelot. pus he-
rodes iubet lo-
sippū & mariā
nē occidi.&c.**

Mariānes filij
ppter mris ne-
cē patrē hñtes
suspectum vxo-
res duxerūt a-
ristobolus scilz
filiā Salomei &
alexander glafi-
rā filiā regis ca-
padocū & patri
accusant insidi-
as parare.

**Antipr̃ testa,
m̃eto regni suc
cessor declarā
tus matrē suā a
patre fecit re
uocari. &c.**

**Eloquês alexan-
der.**

Cesar spreitis fili
liorū accusatio
nibus herodē
recepit in grām
& ei quē filius
vellet pmittere
successorē relin
quere.

lithus arabs erant perempti. Non enim cōiugis amissione sed morte sua periculum metiebat. Itaq̃ profecturus Iosippus salomes sororis suę viro (quem fidem habebat) & pro affinitate benisolum commendabat vxorem mādato ei clara vt eam interficeret si etiam se occidisset antonius. Verum Iosippus non maligne sed regis amorem mulieri cupiens demonstrare, q̃ ab ea nec mortuus pateretur diuelli: secretum ei sermonem aperit. Fit illa reuerſio herode multaq; inter fabulas de affectu iurāte q̃q̃ nunq̃ esset alterius mulieris amore captus. valde inquit amor erga nos tuis mandatis Iosippo comprobatus est quibus vt me occideret precepisti. ¶ His auditis q̃ occulte credebat amens erat herodes illico nec vnq̃ Iosippum mandata sua proditurum fuisse ratus. nisi eam corripuisset: p̃ dolore iſaniebat. Cumq; stratis exluisset: in regia spaciabatur. Ibiq; salome soror eius: arrepto tempore criminandi: suspirationem de Iosippo confirmavit. ¶ Vnde herodes immoderato emuli dolore furens confestim vtrumq; fuisse interfici. Deinde p̃nitudo sequebatur infaniam: & postq̃ iracundia concidit: amor iterum caleſcebat. Tanta vis autem cupidinis erat vt ne mortuam quidem putaret eam: sed p̃ egritudine tanq̃ viuam alloqueretur. donec processu temporis funere cognito meroris magnitudine quam superstitem dilexerat equauit affectum. ¶ Maternę autem iracundię succedunt filij & immanitatem ſcoeleris reputantes: non aliter suspectum patrem q̃ si hostis esset habebant. Idq; & antea q̃ diu romę in studijs erant multo magis postq̃ in iudeam reuerſi sunt: siquidem cum etatibus eorū mētium quoq; roboratur affectio. Iam vero maturi coniugio vnus amite suę Salomes quę matrem amborum accusauerat filiam duxit alter Archelai capadocum regis. Vnde etiam accersit libertas odio & occasio ex eorum confidentia delatoribus data est. Itaq; apertius quidem cum rege loquebant q̃ ei per vtrumq; filium instrueretur insidię: alteri vero hoc est Archelai genere ſocero fractus etiam fuzgam pararet: ipsum apud cęsarem accusaturus herodem. His igitur criminationibus repletus herodes: veluti propugnaculo sibi futurum aduersus filios adducit antipatrum ex doside susceptum: hisq; illum preponere modis omnibus cepit. Qui cum hanc mutationē tolerabilem non putarent ac priuata matre editum proficiētē viderent: indignationem cohibere pro sua nobilitate non poterāt sed in singulis quibus offendere iram prodebant. Et illi quidem in dies singulos magis magisq; negligebantur: antipater autē sui causa fauorabilis erat. Nam & patri blandiri callide nouerat: & varias in fratres suos calumnias cōferebat: quedam ipse dictitans: amicos vero suos ad alia vulganda submittēs: donec omnino spem regni abſcidit fratribus suis. In testamento enim ipse quoq; aperte iam successor fuerat declaratus. Deniq; tanq̃ rex etiam ad cęsarem missus est: cuiusq; regio s̃ceteris obsequijs preter diadema vtebatur. Tempore autem valuit etiam matrē suam in cubile Mariannes inducere: duobus armorū generibus in fratres vsus blandicijs & opinationibus regi obrepſit: vt etiam de filiorum morte cogitaret. ¶ Quapropter Alexandrū quidem secum romam pater abstractū venenī sibi datireum apud cęsarem postulauit. Ille autem vix deplorandi copiam nactus & licet apud imperitissimū iudicem tamen Antipatro & Herode prudentiorem: delicta quidem patris verecundę suppressit: in se vero delata crimina fortiter diluit: periculorūq; ſocio fratre purgato mox de antipatri calliditate & de suis iniurijs quęſtus est cum preter innocentię cōstantiam eloquentia iuuaretur. Fratrem enim acerrimus indicendo. Postremo plocutus q̃ eos pater libenter occideret auxit facinus & lachrimas cūctis quidem excussit. ¶ Verum cęsarem sic affectit: vt eorum accusationibus spreſtis herodem statim reuocaret in gratiā. Hac autem lege reconciliatio facta est vt adoleſcētes quidem in omnibus patri obedi rent: ille autem regnum relinqueret cui vellet. Postea rex roma reuerſus licet soluisset criminibus filios videre: nondū tamen erat suspiciationibus liberatus quoniā argumentū odij sequebatur antipater & si verecundia reconciliatiōis palam proferre inimicitias non auderet. ¶ Cum autem ciliciam p̃remauigans eleusam delatus esset suscepit eum benignissime Archelaus pro salute generi gratiam referēs & redintegrate concordię causa letus quippe nichil moratus amicis romę scripserat vt in causa dicenda suffragarentur alexandro & vīq; ad Zephīrum deduxit talentis triginta donatum.

¶ Herodis oratio ad populum & tres filios quos reges designat sed tamē regni honorem ipsis tribuēs regnum sibi retinuit gubernādum. Filios autem specialiter & si ad mutuum amorem exhortauerit eis regalia donans vestimenta ipsos tamen dissensio non relinquit sed astutus Antipater odium in fratres celabat ipsis quidem pro nobilitate generis (quicquid animo cōciperent) verbo manifestantibus vnde multi fuerunt delatores adolescentum dicta, in crimina cōuercentes Amicorum q; Antipatri & adolescentulorum diuersa erat conditio. Antipater namq; fratres patri accusabat ipsi q; omnes cōtra fratres fauebant qui in se delata facinora ignorabant. Antipater insuper cōtra adolescentes Ferorū patrum & Salomen amittam concitauit.

¶ Capitulum vigesimum secundum.

Antiq.
li. xv. c.
viii. ix.
Eg. li. i.
c. xxviii

Anti.M.
F.C.C.
Anti.H.
F.C.C.
E.G.H.
C.F.F.

Ant. ii.
 Pl. c. iii
 Eg. li. x.
 c. xviii

R

3000.
 100. 100.
 100. 100.
 100. 100.
 100. 100.

F

Antiq.
ib. xv.
cap. iii
§. ii.
in. xxxv

Ostea vero q̄ hierosolimā peruenit herodes. populo conuocato tribusq; filiis prope astra
tibus causam reddit profectiois. multasq; deo gratias egit: multasq; etiam cesari qui do-
mus sue perturbationē sedasset & (q̄d regno maius esset) concordia filiis prestitisset quā
ego inquit arcus copulabo alias compilabo. Nam ille quidem me regni dominū & suc-
cessorū iudicem constituit: ego autem cum mea cōmoditate illi gratias refero. tresq; fili-

Oro Herodis
ad populū & fi-
lios

Herodes tres fi-
lios reges desi-
gnat.

A os meos reges designo: huiusq; sententię meę socium primum deum precor fieri deinde vos. Namq;
huic etas illis nobilitas successionem regni conciliat. Et quidem magnitudo eius etiam pluribus suf-
ficit. Quos autē cesar iunxit & pater instituit. obseruare: nō iniustis eos neq; disparibus. sed meritis co-
lentes honoribus. Nec enim tanta quis reficiet eum leticia qui pręter etatem obsequiū quantū ei quē
despiciet doloris infliget. Quos autem similes cōiunctos esse oporteat propinquos atq; amicos ego
distribua & concordie sponsores illos constituam: pro certo scientes seditionum contentionūq; cau-
sas ex contubernaliū nasci malicia. hosq; si boni fuerint affectiones tueri. Rogo autem vt non solum
isti: sed etiam primates ordinum exercitus mei in me solum spem habeant in presentia. Non enim re-
gnum: sed regni honorē filiis meis trado. Et iocunditate quidem quasi rectores potentur pōdus au-
tem rerū tamen si nolim meum est. Cōsideret autem quisq; vestrū etatem meam. viteq; institutū nec-
non etiam pietatem. Nam neq; senex adeo sum: vt de me cito desperetur: neq; voluptatibus affuetus
que adolescentiū quoq; vitam spacio breuiore concludunt. Diuinitatem vero ita colimus: vt in lon-
gum nos euum processuros esse credamus. Quod si quis in cōtemptum meum meis filiis placere ma-
luerit: etiam pro illis michi supplicium dabit. Ego enim non q̄ inuideā ex me genitis honorifice eos
haberi veto: sed quia noui hęc adolescentibus studia ferocię nutrimenta suggerere: itaq; sic cogitent
qui ad eos se applicāt bonis quidem apud me paratū esse prēmium: seditiosis vero apud ipsos etiam
quibus lenocinabuntur infructuosam fore malignitatem: omnes profecto mecum hoc est cum filiis
meis sentient: namq; ipsis expedit me regnare. meq; his esse concordem. ¶ Vos autem o boni filij
sacram primum retinentes mente naturam cuius affectiones etiam inter feras bestias salue sunt: dein
de cesarem qui nos reduxit in gratiam: meq; tertium qui ea (que iubere liceat) rogem fratres perma-
nete. iam nunc autem vobis & vestimēta & obsequia dabo regalia Deumq; oro cōseruare iudiciū
meum si cōcordes eritis. Hęc locutus singulos benigne consalutauit populūq; dimisit alia conue-
nientia eius optantes qui vero mutationis erant cupidi nec audisse quidem se quicq; simulantes.

Herodes filiis
regni honorē
tradēs regnum
sibi retinuit gu-
bernādum.

*Herodes adole-
scens*
Honor iuueni-
bus crudelita-
tis nutrimenta
sugerūt. &c.
Oratio hero-
dis specialiter
ad filios

B ¶ Fratres autem dissensio non reliquit: sed peiora suspicantes alius de alio digressi sunt. Namq; Ale-
xander & aristobolus egre ferebant confirmatū esse antipatro meritum. antipater autem succēbat
vel secundo loco fratres haberi. Sed tamen ille provarietate morum & reticere secreta nouerat & quā-
to sibi essent odio multa fraude celabat. His autem pro nobilitate generis: in lingua erat quicquid in
mentē venisset. Et multi quidem his instigādīs operam dabant plures autem amicorū sese explorādī
causa insinuabant. Itaq; omne quod dictū esset apud alexandrū statim apud antipatrū erat: & ab an-
tipatro ad herodem cum adiectione deferabatur nec vel simpliciter aliquid prolatus adolescē in-
noxius habebat: sed cuncta eius verba in crimina vertebatur maximaq; numinis affingebatur sicut
liberior paulo fuisset. Semper autem qui eum irritarent sūmittebat alias submīttebat antipater vt mē-
dacia sua veras occasiones haberent multisq; falso vulgatis vnum quid comprobatū fidem oībus fa-
ceret. ¶ Sed huius quidem amicorū quisq; aut natura taciturnus erat. aut muneribus parabatur. ne
quid occultum expromeret nec errasset aliquis si anpatri vitam malicię dixisset archanum. alexandri
C vero familiares aut pecunia corruptos aut impulsos blandicijs quibus expugnauit omnia prodito-
res aut fures eorum que contra se dicerentur. siue agerentur effecerat. Cum autem caute vniuersa cō-
mitteret: astutis etiam criminationibus aditus ad herodem moliebatur fratrisq; personam gerens alijs
delatoribus subornatis siquid in alexandrum nunciassent fauore simulato id quod primo reprehē-
disset mox ociose astruēdo regis iracundiam prouocabat: omniaq; ad insidias referebat: & vt necem
patris alexander videretur optare. Nichil enim maiorem fidem calūnijs suggerebat: q̄ si eum purga-
ret antipater. His accensus herodes quantum indies singulos de affectu adolescentium detrahebat.
tantū adiebat antipatro. ¶ In eādē vero partem inclinati sunt etiam qui regno parebant. Hijs vo-
lentes alijs pro imperio sicut ptholomeus amicorū carissimus regisq; fratres ac tota progenies: omnia
namq; in antipatro sita erant. Et q̄ alexandro fuit acerbissimum: cuncta in eorum perniciem matris
antipatri consilio gerebantur. Nouerca enim seuior erat multoq; plus q̄ pręignos oderat: quos regi-
na mater ediderat. Sed quamq; omnes vt antipatro magis obsequerentur spes inducebat: non minus
tamen precepta regis quemq; ab adolescentibus separabant. qui carissimis edixerat ne quis ad aristo-
bolum vel eius fratrem accederet aut se: ad eos applicaret. Non solum autem regalibus erat formidi-
m verum etiam externis. Nulli enim regum tantum potestatis cesar dederat: vt fugitiuos suos quauis

Dissentio nō re-
liquit fratres
Astutus antipa-
ter celabat odi-
um sed aristo-
bolus & alexā-
der p nobilita-
te gnis quicq;
in mente habe-
rēt in lingua e-
rat vñ multi de-
latores & pdi-
tores erant oīa
adolescentū di-
cta in crimina
cōuertentes.

Antipā caute
fratres regi ac-
culabat. &c.

Oēs fanebant
antipatro con-
tra adolescētes
& cūcta in eorū
pnicie mīs an-
ti patri consilio
gerebant.

Liber primus Iosephi Iudei

**Adolescentes in se delata facu-
ra ignorabant. Antipater ferorā
patruū & Salo-
mē amittā con-
tra adolescentes
cōmouit.**

ex ciuitatibus non subiectis ei liceret educere. ¶ Adolescentes autem delata in se facinorā nesciebāt hisq; propterea capiebantur incautius. Nullus enim palam inculcatur a patre sed affectu refrigescēte paulatim intelligentes aduersus dolorem asperius excitabantur. ¶ Eodem autem modo etiam ferorā patruū & Salomē amittā contra illos commouit Antipater assidue: veluti cum vxore sermo cinando quibus in eos instigaretur.

¶ Glaphire insolentia (quę omnibus propter generis nobilitatem preponens omnes herodis vxores & sororem despiciebat) cōspirationem concitauit in Alexandrum qui propter vxoris Glaphirę superbiam & contumelias omnibus inuisus erat. Aristobolus quoq; Salomen inimicā sibi reddidit: (licet socrus eius erat) vxori suę frequenter generis humilitatem obijciens vnde ipsa tracūdiam cohibere non volens herodem contra adolescentes prouocat ad odium qui se ad eos euocans rogauit eos vt fratres diligerent promissa peccatorum venia Illi vero criminationum excusationem patri dederunt eumq; placauerunt sed Salomen & pheroram sibi infensos cognoscentes timuerunt Feroras enim totius regni preter dyadema socius erat. ancillę tamē captus amore regale renuit matrimoniū cui data est venia Ipseq; sororem Salomen q̄ cum filio regis arabum procuratore nubere voluisset; accusauit. Tota tamen tempestas contra Alexandrum versa est eunuchi quoq; ab alexandro corrupti vi tormentorum Alexandrum accusarunt. Herodes autem maxime perterritus vbiq; exploratores cōmittit maximāq; sit eius propinquis tribulatio qui seipsos preuenientes accusabant. Crudelissimusq; herodes fuit etiam circa amicos. Alexander autem in vinculis captiuatur multis eius amicis trucidatis alijsq; eum & fratrem q̄ veneno parassent contra patrem accusantibus.

¶ Capitulum vigesimum tertium.

**Glaphirę insolē-
tia quę omnibus
propter nobili-
tatē preponēs
omēs herodis
vxores & sorō-
rē despiciebat.
vñ ppter eius
superbiā oibus
alexander erat
inuisus.
Salome hero-
dē cōtra adole-
scentes prouocat
ad odium.**

Vius autem inimicitijs conspirabat alexandri quoq; vxor Glaphira multa de sua nobilitate commemorās. cunctorūq; se qui in regno viuerent dominam esse dictitans. Paternum enim genus a themeno maternum autem a dario hydaspi filio ducere: multumq; despiciens ignobilitatē sororis & vxorum herodis: quarum quoq; propter formam nō propter nobilitatem esset electa. Nam multas ei fuisse vxores diximus quod licet & iudeis more patrio plures habere quodq; rex pluribus oblectaretur. Omnibus igitur propter superbiam & contumelias Glaphirę inuisus erat alexander. ¶ Salomen autem Aristobolus & si socrus eius erat ipse inimicā sibi reddidit: & ante quidem ppter maledictā Glaphirę seuietē. Frequenter enim humilitatē generis obijciēbat vxori: q̄q; ipse plebeiam: reginā vero frater suus duxisset Alexander. Hoc salomes filia cum fletu matri nunciauit. Addebat autem q̄ aliorum quoq; fratrum matres idem Alexander & Aristobolus si regnum obtinuissent tetricis cum ancillis facere minitarentur: ipsos quoq; vicorum scribas. scilicet irridentes q̄ litterarū studijs operam darent. ¶ His commota salome q̄ tracūdiam cohibere non posset herodi cuncta indicauit. Satis autem videbatur idonea contra generū dicens & preter hęc alia quedā crimatio diuulgata est: quę succendit animū regis. Audiuit enī alexandrū & aristobolū crebro matrem implorare: calumq; eius cum gemitu atq; imprecationibus conqueri: ac sępe illum quēdam ex mariannes vestimentis posterioribus diuidentem coniugibus minitari solutos esse q̄ cito pro regalibus delicijs eas nigris vestibus induerent. ¶ His de causis herodes licet constantem animum adolescentium formidaret: tamen ne spem correptionis abscideret ad se eos vocauit. Romam enim nauigaturus erat. & quasi rex pauca interminatus pluribus quasi pater mouit: rogauitq; vt fratres diligerent promissa priorum peccatorum veniā si post hęc meliores fierent. Illi autem criminationū inuidiam deprecando fictas eas esse dicebant: purgationisq; suę fidem rebus ipsis posse constare. Verum quoq; ipsū debere omīssa facilitate credendi: aditum maledictis obstruere. Nunq̄ enim calumniatores desore: dum cui persuadeatur extabit. ¶ Cum his eum mature placauissent quippe vt patrē presentī metu reiecto. de post futuris merere ceperunt. Etenim cognouerunt salomen sibi esse infensā & patruū ferorā. Vterq; autem seui & graues erant sed amplius feroras qui totius quidem regni preter diadema socius esset. proprios autem redditus haberet centum talentorum totiusq; transiordanem terrę fructus caperet ipse a fratre dono sibi dato quinetiā tetrarcham eum fieri beneficio cęsarīs idē herodes ipatruauerat: regaliq; cōiugio dignatus erat sorore vxoris suę nuptū ei collocata & post illius mortem desponderat ei filiarum suarū maximā trecentis talentis indotem datis: sed regale matrimoniū feroras ancillę amore captus refugerat. quāobrem iratus herodes filiam quidē nuptam dedit fratris filio: qui post a parthis occisus est. Mox autem morbo ferorę venia data indignationem remisit. De hoc autem vetus erat opinio: q̄ etiam viua regina herodem opprimere voluisset veneno Sed tunc pluribus delatoribus aditus erat vt quis amantissimus frater esset herodis fide tamen eorum quę audisset adduceretur ad metum. Itaq; de multis qui suspecti erant habita questione: postremo ad ferorę amicos venit. Quorū nulla quidem fuit de maleficijs aperta cōfessio: sed q̄ amico,

**Herodes ad filios.
Excusatio filiorū
erga patrē.**

Adolescentes cognoscentes Salomē & ferorā sibi infensos timuerunt.

**Auctoritas ferorę tetrarchę.
&c.**

Feroras ancillę captus amore regale renuit matrimoniū cui data est venia.

Eg. li. i. cap. xli.

E.

3. m. i. ib. r. v. ap. v.

Eg. li. i. cap. xli.

F.

suspecto in parthos cogitasset effugere prodiderunt. ¶ Huius autem consilij & fuge conscium esse. Cuiuslibet salomes maritum. cui rex eum tradiderat: postq̃ superior adulterij est causa peremptus. sed nec salome criminatione libera manserat. Nam & hanc frater feroras accusabat q̃ cum sylleo procuratore regis arabum obedire de nuptijs constituisset: quem inimicissimum herodes habebat. Conuicta autem & in hoc & in omnibus quę feroras detulerat: indulgentiam meruit. Id atq; ipsum etiam rex feroram criminibus soluit. Domus vero tempestas in alexandrum transijt: totaq; capiti eius incubuit. ¶ Tres erant eunuchi regis carissimi: & ex genere famulatus neminem id latebat. Vni enim vinū ministrare cura fuit: alteri cenam apponere: tertius autem dormitum eum collocabat: & cum ipso cubabat. Hos muneribus maximis alexander cupiditati suę subiecerat. Itaq; postq̃ hęc regi sunt indicata vi tormentorum coacti & stuprum statim confessi sunt & quibus essent ad hoc promissum induci aperiuerunt: quomodo eos fefellisset alexander. nullam in herode sp̃e habendam esse commemorans improbo scene: & qui capillos inficeret nisi ob hoc solum vt eum etiam adolecentem putarent. Verū se coli oportere qui etiam inuito eo futurus esset regni successor: neq; multo post ab inimicis poenas peteret: fortunatosq; amicos suos beatosq; faceret: ac prę ceteris ipsos. Quin & obsequia potētum alexander clam parare militūq; rectores itemq; ordinum principes occulte ad eū cōuenire dixerunt. ¶ Hęc herodes adeo pertimuit vt nō auderet statim delata pferre sed exploratores die noctuq; summittens dicta factaq; singula scrutabatur: & de quibus suspitio fuisset trucidabat. Itaq; regnū eius acerbissima iniquitate repletum est. Namq; pro suo quisq; odio vel inimicitijs calumnias fingere. multisq; regis iracundia cedis cupida contra aduersarios abutebantur: & mendacio quidē confestim fides habebatur. Frant autem criminationibus ipsis velociora supplicia. Deniq; accusabatur qui modo accusauerat: & cum eo qui ante se conuictus esset ducebatur ad penam. De vita namq; periculum regis quęstiones breuiore cōpendio terminabat. ¶ Ad hoc autem seuitia processerat: vt nec eorum quenq̃ humanitus aspiceret qui accusati non essent. verum amicis etiā inimicissimū se preberet. Itaq; multus etiā regno interdixit. & in quos potestatem non habebat in eos dictis asperis seuiebat. Accessit malis antipater: collectaq; propinquorum caterua nullum criminationis genus omisit. Tantus autem ineptia sua regē conuentus delatorum timor inuasit vt stricto instare sibi gladio videret alexandrum. ¶ Deniq; subito & ipsum correptū in vincula coniecit: & in amicorū eius tormenta perrexit. Multi autem tacite moriebantur. nulla voce supra conscientiam prodita. Alij vero quibus mendacium impatentia doloris extorsit de patris eū insidijs cū fratre aristobolo cogitasse dixerunt: tempusq; obseruare vt illo dū venaretur occiso romā profugerēt. His tamē si verisimilia nō erāt: sed necessitate cruciatus ex tēpore fingebantur: benti tamē aio rex credebatur pro cōsolatione accipiēs vincti filij ne id fecisse videret in iuste. ¶ Alexander patris suspicionem nullo modo aboleri posse arbitratus: faretur insidijs & quattuor libris plurimos socios se habere p̃scripsit ante omnia Feroram & Salomen Archelaus autem genero & filię timens venit in iudeam quibus prudentissime succurrit & verbis fefellit. Herodem qui ei liberos Alexandri dedit legendos vnde nactus consilij sui occasionem in feroram contulit & herodem paulatim pacificauit. Herodes itaq; remissa in Alexandro ira excitatur in Feroram quę archelai consilio omnia faretur sibi imposita atraq; veste cum lachrimis ad pedes prouolutus veniam postulans eius medio promeruit. Archelaus autem herode placato Ferorę fratris Alexandro tamdiu mansit filiamq; ab eo distractam secum adducturum firmabat donec herodem pro adolecentulo compulsi deprecari. Redintegrata concordia Archelaum abeuntem Herodes & vnum quemq; amicorum eius pro merito muneribus donauit.

Capitulum vigesimum quartum.

CUrum alexander quoniam suspicionē patris nullomodo aboleri posse arbitrabatur. Vltro malis assentiendum putauit: ac diligenter aduersus inimicos quattuor libris faretur insidijs eorumq; se plurimos socios habere p̃scripsit: ante oīa autem & feroram & salomē. Hęc enim etiam stupro sibi quondam esse mixtam: cum vim noctu adhibuisset inuito. ¶ Itaq; libri in manibus Herodis erant multa de optimatibus clamantes grauiā: cum mature in iudeam archelaus venit metuens genero simul ac filię. Quibus etiam prouidentissimo consilio succurrit. regisq; minas arte dissoluit. Mox enim cū eo congressus: vbi nam est clamor exitiabilis gener meus. Aut vbi parricidale caput aspiciam quod meis maribus ipse lacerabo: addamq; filiā meā bono marito nouo. Nam etsi cōsilij particeps nō est: quia tñ eiusmodi vni cōiunx fuit inquinata. Miror autē etiā paciētiā tuā cuius periculū agitur: q̃ adhuc viuit alexāder. Ego nāq; ita ex capadocia properās veniebā vt qui illum repetitū olim dedisse supplicium. & de filia quęstionū tecū haberem: quam vitę atq; dignitatis cōtemplatione illi desponderam. At nūc de vtroq; nobis cōsulendū est. licet nimum pater sis: & puniendū insidiatorem filium minus fortis. Permutemus dexterās: & alter alterius iracundię vicarie succedamus. ¶ Talibus increpans quō pertinet fallit herodem. Itaq; ille quos Alexander pericriperat liberos le-

Ferora sororē q̃ cū sylleo procuratore regis arabū nubere voluisset accusauit.

Tota domus tēpestas contra alexandrum.

Eunuchi ab alexandro corrupti vi tormentorum coacti omnia confessi sunt alexandrum accusātes.

Herodes maxie perterritus vbiq; exploratos committit & maxima fit eius ppiquis tribulatio qui se ipsos p̃ueniētes accusabant.

Alexander i vincula captiuatur multis eius amicis trucidatis alijsq; eum cū fratre in patrem in insidijs cogitasse accusantibus.

Alexander p̃s suspicionē nullo modo aboleri posse arbitratus quattuor libris faretur insidijs. multisq; dixit se habere socios sc: ferorę Salomen. &c.

Libri primus Iosephi Iudei

Herodes libros Alexandri Archelao dedit legendos qui in eos qui in scriptis tenebantur & in feroram contulit. Cum autem credere sibi regem videret considerandum est inquit ne forte adolescentulis tot nequissimorum insidijs circumueniatur non tamen ab adolescentulo. Nec enim apparere causam cur in tantum rueret scelus qui & nunc regno potiretur: & successionem regni speraret. nisi aliquos haberet huius persuasionis auctores: qui ad deteriore partem lubricum etatis impellerent. Ab eiusmodi namque hominibus non solum adolescentulos falli: verum etiam senes domosque clarissimas totaque regna solere subverti. Cōsenteiebant dictis herodes: itaque paulatim remittebat in alexandro: & feroram excitabatur. Namque hoc erat: librorum quatuor argumentum. Qui ubi propensorem esse regis animum sensit: & in omnibus apud eum amicitiam archelai preuale re: quod honeste non posset ex imprudentia alias impudentia salutem quesivit: relictoque alexandro cōfugit ad archelau. Et ille. Non inquit videt quo se pacto extimat tot criminibus inuolutum quibus manifeste conuinceretur regem insidijs voluisse decipere. omniumque malorum presentium adolescenti causa fuisse: nisi malis omnis artibus callidis & negandi pertinacia quibus insimularetur omnia cōfiteri & a fratre preterit cui dilectus esset veniam petere. Namque ad hoc ei se quoque modis omnibus opem laturum.

Archelao accessit: sicque meruit veniam postulans: & se quidem sceleratum esse fatebatur. Namque omnia que sibi obijcerentur fecisse. horum autem causam esse diminutionem mentis atque insaniam: ex mulieris amore conceptam. Itaque postquam stetit feroras suimet ipse accusator ac testis: tunc eum iam archelaus excusando herodis iracundiam mitigabat proprijs usus exemplis. Etenim se quoque a fratre multo grauiora perpeffum naturale eius ducebat ante posuisse vindictam: quippe in regnis velut in magnis corporibus semper aliquam partem pondere ipso tumescere quam recidi quidem non oporteret: leuius vero curari. Multa in hunc modum locutus archelaus herodem quidem ferore placatum reddidit. Ipse autem alexandro tamdiu manebat iratus filiamque ab eo distractam secum adducturum esse firmabat donec herodem vltro pro adolescentulo deprecari ut iterum ei filiam desponderet. Satis autem cum grauitate archelaus cui vellet eam preter alexandrum collocari promissit maxime enim impendere que iura inter se affinitatis inuiolata permaneant. Rege autem filium sibi ab eo donatum infirmante nisi matrimonium dirimisset. quod & liberos iam haberent vxor quoque ab adolescentulo diligeretur que si remaneret peccatorum fieret obliuio si vero discederet causa de omnibus desperandi molliorem namque fieri audaciam si domesticis affectionibus distraheretur. vix tandem cessit: vnaque & ipse rediit cum adolescente in gratiam & patrem eius reduxit. Proculdubio tamen eum romam mit ti debere ait cum cesare collocaturum. de omnibus enim sese ad eum litteras fecisse. Consilium quidem archelai quo generum suum periculo liberauit peractum erat: & redintegra concordia in epulis & humanitate conuictus familiariter versabantur. Abeuntem autem muneribus talentorum septuaginta solio quoque aureo gemmis ornato & eunuchis & concubina donat herodes que panichis vocabatur: itemque amicorum eius quemque pro merito. Quin & cognati regi omnes iussu archelao donata clarissima dederunt: eumque tam ipse quam optimates anthiochiam usque profecti sunt.

Eurides lacon proditiosissimus adulator reconciliationem perturbauit Alexandri. regemque adulatione falsisque laudibus & sermonis calliditate circumuenit qui apud eum Antipatri laudator pecunia corruptus erat & Alexandri qui incaute de patre conquebatur proditiosissimus fuit accusator. Alios quoque antipater contra fratres subornauit accusatores. Epistolam insuper fictam ad custodem castelli Alexandrij nomine Alexandri directam produxit. unde herodes torto castelli preposito filios quos nullum contra eos validum proferretur documentum asseruari precepit: & Euridem totius sceleris fabricatorem quinquaginta talentis donauit qui ad Archelaum capadocem regem vadens & mentiens Alexandro reconciliasse herodem ab eo munera accepit: sed tandem propter facinora a cetera fuga Herodes autem paratissimus ad audienda maledicta.

Capitulum vigesimum quintum.

Eurides lacon proditiosissimus adulator reconciliationem perturbauit Alexandri.

Non multo post quidam in iudaea venit Archelai consilijs multo potentior. qui non solum reconciliationem gratie alexandro quesitam fecit irritam: verum etiam causa fuit ut periret. Lacon erat genere nomine eurides: ad regni desiderium pecunie amore corruptus. Iam enim luxu regis multiplicata receperat: immaculatam liberalitate nihil esse ducebat nisi regnum sanguine comparasset. Itaque regem adulatione falsisque de ipso laudibus & sermonis calliditate circumuenit. matureque prospecto eius ingenio dictis simul & factis que illi placerent: iter primos amicos eius habebat. Nam & rex & omnes eius comites libenter ciuem sparche prece causa precipuo dignum honorem ducebant. Ille autem postquam fragilitatem domus animaduertit. fratrumque inimicitias & quemadmodum pater in singulos esset anima.

Ant. II.
I. ca. 1.
I. ca. 1.
I. ca. 1.

Ege. II.
I. ca. 1.

Ant. II.
I. ca. 1.
Ege. II.
I. ca. 1.

A tus: antipater quidem hospitio preuentus erat: simulata vero amicitia falsebat alexandrum: olim se archelai socium esse mentitus. Quo etiam citius quasi probatus obrepserat: moxq; ab eo fratri quoq; aristobolo commendatus est. Peremptatis autem personis omnibus, alium alio modo subibat. Ac primum fit antipatri mercennarius & alexandri proditor filium exprobrando castigans q; cum fratre situm maximus spei sue negligit insidiatores: alexandrum vero q; regina creatus: & reginae vir coniugis filium priuatae mulieris pateretur regno succedere: praesertim cum habeat magnam occusorem archelai. Quae quidem adolescenti vera fide suadere videbatur: q; amicitia simulasset archelai: unde nec alexander quicq; metuens & de antipatro quae se mouerent apud eum querebatur: & quod nichil minus faceret herodes si cum matrem eorum interemerit ipsi quoq; regnum eius auferret. Quoru eu- rides causa & miserari eos. & pariter dolere simulans: etiam aristobolum ad eadem dicenda pellexit: atq; ita querelis in patrem utroq; deuicto referens ad antipatrum secretum discedit: afflicto insidiarum quoq; mendacio quas ei fratres parasse firmabat ac pene iam strictis in eum gladijs irruere. Ob haec autem multa pecunia donatus ab antipatro laudator eius erat apud patrem: & ad extremum necis alexandri & aristoboli redempta opera ipse accusatoris partibus fungitur. Cumq; audisset herodes: vitam ei se rependere pro beneficijs delatis: & lucem referre dixit hospitio. Namq; olim alexandrum exacuisse in eum gladium & confirmasse dexteram: verum sceleri tantum fuisse impedimento q; societatem facinoris assuulasset. Alexandrum enim dicere non bene secum haerodem actum putare q; regnum obtinuisse alienum: & post matris eorum necem principatum eius dilacerasset: nisi etiam degenerem coartaret heredem: auctumq; ipsorum regnum antipatro spurio propinaret. Proinde semet hyrcani manes & mariannes vitum ire. Nec enim decere successionem regni ab eiusmodi patre sine cede suscipere. Multis enim rebus ad hoc excitari quotidie: quia nichil sibi omnino loqui sine calumnia liceret. Nam si de nobilitate aliorum fiat mentio sine ratione se contumelijs affici patre dicente solus generosus alexander & cui pater sit pro ignobilitate dedecori. Inuentionibus quoq; offendere soliq; antipatro indulgentem. Ob quae velle mori non recusare: nisi ex voto insidiae successissent. Sin eum occidisset: primum salutis occasionem fore archelaeum societum suum ad quem posset effugere: deinde q; faciem qui nunc visq; ignoraret mores herodis. Nec enim sic ei astaturum ut antea patris praesentiam formidando: nec de suis tantum criminibus locuturum sed primum totius gentis erumnas: & q; ad necem visq; tributas opprimeret vulgaturum. Deinde in quibus delictis quibusq; actibus parte sanguine pecuniae consumptae sunt: & qui vel quales ex illis fuerint locupletati: quae causa ciuitatis plagate: qui autem quae siturum & aui & matris necem omniaque regis scelera retecturum: quibus cognitis nemo se iudicauerit patricidam. ¶ His eurides in alexandrum falso delatis antipatri laudes persequatur: illi solum qui patrem diligeret esse confirmans: quicq; adhuc insidias retardasset. Rex autem nondum praeterite suspicionis dolore compresso: intolerabilis iracundiae feritate turbatur. ¶ Iterumq; hoc tempus nactus antipater: alios accusatores fratribus subornauit qui eos dicerent cum locudo & tyranno etiam colloqui solitos esse equitum regis olim principibus tunc vero propter quasdam offensiones ordinibus moros. Hac deniq; indignatione succensus: confestim eos tormentis herodes subdidit. Illi autem nichil eorum se quae crimini darentur scire confessi sunt. ¶ Sed oblata est quaedam velut ad propositum castelli alexandri ab alexandro scripta epistola deprecante ut cum aristobolo fratre se in castellum reciperet si patrem interfecissent tanq; iuris q; alijs eos subsidijs uti permetteret. Hanc alexander diosanti commentum esse dicebat. quareq; erat notarius homo audacissimus & cuiuslibet manus litteras imitari percallidus. Itaq; multis sepe falsis conscriptis ab hoc postremo occisus est. toto autem castelli preposito: nec in eius iudicio quicq; herodes eorum quae delata erant verum esse conuenit. Sed quibus nullum documentum validum proferretur: illos tamen interim absolutos asseruati preceptis. Eundem vero domus suae pestem ac totius sceleris fabricatorem bene de se meritum dato reusq; solutus appellari: talentis quinquaginta donauit. Ille autem priusq; certa fama nuntiaretur ad archelaeum properat: aususq; dicere quod herodem reconciliasset alexandro ab illo quoq; pecunias co- pte. deinde in achaiam transgressus ad similia facinora male quae sitis abusus est. Postremo apud cypriam accusatus q; diffamionibus repleuisset achaiam. & ciuitates spoliaret: inde fugatur. ¶ Atq; hoc modo alexandri & aristoboli poene perfectae sunt. ¶ Hoc loco dignum est Choum christianum antipatri hanc confesse. Namq; is cum amicissimus esset alexandro eodemq; tempore quo eurides alexandrum aduenisset peruenit regi super his quae ille insimularet furitius nihil se ab adolescentibus audisse firmat: nec tamen id quicq; miseris profuit apud herodem: solis maledictis aures paratissimas expectantem: sibi gratiorum esse iudicantem: qui secum eadem crederet: iisdemq; moueretur. ¶ Salome socrus aristoboli & amita qui eam ut hanc saluti consuleret precabatur: eius moni- tori regi proditor rex itaq; filios viuiti & separatos praecipit asseruati & Volunrium atq; Olympum

Maxima Euridis proditor.

Corruptus pecunia Eurides antipatri laudator apud patrem. &c.

Alexandri icautaque querela.

Antipater alios contra fratres subornauit accusatores.

Epistola fecta ab alexandro scripta ad custodem alexandri castelli. Dyophantus falsus notarius. Herodes filios i carcerantibus & Eundem totius sceleris fabricatorem quinquaginta donauit talentis q; ad archelaeum vadens & metiens alexandro recedens ab eo munera accepit sed tandem propter facinora a caesarea fugat.

Liber primus Iosephi Iudei

descripta ferentes iudicia mittit ad Cefarem qui herodi rescribens potestatem (congregato cor cilio) dedit ei filios punire. Pareo ergo scriptis Herodes & Beriti conuocato concilio presederunt. Saturninus & pedanij legati & alij Syrię optimates preter Archelaum regem qui regi erat suspectus. Herodes vero filios quos prouido satis concilio ne assistentes ad misericordiam impellerent in iudicium non produxit sed eos absentes quasi presentes accusat obsequendo insidias. Saturninus condemnandos adolescentes sed non mortem pronunciauit quem duo legati & nonnulli alij secuti sunt. Voluminus vero primus cunctis post eum herodis fautores necandos esse adolescentes iudicauit. Interea vero tyro verus miles veritatem libere locutus est clamitans conculcatam esse iusticiam & veritatem perisse. Quem rex cum filio capi iussit a triphone tonsore falso accusatum. Ipseque in tortura & multum principes cum tonsore lapidum ictibus interimuntur & filios in sebastem missos iubet effocari & in alexandrio cum Alexandro materno auo sepeliri.

Capitulum vigesimum sextum

Capitulum vigesimum sextum.

Salom^o focus
& amita Aristo,
boli regielusmo
nita p^odit q^o vtrū
q^o filiū vixit & se
paratos p^ocepit
asse^ouari & volū
niū & Olym^o p^oz
descripta feren
tes iudicia mit
tit ad Cesarem.

Nectabat præterea salome crudelitatem eius in filios. Namque hæc aristobolus quo se periculis inuolueret, quæ & focrum habebat & amitam monitam miserat: ut salutem suam consulere: quasi rex eam decreuisset occidere iterum in simulatam quorum ante fuerat accusata: quod Sylleo Arabi nubere cupiens quem sciret eius inimicum occulta illi secreta regis nunciaret: & hoc fuit extremum quo tanquam re pestate oppressi adolescentes non secus quam a turbinibus perfundati sunt. Salome enim protinus contedit ad regem eius monita Aristoboli propter durare non passus utrumque filium vinxit. & separatos asseruari precepit. Deinde vocum magistru & ex amicis suis Olympu descripta ferentes iudicia proficisci iussit ad cesarem in Romam delatum regis litteras reddiderunt vehementer quidem in adolescentes cesar eius potestatem in filios a patre auferendam non dixit. Denique rescribit ei ut ipse sui domini iurij: melius tamen facturum dicens si in comuni consensu propinquorum suorum proinde de insidijs quæreret eosque si delato crimine repperisset ascriptos occideret: si vero sine meditato: mediocri supplicio contentus esset. ¶ Parec scriptis herodes Cumque berodius iusserat peruenisse: iudicium cogit. Prefecerunt autem rectores quibus a Cesare scri-

**Congregati con
cilio contra ado-
lescentes præsi-
dentes & eorum
sententia.**

Filios Herodes noluit producere in iudicio. Ac ipsi liberarentur sed eos absentes accusat.

**Saturnini fentē
tia contra adole
fentes.**

**Trifis sententia
Volumnij.**

Tyroveritate li-
bere locus no-
ta eius verba.

**Tyronis ad he.
rodem verba:**

Herodes tiroză cũ filio capătul

photon for acc
saut quies po
niture in to

pellescent. Si vero etiam dicendi copiam nacti essent: facillime alexander obiecta dilueret. Igitur quidam illi custodiebantur in platene vico sydomorum. ¶ Exorsus autem rex veluti cum presentibus ageret commouebatur. Et insidias quidem timide objiciebat nam: probationibus deficiebat maledicta vero & probra & iniurias & peccata plurima in se admissa prosequabatur. eaq; morte grauiora esse confessoribus demonstrabat. Postremo cum nemo contradiceret: semetipsum argui miserabiliter questus acerbamq; victoriam vincere: singulorum sententiā rogabat i filios. ¶ Et primus saturninus condemnandos esse adolescentes fed non mortem pronunciauit. Nec enim fas esse cum tres ipse assensum habeat filios mortē aliens decernere. ¶ Idem etiam duobus legatis visum est: eosq; alij nonnulli secuti sunt. ¶ Tristem vero sententiam primus volumnius dixit: cunctiq; post eū herodis emulatio: ne vel aditū neq; indignatione quisq; necandos esse adolescentes iudicabat. Tunc autem vniuersa syria & iudea suspensa quidem operiebatur huius tragediæ finem: sed nemo estimabat herodis crudelitatem vsq; ad patriciū processuram. Ille tamen filios tyrum traxit atq; modo nam cesaream deuotus quo mortis genere periret cogitabat. ¶ Interea vetus quidē regis miles tyro nomine qui & filium habebat alexandro consuetum atq; amicum. & ipse adolescentulos diligebat. p̄ nimia indignatione mentis in postremo circumiens clamitabat conculatā esse iusticiam: veritatem perficillē: mortem esse consuetam: vitæq; hominū iniquitatis esse plenam & omnia quæ dolor contemptorū vitæ dignaret. Deinde ipsum etiam regem ausus adire: michi vero inquit omnium esse videtur infelicissimus quocumque carissimos nequissimis credas. Siquidem Feroras & Salome fidem apud te aduersus filios tuos habens: quos sæpe mortis supplicio dignos esse iudicasti: neq; aduersus hoc nos agere viultis: successibus destitutus cum solo maneas antipatrum capī faciem regem optantes. ¶ Criminas enī cogit: ne illo quoq; milicibus adorsus sit: propter cedem p̄miiū fratrum. Nullus est enim qui hunc adolescentulū inuigiletur. Principum autem plurimi etiam palam grauius ferunt. Hæc dicens: quid nos quibuscum indignam videtur nominabat. ¶ Rex autem statim & illos & ipsum cum filio comprehendi iubet. Ibiq; cū alius quidam regalis tonsor nomine triphopescio qua exagitatus iolante femetipsum indicans profligit. Ac michi quoq; tyro inquit iste persuasit: vt occasione tendendi nouacula ne occiderem magnaq; michi alexandrum daturum munera pollicebatur. His auditis Herodes & Tyro

Anti. li.
Fol. cap
Fol.
Ege. li.
l. ca. li.

ಪೂಜ್ಯ. ಸು. ಸು. ಸು.

Anti. 11.
Fur. 11.
Ege. 11.
L. 11.

A nem eiusq; filium & tonsorem subdidit questioni. Tumq; illi pernegarent: tonsor autem amplius nichil diceret: tyronem vehementius torqueri iussit. ¶ Cumq; filius eius patris miseratione commotus euncta se regi si eum sibi condonasset, indicaturum promissit eoque relaxato: ipsum occidendi patrem suum habuisse voluntatem dixit impulsu ab alexandro. Hoc autem quibuscumq; factum ab adolescentee videbatur quo tormentis eriperet patrem: nonnulli verum esse firmabant. ¶ Herodes tamen & militum principibus & tyrone pro contentione accusatis: ita in eos armauit populum ut ibidem cum tonsore lignorum & lapidum ictibus interirent. Filios vero in Sebasten missos quos non longo a caesare interuallo distaret effocari precepit: eaq; remanente perfecta in alexandrum castellum mortuos asportari cum alexandro materno auo sepeliendos. Hic quidem alexandro & aristobolo finis vite fuit.

¶ Antipater ab omnibus propter fratrum occisionem odio habitus peremptorum timebat filios. Erant enim alexandri filij duo ex Glaphira Tygranes Alexander. Aristoboli autem ex Beronice Salomes filia filij: herodes & Agrippa & Aristobolus filijq; Herodias & Mariannes sed Glaphiram quidem cum dote sua in capadociam interfecto alexandro dimisit & Beronicem Aristoboli coniugem auunculo Antipatri nuptum dedit. Antipater vero metu opes multas pluribus largiens magis erat in usus. Herodes autem conuocatis propinquis & amicis: astantibusq; pupillis lachrymatur eos amantissimos vocans omnibus commendat & maiori filio alexandri Ferorę filiam desponsat & filio antipatri primam Aristoboli filiam & aliam herodi ex filia pontificis sibi genito. Antipater autem maliciam circa fratrum filios non potuit continere sed sponsalia callide studuit dirimere instatissime eum precabatur quia numerosa esset regia progenies nuptias permutari. Nouem enim herodes uxores habebat ex quarum septem: filios suscepit plurimos unde herodes audito Antipatro nepotibus timens sponsalia reformauit Antipatri nam adulatio multum valuit apud Herodem Antipater itaq; odium vitare non valens terrore securitatem sibi quesivit cui Ferora & mulierum confictio preter Salomen quę omnia cognoscens eis aduersabatur veluti iam confirmato regi obediebant. Fingebant quoq; inter se ut regem deciperent palam discordias Salome vero omnia cognoscens regi nunciat unde iratus rex maxime contra Ferorę uxorem quam ei precepit expellere qui ait se citius vita q̃ coniuge cariturum incertus itaq; rex quid ageret Antipatro ne cum ferora & eius coniuge interdicat habere colloquium.

Capitulum vigesimumseptimum

Antipatrum vero cum iam sine controuersa successorem regni speraret: intollerabile gentis excipit odium: cunctis scientibus omnes illum omnibus fratribus suis consensisse calumnias nichiloq; minus timor eum non mediocriter sollicitabat crescente sobole peremptorum. ¶ Erant enim alexandro ex glaphira filij duo tygranes & alexander. Itemq; aristobolo ex beronice salomes filia herodes & Agrippa. & aristobolus: filijq; herodias & mariannes. ¶ Sed glaphiram quidem herodes cum dote sua in capadociam dimisit: postq; alexandrum interfecit. Beronicem autem

aristoboli coniugem auunculo antipatri nuptum dedit qui ut salomen quam infensam habebat (sibi reconciliaret) istas nuptias excogitauit. Idem vero antipater etiam feroram muneribus alijsq; obsequijs atq; amicis preterea caesaris amiciebat: magnas Romam mittendo pecunias. Saturninum enim cum alijs omnibus apud syriam donis expleuerat. ¶ Hoc autem magis inuisus erat cunctis q̃ plura donabat: velut opes tantas non munificentia largiretur sed metu consumeret. Itaq; eueniebat ut nec accipientium beniuolentia quicq; proficeret: quibusq; nichil dedisset acerbiores inimicos haberet. In distributionibus autem munerum quotidie largior erat: cum preter spem videret orbos pueros ab herode curari: quantumq; illum peremptorum cedis poeniteret pro'is eorum miseratione significari. Conuocatis enim propinquis atq; amicis suis & pupillis astantibus: cum lachymis opplesset oculos dixit. Horum quidem michi patres fortuna quędam tristis eripuit ipsos autem orbitatis misericordia cum natura commendat. Experiar itaq; ut etsi pater infortunatissimus fui auus tamen sim prouidentior: & a quibus post me regantur amantissimos michi relinquam. Despondeo igitur filiam tuam feroram maximo filiorum alexandri: ut ei curator sis necessarius. Tuo vero antipater filio Aristoboli filiam: eris enim hoc modo pater orbate. Sororem vero eius meus accipiet herodes pontifice auo materno pronatus. Et de his quidem hoc sit meum iudicium: neq; id quicq; dirimat qui me amabit. Preterea etiam deum bono regni mei meorumq; nepotum copulare nuptias: atq; hos pueros placidioribus q̃ patres eorum oculis aspiciere. Postq; hæc locutus effleuit. & pueros dextris iunxit benignissimeq; consalutatis iuuenulis: dimisit concilium. ¶ Statim dirigit antipater: quantum dolore affectus esset neminem latuit. Pupillorum namq; honorem apud patrem quoq; sibi derogatum existimabat iterumq; de rebus cunctis periculum fore si alexandri filius preter Archelaum: etiam feroram tetrarcham adiutorem habere licuisset. Ad hæc reputabat odium suum & orbitatis miserationem qua

C. iij

Filius patris miseratione commotus ut ipsum liberaret confiteatur questum.

Tyro & militum principes cum tonsore ictibus interimuntur & filios in sebasten missos iubet effocari & in alexandrio cum auo sepeliri.

Antipater ab omnibus propter fratrum occisionem odio habitus timebat filios peremptorum.

Antipater opes multas metu pluribus largiens cum cunctis erat inuisus.

Oro herodis de nepotibus suis.

Herodes ferorę filiam maiori alexandri filio desponsat & filio antipatri aristoboli primam filiam & aliam herodi filio. &c.

Omni. li.
1. 1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1. 1.
1. 1. 1. 1. 1.

Liber primus Iosephi Iudei

¶ Antipatri po-
stulata.

Nouem Haro-
dis vxores ex q̄-
rū septem filios
susceperat. & c.

Herodes audi-
to antipatro ira-
tus nepotibus ti-
mens sponsalia
reformauit.

Salome inuita
alexę nupra.

Antipater odiū
vitare non terro-
re securitatē sibi
querit cui Fero-
ras & mulierum
cōflictio pręter
Salomē quę oia
cognoscens eis
aduersabatur.
Fingunt mulie-
res iter se discor-
dias vt regē de-
ciperēt sed salo-
me omnia cogno-
scens regi nūci-
at vñ iratus rex
maxime contra
ferorę vxorem
quā criminatur.

tota gens flebat quanto viuētium pūerorum studio & quantā memoria ipsius scēre mortuorum tenerentur iudei. Itaq; omnimodo dirimere sponsalia statuit & callide quidem patri surripere timuit seuenti acriterq; vigilanti ad suspicandum palam vero eum supplex adire ausus est. Coramq; depo- scere ne se priuari quo dignum esse indicasset nudumq; regis nomen habere vellet: regni autem sub- stantiam pones alias esse. Nec enim posse rerum obtinere dominatum: si pręter auum etiam arche- laum feroras alexandri filio socer adiunctus esset. Instantissime vero pręcatur quia numerosa esset regia progenies nuptias permutari. Nouem namq; regi vxores erant: sed harum septem vnde filios suscepit. Ipsum Antipatrum ex doside. Herodem ex marianne pontificis filia itemq; Antipam & Archelaum ex Martace alias Malthace samaritide: filiam Olympiade quam frater eius Iosippus ha- buerat ex hierosolymitide. de cleopatra vero Harodem & Pphilippum: necnō ex pallade Phaselum. Habebat alias quoq; filias Boromen alias Rhaxoen & Salomen vnam ex phedra. alteram ex helpi- de. Dualq; vxores sine filijs consobrinam & sororem ac pręter hos & Alexandri aristoboli sorores du- as ex marianne. Cum igitur tanta prolis copia superesset. aliter nuptias iungi postulabat Antipater.

¶ Rex autem prospecto alias perpecto eius animo quid de pupillis cogitareēt vehemiter iratus est. Quippe filiorum quos interfecerat casum reputans: formidabat ne & hi quandoq; criminationum an- tipatri pręmium fierent. Sed tunc quidem seuioribus dictis protelat: postea vero blanditijs eius abdu- ctus sponsalia reformauit. Ac primum ipsi Antipatro aristoboli filiam collocat filium vero eius iun- git filię ferorę. ¶ Hinc licebat aduertere q̄um antipatri valeret adulatio: q̄ idem in simili causa impe- trare Salome non potuit. Hanc enim quis loror esset atq; hoc sępe intercedente iulia vxore Cęsaris postulasset Arabum regi sylleo nubere non passus est: sed inimicissimā sibi fore iurauit nisi ab hoc stu- dio destitisset posteaq; inuitam alexę cuidam ex amicis suis in matrimonium dedit: eiusq; filiarum vnam Alexandri filio alteram Antipatri auunculo tradidit. Natarum autem Mariannes vna sororis filium habebat Antiphon: altera fratris Phaselum. ¶ Sic interrupta pupillorum spe Antipater & pro- sua commoditate affinitatibus iunctis expectatione certa nitebatur: adiectaq; malignitati fiducia ne quāq; erat tollerabilis. Nam quia singulorum odium vitare non poterat securitatem sibi ex terrore querebat: cum pręterea Feroras ei veluti iam confirmato regi obsecundaret. Quin & mulierum con- flata in aula confictio nouas turbas excitabat. Etenim Ferorę vxor cum matre & sorore sua necnō & matre Antipatri multa in regno insolenter agebat ausa etiam duas regis filias contumeliose tracta- re cui rei maxime ab antipatro erat adiecta itaq; cum inuise illi essent alias quidem mortigeras habe- bant sola vero salome aduersabatur eorum concordie. quodq; non bono regis colore apud ipsum in- simulabat. Cognita vero eius delatione mulieres q;q; Harodes egre tulisse: ab aperto quidem conuentu & familiaritate abstinuerunt: contra vero etiam inter se discordare rege audiente simula- bant: cum adeo colluderet antipater. vt palam feroram minime dubitaret offendere. Ocultos autem cetus & nocturnas commellationes agebant earumq; consensionem fecit obseruatio firmiorem cum horum nichil ignoraret salome: sed herodi cuncta nunciaret: ille autem ardens iracundia: maximeq; aduersus ferorę coniugem q̄ eam pręter cęteras accusaret salome. aduocato cognatorum amicorum q; consilio & talia multa mulieris & filiarum contumelias crimini dedit q;q; phariseis mercedem con- tra se prębuisset fratremq; sibi hostem reddidisset expugnatum venenis. Postremo conuersus ad fero- ram vtrum se ait fratrem an vxorem vellet optare. Cumq; ille se citius vita dixisset q̄ coniuge caritu- rum. incertus quid ageret ad antipatrum sermonem contulit ac ne cum ferora vel eius coniuge aut quouis alio qui ad eam pertineret vnq̄ colloqueretur: edixit. Verum ille palam pręcepta custodiens in occultorum his pernebat.

¶ Antipater Salomes timens obseruationem per amicos (vt Romam proficiscatur) procurat & cum muneribus & testamento (vbi ipse rex erat inscriptus) mittitur Sylleus quoq; qui maximum cū Aretha rege suo certamen habebat Romam cum Antipatro certaturus nauigauit quem Fabatus he- rodi accusat q̄ corinthus pecunia corrupisset vt ipsum occideret: quod duo Arabes subditi quęsti- oni confessi sunt qui & Romam missi sunt. Herodes quoq; fratrem vxorem repudiare recusantem in- dignatus cum vxore eiecit qui ad tetrarchiam suam accedens iuratus est ante herodis mortem non reuerti. Herodes sua manifestata patientia infirmum fratrem visitauit & corpus eius in hierusalem detulit cum honore sepeliendum. Quidam autem herodi feroram veneno fuisse interemptum nun- ciauerunt & pro amatorio mulierculam arabicam dedisse Syllei consilio mortiferum. Quo tormen- tis veritatem perquirente quędam ancilla Antipatri matrem omnium malorum causam esse clamat & occultos Ferorę & mulierum conuentus detegit: cum qua omnes ancillę contra Antipatri conue- niunt secreta declarantes consilia.

Capitulum vigesimum octauum.

A
Ant. li.
Iud. c. iii.

M Etuensq; observationem salomes per amicos in italia degentes vt romam proficisceretur effectit: ipsorum perlatis litteris vbi antipatrum aliquāto post tēpore ad cēsaem mitti oportere perscriberent. ¶ Igitur herodes nichil moratus eum misit cum cunctis quę vlti forent magnaq; pecunia liberaliter instructum: testamentumq; vna portandum ei dedit in quo rex ipse antipater inscriptus erat & antipatri successor herodes ex marianne pontificis filia procreatus. ¶ Quin & sylleus arabs itidem neglecto cēsaeris pcepto romam nauigauit: de his cum Antipatro certaturus de quibus ante cum nicolao causam dixerat Non leue autem cum aretha rege suo certamē, habebat cuius etiam amicos interferat: & soemium in petra opido potentissimum redemptoq; fabato dispenatore cēsaeris fautore vtebatur etiam in herodem sed maiore pecunia data herodes fabatum a sylleo remouit ac per semetipsum quę cēsar iusserat exigebat. Ille autem cum nihil dedisset accusabat apud cēsaem fabatū: dispeniatore esse dicens non quę ipsi. sed quę herodi expedirent. Quibus cōmotus ad iracundiā fabatus. adhuc autē apud herodem in honore maximo habebatur: secretorū sylleo pro ditor factus est: regi q; indicauit qd sylleus corinthum alias corinthium eius satellitem pecunia corru- pisset obseruariq; oporteret. Neq; rex id facere dubitat: quoniam Corinthus iste licet in aula regis es- set educatur ex arabia tamen fuerat oriundus. Igitur mox non illum solum corripit sed etiam duos a- lios arabas iussit apud eum repertos: vnum syllei amicum. alterum syliarchum: qui subditi quēstioni magna pecunia corintho vt herodem occideret persuasissē: consēssi sunt. Illi etiam a saturnio rectore syrię interrogati: romam transmissi sunt. ¶ Herodes autem ferorę vehēmentius imminebat: vt repu- diaret vxorem. Aliquid enim cum quo mulierem plecteret excogitabat quia multas in eam odij cau- sas habebat: donec ipsum etiam fratrem cum ea supra modum indignatus elecit. ¶ Feroras autem equo animo accepta iniuria ad tetrarchiam suam accessit: iuratus vnum sibi exilij finem fore mortem herodis: neq; se ad eum reuersurum esse dum vixerit. Deniq; nec egrotum quā sepe accitus fratrem visere voluit: cum quibusdam mandatis eum quasi moriturus vellet instruere. Sed ille quidem ppter spem conualuit: post modum autem feroras in morbum incidit. Tumq; herodis patientia demonstra- ta est. Nam & venit ad eum & humanissime curatum voluit sed morbum superare non quīuit. In die- bus enim paucis est mortuus. Quem licet vsq; ad vltimum vitę diem dilexisset herodes: tamen qd il- lum quoq; veneno peremisset fama vulgatum est. Verum eius corpore i hierosolima portato luctum maximum cunctę genti denunciat: clarissimaq; funus sepultura dignatus est. ¶ Vnus quidem in- terfectorum alexandri & aristoboli hunc exitum vitę sortitus est. Transiit autem in antipatrum aucto- rem poena sceleris ex interitu ferorę principium nacta. Quidam enim ex libertis eius cum regem tri- stes adissent: fratrem ipsius Feroram veneno interemptum esse dicebant. Nam quandam ei cibum obtulisse coniugem suam non quo solebat modo conditum eoq; sumpto illo morbo: protinus esse cor- ruptum. Venisse autem ante biduum matris ac sororis eius accitu quandam veneficam mulierculam ex arabia vt venenum ferorę conficeret amatorium: & pro amatorio dedisse mortiferum syllei consi- lio. Namq; illi notam fuisse. ¶ Percussus igitur plurimis suspitionibus rex ancillas & nonnullas liberti- nas quēstioni subiecit: ibiq; tum clamabat aliqua doloris impaciens. Deus celi terręq; rector in matrē antipatri quę horum nobis malorum causa est vindicet. Hoc rex initium nactus: persequēbatur vltē- rius indagine veritatis. Mulier vero & matris antipatri familiaritatem cum ferora eius vxoribus & oc- culisq; eius conuentus aperuit qd feroras & antipater redeuntes a rege tota cum illis nocte potare soliti essent: seruis omnibus exclusis & ancillis. Vna quidem libertinarum hac idicauit. ¶ Cum autem ancillę separatim singulę torquerentur: patuit omnium dicta congruere qua de causa romani quidē antipater ex composito feroras vero trans flumen secedere cōtrauisset. Nam sepe illos in sermone di- xisse qd post alexandrum & aristobolum ad ipsos eorumq; coniuges transiturus esset herodes. nec a- licui posse parcere: qui marianne eiusq; filijs minime pepercisset: ideoq; melius esse ab hac belua quā longissime fugere. Sæpe autem dixisse matri antipatrum conquerentem qd cum ipse canus esset. pater in dies singulos iuuenesceret. seq; fortasse priusq; regnare incipiat moriturum. aut si vnq; ille decesserit quando autem istud fiet voluntatem sibi successionis omnimodo fore breuissimam. Pullulare præte- rea hydre capita hoc est aristoboli & alexandri filios. sibi autem filiorum spem adeptam esse patris iniuria quę non eorum quemq; post mortem suam regni successorem sed Mariannes filium scripsisset herodem. Qua quidem in re profus eum se hēdute delirare: si testamentum suum standum arbitra- retur: se namq; vt ex eius frōgenie nemo superesset curaturum. Quin etiam cum omnes patres qui- bus inuissit nunq; filij fuerunt odio vincat: plus eum tamen etiam fratres odisse. Deniq; nuper sibi ne cum ferora colloqueretur centum talenta donasse: atq; cum feroras diceret quid enim per nos lede- batur respondisse Antipatrum. Vtinam cunctis ablati: nudos se dum modoviuos relinqueret. Verum hoc nequaq; fieri posse vt tam pestiferam bestiam quā effugiat: sub qua nec amicis esse palam lice-

C. iij.

¶ Antipater ti-
mēs salomes ob-
seruationē per a-
micos vt Romā
proficisceretur p-
curat & mittitur
eum muneribus
& testamētovbi
ipse rex iscriptus
erat.

Fabatus sylienz
hærodi accusat
qd corinthiū pecu-
nia corrupisset
vt eum occide-
ret. &c.

¶ Arabes duo
quēstioni subdi-
ti corinthū vt he-
rodē occidēt pe-
cūia fuisse corru-
ptū cōfessi sūt &
missi sunt romā.
Ferorā ismum
hærodes visita-
uit & corpus ei-
us i hierosolim
sepe-
liendū detulit. &c

Quidā feroram
veneno iterēptū
regi nūciāt & p
amatorio muli-
erculā arabicam
dedisset sillei cō-
silio mortiferū.
Herodē verita-
tē tormētis per-
quirētī quēdam
ācilla matrē an-
tipatri oim ma-
lorū causā esse
clamat & occul-
tos cōuētus mu-
lierum & ferorę
aperuit.

Ant. li.
Iud. c. iii.
Ege. li.
I. ca. xlii.Ant. li.
Iud. c. iii.
Ege. li.
I. ca. xlii.Ant. li.
Iud. c. iii.
Ege. li.
I. ca. xlii.

Liber primus Iosephi Iudei

quinquaginta lōgitudinis & altitudinis octo: & latitudinis decem: nonnulla vero etiā maiora fuerunt. Expleto autē spacio quod vnda celabat. in trecentos pedes murum dilatauit: & ex quibus centum repellendis erant fluctibus ante cōstructa vnde etiam procymia dicebant. Ceteri autem saxeo quo portus cingitur muro subiecti sunt magnis turribus interpositis: quarū maxima atq; pulcherrima ex parēte cēsarīs drusium cognominata est. Crebri autem fornices ad deducenda atq; portus haberet. proq; fornicibus & circum eos pila saxea: & lata que naues egrediētes exciperet deambulatio. Aditus autē septētrionalis erat. Ventorum enim pro situ loci placidissimus est boreas. Ad ostium vero statuē siue colosi tres: vtrinq; fulti columnis. Quārū a leua quidem intrantibus stantes solida turris sustinet: dextera vero duo proceri lapides iuncti & partis aduersę turris magnitudinem superantes. Domus autem portui cōnexa candido itidem lapide pariq; mensura spaciolorum ciuitatis vice tendentes in portum. Contra ostiū vero portus in colle Cēsarīs templum magnitudine simul & pulchritudine præcipuum statuq; in eo Cēsarīs siue colosus nō minor q̄ iouis apud olimpiam cuius ad exemplar factus est: romano autē par & iunoni quę argis est. Opiddum autem puincię dedicauit: rebusq; aduectitijs portū cēsarī vero conditoris honorem: vnde ciuitati cēsarēę agnomen imposuit. Quinetiam & cetera opera forum: theatrum: amphiteatrū: digna vocabulo collocauit: & quinquennali certamine instituto: nomen ei cēsarīs dedit. ¶ Primusq; ipse in centesima nonagesima olimpiade maxima prima proposuit vt non solum victores: sed & proximi & tertij successores eorum legalibus diuitijs potirentur. ¶ Anthedonam quoq; renouatam quam bella subuerterāt Agrippium vocauit: nimiaq; beniuolentia nomen amici etiam portę inscripsit quam ipse in templo edificauit. ¶ Sed nec parentes suos ita quicq; dilexit. Nam ob patris monumentum: optimo regni campo ciuitatem condidit. fluminum arborumq; ditissimam: eamq; antipatridam nūcupauit & super hierichontā castellum natura tutum & pulchritudine præcipuum muro cinxit atq; in honorem matris cyprium vocauit fratriq; phaselo turrim cognomine phaselum hierosolymis dedicauit. Cuius habitus & magnitudinis liberalitas postea declarabitur. Aliamq; ciuitatem in regione quę hierichonta in boream mittitur phaselum nominauit. Cognatis autem & amicis eterne glorię traditis ne sui quidem fuit immemor: sed castellum contra mōtem arabici lateris propugnaculo prominitum de suo nomine herodium vocauit. ¶ Tumulumq; astoidem qui manufactus stadiorum sexaginta spacio ab hierosolimis aberat: similiter nominatum munificentius accurauit. Etenim rotundis quidem turribus cacumen eius amplexus est: ambitu autem completit edibus regij: liberalissime exornatis: vt non solum internā membrorum facies clarior esset: verum etiam foris parietes ac materię: testaq; largis infusa diuitijs elucere. ¶ Aquam etiam plurimam ingenti sumptu ex longo interuallo in iuxit: perq; ducentos gradus marmoris candidissimi fabricauit ascensum. Erat autem totus collis manufactus: & vehemēter excelsus. Qui & aliam circum radices eius regiam ac diuerforia quę & sarcinas & amicos recipere possent edificauit: vt pro rerū quidem omniū copia ciuitas esse videretur castellum: circūscriptione domus regalis. ¶ Tantis autē constructis edificijs: animi sui magnitudinē in plurimis etiam externis ciuitatibus demonstrauit. Namq; apud tripolim & damascū & ptholomaidā publicas balneas quę gymnasia dicūt bibli autem murū: exedras vero & porticus foraq; & templa Byriti alias Beryti & tyri: necnon & apud sidonem & Damascū theatra condidit. Martimū autem laodicensibus aquę ductū: apud ascalonā veronipha siue lacus ornatissimos & balneas: itemq; perstilia tam opere q̄ magnitudine miranda constituit. Sunt quibus etiā lucos portusq; præstitit. Multęq; ciuitates ab eo tanq̄ regni socię agris quoq; donatę sunt. ¶ Ad exhibitionem vero thermarum alijs redditus annuos ac perpetuos delegauit: quem admodum comis: nequando beneficij gratia deficeret. ¶ Ad hæc frumenta cunctis ministravit egētibz: & insulis Rodiorum ad instruendā classem pecunias sepe multisq; in locis præbuit. Incensumq; pithium in meliorem formam reparauit sumptibus suis. Quid dicam eius in lichios aut samios liberalitatem: perq; omnem Ioniam eorum quę desiderasset quisq; largitiones. Nonne Athenienses: & Lacedemonij: & Nichopolitani: & in misia pergamus Hærodis sunt plena donarijs. Nonne anthiochensium syrię plateam cum plena ceni ab omnibus vitaretur. per vigintri stadia plixam strauit polito marmore: declinandisq; ymbribus q̄ longa esset ornavit. Sed hec quidem propria quis dixerit illorum quibus ea detulit populorum. ¶ Quod autem helidenisibus præstitit non solum achaie commune. Sed etiam totius orbis terrę munus videretur: per quem & olimpiaci certaminis gloria diffundit. Nam cum hos deficere sumptuum videret inopia. quodq; solū ex vetere grācia restabat effluere: nō solum agonizeta al's agonotheta ipse factus est eo lustro q̄ cū romā nauigaret offendit. Sed etiam perpetuos pecuniarū quęstus instituit: vt nunq̄ eius memoria agonizetę munere fungi desineret. ¶ Inextricabile opus erit debitorum siue tributorum remissiones exponere: sicut phaselitas & baranetas aliaq; circa ciliciam municipia leuauit annuis pensionibus licet multum eius animi fortitudinem ti-

D

Anti. li.
rv. cap.
xi. m.
s. Anti.
lib. xvi.
cap. v.

Anti. li.
xvi. c. v.

E

Anti. li.
rv. c. xj.
F

Amor fregerit ne quam pateretur inuidiam veluti manus aliquid aucuparetur: si beneficijs ampliori-
bus ciuitates afficeret q̄ qui eas haberent. ¶ Quin & corpore vñs est: quod animo cōueniret. Cum
q̄ summus venator esset: in hoc tamen equitandi ipsi peritia que cuperet assequeretur. Deniq; vno die
quondam: feras quadraginta subegit. Est autem aprorum altrix illa regio. sed magis ceruis & onagris
frequentatur. ¶ Bellator autem erat qui sustineri non possit. Itaq; multos etiam in exercitatione ter-
rebat. Quibus & torquendo iaculo directissimus: & sagittarum liberator videbatur egregius. ¶ Pre-
ter animi autem corporisq; virtutem. fortuna quoq; secunda vñs est. Raro enim contra votum eius:
belli cessit euentus. Et si quando id accidit. non ipsius culpa: sed aut prodicione quorūdam aut teme-
ritate militum factum est.

¶ Herodes doside vxore repudiata Mariannē duxit vxorem vnde domus eius omnino re-
pleta est discordia. Nam antipatrū ex doside primū filium propter Mariannes filios expulit a ciuita-
te: deinde hircanū mariānes auum propter regni suspitionē peremit. Marianne enim quinq; habens
filios duas feminas & tres mares quorum minor Romę moritur tantum herodem odio prosequeretur
q̄tum illam ipse diligebat eidem facinora exprobrabat que scilicet hircano auo fecisset quaq; in fra-
trem Aristobolum cōmisisset. Salome vero herodis soror in mariannem indignata eam de adulterio
accusauit vnde turbatus Romā profecturus ipsam iossippo sororis viro secrete commendabat interfi-
ciendū qui secretū mariāne declarauit. Quo cognito & Salome suspitionē cōfirmante herodes vtrū
iussit occidi se herodis amor in mortuam magis exarsit Mariānem cuius filij propter matris necem
patrem habuerat suspectum & vxores ducentes scilicet Aristobolus filiam Salome & Alexander fi-
liam regis Capadocum insidias patri parare accusantur vnde in eorum deiectionem reuocato Anti-
patro eorum tristitia est multiplicata Antipaterq; in eos calumnias multas moliebatur Atq; ipso re-
gni successor testamento declaratus matrem a patre fecit reuocari. Quapropter herodes Alexandrū
romam secum ducens ipsos apud Cæsarem de conspiratione patrem accusauit. Qui eloquens patris
accusationibus satisfecit. Verū tamen Cæsar spretis filiorum accusationibus Herodem recepit in gra-
tiam & ei quem vellet filiorum p̄mittit regni successorem relinquere Archelaus autem Alexandri so-
cer reintegrata cōcordia letus herodem in Eleusa honorifice receperit.

¶ Capitulum vigesimum primum.

R
Anti. li.
rb. c. x.
Eg. li. i.
c. i. c. ii.
Anti. li.
rb. c. a.
ri.
Anti. li.
rb. c. vii

R
Anti. li.
rb. c. x.
Eg. li. i.
c. i. c. ii.
Anti. li.
rb. c. a.
ri.
Anti. li.
rb. c. vii

Anti. li.
rb. c. x.
Eg. li. i.
c. i. c. ii.
Anti. li.
rb. c. a.
ri.
Anti. li.
rb. c. vii

Anti. li.
rb. c. x.
Eg. li. i.
c. i. c. ii.
Anti. li.
rb. c. a.
ri.
Anti. li.
rb. c. vii

Avero publicam felicitatem mercores inuidere domestici & aduersi casus ex mu-
liere coeperūt quam maxime diligebat. Nam quia regis meruit potestatem (repu-
diata quam priuatus acceperat vxore ex Hierosolimis genus ducente quæ Do-
sis vocabatur) Mariannem coniunxit Alexandri filiam aristoboli filiam vnde do-
mus eius in discordiam venit: & antea quidem maxime vero postq̄ roma regres-
sus est. Nam primum antipatrum ex doside filium eorum causa quos ex marian-
ne susceperat expulit ciuitate: solis festis diebus eo commeandi facultate conce-
dit. ¶ Deinde auum coniugis hircanum ex parthis ad se reuerium propter insidiarum suspitionē p-
emit: quē captum quidē occupat a syria barzafanes abduxerat miserati vero gentiles liberauerāt qui
vltro eufratē colebant & si monitis eorū paruisset ne ad herodē transisset nō interisset. Verū ei mortis
fuit illecebra neptis matrimoniū hoc em̄ froctus multoq; amplius patriam desiderans venit. Herodē
autem cōmouit nō q̄ regnum affectaret: sed quod ipsi iure deberetur. ¶ Quinq; autem filiorū quos
ex Marianne susceperat duē foeminae: ceteri mares erant. Horumq; minimo romę in studijs mortuo
duos maiores natu & propter matris nobilitatem: & q̄ iam regnanti sibi fuissent geniti regie produce-
bat: sed enim fortior amor his mariannes suffragabatur. Qui indies singulos proficiens adeo succen-
debat herodem: vt eorum nichil sentiret propter dilectam que sibi dolerent. Tantum namq; in eum
mariannes erat odium. quantū illam ipse amabat. Habens igitur ex rebus quidem inimicitiarū pro-
babiles causas ex amore vero fiduciam palam ei quē hircano auo suo fecisset obijciebat quēq; in fra-
trem Aristobolum egisset. Nec enim vel huic quicq; qui puer erat parcebat: quem pontificē in septi-
modicino etatis anno creatū primo honorem statim occidit. Atq; ille quidem cum sacra veste ami-
ctus ad aram accessisset facto die populus omnis illacrimauit: & tamen noctu missus in hiericonā ibi
sicut mandatū fuerat lacu sūmerius a galathis interijt. Hęc ergo herodi mariāne probro dabat foro-
remq; eius & fratrem maledictis atrocioribus dehonestabat. Sed ille quidem amore mutus erat gra-
ui autē indignatione mulier semiebat & quo maxime cōmoueretur herodes ismilabat eam adulterij
propter alia multa verisimilia fingerent: hoc accusans q̄ in egyptum ymaginem suā misisset antorio:
proq; immoderata libidine absentem se properasset ostendere viro mulierum cupidine insaniēti: &
qui posset vim afferre. Id veluti fulmen aliquod emissum perturbauit herodē maxime quidē amoris
causa emulatione succēsum: deinde cogitantē etiā deo patre se uiciam cuius gratia & lisania rex ma-
culauit. &c.

Herodes sum-
mus venator
vno die. xi. fe-
ras subegit.
Bellator expe-
tissimus. &c.
Bene fortuna-
tus in bello.

Herodes) repu-
diata doside
vxore) Marian-
nē duxit vñ do-
mus eius reple-
ta est discordia
&c.

Hircanū consu-
gis mariāne a-
uū peremit pro-
pter regni susp-
tionem.

Quinq; filij ex
mariāne duē fe-
mine & tres ma-
res quorū mior
romę moritur
Maxime hero-
des mariāne di-
ligebat qui ab
ipsa non dilige-
batur sed ei ex-
probrabat faci-
nora.

Maxia idigna-
tio Salome he-
rodis sororis cō-
tra Mariānem
de adulterio ac-
cusauit. &c.

Liber primus Iosephi Iudei

Turbat herod.
Herodes romā
pfecturus mari
annem iofippo
roris viro com
mēdat berficiē
dām qui ei re
gis secreta ma
nifestauit.

**Zelot. pus herodes iubet lo.
suppū & mariā
nē occidi. &c.**

Mariānes filij
ppter mris ne-
cē patrē hñtes
suspectum vx-
res duxerūt a-
ristobolus scilz
filiā Salomei &
alexander glafi-
rā filiā regis ca-
padocū & patri
accusant insidi-
as parare.

**Antipſ testa,
mēto regnī suc
cessor declarā
tus matrē suā a
patre fecit re
uocari. &c.**

Eloquēs alexā
der.
Cēsar spētis fi
liorū accusatio
nibus herodē
recepit in grām
& ei quē filiorū
vellet pmittere
successorē relin
quere.

Ichthus arabs erant perempti. Non enim coniugis amissione (sed morte sua periculum metiebat. Itaque profecturus Iosippo salomes sororis suae viro (quem fidem habebat) & pro affinitate benivolam commendabat vxorem mandato ei clam vt eam interficeret si etiam se occidisset antonius. Verum Iosippus non maligne sed regis amorem mulieri cupiens demonstrare. q̃ ab ea nec mortuus pateretur diuelli: secretum ei sermonem aperit. Et illa reuerso herode multa q̃ inter fabulas de affectu iurante q̃q̃ nunq̃ esset alterius mulieris amore captus. valde inquit amor erga nos tuis mandatis Iosippo comprobatus est quibus vt me occideret precepisti. ¶ His auditis quae occulte credebatur amens erat herodes illico nec vnq̃ Iosippum mandata sua proditurum fuisse ratus. nisi eam contempnisset: pre dolore saniebat. Cumq̃ stratis exiluisset: in regia spaciabatur. Ibiq̃ salome soror eius: arrepto tempore animi nandi / suspicionem de Iosippo confirmauit. ¶ Vnde herodes iam moderato emuli dolore furens consessum vtrumq̃ fuisse interfici. Deinde poenitudo sequebatur insaniam: & postq̃ iracundia concedit: amor iterum calefcebat. Tanta vis autem capidinis erat vt ne mortuam quidem putaret eam: sed pre egritudine tanq̃ viuam alloqueretur. donec processu temporis funere cognito meroris magnitudine quam superstitem dilexerat equauit affectum. ¶ Maternae autem iracundiae succedunt filij & immanitatem sceleris reputantes: non aliter suspectum patrem q̃ si hostis esset habebant. Idq̃ & antea q̃ diu romae in studijs erant multo magis postq̃ in iudeam reuersi sunt: siquidem cum etatibus eorum mentium quoq̃ roboratur affectio. iam vero maturi coniugio vnus amicitiae suae Salomes quae matrem amorum accusauerat filiam duxit alter Archelai capadocum regis. Vnde etiam accersit libertas odio & occasio ex eorum confidentia delatoribus data est. Itaque apertius quidem cum rege loquebantur q̃ et per vtrumq̃ filium instrueretur insidiae: alteri vero hoc est Archelai genere socero froctus etiam fuscum pararet: ipsum apud caesarem accusaturus herodem. His igitur criminationibus repletus herodes: veluti propugnaculo sibi futurum aduersus filios adducit antipatrum ex doside susceptum: hisq̃ illum preponere modis omnibus coepit. Qui cum hanc mutationem tolerabilem non putarent ac priuata matre editum proficientem viderent: indignationem cohibere pro sua nobilitate non poterant sed in singulis quibus offendere iram prodebant. Et illi quidem in dies singulos magis magisque negligebantur: antipater autem sui causa fauorabilis erat. Nam & patri blandiri callide nouerat: & varias in fratres suos calumnias conferebat: quodam ipse dictitans: amicos vero suos ad alia vulganda submittes: donec omnino spem regni abscidit fratribus suis. In testamento enim ipse quoq̃ aperte iam successor fuerat declaratus. Deniq̃ tanq̃ rex etiam ad caesarem missus est: cuiusq̃ regio & ceteris obsequijs preter diadema utebatur. Tempore autem valuit etiam matrem suam in cubile Mariannae inducere: duobus armorum generibus in fratres vsus blandicijs & opinationibus regi obrepit: vt etiam de filiorum morte cogitaret. ¶ Quapropter Alexandrum quidem secum romam pater abstractum veneni sibi datum reum apud caesarem postulauit. Ille autem vix deplorandi copiam nactus & licet apud imperitissimum iudicem tamen Antipatro & Herode prudentiorem: delicta quidem patris verecunde suppressit: in se vero delata crimina fortiter diluit: periculorumq̃ socio fratre purgato mox de antipatri calliditate & de suis iniurijs questus est cum preter innocentiae constantiam eloquentia iuaretur. Erat enim acerrimus indicendo. Postremo plocutus q̃ eos pater libenter occideret auxit facinus & lachrimas cunctis quidem excussit. ¶ Verum caesarem sic affecit: vt eorum accusationibus spreto herodem statim reuocaret in gratiam. Hac autem lege reconciliatio facta est vt adulescentes quidem in omnibus patri obediunt: ille autem regnum relinqueret cui vellet. Postea rex roma reuersus licet soluisse criminibus filios videre: nondum tamen erat suspicionibus liberatus quoniam argumentum odij sequebatur antipater & si verecundia reconciliationis palam proferre inimicitias non auderet. ¶ Cum autem ciliacum praenauigans eleusam delatus esset suscepit eum benignissime Archelaus pro salute generi gratiam referens & redintegrate concordiae causa letus quippe nichil moratus amicis romae scripserat vt in causa dicenda suffragarentur alexandro & vicq̃ ad Zephirim deduxit talentis triginta donatum.

¶ Herodis oratio ad populum & tres filios quos reges designat sed tamē regni honorem ipsis tribuēs regnum sibi retinuit gubernādum. Filios autem specialiter & si ad mutuum amorem exhortauerit eis regalia donans vestimenta ipsos tamen dissensio non relinquit sed astutus Antipater odium in fratres celabat ipsis quidem pro nobilitate generis (quicquid animo cōciperent) verbo manifestantibus vnde multi fuerunt delatores adolescentum dicta in crimina cōuertentes Amicorum q; Antipatri & adolescentulorum diuersa erat conditio. Antipater namq; fratres patri accusabat ipsi q; omnes cōtra fratres fauebant qui in se delata facinora ignorabant. Antipater insuper cōtra adolescentes Feroram patrum & Salomen amittam concitauit.

¶ Capitulum vigesimum secundum.

Antiq.
li. xv. c.
viii. ix.
Eg. li. i.
c. xxviii

Ant. li.
rb. c. c.
Ant. li.
rb. c. c.
Eg. li. i.
c. xxviii

Anti.ii.
xvi.c.iii
Eg.ii.i.
c. xviii

3000.
 100. 100.
 100. 100.
 100. 100.
 100. 100.

Antiq.
p. 10.
cap. iiii.
§. ii.
la. xxxix

Ostea vero q̄ hierosolimā peruenit herodes. populo conuocato tribusq; filiis prope astitibus causam reddit profectiōis. multasq; deo gratias egit: multasq; etiam cesari qui domus sue perturbationē sedasset & (qđ regno maius esset) concordia filiis prestitisset quā ego inquit arcius copulabo alias complabo. Nam ille quidem me regni dominū & successorū iudicem constituit: ego autem cum mea cōmoditate illi gratias refero. tresq; fili-

Oro Herodis ad populū & filios

Herodes tres filios reges designat.

A os meos reges designo: huiusq; sententię meę socium primum deum precor fieri deinde vos. Namq; huic etas illis nobilitas successionem regni conciliat. Et quidem magnitudo eius etiam pluribus sufficit. Quos autē cesar iunxit & pater instituit. obseruare: nō iniustus eos neq; disparibus. sed meritis cōlentes honoribus. Nec enim tanta quis reficiet eum leticia qui pręter etatem obsequiū quantū ei quē despiciet doloris infliget. Quos autem similes cōiunctos esse oporteat propinquos atq; amicos ego distribuā & concordie sponsores illos constituam: pro certo scientes seditionum contentionūq; causas ex contubernaliū nasci malicia. hosq; si boni fuerint affectiones tueri. Rogo autem vt non solum isti: sed etiam primates ordinum exercitus mei in me solum spem habeant in pręsentia. Non enim regnum: sed regni honorē filiis meis trado. Et iocunditate quidem quasi rectores potentur pōdus autem rerū tamen si nolim meum est. Cōsideret autem quisq; vestrū etatem meam. viteq; institutū nec non etiam pietatem. Nam neq; senex adeo sum: vt de me cito desperetur: neq; voluptatibus affuetus quę adolescentiū quoq; vitam spacio breuiore concludunt. Diuinitatem vero ita coluimus: vt in longum nos euum processuros esse credamus. Quod si quis in cōtemptum meum meis filiis placere maluerit: etiam pro illis michi supplicium dabit. Ego enim non qđ inuideā ex me genitis honorifice eos haberi veto: sed quia noui hęc adolescentibus studia ferocię nutrimenta suggerere: itaq; sic cogitent qui ad eos se applicāt bonis quidem apud me paratū esse prēmium: seditionis vero apud ipsos etiam quibus lenocinabuntur infructuosam fore malignitatem: omnes profecto mecum hoc est cum filiis meis sentient: namq; ipsis expedit me regnare. meq; his esse concordem. ¶ Vos autem o boni filij sacram primum retinentes mente naturam cuius affectiones etiam inter feras bestias salue sunt: deinde de cesarem qui nos reduxit in gratiam: meq; tertium qui ea (quę lubere liceat) rogem fratres permanete. iam nunc autem vobis & vestimēta & obsequia dabo regalia Deumq; oro cōseruare iudiciū meum si cōcordes eritis. Hęc locutus singulos benigne consalutauit populūq; dimisit alta conuentia eius optantes qui vero mutationis erant cupidi nec audisse quidem se quicq; simulantes.

Herodes filiis regni honorē tradēs regnum sibi retinuit gubernādum.

adoleſcentibus
Honor iuuenibus crudelitatis nutrimenta suggerūt. &c.
Oratio herodis specialiter ad filios

Dissentio nō reliquit fratres

Astutus antipater celabat odium sed aristobolus & alexander p nobilitate gnis quicqđ in mente haberēt in lingua erat vñ multi delatores & peditores erant oia adolescentū dicta in crimina cōuertentes.

Antipater caute fratres regi accusabat. &c.

Oēs fanebant antipatro contra adoleſcentes & cūcta in eorū pnicie mris antipatri consilio gerebant.

Antiq.
p. 11.
cap. iiii.
§. iiii.
ca. iiii.

B ¶ Fratres autem dissensio non reliquit: sed peiora suspicantes alius de alio digressi sunt. Namq; Alexander & aristobolus egre ferebant confirmatū esse antipatro meritum. antipater autem succēbat vel secundo loco fratres haberi. Sed tamen ille provarietate morum & reticere secreta nouerat & quāto sibi essent odio multa fraude celabat. His autem pro nobilitate generis: in lingua erat quicquid in mentē venisset. Et multi quidem his instigādīs operam dabant plures autem amicorū sese explorādī causā insinuabant. Itaq; omne quod dictū esset apud alexandrū statim apud antipatrū erat: & ab antipatro ad herodem cum adiectione deferabatur nec vel simpliciter aliquid prolocutus adoleſcēs innoxius habebat: sed cuncta eius verba in crimina vertebātur maximāq; numinis affingebātur sicut liberior paulo fuisset. Semper autem qui eum irritarent sūmittebat alias submittebat antipater vt mēdacia sua veras occasiones haberent multisq; falso vulgatis vñ quid comprobatū fidem oībus faceret. ¶ Sed huius quidem amicorū quisq; aut natura taciturnus erat. aut muneribus parabatur. ne quid occultum expromeret nec errasset aliquis si antipatri vitam malicię dixisset archanum. alexandri vero familiares aut pecunia corruptos aut impulsos blandicijs quibus expugnauit omnia proditores aut fures eorum que contra se dicerentur. siue agerentur effecerat. Cum autem caute vniuersa cōmitteret: astutis etiam criminationibus aditus ad herodem moliebatur fratriq; personam gerens alijs delatoribus subornatis siquid in alexandrum nunciassent fauore simulato id quod primo reprehendisset mox ociose astruēdo regis iracundiam prouocabat: omniaq; ad insidias referebat: & vt necem patris alexander videretur optare. Nichil enim maiorem fidem calūnijs suggerebat: qđ si eum purgaret antipater. His accensus herodes quantum indies singulos de affectu adolescentium detrahebat. tantū adiciebat antipatro. ¶ In eādē vero partem inclinati sunt etiam qui regno parebant. Hijs volentes alijs pro imperio sicut pholomeus amicorū carissimus regisq; fratres ac tota progenies: omnia namq; in antipatro sita erant. Et qđ alexandro fuit acerbissimum: cūcta in eorum perniciem matris antipatri consilio gerebantur. Nouerca enim seuior erat multisq; plus qđ pręignos oderat: quos regina mater ediderat. Sed quamq; omnes vt antipatro magis obsequerentur spes inducebat: non minus tamen precepta regis quemq; ab adolescentibus separabant. qui carissimis edixerat ne quis ad aristobolum vel eius fratrem accederet aut se. ad eos applicaret. Non solum autem regalibus erat formidolū verum etiam externis. Nulli enim regum tantum potestatis cesar dederat: vt fugitiuos suos quauis

Liber primus Iosephi Iudei

Adolescētes in se delata facinora ignorabant. Antipaterorā patrū & Salomē amittā contra adolescētes cōmouit.

ex ciuitatibus non subiectis ei liceret educere. ¶ Adolescentes autem delata in se facinorā nesciebāt hisq; propterea capiebantur incautius. Nullus enim palam inculcatur a patre sed affectu refrigescēte paulatim intelligentes aduersus dolorem asperius excitabantur. ¶ Eodem autem modo etiam ferorā patrū & Salomē amittā contra illos commouit Antipater assidue: veluti cum vxore semo cinando quibus in eos instigaretur.

¶ Glaphire insolentia (quę omnibus propter generis nobilitatem pręponens omnes herodis vxores & sororem despiciebat) cōspirationem concitauit in Alexandrum qui propter vxoris Glaphirę superbiam & contumelias omnibus inuisus erat. Aristobolus quoq; Salomen inimicā sibi reddidit: (licet socrus eius erat) vxori suę frequenter generis humilitatem obijciens vnde ipsa iracūdiam cohibere non volens herodem contra adolescētes pronocat ad odium qui se ad eos euocans rogauit eos vt fratres diligerent promissa peccatorum venia illi vero criminationum excusationem patri derunt eumq; placauerunt sed Salomen & pheroram sibi infensos cognoscentes timuerunt Feroras enim totius regni pręter dyadema socius erat. ancillę tamē captus amore regale renuit matrimoniū cui data est venia Ipseq; sororem Salomen q; cum filio regis arabum procuratore nubere voluisset; accusauit. Tota tamen tempestas contra Alexandrum versa est eunuchi quoq; ab alexandro corrupti vi tormentorum Alexandrum accusarunt. Herodes autem maxime perterritus vbiq; exploratores cōmittit maximāq; sit eius propinquis tribulatio qui seipsos pręuenientes accusabant. Crudelissimūq; herodes fuit etiam circa amicos. Alexander autem in vinculis captiuatur multis eius amicis trucidatis alijsq; eum & fratrem q; veneno parassent contra patrem accusantibus.

¶ Capitulum vigesimumtertium.

Glaphirę insolētia quę omnibus propter nobilitatē pręponēs omēs herodis vxores & sororē despiciebat. vñ ppter eius superbiam oibus alexander erat inuisus. Salome herodē cōtra adolescētes puocat ad odium.

Vius autem inimicitijs conspirabat alexandri quoq; vxor Glaphira multa de sua nobilitate commemorās. cunctosq; se qui in regno viuerent dominam esse dictitans. Paternum enim genus a themeno maternum autem a dario hydaspi filio ducere: multumq; despiciens ignobilitatē sororis & vxorum herodis: quarum quęq; propter formam nō propter nobilitatem esset electa. Nam multas ei fuisse vxores diximus quod licet & iudeis more patrio plures habere quodq; rex pluribus oblectaretur. Omnibus igitur propter superbiam & contumelias Glaphirę inuisus erat alexander. ¶ Salomen autem Aristobolus & si socrus eius erat ipse inimicā sibi reddidit: & ante quidem ppter maledicta Glaphirę seuietē. Frequenter enim humilitatē generis obijciat vxori: q; ipse plebeiam: reginā vero frater suus duxisset Alexander. Hoc salomes filia cum fletu matri nunciauit. Addebat autem q; aliorum quoq; fratrum matres idem Alexander & Aristobolus si regnum obtinuissent textrices cum ancillis facere minitarentur: ipsos quoq; vicorum scribas. scilicet irridentes q; litterarū studijs operam darent. ¶ His commota salome q; iracūdiam cohibere non posset herodi cuncta indicauit. Satis autem videbatur idonea contra generū dicens & pręter hęc alia quedā crimatio diuulgata est: quę succendit animū regis. Audiuit enī alexandrū & aristobolū crebro matrem implorare: calumq; eius cum gemitu atq; imprecationibus conqueri: ac sępe illum quēdam ex mariannes vestimentis posterioribus diuidentem coniugibus minitari solutos esse q; cito pro regalibus delicijs eas nigris vestibus induerent. ¶ His de causis herodes licet constantem animum adolescentium formidaret: tamen ne spem correptionis abscideret ad se eos vocauit. Romam enim nauigaturus erat. & quasi rex pauca interminatus pluribus quasi pater mouit: rogauitq; vt fratres diligerent promissa priorum peccatorum veniam si post hęc meliores fierent. Illi autem criminationū inuidiam deprecando fictas eas esse dicebant: purgationisq; suę fidem rebus ipsis posse constare. Verum quoq; ipsū debere omīssa facilitate credendi: aditum maledictis obstruere. Nunq̃ enim calumniatores desore: dum cui persuadeatur extabit. ¶ Cum his eum mature placauissent quippe vt patrē pręsenti metu relecto. de post futuris merere ceperunt. Etenim cognouerunt salomen sibi esse infensam & patrū feroram. Vterq; autem seui & graues erant sed amplius feroras qui totius quidem regni pręter diadema socius esset. proprios autem redditus haberet centum talentorum totiusq; transiordanem terrę fructus caperet ipse a fratre dono sibi dato quinetiā tetrarcham eum fieri beneficio cęsarīs idē herodes ipatrauerat: regaliq; cōiugio dignatus erat sorore vxoris suę nuptū ei collocata & post illius mortem desponderat ei filiarum suarū maximā trecentis talentis indotem datis: sed regale matrimoniū feroras ancillę amore captus refugerat. quāobrem iratus herodes filiam quidē nuptam dedit fratris filio: qui post a parthis occisus est. Mox autem morbo ferorę venia data indignationem remisit. De hoc autem vetus erat opinio: q; etiam viua regina herodem opprimere voluisset veneno Sed tunc pluribus delatoribus aditus erat vt quis amantissimus frater esset herodis fide tamen eorum quę audisset adduceretur ad metum. Itaq; de multis qui suspecti erant habita questione: postremo ad ferorę amicos venit. Quorū nulla quidem fuit de maleficijs aperta cōfessio: sed q; amico,

Herodes ad filios. Excusatio filiorū erga patrē.

Adolescētes cognoscentes Salomē & ferorā sibi infensos timuerunt.

Auctoritas ferorę tetrarchę. &c.

Feroras ancillę captus amore regale renuit matrimoniū cui data est venia.

Eg. li. i. cap. l.

E.

3m. d. b. r. v. ap. vi

Eg. li. i. cap. x.

F.

A
Ann. ii.
rb. ca. r.

Anti. li.
rb. c. vii.
Ege. li.
l. ca. li.

Anti. li.
l. vi. c. vii.
Ege. li.
l. ca. lii.

suspecto in parthos cogitasset effugere prodiderunt. ¶ Hulus autem consilij & fuge conscium esse. Cui stobarum salomes maritum. cui rex eum tradiderat: postq̃ superior adulterij est causa peremptus. sed nec salome criminatione libera manserat. Nam & hanc frater feroras accusabat q̃ cum sylleo procuratore regis arabum obedire de nuptijs constituisset: quem inimicissimum herodes habebat. Conul-
cta autem & in hoc & in omnibus quę feroras detulerat: indulgentiam meruit. Id atq; ipsum etiam rex feroram criminibus soluit. Domus vero tempestas in alexandrum transijt: toraq; capiti eius incubuit. ¶ Tres erant eunuchi regis carissimi: & ex genere famulatus neminem id latebat. Vni enim vinū ministrare cura fuit: alteri cenam apponere: tertius autem dormitum eum collocabat: & cum ipso cubabat. Hos muneribus maximis alexander cupiditati suę subiecerat. Itaq; postq̃ hęc regi sunt indicata vi tormentorum coacti & stuprum statim confessi sunt & quibus essent ad hoc promissum inducti aperuerunt: quomodo eos fefellisset alexander. nullam in herode sp̃e habendam esse commemorans im-
probo scene: & qui capillos inficeret nisi ob hoc solum vt eum etiam adolescentem putarent. Verū se colū oportere qui etiam inuito eo futurus esset regni successor: neq; multo post ab inimicis poenas repe-
teret: fortunatosq; amicos suos beatosq; faceret: ac prę ceteris ipsos. Quin & obsequia potētum alexā-
dro clam parare militūq; rectores itemq; ordinum principes occulte ad eū cōuenire dixerunt. ¶ Hęc herodes adeo pertimuit vt nō auderet statim delata p̃ferre sed exploratores die noctuq; summittens dicta factaq; singula scrutabatur: & de quibus suspitio fuisset trucidabat. Itaq; regnū eius acerbissima iniquitate repletum est. Namq; pro suo quisq; odio vel inimicitijs calumnias fingere. multisq; regis ira-
cundia cedis cupida contra aduersarios abutebantur: & mendacio quidē confestim fides habebatur. Erant autem criminationibus ip̃is velociora supplicia. Deniq; accusabatur qui modo accusauerat: & cum eo qui ante se conuictus esset ducebatur ad penam. De vita namq; periculum regis quęstiones breuiore cōpendio terminabat. ¶ Ad hoc autem seuitia processerat: vt nec eorum quenq̃ humanitas aspiceret qui accusati non essent. verum amicis etiā inimicissimū se p̃beret. Itaq; multis etiā regno interdixit. & in quos potestatem non habebat in eos dictis asperis seuebat. Accessit malis antipater: collectaq; propinquorum caterua nullum criminationis genus omisit. Tantus autem ineptia sua regē conuentis delatorum timor inuasit vt stricto instare sibi gladio videret alexandrum. ¶ Deniq; subito & ipsum correptū in vincula coniecit: & in amicorū eius tormenta perrexit. Multi autem tacite morie-
bantur. nulla voce supra conscientiam prodita. Alij vero quibus mendacium impatentia doloris ex-
torfit de patris eū insidijs cū fratre aristobolo cogitasse dixerunt: tempusq; obseruare vt illo dū vena-
retur occiso romā profugerēt. His tamē & si verissimilia nō erāt: sed necessitate cruciatus ex tēpore fin-
gebatur: l' benti tamē aio rex credebatur pro cōsolatione accipiēs vincti filij ne id fecisse videret inuiste. ¶ Alexander patris suspensionem nullo modo aboleri posse arbitratus: fatetur insidias & quatuor libris plurimos socios se habere p̃scriptis ante omnia Feroram & Salomen Archelaus autem gene-
ro & filię timens venit in iudeam quibus prudentissime succurrit & verbis fefellit. Herodem qui et li-
bros Alexandri dedit legendos vnde nactus consilij sui occasionem in feroram contulit & herodem paulatim pacificauit. Herodes itaq; remissa in Alexandro ira excitatur in Feroram quā archelai con-
silio omnia fatetur sibi imposita atq; veste cum lachrimis ad pedes prouolutus veniam postulans eius medio promeruit. Archelaus autem herode placato Ferorę iratus Alexandro tamdiu mansit si-
liamq; ab eo distractam secum adducturum firmabat donec herodem pro adolescentulo compulit deprecari. Redintegrata concordia Archelaum abeuntem Herodes & vnum quemq; amicorum eius pro merito muneribus donauit.

Capitulum vigesimum quartum.

Anti. li.
l. vi. ca. vii.
Ege. li.
l. ca. lii.

Uerum alexander quoniam suspicionē patris nullomodo aboleri posse arbitrabatur. Vltro malis assentiendum putauit: ac diligenter aduersus inimicos quatuor libris fatetur insidi-
as eorumq; se plurimos socios habere p̃scriptis: ante oīa autem & feroram & salomē. Hęc enim etiam stupro sibi quondam esse mixtam: cum vim noctu adhibuisset inuito. ¶ Iamq; libri in ma-
nibus Herodis erant multa de optimatibus clamantes grauiā: cum mature in iudeam archelaus venit metuens genero simul ac filię. Quibus etiam prouidentissimo consilio succurrit. regisq; minas arte dis-
soluit. Mox enim cū eo congressus: vbi nam est clamat exitiabilis gener meus. Aut vbi parricidale ca-
put aspiciam quod meis maribus ipse lacebabo: addamq; filiā meā bono marito nouo. Nam etsi cōsi-
lis particeps nō est: quia tñ eiusmodi viri cōiunx fuit inquinata. Miror autē etiā paciētiā tuā cuius pe-
riculū agitur: q̃ adhuc viuunt alexāder. Ego nāq; ita ex capadocia properās veniebā vt qui illum repe-
rē olim dedisse supplicium. & de filia quęstionū tecū haberem: quam vitę atq; dignitatis cōtempla-
tione illi desponderam. At nūc de vtroq; nobis cōsulendū est. licet nimium pater sis: & puniendū in-
diatorem filium minus fortis. Permutemus dexterās: & alter alterius iracundię vicarie succedamus.
¶ Talibus increpans quis pertinacē fallit herodem. Itaq; ille quos alexander p̃scripserat liberos le-

C. j.

Ferora sororē q̃ cū sylleo procura-
tore regis arabū nubere voluisset accusauit.

Tota domus tē-
pestas contra a-
lexandrum.

Eunuchi ab ale-
xandro corrupti
vi tormentorum
coacti omnia con-
fessi sunt alexan-
dram accusātes.

Herodes maxie
pertentus vbiq;
exploratos com-
mittit & maxima
fit eius p̃p̃i quis
tribulatio qui se
ip̃os p̃ueniē-
tes accusabant.

Alexander i vin-
cula captiuatur
multis eius ami-
cis trucidatis a-
lijsq; eum cū fra-
tre in patrem in-
sidias cogitasse
accusantibus.

Alexander p̃p̃is
suspitionē nullo
mō aboleri pos-
se arbitratus qua-
tuor libris faret
insidias. multosq;
dixit se habere
socios sc: ferorā
Salomen. &c.

Liber primus Iosephi Iudæi

Herodes libros Alexandri Archelao dedit legendos qui in eos qui in scriptis erant & in feroram contulit & herodem paulatim pacificavit. Herodes remissa ira in alexandro excitatur in ferorâ quæ Archelao orat ut fratri reconciliatio nê & oia fatetur sibi ipsa. &c. Feroras atra veste cû lachrymis veniam postulans & se in celerrimum cõcessus medio archelai promeruit. Archelaus herode placato ferore iratus alexandro tãdiu manebat filiâq; ab eo distractâ secum adducturum firmabat donec herode vltro pro adolescentulo compulso deprecari. &c. Redintegrata cõcordia Archelai medio ipsius ab eundem herodes & vnumquëq; amicorû eius muneribus donavit pro merito. &c.

gendos ei prebet singulis capitulis insistens cum eo deliberabat. Vnde occasionem sui consilij nactus Archelaus paulatim causas in eos qui scriptis tenebantur & in feroram contulit. Cum autem credere sibi regem videret considerandum est inquit ne forte adolescentulis tot nequissimorum insidijs circumueniatur non tñ ab adolescentulo. Nec enim apparere causam cur in tantum rueret scelus qui & nunc regno potiretur: & successionem regni speraret. nisi aliquos haberet huius persuasionis auctores: qui ad deteriore partē lubricum etatis impelleret. Ab eiusmodi namque hominibus non solum adolescentulos falli: verum etiam senes domosque clarissimas totaque regna solere subverti. ¶ Cõsentiebat dictis herodes: itaque paulatim remittebat in alexandro: & feroram excitabatur. Namque hoc erat librorum quatuor argumentum. Qui ubi propensior esse regis animum sensit: & in omnibus apud eum amicitiam archelai preuale re: quæ honeste non posset ex imprudentia alias impudētia salutē quæsit: relictoque alexandro cõfugit ad archelau. Et ille. Non inquit videt quo se pacto extimat tot criminibus inuolutum quibus manifeste conuinceretur regem insidijs voluisse decipere. omniumque malorum presentium adolescenti causa fuisse: nisi malis ommissis artibus callidis & negadi pertinacia quibus insimularetur oia cõfiteri & a fratre presentim cui dilectus esset veniam petere. Namque ad hoc ei se quoque modis omnibus opem laturum ¶ Paruit archelao feroras atraque veste cum lachrymis ut quæ miserabilis appareret. instructus ad pedes herodis accessit: sicque meruit veniam postulans: & se quidem sceleratum esse fatebatur. Namque omnia quæ sibi obijcerentur fecisse. horum autem causam esse diminutionem mentis atque insaniam: ex mulieris amore conceptam. Itaque postquam stetit feroras suimet ipse accusator ac testis: tunc eum iam archelaus excusando herodis iracundiam mitigabat proprijs vsus exemplis. Etenim se quoque a fratre multo grauiora perpessum naturale eius ducebat ante posuisse vindictæ: quippe in regnis velut in magnis corporibus semper aliquam partem pondere ipso tumescere quam recidi quidem non oporteret: leuius vero curari. Multa in hunc modum locutus archelaus herodem quidem ferore placatum reddidit. Ipse autem alexandro tamdiu manebat iratus filiamque ab eo distractam secum adducturum esse firmabat donec herodem compulso vltro pro adolescentulo deprecari ut iterum ei filiam desponderet. Satis autem cum grauitate archelaus cui vellet eam preter alexandrum collocari promissit maxime enim impendere quæ iura inter se affinitatis inuiolata permaneant. Rege autem filium sibi ab eo donatum infirmante nisi matrimonium dirimisset. quæ & liberos iam haberent vxor quoque ab adolescentulo diligere quæ si remaneret peccatorum fieret obliuio si vero discederet causa de omnibus desperandi molliorem namque fieri audaciam si domesticis affectionibus distraheretur. vix tandem cessit: vnaque & ipse rediit cum adolescente in gratiam & patrem eius reduxit. Proculdubio tamen eum romam mitti debere ait cum cesare collocaturum. de omnibus enim sese ad eum litteras fecisse. Consilium quidem archelai quo generum suum periculo liberauit peractum erat: & redintegra concordia in epulis & humanitate conuictus familiariter versabantur. Ab eundem autem muneribus talentorum septuaginta solio quoque aureo gemmis ornato & eunuchis & concubina donat herodes quæ panichis vocabatur: itemque amicorum eius quemque pro merito. Quin & cognati regi omnes iussu eius archelao dona clarissima dederunt: eumque tam ipse quam optimates anthiochiam vsque profecti sunt.

¶ Eurides lacon proditiosissimus adulator reconciliationem perturbauit Alexandri. regemque adulatione falsis: laudibus & sermonis calliditate circumuenit qui apud eum Antipatri laudator pecunia corruptus erat & Alexandri qui incaute de patre conquerebatur proditiosissimus fuit accusator. Alios quoque antipater contra fratres subornauit accusatores. Epistolam insuper fictam ad custodem castelli Alexandrij nomine Alexandri directam produxit. vnde herodes torto castelli preposito filios quos quis nullum contra eos validum proferretur documentum asseruari precepit: & Euridem totius sceleris fabricatorem quinquaginta talentis donauit qui ad Archelaum capadocię regem vadens & mentiens Alexandro reconciliasse herodem ab eo munera accepit: sed tandem propter facinora a cesarea fugatur Herodes autem paratissimus ad audienda maledicta.

Capitulum vigesimum quintum.

Non multo post quidam in iudeam venit Archelai consilijs multo potentior. qui non solum reconciliacione gratiæ alexandro quæsitam fecit irritam: versetiam causa fuit ut periret. Laco erat genere nomine eurides: ad regni desiderium pecunie amore corruptus. iam enim luxu regis multiplicata recepisset: immaculatam liberalitatē nihil esse ducebat nisi regnum sanguine cõparasset. Itaque regē adulatione falsis: de ipso laudibus & sermonis calliditate circumuenit. matureque prospecto eius ingenio dictis simul & factis quæ illi placerent: iter primos amicos eius habebat. Nam & rex & omnes eius comites libere ciuē sparche prius causa precepto dignum honore ducebant. Ille autem postquam fragilitatem domus animaduertit. fratrumque inimicitias & quemadmodum pater in singulos esset anima.

D

Ant. ii.
vbi. ca. 2
p. viij.
Ege. ii.
l. c. xij.

E

Ege. ii.
l. c. xij.

Ant. ii.
vbi. ca. 2
p. viij.
Ege. ii.
l. c. xij.

A tus: antipater quidem hospitio preuentus erat: simulata vero amicitia fallebat alexandrum: olim se archelai socium esse mentitus. Quo etiam citius quasi probatus obrepserat: moxq; ab eo fratri quoq; aristobolo commendatus est. Peremptatis autem personis omnibus, alium alio modo subibat. Ac primum fit antipatri mercennarius & alexandri proditor illum exprobrando castigans q; cum fratribus sit maximus spei suę negligit insidiatores: alexandrum vero q; regina creatus: & regina vir coniugis filium priuatę mulieris pateretur regno succedere: presentim cum habeat magnam occulsionem archelaum. Quę quidem adolescenti verā fide suadere videbatur: q; amicitia simulasset archelai: vnde nec alexander quicq; metuens & de antipatro quę se mouerent apud eum querebatur: & quod nichil minus faceret herodes si cum matrem eorum interemerit ipsi quoq; regnum eius auferret. Quorsu eu-rides causa & miserari eos. & pariter dolere simulans: etiam aristobolum ad eadem dicenda pellexit: atq; ita quęrelis in patrem viroq; deuicto referens ad antipatrum secretum discedit: afflicto insidiari quoq; mendacio quas ei fratres parasse firmabat ac pene iam strictis in eum gladijs innuere. Ob hæc autem multa pecunia donatus ab antipatro laudator eius erat apud patrē: & ad extremum necis alexandri & aristoboli redempta opera ipse accusatoris partibus fungitur. Cumq; audisset herodes: vitā ei se rependere pro beneficijs delatis: & licem referre dixit hospitio. Namq; olim alexandrum exacutisse in eum gladium & confirmasse dexteram: verum sceleri tantum fuisse impedimēto q; societatem facinoris assimulasset. Alexandrum enim dicere non bene secum hærodem actum putare q; regnum obtinuisset alienum & post matris eorum necem principatum eius dilacerasset: nisi etiam degenerem coaptaret herodem: autūq; ipsorum regnum antipatro spurio propinaret. Proinde semet hyrcani mates & mariannes vltum ire. Nec enim decere successionem regni ab eiusmodi patre sine cede suscipere. Multis enim rebus ad hoc excitari quotidie: quia nichil sibi omnino loqui sine calumnia liceret. Nam si de nobilitate aliorum fiat mentio sine ratione se contumeliji affici patre dicente solus generosus alexander & cui pater sit pro ignobilitate dedecori. Inuentionibus quoq; offendere soli: antipatro indulgentem. Ob quę velle mori non recusare: nisi ex voto insidię successissent. Sin eum occidisset: primum salutis occasionem fore archelaum societum suum ad quem posset effugere deinde cęsarem qui nunc vsq; ignoraret mores herodis. Nec enim sic ei astaturum vt antea patris presentiam formidando. nec de suis tantum criminibus locuturum sed primum totius gētis erumnas: & q; ad necem vsq; tributas opprimeret vulgaturum. Deinde in quibus delictis quibuscq; actibus parte sanguine pecunię consumptę sunt: & qui vel quales ex illis fuerint locupletati: quę causa ciuitatis plagate: qui autem quęsiturum & aui & matris necem omniatq; scelera retereaturum: quibus cognitis nemo se iudicauerit patricidam. ¶ His eurides in Alexandrium falso delatis antipatri laudes persequēbatur: illi solum qui patrem diligeret esse confirmans: quicq; adhuc insidias retardasset. Rex autem nondum preterite suspitionis dolore compresso: intollerabilis iracundię feritate turbatur. ¶ Iterumq; hoc tempus nactus antipater. alios accusatores fratribus subornauit. qui eos dicerent cum locudo & tyranno etiam colloqui solitos esse equitum regis olim principibus tunc vero propter quasdam offensiones ordinibus moros. Hac deniq; indignatione succensus: confestim eos tormentis herodes subdidit. Illi autem nichil eorum se quę crimini darentur scire confessi sunt. ¶ Sed oblata est quædam velut ad propositum castelli Alexandrij ab alexandro scripta epistola deprecante vt cum aristobolo fratre se in castellum reciperet si patrem fratre fecissent tanq; amisi q; alijs eos subsidijs vti permetteret. Hanc alexander Diosanti commentum esse dicebat. quareq; erat notarius homo audacissimus & cuiuslibet manus literas imitari percallidus. Itaq; multis sepe falsis conscriptis ab hoc postremo occisus est. totum autem castellum preposito nec in eius iudicio quicq; herodes eorum quę delata erant verum esse cognouit. Sed suis nullum documentum validum proferretur. Illos tamen interim absolutos asseruati precepit. Eundem vero domus suę pestem ac totius sceleris fabricatorem bene de se meritum dato reuocatus appellari malens: quinquaginta donauit. Ille autem priusq; certa fama nūciaretur ad archelaum properare: aususq; dicere quod herodem reconciliasset Alexandro ab illo quoq; pecunias cepit. deinde in achaiam transgressus ad similia facinora male quęsitis abusus est. Postremo apud cęsarem accusatus q; diffamatoribus repleuisset a chariā. & ciuitates spoliaret: inde fugatur. ¶ Atq; hoc modo alexandri & aristoboli potēte persecutę sunt. ¶ Hoc loco dignum est Chorum etiam tum iudeis pariter conferre. Namq; is cum amicissimus esset alexandro eodemq; tempore quo eurides iudeam intrāduerisset perēdenti regi super his quę ille insinularet iuratus nihil se ab adolescentibus audisse firmat: nec tamen id quicq; miseris profuit apud herodem: solis maledictis aures paratissimas expectantem: sibi gratiorum esse iudicantem: qui secum eadem crederet: iisdemq; moueretur. ¶ Salome socrus aristoboli & amitta quę eam vt se saluti conuileret precabatur: eius monitiō regis proditiō rex itaq; illos vincti & separatos precepit asseruati & Voluindum atq; Olympum C.ij.

Maxima Euridis proditio.

Corruptus pecunia Eurides antipatri laudator apud patrē. &c.

Alexandri incauta quęrela.

Antipater alios cōtra frēs subornauit accusatores.

Epistola scđā ab alexandro scripta ad custodē Alexandrij castelli. Dyophantus falsus notarius. Herodes filios i carceratūbet & Eundem totius sceleris fabricatorem quinquaginta donauit talē tē q; ad archelaū vadēs & mētēs Alexandro recō. ciliasse herodem ab eo mūera accepit sed tādē ppter facinora a cęsarea fugat.

Liber primus Iosephi Iudei

descripta ferentes iudicia mittit ad Cæsarem qui herodi rescribens potestatem (congregato cor cilio) dedit ei filios punire. Pareo ergo scriptis Herodes & Beriti conuocato concilio presederunt. Saturninus & pedani legati & alij Syriæ optimates præter Archelaum regem qui regi erat suspectus. Herodes vero filios quos prouido satis concilio ne assistentes ad misericordiam impellerent in iudicium non produxit sed eos absentes quasi presentes accusat obiciendo insidias. Saturninus condemnandos adolescentes sed non mortem pronunciauit quem duo legati & nonnulli alij secuti sunt. Voluminus vero primus cunctiq; post eum herodis fautores necandos esse adolescentes iudicauit. Interea vero tyro verus miles veritatem libere locutus est clamitans conculcatam esse iusticiam & veritatem perisse. Quem rex cum filio capi iussit a triphone tonsore falso accusatum. Ipseq; in tortura & militum principes cum tonsore lapidum scilicet interrimuntur & filios in sebastis missos iubet effocari & in alexandria cum Alexandro materno auo sepeliri.

Capitulum vigesimum sextum.

Nectabat præterea salome crudelitatem eius in filios. Namq; hæc aristobolus quo se periculis inuolueret. quæ & socru habebat & amitam monitam miserat: vt saluti suæ consulere: quasi rex eam decreuisset occidere iterum in simulatam quorundam ante fuerat accusata: q; Sylleo Arabi nubere cupiens quem sciret eius inimicum occulta illi secreta regis nuncia ret: & hoc fuit extremum quo tanq; tepestare oppressi adolescentes non secus q; a turbis ne pessundati sunt. Salome enim protinus contedit ad regem eiq; monita Aristoboli prodit. Atq; ille vicerius durare non passus utruq; filium vinxit. & separatos asseruari precepit. Deinde voluminum militum magistrum & ex amicis suis Olympum descripta ferentes iudicia proficisci iussit ad cæsarem. Qui postq; nauim Romam delati regis litteras reddiderunt vehementer quidem in adolescentes cæsar exarsit verum eius potestatem in filios a patre auferendam non dixit. Deniq; rescribit ei vt ipse sui domus esset arbitrij: melius tamen facturum dicens si in comuni consensu propinquorum suorum prouinciq; rectorum de insidijs quæreret. eosq; si delato crimine reperiect ascriptos occideret: si vero fagam tantum esse meditato. mediocri supplicio contentus esset.

Salome socrus & amita Aristoboli regis monita pdis q; vtrūq; filium vixit & se paratos pcepit asseruari & voluminum & Olympum descripta ferentes iudicia mittit ad Cæsarem.

Congregati concilij contra adolescentes presidentes & eorum sententia.

Filios Herodes noluit producere in iudicio ne ipsi liberarentur sed eos absentes accusat.

Saturnini sententia contra adolescentes.

Tristis sententia Volumini.

Tyro veritate liber locutus non timens eius verba.

Tyronis ad herodem verba.

Herodes throno cum filio capti sit. Principum autem plurimi sit que falso tribus indignam videtur nominabat. Rex autem statim & illos & ipsam cum filio comprehendi pho tonsor accubet. Ibiq; cum alius quidam regalis tonsor nomine triphone scio q; a regis iussu femoris percussit quicq; indicans profiliit. Ac michi quocq; tyro inquit iste persuasit: vt occasione occidendi nouaculæ occidit in tota a-

tum quo cæsar iusserat peruenissit: iudicium cogit. Presederunt autem rectores quibus a Cæsare scriptum fuerat. Saturninus & pedani legati & cum his voluminus procurator: itemq; propinqui regis & amici necno & Salome & feroras & post hos optimates syriæ præter archelaum regem. Namq; hunc herodes q; alexandri socer esset suspectum habebat. Sed filios quidem satis prouido consilio in iudicium non produxit. Sciebat enim q; si tantum nisi fuissent omnimodo ad misericordiam cunctos impellerent. Si vero etiam dicendi copiam nacti essent: facillime alexander obiecta dilueret. Igitur quidam illi custodiebantur in platene vico sydomorum. Exorsus autem rex veluti cum presentibus ageret commouebatur. Et insidias quidem timide obiciebat: nam probationibus deficiebat: male dicta vero & probra & iniurias & peccata plurima in se admissa prosequabatur: eaq; morte grauiora esset confessoribus demonstrabat. Postremo cum nemo contradiceret: semetipsum argui miserabiliter quæstus acerbarq; victoriam vincere: singulorum sententiam rogabat i filios. Et primus saturninus condemnandos esse adolescentes sed non mortem pronunciauit. Nec enim fas esse cunctos ipse assensu habebat: filios mortem alienis decernere. Idem etiam duobus legatis visum est: eosq; alij nonnulli secuti sunt. Tristem vero sententiam primus voluminus dixit: cunctiq; post eum herodis emulatio ne vel ad hunc indignatione quicq; necandos esse adolescentes iudicabat. Tunc autem vniuersa syria & iudea suspensa quidam operiebatur huius tragediæ finem: sed nemo estimabat herodis crudelitatem usq; ad patricidium processuram. Ille tamen filios tyrum traxit atq; modo nam cæsaream deuotos quo mortis genere periret cogitabat. Interea vetus quidam regis miles tyro nomine qui & filium habebat alexandro consuetum atq; amicum. & ipse adolescentulos diligebat. præ nimia indignatione mortis in postremo circumiens clamitabat conculcatam esse iusticiam: veritatem perisse: mortem esse consulam: vitæq; hominum iniquitatis esse plenam & omnia que dolor contemponi vitæ dignitas. Deinde ipsum etiam regem ausus adire: michi vero inquit omnium esse videlicet infelicissimus quicquid tra carissimos nequissimis credas. Siquidem feroras & Salome fidem apud te aduersus filios tuos habens quos sæpe mortis supplicio dignos esse iudicasti: neq; aduersus hoc te agere vt iustis successibus destitutus cum solo maneas antipatrum capi facilem regem optantes. Vnde tamen cogit. ne

dem illi custodiebantur in platene vico sydomorum. Exorsus autem rex veluti cum presentibus ageret commouebatur. Et insidias quidem timide obiciebat: nam probationibus deficiebat: male dicta vero & probra & iniurias & peccata plurima in se admissa prosequabatur: eaq; morte grauiora esset confessoribus demonstrabat. Postremo cum nemo contradiceret: semetipsum argui miserabiliter quæstus acerbarq; victoriam vincere: singulorum sententiam rogabat i filios. Et primus saturninus condemnandos esse adolescentes sed non mortem pronunciauit. Nec enim fas esse cunctos ipse assensu habebat: filios mortem alienis decernere. Idem etiam duobus legatis visum est: eosq; alij nonnulli secuti sunt. Tristem vero sententiam primus voluminus dixit: cunctiq; post eum herodis emulatio ne vel ad hunc indignatione quicq; necandos esse adolescentes iudicabat. Tunc autem vniuersa syria & iudea suspensa quidam operiebatur huius tragediæ finem: sed nemo estimabat herodis crudelitatem usq; ad patricidium processuram. Ille tamen filios tyrum traxit atq; modo nam cæsaream deuotos quo mortis genere periret cogitabat. Interea vetus quidam regis miles tyro nomine qui & filium habebat alexandro consuetum atq; amicum. & ipse adolescentulos diligebat. præ nimia indignatione mortis in postremo circumiens clamitabat conculcatam esse iusticiam: veritatem perisse: mortem esse consulam: vitæq; hominum iniquitatis esse plenam & omnia que dolor contemponi vitæ dignitas. Deinde ipsum etiam regem ausus adire: michi vero inquit omnium esse videlicet infelicissimus quicquid tra carissimos nequissimis credas. Siquidem feroras & Salome fidem apud te aduersus filios tuos habens quos sæpe mortis supplicio dignos esse iudicasti: neq; aduersus hoc te agere vt iustis successibus destitutus cum solo maneas antipatrum capi facilem regem optantes. Vnde tamen cogit. ne

illo quocq; militibus adoratus sit. propter cedem omnium fratrum. Nullus est enim qui herodem cum filio capti sit. Principum autem plurimi etiam palam grauite ferunt. Hæc dicens rex non quib; indignam videtur nominabat. Rex autem statim & illos & ipsam cum filio comprehendi pho tonsor accubet. Ibiq; cum alius quidam regalis tonsor nomine triphone scio q; a regis iussu femoris percussit quicq; indicans profiliit. Ac michi quocq; tyro inquit iste persuasit: vt occasione occidendi nouaculæ occidit in tota a-

Herodes throno cum filio capti sit. Principum autem plurimi etiam palam grauite ferunt. Hæc dicens rex non quib; indignam videtur nominabat. Rex autem statim & illos & ipsam cum filio comprehendi pho tonsor accubet. Ibiq; cum alius quidam regalis tonsor nomine triphone scio q; a regis iussu femoris percussit quicq; indicans profiliit. Ac michi quocq; tyro inquit iste persuasit: vt occasione occidendi nouaculæ occidit in tota a-

Herodes throno cum filio capti sit. Principum autem plurimi etiam palam grauite ferunt. Hæc dicens rex non quib; indignam videtur nominabat. Rex autem statim & illos & ipsam cum filio comprehendi pho tonsor accubet. Ibiq; cum alius quidam regalis tonsor nomine triphone scio q; a regis iussu femoris percussit quicq; indicans profiliit. Ac michi quocq; tyro inquit iste persuasit: vt occasione occidendi nouaculæ occidit in tota a-

Anti. li. vii. cap. lxi. & ge. li. l. ca. xli.

Anti. li. vii. cap. lxi.

E

Anti. li. vii. cap. lxi. & ge. li. l. ca. xli.

F

A nem eiusq; filium & tonsorem subdidit questioni. Tumq; illi pernegarent: tonsor autem amplius nichil diceret: tyronem vehementius torqueri iussit. ¶ Cumq; filius eius patris miseratione commotus eundem se regi si eum sibi condonasset. indicaturum promisit eoque relaxato ipsum occidendi patrem suum habuisse voluntatem dixit impulsus ab alexandro. Hoc autem quibusdam fictum ab adolescēte videbatur quo tormentis eriperet patrem: nonnulli verum esse firmabant. ¶ Herodes tamen & militem principibus & tyrone pro contentione accusatis: ita in eos armavit populum ut ibidem cum tōfore lignorum & lapidum ictibus interirent. Filios vero in Sebaften missos quē non longo a cesare interuallo distaret effocari precepit: eaq; remanente perfecta in alexandrum castellum mortuos asportari cum alexandro materno auo sepeliendos. Hic quidem alexandro & aristobolo finis vite fuit.

¶ Antipater ab omnibus propter fratrum occisionem odio habitus peremptorum timebat filios. Erant enim alexandri filij duo ex Glaphira Tygranes Alexander. Aristoboli autem ex Beronice Salomes filia filij: herodes & Agrippa & Aristobolus filijq; Herodias & Mariannes sed Glaphiram quidem cum dote sua in capadociam interfecto alexandro dimisit & Beronicem Aristoboli coniugem auunculo Antipatri nuptum dedit. Antipater vero metu opes multas pluribus largiens magis erat in uisus. Herodes autem conuocatis propinquis & amicis: astantibusq; pupillis lachrymatur eos amantissimos vocans omnibus commendat & maiori filio alexandri Ferorē filiam desponsat & filio antipatri primam Aristoboli filiam & aliam herodi ex filia pontificis sibi genito. Antipater autem maliciam circa fratrum filios non potuit continere sed sponsalia callide studuit dirimere instāssime eum precabatur quia numerosa esset regia progenies nuptias permutari. Nouem enim herodes uxores habebat ex quarum septem: filios suiceperat plurimos unde herodes audito Antipatro nepotibus timēs sponsalia reformauit. Antipatri nam adulatio multum valuit apud Herodem Antipater itaq; odium vitare non valens terrore securitatem sibi quesuit cui Ferora & mulierum confectio preter Salomen quē omnia cognoscens eis aduersabatur veluti iam confirmato regi obediebant. Fungebant quoq; inter se ut regem deciperent palam discordias Salome vero omnia cognoscens regi nunciat unde iratus rex maxime contra Ferorē uxorem quam ei precepit expellere qui ait se citius vitā q̄ coniuge carituram incertus itaq; rex quid ageret Antipatro ne cum ferora & eius coniuge interdicit habere colloquium.

Capitulum vigesimumseptimum

Antipatrum vero cum iam sine controuersia successorem regni speraret: intolerabile gentis excipit odium: cunctis scientibus omnes illum omnibus fratribus suis cōseruisse calumnias nichiloq; minus timor eum non mediocriter sollicitabat crescentē sobole peremptorum. ¶ Erant enim alexandro ex glaphira filij duo tygranes & alexander. Itemq; aristobolo ex beronice salomes filia Herodes & Agrippa & aristobolus: filijq; herodias & mariannes. ¶ Sed glaphiram quidem herodes cū dote sua in capadociam dimisit: postq̄ alexandrum interfecit. Beronicem autem aristoboli coniugem auunculo antipatri nuptum dedit qui ut salomen quam infensam habebat (sibi reconciliaret) istas nuptias excogitauit. Idem vero antipater etiam feroram muneribus alijsq; obsequijs atq; amicis preterea cesaris ambiebat: magnas Romam mittendo pecunias. Saturninum enim cum alijs omnibus apud syriam donis expleuerat. ¶ Hoc autem magis inuisus erat cunctis q̄ plura donabat: velut opes tantas non munificentia largiretur sed metu consumeret. Itaq; eueniebat ut nec accipientium beniuolentia quicq̄ proficeret. quibusq; nichil de disseis acerbiore inimicos haberet. In distributionibus autem munerum quotidie largior erat: cum preter spem videret orbos pueros ab herode curari: quantumq; illum peremptorum cedis poeniteret pro: is eorum miseratione significari. Conuocatis enim propinquis atq; amicis suis & pupillis astantibus: cum lachymis opplesset oculos dixit. Horum quidem michi patres fortuna quēdam tristis eripuit ipsos autem orbitatis misericordia cum natura commendat. Experiat itaq; ut etsi pater infortunatissimus fui auus tamen sim prouidentior: & a quibus post me regantur amantissimos michi relinquam. Despo deo igitur filiam tuam Feroram maximo filiorum alexandri: ut ei curator sis necessarius. Tuo vero antipater filio Aristoboli filiam: eris enim hoc modo pater orbate. Sororem vero eius meus accipiet herodes pōtifice auo materno pronatus. Et de his quidem hoc sit meum iudicium: nequid quicq̄ dirimat qui me amat. Preter cor etiam deum bono regni mei meorumq; nepotum copulare nuptias: atq; hos pueros placidioribus q̄ patres eorum oculis aspicere. Postq̄ hæc locutus effieuit. & puerorum dexteras iunxit benignissimeq; consalutatis iuuenclis: dimisit concilium. ¶ Statim dirigit antipater: quantoq; dolore affectus esset neminem latuit. Pupillorum namq; honorem apud patrem quoq; sibi derogatum existimabat iterumq; de rebus cunctis periculum fore si alexandri filius preter Archelaum: etiam feroram te: trarcham adiutorem habere licuisset. Ad hæc reputabat odium suum & orbitatis miserationem qua

Filius patris miseratione commotus ut ipsum liberaret confitebatur questum. Tyro & militum principes cū tōfore ictibus interimuntur & filios in sebaften missos iubet effocari & in alexandrio cuo auo sepeliri.

Antipater ab omnibus propter fratrum occisionem odio habitus timebat filios peremptorum.

Antipater opes multas metu pluribus largiens cunctis erat inuisus.

Oro herodis de nepotibus suis.

Herodes ferorē filiam maiori alexandri filio desponsat & filio antipatri aristoboli primam filiam & aliam herodi filio. &c.

Liber primus Iosephi Iudei

Antipatri postulata.

Nouem Herodis uxores ex quibus septem filios suscepit. &c.

Herodes audito antipatro iratus nepotibus timens sponsalia reformauit.

Salome inuita alexæ nuptia.

Antipater odium vitare non terrore securitate sibi querit cui Feroras & mulierum consilio præter Salomē quæ oia cognoscens eis aduersabatur. Fingunt mulieres iter se discordias ut regē deciperet sed salome omnia cognoscens regi nuntiavit ut iratus rex maxime contra feroræ uxorem quæ criminatur.

tota gens flebat quanto viuacius puerorum studio & quantā memoria ipsius sceleris mortuorum tenerentur iudei. Itaque omnimodo dirimere sponsalia statuit & callide quidem patri surripere timuit seculenti acriterq; vigilantī ad suspicandum palam vero eum supplex adire ausus est. Coramq; deposcere ne se priuari quo dignum esse indicasset nudumq; regis nomen habere vellet: regni autem substantiam pœnes alias esse. Nec enim posse rerum obtinere dominatum: si præter auum etiam archelaum feroras alexandri filio socrer adiunctus esset. Instantissime vero precabatur quia numerosa esset regia progenies nuptias permutari. Nouem namq; regi uxores erant: sed harum septem vnde filios suscepit. Ipsum Antipatrum ex doside. Herodem ex marianne pontificis filia itemq; Antipam & Archelaum ex Martace alias Malthace samaritide: filiam Olympiade quam frater eius Iosippus habuerat ex hierosolymitide. de cleopatra vero Herodem & Philippum: necnō ex pallade Phaselum Habebat alias quoq; filias Boromen alias Rhaxoen & Salomen vnam ex phedra. alteram ex helpide. Duasq; uxores sine filijs consobrinam & sororem ac præter hos & Alexandri aristoboli sorores duas ex marianne. Cum igitur tanta prolis copia superesset. aliter nuptias iungi postulabat Antipater.

Rex autem prospecto alias perspecto eius animo quid de pupillis cogitareet vehementer iratus est. Quippe filiorum quos interfecerat casum reputans: formidabat ne & hi quandoq; criminationum antipatri præmium fierent. Sed tunc quidem senioribus dictis protelat: postea vero blanditijs eius abductus sponsalia reformauit. Ac primum ipsi Antipatro aristoboli filiam collocat filium vero eius iungit filij feroræ. Hinc licebat aduertere quum antipatri valeret adulatio: quod idem in simili causa impetrare Salome non potuit. Hanc enim quis toror esset atq; hoc sæpe intercedente iulia vxore Cæsaris postulasset Arabum regi sylleum nubere non passus est: sed inimicissimā sibi fore iurauit nisi ab hoc studio destitisset posteaq; inuitam alexæ cuidam ex amicis suis in matrimonium dedit: eiusq; filiarum vnam Alexandri filio alteram Antipatri auunculo tradidit. Natarum autem Mariannes vna sororis filium habebat Antiphon: altera fratris Phaselum Sic interrupta pupillorum spe Antipater & pro sua commoditate affinitatibus iunctis expectatione certa nitebatur: adiectaq; malignitati fiducia ne quaerit tollerabilis. Nam quia singulorum odium vitare non poterat securitatem sibi ex terrore querebat: cum præterea Feroras ei veluti iam confirmato regi obsecundaret. Quin & mulierum consilio in aula consilio nouas turbas excitabat. Etenim Feroræ vxor cum matre & sorore sua necnō & matre Antipatri multa in regno insolenter agebat ausa etiam duas regis filias contumeliose tractare cui rei maxime ab antipatro erat adiecta itaq; cum inuisi illi essent alias quidem mortiferas habebant sola vero salome aduersabatur eorum concordie. quodq; non bono regis coirent apud ipsum in simulabat. Cognita vero eius delatione mulieres quoq; Herodes egre tulisse: ab aperto quidem conuentu & familiaritate abstinerunt: contra vero etiam inter se discordare rege audiente simulabant: cum adeo colluderet antipater. ut palam feroram minime dubitaret offendere. Ocultos autem cetus & nocturnas commestationes agebant earumq; consensionem fecit obseruatio firmiorem cum horum nichil ignoraret salome: sed herodi cuncta nuntiaret: ille autem ardens iracundia: maximeq; aduersus feroræ coniugem quæ eam præter ceteras accusaret salome. aduocato cognatorum amicorum quoq; consilio & talia multa mulieris & filiarum contumelias crimini dedit quoq; phariseis mercedem contra se præbuisse fratremq; sibi hostem reddidisset expugnatum venenis. Postremo conuersus ad feroram utrum se ait fratrem an uxorem vellet optare. Cumq; ille se citius vita dixisset quæ coniuge cariturum. incertus quid ageret ad antipatrum sermonem contulit ac ne cum ferora vel eius coniuge aut quouis alio qui ad eam pertineret vñ colloqueretur: edixit. Verum ille palam præcepta custodiens in occultorum his pernoctabat.

Antipater Salomes timens obseruationem per amicos (ut Romam proficiscatur) procurat & cum muneribus & testamento (ubi ipse rex erat inscriptus) mittitur Sylleus quoq; qui maximum cum Aretha rege suo certamen habebat Romam cum Antipatro certaturus nauigauit quem Fabatus herodi accusat quod corinthus pecunia corrupisset ut ipsum occideret quod duo Arabes subditi questionibus confessi sunt qui & Romam missi sunt: Herodes quoq; fratrem uxorem repudiare recusantem indignatus cum vxore eiecit qui ad tetrarchiam suam accedens iuratus est ante herodis mortem non reuerti. Herodes sua manifestata patientia infirmum fratrem visitauit & corpus eius in hierusalem detulit cum honore sepeliendum. Quidam autem herodi feroram veneno fuisse interemptum nunciauerunt & pro amatorio mulierculam arabicam dedisse Syllei consilio mortiferum. Quo iormenis veritatem perquirente quædam ancilla Antipatri matrem omnium malorum causam esse clamat & ocultos Feroræ & mulierum conuentus detegit: cum qua omnes ancillæ contra Antipatri conueniunt secreta declarantes consilia.

Capitulum vigesimum octauum.

D

3 m. li.
b. c. li.
c. ge. li.
c. a. li.

E

Ant. li.
xvi. c. ii

Ant. li.
xvi. c. ii

F

A
Ant. li.
Iud. c. 10

M Etuensq; obseruationem salomes per amicos in italia degentes vt romam proficisceretur effecit: ipsorum perlatis litteris vbi antipatrum aliquanto post tēpore ad cesarem mitti oportere perscriberent. ¶ Igitur herodes nichil moratus eum misit cum cunctis quę vsui forent magnaq; pecunia liberaliter instructum: testamentumq; vna portandum ei dedit in quo rex ipse antipater inscriptus erat & antipatri successor herodes: ex marianne pontificis filia procreatus. ¶ Quin & sylleus arabs itidem neglecto cesaris pcepto romam nauigauit: de his cum Antipatro certaturus de quibus ante cum nicolao causam dixerat Non leue autem cum aretha rege suo certamē habebat cuius etiam amicos interferat: & soemium in petra opido potentissimum redemptoq; fabato dispenatore cesaris fautore utebatur etiam in herodem sed maiore pecunia data herodes fabatum a sylleo remouit ac per semetipsum quę cesar iusserat exigebat. Ille autem cum nihil dedisset accusabat apud cesarem fabatū: dispensatōrē esse dicens non quę ipsi. sed quę herodi expedirent. Quibus cōmotus ad iracundiā fabatus: adhuc autē apud herodem in honore maximo habebatur: secretorū sylleo pro ditor factus est: regiq; indicauit qd sylleus corinthum alias corinthium eius satellitem pecunia corrupisset obseruariq; oporteret. Neq; rex id facere dubitat: quoniam Corinthus iste licet in aula regis esset educatur ex arabia tamen fuerat oriundus. Igitur mox non illum solum corripi sed etiam duos alios arabas iussit apud eum repertos: vnum syllei amicum. alterum syllearehum: qui subditi quęstioni magna pecunia corintho vt herodem occideret persuasisse / confessi sunt. Illi etiam a saturnio rectore syrię interrogati: romam transmissi sunt. ¶ Herodes autem ferorę vehementius imminabat: vt repudiaret vxorem. Aliquid enim cum quo mulierem plecteret excogitabat quia multas in eam odij causas habebat: donec ipsum etiam fratrem cum ea supra modum indignatus eiecit. ¶ Feroras autem equo animo accepta iniuria ad tetrarchiam suam accessit: iuratus vnum sibi exilij finem fore mortem herodis: neq; se ad eum reuersurum esse dum vixerit. Deniq; nec egrotum quā sepe accitus fratrem visere voluit: cum quibusdam mandatis eum quasi moriturus vellet instruere. Sed ille quidem præter spem conualuit: post modum autem feroras in morbum incidit. Tumq; herodis patientia demonstrata est. Nam & venit ad eum & humanissime curatum voluit sed morbum superare non quīuit. In diebus enim paucis est mortuus. Quem licet vsq; ad vltimum vitę diem dilexisset herodes: tamen qd illum quoq; veneno peremisset fama vulgatum est. Verum eius corpore i hierosolima portato luctum maximum cunctę genti denunciauit: clarissimq; funus sepultura dignatus est. ¶ Vnus quidem interfectorum alexandri & aristoboli hunc exitum vitę sortitus est. Transiit autem in antipatrum auctorem poena sceleris ex interitu ferorę principium naçta. Quidam enim ex libertis eius cum regem tristes adissent: fratrem ipsius Feroram veneno interemptum esse dicebant. Nam quendam ei cibum obtulisse coniugem suam non quo solebat modo conditum eoq; sumpto illo morbo: protinus esse corruptum. Venisse autem ante biduum matris ac sororis eius accitu quandam veneficam mulierculam ex arabia vt venenum ferorę conficeret amatorium: & pro amatorio dedisse mortiferum syllei consilio. Namq; illi notam fuisse. ¶ Percussus igitur plurimis suspicionibus rex ancillas & nonnullas libertinas quęstioni subiecit: ibiq; tum clamabat aliqua doloris impaciens. Deus celi terreq; rector in matrē antipatri quę horum nobis malorum causa est vindicet. Hoc rex initium naçtus / persequēbatur vltius indagine veritatis. Mulier vero & matris antipatri familiaritatem cum ferora eius vxoribus & occultosq; eius conuentus aperuit qd; feroras & antipater redeuntes a rege tota cum illis nocte potare soliti essent: seruis omnibus exclusis & ancillis. Vna quidem libertinarum hæc idicauit. ¶ Cum autem ancillę separatim singulę torquerentur: paruit omnium dicta congruere qua de causa romani quidē antipater ex composito feroras vero trans flumen secedere cōrauisset. Nam sepe illos in sermone dixisse qd post alexandrum & Aristobolum ad ipsos eorumq; coniuges transiturus esset herodes: nec allicui posse parcere: qui marianne eiusq; filijs minime pepercisset: ideoq; melius esse ab hac belua quā longissime fugere. Sæpe autem dixisse matri antipatrum conquerentem qd cum ipse canus esset: pater in dies singulos iuuenesceret: seq; fortasse priusq; regnare incipiat moriturum: aut si vnq; ille decesserit quando autem istud fiet voluntatem sibi successionis omnimodo fore breuissimam. Pullulare præterea hydre capita hoc est Aristoboli & Alexandri filios: sibi autem filiorum spem adeptam esse patris iniuria quę non eorum quemq; post mortem suam regni successorem sed Mariannes filium scripssisset herodem. Qua quidem in re profusus eum se deute delirare: si testamentum suum standum arbitratetur: se namq; vt ex eius progente nemo superesset curaturum. Quin etiam cum omnes patres quibus inuisti nunq; filij fuerunt odio vincat: plus eum tamen etiam fratres odisse. Deniq; nuper sibi ne cum ferora colloqueretur centum talenta donasse: atq; cum feroras diceret quid enim per nos ledēbatur respondisse Antipatrum. Vtinam cunctis ablatis nudos se dum modoviuos relinqueret. Verum hoc nequaquā fieri posse vt tam pestiferam bestiam quisq; effugiat: sub qua nec amicis esse palam liceo.

C. iij.

¶ Antipater tēpore salomes obseruationē per amicos vt Romā proficisceretur procurat & mittitur cum muneribus & testamentovbi ipse rex inscriptus erat.

Fabatus sylleus herodi accusat qd corinthū pecunia corrupisset vt eum occideret. &c.

¶ Arabes duo quęstioni subditi corinthū vt herodē occideret pecunia fuisse corruptū cōfessi sūt & missi sunt romā. Ferorā isirum herodes visitaui & corpus eius i hierosolima sepe liēdū detulit. &c.

Quidā feroram veneno iterēptū regi nūciāt & amatorio mulierculā arabicam dedisset filiei cōsilio mortiferū. Herodes veritatē tormētis perquirēti quēdam ancilla matrē antipatri oīm malorū causā esse clamat & occultos cōuētus mulierum & ferorę aperuit.

Libet primus Iosephi Iudei

res. Deniq; nunc occulte inquit conuenimus licebit autem aperte si virorum spiritum manusq; habeamus hec in tormentis ancille prodiderunt: & q; feroras cum illis petram fugere cogitasset. Vt autem omnibus dictis herodes crederet: centum talentis effectum est. De his enim antipatro di xerat.

¶ Herodes Dosidem Antipatri matrem omni ornatu spoliata expulit hinc ad Antipatrum Samaritam Antipatri procuratorem conuertit & ex illius tormentis comperit necandi sui causa ex egypto Antipatrum venenum petisse per aliquam Antiphili collegam idq; feroram ab eo accepisse cui mandasset Antipater herodem occidere. Ferorā vero dedisse vxori seruandū. Quē a rege statim euocata de tecto se precipitem dedit sed mortem euadens insidiarum modum declarauit & ferorā dixit super fratris nece poenituiffe & venenū ab Antipatro paratum consumi iussisse. Antiphilus quoq; veneni delator accusatur. Et mariāne pōtificis filia maleficiorū cōscia accusata herodes eius filius Antipatri successor a testamento deletus est. Bacillus quoq; aspidū virus attulerat. Litterę quoq; tunc ab Antipatro cōtra Archelaū & Philippū cōfictę apportantur. Nemo autē antipatro propter eius odiū quē contra eū fiebant in iudea notificauit. Quiq; patri de roma litteras misit cui pater indignationē simulans rescripfit. Audita autem Ferorę morte luxit quia maleficiorum amiserat ministrū timens ne comprehenderetur venenum. Dubius autē Antipater si domū redeat Cui aduenienti maxima fuit solitudo omnibus eū deuitantibus callide tamē vultu confidentiam simulabat. Capitulum. xxix.

Herodes Doside omni ornatu spoliata expellit

Antipater fama eita Antipatrum dñm suū venenum herodi pri parasse accusat. Ferorę vxore vocata a rege de tecto se precipitem dedit sed mortem euadens modum insidiarum declarauit. Penitentia ferorę de nece fratris qui venenū contra fratrem ab antipatro parauit iussit consumi. Antiphilus veneni delator accusatur.

¶ Hinc ad samaritā se cōuertit antipatrū qui procurator erat antipatri. & ex illius tormentis comperit necandi sui causa ex egypto antipatrū venenū malum petisse per aliquā antiphili collegā idq; ab eo antipatri auunculū accepisse Theudionē ac ferorę tradidisset. cui mandasset antipater vt herodē occideret. dum ipse Romę abesset ac suspitior e careret: ferorā vero venenū vxori suę dedisse seruandum. ¶ Itaq; hanc euocatam statim rex quod acceperat afferri iubet. Illa vero quasi allatura egressa de tecto se precipitem dedit vt eo modo & probationes & regis verbera preueniret. Sed dei prouidentia sicut apparet quę ab Antipatro poenas repeteret: non in caput. sed in alteram delata partē periculū mortis euasit. Portataq; ad regē vbi respiscere potuit nam casus eā perturbauerat & quamobrē se precipitasset interrogata: adiurāte rege q; vera dicētī remitteret omne supplicium sin falsa promere maluisset corpus eius tormentis absumeret neq; sepulturę quicq; relinqueret: paulisper tacuit. Deinde quod inquit secretarum custodia cū feroras obierit: antipatro qui nos oēs perdidit seruatura. Audi rex. & tecū deus michi testis veritatis qui falli nō potest. Cū ferorę morituro assideret: tūc ille me ad se vocauit. Et multū inquit mulier de fratris erga me aio sum deceptus. Nā qui sic me diligeret inuisum habui & necare cogitauit qui tūto nūc mei quis necdā mortui dolore cōfunditur Sed ego ob impietate precium fero. Tu q; meum seruas relictum nobis ab antipatro venenū huc asfer propere meq; vidente cōsume ad inferos quoq; vtricem huius sceleris conscientiam deferam. Itaq; vt iussit attuli: & magnam quidem veneni partem sub obtutibus eius in ignem effudi modicum vero michi propter dubios casus & q; te metuerem reseruauit. His dictis illa quidem omnino paululum quod veneni habentē pixidem profert. ¶ Rex quidem in matrem fratremq; antiphili contulit quę actionem. Verum hi quoq; antiphilū ex egypto attulisse pixidem fatebantur. illumq; venenum a fratre apud alexandriam exercente medicinam accepisse dicebant. Totum autē regnū circumeuntes alexandri & aristoboli manes. ipsi erāt incertarum rerum exploratores atq; iudices & a suspitionibus remotissimas approbationes trahebāt. ¶ Deniq; etiā pōtificis filiam mariānem cōsciam esse maleficiorum patuit. Hoc enim tortis eius fratribus demonstratum est. Rex autem matris audaciā: filij quoq; poenitentia cohercuit. Nam quē illa peperat herodem antipatri successorē scriptū ex testamento deleuit. Post hac etiam bacillus nouissima cōsiliorum antipatri fides documentis accessit. Namq; is erat quidem libertus eius Aliud autē venenum ferens hoc est aspidum virus aduenerat aliorumq; serpentium succos vt si prius fuisset inualidū hoc se feroras cū sua coniuge armaret in regem. ¶ Idem vero preter successum cōtra salutem patris audaciā velut operā subsciciuam epistolās habebat aduersum fratres cōpositas ab antipatro. Erant autē romę in studijs archelaus & philippus iam adolescentuli: magniq; amici regis filij quos antipater velut imminētes spei suę remouere festinās quas dē in eos litteras ipse finxit amicorū noie romę degentiū. Nōnullis autē corruptis scribere persuasit q; multis maledictis partem caperent: ac de alexandri & aristoboli nece manifeste quęrentur: seq; accitos esse grauiter ferrent. Iam enim pater eos redire preceperat: idq; maxime sollicitabat antipatrum. Quin etiam priusq; proficeretur in iudea cōstitutus antipater eiusdem modi contra eos romę litteras merebatur patrēq; ad-

D

Antip. li. r. bu. ca. p. m. i. u. l. Ege. li. i. c. xliii.

F Antip. li. r. bu. ca. p. m. i. u. l. Ege. li. i. c. xliii.

Antip. li. r. bu. ca. p. m. i. u. l. Ege. li. i. c. xliii.

A eundo vitandę suspicionis causa fratres purgare simulabat quędā falsa quędam vero adolēscētis pecata cōmemorans. Quo quidem tēpore scriptoribus ep̄arum quas in fratrū p̄niciem simulabat plurimis pecunijs datis sumptuum cōfundere temptabat indicia vestem p̄ciosam varia stragula poculaq; argentea necnon & aurea comparādo. aliaq; plurima instrumenta vt p̄ciōrū magnitudine mercedē falsarijs erogatas celaret. Deniq; ducenta talenta expensa retulit & eorum maxima fuit occasio causa syllei. ¶ Vniuersis autem malis eius tunc minoribus maiore cōtēctis cum omnia quidē tormēta de parricidio epistolę vero de iteratis fratrīdicijs conclamarent nemo tamen ex iudea veniētium quo loco fortunę domus essent ei nūciauit: quis inter scēlus probatum & ipsius reditum septem mensium interualla fluxissent: ita erat inuisus omnibus. Fortasse autem quibus indicandi voluntas fuit per interfectorum fratrum manes commutescebant. ¶ Deniq; roma litteras misit continuo se conuerturū esse quodq; honorifice dimissus esset a cēsare nūcians. ¶ Rex autem insidiatorem manibus tenebre desiderans timensq; ne si quid p̄scisset forte caueret: ipse quoq; litteris beniuolentiā simulans & alia familiarissime scripsit: & vt reuersionē suam maturaret orauit. Nam si properasset: matris suę quoq; offensionem posset componere: quam expulsa esse nō ignorabat antipater. Primam quidē iam de morte ferorę susceperat epistolam apud Tarentum: eumq; vehementer luxerat. Id autem nōnullis de patri laudabile videbatur. Sed quantum intelligi datur: causa doloris erat q̄ insidię pro voto non cesserant neq; tam ferorā flebat: q̄ maleficiorū ministrum. P̄terea metus eum quidē ob ea quę cōfecerat occuperat: nequando forte cōprehenderetur venenum. ¶ Tunc autem in cilicia patris epistola sibi reddita quam supra memorauī: statim quidem festinabat. Sed postq̄ in celeuderum delatus est: subiit eum quędam materni casus cogitatio: anima sibi iam per semetipsam diuināte. Et amicorū quidem prudētiores ei suadebant: ne prius patrem cōuinceret: q̄ pro certo cognosceret quibus ex causis matrem suam repudiasset. Namq; timore ne criminationes eius auctę fuissent. Minus autem prudentes & visendę patrię magis cupidi q̄ quid antipatro esset vtile considerantes vt pro peraret monebant: ne ex ipsa mora & pater cauam prauę suspicionis. & calūniantibus occasionem p̄beret. Nunc enim si quid motum est in absentem factum: nec em̄ p̄sente illo quemq̄ id: ausurū fuisse. Absurdum enim videri propter suspensiones incertis bonisq; carere: neq; mature se patri redere ab eoq; regnum accipere quo solo ipso niteretur. Paruit his antipater impellente fortuna trāsmisulq; in sebastum cēsareę portum desertur. Occurrit autem illi p̄ter opinionem maxima sollicitudo: cum omnes eū deuirarent: nullusq; auderet accedere. Nam & si semper eque inuisus erat: odio tamē vt proderetur tunc data libertas est. Multos autem auerteat ex rege formido quoniā iam cunctas ciuitates de antipatro fama repleuerat: solusq; de se quid ageretur ignorabat antipater. Nec enim vel clarius eo quicq̄ deductus est cū romam nauigaret: vel ignobilius inde susceptus est. Enimvero claudes ille domesticas intelligens calliditate celabat metuq; pene mortuus vultu confidentiā simulabat & neq; fugę spes villa erat neq; circūstantibus malis emergere poterat certumq; nichil ei de domo ne ibi quidem nūciabatur. Id enim regis interminatio prohibuerat. Vnde interdum etiam spes eum per temptabat hylarior vt nichil deprehensum aut si quid esse hoc sese impudentia sua deluiturū: ac dolis quę sua instrumenta salutis haberet.

Nemo antip̄ro quę cōtra eū in iudea fiebant significauit obstāte omnū in eū odio.

Antip̄i audita ferorę morte luxit quia maleficiorū amiserat ministrū timens ne forte cōprehēderet venenū

Maxia antip̄i sollicitudo omnibus eū deuitantibus.

Callide antip̄i vultu cōfidentia simulabat.

C Dolis Antipater (quę suę salutis erant instrumenta) armatus venit ad regiā vbi amicis eius a prima ianua reiectis cum iniuria ipse quoq; a patre repulsus est cuiq; purgationi suę crastinus dies coram varo indictus est vnde metu obstupefactus respondere nichil potuit. Postero autem die cōuocato concilio litterę matris ad Antipatrum delatę sunt in iudicio. Antipatro autē ad patris pedes pro uoluto Herodes orationem ad varum Antipatri accusatoriam & sui erroris excusatoriā elegātissime habuit. Accusabat enim dolos Antipatri & insidias quarum probationes ipse dolore cōfusus Nicholas iussit adducere. Antipater vero seipsum purgare conabatur tempus suę peregrinatiōis pro rebus patris dicens expendisse & varum aliosq; commouit ad miam. Nicholas autem contra Antipatrum criminum adduxit probationes misericordię spem auferens venient quoq; per ordinem dedit probationes quo facto varus cum Antipater nichil amplius responderet q̄ deus testis est innocentie mee: venenū petit idq; morti damnato bibendum pro experimēto dedit & eo statim mortuo: quędam in secreto locutus gesta in concilio Cēsari rescribens discessit.

Capitulum tricesimum.

I Taq; his armatis sine amicis in regiā venit q̄ a priā ianua cū iniuria sūt repulsi. Forte autē varus sirię rector itus aderat. Ingressus deinde ad patrē cōfirmatusq; audaciavelut eius salutādi causa p̄pius accedebat: cū ille obiecta manu & capite declinato exclamat. Et hoc parricidę est vt me āplexari velis cū tot maleficijs iuolutus sis. Corrupti ipiū caput neq; me attingas priusq̄ te crimibus exuas. Dabo em̄ tibi iudm̄ & iudicē q̄ oportune p̄sto est varū Abi: & quęadmodū te purges

Dolis antip̄i (quę suę salutis instrumenta erāt) armatus venit regiā amicis eius a priā ianua cū iniuria repulsis ipse

Liber primus Iosephi Iudei

quoque a prece in diem crastinum meditare. Nam & tempus indulgeo calliditatibus tuis. ¶ Ad hæc metu obstupescens est quod crastinus die purgationis coram varo indixit. factus antipater quia respondere nichil potuit: reuersus est. Cum autem ad eum mater & vxor venisset cunctas ei probationes exposuerunt. Tuque recepta mente quo pacto sese defendere cogitabat. ¶ Potero autem die rex adhibito propinquorum atque amicorum consilio antipater quoque amicos vocat. Ipse autem cum Varo residens cunctos iudices iussit adduci in quibus erant etiam serui matris. Antipater quidem pridem comprehensus: qui ab ea litteras ad eum deportauerunt huiusmodi. Quoniam illa omnia patri tuo cognita sunt: caue ne ad eum venias. nisi aliquod auxilium a cesare impetraueris. Itaque his una cum alijs introductis: ingreditur antipater. Cumque pronus ante pedes patris cecidisset: orolinqut pater ne quid de me preiudices sed integras aures satisfactioni mee prebeas. Demonstrabo enim me innoxium: si tu velis. ¶ Ille autem magna ei voce impetrato silentio ad varum locutus est.

Herodis ad varum notanda oratio accusatoria atque prius ingratitude, nis & sui erroris in filios excusatoria. &c.

Quod & tu vare & quis iudex iustus antipatrum morte dignum iudicauerint certe scio. Vereor autem ne mea quoque tibi sit iniusta fortuna omnique calamitate dignum deputes: qui tales filios genuerim. An quin hæc tibi magis miserandus videri debeo: quod erga tam scelestos indulgentissimus pater fui. Nam illis prioribus adhuc adolescentulis regnum detuleram: eosque romæ educatos amicos cesaris feceram. Sed quos alij inuidendos regibus emulandosque constitui: meæ salutis hostes inueni quorum tamen interitus antipatro magis profuit. Isti enim quod adolescens & successor meus futurus esset: maxime securitas querebatur. At vero hic adolescentulus belua patientia mea supra quam alias plusquam satis erat expletus in me facietatem suam profudit ei: visus sum diu viuere meamque senectutem grauiter tulit: rexque fieri non nisi parricidio passus est. Quæ quidem profecto noui qua ratione cogitauit. quod eum ex agro abiectum reduxerim & exclusis (quos regina michi peperat) filijs regni mei vicarium declarauerim.

Accusat Herodes dolos antipatri & insidias.

Et quidem tibi vare confiteor meæ mentis errorem. Ego ipse contra me filios irritaui: quod antipatri gratia spes eorum iustas abrupi. Quid enim tantum de illis quantum de isto bene sum meritis. cui viuus etiam potestatem meam pœne concessi aperte autem regni successorem testamento reliqui: & præter destinatos ei separatim quinquaginta redditus talentorum sumptum passim mea pecunia summini- strauit ac nuper quoque romam nauigaturo trecenta dedit talenta: quemque solum ex omni familia mea tantum patris seruatore commendaui. Aut quid illi tantum sceleris quantum antipater admiserunt. Quodue de his habui tale iudicium quale demonstraui. ¶ Huius insidias etiam probo quia ausus est aliquid parricida rursusque dolis veritatem sperat obtegere. Vare hoc tibi cauendum sit. Nam ego istam beluam noui & quæ sit verisimilia dicturus iam nunc prospitio stetitque simulatos. Hic est qui me quondam monebat ut viuam alexandrum cauere: neque meum corpus omnibus crederem. Hic est qui usque ad cubiculum meum solebat ingredi & circumspicere ne quis forte michi parasset insidias: hic somnij mei custos erat & securitatis dator. qui consolaretur somnium peremptorij. & viuientium fratrum beniuolentiam iudicaret. Hic propugnator & satelles meus. Cuius calliditas vare in mentem venerit: & quemadmodum singula simulasset vix me credo viuere: tamque grauem insidiatorem quo pacto effugerim miror. Verumtamen quia fortuna quedam excitat contra me domum meam. Michique amicissimi semper insensu sunt: ego quidem factorum iniquitatem stæbo & mecum ipse solitum dinem gemam. Nemo autem qui sanguinem meum sitierit elabetur. etiam si per omnes filios meos indicia ventura sint. ¶ Hæc dicens ipse quidem interrupto sermone tacuit dolore confusus: nicholao autem uni ex amicis probationes iussit exponere. ¶ Inter hæc autem antipater sublato capite cum prostratus ante pedes patris maneret: exclamabat Tu pater meas partes defendisti. Nam quomodo ego parricida: quem tu semper seruatore te habuisse commemoras. Aut si ficta ut dicis simulataque mea pietas fuit. cur in alijs tam callidus in hoc adeo demens fui ut non intelligeret quod si homines lateret tanti sceleris cogitatio. celestem latere iudicem omnino non posset: qui ubique presto esset & cuncta conspiceret. An fratrum exitum ignorabam: quos ob id deus vitus est quia de te male tractauerat. Quid autem fuit cui me tua salus offenderet? Spes regni? Sed regnabam. Odij suspitio? Sed diligebam. An ex te mortuus aliquis? Atque tui seruus: alijs timendus eram. Sed egestas causa fuit? Multo minus. Quis enim magis expensarum habuit potestatem? Si autem omnium hominum proditissimus essem immanisque bestie animum gererem: certe mansueti patris beneficijs vinceret quem tu reduxeris sicut dixisti totque filijs anteposueris vnusque regem declaraueris aliorumque bonorum magnitudine reddideris inuidendum. O me miserum. acerbissimamque peregrinationem meam. Quam longo labore tempus: magnumque insidiantibus spacium prebui. Sed tamen tuis pater tuisque rebus abieram: ne Sylleus tuam contineret senectutem. Roma michi testis est pietatis & princeps orbis terrarum cesar: qui me prius amato re scæpe vocitabat. Accipe pater has eius lras fictis in me criminatibus veriores hisque me defendendo. Hæc affectus erga te mea argumenta certissima recordare quam ingratis hinc nauigaueris latentes in regno contra me inimicitias non ignoras. Tu pater inuitus me perdidisti: tu copulisti ut darem accusandi tempus in

Herodes dolore confusus nicholao probationes iussit exponere.

Celestem latere iudicem omnino non posset: qui ubique presto esset & cuncta conspiceret.

Excusat antipater tempus peregrinationis pro rebus prius tuendis

Antip.
lib. i. i.
cap. vi.
§. 1. i.
ca. pluri
F

Auidie. Verū ad indicia ventiam. Ecce assum terra marique nichil vnq̃ parricida perpeſſus. Sed nōdum me hoc argumento diligas. Nam & apud deum & apud te patrem condemnatum eſſe me ſcio. Cōdemnatus autem deprecor: ne aliorū tormentis fidem adhibeas. In me feratur ignis: per viſcera mea pergant instrumenta poenarum. Ne parcas ſceleſto corpori. Nam parricida ſum: tormentorū expers mori non debeo. ¶ Talia cum lacrimis atq; vultu vociferans & alios omnes & varum ad miſericordiam prouocauit. Solum autem herodem quo minus fieret iracundia continebat: documentis veris intentū. ¶ Ibi autē nicholaus iuſſu regis multa de antipatri calliditate præſatus & miſericordię ſpem ſoluit & atrociffimam accuſationem inſtituit. cuncta quidem regni maleſicia illi aſcribens maxime vero fratrum interitum: quos ipſius calumnijs interfectos eſſe demonſtrans. etiam ſuperſtitibus cum inſidiari quaſi ſucceſſionis captatoribus affirmabat. Nam qui venenum patri paraſſet multo minus a fratribus abſtineret. Cum autem ad veneni probatiōes veniſſet per ordinem proferebat indicia etiā de Ferora crimen exaggerans veluti quoq; ipſum Antipater fratricidam feciſſet: corruptiſq; regis amicitiffimis ſcelere omnem domum repleuiſſet. Atq; ita multis alijs dictis exprobratis perorauit.

Antipater
vultu
eg. li. i.
ca. xliii

Antipater varū
& alios ad miſe
ricordiā cōmo
uit.

Antipater
vultu
eg. li. i.
ca. xliii

¶ Varus autem cū reſpondere iuſſiſſet antipatrū & ille nichil amplius elocutus q̃ deus eſt teſtis inno centię meę ſilens iaceret venenum peti. idq; alicui damnato capite ex cuſtodibus bibendum dedit: eoq; ſtatimq; mortuo quędam in ſecreto cum Herode ſermocinatus geſta in conſilio Cęſar ſcripſit poſterog; die diſceſſit.

Probationes ve
neni.

Quidam morti
adiudicatus ve
nenū qđ antip
patri paraauerat bi
bit: varo iube
p. expimēto &
ſtatim mori.

¶ Herodes antipatro vinculis tradito ad Cęſarem nuncios miſiſſe tunc quoq; quidam de ſer uis Antiphili de roma veniēs epistolae Agmes Iulię cęſaris vxoris ancille apportauit contra Salomē qua viſa regem ſubit cogitat o ne forte etiam alexāder fuiſſet falſis epistolae comprehenſis Herodes vero ne prepoſitis ſatiſſaceret morbo impeditur ſcribit tamen de Agme ad cęſarem & mutato testa mento ponit pro antipatro Archelaum regni ſucceſſionē ludas autem & Mathias ſamatiffimi ſophi ſtę iudei audito regis morbo fabricata regis contra leges opera & auream aquilam (quā rex ſuper tē p. i portam collocauerat) deſtruerē & tollere mouerunt quos regis dux captoſ regi præſentat quos om nia conſistentes viuos comburi præcepit reliquos vero carnificibus tradidit obtruncandos. Rex itaq; multiplici agitatus morbo multum ſperabat ſanitatem deſperata vero ſalute militibus ſuis & rectori bus multas donauit poecunias.

Antipater
vultu
eg. li. i.
ca. xliii

Capitulum triceſimum priſimum.

MIchiloq; minus rex antipatro in vinculis tradito: cladiſ ſue nuncios ad cęſarem miſiſſe. Poſt hec ſalomen appetiſſe inſidijs arguebatur antipater. ¶ Quidam enim de ſeruis antiphili roma venerat: epistolae ferens alicuius agmes nomine ancille Iulię. Quibus ad regem ſcri ptis. indicauerat ſalomes epistolae inter litteras Iulię repertas ei clam beniuolentię cauſa miſiſſe. Ipſius autem ſalomes epistolae & maledicta in regem acerbiſſima & accuſatio maxima conti nebantur. Sed omnes ab antipatro erant fideę. Idq; agmen poecunia corruptam ad herodem eas mi tere perſuaſerat. Epistola enim eiufdem mulierculę ad ipſum ſcripta id prodidit: cuius verba hec ſūt. Sicut voluiſti patri tuo ſcripſi & epistolae miſi: certo ſciens regem ſorori ſue minime poſſe parcere ſi eas recitauerit Bene ante facies ſi cōſumatis omnibus pollicitationū tuarū memor fueris. ¶ Hac epi stola & quę in ſalomen ſunt compoſita deprehendiſſe regem ſubię cogitatio ne forte etiam Alexander falſis epistolae fuiſſet compreſſus & q̃ poene ſororem quoq; propter antipatrū occidiſſet: anxius erat. Itaq; non eſt vltra cunctatus: quo minus ab eo ſumeret omnium cauſa ſupplicium. ¶ Sed ne prepo ſitis ſatiſſaceret: graui morbo impeditus eſt. ¶ De agme tamen ancilla & in Salomē ſactione conſiata litteras dedit ad cęſarem & propterea teſtamento mutato exemit nomen Antipatri regemq; ſcripſit Archelaum philippum negligens natu miorem. Nam & antipater hos inſimulauerat. Cęſari autem poſt alia poecuniaria mille talenta munera & vxori eius ac filijs itemq; amicis & libertis prope quin quaginta: cęteriq; omnibus poecuniarum non parum & agrorum diſtribuit: ac ſororem ſalomen cla riſſimis donis honorauit. In teſtamento quidem iſta correxit. Morbus autem ingraueſcebat quod eū ſenectus pariter ac mœror vrgeret & annos iam ſeptuagita natus erat: & filiorum cladiſ adeo ani mum habebat afflictum: vt nec in bona valitudine quicq; iocunditatis admitteret. Acriorem autem faciebat egritudinem: q̃ antipater viueret. Hunc enim nō opere ſuperuacuo. Sed cum ipſe cōualui ſet cogitabat occidere. ¶ Ad has ei calamitates accedit etiam populi quidam tumultus. ¶ Erant enī in ciuitate ſophiſtę duo qui ſumme ſcire leges patrias videbantur: & per omnem propterea gentē ma xima gloria prædicabantur. ludas filius ſepherei & alter Mathias. Hos non pauci adoleſcētium ſecta bantur cum leges exponerent & indies ſingulos puberum exercitum congregabant. Qui cum regem audiſſent mœrore & morbo taſcere apud notos loquebantur oportunitatem iam tempuſ eſſe vt deus vindicaretur fabricataq; aduerſus leges patrias opa deſtruerētur. Siquidē in tēplo neſas ſit imagines aut vultus aut cuiuſlibet aialis cognomie ſimulacrū haberi. Hoc ppter ea dicebat q̃ ſupra max. mā

Antipater
vultu
eg. li. i.
ca. xliii

Herodes antipa
tro in vinculis da
to ad cęſarē nū
cios miſiſſe.

Epſta agmes an
cille Iulię vxoris
cęſaris

Herodes ne præ
poſitis ſatiſſace
ret morbo impe
diſ ſcribit tñ de
agme ancilla ad
cęſarē & muta
to teſtamento
ſcripſit p anti
patro archelaū
regni ſucceſſo
rem. &c.

Iudas & mathi
as iudei ſophi
ſtę ſamatiffi ro
gato regis mor
bo fabricata ad
uerſus leges re
gis opa & aqlā

Antipater
vultu
eg. li. i.
ca. xliii

Liber primus Iosephi Iudei

quā rex sup tem
pli portā collo
cauerat destrue
re & tollere mo
nuerūt. &c.

Dux regis iuue
nes fere quadra
ginta qui aquli
lā aureā securi
bus absciderant
captos regi prę
sentauit qui oia
cōfessi sunt con
stanter. &c.

Multiplex He
rodīs morbus
Febri Prurigo
Colica passio
Podagra Infla
tio vētris putre
do testiculorum
vermes generās
membrorū oim
contractio.
Milibus & re
storibus multā
diuidit pecuniā

portam rex aquilam collocauerat auream eamq; tunc monebant sophystę vt tollerēt pulchrum esse dicentes. Etiam si quod inde periculum immineret pro legibus patrijs mori nō recusare. Sic enim de cedentibus & animam immortalem: & bonarum rerum sensum perseuerare perpetuo. Minus autem fortes & sapientię suę nescios amare animam imperitia magisq; morbo cupere q̃ virtute defungi. Dū hęc illi dissererent rumor subito peruagatur regem fere iam mori. Vnde etiam confidentius adolescētes conamen adorsi sunt. Ipsosq; meridie cum plurima multitudo versaretur in templo: dimissam funi bus aquilam ex tecto auream securibus abscidebant. Quare statim regis duci nunciata: non parua si le comitatus manu cucurrit ad templum: & prope ad quagraginta iuuenes cōprehensos regi exhibu it. Qui primum interrogati an aquilam ipsi auream cōcidere ausi essent fecisse confessi sunt. Deinde quo iubente: lege patria respōderunt. Dum vero quid tantum exultarent quibus mors immineret ab his querebatur: quia post mortem bonis plurimis frui sperarent: asseruerunt. His itaq; rex commotus: magnitudine irę morbum superat: atq; in concionem procedit. Deinde multum in eos quasi sacrile gos inuectus & q̃ occasione legis patrię quędam maiora temptassent veluti impios dignos esse sup plicio iudicauit. Populus autem metuens ne per multos iret quęstio pręcabatur vt primum facinoris suatoribus deinde in eo deprehensis poene subditis: ceteris indignationē remitteret. Tandem igitur exoratus. & ipsos rex qui funibus dimissi erant: eum sophistis viuos incendit & reliquos qui vna com prehensi sunt obturcandos carnificibus tradidit. ¶ Hanc totum eius corpus morbo occupatum: va tijs doloribus differebatur. ¶ Nam febris quidem nō mediocris erat. ¶ Prurigo autem intollerabi lis habebat omnem corporis superficiem. ¶ Assiduus autem vexabatur coli tormentis. ¶ Pedesq; tā q̃ ex intercutis vitio tumuerat. ¶ Cum & inflatio vētriculi. ¶ Putredog: testiculorum vermiculos ge nerans. ¶ Pręterea creber anhelitus & irrupta eum suspiria membrorumq; omnium contractio fati gabat: vt qui hęc ad diuinitatem referrent. poenas eas esse dicerent sophystarum. ¶ Ille autem quā uis cum tot vitiorum cruciatibus luctaretur: vitę tamen cupidus erat: & remedijs excogitatis salutem sperabat. Deniq; iordanem trāsgressus apud callironem alias Calichon aquis calidis utebatur quę in lacum feracem bituminis/ quę asphaltidis vocatur/ effluentes pro dulcedine potui sunt. Ibi autem cor pus eius quod medicis oleo calidiore foueri placuerat in archam plenam dimerfum ita dissolutū est: vt etiam lumina quasi mortuis resoluta torqueret. Deinde perturbatis qui eum curabant. ad clamorē quidem respicere visus est. Desperata vero salute militibus quinquagenas dragmas: multamq; pecu niam rectoribus atq; amicis diuidi iussit.

¶ Herodes morti proximus nobiliores iudeos iubet in ypodromo concludi & Salome sorori suę eius q̃ marito omnes/ cum spiritum efflauit/ pręcepit occidere vt eum omnis iudea diem mor tis suę illachrimaret. Tunc quoq; litterę mortis agmies & Antipatri condemnationis de roma appor tantur. Herodes autem morbi doloribus victus seipsum malum parando cultello occidisset nisi Aci bus eius nepos manum tenuisset Antipatrum vero fiduciam repetentem & custodibus munera poli centem missis satellitibus iubet rex occidi & sine honore in hircania sepeliri a cuius morte die quinq; to anno regni postq̃ Antigonom interfecit. xxxiiij. & anno. xxxvij. postq̃ rex a Romanis est declara tus in rebus domesticis infelicissimus moritur: quo mortuo Salo victos liberauit. Ptholomeus vero anuli regis custos militum conuocata multitudinem regis voluntatem declarans: Archelaum regem p clamauit Cui populus & milites congratulati sunt Hunc ad sepeliendum regem operam dederunt ni chilos munificentię est prętermissum maximaq; cū pompa in herodiō castello vt iusserat est sepultus.

¶ Capitulum tricesimum secundum.

Herodes morti
proximus nobili
ores iudeos iu
bet in ypodro
mo concludi &
Salome sorori
eiusq; marito p
cepit vt eos in
die mortis oēs
occidant. &c.
Herodes fratrē
sille cesarem scriptum erat. ¶ Herodes autem paululum hoc nuncio recreatus. rursusq; doloribus parando pomū victus: nam inedia tussisq; pariter violentia distendebatur: fatum peruenire conatus est. Sumptog occidisset nisi a malo: etiam cultellum poposcit. Sic enim comedere consueuerat. Deinde circumspēcto ne quis arbi ciabus manū te ter impediret tanq̃ se percussurus dexteram iussit Cumq; aciabus consobrinus eius accurrisset ma numq; continuisset: viulatus maximus in regia statim quasi rex esset mortuus excitatus est. ¶ Eo p.

Vm autem rediens ad hierichonta venisset: atra iam bili correptus & poene ipsa morte mi nitabatur factum nefarium excogitauit: Collectos enim huius vici ex omni iudea nobilio res in loco cui nomen est ypodromo concludi pręcepit. Deinde sorore Salome & Alexio eius marito ad se vocatis scio inquit mortem meam festis gaudijs celebraturos esse iude os. Verum per alios lugeri potero & pręclarissimos honores assequi sepulture: si (quę pręcipio/ fecerit is. Vos viros qui habentur in custodia cum animam efflauero statim militibus circumdatis occidite vt etiam inuita omnis michi indea omnisq; domus illachrimet. ¶ Et simul his mandatis legatorum quos romam miserat epistolę sunt allatę: quibus agmen ancillam iussu cesaris iteremptam & antipa trum morte damnatum esse indicabatur. Quinetiam si pater eum in exilium dare mallet: idq; permil li Herodes fratrē sille cesarem scriptum erat. ¶ Herodes autem paululum hoc nuncio recreatus. rursusq; doloribus parando pomū victus: nam inedia tussisq; pariter violentia distendebatur: fatum peruenire conatus est. Sumptog occidisset nisi a malo: etiam cultellum poposcit. Sic enim comedere consueuerat. Deinde circumspēcto ne quis arbi ciabus manū te ter impediret tanq̃ se percussurus dexteram iussit Cumq; aciabus consobrinus eius accurrisset ma numq; continuisset: viulatus maximus in regia statim quasi rex esset mortuus excitatus est. ¶ Eo p.

D

Anti. li.
xvi. c. ii.
§. ii. i.
cap. xlv
h

F

Anti. li.
xvi. c. ii.
§. ii. i.
cap. xlv

Anti. li.
xvi. c. ii.
§. ii. i.
cap. xlv

Ant. li.
rub. c. 7
eg. li. i.
ca. xlv.

Ape audito antipater fiduciam repetit. Ierusalem iam custodes promissa etiam pecunia rogabat ut se soluerent atque dimitterent. Quod eorum princeps non solum ne fieret obstitit; sed etiam regi velociter nuntiavit. Ille autem fortius exclamans quod vires egrotantis valebant. continuo satellitibus missis occidit antipatrum: mortuumque sepelire precepit in hyrania. ¶ Deinde rursum corrigit testamentum & successorem quidem Archelaum natu maximum antipatri fratrem scripsit: tetrarcham vero Antipham. Post interitum autem filij quinq; diebus exactis moritur annos quidem triginta quatuor ex quo interfecit Antigonom regno potitus: triginta vero & septem postquam rex a romanis declaratus est. Et in alijs quibus omnibus rebus secunda fortuna usus est: ac si quis alius. Regnum enim quod priuatus si bi quesierat: tanto conservatum tempore filijs suis reliquit. In rebus autem domesticis infelicissimus fuit. ¶ Salome autem (antequam resciret mortem regis exercitus) cum marito progressa victos absoluit quos occidi mandauerat: ipsum dicens mutasse consilium & vnumquemque iussisse domum dimitti atque ita per hos abeuntes militibus indicatur. ¶ Quibus in concionem cum alia turba in amphitheatrum apud hiericonta collectis ptho:omeus anuli regis custos quo signare solitus erat & illum fortunatum coepit dicere & multitudinem consolari. relictaque ab eo militibus epistolam recitavit in qua multum rogabat ut beniuolo animo successorem suum fouerent. Deinde post epistolam testamentum legebat: in quo philippum quidem trachonis proximarium; regionum tetrarcham vero sicut supra diximus antipham. regem autem archelaum scripserat. ei denique anulum ad cesarem ferre mandauerat. obsignatamque regni administrari noticiam. Omnium namque dispositionum suarum dominum & confirmatorem esse cesarem voluit. Cetera vero seruari iuxta superius testamentum. ¶ Quo perlecto coestim clamor secutus est omnium archelao gratulantium militesque per cunctos & populos adeuntes suam promittebant. deique beniuolentiam precabantur. ¶ Hinc ad sepellendum regem operam contulerunt. Nichil autem munificentie pretermisit archelaus: sed omnem ornatum extulit regnum in funeris pompa ducendum. Iesus quidem totus erat auro gemmisque distinctus: chorus autem purpura variatus: corpusque velatum super eum itidem purpura: capiti autem dyadema erat impositum. corona vero desuper aurea: sceptrumque ad dexteram. ¶ Et circa lectum filij cum propinquis preterea satellites agmenque trachium germanique & galathæ velut ad bellum instructi omnes antecedeabant. Cetera vere militum manus armata: duces suos ordinumque principes sequebantur decenter. Quingenti autem serui ac liberi odores ferebant. Corpus autem per ducenta stadia portatum est in castellum Herodion ibique secundum ipsius regis mandata sepultum est. Et herodis quidem hic finis fuit.

¶ Explicit Liber Primus.

¶ Incipit Liber Secundus.

¶ Archelaus diebus septem lugendo patrem consumptis: epulisque ferialibus prolixè populo exhibitis (hic enim mos multos iudeorum ad inopiam redegit) candida indutus veste processit ad templum ibique varijs fauoribus exceptis, a plebe humanissime vulgus recepit nomen. quia regnum donec a Cesare fuisset confirmatum recusauit. Tuncque gaussa multitudo magnis petitionibus metem eius tentare coepit qui in gratiam populi cunctis postulatis facile annuebat post meridiem autem suscitata est aliquorum pro morte iniusta iuuenum qui aquilam de templi porta abstulerant maxima seditio quos Archelaus verbis magis quam vi sedare volens magistrum milium mittit rogans ut quiesceret sed illum lapidibus perturbant unde Archelaus die festo Azimorum ne cresceret seditio armatorum misit cohortem quorum vulgus multos lapidibus interfecit vulnerato Chiliarcho iudeorum vero in sacrificijs occupatorum alijs fugientibus tria milia occisa sunt. Archelaus autem Philippo fratre regni dimisso procuratore Romam cum matre & amicis fuit & Salome uxor cum filijs Sabious vero Syrie procurator pro conseruatione pecuniarum Herodis venit in iudeam quem varus inhibuit. Iste tamen Archelao romam profecto hierusalem veniens regiam tenet & custodibus euocatis pecuniarum rationes discutere conatus est.

Capitulum Primum.

Ant. li.
rub. c. 8
eg. li. i.
cap. i.

ARBARYM autem novarum principum fuit Archelao Romam proficiscendi necessitas. Diebus enim septem in lugendo patrem consumptis epulisque ferialibus prolixè populo exhibitis hic autem mos multos iudeos necessarios multos ad inopiam redegit: nam qui cum necegerit inopem estimatur candida veste indutus procedit ad templum ibique varijs fauoribus exceptis a plebe ipse quoque excelso tribunali solioque auro refulgens humanissime vulgus adousit: eisque & sepulchra patris sedulo curauissent gratias & quos sibi quasi certo in regem magnos honores habuissent. Verum se an ait non potestate solum in-

Antipatrum possidet custodibus munera missis satellitibus rex iubet occidi & sine honore sepeliri.

In rebus domesticis infelicissimus fuit. Salome mortuo herode victos absoluit. &c.

Fauor populi Archelao.

Herodis sepultura pompofissima & ornatissima.

Ordo assistentium in funere.

Herodis corpus in castello herodion sepultum.

Sumptuosa sepultura iubeorum multos ad inopiā redegit.

Liber Secundus Iosephi Iudei

terim sed etiam ipso regis nomine temperare donec a cesare sibi fuerit confirmata successio: qui etiam testamento rerum esset omnium dominus constitutus. Idcirco enim se apud hierichōta voluntati exercitus restitisse: cum sibi diadema voluisset imponere. Ceterum alacritate ac beniuolentia eque militibus etiam populo plenam se victitudinem relaturum si ab his quorum etiam esset imperium certus rex declaratus fuisset studiumque sibi fore ut erga illos rebus omnibus patre melior appareret.

Populi varia petitio ab Archelao nouo rege.

Seditio aliquorum pro morte iniusta iuuenūque a

quili de templi porta amouerāt

hi enim pontificē quē herodes instituerat reijciē-

dū pclamāt &c.

Archelaus magis verbis quā vi

sedare turbatos volēs magistrū

militū mittit rogans ut quiesce-

rent quē lapidibus perturbāt &c.

Tria milia die festo alijs fugiē-

tibus cesa sunt.

&c.

Archelaus (Philippo fratre dū-

missio regni procuratore) romā

cū matre & amicis iuit Salome,

quā vna cū filiis suis. &c.

His gaussa multitudo statim eius mentem magnis tentare petitionibus cepit. Namque alij tributa leuari: alij vestigia tolli. quidem solui custodiam acclamabant. Cunctis autem postulatis in gratiam populi facile annuebat Archelaus: deinde celebratis hostijs cum amicis erat in epulis. Ecce autem post meridiem congregati non pauci nouarum rerum studiosi ubi communis luctus de rege cessauit: propria lamenta suscipiunt: flentes eorum casum quos propter abscissam ex porta templi aquilam auream Herodes morte damnauerat: dolor autem non occultus erat sed clarissimis questibus fletuque iusto & planctu ciuitas personabat: virorum causa videlicet quos pro templo ac legibus patrijs interisse dicebant. Forum autem mortis poenas ab illis quos herodes pecunia donasset repetentes esse clamitabant. Ac primum quem is constituerat pontificem reijciendum atque alium pietate prestantem magisque purum optari debere. Quibus & si mouebat Archelaus ad vitionem: tamen eum profectionis festinatio continebat. metuentem ne si multitudinem reddidisset inimicam: motu eius impeditur. Quamobrem monendo magis quam vi experiebatur sedare turbatos missosque magistrum militum ut quiescerent eos rogabant. Sed illum seditionis auctores ubi ad templum venit priusque verbum faceret lapidibus perturbant & alijs post eum mulecti sui gratia missis multos enim allegabat archelaus iracunde omnia responderunt neque si numero aucti fuissent ociosi fore videbant. Itaque instante Azimorum festo die qui apud iudeos pascha vocatur plurimarum victimarum copia plenus infinita quidem ad templum ex agris multitudo religionis causa descendit cum illi qui sophistas ingebat in phario non consisterent nutrimenta seditioni querentes. Hoc autem metu Archelaus antequam omnem populum morbus iste corrumpere cohortem militum & chiliarchum qui etiam seditionis principes comprehenderent eo dirigit contra quos omne vulgus excitatum multos lapidum ictibus interfecit. Saucius vero chiliarchus vix elabitur. Et illi quidem statim veluti nichil mali factum esset ad celebranda sacra conuersi sunt. Sed Archelao sine cede iam multitudo comprimī posse non videbatur. Quamobrem totum illis immisit exercitum: pedites per ciuitatem simul omnes: equitesque per campum. Qui cum sacrificijs occupatos singulos inuasissent: prope ad tria milia hominum occidunt: reliquam vero manum per muros proximos deiecerunt. Precones autem sequebantur Archelaum: iussu eius vnumquemque ut domum rediret ammonendo. Itaque cuncti neglecta dei festiuitate abierunt. Ipse autem cum matre nec non & Popla & Ptholomeo & Nicholao amicis ad mare descendit: relicto Philippo regni procuratore itemque rerum familiarium curatore. Vna vero aggressa est cum filiis suis Salome: fratrisque regis filij genere: specie quidem velut Archelao ad obtinendam successionem adiumento futurus certa vero causa quę contra leges in templi admittenda fuerant: delaturi. Interea sit illis cesareus sabinus obuiam Syrię procurator ad iudeam veniens: ad pecunias custodiendas Herodis. Quem viterius progressus varus inhiuit multis accitis Archelai precibus: intercedente Ptholomeo. Et tunc quidē Sabinus in gratiam vari neque ad arces venire properauit neque thesauros paternę pecunie clausit Archelao: sed vix ad cognitionem se cesaris ociosum manere possidit. Apud Cesarem commorabatur. Postea veroque sibi obstantum vnus Antiochiam petiit alter hoc est Archelaus Romanam nauigauit: mature profectus in hierosolimam regionem tenet. Custodumque principibus itemque dispensatoribus euocatis rationes pecuniarum discutere conabatur & arces occupare tentabat. Non tamen immemores Archelai mandatorum custodes erant sed in obseruando singula quęque perscrutabant: causam custodię magis Cesarique Archelao tribuentes.

Antipas cum Archelao de regno certabat defendens primum testamentum in quo rex fuerat inscriptus posteriore firmius similiter romanum augustinum secum ducens matrem & amicos cum hi reno oratore acerrimo. Iudei autem Romanos iudices magis quam regem petebant & Antipam quam Archelam quem etiam Sabinus apud Cesarem accusauerat. Antipam vero cui etiam Salome fauebat multum laudauerat Cesar. Itaque tunc & inde acceptis nutrimentis obuiam peruenit. Romanus ad eum cum Antipate Salome filius enim erat cuius erat acerrimus accusator. Antipam tamen in iudicio non valere probabat cum tunc sane mentis inoparet & ad singula testes addiderit. Antipam vero Archelai defensor ad accusationes respondere cedens in templo necessario factam perorandam rationibus confirmat herodis testamentum. Unde omnibus expolitis Cesar Archelam ad gentem

A sua accedentem erexit dignum regno ostendens nichil vero certum pronunciauit.

¶ Capitulum secundum.

Ant. li.
p. l. c. xi
c. g. li. d
cap. l.

Vm hec autem antipas quoq; de regno certabat. posteriore superius herodis testamētum firmius esse defendēs in quo rex ipse antipas fuerat scriptus. eiq; se tam salome q̄ multi alij cognati qui cum Archelao nauigarent. suffragio fore promiserant. Ducebat autem secum matrem fratremq; nicholai ptholomeum: in quo pro fide apud herodē probata nō nichil videbatur esse momenti. Namq; illi fuerat clarissimus amicorum Oratori autem hyreneo propter dicendi acrimoniam plurimam confidebat. Vnde etiam qui se mouerant vt archelao pro etatis merito & secundi testamenti voluntati cederet: audiendos esse non censuit. ¶ Romę vero migrauerunt ad eum cunctorum studia propinquorum quibus inuisus erat archelaus quibus p̄cipue liberi omnes sui iuris esse cupiebant & aut romano magistratu amministrari: aut si hoc non imperarent Antipā regem habere. Ad hoc etiam sabini ope nitebatur antipas: qui archelaum per epistolas accusauerat ap̄d cēsam. antipam multū laudauerat. Itaq; digesta crimina salome & ceteri qui cum ea sentirent cēsam tradiderunt & post eos archelaus gestorū suorum per scripta capitula patrīq; anulū per ptholomeum artioresq; amministrationis intromisit ad cēsam. ¶ Ille autem secum premeditatus ea quę ab vtraq; parte dicerentur: vbi & regi magnitudinē multitudinemq; redditum animaduertit. atq; in super Herodis familiam numerosam. p̄lectis etiam vari & Sabini litteris: optimates Romanorū an concilium vocat. In quo tunc primum ex agrippa filia sua natum gaium sedere iussit filium adoptiuū atq; ita partibus p̄sequēdi copiam dedit. ¶ Igitur salomes filius antipatri namq; is erat orator acer rimus eorum qui aduersabantur Archelao accusationem proposuit insimulans archelaum quasi ver bis quidem videretur de regno contendere. re autem vera iamdudum rex esset effectus & apud au res modo Cēsarīs caullaretur: quem iudicē successionis expectare noluisse. Nam post herodis mor tem quibusdam vt diadema sibi imponerent subornatis. regis eum more in solio residentem partim ordines militiē permutasse partim cōdonasse p̄motiones & insuper annuisse omnia populo quęve lut a rege impetrāda petiuisset: maximorūq; reos criminum quos pater suis vinxerat absoluisse. Qui cum ista fecisset: modo regni vmbra a domino postulatūrus venisset cuius sibi corpus ipse rapuisset: vt non rerum: sed vocabulorū esse dominum Cēsam demonstraret. ¶ Ad hec ei q̄ etiam luctū pa tris assimulasset obieciebat: cū interdiu quidē personam componeret in mœrorem: noctu vero ad cō messationes vsq; potaret. Deniq; seditionem vulgi ex hac indignationem cōstatam esse dicebat. To tius autē orationis suę vires eorum multitudine qui circa templum celi fuerant astruebat. Hos enim ad festum quidem venisse diem: ad hostias vero quas ipsi macandas venerant crudeliter esse iugula tos: tantū in templo funerum esse congestum quantū nullum ab externis illatum bellum implacabile congestisset. Itaq; huius crudelitatis Herode p̄scio alias p̄scio ne spe quidem regni eum vnq̄ dignū esse visum nisi cū sane mentis inops erat anima deterius egrotante q̄ corpore & quem in secundo te stamento successorem scriberet ignorabat. p̄sertim qui priori testamento successorē scriptum incusa re nichil posset quod incolumi corpore omniq; vitio purgata mente fecisset: vt tamen quis firmius ef se ponat morbo laboranti arbitrium ipsum se Archelaum abdicasse regia dignitate multis in eam cō tra leges admissis. Nam qualis foret si acciperet a cēsam principatū: qui anteq̄ acciperet si tantum po pulū peremisset. ¶ Multa in hunc modum p̄secutus antipater: multis ex numero circūstantiū pro pinquorū in singula crimina testibus exhibitis perorauit. ¶ Surrexit autē Nicholaus defensor Archelai & ante omnia cedem in templo necessario factam esse perdocuit. Nam quorum necis argueretur nō regni solum sed etiam ipsius iudicis id est cēsarīs hostes fuisse: aliorū autem criminū suosores aduer sarios demonstrauit. Secundū vero testamēto idcirco ratum manere postulabat: q̄ Herodes in eo suc cessoris sui firmatorem Cēsarē constituisset. Nam qui tantum sciret vt rerum domino potestas suc cederet nec vnq̄ in Herodis errasse iudicio. Sed sano corde quem cōstitueret elegisse: qui per quē cō stitui deberet non ignorauit. ¶ Cum autem oibus expositis etiam Nicholaus perorasset: in mediū p gressus archelaus ad gēua cēsarīs accedit: ociose. Quo p̄bentigne a cēsarīs erecto q̄ paterna quidem successionē dignus esset ostendit. certum vero nichil pronunciauit.

Ant. li.
p. l. c. xi
c. g. li. d
cap. l.

C cederet nec vnq̄ in Herodis errasse iudicio. Sed sano corde quem cōstitueret elegisse: qui per quē cō stitui deberet non ignorauit. ¶ Cum autem oibus expositis etiam Nicholaus perorasset: in mediū p gressus archelaus ad gēua cēsarīs accedit: ociose. Quo p̄bentigne a cēsarīs erecto q̄ paterna quidem successionē dignus esset ostendit. certum vero nichil pronunciauit.

¶ Cēsar (dimisso consilio) secum de cognitis deliberans anteq̄ tamē quicq̄ statueret mater ar chelai moritur & varie littere de Syria iudeos defecisse nūciantes prolātę sunt varus enim hoc prospiciens (abeunte Archelao romam) hierusalem ascendit vt seditiosos cohiberet. Sabini namq; iudeos exactionibus opprimentem ipsorum contra eum maxima multitudo in festo pentecostes cōgregata est in tres partes diuisa vnde perterritus vari petit auxilium & in Phaselum turrim altissimam euasit maximaq; facta est pugna. Iudei namq; (succensis porticibus) flamma comprehensi consumebantur aut in hostes defilientes ab ipsis occidebantur ipsi vero audaciores facti ex p̄cedenti nece templiq;

Antipas regnū petebat primū testamētum (in quo fuerat rex scriptus) posteri ore firmius de fendens & secū ducebat matrē & ptholomeum. &c.

Cēsar receptis hinc & inde in strumētis cōci lium romanorū vocat.

Antipā filius sa lome orator a cer rimus archelaū regnū p̄pria auctoritate v surpasse accusat

Alia accusatio

Tertia accusa tio cōtra Arche laū occisio scilicet iudeorū i fe sto azimorū.

Antipā ad sin gula crimina tes tes adhibuit.

De testamēto se cundo.

Cēsar archelaū ad gēua sua ac cedētem erexit dignum regno ostendens.

Liber Secundus Iosephi Iudei

thesauri spoliatione contra Romanos facti sunt quibus rufus & Gratus cum exercitu sociarum Sabi-
nus tum iudeis libertatem promittentibus pollicitationibus non confidebat.

¶ Capitulum tertium.

Mater archelai
moritur.

Varus fr̄as ad
cēsarē mittit in
deorū seditiōes
significās.

Sabinus iude-
os exactiōibus
oppressit cōtra
quē maxima iu-
deorū multitu-
do in festo pen-
tecostes cōgre-
gata in tres par-
tes diuisa est.

Sabinus pterri-
tus vari petit
auxiliū & i pha-
sejo turri altissi-
ma euasit.

Maxia pugna
iudei succēsis
porticibus flam-
ma cōprehensi
cōsumebāt aut
in hostes desili-
entes ab ipsis
occidebāt. &c.

Rufus & gra-
tus cum suis ro-
manis sese soci-
arunt.

Sabinus dubi-
us pollicitatio-
nibus non cōfi-
debat.

Illo autem die dimisso cōsilio secum ipse de cognitis deliberabat vtrum ex his qui te-
stamento continerētur aliquam regni oporteret constitui successorem: an toti familie
distribui principatum. Multitudo enim personarū egere subsidio videbat. ¶ Sed an-
teq̄ de his quicq̄ statueretur a Cēsare mater Archelai martache morbo corrupta mori-
tur: & varię litterę de syria iudeos perlatę sunt defecisse nūciātes. Quod varus fore p-
spiciens in hierosolimā postq̄ archelaus nauigaret. ascendit: vt incentores seditiōis co-
hiberet. Et quia multitudo cessatura nō videbat: ex tribus quas Syriam secū duxerat cohortibus vnā
in ciuitate reliquit: atq; ita in anthiochiam ipse remeauit. At Sabinus cum postea in hierosolimā venis-
set causas nouarū rerum iudeis prebuit: modo vim custodibus vt sibi arcēs traderent adhibēdo: nunc
maligne regis exquirendo pecunias. Non autem solis relicta a varo militibus froctus erat Sed etiam
seruorū suorum multitudine: quos etiam oēs armatos auaricię ministros habebat. Festo autem quīn-
quagesimę die (quę pentecostes a iudeis vocatur) septies septem diebus exactis rediens. ex eorū nu-
mero vocabulum nacta non religionis solemnitas populum sed indignatio cōgregauit. Deniq; con-
cursus infinitę multitudinis ex galilea itemq; idumea & hiericonte transq; iordanem positis regioni-
bus factus est cum indigena ex ipsa ciuitate populus iudeorum & numero simul & alacritate presta-
ret & tripartita manu terna castra collocarūt vna in septentrionali regione templi: altera in meriada-
na Ypodromum versus tertiāq; in occiduō prope regiam tractu circumsessos Romanos vndiq; obfide-
bant. ¶ Sabinus autem multitudine pariter eorum spiritusq; perterritus crebris quidem varum nun-
cijs precabatur vt q̄ mature ferret auxilium quasi lanlanda cohorte si quid more interuenisset. Ipse ve-
ro in altissima castelli turri (quę phaselus vocabatur) euasit fratris herodis cognomine quem parthi ne-
cauerūt. Hinc militibus cohortis vt in hostes irruerent: signum dabat. Iam prę timore quibus ipse prę-
erat: descendere nullus audebat. Cuius autem precepto milites obediētes in templum volant vehē-
mentiq; cum iudeis pugna configunt. In qua dum nemo desuper adiunaret: imperitos belli pericia
superabat. Postea vero q̄ multi iudei porticibus occupati alias occupatis a vertice sagittis eos appe-
tebant. plurimi conterebantur: & neq; ex alto iaculantes vicisci facile poterant neq; cominus dimicā-
tes ferebant. Ab vtriq; tamen afflicti: succendunt porticus opere magnitudine atq; ornatu mirabiles
ibiq; cum multi flamma subito comprehensi aut ea consumebantur aut in hostes desilientes ab ipsis
occidebantur. Alij retrorsum cedentes precipitabant ex muro: nonnulli desperata salute incendij pe-
riculum suis gladijs preueniebant. Qui tamen ex moribus obrepēdo in Romanos fecissent impe-
tum metu attoniti nullo negotio subigebantur donec omnibus aut interemptis aut timore deiectis
sauro dei defensoribus destituto manus milites attulerunt: & quadraginta ex eo talenta diripuerunt
quorum quę furto sublata non sunt congregauit sabinus. At iudeos multo plures magisq; pugnantes
tam viroꝝ q̄ opum interitus in romanos contraxit obsessaq; his regia minitabantur exitium. nisi q̄
primum modo se cederent: sabino si vellent vna cum cohorte militum abeundi copiam pollicentes.
Quibus optulabantur regalium plurimi: qui ad eos sponte transfugerant. Pars tamē bellicosior erat
sebastenorum tria milia. Hisq; prepositi rufus & Gratus. vnus peditum rector: at vero equitum rufus
quorum vterq; in corporis atq; prudentia etiam si nullam manum obediētem haberent. magnum
tamen momentum belli Romanis addidissent. Itaq; iudei quidem instare obsidioni simul & castelli
moenia temptantes & ad sabinum clamantes vt nullo impediēte discederet habituri pro tanto tem-
pore patriam libertatem. ¶ Sabinus autem quīs optaret euadere fidem tamen pollicitationibus non
habebat. sed eorum lenitatem insidiarum esse illecebram suspicabatur. simulq; auxilium vari sperans

¶ Mortuo Herode absenteq; Archelao multi regnum cupierunt vsurpare. duo namq; vete-
ranorum militum milia qui sub Herode militauerunt: in Idumea congregati cum regalibus decerta-
uerunt: quibus Aciabus regis consobrinus repugnauit. in inferiore autem galilea ludas ezechie latro-
num principis filius aulam regiam inuasit. Symon quoq; herodis seruus imposito sibi dyadema de
regina in hiericonte igne concremauit: quem tamen fugientem gratus vertice percussus occidit. prę-
terea Artonges pastor corp̄is animęq; fiducia confusus & in fratribus regnum ausus est affectare.
qui contra romanos & regios bellum parauit. Varus autem acceptis Sabinis litteris magnum congre-
gans exercitū venit in iudeam cui Berithis & Arethas rex dederunt subsidium. & sephori capta ciui-
tate eam igni cōbussit incolis captiuis. Arus quoq; vicus direptus est. Et Saffus depopulatus Emaus
etiam castelli comburit. Aduēientes vero varo hierusalē omēs seditionis causas in alios cōferebant

Iud. l. x. v. ca. xii.

E

F

A Cui Iosephus Archelai consobrinus & cum grato ruffus & Romanacohors obuiam alia parte Sabi, no abcedente venerunt varus autem dispartito exercitu seditiosoru fere duo milia crucifixit & multitudini data venia duces ad cesarem interrogandos misit qui regis propinquos quia contra regem bella mouerant iussit interfici.

Capitulum quartum.

Ant. li.
viii. ca.
p. xlv.

Ant. li.
viii. ca.
p. xlv.

E Odē tēpore per iudeam plurimis locis tumultus erat multosq; ad regni cupidinē tempus im pulserat. Nā in idumea quidē duo milia veteranorū qui sub herode militauerant cōgregati armi q; instructi cū regalibus decertabāt quibus aciabus regis cōsobrinus ex vicis munitissi mis repugnabat cāpestre prēliū declinādo. ¶ Inferiori autē galileę iudas filius ezechie latronū prin cipis ab herode quondā rege capti qui tunc illas regiones vastauerat nō parua multitudine collecta. rapti q; regis armentariis & oibus quos circa se habebat armatis: cōtra potētē cupidos manus moue bat. ¶ Trans flumē quoq; symon quidam ex regalibus seruis pulchritudine simul & vastitate corpo ris fructus. imposito sibi dyademate cū latronibus quos congregauerat ipse circuiens & apud hieri chonta regiā & multa alia magnifica diuersoria igni corrupti facili sibi prēdam ex incēdio cōparans Omnesq; habitationes in quibus aliquid erat decoris concremasset nisi gratus legionū rector ex tra chone sagittarios. itēq; sebastenorū pugnacissimos ducens properassent occurrere vbi peditū quidem in pugna multi cōsumpti sunt. Ipse autē symonē cōpendio prēuenit ardua valle fugientē: & ex trāsuer so perculsum in vertice deiecit. Incēse sunt autē & quēcūq; iordani proximę fuerunt sedes regię apud betharantes alias Betharamathē quorūdam aliorū manu cōflata ex locis vltioribus. ¶ Tūc etiam pastor quidā cui nomē erat artonges regnū affectare ausus est. Quod vt speraret in corporis animęq; fiducia mortē cōtemētis impulsus est ac prēterea fratrū sibi similiū robore quorū singulis tanq̃ ducibus & satrapis attributa manu armatorū ad incursum vtebatur. Ipse autē veluti rex maiora negocia procu rabat. Et tunc quidē sibi etiam coronam imposuit. Nō paruo autem post tēpore cum fratribus suis va

Multi tūc regnū cupiebāt vsurpa re cōtra quos a ciabus herodis nepos. &c.

Symon herodis seruis imposito sibi dyademate regina in hieri co igni corrupti Gratus symonē fugientē occidit.

Artōges pastor regnū ausus est affectare.

Bellum pastoris cōtra Romanos & regios milites Arius centurio.

B stando territoria: & occidendo prēcipue romanos itemq; regios perseuerauit cū neq; iudeorū quicū effugeret: qui lucrū ferens aliquod venisset in manus. Ausi sunt autē apud Amathuntam comparatū romanorū agmen obsidere: qui frumenta cohorti atq; arma portabat. Vbi arrium quidem centurio nem & quadraginta fortissimos iaculis conflixere. Ceteri vero in periculo constituti similia sustinendi auxilio grati qui cum sebastenis aduenit elapsi sūt. ¶ Multis in hunc modū cōtra indigenas itemq; alienigenas per omne bellum gestis post aliquod tēpus tres ex his cōprehensi sunt natu quidē maxi mus ab archelao duo vero qui etate sequebātur in manus grati ac ptolomei delati. Nā quartus arche lao pactione cōcessit: sed hic eos postea finis secutus est. Tūc autē latrocinali bello cunctā inflāmabat

Ant. li.
xviii. ca.
p. xlv.

Ant. li.
xviii. ca.
p. xlv.

iudeam. ¶ Varus autē acceptis sabini & principū litteris: toti cohorti metuēs opem his ferre propera bat. Itaq; cū duabus reliquis cohortibus & quatuor alijs equitū in ptolomaida pfectus eadē regū atq; optimarū auxilia cōuenire iussit. Ad hęc a berithijs etiā cū per eorū trāsiret oppidū mille & quingen tos accepit armatos. Vbi vero in ptolomaidē tam cetera manus auxiliorū q̃ propter herodis inimicitias arethas rex arabū nō cū exiguo numero equitū peditūq; peruenit: statim exercitus partē in galileam quę ptolomaidi propinquior erat dirigit amico suo gaio his rectore rēposito. Qui mox & aduersus quos ierat oēs in fugā vertit & sephori ciuitate capta ipsam quidē incēdit icolas vero eius seruitio sub iugauit. Varus autē ipse cū oi exercitu samaria potius ciuitate quidē abstinuit: q̃ inter aliorū turbas ni chil eā mouisse deprehēdit. ¶ Castris autē ad vicū positis qui appellatur arū ptolomei possessionē p pterea directā ad barbaris & ab amicis herodis qui ptolomeo insensū erāt. ¶ Inde ad safō progreditur alterū vicū tutissimū quē similiter oēs q; redditus ibi repertos fuerāt depopulati. Cedis autē igniq; ple na erāt oia nec prēde barbarorū quidq; obstabat. ¶ Exusta est autē emaus alias emaus iussu vari necē arij ceterorūq; indigne ferētis. habitatoribus eius fuga dispersis. Hic progressus ad hierosolymā cū exer citu: solo visu iudeorū castra disiecit. Et alij quidē per agros abire fugiētes: qui vero intra ciuitatē de gebāt suscepto eo seditionis causas i alios cōferebāt. nihil quidē se poenitus mouisse dicentes: sed pro pterdiē festū recepta necessario multitudine in ciuitate obfessos esse potius cū romanis q̃ dissidētibus cōspirasse. Ante vero obuiam venerant. Iosephus archelai cōsobrinus: & cū grato rufus agentes exer citū regnū & sebastenos & ex romana cohorte milites ornatos habitu cōsueti. Sabinus em̃ nec i facie vari venire passus: iādudū ex ciuitate ad mare discesserat. ¶ Varus autē disperitū aduersus auctores tu multus per agros dimisit exercitū: multosq; sibi exhibitis quos minus turbulētos iuenisset custodię tra didit: maxime vero nocētū. ppe ad duo milia crucifixit. ¶ Adhuc autē circa idumeam superesse arma torū decē milia nūciato. cōfestim arabas domū abire iubet q̃ eos nō auxiliariū more vti militis: sed p sua libidine. & supra q̃ ipse vellet agros vastare prospexit: suis autē comitatus agminibus i aduersari os pperabat. Verū ille se varo priuq̃ in manus veniretur: aciabi cōsilio tradiderūt. Varus autē multi tudini venia data: duces eius interrogādos misit ad cesarē. At ille cum ignouisset ceteris nonnullos re

¶ Varus acce ptis sabini litte ris magnū con gregās exercitū venit i iudeā cui berithij & are thas dederunt subsidium.

Sephoris Ciui tas cōbusta in colis captiuis.

Arus vicus dire ptus.

Emaus incendi tur a varo.

Adueniēte varo hierim oēs sedi tionis causas in alios cōferebant

cui iosephus ar chelai consobri us & cū grato ru

fus & romanaco hors obuiam ve

nerunt sabino a

lia pte abcedēte

Liber secundus Iosephi Iudei

Varus iudeorū gis cognātos. erant enim quidam inter eos herodis propinqui supplicio subiugari pręcepit q̄ omni-
 multitudinē dā- no contra suum regem arma accēpissent. Varus autem hoc modo rebus apud hierosolymiam compo-
 ra venia duces i- sitis eademq; cohorte quę dudum in pręsidio ciuitatis fuerat relicta ibi antiochiam redijt. D
 terrogādos mi- ¶ Legatione iudeorum Romę super octo milia ius suę gentis liberum petentium transmissa con-
 sit ad cesarē qui uocatur a cesare consilium in templo apolinis adiurādīs operibus exornata vbi iudeorum multitudo
 regis p̄pinquos ad- erat & e contra archelai cum amicis inter quos philippus fratre duabus avaro excausis missus pri-
 quia contra suū mum vero iudei iubente cesare herodem locuti eius facinora adduxerunt deinde contra archelauum
 regem arma cōe ipsum excede triū milium iudeorum vt certus herodis filius probaretur regni acculār sumpsisse prę
 pissent suppli- mordita. petunt itaq; iudei patriam suam Syrię coniūgi & per romanos iudices gubernari. Nicholaus
 c: js adegit. vero purgatis cōtra reges obiectis criminibus iudeorum arguit nationē em cesar igitur auditis partibus
 mediam regni partē archelao dedit tetrarcham appellans ipsum etiam regem sise dignū prębat poli-
 citus reliquā vero dimidiā in duas diuidens tetrarchias philippo dedit & antiqę legatūq; Salome am-
 pliatū cōfirmavit duasq; herodis filias virgines filijs Ferorę desponsauit. Et herodes facultates fidelē
 ter distribuens pauca vilissima propter defuncti honorem sibi retinuit. Capitulum quintum.

Legato iudeorū
 Romę sup octo
 milia ius suę gē
 tis liberę petentiū

B Omę autē archelao alia rursus cū iudeis cōstituta est qui ante seditionē permissu vari legati ex-
 ierūt ius gētis suę liberū perituri. Erant autē numero quinquaginta qui venerāt astātibusyna
 ex populo qui romę degerēt octo milibus iudeorū. ¶ Itaq; cōuocato a cesare optimatū ro-
 manorū amicorū cōsilio in palatini apollinis tēplo quod priuatū erat ipsius edificium ammirandis
 operibus exornatū multitudo quidē iudeorū cōstitit cū legatis contraq; Archelaus cū amicis cognā-
 torū autē amici ab vtraq; parte secreti aderāt. Nā & cū archelao stare propter odiū atq; inuidiā recusa-
 bant & cū accusatoribus cōspici pudore cesaris prohibebantur. Inter quos erat etiam philippus arche-
 lai frater beniuolo animo duabus ex causis prēmmissus avarorū & archelao subueniret & fil regnū hero-
 dis nepotibus eius distribui placuisset partē aliquā mereretur. Iussit autē accusatores exponere quēnā
 cōtra leges fecisset herodes. Primū non se regē sed oim qui vīq; fuissent tyrannorū crudelissimū tolle-
 rasse. dicebāt. Deinde multis ab eo trucidatis ea pertulisse quęsti sunt vt beatiore mortui putarentur. E

Iudei iubēte Ce-
 sare primū con-
 tra herodem lo-
 quentes eius ad-
 ducunt facino-
 ra. &c.

Non em̄ solū tormentis eū lacerasse corpora subiectorū: sed etiā genti suę ciuitatibus deformati exte-
 ras ornauisse: populisq; alienis iudeę sanguinē condonasse. Pro antiqua vero sollicitate ac patrijs legi-
 bus nationem suā tanta egestate simul ab eo atq; iniquitate repletam prorsus vt plures ex herode cla-
 des paucis annis sustinuerint q̄ omni eus maiores sui postq̄ ex babilone discessere perpeffi sunt: xerxe
 tunc regnante ad discordias cōcitati. Verum se ad hanc mediocritatē & aduerse fortunę cōsuetudinē
 processisse vt etiam successionē voluntariā acerbissime feritatis subirēt qui & archelauū tanti tyranni fi-
 liū patre mortuo regē appellassent nichil morati & vnō cum eo luxisset mortē herodis ac pro eius suc-
 cessore vota celebrassent. Illū autē quasi metueret ne nō certus eius filius videretur excede triū milium

Cōtra archelauū
 qui excede triū
 milium iudeorum
 vt certus herodem
 dis filius videre
 tur regni sūpsit
 primordia.

ciuiū regni sumpsisse primordia: & quia principatū meruit tot immolasse deo hoim victimas. tot festo-
 die tēplum cadaueribus ipeulisse. Recte igitur eos qui de tantis malis superest aliquando respexis-
 se calamitates suas & belli lege cupere vulneribus excipiendis ora prębere: atq; ab romanis precari vt
 iudeg reliquias misericordia dignas existimarēt: ne ve quod ex ea natione restaret. His obijcerēt a qui
 bus crudelissime lacerabatur: sed patriā suā cōiungi syrię finibus ac per iudices romanos amministra-
 ri decernerēt. Hoc em̄ modo probatū scire iudeos qui nūc veluti turbulenti ac belli cupidi rephēni-
 duntur moderatis rectoribus obedire. Iudeorū quidē accusatio eiusmodi petitione cōclusa est. ¶ Cū
 autē surrexisset cōtra Nicholaus primū criminibus quę in reges erant proposita dissolutis nationē cōe-

Nicholaus pur-
 gatis criminibus
 cōtra reges obie-
 ctis arguit iude-
 orū nationē. &c

pit arguere quia neq; gubernari facilis esset natura. quę regibus vix pareret. Vna vero etiā propi-
 quos archelai qui se ad accusatores cōtulerant insimulabat. ¶ Sed tū quidē partibus cesar auditis cōuentū
 dirimūt. Paucis autē diebus post mediā regni partē sub Tetrarchię noie dedit. archelao etiā regē si se di-
 gnū pręberet facturum esse pollicitus: reliquā vero dimidiā in duas tetrarchias diuisit: duobusq; alijs
 herodis filijs attribuit. Vnā philippo: alterā illi qui cū archelao de regno certauerat. ¶ Huius parti ces-
 serat trans flumen regio & galilea quarū ducēta talenta redditus erāt. Batonea alias Bathanea vero.
 & tracō & auranitis & quēdā partes domus zenonis circa iāniā vicum philippo destinatę sunt: quę ta-
 lentorū centū redditus ministrabāt. Archelaf vero enarthia idumeā oēm: iudeam & samariam habe-
 bat quarta tributorū parte leuata p̄ munere quia non cū ceteris rebellasse: ac ciuitates quibus i peraret
 ei tradit sunt stratonis p̄rgus. & sebastē. & ioppe & hierosolyma. Ceteras autē gazā & iadara & Hippō
 alias Hypion regno auulsa syrię cesar adiecit. Erāt autē redditus archelai: sexcēta talēta. ¶ Quin & sa-
 lomē pręter illa quę testamēto regis ei relicta fuerāt. iānię dominā & azoti & phaselidos idē cesar con-

Legarum Salo-
 me Cesār auxit.

stituit regiāq; apud ascalonē largitus est ex quibus oibus talētorū sexaginta redditus colligebātur do-
 mū vero eius enarchie alīs tetrarchie subiugauit archelai. ¶ Cū autē ceteris quoq; herodis p̄pijs testa-

Anti. li.
 xvii. ca-
 pita. xv.
 ege. li.
 q. cap. i.

Ant. li.
 xvi. ca-
 pita. xv.
 ege. li.
 ii. cap. i.

A mēto relicta soluisset: duas eius filias virgines extrinsecus quingētis milibus pecunię donauit: easq; nuptū ferorę filijs collocauit. ¶ Diuiso autē herodis patrimonio etiā sibi relictas ab eo facultates ad mille talenta iidem distribuit exceptis suo nomini quibusdam rebus vilissimis propter honorem defuncti.

¶ Iudeus quidā iuuenis alexandro quem herodes occiderat simillimus spe fallendi Romā veniens mentitus est alexandrum sociū habens iudeū oēs regni actus congnoſcentē hic a Iudeis multis muneribus donatus quasi rex a paternis amicis deduceretur tātaq; multos clemētia coeperat vt illū sella portaret & regale obsequiū proprijs sumptibus exhiberēt. Cēsār vero alexādrī vultum optime cognoscens: celadū quendam vt adolēscenē adducat misit quo cōspecto statim cōiectura personę cognouit differentiā: & de aristobolo fratre percūtantibus saluum quidē esse & apud cyprum degere cōmemorabat cēsār autē cognita veritate risit fraudisq; actorē iussit interfici & filium alexandrum propter corporis habitudinē remigum numero inseruit. Archelao autē tūc iudeis & samaritis abutēte cōtra ipsum vtriq; ad cēsārē legatos mittūt qui in exilium pellitur in viennā hic em priuſq; vocatur somniū viderat quod symō esseus exponēs dixit varias rerū mutationes expertū fore moriturū. Glāfira quoq; eius vxor archelai capadocię regis filia quę prius alexādro eius fratri vxor fuerat visionem vidit qua exposita vix biduū superuixit mortuo itaq; archelao copiniū a cēsāre missus est regere iudeā tūc prouinciā factam. Symō vero galileus iudeos cēsāri tributa prohibebat soluere. Capitulum sextum

Ant. li.
rv. ca.
p. xvi.
Ege. li.
ii. ca. ii.

Interea quidā iuuenis natione iudeus apud aliquē libertinū romanū i sydomorū opicō educatus illū se format similitudine quē herodes necauerat alexādrū esse mētēus. fallēdiq; spe romā venit. Huius autē facinoris habebat sociū quendā iudeū secū oēs regni actus optime scientē: a quo instructus affirmabat eorū se misericordiā q̄ sui atq; aristoboli occidendi causa missi fuerant similibus corporibus subditis morti esse subreptos. Deniq; his multos iam iudeos fefellerat in creta degētes ac liberaliter illic acceptus. melūq; inde trāsmisus. ibiq; āpliore quęstu cumulatus etiā hospites suos magna verisimilitudine romā secū nauigare pellexerat. Erat postremo delata i dictarchiā multisq; mueribus a iudeis eius loci donatus quasi rex a paternis amicis deducebatur. Ad hoc enī fidei pcesserat formę similitudo: vt qui alexādrū illū viderāt planeq; nouerāt: hunc eū esse iutarēt. Igitur oēs etiā romę iudei vīlendi eius studio circūfusi properabāt: & infinita multitudo per vicorū angustias quocūq; ferebatur cōueniebat. Tanta nāq; clemētia multos ceperat vt illū sella portaret: ac regale obsequiū proprijs ei sūptibus exhiberēt. ¶ Sed cēsār alexādrī vultū optime sciēs accusatus em apud eū fuerat ab herode & si prius q̄ videret hoiem fallaciā similitudinis animaduertērat. Hilariori tamen animi spe nō nihil indulgēdū putauit & celadū alias Ladū quēdā qui alexādrū cognosceret misit vt adolēscenē ad se adduceret. Qui illo cōspecto: istari personę differentiā cōiectura deprehendit. Maxie autē vbi corporis eius duriciā & seruile formā cōsiderauit intellexit omne cōmētū satis aut cōmotus est dictorū eius audacia De aristobolo autē percūtantibus saluū quidē esse illū cōmemorabat cōsulto vero nō adesse: quia apud cyprum degeret cauēdo insidias. Minus em circūueniri se posse disūctos. Itaq; ladus quidē ab alijs ei separato vitā dixit a cēsāre primū fore si tantę fraudis prodidisset auctorē. Id autē se facturū ille pollicitus ad cēsārē sequitur & iudeū idicat qui formę suę similitudine abusus esset ad quęstū. Tāta em dona eū ex cuitatibus singulis abstulisse docuit quāta viuis alexāder accepisset. Risit his cēsār: & fallū quidē alexādrū ppter habitudinē corporis remigū nūero inseruit: suāforē vero eius interfici iussit. Meliesibus alias Melias autē iupm detinētū p amētię p̄cio satis esset iudicauit. Enarchia alias tetrarchia vero suscepta memor discordię superioris archelāus nō solū iudeis sed etiā samariēsisbus crudeliter abusus est. Nonoq; p̄cipitū ano legatis cōtra se ab vtriq; ad cēsārē missis: ipse quidē i exiliū pellitur i viēna gallie ciuitate primoniū vero eius thesauris cēsāris adiudicat. Quē quidē priuſq; euocaretur ad cēsārē hmōi sōniū vidisse cōmemorauit. Nouē aristas plenas & maximas a bobus comedi sōniauerat. Accitos deide vates caldeorūq; nonnullos: quidnā illo putarent indicari sōnio cōsuluerat. Alijs autē aliter interpretantibus. Symō quidam esseus genere dixerat aristas ānos arbitrari bouesq; rerum mutationes eo quod āgros arando verterēt ac mutarēt. Ideoq; regnaturū illū quidē esse tot annos q̄ significaret numerus aristarum. Varias autē rerum mutationes expertum esse moriturū. Hisq; auditis quinq; diebus post idē archelāus ad causā dicēdā est euocatus. ¶ Dignū autē memoria duxi etiam coniugis eius glāfirę sōniū archelai filię capadocum regis referre. Quam cum Alexander prius habuisset vxorem frater huius de quo loquimur herodis regis filius a quo ille interfectus est sicut iam designauimus post illius mortem. Iube alias Iohato regi libię nuptam eoq; defuncto domum reuerſam domiq; apud patrem in viduitate degentem enarches archelāus vbi cōspexit ad hoc amoris succensus est vt eam statim repudiata cōiuge sua marianne sibi copularet. Hęc igitur breui tempore postq̄ in iudeam redijt videre visa est instantē sibi alexandrum dicere. Satis fuerat tibi libicum matrimonium: sed tu illo non contenta rursus ad meos p̄cnates reuerteris audissima viri

Ant. li.
rv. ca.
p. xvi.
Ege. li.
ii. ca. ii.

Ege. li.
ii. ca. ii.

C

Ant. li.
rv. ca.
p. xvi.
Ege. li.
ii. ca. ii.

Herodes herodis facultates fideliter distribuit & pauca vilissima propter honorem defuncti sibi retinuit.

Iudeus quidā iuuenis alexandri perempto similis mentitus a alexādrū spe fallēdi romā venit habēs iudeū sociū omnes regni actus, optime sciētem. &c. Cēsār alexandri vultū optime cognoscēs celadū quēdā vt adolēscenē adduceret misit quo cōspecto statim personę differentiā cognouit cōiectura & de aristobolo interrogat. &c. ¶ Cēsār cognito fraudis auctore ipsum iussit interfici & filium alexandrum remigū nūero inseruit Symō esseus sōniū interpretatur

Somniū coniugis archelai glāfirę quę prius a alexandro fuerat vxor huius firi.

Liber secundus Iosephi Iudei

Glasira expoli-
to somnio stati
moritur.

tertij quodq; grauius est mei fratris iuncta matrimonia. Et quidem non dissimulabo cōtumeliā teg-
licet inuitā recuperabo. ¶ Atq; hoc exposito somnio vix biduū superuixit. Igitur archelai finibus in
puinciā circūscriptis pcreator equitū apud romanos copinū missus est ea sibi a cesare ptāte madata
hoc disceptāte galileus qdā symō noie defectiōis arguebat qd indigenas icieparet si tributū romanis
pēdere paterēt dñoiq; post deū ferre mortales. Erat em̄ proprie sectę sophista nulla in re similis alijs

¶ AEGESIPPVS post hāc historiā libro. ij. ca. iij. ponit famosū ludibriū pauline romanę vxoris
pudicissimę saturnini & Mūdi emeriti equestris eius amore succēsi quod hic omisit. Iosephus repe-
te. sed ad lōgū psequitur illud libro decimo octauo Antiquitatū caplo sexto. Aegesippus insup ibidē de
pilatimalicia q xpm̄ morti adiudicauit de quo Iosephus libro eodē caplis. iij. v. vij. Etiā & herodis an-
tipę adulteriū & crudelitātē ponit q iohānē baptistā occidi fecit de quibus Iosephus libro eodē. ca. ix.

¶ Tria apud iudeos philosophorū genera Esserum scilicet phariseorum & saduceorū Esserum
enim maxime sunt laudis religioq; pcepua nuptias cōtemnunt nō quia humani generis succēssionē
censeant perimēdam: sed quia cauendam feminarum intēperantiā putant nullam earumvni viro si-
dem seruare credētes diuitias cōtemnunt omniaq; apud eos sunt cōmunia. Squalorē corporis decorē
putant dūmodo semper sint in veste candida. Cōmunium rerum indiuisos habent procuratores/ ne-
q; locū certum habentes aduenientibus suę sectę professoribus quicquid habent prōptissime exhibēt
neq; quicq; cū peregrinantur portant pter arma cōtra latrones. In qualibet ciuitate specialis hospitū
curator constituitur. Vestimēta autē aut calcheos nunq mutant nisi vetustate consumantur permuta-
tio in eos non mercatura exercetur. Pcepue circa deum religiosi nihil prophani ante solis ortum lo-
quūtur. Hora quinta in vnum cōgregati lintheis pcepincti corpus frigidis aquis abluunt Sacerdos ci-
bum oratione pūuenit & post prandium datorem victus deum laudibus canunt/ Sacris deq; ositis ve-
stibus ad opera redeunt reuersiq; similiter cum hospitibus cenant In duobus sunt sui iuris scilicet sub-
uenire dignis: & indigentibus. Sed cognatis aliquid dare sine curatoribus est interdētū. Maximi sunt
fratundie moderatores. Studiosi sunt circa veterum scripta maxime quę aīe & corpori expediant eli-
gentes hi autē alios se cum nō facile recipiunt. primo per annum differentes extrinsecus cōmorari de-
inde post cōtinentię ostentionē duobus annis mores pbantur prius autē q cōm incipiat habere ci-
bū magnis adiurat se execratiōibus primū qdē secuturū deū deide circa hoies seruare iusticiā neq; spō-
te cuiq; nocere/ in quos oēs odijsse/ oibus fidē seruare maxime picipibus. Neq; absq; dei volūtate ad
pripatus accedere potentiā. Et si quis pēsit nunq abuti ptāte neq; viribus ptātis sed neq; veste aut
ambitioso ornatu reliquis eminere veritatē diligere aīam purā ab iniustis seruare cōpendijs fugere la-
trocinia deprehēlos vero i peccatis a sua cōgregatione depellūt & quādoq; morte cōsumūt. Nō mi-
nus q ciuitatū cōgregati iudicia faciūt. Sabbato vētrē nō purgāt/ alijs aut diebus foueā dolabra facien-
tes dimissa voce cōtegētes ne sedz diuino splēdori iniuriā faciāt i eadē foueā avētris onere leuāt & terrā
reducūt/ discernūt aut iter se scdm̄ susceptę abstinentię tpa i ordines qtuor. Lōgissime viuūt ppter sim-
plicitatē victus. Forū aut maxia cōstātia i romano bello pbata est q gaudētes quęq; ne legislatorē of-
fēderēt supplicia pēssi sūt. Corpa dicūt corruptibilia aīas vero imortales corporibus qsi carceribus im-
plicatas bonę aīarū loca vltra oceanū ponūt amēna & delectabilia. Malārū vero pcellosa loca & hi-
berna plena gemitibus. Inter eos aliq futura certissime pñciāt. Aliud est esserorū collegiū ab alio solū
i mīmonij opione differēs hic ei castissime mīmonio vtūt: nūq ad pgnātē accedētes: & eos q cōtinuā
tenēt cōtinētā dānāt dicētes si i eadē oēs velint ire sniam defecturū cōfesti genushūanū. Phariseorū se-
cta certiorē legalīū ritūū noticiā pfitef & fato deoq; vniuersa deputās. Aīam oēm icorruptā esse/ aīas bo-
norū trāsire i alia corpa iprobōrū aut iterminabili supplitio cruciari affirmat. Saducei aut fatū negant
& deū extra oēm mali patrationē īspectionēq; cōstitūt/ aīarū aut gñaliter vel supplicia denegant vel
honores pharisei sūt sotiales Saduceorū vero inhumana est conuersatio. Capitulum septimum.

¶ Tria philoso-
phorū apud iu-
deos genera.
Nuptias contē-
nunt esse. Nota
causam.
Diuitiarum con-
temptores esse.
Oia coia esseis.

¶ Tertiū vero qd etiā pbabilius habet essei colūt: gēte qdē iudei verū iter se muto amore iūctis
fimi & q pter ceteros voluptates qdē quasi malefici auitaret cōtinētā vero seruare neq; cu-
piditati succumbere virtutē maximā ducerēt. Itaq; nuptias quidē fastidiūt alienos vero filios dū ad-
huc molles sūt eruditioni traditos p cognatis habētes suis moribus diligēter īstīuūt nō quia coniugia
vel hūani gñis successiōē cēseāt pimēdā sed q cauedā putāt itēperantiā feminarū: nullā earū vni viro
fidē seruare credētes. Quī & diuitiarū cōteptores sunt: rerūq; apd eos comunicatio āmirationi habet
Neq; iueniās alteri alterū opulētia pstare. legēq; sibi dixerūt vt q disciplinā suā sectari vellent: bona cō-
turbernio publicaret. Ita em̄ fore ne vel paupertatis hūilitas apparet: sed pmixtis
facultatibus veluti iter fies vniū esse oīm patrimonij. Probō aut ducūt oleū & si quis vel inuitus vni-
ctus fuerit mūdicijs corpus absterget. qm̄ squalorē decorē putant: dūmodo se per inueste sint cādida.

D
Ant. li.
xviii. ca
pitulo. i
E gclip-
pas u. l.
cap. iii.

E

Ant. li.
xviii. ca
F

*Tria phorū genera apud Iudeos
de quibz et sup li. 10 anti. ca 1 fo. 168*

- A** Designatos autem communium rerum procuratores habent: & ad usus hominum singulos indiu- Indiuisos hnt
fos. ¶ Non est autem illis vna ciuitas certa: sed in singulas multa domicilia transferunt & aliunde ad. cōmuniū rerū
uentientibus sectę suę professoribus quicquid habent promptum exhibent quasi proprium. Deniq; procuratores.
tamq̃ consuetissimi ad eos ingrediuntur: quos nunq̃ ante viderunt. Hięc est q̃ cum peregrinant pro-
pter latrocinia tantum armantur: neq; præterea quicq̃ ferunt. ¶ In singulis autem ciuitatibus ex eodē In qualibet ciui
collegio specialis curator hospitum constituitur qui eorum vestimenta ceteraq; vsui necessaria tueat. tate spcialis cu
¶ Amictus autem cultusq; corporis omnibus pueris in metu & sub cura magistrī agentibus: par est. rator hostiū.
Nec vero vestitum siue calceos mutant: nisi aut omnino conscissis prioribus: aut longi tēporis vsu cō-
sumptis. ¶ Nihil autem inter se mercantur aut vendunt: sed egenti quisq; quod habeat prebens refert
ab eo quod ipse non habeat. Quamvis etiam sine permutatione cunctis libera sit facultas a quibus li-
buerit: accipiendi quod opus sit. ¶ Præcipue circa deum religiosi sunt. Namq; ante solis ortum nichil Circa deū reli-
prophani loquuntur sed ei patria quedam vota celebrant: quasi vt oriant: præcantes deinde ad (quas giosi
singuli nouerint) artes a curatoribus dimittuntur. Cumq; vsq; ad horam quintam studiose fuerint ope Hora quinta in
rati: rursus in vnum cōgregant: lintheisq; præcincti velaminibus ita corpus aquis frigidis abluunt atq; vnū cōgregant
hac lustratione facta in ea seereta coeunt: quo neminem alterius sectę hominem aspirare concessum lintheis p̄cincti
est. Ipsiq; purificati. vultu in sanctum quoddam templū in cenaculū veniunt. Quibus ibi cum silentio corpus frigidis
residentibus pistor quidam panes ordine vnum autem vasculum ex vno pulmento singulis cocus ap- aquis abluētes,
ponit. Deinde voce cibum sacerdos anteuenit: neq; gustare quemq̃ fas est: nisi prius deo celebres ora-
tio. Post finem quoq; prandij vota repetunt. Nam & cum incipiunt & cum desinūt: quasi datorem vi-
ctus deum laudibus canunt. ¶ Tunc veluti sacris illis depositis vestimentis vsq; post meridiē ad ope- Sacris deposti-
tus se conferunt. Reuersiq; inde similiter cenant: confidentibus etiam hospitibus si quos fortasse in- tis vestibus ad
teruenisse reperint. Neq; vero clamor vnq̃ tectum illud neq; tumultus in quietat: cum etiam loquendi opa redeunt re
ordinem aliis alij cedat: eorumq; silentium extra tectum constitutis archanum quoddam videat hor uersiq; s̄lir ce-
ribile. Cuius quidam rei perpetua sobrietas causa est quoq; apud eos edendi ac potandi modus satū- nāt cum hosti-
ritate definitur. ¶ Sed quamuis aliquarum rerum nihil sine precepto faciunt curatoris in his tamen bus.
duobus hoc est in adiuvando & miserando sui iuris sunt. Nam & subuenire dignis cū opus est suo ar- In duobus sunt
bitrio cuiq; licet atq; indigentibus alimenta porrigere. ¶ Sane cognatis donare aliquid sine curatoris sui iuris sc̄ sub-
bus interdictum est. ¶ Idē iraundię moderatores iusti sunt: indignationē cohibent: fidem tuent pa- uenire dignis
ci obsecundant. & omne quod dixerint iure iurando fortius habent ipsum iustitiam quāsi perituro atq; idigētibus
B deterius vitant. Iam enim mendatio condemnatum arbitrant. cui sine deo non creditur. ¶ Summum alimēta porrige
autem studium veterum scriptis adhibent: ea maxime inde quę animę & corpori expediant eligētes. re sed cognatis
Hinc illis morborumq; remedia stirpes medicas quamq; vim propriam singuli lapides habeat animā dare aliqd sine
tibus conquiruntur. ¶ Sectę vero suę studiosis non statim cum eis vna collectio sed per annum inte- curatoribus est
grum extrinsecus commoranti cuiq; eundē victus ordinem tribuunt dolabram quoq; & quod prædi- interdictum.
tię dederit: accedit etiam ad communem cibum & purioribus ob castificationem scilicet aquis parti- Qd non facile
cipat: neq; tamen in conuentu assumitur. Post ostensionem quippe cōtinentię duobus alijs annis mo- alios secti reci-
res eius probantur. Cumq; dignus apparuit. tunc demum in consortium assumitur. ¶ Prius vero q̃ in- piūt sed differt
cipiat cōmunem habere cibū magnis execrationibus adiurat se primum quidē secuturū deum dein- prio p̄ annū dei
ceps quoq; erga homines seruare iustitiam & neq; propria sponte nocere cuiq; neq; precepto obesse de per duos.
quintummo iniquos oēs odisse & collaborare iustitię semper sectatoribus: fidem omnibus seruare ma- Modus p̄stien-
xime vero principibus. ¶ Neq; enim absq; voluntate dei cuiq; cōsentire posse ad principatus poten- di essenor; val-
tiam accedere. Si vero ipse ceteris præsit numq̃ abuti numq̃ abusum viribus potestatis ad cōtume- de notādus.
liam subditos: sed neq; veste aut ambiciofo aliquo ornatu reliquis eminere veritatē semper diligere: Quō ad princi-
C & habere p̄positum cōvincere mentientes. Manus vero a futuro & animam puram ab iniustis serua patū assumunt
re cōpendijs: & neq; aliquid de misterijs consecratis celare neq; prophanis eorum quippiam publica & quō assumpti
re etiam si in re tanta quippiā morte compellat. Super hæc autem addunt nihil se de dogmatibus ali- se debeāt hēre
quid quę ipsi susceperint tradere: fugere autem latrocinia & conseruatum in similiter dogmatis sui li- erga subditos.
bros angelorumq; nomina. his quidem execrationibus explorant & quasi p̄muniunt accedentes. Punitiō i delin-
¶ Deprehēsos vero in peccatis a sua congregatione depellunt & si quis taliter fuerit condēnatus mise- quētes granis,
rabili morte plerumq; cōsumitur. Illis quidem iuramētis acerbis obligatus neq; capere ab alijs oblatū
cibum potest. Herbas vero pecudū more decerpens & fame exesa mēbra corrumpunt. Ob qd etiam
plurimos plerumq; miserati & extremū agentes spiritum receperunt sufficiētē esse pro peccatis eo-
rum quę vsq; ad mortē duxerit poenā fuisse censentes. ¶ In iudicijs vero sunt diligentissimi atq; iustissi-
mi. Disceptant autem non minulq̃ centum in vnum eodē. Quod autē ab his decretum fuerit immo
D. iij.

Liber primus Iosephi Iudei

quā rex sup tem
pli portā collo
cauerat destrue
re & tollere mo
nuerūt. &c.

Dux regis iuue
nes fere quadra
ginta qui aqul
lā aureā securi
bus absciderant
captos regi prē
sentauit qui oia
cōfessi sunt con
stanter. &c.

Multiplex He
rodīs morbus
Febri Prurigo
Colica passio
Podagra Infla
tio vētris putre
do testiculorum
vermes generās
membrorū oim
contractio.
Multibus & re
storibus multā
diuidit pecuniā

portam rex aquilam collocauerat auream eamq; tunc monebant sophystę vt tollerēt pulchrum esse dicantes. Etiam si quod inde periculum immineret pro legibus patrijs mori nō recusare. Sic enim de cedentibus & animam immortalem: & bonarum rerum sensum perseuerare perpetuo. Minus autem fortes & sapientię suę nescios amare animam imperitia magisq; morbo cupere q̃ virtute defungi. Dū hęc illi differerent rumor subito peruagatur regem fere iam mori. Vnde etiam confidentius adolescētes conamen adorsi sunt. Ipsosq; merīdie cum plurima multitudo versaretur in templo: dimissam funi bus aquilam ex tecto auream securibus abscidebant. Quare statim regis duci nunciata: non parua si le comitatus manu cucurrit ad templum: & prope ad quagraginta iuuenes cōprehensos regi exhibu it. Qui primum interrogati an aquilam ipsi auream cōcidere ausi essent fecisse confessi sunt. Deinde quo iubente: lege patria respōderunt. Dum vero quid tantum exultarent quibus mors immineret ab his quereretur: quia post mortem bonis plurimis frui sperarent: asseruerunt. His itaq; rex commotus: ma gitudine irę morbum superat: atq; in concionem procedit. Deinde multum in eos quasi sacrile gos inuectus & q̃ occasione legis patrię quēdam maiora temptassent veluti impios dignos esse sup plicio iudicauit. Populus autem metuens ne per multos iret questio pręcabatur vt primum facinoris sualoribus deinde in eo deprehensis poene subditis: cēteris indignationē remitteret. Tandem igitur exoratas. & ipsos rex qui funibus dimissi erant: eum sophistis viuos incendit & reliquos qui vna com prehen si sunt obruncandos carnificibus tradidit. ¶ Hinc totum eius corpus morbo occupatum: va rijs doloribus differebatur. ¶ Nam febris quidem non mediocris erat. ¶ Prurigo autem intollerabi lis habebat omnem corporis superficiem. ¶ Assiduis autem vexabatur coli tormentis. ¶ Pedesq; tā q̃ ex intercutis vitio tumuerat. ¶ Cum & inflatio vētriculi. ¶ Putredoq; testiculorum vermiculos ge nerans. ¶ Pręterea creber anhelitus & irrupta eum suspiria membrorumq; omnium contractio fati gabat: vt qui hęc ad diuinitatem referrent. poenas eas esse dicerent sophystarum. ¶ Ille autem quā uis cum tot vitiorum cruciatibus luctaretur: vitę tamen cupidus erat: & remedijs excogitatis salutem sperabat. Deniq; iordanem trāsgressus apud callironem alias Calichon aquis calidis utebatur quę in lacum feracem bituminis/ quę asphaltidis vocatur/ effluentes pro dulcedine potui sunt. Ibi autem cor pus eius quod medicis oleo calidiore foueri placuerat in archam plenam dimer sum ita dissolutū est: vt etiam lumina quasi mortuis resoluta torqueret. Deinde perturbatis qui eum curabant. ad clamorē quidem respicere visus est. Desperata vero salute militibus quinquagenas dragmas: multamq; pecu niam rectoribus atq; amicis diuidi iussit.

¶ Herodes mortī proximus nobiliores iudeos iubet in ypodromo concludi & Salome sorori suę eius q̃ marito omnes/ cum spiritum efflauit/ pręcepit occidere vt eum omnis iudea diem mor tis suę illachrimaret. Tunc quoq; litterę mortis agmes & Antipatri condemnationis de roma appor tantur. Herodes autem morbi doloribus victus seipsum malum parando cultello occidisset nisi Acia bus eius nepos manum tenuisset Antipatrum vero fiduciam repertentem & custodibus munera poli centem missis satellitibus iubet rex occidi & sine honore in hircania sepeliri a cuius morte die quin to anno regni postq̃ Antigonom interfecit. xxxiij. & anno. xxxvij. postq̃ rex a Romanis est declara tus in rebus domesticis infeliciissimus moritur: quo mortuo Salo victos liberauit. Ptholomeus vero anuli regis custos militum conuocata multitudine regis voluntatem declarans: Archelaum regem p clamauit Cui populus & milites congratulati sunt Hunc ad sepeliendum regem operam dederunt ni hilq; munificentię est prętermissum maximaq; cū pompa in herodiō castello vt iusserat est sepultus.

¶ Capitulum tricesimum secundum.

Herodes mortī
proximus nobili
ores iudeos iu
bet in ypodro
mo concludi &
Salome sorori
eiusq; marito p
tis. Vos viros qui habentur in custodia cum animam. efflauero statim militibus circundatis occidite
cepit vt eos in
die mortis oēs
occidant. &c.
Herodes fratrē
parando pomū
occidisset nisi a
ciabus manū te
nuisset.

Vm autem rediens ad hierichonta venisset: atra iam bli correptus & poene ipsa morte ni nitabatur factum nefarium excogitauit: Collectos enim huius vici ex omni iudea nobilio res in loco cui nomen est ypodromo concludi pręcepit. Deinde sorore Salome & Alexio eius marito ad se vocatis scio inquit mortem meam festis gaudijs celebraturos esse iude os. Verum per alios lugeri potero & pręclarissimos honores assequi sepulture: si / quę pręcipio/ feceritis. Vos viros qui habentur in custodia cum animam. efflauero statim militibus circundatis occidite vt etiam inuita omnis michi iudea omnisq; domus illachrimet. ¶ Et simul his mandatis legatorum quos romam miserat epistolę sunt allatę: quibus agmen ancillam iussu cęsarıs iteremptam & antipa trum morte damnatum esse indicabatur. Quinetiam si pater eum in exilium dare mallet: idq; permi sisse cęsarem scriptum erat. ¶ Herodes autem paululum hoc nuncio recreatus. rursumq; doloribus parando pomū victus: nam inedia iussisq; pariter violentia distendebatur: fatum peruenire conatus est. Sumptuos occidisset nisi a malo: etiam cultellum poposcit. Sic enim comedere consueuerat. Deinde circumspēcto ne quis arbi ciabus manū te ter impediret tanq̃ se percussurus dexteram iussit Cumq; aciabus consobrinus eius accurrisset ma numq; continuisset: violatus maximus in regia statim quasi rex ess: mortuus excitatus est. ¶ Eo p.

Anti. M.
xvi. c. ix
§. li. i.
cap. xlv
h

F

Anti. li.
xvi. c. ix
§. li. i.
cap. xlv

Anti. li.
xvi. c. ix
§. li. i.
cap. xlv

Ape audito antipater fiduciam repetit. Ierusalem iam custodes promissa etiam pecunia rogabat ut se sol-
nerent atque dimitterent. Quod eorum princeps non solum ne fieret oblitus: sed etiam regi velociter nu-
ciavit. Ille autem fortius exclamans quod vires egrotantis valebant. continuo satellitibus missis occidit
antipatrum: mortuumque sepelire precepit in hyrania. ¶ Deinde rursus corrigit testamentum & suc-
cessorem quidem Archelaum natu maximum antipatri fratrem scripsit: retrarcham vero Antipham.
Post interitum autem filij quinq; diebus exactis moritur annos quidem triginta quatuor ex quo in-
terfecit Antigonom regno potitus: triginta vero & septem postquam rex a romanis declaratus est. Et in
alijs quibus omnibus rebus secunda fortuna usus est: ac si quis alius. Regnum enim quod priuatus si-
bi quesierat: tanto conseruatum tempore filiis suis reliquit. In rebus autem domesticis infelicissimus
fuit. ¶ Salome autem (antequam resciret mortem regis exercitus) cum marito progressa victos absoluit
quos occidi mandauerat: ipsum dicens mutasse consilium & vnumquemque iussisse domum dimitti at-
que ita per hos abeuntes militibus indicatur. ¶ Quibus in concionem cum alia turba in amphitheatrum
apud hiericon collectis pthomeus anuli regis custos quo signare solitus erat & illum fortunatum
cepit dicere & multitudinem consolari. relictamque ab eo militibus epistolam recitauit in qua multum
rogabat ut beniuolo animo successorem suum fouerent. Deinde post epistolam testamentum legebat:
in quo philippum quidem trachonis proximarumque regionum tetrarcham vero sicut supra diximus
antipham. regem autem archelaum scripserat. ei denique anulum ad cesarem ferre mandauerat. obli-
gnatamque regni administrari noticiam. Omnium namque dispositionum suarum dominum & confirmato-
rem esse cesarem voluit. Cetera vero seruari iuxta superius testamentum. ¶ Quo perlecto confestim
clamor secutus est omnium archelao gratulantium militumque: per cunctos & populos adeuntes suam
promittebant. deique beniuolentiam precabantur. ¶ Hinc ad sepellendum regem operam contule-
runt. Nichil autem munificentie pretermisit archelaus: sed omnem ornatum extulit regnum in funeris
pompa ducendum. Lectus quidem totus erat auro gemmisque distinctus: choros autem purpura va-
riatus: corpusque velatum super eum itidem purpura: capiti autem dyadema erat impositum. corona
vero desuper aurea: sceptrumque ad dexteram. ¶ Et circa lectum filij cum propinquis preterea satelli-
tes agmenque trachium germanique & galathe velut ad bellum instructi omnes antecedeabant. Cetera
vere militum manus armata: duces suos ordinumque principes sequebantur decenter. Quingenti autem
serui ac liberi odores ferebant. Corpus autem per ducenta stadia portatum est in castellum Herodion
ibi que secundum ipsius regis mandata sepultum est. Et herodis quidem hic finis fuit.

¶ Explicit Liber Primus.

¶ Incipit Liber Secundus.

¶ Archelaus diebus septem lugendo patrem consumptis: epulisque ferialibus prolixo popu-
lo exhibitis (hic enim mos multos iudeorum ad inopiam redegit) candida indutus veste processit ad
templum ibique varijs fauoribus exceptis, a plebe humanissime vulgus recepit nomen. quia regnum
donec a Cesare fuisset confirmatum recusauit. Tuncque gaussa multitudo magnis petitionibus metem
eius tentare cepit qui in gratiam populi cunctis postulatis facile annuebat post meridiem autem su-
scitata est aliquorum pro morte iniusta iuuenum qui aquilam de templi porta abstulerant: maxima se-
ditio quos Archelaus verbis magis quam vi sedare volens magistrum militem mittit rogans ut quiesceret
sed illum lapidibus perturbauit unde Archelaus die festo Azimorum ne cresceret seditio armatorum
misit cohortem quorum vulgus multos lapidibus interfecit vulnerato. Chiliarcho iudeorum vero in
sacrificijs occupatorum alijs fugientibus tria milia occisa sunt. Archelaus autem Philippo fratre re-
gni dimisso procuratore Romam cum matre & amicis iuit & Salome ysa cum filiis Sabinus vero Sy-
rie procurator pro conseruatione pecuniarum Herodis venit in iudeam quera varus inhibuit ipse tamen
Archelao romam profecto hierusalem veniens regiam tenet & custodibus euocatis pecuniarum ra-
tiones discutere conatus est.

Capitulum Primum.

VRBARIUM autem novarum principum fuit Archelao Romam proficiscendi neces-
sitas. Diebus enim septem in lugendo patrem consumptis epulisque ferialibus prolixo
populo exhibitis hic autem mos apud iudeos necessarios multos ad inopiam redegit:
nam qui eum necauerit impium estimatur candida veste indutus procedit ad tem-
plum ibique varijs fauoribus exceptis a plebe ipse quoque in excelso tribunali solioque auro
ornatus humanissime vulgus admittit: eisque & sepultura patris sedulo curauissent gratias
agere: quos sibi quasi certo iam regni magnos honores habuissent. Verum se in aut non potestate solum in-

Antipatrum possi-
cete custodibus
munera missis
satellitibus rex
iubet occidi & si
ne honore sepe-
liri.

In rebus dome-
sticis infelicissi-
mus fuit.
Salome mortuo
herode victos
absoluit. &c.

Fauor populi Ar-
chelao.
Herodis sepul-
tura pomposissi-
ma & ornatis-
sima.
Ordo assistentium
in funere.
Herodis corpus
in castello hero-
dion sepultum.

Sumptuosa sepul-
tura iudeorum
multos ad ino-
piam redegit.

Anti. li.
xvi. c. 7
eg. li. 1.
ca. xiv.

Anti. li.
xvi. c. 7
eg. li. 1.
ca. xiv.

Anti. li.
xvi. c. 7
eg. li. 1.
cap. 1.

Liber Secundus Iosephi Iudei

terim sed etiam ipso regis nomine temperare donec a cesare sibi fuerit confirmata successio: qui etiam testamento rerum esset omnium dominus constitutus. Idcirco enim se apud hierichonā voluntati ex-
ercitus restituisse: cum sibi diadema voluisset imponere. Ceterum acritate ac benivolentia eque mili-
tibus etiam populo plenam se vicissitudinem relaturum si ab his quorum etiam esset imperium cer-
tus rex declaratus fuisset studiumque sibi fore ut erga illos rebus omnibus patre melior appareret.

Pp̄li varia peti-
tio ab archelao
nono rege.

Seditio aliquo-
rū p̄ morte inu-
sta iuuenū q̄ a-
quilā de templi
porta amouerāt
hi enī pontificē
quē herodes in-
stituerat reijciē-
dū p̄clamāt &c.
Archelaus ma-
gis verbis q̄ vi
sedare turbatos
volēs magistrū
militū mittit ro-
gans ut quiesce-
rent quē lapidi-
bus p̄turbāt &c.

Tria milia die
festo alijs fugiē-
tibus cesa sunt.
&c.

Archelaus (Phi-
lippo fratre dū
missio regni pro-
curatore) romā
cū matre & ami-
cis iuit Salome,
q̄ vna cū filiis
suis. &c.

His gaudia multitudo statim eius mentem magnis tentare petitionibus cepit. Namque alij tribu-
ta leuari: alij vestigalia tolli. quidem solui custodiam acclamabant. Cunctis autem postularis in gra-
tiam populi facile annuebat Archelaus: deinde celebratis hostijs cum amicis erat in epulis. ¶ Ecce
autem post meridiem congregati non pauci nouarum rerum studiosi vbi communis luctus de rege
cessauit: propria lamenta suscipiunt: flentes eorum casum quos propter abscissam ex porta templi a-
quilam auream Herodes morte damnauerat: dolor autem nō occultus erat sed clarissimis questibus
fletusque iusto & planctu ciuitas personabat: virorum causa videlicet quos pro templo ac legibus pa-
trijis interfuisse dicebant. Eorum autem mortis penas ab illis quos herodes pecunia donasset repeten-
tes esse clamitabant. Ac primum quem is constituerat pontificem reijciendum atque alium pietate pre-
stantem magisque purum optari debere. Quibus & si mouebat Archelaus ad vitionem: tamen eū pro
fectionis festinatio continebat. metuentem ne si multitudinem reddidisset inimicam: motu eius impe-
diret. Quamobrem monendo magis q̄ vi experiebatur sedare turbatos missosque magistro militum ut
quiescerent eos rogabant. Sed illum seditionis auctores vbi ad templum venit priusq̄ verbum faceret
lapidibus perturbant & alijs post eum mactēdi sui gratia missis: multos enim allegabat archelaus ira-
cunde omnia responderunt neque si numero aucti fuissent ociosi fore videbant. ¶ Itaque instante Azi-
morum festo die qui apud iudeos pascha vocatur plurimarū victimarū copia plenus infinita qui-
dem ad templum ex agris multitudo religionis causa descendit cum illi qui sophistas ingebat in pha-
no consistenter nutrimenta seditioni querentes. Hoc autem metu Archelaus anteq̄ omnem populū
morbus iste corrumperet cohortem militum & chiliarchum qui etiam seditionis principes comprehē-
derent eo dirigit contra quos omne vulgus excitatum multos lapidum ictibus interfecit. Saucius ve-
ro chiliarchus vix elabatur. Et illi quidem statim veluti nichil mali factum esset ad celebranda sacra cō-
uersi sunt. Sed Archelao sine cede iam multitudo comprimi posse non videbatur. Quamobrem totum
illis immisit exercitum: pedites per ciuitatem simul omnes: equitesque per campum. Qui cum sacrifi-
cijs occupatos singulos inuasissent: prope ad tria milia hominum occidunt: reliquam vero manū per
muros proximos deiecerunt. Precones autem sequebantur Archelaum: iussu eius vnumquemque ut do-
mum rediret ammonendo. Itaque cuncti neglecta dei festiuitate abierunt. ¶ Ipse autem cū matre nec-
non & Popla & Ptholomeo & Nicholao amicis ad mare descendit: relicto Philippo regni procura-
tore itemque rerum familiarium curatore. Vna vero aggressa est cum filiis suis Salome: fratrisque regis fi-
lij genere: specie quidem velut Archelao ad obtinendam successionem adiumento futurū certa vero
causa quę contra leges in templi admittenda fuerant delaturi. ¶ Interea sit illis cesareę sabinus obulam
Syrie procurator ad iudeam veniens: ad pecunias custodiendas Herodis. Quem vltius progredi va-
rus inhibuit multis accitis Archelai precibus: intercedente Ptholomeo. Et tunc quidē Sabinus in gra-
tiam vari neque ad arces venire properauit neque thesauros paternę pecunie clausit Archelao: sed vlti-
us ad cognitionem se cesaris ociosum manere poscitur. Apud Cesaream commorabatur. Postea vero q̄
sibi obstantium vnus Antiochiam petiit alter hoc est Archelaus Romanū nauigauit: mature profe-
ctus in hierosolimam regiam tenet. Custodumque principibus itemque dispensatoribus euocatis ratio-
nes pecuniarum discutere conabatur & arces occupare tentabat. Non tamen immemores Archelai
mandatorū custodes erant Sed in obseruando singula quęq̄ perseverabant: causam custodię magis
Cesaris q̄ Archelao tribuentes.

¶ Antipas cum Archelao de regno certabat defendens primum testamētum in quo rex fue-
rat inscriptus posteriorē firmius similes romanū nauigauit secūm dūctens matrem & amicos cum hi-
reno oratore acerrimo. Iudei autem Romanos iudices magis q̄ regem petebant & Antipani q̄ Ar-
chelaum quem etiam Sabinus apud Cesaream accusauerat. Antipani vero qui etiam Salome fauebat
multum laudauerat Cesarē. Antipani & inde accepti nutrimenta. Obstantes romanis eorum ad
cōsiliū vbi Antipater Salome missis enim orator erat acerrimis accusationem ingessit. Antipa-
lū ipsum afferens auctoritate propria regnum vltimūque totius orationis vires in iudicibus. Antipa-
tū qui ab eo circa templum die festo azimorum celi fuerant amittit. Recundusque herodes archelaum
q̄ non valere probabat cum rursus tangere mēdis inopuerat & ad singula vites adhibuit. Antipater
Archelai defensor ad accusationes respondens eodem in templo necessario factam peroracionem
in rationibus confirmat herodis testamētū. Vnde omnibus expōnis Cesaris Archelaum ad gentia

D

E

Antip. li.
174. a. xi

F

A sua accedentem erexit dignum regno ostendens nichil vero certum pronunciauit.

¶ Capitulum secundum.

Ant. li.
p. l. c. xi
Eg. li. d
cap. l.

Vm hec autem antipas quoq; de regno certabat. posteriore superius herodis testamētum firmitus esse defendēs in quo rex ipse antipas fuerat scriptus. eiq; se tam salome q̄ multi alij cognati qui cum Archelao nauigarent. suffragio fore promiserant. Ducebat autem secum matrem fratremq; nicholai ptholomeum; in quo pro fide apud herodē probata nō nichil videbatur esse momenti. Namq; illi fuerat clarissimus amicorum Oratori autem hyreneo propter dicendi acrimoniam plurimam confidebat. Vnde etiam qui se monuerant vt archelao pro etatis merito & secundi testamenti voluntati cederet; audiendos esse non censuit. ¶ Romę vero migrauerunt ad eum cunctorum studia propinquorum quibus inuisus erat archelaus quibus precipue liberi omnes sui iuris esse cupiebant & aut romano magistratu amnistrari: aut si hoc non imperarent Antipā regem habere. Ad hoc etiam sabini ope nitebatur antipas: qui archelaum per epistolas accusauerat apud cesarem. antipam multū laudauerat. Itaq; digesta crimina salome & ceteri qui cum ea sentirent cesari tradiderunt & post eos archelaus gestorum suorum per scripta capitula patrisq; anulū per ptholomeum artioresq; amministrationis intromisit ad cesarem. ¶ Ille autem secum premeditatus ea quę ab vtraq; parte dicerentur: vbi & regi magnitudinē multitudinemq; reddituum animaduertit. atq; in super Herodis familiam numerosam. prelectis etiam vari & Sabini litteris: optimates Romanorū an concilium vocat. In quo tunc primum ex agrippa filia sua natum gaium sedere iussit filium adoptiuū atq; ita partibus prosequēdi copiam dedit. ¶ Igitur salomes filius antipatri namq; is erat orator acerrimus eorum qui aduersabantur Archelao accusationem proposuit infimulans archelaum quasi verbis quidem videretur de regno contendere. re autem vera iamdudum rex esset effectus & apud aures modo Cesaris caullaretur: quem iudicē successionis expectare noluisse. Nam post herodis mortem quibusdam vt diadema sibi imponerent subornatis. regis eum more in solio residentem partim ordines militię permutasse partim cōdonasse prōmotiones & insuper annuisse omnia populo quęvolut a rege impetrāda petiuisset: maximorūq; reos criminum quos pater suis vinxerat absoluisse. Qui

B cum ista fecisset: modo regni umbrā a domino postulaturus venisset cuius sibi corpus ipse rapuisset: vt non rerum: sed vocabulorū esse dominum Cesarem demonstraret. ¶ Ad hec ei q̄ etiam luctū patris assimulasset obijciebat: cū interdū quidē personam componeret in moerorem: noctu vero ad cōmessationes vsq; potaret. Deniq; seditionem vulgi ex hac indignationem cōstatam esse dicebat. Totius autē orationis suę vires eorum multitudine qui circa templum cessi fuerant astruebat. Hos enim ad festum quidem venisse diem: ad hostias vero quas ipsi mactandas venerant crudeliter esse iugulatos: tantū in templo funerum esse congestum quantū nullum ab externis illatum bellum implacabile congestuisset. Itaq; huius crudelitatis Herode prescio alias presso ne spe quidem regni eum vnq̄ dignū esse visum nisi cū sane mentis inops erat anima deterius egrotante q̄ corpore & quem in secundo testamento successorem scriberet ignorabat. preteritū qui priori testamento successorē scriptum incusare nichil posset quod incolumi corpore omniq; vitio purgata mente fecisset: vt tamen quis firmitus esse ponat morbo laboranti arbitrium ipsum se Archelaum abdicasse regia dignitate multis in eam cōtra leges admissis. Nam qualis foret si acciperet a cesare principatū: qui anteq̄ acciperet si tantum populū peremisset. ¶ Multa in hunc modum profecutus antipater: multis ex numero circūstantiū propinquorū in singula crimina testibus exhibitis perorauit. ¶ Surrexit autē Nicholaus defensor Archelai & ante omnia cedem in templo necessario factam esse perdocuit. Nam quorum necis argueretur nō regni solum sed etiam ipsius iudicis id est cesaris hostes fuisse: aliorū autem criminū suaflores aduersarios demonstrauit. Secundū vero testamēto idcirco ratum manere postulabat: q̄ Herodes in eo successoris sui firmatorem Cesarē constituisset. Nam qui tantum saperet vt rerum domino potestas succederet nec vnq̄ in Herodis errasse iudicio. Sed sano corde quem cōstitueret elegisse: qui per quē cōstitui deberet non ignorauit. ¶ Cum autem oibus expositis etiam Nicholaus perorasset: in mediū progressus archelaus ad genua cesaris accedit: ociose. Quo pbenigne a cesaris erecto q̄ paterna quidem successione dignus esset ostendit. certum vero nichil pronunciauit.

¶ [Cesar; dimisso consilio] secum de cognitis deliberans anteq̄ tamē quicq̄ statueret mater archelai moritur & varie littere de Syria iudeos defecisse nūciantes prolatae sunt varus enim hoc prospiciens (abeunte Archelao romam) hierusalem ascendit vt seditiones cohiberet. Sabinū namq; iudeos exactionibus opprimentem ipsorum contra eum maxima multitudo in festo pentecostes cōgregata est in tres partes diuisa vnde perterritus vari petit auxilium & in Phaselum turrim altissimam euasit maximaq; facta est pugna. Iudei namq; (succensis porticibus) flamma comprehensi consumebantur aut in hostes desilientes ab ipsis occidebantur ipsi vero audaciores facti ex precedenti nece templiq;

Antipas regnū petebat primū testamētum (in quo fuit rex scriptus) posteri ore firmitus defendens & secū ducebat matrē & ptholomeum. &c.

Cesar receptis hinc & inde instrumētis cōcilium romanorū vocat.

Antipā filius salome orator acerrimus archelai regnū ppria auctoritate vsurpasse accusat

Alia accusatio

Tertā accusatio cōtra Archelai occisio scilicet iudeos i festo azimorū.

Antipā ad singula crimina testes adhibuit.

De testamēto secundo.

Cesar archelai ad genua sua accedentem erexit dignum regno ostendens.

Ant. li.
p. l. c. xi
Eg. li. d
cap. l.

Liber Secundus Iosephi Iudei

thesauri spoliatione contra Romanos facti sunt quibus rufus & Gratus cum exercitu sociarum Sabi D
nus tum iudeis libertatem promittentibus. pollicitationibus non confidebat.

¶ Capitulum tertium.

Mater archelai
moritur.
Varus lras ad
cesare mittit iu
deorū seditiōes
significās.

Sabinus iude
os exactiōibus
oppressit cōtra
quē maxima iu
deorū multitu
do in festo pen
tecostes cōgre
gata in tres par
tes diuisa est.

Sabinus pterri
tus vari petit
auxiliū & i pha
sele turri altissi
ma euasit.

Maxia pugna
Iudei succēsis
porticibus flam
ma cōprehensi
cōsumebāt aut
in hostes desili
entes ab ipsis
occidebāt. &c.

Rufus & gra
tus cum suis ro
manis sese soci
arunt.
Sabinus dubi
us pollicitatio
nibus non cōfi
debat.

Illo autem die dimisso cōsilio secum ipse de cognitis deliberabat vtrum ex his qui te
stamento contineretur aliquam regni oporteret constitui successorem: an toti familie
distribui principatum. Multitudo enim personarū egere subsidio videbat. ¶ Sed an
teq̃ de his quicq̃ statueretur a Cesare mater Archelai martache morbo corrupta mori
tur: & varię litterę de syria iudeos perlatae sunt defecisse nūciātes. Quod varus fore p
spiciens in hierosolimā postq̃ archelaus nauigaret. ascendit: vt incentores seditiōis co
hiberet. Et quia multitudo cessatura nō videbat: ex tribus quas Syriam secū duxerat cohortibus vnā
in ciuitate reliquit: atq; ita in anthiochiam ipse remeauit. At Sabinus cum postea in hierosolimā venis
set causas nouarū rerum iudeis prebuit: modo vim custodibus vt sibi arces traderent adhibēdo: nunc
maligne regis exquirendo pecunias. Non autem solis relictis a varo militibus fortis erat Sed etiam
seruorū suorum multitudine: quos etiam oēs armatos auaricię ministros habebat. Festo autem quinq̃
quagesimę die (quę pentecostes a iudeis vocatur) septies septem diebus exactis rediens. ex eorū nu
mero vocabulum nata non religionis solemnitas populum sed indignatio cōgregauit. Deniq; con
cursus infinite multitudinis ex galilea itemq; idumea & hiericonte transq; iordanem positis regioni
bus factus est cum indigena ex ipsa ciuitate populus iudeorum & numero simul & alacritate presta
ret & tripartita manu terna castra collocarūt vna in septentrionali regione templi: altera in meriada
na Ypodromum versus tertiāq; in occiduo prope regiam tractu circumsessos Romanos vndiq; obfide
bant. ¶ Sabinus autem multitudine pariter eorum spiritusq; perterritus crebris quidem varum nun
cijs precabatur vt q̃ mature ferret auxilium quasi lanianda cohorte si quid more interuenisset. Ipse ve
ro in altissima castelli turri (quę phaselus vocabatur) euasit fratris herodis cognomie quem parthi ne
cauerūt. Hinc militibus cohortis vt in hostes irruerent: signum dabat. Iam prę timore quibus ipse prę
erat descendere nullus audebat. Cuius autem precepto milites obedientes in templum volant vehē
mentiq; cum iudeis pugna configunt. In qua dum nemo desuper adiuuaret: imperitos belli pericia
superabat. Postea vero q̃ multi iudei porticibus occupati alias occupatis a vertice sagittis eos appe
tebant. plurimi conterebantur: & neq; ex alto iaculantes vicisci facile poterant neq; cominus dimicā
tes ferebant. Ab vtriq; tamen afflicti: succendunt porticus opere magnitudine atq; ornatu mirabiles
ibiq; cum multi flamma subito comprehensi aut ea consumebantur aut in hostes desilientes ab ipsis
occidebantur. Alij retrorsum cedentes precipitabant ex muro: nonnulli desperata salute incendij pe
riculum suis gladijs pręueniebant. Qui tamen ex moribus obrepando in Romanos fecissent impe
tum metu atroniti nullo negotio subigebantur donec omnibus aut interemptis aut timore deiectis te
sauro dei defensoribus destituto manus milites attulerunt: & quadraginta ex eo talenta diripuerunt
quorum quę furto sublata non sunt congregauit sabinus. At iudeos multo plures magisq; pugnantes
tam virorum q̃ opum interitus in romanos contraxit obsessaq; his regia minitabantur exitum. nisi q̃
primum modo se cederent: sabinus si vellent vna cum cohorte militum abeundi copiam pollicentes.
Quibus optulabantur regalia plurimi: qui ad eos sponte transfugerant. Pars tamē bellicosior erat
sebastenorum tria milia. Hisq; prepositi rufus & Gratus. vnus peditum rector: at vero equitum rufus
quorum vterq; in corporis atq; prudentia etiam si nullam manum obedientem haberent. magnum
tamen momentum belli Romanis addidissent. Itaq; iudei quidem instare obsidioni simul & castelli
moenia temptantes & ad sabinum clamantes vt nullo impediēte discederet habituri pro tanto tem
pore patriam libertatem. ¶ Sabinus autem quis optaret euadere fidem tamen pollicitationibus non
habebat. sed eorum lenitatem insidiarum esse illecebram suspicabatur. simulq; auxilium vari sperans F

¶ Mortuo Herode absenteq; Archelao multi regnum cupierunt vsurpare. duo namq; vete
ranorum militum milia: qui sub Herode militauerunt: in Idumea congregati cum regalibus decerta
uerunt: quibus Aclabus regis consobrinus repugnauit. in inferiore autem galilea ludas ezechie latro
num principis filius aulam regiam inuasit. Symon quoq; herodis seruus imposito sibi dyadema de
regina in hiericonte igne concremavit: quem tamen fugientem gratus vertice percussus occidit. prę
terea Artonges pastor corporis animęq; fiducia confusus & in fratribus regnum ausus est affectare.
qui contra romanos & regios bellum parauit. Varus autem acceptis Sabinis litteris magnum congre
gans exercitū venit in iudeam cui Berithis & Arēthas rex dederunt subsidium. & sephori capta ciui
tate eam igni cōbussit incolis captiuis. Arus quoq; vicus direptus est. Et Saffus depopulatus Emaus
etiam castellū comburif. Aduenientē vero varo hierusalē omēs seditionis causas in alios cōferebant

Iudei.
lib. i. vii.
ca. iiii.

E

F

A Cui Iosephus Archelai consobrinus & cum grato ruffus & Romanacohors obuam alia parte Sabi, no abscedente venerunt varus autem dispartito exercitu seditiosoru fere duo milia crucifixit & multitudini data venia duces ad cesarem interrogandos misit qui regis propinquos quia contra regem bella mouerant iussit interfici.

Capitulum quartum.

Ant. li.
rv. ca.
pit. xiv.

Ant. li.
rv. ca.
pit. xvi.

E Odē tēpore per iudeam plurimis locis tumultus erat multosq; ad regni cupidinē tempus impulserat. Nā in idumea quidē duo milia veteranoru qui sub herode militauerant cōgregati armisq; instructi cū regalibus decetabāt quibus aciabus regis cōsobrinus ex vicis munitissimis repugnabat cāpestre prēliū declinādo. Inferiori autē galileę iudas filius ezechie latronum principis ab herode quondā rege capti qui tunc illas regiones vastauerat nō parua multitudine collecta. raptisq; regis armentarijs & oibus quos circa se habebat armatis; cōtra potētē cupidō manus mouebat. Trans flumē quoq; symon quidam ex regalibus seruis pulchritudine simul & vastitate corporis fractus. imposito sibi dyademate cū latronibus quos congregauerat ipse circuiens & apud hierichonta regiā & multa alia magnifica diuerforia igni corrupti facili sibi prēdam ex incēdio cōparans. Omnesq; habitationes in quibus aliquid erat decoris concremasset nisi gratus legionū rector ex trachone sagittarios. iteq; sebastenoru pugnacissimos ducens properassent occurrere vbi peditū quidem in pugna multi cōsumpti sunt. Ipse autē symonē cōpendio prēuenit ardua valle fugientē: & ex trāsuerso percussus in vertice deiecit. Incēsē sunt autē & quēcūq; iordani proximę fuerunt sedes regię apud betharantes alias Betharamathē quorūdam aliorū manu cōflata ex locis vltioribus. Tūc etiam pastor quidā cui nomē erat artōges regnū affectare ausus est. Quod vt speraret in corporis animęq; fiducia mortē cōtemētis impulsus est ac prēterea fratru sibi similitū robore quorū singulis tanq; ducibus & satrapis attributa manu armatorū ad incursum vtebatur. Ipse autē veluti rex maiora negocia procurabat. Et tunc quidē sibi etiam coronam imposuit. Nō paruo autem post tēpore cum fratribus suis vastando territoria: & occidendo prēcipue romanos itemq; regios perseueravit cū neq; iudeorū quicūq; effugeret: qui lucrū ferens aliquod venisset in manus. Ausi sunt autē apud Amathuntam comparatū romanorū agmen obsidere: qui frumenta cohorti atq; arma portabat. Vbi arrium quidem centurio. nem & quadraginta fortissimos iaculis confixere. Ceteri vero in periculo constituti similia sustinendi auxilio grati qui cum sebastenis aduenit elapsi sūt. Multis in hunc modū cōtra indigenas itemq; alienigenas per omne bellum gestis post aliquod tēpus tres ex his cōprehensi sunt natu quidē maximus ab archelao duo vero qui etate sequebātur in manus grati ac ptolomei delati. Nā quartus archelao pactione cōcessit: sed hic eos postea finis secutus est. Tūc autē latrociniali bello cunctā inflāmbat iudeam.

Multū tūc regnū cupiebāt vsurpare cōtra quos aciabus herodis nepos. &c.

Symon herodis seruus imposito sibi dyademate regina in hierico igni corrupti Gratus symonē fugiētē occidit.

Artōges pastor regnū ausus est affectare.

Bellum pastoris cōtra Romanos & regios milites Arius centurio.

Varus acceptis sabini litteris magnū congregās exercitū venit iudeā cui berithij & arethas dederunt subsidium.

Sephoris ciuitas cōbusta incolis captiuis. Arus vicus direptus.

Emaus incendiatur a varo.

Adueniēte varo hierim oēs seditiosis causas in alios cōferebant cui iosephus archelai consobrinus & cū grato rufus & romanacohors obuam venerunt sabino alia pte abscedēte

B stando territoria: & occidendo prēcipue romanos itemq; regios perseueravit cū neq; iudeorū quicūq; effugeret: qui lucrū ferens aliquod venisset in manus. Ausi sunt autē apud Amathuntam comparatū romanorū agmen obsidere: qui frumenta cohorti atq; arma portabat. Vbi arrium quidem centurio. nem & quadraginta fortissimos iaculis confixere. Ceteri vero in periculo constituti similia sustinendi auxilio grati qui cum sebastenis aduenit elapsi sūt. Multis in hunc modū cōtra indigenas itemq; alienigenas per omne bellum gestis post aliquod tēpus tres ex his cōprehensi sunt natu quidē maximus ab archelao duo vero qui etate sequebātur in manus grati ac ptolomei delati. Nā quartus archelao pactione cōcessit: sed hic eos postea finis secutus est. Tūc autē latrociniali bello cunctā inflāmbat iudeam. Varus autē acceptis sabini & principū litteris: toti cohorti metuēs opem his ferre properabat. Itaq; cū duabus reliquis cohortibus & quatuor alijs equitū in ptolomaida pfectus eadē regū atq; optimarū auxilia cōuenire iussit. Ad hęc a berithijs etiā cū per eorū trāsiret oppidū mille & quingentos accepit armatos. Vbi vero in ptolomaidē tam cētera manus auxiliorū q̄ propter herodis inimicitias arethas rex arabū nō cū exiguo numero equitū peditūq; peruenit: statim exercitus partē in galileam quę ptolomaidi propinquior erat dirigit amico suo gaio his rectore rēposito. Qui mox & aduersus quos ierat oēs in fugā vertit & sephori ciuitate capta ipsam quidē incēdit icolas vero eius seruitio subiugauit. Varus autē ipse cū oī exercitu samaria potitus ciuitate quidē abstinuit: q̄ inter aliorū turbas nichil eā mouisse deprehēdit. Castris autē ad vicū positis qui appellatur arū ptolomei possessionē ppterēa directā ad barbaris & ab amicis herodis qui ptolomeo infensi erāt. Inde ad safō progreditur alterū vicū tutissimū quē similiter oēs redditus ibi repertos fuerāt depopulati. Cedis autē igniq; plena erāt oīa nec prēde barbarorū quidq; obstabat. Exusta est autē emaus alias emaus iussu vari necē arij ceterorūq; indigne ferētis. habitatoribus eius fuga dispersis. Hic progressus ad hierosolymā cū exercitu: solo visu iudeorū castra disiecit. Et alij quidē per agros abire fugiētes: qui vero intra ciuitatē degēbāt suscepto eo seditiosis causas i alios cōferebāt. nihil quidē se poenitus mouisse dicentes: sed propter diē festū recepta necessario multitudine in ciuitate obsessos esse potius cū romanis q̄ dissidētibus cōspirasse. Ante vero obuam venerant. Iosephus archelai cōsobrinus: & cū grato rufus agentes exercitū regnū & sebastenos & ex romana cohorte milites ornatos habitu cōsuetō. Sabinus em̄ nec i faciē vari venire passus: iādudū ex ciuitate ad mare discesserat. Varus autē dispersitū aduersus auctores tumultus per agros dimisit exercitū: multisq; sibi exhibitis quos minus turbulētos iuenisset custodię tradidit: maxime vero nocētū ppe ad duo milia crucifixit. Adhuc autē circa idumeam superesse armatorū decē milia nūciato. cōfestim arabas domū abire iubet q̄ eos nō auxiliātū more vti militū: sed p sua libidine. & supra q̄ ipse vellet agros vastare prospexit: suis autē comitatus agminibus i aduersarios pperabat. Verū ille se varo priusq̄ in manus veniretur: aciabi cōsilio tradiderūt. Varus autē multitudini venia data: duces eius interrogādos misit ad cesarē. At ille cum ignouisset ceteris nōnullos re

Ant. li.
rv. ca.
pit. xviij.

Ant. li.
rv. ca.
pit. xxiij.

Liber secundus Iosephi Iudei

Varus iudeorū gis cognātos. erant enim quidam inter eos herodis propinqui supplicio subiugari pręcepit q̄ omni-
 multitudinē da- no contra suum regem arma acceperissent. Varus autem hoc modo rebus apud hierosolimam compo-
 ta venia duces i- sitis eademq; cohorte quę dudum in pręsidio ciuitatis fuerat relicta ibi antiochiam rediit. D
 interrogādos mi- **L**egatione iudeorum Romę super octo milia ius suę gentis liberum petentium transmissa con-
 sit ad cesarē qui uocatur a cesare consilium in templo apolinis adiurādis operibus exornata vbi iudeorum multitudo
 regis p̄pinquos ad- rat & e contra archelai cum amicis inter quos philippus fratre duabus a varo excausis missus pri-
 quia contra suū mum vero iudei iubente cesare herodem locuti eius facinora adduxerunt deinde contra archelaum
 regem arma cœ ipsū excede triū milium iudeorum vt certus herodis filius probaretur regni acculār sumpsisse prę
 pissent suppli- mordita. petunt itaq; iudei patriam suam Syrię coniūgi & per romanos iudices gubernari. Nicholaus
 c̄is adegit. vero purgatis cōtra reges obiectis criminibus iudeorum arguit nationē em cesar igitur auditis partibus
 median regni partē archelao dedit tetrarcham appellans ipsū etiam regem sise dignū prębat poli-
 citus reliquā vero dimidiā in duas diuidens tetrarchias philippo dedit & antiq̄ legatūq; Salome am-
 pliatū cōfirmavit duāq; herodis filias virgines filiis Ferorę desponsauit. Et herodes facultates fideli-
 ter distribuens pauca vilissima propter defuncti honorem sibi retinuit. Capitulum quintum.

Legato iudeorū
 Romę sup octo
 milia ius suę gē
 tis liberę petentiū

Bomę autē archelao alia rursus cū iudeis cōfata est qui ante seditionē permissu vari legati ex
 ierūt ius gēis suę liberū perituri. Erant autē numero quinquaginta qui venerāt astātibus vna
 ex po- pūlo qui romę degerēt octo milibus iudeorū. **I**taq; cōuocato a cesare optimatū ro-
 manorū amicorū cōsilio in palatini appolinis tēplo quod priuatū erat ipsius edificium ammirandis
 operibus exornatū multitudo quidē iudeorū cōstitit cū legatis contraq; Archelaus cū amicis cognā-
 torū autē amici ab vtraq; parte secreti aderāt. Nā & cū archelao stare propter odiū atq; inuidiā recusa-
 bant & cū accusatoribus cōspici pudore cesaris prohibebantur. Inter quos erat etiam philippus arche-
 lai frater beniuolo animo duabus ex causis prēmmissus avarorū & archelao subueniret & si regnū hero-
 dis nepotibus eius distribui placuisset partē aliquā mereretur. Iussit autē accusatores exponere quēnā
 cōtra leges fecisset herodes. Primū non se regē sed oim qui vīq̄ fuissent tyrannorū crudelissimū tolle-
 rasse. dicebāt. Deinde multis ab eo trucidatis ea pertulisse quęsti sunt vt beatiores mortui putarentur. E

Iudei iubēte Ce-
 sare primū con-
 tra herodem lo-
 quentes eius ad-
 ducunt facino-
 ra. &c.

Non em solū tormentis eū lacerasse corpora subiectorū: sed etiā genti suę ciuitatibus deformati exte-
 ras ornauisse: populisq; alienis iudeę sanguinē condonasse. Pro antiqua vero foelicitate ac patrijs legi-
 bus nationem suā tanta egestate simul ab eo atq; iniquitate repletam prorsus vt plures ex herode cla-
 des paucis annis sustinuerint q̄ omni eio maiores sui postq̄ ex babilone discessere perpassi sunt: xerxe
 tunc regnante ad discordias cōcitati. Verum se ad hanc mediocritatē & aduersę fortunę cōsuetudinē
 processisse vt etiam successionē voluntariā acerbissime feritatis subirēt qui & archelaū tanti tyranni fi-
 liū patre mortuo regē appellassent nichil morati & vno cum eo luxisset mortē herodis ac pro eius suc-
 cessore vota celebrassent. Illū autē quasi metueret ne nō certus eius filius videretur excede triū milium

Cōtra archelaū
 qui excede triū
 miliū iudeorum
 vt certus herode-
 dis filius videre-
 tur regni sūpsu
 primordia.

ciuiū regni sumpsisse primordia: & quia principatū meruit tot immolasse deo hoim victimas. tot festo
 die tēplum cadaueribus ipeleuisse. Recte igitur eos qui de tantis malis superestēte aliquando respexis-
 se calamitates suas & belli lege cupere vulneribus excipiendis ora prębere: atq; ab romanis precari vt
 iudeę reliquias misericordia dignas existimarēt: ne ve quod ex ea natione restaret. His obijcerēt a qui
 bus crudelissime lacerabatur: sed patriā suā cōiungi syrię finibus ac per iudices romanos amministra-
 ri decernerēt. Hoc em modo probatū scire iudeos qui nūc veluti turbulenti ac belli cupidi reprēhen-
 duntur moderatis rectoribus obedire. Iudeorū quidē accusatio eiusmodi petitione cōclusa est. **C**ū
 autē surrexisset cōtra Nicholaus primū criminibus quę in reges erant proposita dissolutis nationē cœ-

Nicholaus pur-
 gatis criminibus
 cōtra reges obie-
 ctis arguit iude-
 orū nationē. &c

pit arguere quia neq; gubernari facilis esset natura. quę regibus vix pareret. Vna vero etiā propinquos
 archelai qui se ad accusatores cōtulerant insimulabat. **S**ed tū quidē partibus cesar auditis cōsentū
 dirimūt. Paucis autē diebus post mediā regni partē sub Tetrarchię noie dedit. archelao etiā regē si se di-
 gnū pręberet facturum esse pollicitus: reliquā vero dimidiā in duas tetrarchias diuisit: duobusq; alijs
 herodis filijs attribuit. Vnā philippo: alterā illi qui cū archelao de regno certauerat. **H**uius parti ces-
 serat trans flumen regio & galilea quarū ducēta talenta redditus erāt Batonea alias Bathanea vero.
 & tracō & aurantidis & quędā partes domus zenonis circa iāniā vicum philippo destinatę sunt: quę ta-
 lentorū centū redditus ministrabāt. Archelaf vero enarthia idumēā oēm; iudeam & samariam habe-
 bat quarta tributorū parte leuata p̄munere quia non cū ceteris rebellasse: ac ciuitates quibus iperaret
 ei tradit sunt stratonis p̄rgus. & sebastē. & ioppe & hierosolyma. Ceteras autē gazā & sadarā & Hippō
 alias Hypion regno auulsa syrię cesar adiecit. Erāt autē redditus archelai: sexcēta talēta. **Q**uin & sa-
 lomē pręter illa quę testamēto regis ei relicta fuerāt. iānię dominā & azoti & phaselidos idē cesar con-

Legarum Salo-
 me Cesār auxit.

stituit regiāq; apud ascalonē largitus est ex quibus oibus talētorū sexaginta redditus colligebātur do-
 mū vero eius enarchię als tetrarchię subiugauit archelai. **C**ū autē ceteris quoq; herodis p̄pijs testa-

Anti. li.
 xvi. ca-
 pit. xv.
 ege. li.
 i. cap. i.

E

Ant. li.
 xv. ca-
 pit. xv.
 ege. li.
 ii. cap. i

F

A mēto relicta soluisse: duas eius filias virgines extrinsecus quingētis milibus pecunię donauit: easq; nuptiū ferorę filijs collocauit. ¶ Diuiso autē herodis patrimonio etiā sibi relictas ab eo facultates ad mille talenta isidem distribuit exceptis suo nomini quibusdam rebus vilissimis propter honorem defuncti.

¶ Iudeus quidā iuuenis alexandro quem herodes occiderat simillimus spe fallendi Romā veniēs mentitus est alexandrum sociū habens iudeū oēs regni actus congnoſcentē hic a iudeis multis muneribus donatus quasi rex a paternis amicis deduceretur tātaq; multos clemētia coeperat vt illū sella portaret & regale obsequiū proprijs sumptibus exhiberet. Cēsar vero alexandrī vultum optime cognoscens: celadū quendam vt adolescentē adducat misit quo cōspecto statim cōiectura personę cognouit differentiā: & de aristobolo fratre percūctantibus saluum quidē esse & apud cyprum degere cōmemorabat cēsar autē cognita veritate risit fraudisq; actorē iussit interfici & filium alexandrum propter corporis habitudinē remigum numero inseruit. Archelao autē tūc iudeis & samaritis abutēte cōtra ipsum vtriq; ad cēsarē legatos mittūt qui in exilium pellitur in viennā hic em̄ priusq; vocatur somniū viderat quod symō esseus exponēs dixit varias rerū mutationes expertū fore moriturū. Glasira quoq; eius vxor archelai capadocię regis filia quę prius alexādro eius fratri vxor fuerat visionem vidit qua exposita vix biduū superuixit mortuo itaq; archelao copinius a cēsare missus est regere iudeā tūc pro uinciā factam. Symō vero galileus iudeos cēsari tributa prohibebat soluere. Capitulum sextum

Ant. li.
xvi. ca.
p. xvi.
Ege. li.
ii. ca. ii.

I Nterea quidā iuuenis natione iudeus apud aliquē libertinū romanū i sydomorū opido educatus illū se format similitudine quē herodes necauerat alexandrū esse mētutus. fallēdiq; spe romā venit. Huius autē facinoris habebat sociū quendam iudeū secū oēs regni actus optime scientē: a quo instructus affirmabat eorū se misericordia quā sui atq; aristoboli occidendi causa missi fuerant similibus corporibus subditis morti esse subreptos. Deniq; his multos iam iudeos fefellerat in creta degētes ac liberaliter illic acceptus. melūq; inde trāsmisus. ibiq; āpliore quęstu cumulatus etiā hospites suos magna verisimilitudine romā secū nauigare pellexerat. Erat postremo delata i dictarchiā multisq; muneribus a iudeis eius loci donatus quasi rex a paternis amicis deducebatur. Ad hoc enī fidei pcesserat formę similitudo: vt qui alexandrū illū viderāt planeq; nouerāt: hunc eū esse iutarēt. Igitur oēs etiam romę iudei vīdēdi eius studio circūfusi properabāt: & infinita multitudo per bicorū angustias quocūq; ferebatur cōueniebat. Tanta nāq; clemētia multos ceperat vt illū sella portaret: ac regale obsequiū proprijs ei sumptibus exhiberet. ¶ Sed cēsar alexandrī vultū optime sciēs accusatus em̄ apud eū fuerat ab herode & si prius q; videret hoīem fallaciā similitudinis animaduenerat. Hilariori tamen animi spe nō nihil indulgēdū putauit & celadū alias Ladū quēdā qui alexandrū cognosceret misit vt adolescentē ad se adduceret. Qui illo cōspecto: statim personę differentiā cōiectura deprehendit. Maxie autē vbi corporis eius duriciā & seruile formā cōsiderauit intellexit omne cōmētū satis autē cōmotus est dictorū eius audacia. De aristobolo autē percūctantibus saluū quidē esse illū cōmemorabat cōsulto vero nō adesse: quia apud cyprum degeret cauēdo insidias. Minus em̄ circūueniri se posse disuictos. Itaq; ladus quidē ab alijs ei separato vitā dixit a cēsare primū fore si tantę fraudis prodidisset auctorē. Id autē se facturū ille pollicitus ad cēsarē sequitur & iudeū idicat qui formę suę similitudine abusus esset ad quęstū. Tāta em̄ dona eū ex cuitatibus singulis abstulisse docuit quāta viuus alexāder accepiſset. Risu his cēsar: & fallū quidē alexandrū ppter habitudinē corporis remigū nūero inseruit: suarorē vero eius interfici iussit. Meliēsisibus alias Melijs autē iupitū deſtimētū p amētię pcedo satis esset iudicauit.

Ant. li.
xvi. ca.
p. xvi.
Ege. li.
ii. ca. ii.

Ege. li.
ii. ca. ii.

Ant. li.
xvi. ca.
p. xvi.
Ege. li.
ii. ca. ii.

Enarchia alias tetrarchia vero suscepta memor discordię superioris archelaus nō solū iudeis sed etiā samariēsisibus crudeliter abusus est. Non oēs pceptis legatis cōtra se ab vtriq; ad cēsarē missis: ipse quidē i exiliū pellitur i viēna gallię ciuitate primoniū vero eius thesauris cēsaris adiudicat. Quē quidē priusq; euocaretur ad cēsarē hmōi sōniū vidisse cōmemorauit. Nouē aristas plenas & maximas a bobus comedi sōniauerat. Accitos deinde vates caldeorūq; nonnullos: quidnā illo putarent indicari sōnio cōsuluerat. Alijs autē aliter interpretantibus. Symō quidam esseus genere dixerat aristas ānos arbitrari bouesq; rerum mutationes eo quod āgros arando verterēt ac mutarēt. Ideoq; regnaturū illū quidē esse tot annos q; significaret numerus aristarum. Varias autē rerum mutationes expertum esse moriturū. Hijsq; auditis quinq; diebus post idē archelaus ad causā dicēdā est euocatus. ¶ Dignū autē memoria duxi etiam coniugis eius glasirę sōnium archelai filię capadocum regis referre. Quam cum Alexander prius habuisset vxorem frater huius de quo loquimur herodis regis filius a quo ille interfectus est sicut iam designauimus post illius mortem. Iube alias lobato regi libię nuptam eoq; defuncto domum reuerſam domiq; apud patrem in viduitate degentem enarches archelaus vbi cōspexit ad hoc amoris succensus est vt eam statim repudiata cōiuge sua marianne sibi cōpularēt. Hęc igitur breui tempore postq; in iudeam redijt videre visa est instantē sibi alexandrum dicere. Satisfuerat tibi libicum matrimonium: sed tu illo non contenta rursus ad meos pœnates reuerteris auidissima viri

D. ij

Herodes herodis facultates fideliter distribuit & pauca vilissima propter honorem defuncti sibi retinuit.

Iudeus quidā iuuenis alexandrī perempto simillimus mētutus a alexandrū spe fallēdi romā venit habēs iudeū sociū omnes regni actus optime sciētem. &c. Cēsar alexandrī vultū optime cognoscēs celadū quēdā vt adolescentē adduceret misit quo cōspecto statim personę differentiā cognouit cōiectura & de aristobolo interrogat. &c. ¶ Cēsar cognito fraudis auctore ipsum iussit interfici & filium alexandrū remigū nūero inseruit Symō esseus sōniū interpretatur

Somniū coniugis archelai glasirę quę prius alexandro fuerat vxor huius fii.

Libet secundus Iosephi Iudei

Glaſira expoſi-
to ſomnio ſtati
moritur.

tertij quodq; grauius eſt mei fratris iuncta matrimonia. Et quidem non diſſimulabo cōtumeliā teq;
licet inuitā recuperabo. ¶ Atq; hoc expoſito ſomnio vix biduū ſuperuixit. Igitur archelai ſinibus in
puſciā circūſcriptis pcreator equitū apud romanos copinius miſſus eſt ea ſibi a cēſare ptāte madata
hoc diſceptāte galileus qdā ſymō noie defectiōis arguebat qd indigenas icreparet ſi tributū romanis
pēdere paterēt dñoiq; poſt deū ferre mortales. Erat em proprie ſectę ſophiſta nulla in re ſimilis alijs

D
Ant. li.
xviii. ca.
pitulo. i.
Egeſippus
lib. ii. c.
cap. vi.

¶ **AEGESIPPVS** poſt hāc hiſtoriā libro. ij. ca. iiii. ponit famoſū ludibriū paulinę romanę vxoris
pudiciſſimę ſaturnini & Mūdi emeriti equęſtris eiꝯ amore ſuccēſi quod hic omiſit. Iosephus repete
re. ſed ad lōgū pſequitur illud libro decimo octauo Antiquitū caplo ſexto. Aegēſippus inſup ibidē de
pilatimalicia q xp̄m morti adiudicauit de quo Iosephus libro eodē caplis. iiii. v. vii. Etia & herodis an
cipē adulteriū & crudelitātē ponit q iohānē baptiſtā occidi fecit de quibus Iosephus libro eodē. ca. ix.

¶ **Tria** apud Iudeos philoſophorū genera Eſſeorum ſcilicet phariſeorum & ſaduceorū Eſſeorum
enim maxime ſunt laudis religioq; p̄cipua nuptias cōtemnunt nō quia humani generis ſuccēſſionē
cenſeant perimēdam: ſed quia cauendam feminarum intēperantiā putant nullam earumvni viro ſi
dem ſeruare credētes diuitias cōtemnunt omniaq; apud eos ſunt cōmunia. Squalorē corporis decorē
putant dūmodo ſemper ſint in veſte candida. Cōmunium rerum indiuiſos habent procuratores/ ne
q; locū certum habentes aduenientibus ſuę ſectę profeſſoribus quicquid habent p̄poſitiſſime exhibēt
neq; quicq; cū peregrinantur portant p̄ter arma cōtra latrones. In qualibet ciuitate ſpecialis hoſpitū
curator conſtituitur. Veſtimēta autē aut calcheos nunq; mutant niſi vetuſtate conſumantur permuta-
tio in eos non mercatura exercetur. P̄cipue circa deū religioſi nihil prophani ante ſolis ortum lo-
quūtur. Hora quinta in vnum cōgregati lintheis p̄cincti corpus frigidis aquis ablunt Sacerdos ci-
bum oratione p̄uenit & poſt prandium dātoremvictus deū laudibus canunt/ Sacris depoſitis ve-
ſtibus ad opera redeunt reuerſiq; ſimiliter cum hoſpitibus cenant In duobus ſunt ſui iuris ſcilicet ſub
uenire dignis: & indigentibus. Sed cognatis aliquid dare ſine curatoribus eſt interdictū. Maximi ſunt
iracundię moderatores. Studioſi ſunt circa veterum ſcripta maxime quę aīe & corpori expediant eli-
gentes hi autē alios ſe cum nō facile recipiunt. primo per annum differentes extrinſecus cōmorari de-
inde poſt cōtinentię oſtentionē duobus annis mores p̄bantur prius autē q cōem incipiat habere ci-
bū magnis adiurat ſe execratiōibus primū qdē ſecuturū deū deide circa hoies ſeruare iuſticiā neq; ſpō-
te cuiq; nocere/ iniquos oēs odiſſe/ oibus fidē ſeruare maxime p̄cipibus. Neq; abſq; dei volūtate ad
p̄cipatus accedere potentiā. Et ſi quis p̄ſit nunq; abuti ptāte neq; vinibus ptātis ſed neq; veſte aut
ambitioſo ornatu reliquis eminere veritatē diligere aīam purā ab iniuſtis ſeruare cōpendijs fugere la-
trocinia deprēheſos vero i peccatis a ſua cōgregatione depellūt & quādoq; morte cōſumuntur. Nō mi-
nus q ciuitatū cōgregati iudicia faciūt. Sabbatho vētē nō purgāt/ alijs aut diebus foueā dolabra facien-
tes diſmiſſa voce cōtegētes ne ſcđ diuino ſplēdori iniuriā faciāt i eadē foueā avētris onere leuāt & terrā
reducūt/ diſcernūt aut iter ſe ſcđm ſuſceptę abſtinentię ip̄a i ordines q̄tuor. Lōgiſſime viuūt p̄pter ſim-
plicitatē victus. Forū aut maxia cōſtātia i romano bello p̄bata eſt q gaudētes quęq; ne legiſſatorē of-
fēderēt ſupplicia p̄peſſi ſūt. Corpa dicūt corruptibilia aīas vero imortales corporibus q̄ſi carceribus im-
plicatas bonarū aīarū loca vltra oceanū ponūt amœna & delectabilia. Malarū vero p̄celloſa loca & hi
berna plena gemitibus. Inter eos aliq futura certiffime p̄nūciāt. Aliud eſt eſſenorū collegiū ab alio ſolū
i m̄rimoni j opione differēs hic ei caſtiſſime m̄rimoni ovitū: nūq; ad p̄gnātē accedētes: & eos q cōtinuā
tenēt cōtinentiā dānāt dicētes ſi i eadē oēs velint ire ſniam defecturū cōfeſſi genushūanū. Phariſeorū ſe-
cta certiorē legaliū ritū noticiā p̄ſiteſ & fato deoq; vniuerſa deputās. Aīam oēm icorruptā eſſe/ aīas bo-
norū trāſire i alia corpa i proborū aut iterminabili ſupplicio cruciari affirmat. Saducei aut fatū negant
& deū extra oēm mali patrationē iſpectionēq; cōſtituūt/ aīarū aut ḡnāliter vel ſupplicia denegant vel
honores phariſei ſūt ſotiales Saduceorū vero inhumana eſt conuerſatio. Capitulum ſeptimum.

E

¶ **Tria** philoſo-
phorū apud Iu-
deos genera.

Nuptias contē-
nunt eſſe. Nota
cauſam.

Diuitiarum con-
temptoreſſei.

Oīa coīa eſſeis.

¶ **T**em tria ſūt apud Iudeos ḡna philoſophię. Horū em vñ phariſei p̄ſitētur. Alterū ſeducet
Tertiū vero qd etiā p̄babilius habet eſſei colūt: gēte qdē iudeiverū iter ſe muto amore iūctis
ſimi & q p̄ter ceteros voluptates qdē quaſi malefici avitarēt cōtinentiā vero ſeruare neq; cu-
piditati ſuccumbere virtutē maximā ducerēt. Itaq; nuptias quidē ſaſtidiūt alienos vero filios dū ad,
huc molles ſūt eruditioni traditos p cognatis habētes ſuis moribus diligētē iſtiūūt nō quia coniugia
vel hūani ḡnis ſuccēſſionē cēſeāt pimēdā ſed q cauēdā putāt itēperantiā feminarū: nullā earū vni viro
fidē ſeruare credētes. Qui & diuitiarū cōtēptores ſunt: rerūq; ap̄ eos cōmunicatio amirationi habet
Neq; iuēnas alteri alterū opulētia p̄ſtare. legēq; ſibi dixerūt vt q diſciplinā ſuā ſectari vellent: bona cō-
turbatio publicaret. Ita em fore ne vel paupertatis hūilitas vel diuitiarū dignitas apparet: ſed p̄mixtis
facultatibus veluti iter ſres vñ eſſe oīm patrimonii. Probro aut ducūt oīeū & ſi quis vel inuitus vn-
ctus fuerit mūdicijs corpus abſterget: qm ſqualorē decorē putant: dūmodo ſē per i veſte ſint cādida.

Ant. li.
xviii. ca.
pitulo. i.
F

*Tria phorū genera apud Iudeos
de quibz ſup li. 18 anti. ca 1 fo. 168*

A Designatos autem communium rerum procuratores habent: & ad usus hominum singulos indin- Indiuisos hnt
 fos. ¶ Non est autem illis vna ciuitas certa: sed in singulas multa domicilia transferunt & aliunde ad- cōmuniū rerū
 uenientibus sectę suę professoribus quicquid habent promptum exhibent quasi proprium. Deniq; procuratores.
 tamq̃ consuetissimi ad eos ingrediuntur: quos nunq̃ ante viderunt. Hinc est q̃ cum peregrinant̃ pro-
 pter latrocinia tantum armantur: neq; præterea quicq̃ ferunt. ¶ In singulis autem ciuitatibus ex eodē In qualibet ciui
 collegio specialis curator hospitum constituitur qui eorum vestimenta ceteraq; vsui necessaria tueat. tate spcialis cu
 ¶ Amictus autem cultusq; corporis omnibus pueris in metu & sub cura magistri agentibus: par est. rator hostiū.
 Nec vero vestitum siue calceos mutant: nisi aut omnino conscissis prioribus: aut longi tēporis vsu cō-
 sumptis. ¶ Nihil autem inter se mercantur aut vendunt: sed egenti quisq; quod habeat præbens refert
 ab eo quod ipse non habeat. Quamuis etiam sine permutatione cunctis libera sit facultas a quibus li-
 buerit: accipiendi quod opus sit. ¶ Præcipue circa deum religiosi sunt. Namq; ante solis ortum nichil Circa deū reli-
 prophani loquuntur sed ei patria quędam vota celebrant: quasi vt oriant̃: præcantes deinde ad (quas giosi
 singuli nouerint) artes a curatoribus dimittuntur. Cumq; vsq; ad horam quintam studiose fuerint ope Hora quinta in
 rati: rursus in vnum cōgregant̃: lintheisq; precincti velaminibus ita corpus aquis frigidis abluunt atq; vnū cōgregant̃
 hac lustratione facta in ea seereta coeunt: quo neminem alterius sectę hominem aspirare concessum lintheis p̃cincti
 est. Ipsiq; purificati. velut in sanctum quoddam templū in cenaculū veniunt. Quibus ibi cum silentio corpus frigidis
 residentibus pistor quidam panes ordine vnum autem vasculum ex vno pulmento singulis cocus ap- aquis abluētis,
 ponit. Deinde voce cibum sacerdos anteuenit: neq; gustare queraq̃ fas est: nisi prius deo celebret ora-
 tio. Post finem quoq; prandij vota repetunt. Nam & cum incipiunt & cum desinūt: quasi datorum vi-
 ctus deum laudibus canunt. ¶ Tunc veluti sacris illis depositis vestimentis vsq; post meridiē ad ope- Sacris deposti-
 tas se conferunt. Reuersiq; inde similiter cenant: confidentibus etiam hospitibus si quos fortasse in tis vestibus ad
 teruenisse reperint. Neq; vero clamor vnq̃ tectum illud neq; tumultus in quietat: cum etiam loquendi opa redeunt re-
 ordinem alius alij cedat: eorumq; silentium extra tectum constitutis archanum quoddam videat hor uersiq; s̃nt̃ ce-
 ribile. Cuius quidem rei perpetua sobrietas causa est: quoq; apud eos edendi ac potandi modus satū nāt cum hosti-
 ritate definitur. ¶ Sed quamuis aliquarum rerum nihil sine precepto faciunt curatoris in his tamen bus.
 duobus hoc est in adiuvando & miserando sui iuris sunt. Nam & subuenire dignis cū opus est suo ar- In duobus sunt
 bitrio cuiq; licet atq; indigentibus alimenta porrigere. ¶ Sane cognatis donare aliquid sine curatoris sui iuris sc̃q; sub-
 bus interdictum est. ¶ Idē iraundię moderatores iusti sunt: indignationē cohibent: fidem tueñ pa- uenire dignis
 ci obsecundant. & omne quod dixerint iure iurando fortius habent ipsum iusurādum quasi per iurip atq; idigētibus
B deterius vitant. Iam enim mendatio condemnatum arbitrant̃: cui sine deo non creditur. ¶ Summum alimēta porrige
 autem studium veterum scriptis adhibent: ea maxime inde quę animę & corpori expediant eligētes. re sed cognatis
 Hinc illis morborumq; remedia stirpes medicas quamq; vim propriam singuli lapides habeāt arimā dare aliqd sine
 tibus conquiruntur. ¶ Sectę vero suę studiosi non statim cum eis vna collectio sed per annum inte- curatoribus est
 grum extrinsecus commoranti cuiq; eundē victus ordinem tribuunt dolabram quoq; & quod prædi- interdictum.
 ctum est periozoma & albam vestem tradentes. Cum vero processu temporis experimētum continē. Qd̃ non facile
 tig dederit: accedit etiam ad communem cibum & purioribus ob castificationem scilicet aquis parti- alios secū reci-
 cipat: neq; tamen in conuentu assumitur. Post ostensionem quippe cōtinentię duobus alijs annis mo- piūt sed differ-
 res eius probantur. Cumq; dignus apparuit. tunc demum in consortium assumitur. ¶ Prius vero q̃ in- prio p̃ annū dei
 cipiāt cōmunem habere cibū magnis execrationibus adiurat se primum quidē secuturū deum dein. de per duos.
 ceps quoq; erga homines seruare iustitiam & neq; propria sponte nocere cuiq; neq; precepto obesse Modus p̃stiten-
 quinnimo iniquos oēs odisse & collaborare iustitię semper sectatoribus: fidem omnibus seruare ma- di essenor̃ val-
 xime vero principibus. ¶ Neq; enim absq; voluntate dei cuiq; cōsentire posse ad principatus poten- de notādus.
 tiam accedere. Si vero ipse ceteris præsit numq̃ abuti numq̃ abusurum viribus potestatis ad cōtume- Quō ad princi-
 liam subditor̃ sed neq; veste aut ambicioso aliquo ornatu reliquis eminere veritatē semper diligere: patū assumunt̃
C & habere ppositum cōvincere mentientes. Manus vero a futuro & animam puram ab iniuriis serua- & quō assumpti
 re cōpendijs & neq; aliquid de misterijs consecratis celare neq; prophanis eorum quippiam publica & quō assumpti
 re etiam si in re tanta quippiā morte compellat. Super hæc autem addunt nihil se de dogmatibus ali- se debeāt hēre
 quid quę ipsi susceperint tradere: fugere autem latrocinia & conseruatum in similiter dogmatis sui li- erga subditos.
 bros angelorumq; nomina. his quidem execrationibus explorant & quasi præmuniunt accedentes. Punitio i delin-
 ¶ Deprehēsos vero in peccatis a sua congregatione depellunt & si quis taliter fuerit condēnatus mise- quētes grauis,
 rabili morte plerumq; cōsumitur. Illis quidem iuramentis acerbis obligatus neq; capere ab alijs oblatū
 cibum potest. Herbas vero pecudū more decerpens & fame exesa mēbra corrumpunt. Ob qd̃ etiam
 plurimos plerumq; miserati & extremū agentes spiritum receperunt sufficiētē esse pro peccatis eo-
 rum quę vsq; ad mortē duxerit poenā fuisse censentes. ¶ In iudicijs vero sunt diligentissimi atq; iustissi-
 mi. Disceptant autem non minusq̃ centum in vnum coacti. Quod autē ab his decretum fuerit immo
 D. iij.

Liber secundus Iosephi Iudei

Contra blasphemias legiserit. **V**eneratio quoque apud eos legiseri magna post deum est: ita ut si quis eum blasphemauerit morte damnetur. **S**enibus vero obedire & plurimorum quorumque decreto probabile arbitrantur officium. Denique cum simul decem sederint nullus unus novem loquitur inuitis. Exponere quoque in medium eorum vel in dexteram partem sui quisque deuitat. **S**abbatis quoque operationem contigisse omnibus iudeis diligentius cauens neque solum cibos sibi pridie preparant ne videlicet illo die ignem accendant. Sed neque vas aliquod transponere presumunt immo nec alium purgant. **A**liis autem diebus fodiunt foueam vno verbi gratia pede altam cum ille dolabra (quam tradi nuper accedentibus diximus) demissa veste diligentissime sese contegentes ne scilicet splendori diuino iniuriam faciant in eadem forte ab onere ventris leuantur: ac deinceps quam effoderant terram reducunt idque ipsum faciunt in locis secretissimis. Et nempe cum sit purgatio ista naturalis nihilominus tamen solemnem habent: ut quasi ab immunditia diluantur. **D**iscernuntur autem inter se secundum susceptę abstinentię tempora: in ordines quattuor. **T**antumque hi qui minores sunt inferiores precedentibus estimant: ut si aliquos eorum contigerint quasi a contractu alienigenę diluantur. **V**iuunt autem longissime: ita ut plurimi eorum usque ad centenarium proferant etatem: propter simplicitatem (scilicet victus. Quod eis nimirum accedere puto: propter institutionem bene in omnibus ordinatam. Sunt autem etiam aduersus cruciatum. Siquidem vincunt firmitate consilij. Mortem vero si cum decore obeunda sit iudicant etiam immortalitate meliorem. **P**rocidit autem eorum in omnibus negocijs animos: bellum quod gestum est cum romanis. Tunc siquidem per artuum contractiones & ignes ac per tormenta omnigena transeuntes: ut videlicet vel in legislatoris iniuriam aliquid loquerentur vel ciborum quippiam (quos non solent) ederent. ad neutrum horum potuerunt compelli sed neque deprecari tormentos suos aut inter ipsa flere supplicia. In medijs quidem cruciatibus subidentes & eis (qui tormenta admouent) illudentes constant animas cum quadam hilaritate reddebant scilicet quasi qui eas essent denuo recepturi. **O**pinio quoque apud eos firmata consistit corruptibilia quidem esse corpora: materiamque eorum non esse perpetuam: animas autem immortales semper manere & de ethere subtilissimo comedentes quasi carceribus ita corporibus implicari velut quasi illecebra naturalis attraxerit. Cum vero fuerint a carnalibus releuatę viculis quasi de seruitute longissima liberatas ita eas illico letari sublimemque ferri. Et bonos quidem continentes in hac grecorum sententijs pronuntiant vltra oceanum degere ubi eis reposta perfructio. Illic quippe esse regionem quę nec imbris neque niuibz neque estibus aggrauetur Sed quę oceanum orientis Zephirus & leuiter aspirans amenet. Malis autem animabus procellosa loca & hierna delegant plena gemitibus exercenda: sine fine penarum. **V**ident autem michi secundum hanc ipsam intelligentiam greci quoque fortibus suis (quos heroas & semideos vocauerunt) beatorum insulas sequestasse improborum aut animabus locum apud inferos impiorum in quo etiam cruciari quosdam commemorati sunt Sisyphos videlicet & titalos & Ixiuoz & ticioz. Principio quidem immortales esse animantes ob adhortationem vitę virtutis dehonorationemque nequitie. Bonos quippe fieri in huius vitę conuersatione meliores per spem etiam post lucem redhibendum: improborum autem impetum tardare estimantium quoniam & si in huius spacio latuerunt. Post obitum tamen immortalia sunt tormenta passuri. **H**ęc sunt ergo quę essent de diuinitate animę philosophantur plane illecebram his qui semel deorum sapientiam gustauerint reponentes. Sunt autem in eis qui etiam futura nosse promittant: facris videlicet libris & varijs sanctificationibus prophetarumque dictis a primis etatibus adherentes. Raro autem accidit ut predicationis eorum frustratio consequatur. **E**st autem essentorum etiam alterum collegium: cibos quidem & mores legumque similia cum prioribus habens: distat vero opinione coniugij. **M**aximam siquidem vitę hominum partem successione scilicet amputare: eos qui abstineant ruptijs arbitrantur. Quippe si in eadem omnes velint ire sententiam: defecturum confestim genus humanum fore. Nichilominus tamen cum tanta ipsi moderatione conueniunt: ut per triennium explorēt vultum dinera feminarum. Et si constanti purgatione apparuerint idoneę partu ita eas matrimonia asciscunt. Nemo tamen eorum cum pregnante concumbit: ut ostendant quia non voluptatis nuptias sed causa inierint liberorum. Lauantibus autem feminis ita ut viris perizonatum inest amictus. Tales mors huius collectionis. **D**uo autem priorum quasi ordines sunt ex quibus pharisei dicunt: qui certiorum legalium rituum noticiam proficiunt. Et hi primum dogma habent ut marmene scilicet fato & deo vniuersa deputant. Et quidem vel agere quę iusta sunt vel negligere secundum maiorem partem esse in hominibus profitentur adiunare tum in singulis & marmenē. Animā autem omnē quidem incorruptam esse: transire autem in alia corpora solas bonorum: improborum autem interminabili supplicio cruciari. **S**educei porro id est scda collectio marmenē omnifariam negat. & deū extra omnem mali patrationē inspectionemque constituit. Aiunt autem electioni hominum vel bonū vel malum esse propositum & secundum voluntatem propriam alterutrum vnumquodque coniungi. Animarum autem generaliter vel supplicia denegat vel honores

D

B

F

Ant. li. 1. ca. 1.

Ant. li. 18. ca. 1.

A Et pharisei quidem sociabiles & qui studeant se mutua dilectioni complēdi. Iaducei vero & inter se feris moribus discrepantes: & conuersatio eorum ita circa participes vt erga exteros inhuma na. Hæc sunt quæ de iudeorum philosophis dicenda reperi: nunc ad inceptum reuertar.

Pharisei socia
les Iaduceorū
ro ihumana est
conuersatio.

¶ Iudæa prouincia facta herodes Antipas & philippus tetrarchias regebant Augusto autem imperatore mortuo anno imperij. lviij. Tyberius Iulij filius imperium suscepit. Philippus vero Cæsaream ciuitatem condidit & Iuliadem. Tyberias quoque ab herode in Galilea constructa est. Pilatus autem procurator in Iudeam a Tyberio missus imagines nocte contra Iudeorum ritum in Hierusalem intulit unde Iudeorum maximus fuit tumultus. Qui quinque diebus & totidem noctibus continuis prout circa pylati domum corruentes steterunt immobiles parati potius mortem sustinere quam contra leges patrias Cæsaris recipere imagines. Pylatus insuper ex thesauris templi aquæ ductum in hierusalem construxit maximam commouit in populo turbationem & cedem. Agrippas herodis tetrarcha accusator Romam venit ad Tyberium quo accusationem non suscipiente residens tamen Romæ familiaritatem inuenit cum Gaio Germanici filio. Qui cum inter epulas Gaium in breui Tyberio mortuo omnium dominum desiderasset accusator & in carcere includitur. Quem Gaius Tyberio anno imperij. xxij. mortuo imperator absoluit a vinculis: & philippi defuncti tetrarchiam ei tradens regem appellauit. Unde herodias Antipam incitat vt rex sicut Agrippa nominet Romam adire. Sed hic a Gaio propter auariciam increpatus fugit in Hispaniam cum quo herodias discessit.

Capitulum octauum.

Int. li.
rom. ca.
p. u.
Ege. li.
u. ca. iij.

B Egno archelai in ordine iam prouinciæ decedente: reliqui id est philippus & herodes qui cognominatur antipas tetrarchias suas regebant. ¶ Salome enim moriens Iulij augusti coniugi regionem quam rexerat & iamnam & in phaselide palmetam testamento reliquit. ¶ Delato autem ad tyberium Iulij filium romano imperio post mortem scilicet augusti qui præfuit rebus annis septem & quinquaginta mensibus sex duobus diebus manentes in tetrarchiis suis herodes scilicet & philippus. ¶ Hic quidem iuxta fontes ipsos de quibus iordanis flumen exoritur in panias condidit ciuitatem quam cæsaream vocitauit aliaque in inferiore gaulanite quam Iuliadam nominauit. ¶ Herodes vero in galilea tyberiadum in perea autem cognomine Iulij. ¶ Missus autem a tyberio in Iudeam pilatus qui curandam acceperat regionem: nocte interpesta operas in hierosolima intulit imagines Cæsaris. Quæ res post triduum grandem inter Iudeos suscitauit tumultum. Nam qui aderant stupore permoti sunt: quasi iam prophanas leges suas viderent. Nullum enim fas esse dicunt collocari in vrbe simulachrum. Ad quod etiam eorum qui in ciuitate erant: subito etiam de agris multitudo confluit. ¶ Euntes autem illi co Cæsaream ad pilatum: intentissime deprecabantur vt ab hierosolimis auferrentur ymagines. & eis iura patria seruarentur. Pylatus autem supplicantibus abnuete circa domum eius prout corruerunt: & immobiles quinque continuis diebus noctibusque manserunt. Post autem pilatus tribunal ascendens studio magno conuocat multitudinem Iudeorum quasi qui eis vellet dare responsum cum subito milites accepto signo sic enim iam fuerant præparati circumsteterunt Iudeos. Circundataque triplici acie Iudei quidem stuporis erant plenividentes insperatam rerum faciem. Tunc pilatus denuncians trucidaturum se omnes nisi imagines Cæsaris suscepissent: innuit militibus vt educerent gladios. Iudei autem ex vno consilio omnes subito corruerunt. & ceruices nudatas ad excipiendos ictus parauerunt vociferantes vniuersos se interfici magis velle quam legem prophanari. ¶ Tunc pilatus circa religionem studium populi demiratus confestim de hierosolimis statuas iussit auferri. Deinde vero conturbationem alteram commouebat. Est apud eos sacer thesaurus quam Corbanam nominant. Hunc in deductionem aquarum iussit expendere. Erat autem inducenda aqua ab stadiis tredec.

Int. li.
rom. ca.
p. u.
Ege. li.
u. ca. iij.

C tis. Ob hoc itaque vulgi oriebantur querelæ ita vt etiam pylati qui hierosolimam venerat cum clamore circumdarent tribunal. Ille autem præuiderat siquid eorum tumultum populo permiscuit armatos milites qui tunc essent vestibus priuatorum induti præcepitque vt gladiis quidam non vterentur sicut acclamantes ferrent. Sicque compositis rebus dat & tribunali signum. Cõfestique cedebatur Iudei. Quorum multum quidam plagis multi vero seinuicem trucidantes: in fugam contritione misera perierunt. ¶ Tunc ad calamitatem interfectorum stupens multitudo conticuit: atque ob hoc accusator herodis tetrarchæ agrippas (qui fuit filius aristoboli quem pater herodes interfecit) ad tyberium venit. Illo autem non suspiciente accusationem residens Romæ ad aliquorum quidam potentium noticias ambiebat maximis autem colebat officiis germanici filium Gaium cum adhuc esset priuatus. Et quodam die inter copiosum epularum apparatus quibus eum demerebatur ad vltimum extensis manibus coepit deum aperte præcarî celeriter illum mortuo tyberio dominum cunctorum videre. Hoc cum quidam de familiaribus eius tyberio nunciasset: statim concludi iussit agrippam. Qui & sub gradibus æternæ usque ad mortem tiberij in carcere per menses sex tenebatur. ¶ Sed defuncto eo post regnum annorum duorum & viginti dierum trium succedens in imperium Gaius Cæsar absoluit agrippam viculis & tetrarchiam philippiam eam iste decesserat ei tradidit regemque appellauit. Cum venisset in

Int. li.
rom. ca.
p. u.
Ege. li.
u. ca. iij.

Int. li.
rom. ca.
p. u.
Ege. li.
u. ca. iij.

Iudea prouincia
facta Herodes
Antipas & philip
pus regebant te
trarchias.

Philippus cæsaream ciuitatem condidit & Iuliadam. & Tyberias ab herode in galilea. Maxima Iudeorum constantia qui quinque diebus continuis & noctibus prout circa domum pylati corruebant steterunt immobiles quinque mortem parati velle potius sustinere quam contra suas leges Cæsaris imagines suscipere. Agrippas herodis tetrarchæ accusator Romam venit ad tyberium quo non suscipiente accusationem residens Romæ familiaritatem hunc cum Gaio Germanici filio qui cum inter epulas Gaii in breui mortuo tyberio cunctorum dominum desiderat. &c.

D. iij.

Liber secundus Iosephi Iudei

Herodias hero regnū agrippas: herodis tetrarche cupiditates per inuidiā suscitauit. Irritabat autē eū maxime in spem dē antipā icitat regē Herodias vxor exprobrans ei socordiam & dicens quia per id quod noluerat ad cesarem nauigare careret potestate maiore. Nam cum Agrippam ex priuato regem fecisset: quomodo dubitaret ille ex tetrarcha eodem honore donare. His adductus herodes venit ad gaium. A quo ob auariciam romā adire sed vehementer increpatus: ad hispaniam fugit. secutus quippe fuerat accusator agrippas cui etiā tetrarchiam illius gaus adiecit. Atq; ita herodes quidē hispaniam peregrināte secum etiam vxore discessit. hic a gaio propter auariciā in crepatus fugit i hispaniam. &c.

¶ Gaius fortuna abusus deum se putat vultq; vocari & multos nobiles Romę interfecit petronius quoq; ab ipso in iudeam vt statuam eius in templo collocaret missus venit in Ptolomaidam galileę ciuitatem cuius situs descriptionem hic cognoscēs vbi Iudeis cum mulieribus supplicantibus fatuas reliquit iudeis enim nullibi nec dei quid habere licet simulachrum quorum pacatus petronius legem approbavit quorum quoq; ammiratus constantiam qui pro conseruatione legis paratissimi erant ad mortem Agrorumq; dimittebant culturam ad Gaium proponit rescribere etiam pro eis animam offerens. Gaius autem petronij litteras recipiens indignatus & mortem ei comminatus rescripsit prius tamen Gaij mortem sciuit q̄ rescripta receperit.

Capitulum nonum.

¶ Gaius abusus fortuna deū se putat & vult vocari multosq; nobiles Romę interfecit.

Aius vero cesar in tantum contumeliose abusus est fortuna: vt etiam se & deum putaret & vellent vocari. Patriam quoq; suam multorum nobilium cede truncauit. ¶ Extendit autem impietatem suam etiam in iudeam. petronium deniq; cum exercitu hierosolimam direxit precipiens vt in templo statuas eius locaret. Quas nisi susciperent iudei: cōtradicentes quidem ex his interficeret. reliquam vero multitudinem captiuaret. Permouebat autem hoc profecto deum. Et petronius quidem cum tribus cohortibus multisq; de Syria auxiliatoribus properabat in iudeam de antiochia. Iudeorum vero quidam non credebant fame p̄gium nuncianti. Qui vero credebant: nichil de resistendo poterant comminisci. Celeriter autem omnes peruadit motus: nam iam pto- lomaïdam peruenerat exercitus. ¶ Est autem ciuitas galileę littore in magno composita. Circūdatur autem montibus ab orientali plaga per sexaginta stadia disparatis. Sed ad galileam pertinentibus. a meridiano autem carmelo qui abest stadijs centum viginti septenteronali quoq; monte qui est altissimus quem vocant etiam incolę scalam tyriorum & hic autem distat stadijs centum. ¶ Ab ea autem vrbe quasi a duobus stadijs p̄terlabitur fluuiolus quem vocat beleum exiguus prorsus cui prope est sepulchrum memonis habens iuxta se centum fere cubitorum spaciū continentem: sed ammiratio- ne dignissimum. Est autem species vallis rotundę vitream emittens harenam. Quam cum exhaue- rint multe naues pariter accedentes. locus idem rursus impletur. Venti siquidem quasi edita opera cō- uehunt illic de circumstantibus supercilijs harenam istam vtiq; communem. Locus autem metallicus statim metalla in vitrum quod sulceperit mutat. Mirabilis quoq; michi illud videtur quoniam iam conuerle harenę in vitrum quęcunq; pars super margines loci ipsius fuerit iacta in communem harenam denuo conuertitur. Igitur quidem loci illius talis natura est. ¶ Iudei autem cum mulieribus & filiis collecti in campum vbi est ptolemais sita: petronio supplicabant. principio propter patrias leges: deinceps vero etiam pro suo statu. Ille autē ob multitudinē p̄cantium & p̄cum inflexus: exercitum quidem & statuas in ptolemaide reliquit. ¶ Procedens autem in galileam & cōuocans in tyberiadem tam populum iudeorum q̄ oēs eorum nobiles. & vim romani exercitus cepit exponere. & minas cesaris: his addens quoniam & contumeliosa esset supplicatio iudeorum cum omnes siquidem gentes quę parerent imperio romano in suis vrbibus inter reliquos deos imagines quoq; cesaris locauissent soli iudei istud abnuerent. Hoc siquidem quasi ab imperio deficere esset etiam cum iniuria p̄sidentis. Illis vero contra hęc legem moresq; patrios allegantibus. Et qui nec dei quidem simulachrum. Ne dum hois nec solum in templo. Sed neq; in prophano aliquo totius regionis loco fas sibi esset locare. arripies dictum petronius respondit. Sed & michi dñi mei seruanda lex est. Si ea quippe trāsgrediar vobis parcam: iuste animaduersionē subibo. Impugnabit sane vos nō petronius. Sed & ille a quo sum directus. Siquidem & ego vos cogo implere quę iussa sunt. Ad hęc tota multitudo succlamauit vnā- miter: ante legis temerationem libenter oēm subire perniciē. Sedato autē eorū clamore petronius ait. Pugnare ergo iquit aduersum cesarē estis parati. Rñderunt iudei pro cesare quidē & populo romano per singulos dies nobis est offerre sacrificia. Si autē in tēplo imagines estimet collocandas: debere eam totam iudeorū gentem primis immolare. P̄bere quippe se iugulo cum mulieribus & paruulis ei qui interficere voluisset. Ad hęc autem ammiratio petroniū miseratioq; peruadit: intuentem & in- superabilem religionē virorum: & tantum vulgus ad mortem constanter paratum. Et tunc quidem in factis omnibus recesserunt. Post triduum autem deinceps summates eorum priuatim fortimq; com- pellans. populum quoq; publice alloquens. tum quasi consulens ammonēbat. interdum etiam mina- batur: extollens & virtutem romanam & indignationem cesaris. inter hęc etiam suam necessitatē cui

Anti. li. xviii. ca. p̄iu. xvi. Ege. li. q. cap. v

Ptolomaidis ciuitatis situs & descriptio.

Sepulchrū memonis ammiratio ne dignissimum

Harum v. r. ca.

¶ Harēa vitrea quę si in margi- ne loci iacta fue- rit in cōmunem conuertitur.

Iudeis cum mu- lieribus in pto- maide supplicā- tibus statuas re- liquit. &c.

Petronius ad iu- deos.

Iudeis nullibi li- cet habere simu- lachrum.

Pacatus petro- nius iudeorū ap- probat legem.

Iudeorum pru- dens responsio.

E

Anti. li. xviii. ca. p̄iu. xvi. Ege. li. q. cap. v

F

A essent exequenda precepta. Sed illis ad nulla horum experimenta credentibus: cum videret etiam se mentem regionis intercipi. ipsum quidem anni tempus erat. & quinquaginta pene continuis diebus multitudo in vrbe ociosa morabatur. ad vltimum conuocatis omnibus ait se etiam periculosam rem velle aggredi aut enim deo cooperante placabo cesarem ac vobiscum saluabor lit enter: aut illum in vltionem irritabor: pro tanta magnitudine impendens animam meam Atq; ita dimissis turbis multa pro eo vota facientibus antiochia ad ptholomaida reuocauit exercitum. atq; illinc confestim misit ad cesarem referens & quo apparatu in iudeam iruisset & q; tota gens supplicasset. Quibus si abnu eadū putaret: nosset cum viris etiā prouinciam esse perimēdā. Seruare siquidē ipsos legem patriam: & nouis pceptis vehemēter obistere. His epistolis respondit galus immodice cōminans petronio mortem. quoniā iussu suarum segnis executor fuisset. Sed scriptorū talium vectores per tres continuos menses cōtigit aduersa tempestate retineri. Alij autem exitum gaij cesaris nūciantes: prope re nauigauerūt. Deniq; ante septem & viginti dies epistolas petronius accepit finem cesaris iudicantes: q̄ illi peruenirent qui cōminantia scripta portabant.

Anti. li.
xvi. c.
p. 101.

Lias petronij
galus recipi si
dignatus ei mor
tē cōminatus re
scripsit ei q pri
us gaij mortē sci
uit q̄ scripta re
ceperit

¶ Gaio imperij anno tertio Claudius ad imperium ab exercitu rapitur senatu contradicēte qui bellum contra ipsum propter Gaij immanitatē agere decreuit Agrippa vero a Claudio ad senatum missus imperatoris benignam voluntatē declarauit. Et iterum accepto patrum responso mittitur ad senatum qui vno milite educto gladio inducente venit ad Claudium quem pacato militum impetu honorifice Claudius recepit in castris. Tunc quoq; Agrippę patronum regnum confirmauit imperator multa alia condonans & donationem ipsam patribus pcepit vt ipsam tabulis incisam capitolio collocarent & fratrem Herodem similiter muneribus honorauit. Agrippę autem magnificētia in constructione murorum hierusalem claruit cuius tres filij & filius vnus ex Cypri vxore erant. Ipso autem mortuo regnum Claudius redegit in prouinciam. Et Cuspius fadus pcurator missus est post quem Tyberius. Herode vero calchidis rege mortuo duos habente filios de Beronice & de prima Marianne Aristobolum Alexandri autem pusteri in maiori regnauerunt armenia.

Capitulum decimum.

Anti. li.
xvi. c. vi.
p. 102.

B

C Aio per dolum interempto qui regnauerat annis tribus mensibus sex rapit in regno ab eo exercitu qui rome erat Claudius. Senatus autem referētibz cōsulibus Ignatio Sergio Satranillo alias Saturnillo & pomponio secūdo mandat tribus vrbani legionibus vt essent p̄sidio ciuitati: & ipse frequens in capitolium deuenit: quia propter immanitatē Gaij bellum agi cum Claudio decernebat volēs imperiū ad optimates reducere: aut sicut olim fuerat ad regendum dignissime legerentur.

¶ Accidit autē vt agrippas adueniret quem cū & senatus in consiliū & in castra Claudius euocasset. vt scilicet eo strēnuo adiutore in quibus res posceret vteret: vidēs Agrippa Claudium iam esse opibus cesarem ad eū perrexit. Quem ille illico legatū ad senatum misit indicantē suū propositum: quoniā primo quidem inuitus ab exercitu raptus sit & iniquū esse si militum erga studia tam religiosa defereret: immo iam tutā aliter suam nō esse fortunā. Iam em̄ ad inuidiam satis fore: q; sit in regnum vocatus. Deinde amministratū ire paratum esse in rempublicā non vt aliquis tyrannus sed vt p̄sul benignus. Sufficere sibi quippe honorem nominis de singulis autem negocijs cōmunē omnium stare sententiam. Nam & si natura nō esset modestus: locuples tamen moderandę potestatis exemplum Gaij morte esse propositū. Quę cum detulisset Agrippas: respondit curia quasi quę exercitus & bonis consilijs fideret nolle subire voluntariā seruitutem. ¶ Sed accepto patrū responso Claudius rursus misit agrippam nūciantem eis quoniā non posset adduci vt eos proderet quorū consensu in imperiū esset accitus. Inuitum se autem initurū esse pugnā aduersum eos cū quibus confligere minime vellet Proinde eligendum esse extra ciuitatē locum in quo cōfligerent. Neq; enim sanctum esse propter illorum peruersitatē patriam ciuili cede fedari. At Agrippa quidem ista senatui nunciauit.

¶ Inter hęc autē vnus de his militibus qui cum patribus erant educēs gladiū. cōmitones inquit qui bus pturbati causis parricidia perpetrare cupimus & cōcurrere aduersum propinquos nostros Claudium secutos: maxime cum habeamus imperatōrē quem in nullo culpāre possumus & ad quem cum iustis magis allegationibus q̄ cum armis egredi debeamus. Hęc dicens per mediā egressus est curiā: omnibus se militibus cōsecutis. Hoc exemplo optimates, deserti: in magno motu esse coeperunt. Ac deiceps videntes sibi auersionem tutam non esse: iter secuti militum ad claudium transierunt. Recurrant autem eis pro muris nudatos gladios ferentes: hi qui fortunę regis ambiciosius adulabantur. Et pene accidit vt progressi quinq; interficerentur ante scilicet q̄ militum impetū Cēsar agnosceret: nisi p̄currēns agrippas imminētis ei facinoris periculum nunciaisset: quoniā nisi cohercuisset exercitum iam in sanguinem ciuium furentem: & confestim amissurus esset omnes per quos conspicium

Gaio dolose in
terēpto anno i
perij tertio Clau
dius rapit ab ex
ercitu ad impe
riū cōtradicēte
Senatu qui bel
lū cōtra Claudi
um ppter Gaij
immanitatem a
gere decreuit.

Rñso senatus
Claudius iterū
Agrippā ad se
natū misit.
Notanda sñia.
Senatus ad cl
odium vadit.

Liber Secundus Iosephi Iudei

Claudius paca-
to militū ipetu
recepit senatū
Claudius agrip-
pe regnū confir-
mauit paternū
& multa alia do-
naui donatio-
nē patribus pce-
pit vt icilam ta-
bulis capitolio
collocaret & fra-
trem herodē si-
militer muner-
bus donauit.
Herodes rex cal-
chidis mori du-
os hñs filios &
Agrippa nepos
rex succedit.
Cumāus iudeꝝ
procurator sub
quo tumultus
coeperūt.&c.

esset imperium, fieretq; solitudinis imperator. ¶ Hæc audiens Claudius cōtinuit impetum militum: suscepit autem in castris aduenientem senatum: & indulgenti honore complexus egressus cum patri- bus cōfestim obtulit deo victimas vt mos est pro imperio supplicari. ¶ Agrippam quoq; p̄tinus mu- neratur regno patrio omnia adiiciens ei etiam illa quę augustus herodi donauerat. Trachonitidem scilicet & auranitidem: præter hæc autem aliud quoq; regnum quod lysanię vocabatur. Et populo q- dem donationē hanc per edictum indicauit: patribus autem præcepit vt incisam ereis tabulis in capi- tolio collocarent. ¶ Donat autem etiam fratrem suum herodem qui gener eiusdem erat Beronici iu- ctus regine calchidis. ¶ Opinione autem celerius agrippę dati regni cētus maximus affluebat. Qua sane pecunia ille non in rebus abutebatur exiguis: sed talem murum hierosolimis circumdare cepit: qualem si potuisset absolui. iefficacem prorsus obsidionem romanis oppugnātibus effecisset. Sed an- teq̃ impletet opus decessit in cęsarea. ¶ Regnauit autem annis tribus ante quoq; cum tetrarchiā re- geret: alijs tribus annis tenuerat potestatem. Reliquit vero filias quidem tres de cypro natas: beroni- cem mariannem ac drusillam. Filium autem ex eadem ipsa coniuge nomine agrippam qui nō nimis paruulus erat. ¶ Tunc claudius regnū eius in prouinciam redegit. in cuius procuratore missus est Cuspius fadus. Post hunc autem tyberium alexandrum Qui nichil de consuetudine patria immutā- tes. gentem in pace tenere. ¶ Post hæc vero & herodes qui regnabat in calchide decessit. relinquēs de sorore quidem sua beronice filios suos duos bernicianum & hyrcanum. de priore autē marianne aristobolum. cuius frater mortuus fuerat aristobolus priuatus relicta filia Iotapata. ¶ Hi quidem erāt sicut supra dixi liberi aristoboli: qui fuerat herodis filius: Aristobolus autem & alexander nati fuerāt herodi de mariāne quos ipse parens interfecit. ¶ Alexandri autem posteri in maiore armenia regna- uerunt. ¶ Post obitum autem herodis qui regnauit in calchide agrippam filium agrippę claudius in auunculi sui regno constituit. Alterius autem prouincię suscepit curam post alexādrum cumanus sub quo oriri ceperunt tumultus Et denuo iudeos calamitas comprehendit.

¶ Agrippam Agrippę filium claudius auunculi sui regno constituit & Cumanum iudeꝝ pro- curatorē sub quo tumultus ceperunt: seditionis vero occasio fuit miles quidam posteriora denudās. Tringinta iudeorum milia ex mutua conculatione occisa sunt. Stephanus quoq; Cęsar a latroni- bus expoliatus est. Iudea quoq; milite sacrę legis libros comburente ad Cumanum concurrat petens militis punitionem: qui militem ad supplicium iussit adduci. Seditio insuper inter Galileos & Samari- tas Galileo ad festiuitatem ascendente occiso oritur & Iudei relicta solemnitate & Cumanum iusticiam negligente in Samariam impetum Eleazaro & Alexandro ducibus fecerunt: & maximam facientes cedem vicos inflāmauerunt. Cumanus vero cum exercitu his qui vastabantur auxilium ferens plu- res occidit & alijs veniam precantibus amicis cōdonauit. Samaritę autem Quadrato syrię præfidi iu- deos de priore violentia accusant Iudei vero seipsos excusabant. Quadratus itaq; seditionis aucto- res crucifixit & in Lydda. xlvij. iudeos a Samaritis accusatos securi percussit: & pontificem sacerdotū aliorumq; iudeorum nobiles similiter q̃ Samaritarum principes romam misit ad Cæsarem. Claudius vero Agrippę precibus Samaritarum nobiles iussit interfici Cumanum exulati & celerem morte mul- tandum remisit hierusalem. Forlxx iudeꝝ præses destinatur & Agrippę auctum est regnum.

Capitulum vndecimum.

Occasio seditio-
nis miles turpi-
ter posteriora os-
tendens.

Onueniente quippe multitudine ad diem festum azimorum in hierosolimam legione ro- mana stante super porticum templi milites semper custodiebant festos dies: ne quid con- uenientes populi nouare auderent. ¶ Vnus ergo e militibus reductis turpiter vestimentis inclinans posteriora sua obuertit ad faciem iudeorum: & ad hunc habitum vocem emit. tens similem succlamauit. Ob quod factum tota cepit multitudo conqueri: ita vt circumstarent cu- manum ad supplicium militem deposcētes. Ex his autem inconsulti iuuenes & quasi natura apti ad seditiones mouendas: in libem grauissimam prosiliebat hi continuo quippe saxa rapientes: percutie- bant milites. Tunc cumanus veritus ne totius in eum vulgi impetus fieret: plures euocauit armatos. Qui cum essent porticibus immissi metus grauis icidit iudeis. Statimq; in fugam versi relicto templo

Triginta iudeo-
rū milia ex con-
culatione mu-
tua occisa sūt in
festo azimorꝝ.

refugere ceperunt. Tanta autem per egressus de constipatione obricio facta est: vt cōculatione mu- tua super triginta hominum milia consumpta sint. Facta est autem vniuersę genti luctuosa festiuitas & planctus per domos singulas personabat. ¶ Successit autem huic calamitati latrocinantiū tumultus. iuxta bethoro quippe circa ascensum publicum stephanus quidem seruus cęsaris suppellectilem quandam vehibat: quę ab irruentibus discerpta latronibus est. Cumanus autem ad inquisitionē mit- tens eos qui in proximis vicis venissent vinctos ad se adduci iussit: denunciāns vt cōquisitos latrones in vincula cōficerent. Qua occasione quidem militum in vico alio libros sacrę legis offeulos discidit. atq; combussit. Iudei autem quasi totam religionem inflāmatam viderent; vndiq; confluxerunt.

D
Anti.li.
xix. cap.
vii.

Anti.li.
xx. c. ix.

Anti.li.
xx. c. x.

Anti.li.
xx. c. xi.

Anti.li.
xx. c. xii.

Anti.li.
xx. c. xiii.

Anti.li.
xx. c. xiiii.

Anti.li.
xx. c. xv.

Anti.li.
xx. c. xvi.

F

Anti.li.
xx. c. xvii.

A velut machinamento aliquo ita in superstitionis attracti omnes ad vnam euocationem ad Cumanū Cæsaream concurrunt precantes vt qui militum in tantam contumeliam deo legiq; eius intulisset nō relinqueret eum impunitum. Ad hæc enim ille videbat multitudinem nequaquā quieturam nisi aliqua esset satisfactio sedam adiudicatum militem per medium populum ad supplicium iussit adduci.

An. lib. Sicq; iudei placatis animis recesserunt. ¶ Denuo autem galileorum & samaritanorum conflictus ex-
20.ca.5 oritur. In vico enim (quem gemma vocant) qui est in magno samarie campo situs: quidam galileus de numero iudeorum ad festiuitatem ascendens interficitur. Ad quod factum multi ex galilea regio ne concurrerunt vt cum samaritis cōfligerent. Horum autem nobiliores conuenerunt ad cumanum rogantes vt anteq̃ grauis calamitas oriretur transiret in galileam. Et in eos qui auctores essent homicidij vindicaret Cumanus vero his negocijs (quę habebat in manibus) postponēs illorum petitiones sine effectu precatores remisit. ¶ Nunciato igitur hori cidio hierosolymiam: omnis multitudo com- mota est. At relicta diei solemnitate in samariam vulgus impetum fecit sine duce vilo: nec cuiq; prin- cipium suorum retinenti acquiescens. Latrocinio autem eorum & tumului quidam dynei filius elea- zarus & alexander preerat: qui in grabathene regionis conterminos irruentes promiscuā edidere ce- dem. A nullius etatis exitio temperantes. Vicos autem inflammauerunt Cumanus autē hæc audiens adduxit secum vnam equitum alam quę vocatur sebastenorum: vt auxilio his qui vastabantur esset. Sicq; eorum multos qui eleazarum erant secuti comprehendit: plures quoq; interfecit ad reliquā au- tem multitudinem quę in vastandos samaritanorum fines irruerat. Principes gentis de hierosolymis concurrerunt: opertiq; cilicijs. Et aspersis cinere capitibus precabantur vt ab incepto desinerent: nec propter exercendam in samaritis vitionem ad hierosolyme perniciem Romanos commouerent: mi- sererentur autem patrię suę atq; templi filiorumq; & coniugum propriarum: neq; omnia pariter in di- scrimen adducerent neq; ob vnius galilei vindictam cuncta disperderent. His acquiescentes iudei: a negocio recesserunt. ¶ Multi autem per idem tempus in latrocinia conspirabant: sicut solē insolē- tia crescere rebus quietis passim omnem regionē agebantur rapine: & audaces quiq; vim reliquis affe- rebant. ¶ Tunc samaritarum primates ad quadratum qui syriam prouinciā procurabat. Tyrum ve- nerunt vindicari de his qui regionem eorum depredari fuerant: postulantes. Presto autem fuerant etiam nobiles iudeorum. & Ionatas filius ananię princeps sacerdotū obiecta diluens allegabat initium quidem tumultus samaritas fuisse qui primi homicidium perpetrassent: causam tamen calamitatum postea secuturam præbuisse Cumanum: qui intr̃ principia auctores cedis noluisse vlcisci. Tunc qua- dratus vtrinq; partem interim distulit dicens. Quoniam cum ad ipsas regiones venisset singula di- ligenter inquireret. Deinceps vero procedens cæsaream: eos omnes quos Cumanus victos relque- rat: in crucem sustulit. ¶ Inde cum liddam venisset: de vno audiuit samaritanorum querelas: & iudeo- rum decem & octo viros quos cognouit pugne fuisse participes securi percussit. Duos autem pontifi- cem sacerdotum ionatam & Ananiam eiusq; filium ananum & nōnullos alios iudeos nobiles cesti- nauit ad cæsaream: similiter autem & samaritarum nobilissimos quosq; precepit quoq; Cumanus & celleri tribuno Romam nauigare: reddituros claudio rationem pro his quę in regione gessissent.

¶ His ita compositis: a lidda ascendebat hierosolymam. Et inueniens multitudinem festiuitatē azi- morum celebrantem sine vlla conturbatione antiochiam rediit. ¶ Romę autem césar auditis allega- tionibus cumani & samaritarum (aderat autem etiam agrippas iudeorum causam magna intentione defendens) siquidem & Cumanum multi potentium aderant pronuncians aduersus samaritas. Tres eorum nobilissimos iussit interfici. Cumanum autem iussit vrbe discedere. Cellerem vero victū hie- rosolymam mittens iudeis ad supplicium tradidit: vt per vrbem tractus capite cederetur. ¶ Post hæc foelicem pallatis fratrem destinavit ad iudeos: qui & eorum prouinciā cum samaria & galilea cura- ret. Agrippam vero de calchide in regnum maius transtulit: tradens ei illam quoq; prouinciā quę foelicis fuisset. Erat autem ista trachonitidis & Batanea & Gaulanitis. Addidit etiam regnum lysanie & tetrarchiam quam varus rexerat.

C ¶ Claudio anno imperij sui. xiiij. mortuo Nero successit in imperio qui inmaniſſimus fratrem suū vxorēq; & matrē interfecit: & ad vltimum hyſtrionum opera peruenit. Hic armeniam minorem Aristobolo herodis filio dedit: & Agrippę regno quattuor addidit vrbes. & reliqua iudeę foelici præ- fidi qui Eleazarum latronum principem romam misit: aliosq; latrones crucifixit. Sed his latronibus purgata regione Sicarij die claro in media ciuitate homines interficiebāt. Primusq; ab illis Ionathas pontifex occisus est (his enim maximalatrocinandi erat temeritas: atq; latendi). Tunc quoq; Sedu- ctiores quidem & hypocritę minus ciuitatem vexauit q̃ sycarij hij enim populum seducentes in soli- tudines signa deum promittentes ostendere ducebant & occidebāt quos foelix interfecit. Egyptius insuper pseudo propheta. triginta millia hominum duceus in montem oliuarum voluit (depulſo Ro-

Milite Sacre le-
gis libros cōbu-
rente tota iudea
ad Cumanū cō-
currit milite pe-
tētes non relin-
quere impuni-
tū q̃ illū ad sup-
plicium iussit ad-
duci.

Iudei (relicta so-
lemnitate & Cu-
mano iusticiam
negligēte) in Sa-
maria impetuz
fecerunt eleaza-
ro & alexandro
ducibus & ma-
ximā faciētes ce-
dē vicos inflam-
mauerūt. Cuma-
nus autē cū exer-
citu his (q̃ vasta-
bant) auxiliū fe-
rens plures occi-
dit & alijs veniā
(precātibus am-
cis, condonauit
Quadratus se-
ditiois auctores
crucifixit & in
Lidda. xviij. iu-
deos a Samari-
tis accusatos se-
cui percussit &
pōtificem sacer-
dotū & alios iu-
deos nobiles si-
militer & Sama-
ritarū principes
romam misit ad
Cæsaream.

Anti. li.
20. ca. 6

Liber Secundus Iosephi Iudei.

manorum presidio) populo dominari sed (ipso cum paucis fugiente) multi a Felice comprehensi in vinculis traditi sunt. Quidam & populo afflictionem inducentes mortem his (qui Romano populo voluissent obedire) comminabantur. Seditio iterum circa cesaream inter Syros & Iudeos pro ciuitatis equitate. Felix autem (dato edicto vt contumaces ab vrbe discederent) multos non parentes interfecit. Postea vero non pacata seditione vtriusque partis nobiles misit ad Neronem: huic festus successit post quem Albinus iniquissimus latronibus fauens eius enim iniusticia & auaricia (qui latronum quasi princeps erat) seditionum creuit audacia. Indigni enim officijs honorabantur quod future ca pituitatis maximum fuit seminarium.

¶ Capitulum duodecesimum.

Claudio anno f
perij sui. xlii.
mortuo Nero
successit.

Facinorosa Ne
ronis imitas q
fratre suu vxore
q & matrem in
terfecit &c.

Nero armenias
minore Aristo
bolo herodis fi
lio & agrippae
regno quattuor
vrbes addit &
reliqua iudee fe
lici q Eleazarus
latronu princi
pem Roma mi
sit aliosq; latro
nes crucifixit.

Ionathas ponti
fex a sycarijs oc
cisus.

Ars latrocinan
tiu latendi.

Seductores &
hipocritas ppli
seducetes in so
litudines ducetes
pmittetes deu
signa ostensuri
occidit felix.

Quidam afflictio
nem ppli comi
nabant his q ro
mano principa
tu voluissent
obedire.
Seditio circa ce
saream inter syros
& iudeos p eq
tate ciuilitatis.

Felix autem cesar per annos tredecim menses octo dies triginta. Administrato imperio romano decessit. Successorem regni Neronem relinquens: quem suadelis Agrippinae vxoris suae in imperium coaptauerat. Et quidem cum legitimum haberet filium britannicum ex mesalina natum priore scilicet confuge, & octauianam filiam quam ipse priuigno collocarat Neroni: susceperat autem ex agrippina antoniam. ¶ At Nero quidem quemadmodum per magnitudinem foelicitatis & opus abusus sit fortuna: & qualiter fratrem suum atque vxorem matremque interfecerit post quos in omnes proximos inhumanitatem suam conuerterit atque ad vltimum per amentiam ad hystrionum opera scenamque perueniret: quoniam scio esse & narratione molestum tacitus pretereire melius puto. ¶ Couertar autem ad narranda quae ab eo aduersum iudeos gesta sunt. Minorem igitur armeniam regendam Aristobolo Herodis filio. Regno autem Agrippae quattuor vrbes addidit cum agris ad singulas pertinentibus: in iudea scilicet regione Abela & Iuliadam in galilea autem Taricheam & Tyberiadam. Reliqua autem iudeae foelici procurator dedit. ¶ Hic principem latronum eleazarum qui per annos viginti regionem fuerit depdatur. Aliosque multos cum eo coepit vincitque Romam direxit. Aliosque quos in crucem sustulit latronum. Vel in communionem sceleris deprehensorum popularium fuit pene multitudo innumerabilis. ¶ Sic autem regione purgata: aliud genus latrocinantium in hierosolymis oriebatur (Hi autem sycarij vocabantur) die claro & in media ciuitate passim quoque interficientes. Potissimum vero diebus solemnitate festiuis. Immiscerentur vulgo: & sicas sub veste gestantes. his diuersos quoque interficiebant: ac deinceps collapsis hominibus illi inter reliquos de scelere querebantur. Quia fraude extra suspicionem manebant: diuque latuerunt. ¶ Primus igitur ab eis Ionathas pontifex interficitur. Post hunc autem plurimi quotidie cedebantur: atque ipsis calamitatibus molestior timor ciuitatem premebat. Sicut enim in medio bello per singula momenta omnes mortem operiebantur. Circumspiciebant autem eminus quosque appropriantes. neque amicis suis fidere poterant: dum tamen in medijs suspicionibus atque custodijs nichilominus interficiebantur. Tanta erat latrocinantium temeritas: & ars quodam latendi. ¶ Ad haec autem etiam alia malorum facta collectio est. cede quidem abstinentium. sed consilij magis impiorum. Quae pars non minus quam sycariorum foelicitatem vrbs statimque corripit. Seductores quoque homines & circuientores sub specie religionis nouis rebus studendis vulgum insanire fecerunt. Nam egrediebantur in solitudines pro mittentes dei signa eis ostensurum libertatis. Contra quos foelix (videbantur quippe semina defensionis esse) mittens equites atque pedites armatos: magnam multitudinem interfecit. ¶ Maiore autem plaga iudeos afflixit egyptius: qui pseudo propheta. Adueniens quippe in provinciam magus cum esset propheta opinionem sibi arrogans triginta ferme milia hominum congregauit. quos vana seditione deceperat & circumducens eos de solitudine in montem qui vocatur oliuarum. Inde in hierosolymam nitebatur ascendere: depulsosque romanorum presidio in populares excere dominationem. Vtebatur autem stipatoribus qui ad id facinus conuenerant. Preuidit sane eius impetum foelix: & occurrens cum romanis armatis quos etiam iudeorum reliqua multitudo iuuabat: iniit conflictum. Et egyptius quidem cum paucis fugit. plurimi autem qui cum eo fuerant: comprehensi vinculis traditi sunt reliqua multitudo in regiones proprias dispersa est. ¶ Compresis porro his etiam sicut febris in egro corpore rursus pars altera tumescebat. Vagi enim quidam & latrones collecti multis afflictionem inducebant & quasi ad libertatem vocabant mortem apertissimam comminantes his qui romanorum principatus obedire voluissent. Vt vel reluctantes auerterent eos qui ferrent spontaneam seruitutem. Dispersi ergo per totam regionem diripiebant quorumque potentium domos eosque insuper trucidabant inflammabant etiam agros ita vt desperatione eorum tota iudea protinus impleteretur. Et haec quidem pugna in diem grauius angebatur. ¶ Alter autem tumultus ortus est circa cesaream inter iudeos scilicet qui ibi permixti habitabant & syros seditione commota. Hi siquidem poscebant vt eorum fieret ciuitas iudeum eius fuisse conditorem dicentes. Erat autem rex herodes. Emuli vero conditorem quidem confitebantur iudeum. Ipsam vero ciuitatem fuisse gentiliu vindicabant. Neque enim

Anti. H.
xx. c. vi.
Ege. l. 2.
cap. 6.

antiq. li.
xx. c. vi.

Anti. li.
20. c. 6.
ege. li. 2.
cap. 6.

F

Anti. li.
20. ca. 6

Ege. l. 2.
cap. 7

F

Anti. li.
20. ca. 6
ege. li. 2.
cap. 8.

A Illic statuas & phana posse constitui: si ad iudeos eam conditor pertinere voluisset. Ob has ergo causas inter se populus uterque iurgabat. Procebat autem usque ad arma contentio. & quotidie audaces quique ad colligendum partes alterutrum proficiebant. Neque enim iudeorum seniores cohibere tumultus gentis sue poterant: & grecis turpissimum videbatur iudeis inferiores videri. Prestabant autem his qui dem diuitijs & corporum iuribus. Greci vero auxilio militum. Magna siquidem pars Romanæ manus de syria illo fuerant congregata: & quasi cognati ad auxiliandum erant parati syris. Prefecti autem militum curabant comprimere tumultum & pugnaces quosque comprehentes taureis vinciebantur ac vinculis. Neque tamen supplicia comprehensorum impedimentum aut reliquis timorem inferebant immo magis hoc ipso in seditionis irritabantur augmentum. ¶ Tum demum foelix minaci edicto precepit contumaces quosque vrbe discedere. non parentium autem immixtis militibus interfecit non paucos quorum etiam substantie direptæ sunt. ¶ Fost hec quoque cum videret seditionem manere: nobiles vtriusque partis elegit & suscepta legatione misit ad Neronem pro his que sibi competere arbitrantur acturos. ¶ Successit autem festus: & hos qui maxime infestabant prouinciam sollicitè persecutus latronum plurimos comprehendit atque interfecit. Verum successor huius albinus non eodem more negocijs preffuit. Neque enim fuit malignitatis species quam ille preterierat. Denique non causis ciuilibus furabatur & diripiebat substantias singulorum. neque solum tributorum additamentis in commune gentem grauabat: sed etiam quos ob latrocinia vel decuriones ciuitatum comprehenderunt. vel qui a prioribus iudicibus in custodijs erant relictæ. accepta a cognatis eorum pecunia liberauit. & is solum qui non dedisset in carceribus quasi nocentissimus remanebat. ¶ Per idem tempus quoque qui res renouare cupiebant in hierosolimis crescit audacia: ex quibus sane qui erant opulenti albinum largitione redimebant. ut eis tumultum mouentibus non indignaretur. Pars autem popularis qui non satis gaudebat quiete albinum partibus iungebatur. Vnusquisque ergo improborum cohorte propria circumdatus. Ipse quidem quasi princeps latronum & tyrannus eminebat. stipatoribus vero suis ad directionem mediocrum abutebatur. Ita fiebat ut hi quidem quorum vastabantur domus tacerent. Illi autem qui extra incommodum steterant: metu ne similia paterentur querelis deterrebant. Immo & officijs ambiebant eos quos constabat dignos esse supplicijs. In commune autem omnium fuerat intercepta fiducia & erat tunc multiplex dominatio & semina captiuitatis future iam ab illo tempore spergebantur.

¶ Cestius Florus Albinus successor pessimus Albinum per sui comparisonem optimum fecit videri. Iudei namque propter eius maliciam patrias sedes relinquentes fugiebant. Cestio quoque gallo Syriæ procuratore hierosolimam veniente occurrens illi multitudo illum deprecabatur ut florum eiiceret. Hic enim ut iudei a romano recederent imperio sedulo in dies augebat calamitates. Exordium namque iudæici belli anno Neronis duodecimo: & Agrippe regni decimo septimo mense Mayo sumptum est. Iudei namque synagogam in cesarea habentes prope agrum gentilis quem volentibus emere iudeis dominus agri vendere recusauit: sed ibi tabernas edificauit quod maxima seditionis causa fuit: die namque sabbati Cesariensi iuxta synagogam alites imolante iudei ira accensi maximum fecerunt tumultum. quem locundo sedare volenti Cesariensium presso violentia iudei libros legis statim rapientes in Nabatha secesserunt: & eorum primates ad Florum in Sebastem conuentes venerunt quos comprehensos iussit vinciri. Florus quoque omnimode bellum inflammas decem & septem talenta de sacro thesauro pro cesare petiri aufert: unde commotus populus in eum maledicta iaciebat: hic itaque cum exercitu veniens hierusalem: cum tamen Cesaream pacificare debuisset: timorem commisit populo ei obuiam ut eius leniret impetum: venienti quoque discedere precepit. Postridie vero conuenientibus omnibus iudeis sedens pro tribunali eos qui in eum maledicta dixerant iubet producere. Quique iudeis humillime veniam petentibus forum venaliu rerum destruere: & sibi obuios militibus iubet trucidare. Multosque nobilium iudeorum verbis laniatos crucifixit. Sexcenti namque & triginta vno die in hierusalem per Florum sunt interempti.

Capitulum tertiumdecimum.

C Vm sane eiusmodi morum fuisset albinus: tamen succedens ei Cestius florinus optimum eum per comparisonem sui fecit videri. Ille siquidem plura occulte & cum fraude nocuerat: Cestius vero iniquitates suas in vniuersam gentem tam palam quasi gloriaretur exercuit: ac velut non ad regendam prouinciam sed ad penas damnatorum carnifex missus neque rapinarum vllum morem neque afflictionum pretermisit. In miseris autem crudelissimus erat: in turpibus vero impudentissimus. Neque enim quis illo amplius offendit fallacia veritatem neque commentus est callidiores nocendi vias. Huic siquidem virum illatis dispendijs lucra querere exiguum visum est sed totas simul dissipabat vrbes & labes populis inferebat. non solum voce per totam regionem edicens liberum esse omnibus latrocinari: dum ipse predarum acciperet portionem. ¶ Denique ob illius auari-

Iudei ditiores
greci militum au-
xilio fortiores.

Foelix dato edi-
cto ut cotuma-
ces vrbe rece-
derent multos non
parentium interfecit
postea vero non
pacata seditione
vtriusque partis no-
biles misit ad
neronem.

Albinus iniusticia
& auaricia sedi-
tionum creuit
audacia & ipse
quasi princeps la-
tronum erat.
Indigni officijs
honorabantur quod
fuit semina futu-
re captiuitatis.
&c.

Cestius florinus
successor Albi-
ni pessimus Albi-
ni per comparatio-
nem optimum fecit
videri.

Ant. li.
p. x. viii
C. li. li.
ca. viii.

Ant. li.
p. x. viii
C. li. li.
cap. viii.

Ant. li.
p. x. viii
C. li. li.
cap. viii.

Liber Secundus Iosephi Iudei

Propter Flori maliciam iude patrias sedes relinquentes fugiebant. ciam contigit totam pene deferi regionem: ita ut plurimi sedes patrias relinquentes ad externas provincias commigrarent. Donec autem in syria cestius gallus provinciam regebat: neque ausus quisquam iudeorum est aduersum florum ad eum mittere legatos. Cum vero instante azimorum solemnitate ipse hierosolymam venisset. occurrens multitudo quæ tricies centenorum milium fuit præcabantur: ut gentis suæ calamitatibus subueniret: & pestem illam provincie florum ut eicerent clamitabât. Qui tamen cum sub populi ore esset & gallo assisteret non solum nichil mouebatur. Sed voces illas etiam deridebat. Cestius tamen compescens impetum populi & edicens quod deinceps placatiore eis florum redderet. egressus est antiochiam. Deduxit autem eum vsque ad cesaream florus eludens mendacijs & iudeorum genti bellum sedulo comminiscens: quo scilicet solo iniquitates suas occultum iri posse credebatur. Pace siquidem permanente habiturum se apud cesarem accusatores iudeos: verum si defectio nem negociatus fuisset maiore utique malo abdicendam a se esse inuidiam peccatorum minorum. Igitur ut gens a romano abrumperetur imperio: sedulo in diem augebat calamitates. ¶ Per idem tempus apud neronem cesarienses gentiles vectores extitere: decretum istud contestantes litteras attulerunt. Perque hoc bello iudaico dabatur exordium duodecimo scilicet anno regni neronis: septimo decimo autem regni agrippæ mense maio. Ad magnitudinem autem excitatorum de eo malorum nequaquam idoneas causas habuisse deprehenditur. ¶ In cesarea siquidem habitantes iudei habebant synagogam prope agrum cuius erat dominus gentilis quidam cesariensis: & frequenter quidem egerant ut ad eorum ius illa possessio iungeretur multis partibus maius præcium quam res meruerat offerentes. Dominus autem loci non solum præces despectisse contentus: sed ad maiorem dolorem edificauit in loco tabernas ita ut angustum eis transitum & prorsus coartatum relinqueret. Primum igitur feruētiores aliqui iuuenes iudeorum nobiles quid agerent inter quos erat iohannes telones insectum flori oblatione octo talentorum ut edificationem vetaret. Ille autem ob accipiendum tantummodo rem promittens se cuncta facturum. accepta pecunia statim a cesarea egressus est. venitque in sebastē seditioni tribuens facultatem: quasi qui pugne spacium iudeorum summatibus alias primatibus vendidisset. ¶ Sequenti autem die quæ apud iudeos sabbatum est: cum plebs ad synagogam coisset. seditiosus quidam cesariensis vas samium ante eorum ingressus ponens. alites immolabat. Hoc factum iudeos incohercibiliter accendit. Et legem suam quippe contumeliam pertulisse. & locum ipsum dicebant fuisse pollutum. Pars autem iudeorum quæ erat constantior atque moderatior denuo iudicijs esse conquerendum rebatur. Seditiosi autem & iuuentute turgentes iudei effundebantur in litem. Stabant autem ad confligendum parati etiam cesariensium tumultuosiores: Ex consilio quippe directus fuerat qui pro synagoga fortibus immolaret. Sicque continuo est pugna commissa. Interueniens autem locundus qui ad prohibendum erat relictus præfectus equitum vas illud quidem (quod fuerat positum) iussit auferri & tumultum sedare pergebat. Cum vero superatus esset præ cesariensium violentia: iudei statim libros legis rapientes secesserunt in Narbatha: Regio quedam eorum hoc nomine appellabatur: directa a cesarea stadijs sexaginta. Primates autem eorum duodecim cum iohanne in sebastē ad florum venerunt. de his quæ acciderant conquerentes & ut auxilio esset rogabant quauis reuerenter & tunc eum de octo talentis ammonentes. Ille vero illico comprehensos eos vinciri iussit: arguens cur leges de cesarea auferre ausi fuissent. Pro hoc sibi apud hierosolimitas grauissima iurgia nascebantur: verum tamen adhuc indignationem suam frenabant. ¶ Florus vero quasi ad hoc operam suam locasset ut bellum inflammaret misit ad sacrum thesaurum ut inde decem & septem talenta auferrentur: quasi eam pecuniam impensa cesaris flagitaret. Tunc vero statim inuasit populum multa confusio: concurrentes ad templum maximis vocibus nomen cesaris appellabant: ut a tyrannide flori liberarentur orantes. Quidam autem seditiosorum in florum iacebant maledicta ultima: & canistrum circumferentes stipem eius nomine postulabant: quasi inops & miserrimus talibus indigeret auxilijs. His autem omnibus nichil est a cupiditate deterritus. Sed multo magis ad deprehendendum est irritatus. ¶ Denique cum debuerat cesaream veniens ignem belli illic nascentis extinguere causasque tumultuum submouere. pro quo etiam mercedem pactus acceperat: cum tamen exercitu equitum atque peditum hierosolimam contendit ut romæ carentiore populo nis armis ad quæ volebat vteretur: ac timore & minis urbem nudaret. Tunc populus vel lenire elusum populum volens obuiam militibus processit. cum solitis utique fauoribus & florum honorare officijs populus obuiam veni ratum. Ille vero premitens cum equitibus quinquaginta centurionem nomine capitonem discedere ens ut eius lenire eos iussit. neque eum in quem tam grauia maledicta iecissent. falso honore denuo deluderent. Oportet iterum & eum re quippe eos ipsi viri sunt fortes animoque constantes: etiam in presentem effundere contumelias: nec paratus honorem solum eos in verbis: sed etiam in armis amorem libertatis ostendere. ¶ His dictis: exterrita multitudo iubeat discedere simul etiam equitibus qui cum capitone venerant in medium vulgus irruentibus diffugerunt: an-

A te quā florum salutarē aut militibus officia consueta redderent. Discedentes igitur in domos cum metu atq; humilitate peruigilē duxere noctem. ¶ Florus autem tunc quidē deguit in regia: postridie vero aduersum eos extructo tribunali sublimius resedit. Conueniētesq; sacerdotū principes & ciuitatis vniuersa nobilitas astiterūt tribunali. His pręcepit florus vt omnes qui maledicta in eum succlamassent p̄tinus dederent. edicens in ipsos esse (nisi reos producerint) vindicandum. Ad hęc respondēt iudei. populū quidem pacifica quęq; sentire. illis vero qui errauissent in verbis veniam cōferendam postulabant. In tantam siquidem multitudinem nichil esse mirandum offendi aliquos temerarios: & per etatem inspicientes. Esse autem impossibile eorum qui deliquerint discrimen agitari: cum & singulos nimirum pœniteat: & per timorem sint ad negandum parati debere tamen illum si cōfuleret gentis quieti. & vellet romano imperio seruare urbem magis propter multos innoxios dare veniam etiam paucis delinquētibz: q̄ propter paucos improbos perturbare multitudinem tantam bonorum. ¶ Ad hęc vero ille magna indignatione inflammatus: militibus exclamauit vt forum rerum venaliū quod erat in superiore parte ciuitatis diriperent ac passim obuios trucidarent. Illi vero ad lūcri sui cupiditatem addita auctoritate rectoris non solum illum diripuerūt locum in quem fuerūt immissi: sed vniuersas insilientes domos interficiebant habitatores. Fuga autem erat per angiporta omnia: & cedes eorum qui comprehendebātur. ¶ Direptionis quoq; species nulla pręteriebatur. Multos autē nobilium etiam cōprehendentes adduxerūt ad Florum. quos ille verberibus laniatos: in crucem sustulit. ¶ Deniq; omnis nūmerus illo interfectōrū die cum paruulis & mulieribus (neq; enim uel lactentibus pepcerant) fuit sexcenti & triginta. Grauiorem autem faciebat calamitatem videri nouitas romanę calamitatis. Quod enim nemo vnq̄ prius tunc Florus ausus est: vt viros scilicet equestris ordinis pro tribunali flagellis cederet. ac patibulis affigeret. Quorum & si origo iudea: tamen Romana dignitas erat.

re sed & minis fugere coactus est & noctē duxit ppli multitudine p̄uigilem. Perūt iudei veniam. &c.

Florus militibus forum venaliū rerū diripere ac obuios trucidare iubet.

Sexcenti & triginta vno die p̄ florum in hierusalem occisi.

Additio.

¶ HIC IOSEPHVS Antiquitatum libros terminauit: concludens libro & capitulo vltimis Florum causam fuisse quia iudei bellum contra romanos assumerent.

B rum deprecabatur: vt cessaret a cede sed neq; interfectōrū multitudine. neq; p̄catricis nobilitate quēuit sed etiam aduersum reginam efferatus est. Hęc enim hierosolimam vt vocata redderet venerat mos enim est his qui pro morbo vel alijs necessitatibus implicantur orare per triginta dies anteq̄ immolent hostias abstinereq; a vino & capillos radere. Quem morem exercēs Beronice his diebus nudipes ante tribunal stetit deprecans Florum: sed nichil obtinuit. Clamantē autem contra Florum populum primates iudeorum pacificauerunt. Sicq; multitudine sedata Florus dolose cōuocatis iudeorum nobilibz petit vt populus obuiam procedat militibus de cesarea venientibus. Mandatq; Florus militibus non salutare iudeos obuiantes: sed in eos si quippiam petulanter fuerint locuti: vti armis. Sacerdotes autem & leuitę sacra vasa proferentes populum precabantur vt templi custodirent honorem: neq; romanos contumelijs incitarent. Populus itaq; sacerdotum hortatu obuiam militibus veniens eos salutabat: quibus nichil respondentibus seditionisq; quibusdam iudeis contra Florum succlamantibus maxima est facta iudeorum cedes.

¶ Capitulum quartumdecimum.

D Fr idem tempus rex quidem Agrippa Alexandriam erat profectus vt Alexandrum qui Egyptum procurabat missus a Nerone iure hospitis conueniret. Germanam autem suam Beronicem hierosolymis inuentam & iniquitatem militum videntem grauis pro hoc angor inuaserat: & frequēter quidem p̄fectos equitum suorum custodesq; corporis mitens ad florum: precabatur vt a cede desineret. Ille vero neq; in multitudinem interfectōrum neq; in nobilitatem p̄catricis sed tantum in lucra sua quę de rapinis congregarentur aspiciens contempsit annuere: impetus autem militum etiam aduersum reginam efferatus est. Non solum quippe sub oculis eius obuios quosq; mulctabant atq; trucidabant. sed etiam ipsam nisi confugisset in auxilium interfecissent. Ibi autem peruigilem noctem cum intenta custodia egit: verens utiq; irruptionem militum. Venerat autem hierosolimam. vt vota deo solueret. ¶ His enim qui morbo vel alijs necessitatibus implicantur. mos est orare per triginta dies anteq̄ immolent hostias: abstinere quoq; vino & capillos radere. Quem morem beronice regina illis exercens diebus nudipes etiam ante tribunal stetit deprecans florum & p̄ter q̄ nullo honori habita est & etiam de vita sua periclitata est. Hęc autē facta sunt sextodecimo die mensis maij. ¶ Postridie autem conueniens multitudo in forū quod erat in superiore parte ciuitatis: confluens magnis clamoribus de his qui interfecti fuerant: querebantur. Potissimum autem inuidiose in florum voces erant. Quod veriti primates quoq; & pontifices diruptis vestibus: & yiritim singulos comprehendentes postulabant vt ab his verbis quorum causa mala

Agrippa rege absente beronice eius soror militū vidēs iniquitatem florum: missis nūcijs precabatur vt a cede cessaret.

Mos iudeorum pro necessitatibus orare p̄ triginta dies. Clamantē p̄p̄m cōtra florum pacificantes primates iudeorū. &c.

Liber Secundus Iosephi Iudei

Florus dolose cōuocatis iudeis nobilibusque ut pp̄s obuiam pcedat militibus de Cēsarea veniētibus. &c. Sacerdotes & leuitę sacra vasa proferētes pp̄m p̄cabātur ut tēpli custodirent honorē neq; romanos icitaret. &c.

Sacerdotū horatu pp̄s obuiā veniēs militibus eos salutāt qbus nihil mōdētibus seditionisq; iudeorū cōtra florū succlamantibus maxima facta ē iudeorū cedes.

illa pertulerant) desinerent: neq; in maiorem indignationem florum mouerent Sicq; sedata est multitudo tam reuerentia precantium q̄ spe q̄ nequaq; in eos vltra florus seuiret. Ille autē videns multum fuisse compressum angebatur; & denuo eum inflammare cupiens: pontifices cum nobilibus aduocauit. Itaq; vnum ait argumentum fore. quod nichil vltius de nouandis rebus populus cogitaret si obuiam procederet militibus de cēsarea venientibus. Veniebant autē duę cohortes. Qui cū conuocassent populum ad occurrēdum mandat florus centurionibus vt nullam salutationem redderent obuiantibus iudeis Ad quod si offensi petulanter quidpiam essent locuti: statim in eos vteretur armis. Pontifices collectam multitudinem in templo precabantur vt occurrerent romanis: & ante graue incommodum cohortes solemniter salutarē. His hortationibus seditiosi quiq; abnuebant: & ob intersectorum dolorem reliqua multitudo iungebatur audacibus. Tunc vero & omnes sacerdotes omnesq; leuitę sacra vasa proferentes ornatumq; templi cytaristę etiam & caniores cum musicis organis procedebant ante multitudinem & obnixissime precabantur vt illum templi honorē custoditū n̄ esse vellent: neq; ad direptionem vālorum sacrorum romanos contumelijs incitarent. Erat autē videre ipsos sacerdotum principes sparsis: cinere capitibus & pectora diruptis vestibus nuda monstrātes nominatim singulos quosq; nobiliū compellere: ac denuo in commune multitudinem precari: ne ob modicum peccatum patriam suam pderent his qui direptioni eius inhierent. Quam enim vtilitatem vel militibus esse de iudeorum salutatione tribuendam. vel illis que acciderant correptionem: si in pręsenti prodere cessarent At contra si officiose susciperent solēnterq; venientes auferri floro occasionem pugne. ipsos vero saluare patriam suam: ac prouidere ne quid vltra quam pertulerant experirentur. His addunt quoniam paucis seditiosis si tanta multitudo iūgatur. quo magis ad pacificum consiliū suam debuerant auctoritatem transferre. Tali hortatu multitudinem infestētes. etiam ipsos seditionis auctores quosdam quidem minis. quosdam autē sui reuerentia mitigarunt. ac deinceps precedētes cum quiete omni populo sequente militibus obuiā prodierūt iamq; cominus factus salutauerunt. Illis autē nichil respondentibus: seditiosi iudeorum aduersum florum cuius hęc fierent consilijs succlamauerunt Confestimq; milites comprehendentes eos cedere fustibus adorsi sunt: atq; in fugam versos persequentes equites perculcabant. Corruiebant autē multi quidem cum a romanis cederentur: plures autē cum se mutuo propellerent. In ipsis autē portis grauis facta compressio est: & vno quoq; pręuenire alterum cupiente tardior fuga cunctis fiebat: colabantium vero erat durus interitus. Suffocato enim conflatu miseri disperbant. & neq; ad sepulturā quanq; proximis suis cognoscendus remanebat. Irruebant autē pariter milites imoderate eos quos comprehendissent cedentes & per ingressum qui Bezetham vocatur detrudebant multitudinem trāsire cupientes: vt antoniam & templum obtinerent. Quos etiam florus cōsecutus eduxit de regia eos qui secū erant: & in arcem transire nitebatur. Frustratus tamen est eius impetus.

Florus (iudeis romanos saxis per tecta obruentibus) ab vrbe hierosolima recedens relicto sibi pręsidio venit Cēsaream. Qui impudenti mēdacio iudeos apud Cestium Gallum accusauit quibus & Beronice excusantibus & que facta fuerant referentibus Gallus Neapolitanum tribunum pro inquirenda veritate ad Iudeam misit: & ipse Agrippę circa Iamniā occurrens: ad quem etiam iudeorum principes Flori inhumanitatem conuenerunt causas itineris indicat Agrippas autē licet Florum increparet inuectionem suam in iudeos quorum maxime miserebatur volens eorum frenare motus transtulit Populus vero Agrippę & Neapolitano cum lachrymis venientes hos vt genti consulerent deprecabātur. Neapolitanus itaq; Agrippę suāsu ciuitatem ingreditur qui populi iudeorum cōuersationem & māuetudinem cognoscens rediit ad Cestium. vulgus vero regem precabatur aduersus Florum legatos mittere ad Neronem: quod Agrippa prudenter Florum accusare imperatori inuidiosum putauit. despiciere vero iudeos in bello commotos non expedire cernebat. Igitur aduocata concione Agrippa in isto pręsente Beronice sorore in domo Asamoneorū orationem habuit.

Capitulum quintumdecimum.

Iudei contra romanos saxis per tecta obruebāt.

Onuersus quippe aduersum eos populus repugnauit: & per tecta euadentes obruebant saxis romanos. Qui cum superne sagittis venientibus vinceretur nec possent defendere multitudinem que per angustos artabatur ingressus ad reliquum se exercitum qui erat in regia receperunt Seditiosi autē venientes ne superueniens denuo Florus templum occideret per antoniam ex templo ascendentes porticus a templo per Antoniam continentes interciderunt: quatenus auariciam flori desperatione compescerēt. Nam cum diuinis inhieret thesauris propterea hoc in antoniam transgredi niteretur. vbi intercisas porticus vidit: ab impetu quieuit. Et cōuocans sacerdotes principes atq; curiam. se quidem ait vrbe digredi: pręsidium tamen apud eos relinquere quantū ipsi voluissent. Ad hęc illis respōdentibus nichil nouandum fore si vnam tantum relinqueret

Florus ab vrbe hierosolima recedēs relicto ibi pręsidio venit cēsaream.

A apud eos cohortem, dum non illam (quæ cum ciuibus paulo ante conflixerit) ob ea siquidem quæ petulerunt populum illis militibus infestum esse cohorte sicut præcabantur mutata: cum reliqua manu cesaream regressus est. ¶ Aliud autem denuo pugne consilium comminiscens retulit ad Cestium & iudeos defectionis comminatus est impudenti mendacio illos perpetrassè dicens quæcūq; eos petulisse constabat: nec sane principes hierosolymorum quæ gesta fuerat tacuerunt. Sed & ipsi & beronice ad cestium de his quæ in vrbe egerant retulerunt. Ille autem susceptis litteris partis vtriusq; qd facto opus esset cum principibus deliberabat. Et quibusdam quidem videbat cum exercitu in iudeam debere cestium ire. & aut vindicare defectionem (si fuerit admissa) aut magis fidos redderet iudeos. eorumq; accolas. Ipsi tamen magis placuit aliquem de suis præire: qui & negocia & consilia iudeorum posset ei fideliter nunciare. ¶ Direxit ergo tribunum neapolitanū. Qui ab alexandria reuertenti agrippæ circa lamniam occurrēs. vel a quo fuisset directus / vel quas ob causas indicat. ¶ Quocq; loci etiam iudeorum pontifices & reliqui quicq; nobiles eorumq; curia adesse curauerant: vt scilicet circa regem officia nouarent. Postea vero q̄ illum congrua humanitate coluerunt. conquesti sunt q̄ potuerunt flebiliter de calamitatibus proprijs. & inhumanitatum explicauerunt flori. ¶ Quam licet argueret agrippas. tamen vt ducis auctoritati competeret inuentionem suam in iudeos transulit. quorum maxime miserabatur. volens scilicet eorum frenare motus vt per hoc ipsum q̄ viderent nichil iniuriæ perpeffi. ab vltionis desinere appetitu: Ad hæc ergo quicq; egregij erant. & ppter sua prædia desiderabant quietem. intelligebat regis redargutionem esse plenam benignitatis Populus autem hierosolymorum sexaginta stadijs obuius pgressus: officiose agrippam & neapolitanum suscepit. Lamentabant tñ interfectos cōiuges mulieres Quorum plāgoribus reliquus quoq; populus ad lamētā cōuersus p̄cabat Agrippā vt genti consuleret. ¶ Succlamabant etiā neapolitano vt ingrederet vrbem: videretq; quæ essent a flore gesta. Et ita ostendebant forum quidem desertum domosq; vastatas. Deinceps vero p Agrippam suaserunt Neapolitano. vt is cum vno tantum famulo vsq; ad syloam totam circuiret ciuitatem: quatenus ipsis cognosceret oculis: iudeos quidē omnibus alijs parere romanis: soli autem Floro aduersari propter magnitudinē in eos crudelitatis. ¶ Ille igitur cum circuisset vrbē: & mansuetudinis populi sufficiens documentum teneret: ascendit in tēplum: quo etiam multitudinem conuocauit

B Et cum plurimis verbis fidem eorum. circa romanos collaudasset multa etiam ad conuersionem pacis hortatus. adorauit deum eiusq; sancta in eo tamen consistens in quo licebat: per religionem loco. Sicq; ad cestium regressus est. ¶ Vulgus autem iudeorum ad regem pontificesq; conuersus petebat vt legati aduersum florum ad Neronem mitterentur. neq; de tanta cede tacentes suspicionem suę defectionis pberent. Visumiri quippe eos principes capiendorum armorum fuisse: nisi puenientes ostēdissent illum esse qui dedisset exordium. Constabat autem non esse multitudinem quieturam si legationem aliquis impedisset. Ad hæc agrippa ordinari quidem legatos qui florum accusarent inuidio. sum putabat: despicere autem iudeos in bello commotos neq; sibi expedire cernebat. Aduocata igit cōcione Agrippa in Xystum & suggestum constituens germanam suam Beronicem in Asamoneorū domo (ea siquidem Xysto imminebat contra superiorem partem vrbis: nam Xysto templum erat pōte coniunctum) eiusmodi orationem habuit.

¶ Oratio regis Agrippæ populū iudeorū ad quietem patientiā & pacem adhortantis: hic enim orationem diuidens / exiguam bellī materiā ostendit: colendamq; potestatem / & non exasperandam amonet. Nihil enim / inquit / ita plagas cohercet sicut patientia quæ pudorem indicit volantibus. Motum enim bellum difficile sine magnis calamitatibus sustinere & amouere. Qui vero semel subiectus est: & deinceps deficit contumax seruus magis q̄ libertatis amator appellat. Eos ergo romanis parere hortat / quia eorum parentes & reges pecunia / corporibus & animis meliores primi paruerunt. Exempla etiam adducit / quia etiam fortissimi populi romanis sunt subditi. Atheniēses (qui Xerxen superauerunt) seruiunt Romanis. Lacedæmonij / Macedones / Britannia in accessibilis Romanis est subiugata / quingēte asie ciuitates / Henyochi / Colchi / Taurorum gentes / Bosphorani / Medichę gentes / Bythinia / Capadocia / Pamphilia / Lidia / Traces / Illirij / Dalmatę / Galli (quos natura multis cinxit munimentis) Alpibus & Oceano quicq; octoginta annis pugnauerunt / facti sunt tributarij Romanis qui plura fortuna q̄ bellis obtinuerunt. Hiberos aurum apud eos nascens a romanorum seruitute non potuit liberare: Lusitani / Armenia / & vltra Herculis columnas arma protulerunt romani. Pitenosq; mō ter suę ditioni subiugarūt / Germani fortes (quorū Rhenus terminus est) Romanis subditi sunt. Britanni quocq; quorum Oceanus murus est) Parthi etiā bellicosissimi obsides mittūt romanis Oēs autē sub sole incolētes romanorū venerant arma Carthago insuper sub scipione cornuit / Cyreni / Marmoride / Syrtēs terribiles / Nasamones / Mauri / Numide / Aethiopes / Romanorū victi fuerūt armis. Agrippa insuper vizina. Exempla iudeis de romanorū potētia adducēs. egyptū scilicet cū vicinis puincijs (quorū terminus

Florus iudeos ipudēti mendacio accusat apud cestium gallū sed ipsi & beronice se ipsos excusantes quæ facta sunt retulerūt. Cestius neapolitanū tribunū p̄ inquirēdā veritate ad iudeā misit & ipse Agrippæ occurres (ad quē etiā iudeorū principes flori inhumanitatē explicantes cōuenerūt. Pp̄s Agrippæ & neapolitano obuiā cū lachrimis venientes (vt gēti cōsuleret) deprecabāt. Neapolitanus pp̄s iudeorum cōuersionē & mansuetudinē cognoscens rediit ad Cestium. Prudentia agrippæ.

age. li. 2
capi. 9.

age. li. 2
capi. 3.

Remedium omnium Malorum Panemata

Liber Secundus Iosephi Iudei.

nos incōmēabiles & munitiones ponit) mouet insuper Agrippa iudeos a bello desistere quia nullum cōtra romanos habebunt auxiliū: bellū quoq; gerere iudeorū religioni pbat esse contrariū futurā quo super omnes iudeos in quacūq; manentes ciuitate prēdixit calamitatem: miserationē quoq; ciuitatis templi & sanctorum preponit: sicq; orationem cum lachrimis pēfente sorore terminauit. Iudeis vero respondentibus q; nō aduersus romanos sed aduersus Florum bella vellent mouere. Agrippa inquit opera vestra talia sunt qualia aduersum: Romanos pugnantium: mouetq; eos porcius reparare cōbustas: & negata prius soluere tributa: cui acq̄leuerunt.

¶ Capitulum sextumdecimum.

Oro Agrippae regis p̄p̄m iudeorū ad quietem & paciētiam adhortāns notanda.

I quidem non viderem vos omnes ad pugnandū cum romanis esse incitatos neq; populi puriorē sincerissimamq; partē pacē velle seruare. neq; processisse ad vos neq; cōsulere cōfissus essem. Superuacua quippe de vtilibus oratio est quādo omnīū habitatorū cōspirat ad deteriora cōsensu.

Qm̄ vero aliquos quidē etas malorum belli nescios facit quosdam vero inconsiderata spes libertatis. nōnullos vero auaricia succendit: & in confusione rerum capiendū de inferioribus lucrum quemadmodū ipsi ab hoc corrigan̄ errore & non per paucorum improba cōsilia etiam boni desipiant existimaui oportere vt omnibus vobis in vnum coactis ea exponerem quę arbitror expedire. Persitrep̄ autē nemo: si non ea audierit quę ipsius fert libido. His siquidē qui sunt ad defectionem irreuocabiler incitati: licebit etiam post meos monitus in pristina manere voluntate. Mea autē etiam ad illos (qui audire cupiunt) intercipiet oratio: nisi ab omnibus vobis silentiū prebeatur.

Nota.

Osonis ordo & diuissio.

Exigua bellorū materia.

Colēda pt̄as & nō exasperada Paciētia plagas cohercet & pudorē indicit vicio

Noui quidem qm̄ multi & iniurias procurantium puincias & p̄conia libertatis quasi tragice psequantur. Ego autem priusq; dīscutiam qui sitis & cōtra quos pugnam suscipere tentetis. primum separabo causas quas connexas putatis. Si enim violatores vestros cupitis viciis: cur libertatem magna laude sustulistis? Si vero istud ipsum seruire intolerabile ducitis superflua est aduersum rectores querela. Et illis siquidē vel moderatissime agentibus nichilominus erit turpe seruire. ¶ Considerate autem singillatim: & videte q̄ exigua sit materia bellorum. Et primum quidem ipsa rectorum consideranda sunt crimina. Colere siquidē officijs: non exasperare oportet iurgijs potestatem. Cum vero modicorum peccatorum exprobrationes maximas facitis: aduersum vos profecto eos quibus infertis contumelias irritatis. Relinquentes quippe & quod antea clanculo & cum quadam verecundia nocebant palam vno confidenterq; populabuntur. Nichil autem ita plagas cohercet vt paciētia: & violatorum quies violentibus indicit pudorem. Facit autem eos (qui a romanis in puincias diriguuntur) esse grauiter molestos. Non tamen etiam romani omnes violent vos neq; ipse cēsar (aduersus quem pugnare vultis) Neq; ex p̄cepto illorum improbus ad vos quisq; venit neq; possunt illi (quę in oriente geruntur) positi in occidente conspiciere. Sed neq; facile ea (quę hic fiunt) illic audiuntur. Est autē importunissimū: & propter exiguas causas cum tantis. & ea de quibus querimur nesciētibus velle cōfigere. Equidē nostrorum criminum cito erit futura correctio. Neq; enim vnus idem puincię semper curam tenebit: & successores eius credibile est modestiores futuros: Motum autem bellum semel neq; deponere facile est absq; magnis calamitatibus: neq; sustinere. Libertatis vero dona sicientibus: prouidendum atq; certandum est vt principio ea non careāt. Molesta est enim nouitas seruitutis: quam (ne vtiq; subeas) iustum suscipi certamen videt. Qui vero semel subiectus est & deinceps desici contumax magis seruus q̄ amator libertatis ostenditur. Tunc igitur oportuit omnia agere ne susci perentur romani cū in puinciam Pompeius intraret. Maiores vero vestri eorumq; reges pecunia corporibus animis multum vobis meliores Exiguae parti virtutis romanę obfistere nequiuērunt. Vos autem qui hereditariam obedientiam suscepistis rebus autē omnibus ab illis qui primi paruerunt q̄ longissime inferiores estis & contra omne romanū regnum obfistere posse arbitramini. ¶ Et athenienses quidem (qui ob grecorum libertatē quondā patriam suam ignibus tradiderūt) qui superbissimum illum Xerxen per terram nauigantem per mare vero ambulanti & cuius classem non caperet amplitudo pelagi: latiore autem Europa exercitū duceret hunc inquā cum vna naui fugientem gloriosissime persecuti sunt. Circa paruam autem salaminam qui tantas opes asq; confregere nunc tamen seruiunt romanis: & illam regiam grecię ciuitatem amministrant Italię iussiones. ¶ Lacedemonij quoq; post Thermophylas & Plateas & Egsilaum asiam percrutatum eosdē dños venerantur. ¶ Macedones vero qui adhuc p̄cne imaginantur libertatem Philippum viderunt cum Alexandro promittentem sibi orbis impium serunt tamen re & mutationē: & adorāt eos ad quos fortuna migravit. ¶ Alię quoq; gentes mille multo maiore libertatem fiducia subnixę: cesserūt tamen & obediunt. Vos autem soli seruire dedignamini his quibus videtis vniuersa esse subiecta. Cui militię quibus confidentes armis? Vbi est clavis vestra quę puagetur romanorū maria? Vbi autem (qui expēlis possunt sufficere) thesauri? Cōtra egyptios forte aut arabas existimatis vos bellum mouere? Non circūspicitis romanorū imperium? Non metimini vestram etiam ciuitatem a cōterminis gentibus frequēter esse superatam?

ege. li. 2. capi. 9.

E

F

ege. li. 2. capi. 9.

ege. li. 2. capi. 9.

Motū bellū difficile ē sine magnis calamitatibus deponere &c.

Inducit iudeos parere romanis q̄a parentes eorū primi paruerunt.

Exēpla adducit Agrippa q̄ etiā fortissimi p̄p̄i: subditi sūt romanis.

Lacedemonij subditi romanis. Macedones.

A Illoꝝ autem virtus per totum orbem inuicta percurrit. immo etiã hoc orbe plus aliquid quæſierunt. Neq; enim ſufficit eis ad orientem quidem totus eufrates: ad ſeptemtrionem vero Iſter: neq; in meri-
dientem ſolitudine libiꝝ perſcrutata: ne in occidentem gadyra alias Gades ſed vltra oceanum alium
quæſierunt orbem: & vſq; ad britannias inaccessas prius arma & exercitum tranſtulerunt. Quid ergo?
Vos ne ditiores gallis? Fortiores germanis? prudentiores grecis? Poſtremo plures eſtis omnibus in to-
to orbe degentibus? Quæ vos fiducia aduerſum romanos erigit? Sed dicit aliquis. Seruire moleſtiſſi-
mum eſt. At quantomagis grecis qui vniuerſis ſub ſole habitantibus videbantur nobilitate præſtare &
tam latam quondam prouinciam poſſidentes. nunc bis ternis faſcibus romanorum obediunt. Paribus
autem macedones obſequuntur: qui certe multo vobis iuſtius deberent libertatem tueri. Quid autem
quingentæ aſſe ciuitates. Nunquid non abſq; vlllo præſidio vni tantummodo rectori parent? & faſcibus
coſulis obſecuntur? Quid autem pergam enumerare henyochos & colchos & taurorũ gẽtem boſpho-
ranos quoq; & habitantes circa ponti litorea nationes: meothicaſq; gentes apud quas nimirum olim
neq; domeſticus aliquis dñs naſcebatur. Nunc vero militum ſubiſciuntur tantũ tribus milibus: & qua-
draginta naues longe in nauigabile prius mare in pace cuſtodiuunt. Quanta autem bithynia & capado-
cia & pamphiliorũ genus Lydi quoq; & Cilites pro libertate dicere valent. Tamen nunc ſine armis
tributa pendunt. Quid autẽ traces quinq; diebus quidem in latum: ſeptem autẽ in longum cõmeabi-
lem prouinciam poſſidentes aſperiorẽq; multo q̃ veſtra eſt. ac multis partibus fortiorẽ. altiffimoq; ge-
lu eos qui irruerent retardantẽ. Duobus milibus romanorum in præſidio manẽtibus obſecuntur. Poſt
hos illirij vſq; ad dalmatiã & hiſtriotenus incolentes. duabus tantũ legionibus obediunt. cũ quibus &
ipſi impetus compeſcunt dacorũ. Ipſi quoq; dalmatẽ qui iam multa pro libertate conati ſũt. ſæpiuſq;
capti ruruſum cum maioribus opibus rebellaruũ: nunc ſub vna romanorũ legione agunt quietem. Ve-
B rum tamen ſi aliquos magnę cauſe ad defectionẽ incitare deberẽt: gallos poſſimũ oporteret aſſurge-
re quos videlicet tantis munimẽtis natura cinxiſſet. ab orientali plaga alpiũ montibus: ab occidẽte ve-
ro oceano. Sed tali munitione gaudentes. trecentis & quindẽcim gentibus numeroſi fontes autem vt
ita dixerim foelicitatis domeſticę habentes oĩbusq; bonis totum poene orbẽ irrigantes: ferunt nichilo-
minus veſtigales eſſe romanorũ ac foelicitatẽ ſuam in eorũ foelicitate reponere. idq; ſane ipſum nõ per
aiorum mollicies nec propter ignobilitatem parentũ quippe qui octoginta annos pro libertate pugna-
uerunt. Sed romanorũ ammirati ſunt. Horruerũtq; cum virtute fortunã qua illi plura ſepe obtinere q̃
bellis. Deniq; ſub mille & ducẽtis militibus ſeruiunt: a quibus pene plures habuerant ciuitates. Neq; hi-
beris naſcens in agris. aurum ad gerenda pro libertate bella ſufficit: neq; tantũ per terrarum mariſq;
ſpacia romanis diremptę gentes luſitani ſcilicet cantabrorũ armenia nec vicinus oceanus etiam ac-
colis ſuis fragore terribilis ſatis fuit viucentibus romanis. Sed vltra columnas herculis protulerunt &
ipſas nubes pitenorum montium egreſſi vertices ditioni ſuę ſubdiderũt romani. Atq; ita pugnacibus
gentibus tantq; vt dixi ſpacio direptis: legio in præſidio vna ſatis eſt. Quis veſtrum non audiuit. mul-
titudinem germanarum. Virtutem quoq; & magnitudines corporum vt arbitror ſepe vidiftis. Siquidẽ
vbiq; romani earum gentiũ captiuos habent. Sed illi quidem ita ingentem ſpacijs regionem incolen-
tes. ſpiritus autem maiores corporibus gerẽtes. & animam quidem contemtricem mortis: indignatio-
nes autem vehemensiores feris: nunc autem limitem rhenum habet & octo romanorum legionibus do-
mantur & ſeruiunt quidem qui capti ſunt: reliqua autem gens eorum vniuerſa ſalutem in fuga non in
armis reponit. Conſiderate autem etiam britannorum muros. qui hieroſolimorum confiditis muris.
C Illud ſiquidẽ circumdatur oceano: & pene non minor q̃ noſter orbis eſt. habitantes romani nauig-
antes redegerunt in dicionem ſuam: quatuorq; legiones tantę multitudinis in ſulam tuentur. Et quid
opus eſt plura dicere: quando etiam parthi bellicoſiſſimũ genus tantis prius populis imperantes. etiã
magnis opibus circumdati obſides tamen mittunt romanis. Eſtq; cernere ſub ſpecie pacis ſeruiẽtem
in italia præcipuam orientis nobilitatem. Vniuerſis pene qui ſub ſole incolunt romanorum arma ve-
nerantibus vos ſoli bellum geretis. Neq; cartaginẽſium conſiderabitis finem qui magno illo hanni-
bale gloriantes & nobilitate phœnicum ſtirpe venientes tamen ſub Scipionis dextera corruerũt. Sed
neq; Cyrenei lacedemone oriundi. neq; Marmoridarum genus vſq; ad dapſidem proietum neq; ter-
ribiles etiam audientibus Syrtes Naſamones quoq; & Mauri & innumerabilis multitudo Numidæ
alias Nomadũ virtutes ipediẽte romanas: ſed tertiam partẽ orbis terrarũ cuius neq; numerare quidẽ
nationes facile eſt quę ſcilicet ab athlantico mari & columnis herculis vſq; ad rubrum mare inſinitas
numero & locis æthiopes cõtinet: totam tamen ſuſceperit armis: & præter fruges annuas quibus roma-
nam multitudinem octo menſibus paſcũt alia quoq; veſtigalia pendunt expenſas quoq; deuotiſſimi
imperio miniſtrant: nichil de his quę iubentur ſicut vos contumelioſum putantes. Vna quidem illis
tantum legio commoratur. ¶ Sed quid opus eſt longe petitis exemplis potentiam explicare Roma-

Romanorũ vir-
tus inuicta per or-
bẽ percurrit. &c.
Britannia roma-
nis ſubiugata.

Quingentę aſſe
ciuitates roma-
nis ſubditę.
Meothicę gẽtes
quodã ſine dño
Bithynia.
Capadocia.
Pamphilia.
Lydia.
Illirij.

Dalmatę.
Galli quos natu-
ra multis cinxit
munimentis ro-
manis tributarij
octoginta tamẽ
annis pugnaue-
rũt ¶ Romani plu-
ra fortuna q̃ bel-
lis obtinuerunt.
Hybericũ aurũ.
Luſitani.
Piteni montes.
Germani fortes
ſpiritus maiores
corporibus ha-
bentes romanis
ſubditi.
Rhenus fluuius
terminus germa-
norum.
Britanorum mu-
ri oceanus.
Parthi bellicoſiſ-
ſimi obſides mit-
tunt romanis.
Carthaginẽſiũ
finis ſub ſcipiõẽ
Cyrenei.
Marmoride.
Syrtes terribiles
¶ Naſamones
Mauri. Noma-
des ſiue Numi-
de. Aethiopes.

Liber secundus Iosephi Iudei

Exempla iudeis vicina de potentia Romano egyptus romanis tributaria cum vicinis prouincijs. &c.

Aegypti termini & munitiones.

Nullus cōtra romāos iudeis dabit auxiliū.

Qd bellum gere re sit cōtra iude orū religionē et go magis cōtra christianorum professionem. Nota sentētia contra xpianōs principes q contra seiuicem bella gerunt.

nānt cum eam possitis de vicina vobis egypto diligenter inspicere. Hęc autem cum vsq; ad ethiopes porrigatur opulentamq; arabiam. contigua quoq; sit: In die quinquaginta & septingēties alias septingenta centena milia incolarum habens preter alexandrinorum plebem tamen vectigalia quorum magnitudinem de censu singulorum capitum estimari licet deuotissime penditans romanorum non dedignatur imperium. Et certe q̄ magnum stimulum defectionis habens alexandriam scilicet multitudine diuitijs & abundantem; magnitudine quoq; non imparem Habet siquidem in longitudine stadia triginta: in latitudine non minus q̄ decem Tributorum vero multo amplius per mēses singulos infert: q̄ vos toto anno penditis. & preter pecuniam quatuor mensium romanę plebi aunonā amministrant Munitur autem vndiq; aut incommēabili solitudine: aut importuoso mari/ aut fluminibus/ aut siluosis paludibus. Quorum tamen omnium nichil romana fortuna fortius fuit. Duę autem legiones ciuitati insidentes: profundam ægyptum cum illa nobilitate macedonum frenant. Quos igitur in bella de solitudinibus aliquibus socios assumetis. Si quidem omnes qui in orbe habitabili degunt romani sunt: nisi forte quis vestrum spes suas vltra eufraten porriget & ad iabienorum regionem gentiles suos estimat adiutores. Porro illi nec propter irrationabilem causam tanto se bello implicabūt: nec si tam probroso operi assensum darent: parthus tamen sineret. Est siquidem ei cura tuendę cum romanis amicitie: & arbitrabitur foedus esse temeratum: si qui de his qui subiecti sunt eius imperio aduersum romanos in bella procedant. Superest igitur vt ad diuinum confugiatur auxilium. Verum & hoc apud Romanos est. Sine deo quippe impossibile esset imperium tale consistere. ¶ Considerate autem quem admodum hęc ipsa erga religionem immoderatio etiam si cum longe inferioribus bellum geratis: tamen ad dispensandum vobis sit difficillima: atq; eadem transgrediendo offendatis deū per quę eum auxiliaturū putatis. Si enim sabbatorum consuetudine & ad nullum actū moueamini: facile profecto capiemini. Sic quippe maiores vestri experti sunt hos dies maxime pōpeio ad bellum destinante: in quibus scilicet his qui oppugnabātur oia gerebant. Transgredientes autē in bello legem patriā: nescio propter quid in reliquū dimicetis. Vna siquidē nūc nobis intētio est ne quid de patria institutione soluantur. Quemadmodū autem aduocabitis adiutoriū dñm si cultū ei debitū sponte violetis. Assumunt autē quiq; bellū: vel diuitię virtuti. vel humanis operibus cōfidentes. Cum vero vtraq; hęc quantū ad ipsam pertinet consequentiam deseruntur in manifestam vtiq; captiuitatem volentes pugnare profluunt. Quid autē prohibet proprijs manibus filios vestros cōiugēsq; laniare: & hanc pulcherrimā inflāmare patriam. Erumpentes siquidem in errorem: lucrabimini vel ignominiam superatorū. Bonū est/ o amici/ bonum est cum adhuc stat nauis in portu precauere tempestatem futuram: & non eo tempore quo in medias irrueris procellas trepidare. Hi siquidem qui improuisa mala inciderint: superest vt vel digni miseratione videantur. Qui vero se in apertum discrimen iniecerit etiam exprobrationibus oneretur: nisi forte aliquis vestrum estimet secundum pacta conflictum ire. Romanos autem postq̄ uiderint mediocriter vobiscum acturos: & non exemplo aliarum gentium sacram hanc urbem inflāmaturos: interfectores autem vniuersum vestrum genus. Neq; enim qui superfu eritis armis vīq; locū fugę habebitis: vniuersis scilicet gentibus vel iam habentibus romanos dominos vel habere metuentibus. Periculum autem non in vos solum manebit. Sed etiam in reliquis ciuitatibus habitantes iudeos. Nec enim est in toto orbe populus in quo non vestra sit portio. Quos certe omnes (vobis rebellantibus) cede crudelissima diuersi quoq; conficient & propter paucorum virorum parua consilia vniuersę vrbis iudaico sanguine redundabunt: manet autem venia eos qui talia putauerunt alias patrauerunt q̄ sint nimirum vestro vicio congregati. Si vero eadem exequi superfederint cōsiderate q̄ impium sit aduersum tam benignos arma mouisse. ¶ Subeat autem vos misratio: & si non filiorum vestrorum atq; coniugum: saltem istius ciuitatis quę mater vrbium vřa regionis vocatur. parcite moeribus sacris parcite venerabilibus aditis: templumq; vobis & sancta sanctorū seruate. Neq; enim viterius victores Romanis his abstinebunt: quibus primo parentes nullam receperunt gratiam. Protestor autem ego qui dem sancta vestra sacrosq; angelos dei. patriamq; communem: quoniam nichil eorum consiliorū quę vobis videret expedire subtraxerim. Vos autem decementes quę oportet mecum in pace degetis. Si vero protuleritis iras: absq; me periculis subdemini. His dictis astante etiā (sorore lachrimauit: & multum de eorum impetu lachrimis infregit. ¶ Succlamabant autem non se aduersum romanos: sed aduersum florum ob ea quę pertulissent pugnam gerere. Ad quos rex agrippa. sed opera (inquit) vestra talia sunt: qualia aduersum romanos pugnantium. Neq; enim Cæsari vectigal dedistis & antonianas cōstruere & triporticus incendistis. Sopiētis autem causā defectionis si & porticus denuo cōstruatis & tributa reddere cedere maturetis. Neq; enim flori hoc pręsidium est. aut pecuniam floro dabit. His consultis populus sari cui acq̄leuerunt. & cum rege & beronice ascendentes in tēplū porticus edificare adorū sunt. Per vicos autē & regiones principes quinq; decurionesq; dispersi vectigal colligebant celeriterq; xl. talenta tantum

D
Ege. li.
ii. ca. ii.

Ege. li.
ii. ca. ii.

F
Ege. li.
ii. ca. ii.

*Personā p̄mā
Bonū est*

A enim reliquū erat redacta sunt. Et belli quidem imminentis minas eo tūc agrippas more cōpescunt. ¶ Agrippam populum Floro obedire monentem multitudo accensa eum affecerunt contumelijs vrbe eiicientes: in eum etiam nonnullis saxa facientibus: ipse discessit in regnum. Seditiosi quoq; iudei quidem in Massada castellum irruentes omnes Romanos interfecerunt. Eleazarus quoq; militū dux prohibet ne munus aut hostia a romanis suscipiatur: hostiēq; cēsarīs reiectę sunt. Seditiosos vero de temeritate & oblationum refutatione nobiles & potentes ante portā auream redarguerunt qui seditionem pacificare non valentes ad Florum legatos mittunt: & Agrippam vt cum exercitu venientes seditiosos opprimerent. Agrippas autem Floro vt bellum inflammaret nichil respondente populo mittit auxilium.

Capitulum septimumdecimum.

Ege. li.
ii. ca. ix.

¶ Einceps vero populo persuadere tentabat vt pārerēt Floro: donec ei successor a cēsa re mitteretur. Ad quam orationē accensa multitudo nec a verborū in regem cōtumelijs tēperauit: sed protinus eum vrbe pepulerunt. Ausq; nonnulli sunt seditiosorū etiā saxa in eum iacere. Rex autē videns tumultuantū irruocabilem impetum & cōque-rens q̄ cōtumelijs esset affectus & principes quidem eorum vna cū alijs potentibus misit ad Florū cēsarē. vt ipse ex eis eligeret qui de tota regione vectigal exigerēt: ipse vero discessit in regnū. ¶ Per idem tempus quidam eorum qui maxime bella mouebant congregati irruerant in quoddā p̄sidiū quod vocatur Massada & occulte eo peruerso Romanos omnes interfecerunt alios autem de suis posuerunt custodes. ¶ In templo quoq; hierosolimorū Eleazarus quidam filius ananię pontificis iuuenis audacissimus dux illo tempore militū persuasit his qui sacrificijs ministrabant vt nullius munus aut hostia qui non esset de iudeorum gente susciperetur. Id autem erat romani belli seminarium atq; materia. Reiecit siquidem hostias cēsarīs quę pro romano populo offerri solite erant. Plurimū autē super hoc pontificibus alijsq; nobilibus depręcantibus vt nō pręterirent eū

Ege. li.
ii. ca. x.

B morē quo supplicabatur pro regibus: nihil tñ acquieuerūt nō parū quidem sibi & suę multitudinī confidentes. Robur siquidē omne res nouare cupientū eorū voluntates iuuabat. Maxime autem aspiciēbant in Eleazarum: qui per idem tempus vt diximus princeps erat. ¶ Conuenientes igitur potentes quiq; cum pontificibus & phariseorū nobilissimis: & videntes q̄ grauibus malis pergerent subijcere ciuitatem: decreuerunt seditiosorū animos experiri & ante portam quę aurea vocatur aduocātes con- clonem erat autem in interiore parte tēpli posita quę respicit ad solis exortum ac primō quidam multa de temeraria eorū defectione cōquesti & q̄ tam breuiter bellū patrię cōmouerent. ¶ Deinceps irrationabilitatem causę ipsius arguebant: dicētes maiores eorum quidem ornasse templū ex magna parte de muneribus gentium semperq; eorum qui foris essent populorum munera suscepisse & nō solum non prohibuisse aliquorū hostias id siquidem esset impiissimum sed etiam eas quę infererentur permanerent quę ad tempus vsq; p̄sens eorū oblationes in templi cultibus collocasse: at nunc eos qui romana arma irritarent. & desponderent eorum bella. nouum statuere morē religionis atq; cū periculis etiam ream impietatis facere ciuitatem videri: siquidem ea sit i qua pręter solos Iudeos nullus aliter immolet externus neq; ad orandū sinatur accedere. Et siquidē circa vnus alicuius priuati personam lex ferretur eiusmodi. possit nimirū iure nos inhumanitatis arguere. Nunc autē despiciūtur Romani & iudicatur cēsar prophanus vnde verendum esse ne qui immolandas pro illis hostias repellūt ipsi in reliquum etiam pro se sacrificia prohibeantur offerre. fiatq; vere extra principatum ciuitas nisi celerius resipiscentes reddiderint hostias. ac priusq̄ ad eos in quorum contumeliā id tentatum est huius ausus fama perueniat. Simul autem ista dicentes: producebant in medium scientissimos morum patrum sacerdotes quosq; narraturos quoniam omnes eorū maiores exterarū gentiū semper sacrificia suscepissent. Attendebat autem nemo res nouare cupientium his quę dicebantur sed neq; pro-

Ege. li.
ii. ca. x.

C cedebant in medium altaris ministri belli materiā preparantes. ¶ Videntes igitur nobiles quiq; seditionem eo iam processisse vt eorum non possit auctoritati compesci. & Romanorum armatorum periculum se primos esse mensuros alias mansuros in quantum poterant consulentes. amoliri causas parabant. & legatos quidem alios ad Florum miserunt quorum erat princeps filius Ananię symon alios autem ad Agrippam (inter quos nobilissimi Saulus alias Scibus & antipas & custobarus erant) qui etiam regem propinquitate tangebant. Pręcabantur autem vtrumq; vt cum exercitu ascenderent in ciuitatem & seditionem opprimerent priusq̄ ea intollerabilis fieret. Et Floro malum istud quasi bonus nuncius fuit. volensq; inflammare bellum. nichil respondit legatis. Agrippas autem pariter vtrifq; parcens scilicet deficientibus vel his aduersum quos bellum mouebare volensq; & Romanis conseruare Iudeos & Iudeis templum atq; patriam: ad hęc autem nec sibi conducere talem conturbatio- nem sciens misit in auxilium populo equites duo milia auranites scilicet & bataneos & trachonitas. Cum his autem erat p̄fectus equitum darius: dux vero agminis philippus iachimī filius.

E. iij.

Agrippā popu-
lū obedire Flo-
ro mouētē mul-
titudō accēsa eū
cōtumelijs ai fe-
cerūt eiicientes
vrbe iēū etiā nō
nullis saxa iaciē-
tibus ipse disces-
sit in regnum.
Eleazarus dux
militum phibet
nea romāis mu-
nus aut hostia
suscipiatur.
Seditiosi a pon-
tificibus & nobi-
lissimis pharise-
orū ante portā
auream arguun-
tur de temerita-
te & de refuta-
tione oblationū
gentilium. &c.

Nobiles seditio-
nem pacificare
non valentes le-
gatos miserunt
ad Florum & a-
grippā vt cū ex-
ercitu seditionē
opprimerent.

Liber secundus Iosephi Iudei

His ergo venientibus ois multitudo quę pacem optabat preliū contra seditiosos septem diebus gesserūt maxima sibi vtriusq; partis facta cede. Deinde quo adueniēte festiuitate quę xylophorias dicitur in qua mos est oibus grandem lignorum materiam pro nutriendo igni in templo cōgregari victis regijs militibus domos multas seditiosi inflāmarunt: & archiuo vt creditorum perirent cōtra debitores documenta ignē intulerūt. Fugientibus igitur nobilibus quidem eorū & pontificū in cloacis latuerūt Quintodecimo Augusti incensa Antonia: & oibus obfessis interfectis regina seditiosi accedunt obfidentes: fitq; cōtinuus confliktus. Manaimus quoq; rethor armatis quibufdam latronibus seditionis factus est: quem regij deprecantes ipso permittente recedūt p̄ter romanos qui in turres regias aufugerunt. Stratopedū Manaimi milites incenderunt. Ananias quoq; pōtifex latens a latronibus captus cū

Preliū contra seditiosos septem diebus vbi maxima cedes vtriusq; partis.

Festiuitas xylophorię qñ scilicet maxia lignorum materia ad nutriendū ignem i tēplo debet cōgregari victis regijs seditiosi domos multas inflāmarunt & archiuo ignem vt omnium creditorū perirēt documēta intulerūt. &c. Nobiliū qdā & pōtifcū in cloacis latuerunt.

Quintodecimo augusti antonia incensa & omnibus obfessis interfectis regiā seditiosi accedunt obfidentes. &c. Continuus confliktus.

Manaimus rethor armatis quibufdam latronibus hierusalē reuerfus factus est. &c.

Regijs manaimi fore etiā de concussione turris alium sibi murum celerius edificarūt. Inter hęc autem hi quidē qui mū vt discedere liceat deprecāti men ad manaimū aliosq; seditionis principes mittebant p̄cātes vt eis discedere liceret: id est regijs bus cōceditur & eiusq; regionis reliquis. Quod cū annuisset manaimus protinus discesserūt. Romanos autē qui soli reli

Dis ergo venientibus: optimates quiq; cum pontificibus & omni multitudine quę optabat quietem uperiorem occupant ciuitatem. Inferiorem siquidem & templum: seditiosorum manus tenebat. Missilibus igitur & fundis indefinenter utebantur: & continua erat emissio sagittarum ex vtraq; scilicet parte. Erat autem quando ex insidijs procurentes quominus dimicabant. Prestabant autem audacia seditiosi: belli vero scientia regij pollebāt. At his quidem erat propositum templi maxime obtinere: prophanatoresq; eius expellere: seditiosis qui cū eleazaro agebant: vt p̄ter ea quę obtinebant etiam superiorem inuaderent urbem. ¶ Per septem igitur dies grauis vtriusq; partis cedes fiebat & neutri de eo quem tenuerat loco depellebātur. Deinceps vero ea adueniente festiuitate quę xylophorias dicitur in qua mos est omnibus grandem lignorum materiam conuehere ad templum quatenus nunq; ignis esca deficiat semper em̄ inextinguibilis perseuerat quodam quidem cura religionis exclusit inter firmiorem autem vulgum multi irrumpentes sicariorum sic enim vocant latrones gladios in sinibus gerentes audacissime utebantur opera quę adorti erant. Regij autem audacia & multitudine vincebantur. Ita superiore ciuitate cesserunt. cum isti protinus irruētes ananię pontificis domū & agrippę ac Beronices palacium inflammauerunt. Post quod ignem archiuo intulerunt. volentes oia creditorum documēta disperdere ne etiam vnde creditę pecunię ratio pateret. atq; ois ad eos debitorum se iungeret multitudo & aduersum locupletes quasi metu libertatis haberent insurgendi liberam facultatem. Fugientibus ergo cartarū publicarū custodibus ignem edibus iniecerūt. Atq; ita incēsis ciuitatibus neruis hostibus irruēbāt. Quo loco pōtifcū atq; nobiliū quidam in cloacis latuerunt. quidam vero cum regijs in superiorem regiam confugerunt portas celeriter obferantes. Inter quos ananias pontifex & ezechias frater eius erant: & illi quos apud agrippam vfos legatione diximus. Tūc ergo victoria quidem & inflāmatione contenti cessauerūt. ¶ Postridie autem quintodecimo scilicet die augusti mensis fecerunt impetum in antonia & omnes in eo p̄sidio agentes per biduum obfessos cōeperunt atq; interfecerūt p̄sidiumq; incenderunt. Postea vero transierūt in regiam ad quam confugerant agrippę milites: & in quatuor partes agmen suum diuidentes: muros molleiebantur. Eorum vero qui intus erant erumpere nullus audebat: propter multitudinem oppugnātium. Distribuit autem multitudo propugnacula: & turres subeuntes interficiebant: & frequenter omnino latrones sub muris cadebant. Nec die autem cōfliktus nec nocte cessabat seditiosis videlicet estis mantibus in desperationem cogi eos qui in p̄sidio erant propter inopiam victus. regijs vero creditibus oppugnatores suos cessuros labori. In his autem erat Manaimus alias Magneuius quidam de filiis iude galilei callidissimus rethor qui etiam quondam sub cyrino exprobrauerat iudeis: quoniā post deum subijcerentur romanis. Is ergo assumptis quibufdam nobiliū perrexit in massadavbi armamentarium herodis regis erat eoq; perupto populares alios quoq; latrones diligēter armauit. Hysq; vites stipatoribus veluti rex hierosolimā reuertitur. factusq; princeps seditionis oppugnationem disponebat. Machinamentorū autem inopia erat: & nec poterant palam suffodere muros superne hostibus tela iacentibus. Funiculum igitur longe ceptum sub vnam turrim ager tes suspenderunt materię subiecta: ac postea in sustinentia ligna ignem immitētes egressi sunt. Sicq; subicibus exustis turris quidē ex tēplo emota est: alter autē murus intus edificatus apparuit. Regij quippe mollitiones eorū p̄sentientes fore etiā de concussione turris alium sibi murum celerius edificarūt. Inter hęc autem hi quidē qui mū vt discedere liceat deprecāti men ad manaimū aliosq; seditionis principes mittebant p̄cātes vt eis discedere liceret: id est regijs bus cōceditur & eiusq; regionis reliquis. Quod cū annuisset manaimus protinus discesserūt. Romanos autē qui soli reli

D

Eg. li. ii. ca. i.

Eg. li. ii. ca. i.

E

Eg. li. ii. ca. i.

F

Eg. li. ii. ca. i.

rant si quos eorum comprehenderunt trucidantes omnem reliquum apparatus diripientes: strato-
 A pedum incenderunt. Hæc igitur acta sunt sexto die mensis septembris. ¶ Sequenti autem die ponti-
 fex Anania circa euripidos regiæ domus latrens capitur & a latronibus interficitur cum ezechia fratre
 Circumsedentes autem etiam turres seditiosi custodiebant ne quis militum posset effugere. Manai-
 mum autem & munitorum locorum destructio & pontificis Ananiæ mors in crudelitatem erexit: &
 neminem parem sibi in negocijs arbitrans intollerabilis erat tyrannus.

Stratopedū m
 naimi milites in
 cenderunt sex
 to septembris.

¶ Duo de socijs Eleazari contra Manaimum insurrexerunt ipsum regem esse non promittentes &
 tacentibus his qui circa Eleazarum erant populus saxa rapiens interfecit Sophistam & Manaimum
 fugientem capientes multis supplicijs cum tyrannidis adiutore Absamone. multis supplicijs interfe-
 cerunt. Metilius autem romanorum præfectus & reliqui ad Eleazarum mittentes deprecabantur vi-
 ta salua & armis relictis posse recedere. quos seditiosi Iudei sine armis discedentes dolose contra pa-
 ctiones interfecerunt præter Mutiliū se circumcidi & Iudaizare promittentem. Iudeorum autem ca-
 ptiuitatis excidium probabatur: quibus etiam diuina indignatio propter vrbis facinora imminabat.
 Cæsarienses quoque quasi excelsi quadam prouidentia die sabbato omnes Iudeos occiderunt. Iudeisq;
 euacuatur Cæsarea. Et post Cæsariensem plagam efferata gens iudeorum. Syrorum vicos & vicina lo-
 ca vastauerunt. Maximaque fuit virorum vtriusque partis cedes. Omnis quoque ciuitas in binos diuideba-
 tur exercitus diuisque in sanguine: noctes vero in formidine transigebantur. Mansuetique ad occasionem
 auaricia prouocabantur: & ciuitates cadaueribus replebantur.

Capitulum nonumdecimum.

B **I**nsurrexerunt autem duo de socijs eleazari Et mutuo collocuti quia non deceret a ro-
 manis desiderio libertatis recedentes eandem populari suo prodere dominumque ferre
 & si non violentum tamen seipsis humiliorem Nam si oporteat cunctis aliquem præ-
 esse quis magis alium quam illum deceret. Atque ita pacti adoriuntur eum in templo arrogan-
 ter enim adoraturus accesserat regali habitu indutus: & studiosos sui in armis habebat

Insurgunt qui
 dam contra ma
 naimū nolentes
 eum regem esse

Cum igitur hi qui circa eleazarum erant in illum profiluissent reliquus quoque populus
 rapiens saxa interfecit iophistam estimantes quoniam illo perempto tota seditiosolueretur. Paululum
 autem stipatores manaimi resistentes: postquam viderunt totam aduersum se multitudinem irruere (quis
 quo potuit) diffugere. Et cedes quidem erat eorum qui comprehensi sunt: perscrutatio autem latentium
 sequebatur. Pauci ex eis latentes in massadam profugerunt. Cum quibus & eleazarus filius layri pro-
 pinquus genere manaimo qui etiam postea in massadam tyrannidem egit. Ipsum autem manaimum
 cum confugisset in locum qui athlans alias Ophlan vocatur atque ibi humiliter delitesceret capiētes ex-
 traxerunt in publicum. multisque supplicijs affligentes interfecerunt: similiter autem sub eo agentes pri-
 cipes precipuumque tyrannidis eius adiutorem absamon alias abiolomon nomine. Et populus quidem

¶ Sophista sa-
 xis a populo in
 terficiunt.

Manaimus in-
 terficunt & ty-
 rannidis adiu-
 tor Absamon.

Ergo. i.
 ii. ca. x.
 sicut dixi in his adiutor fuit. suspicans aliquam totius seditionis correctionem futuram. Hi vero non
 ob comprimendam pugnam sed ut cum maiore licentia bellum agerent. Interfecerunt manaimum. De-
 niq; cum populus multum precaretur ut oppugnationem militum relaxarent. vehementius insistebat
 donec viterius resistere non valentes. Mutilius alias Metilius scilicet hic enim erat romanorum præfe-
 ctus & reliqui mittunt ad eleazarum precentes. ut solas eorum pacisceretur animas: arma autem & re-
 liqua quoque haberent. ipsis tradentibus sumerent. qui precatorem illico rapientes: remittunt ad eos
 gurionem alias Gorionem Nicomedis filium & ananiam Saduci & iudam ionathæis dexteris & sa-
 cramentum daturis quibus actis deducebat milites Mutilius. ¶ Sed quamdiu Romani arma retine-

Metilius roma-
 norū præfectus
 & reliqui mitte-
 tes ad Eleaza-
 rum deprecantur
 vita salua
 posse recedere
 armis relictis.

C bant nemo aduersus eos seditionum fraudis aliquid molitus est. Postea vero quod secundum pactiones
 omnes scuta gladiosque poluerunt: neque quicquam suspicantes discedebant: facto in eos impetu stipatores
 eleazari comprehensos trucidabant: neque resistentes neque supplicantes. solas autem pactiones & iura-
 menta quæ dederant inclamantes. Et hi quidem ita crudeliter interfecti sunt præter Mutiliū. Hunc
 enim deprecantem & usque ad circumcisionem iudaizare se promittentem: tantummodo seruauerunt.
 Detrimentum autem Romanis quidem erat leue. De potentia siquidem amplissima: pauci fuerunt in-
 terempti. ¶ Iudeorum autem captiuitatis illud exitum probabatur. Videntes autem graues iam cau-
 sas stare bellorum: urbem autem tali facinore fuisse repletam. ex quo nimirum diuina indignatio im-
 minebat etiam si a romanis nulla ultio timeretur lugebat publice & ciuitatis iusticia premebatur. Vnus
 quisque autem mediocrum quasi pro seditiosis causas redditurus turbabatur. Siquidem sabbato illa ce-
 dem contigerat perpetrari: in quo scilicet die propter religionem a sanctis operibus quoque agunt quie-
 tem. ¶ Eadem autem die eademque hora quasi ex aliqua celesti prouidentia cæsarienses quoque iude-
 os apud se habitantes trucidauerunt: ita ut vno tempore super. xx. milia hominum cederentur: ut cum
 & iis iudeis vacuata cæsarea remaneret. Nam & hos qui effugerant comprehendens floridus: victos in
 harenam deduxit. ¶ Post cæsariensem vero plagam: tota gens efferata est. Diuisque iudei syrorum vi-

Maxima iudeo-
 rum desolatio gra-
 ues causas belli
 causa videtur
 quibus etiā di-
 uina indignatio
 propter vrbis fa-
 cinora immine-
 bat. &c.

E. iij.

Liber secundus Iosephi Iudei

Efferata gēs iudeorum Syrorū vicos & alia loca vastauerunt.

Ois ciuitas in binos diuidebatur exercitus die. q̄ in sanguine noctes in formidine transfigebant. Māfuerit etiā ad occisionē p̄cura hāc auaricia. &c. Cadaueribus ciuitates plenę erant. &c.

cos eisq; continentes rurales protinus vastauerunt id est philadelphiam & gebdeoniten alias gebonitin/ & gesaram & pellam & scytopolim. deinceps vero irruerunt in Gazara alias Gadara/ & in Iopeni/ & in Gaulanitiden/ & alia quędam subruentes loca: alia vero inflammantes etiam in Cedasam Tyriorum alias Tyrum/ & Ptolomaidam: Gabam quoq; Cęsareamq; tendebant. Obstitit autem eorum incurui neq; Sebeste neq; Aſcalon. Sed his quoq; inflammatis Anthedonā & Gazam euerterunt. Multa autem circa fines harum ciuitatum diripiebantur vici scilicet & agri eorum qui capiebantur viorum immensa cedes fiebat. Neq; tamen syri minorem numero multitudinem de iudeorum gente vastabant: sed etiam eos qui in ciuitatibus erant comprehensos disperdebant non solum ob vetus odium sed vt discrimen imminens pręuenirent. ¶ Grauis ergo conturbatio totam Syriam peruaſerat: & omnis ciuitas in binos diuidebatur exercitus. Vnaq; alterutris salus erat si anticipassent alteros cedere facienda. Et dies quidem ducebantur in sanguine: noctes autem molestiores formido faciebat. Nam licet viderentur ammolliiri iudeos: tamen etiam de alijs gentibus iudaifantes cogebantur habere suspectos. Et per hoc ipsum quod in eis videbatur ambiguum neq; temere eos placebat interfici: & rursus per ipsum religionis commixtionem quasi poenitus externos timebant. Prouocabant autem ad cedes diuersorum etiam illos qui prius fuerant mansueti auaricia siquidem substantias eorum passim diripiebant: & quasi victores eorum prædam quos trucidauerunt in domos alias transferebant. Gloriosior autem erat qui plura collegisset: quasi scilicet plures virtute superasset. Erat autem cernere ciuitates plenas cadaueribus insepultis. & inhumatos passim iacere cum paruulis senes: feminas autem neq; verecundia contectas. Et omnis quidem provincia plena erat inenarrabilium calamitatum. maior his autem mortis audendorum malorum ipsis (quę acta erant) facinoribus imminebant & hæcenus quidem iudeis aduersum alienigenas conflictus erat.

¶ Iudei Scytopolim inuadentes: habitantes ibi Iudeos experti sunt hostes. hi namq; consanguinitatem vtilitati proprię postponentes aduersus Iudeos cum gentibus dimicabant. Scytopolite vero suspectos habentes Iudeos cum illis pactum firmauerunt duobus diebus quiescentes: sed tertia nocte Iudei exploratores inuadunt dormientes: & incautos occiderunt gentiliū scilicet. xiiij. milia substantias eorum diripientes. Symon autem Iudeus Sauli nobilis viri filius fortitudine corporis & animi audacia strenuissimus vtriusq; ad suę gentis incommodum abusus est. vnde Iudeis Scytopolitę vndiq; circumfusus penitentia commotus: quia tanta contra genus suum perpetrauerat mala. gladium educens primo senescentem patrem ense penetrauit: post quem matrem interfecit. deinde vxori & filiis intulit ferrum quibus omnibus mortuis cesis superstans seipsum interemit Iudeorum quoq; propter Scytopolitaram cedem a ciuitatibus in quibus habitabant clades secuta est: duo namq; milia & quingentos ascalonitę peremerunt ptolemais duo milia interfecit. vixerunt quoq; non paucos Tyrif hippenei & Gadari. Antiocheni vero & Sydonei & Appamei soli Iudeis cohabitatoribus pepercerunt Ceraſeni quoq; Iudeis misericordes fuerunt neq; in eos qui apud se manere delegerunt quicq; gesserat: & egredi volentes vsq; ad fines deduxerunt.

Iudei Scytopolim inuadentes Iudeos ibi habitantes experti sunt hostes hi consanguinitatem proprię vtilitati postponentes aduersus Iudeos cum gentilibus dimicabant Scytopolitę vero habentes suspectos cum illis pactum firmauerunt & duobus quod diebus quiesce-

¶ I ncurrentes autem in scytopoleos fines: etiam illos Iudeos qui illic habitabant. experti sunt hostes. Hi autem cum scytopolis conspirantes & consanguinitatem vtilitati proprię postponentes aduersum Iudeos cum gentilibus dimicabant. Suspecta tamen eorum fuit ipsa belliauiditas. Deniq; scytopolitę veriti ne ciuitatem nocte adureret: & magna sua calamitate ciuibus excusare: & defectionem edixerunt eis vt si vellent inter eos firmare consensum & circa alienigenas ostendere fidem transirent cum oibus filiis suis in proximo locum paludis. Quibus quę fuerat iussa sine suspitione facientibus: diebus quidem secutis duobus quiescerunt scytopolitę. Tertia vero nocte exploratores: alios incautos: alios vero dormientes inuadunt: subito oēs interficiunt: qui fuerunt numero tredecim milia. Postq; eorum cunctam substantiā diripuerunt. Dignū autem etiam videtur Symonis inaudacia animi insignissimus: quibus vtriusq; ad incommodum suę gentis abusus est. Multos siquidem Iudeorum appropriantes scytopolim quotidie obtruncabat & frequenter integros cuneos fudit: fugauit ita vt totius aciei mora & momentum solus existeret. Comprehēdit autem eum digna ciuili interfectione poena. Nam cum scytopolitę circumfusi essent Iudeis: & in paludem præcipites agerent educens symon gladium in nullum quidem hostium impetum fecit. Nichil se siquidem in tanta multitudine promoturum videbat exclamans autem miserabiliter digna/ inquit/ scytopolitę his quę gessi patior: quippe qui tam multa cede ciuium meorum benignitati erga vos nostrę fidem feci. Digne enim nobis exera gens infida est: qui in nostrum genus tāta impietate deliquimus. Morior ergo pphanus proprijs manibus: neq; em dignū est hostibus subiacere. Iste autē ipse finis: & michi sceleris digna poena: & virtutis idoneū decus erit vt nemo scilicet hostiū de meo interitu gloriatur: neq; iniulter cadēti,

Ege. li. ii. ca. xi.

E

Ege. li. ii. ca. xxi.

Ege. li. ii. ca. xxi.

F

A Hec dicens, miserantibus simul ac furentibus oculis circumspicit omnem familiam suam. Erant autem ei vxor & filij, & prouecti in senectute parentes. Ille igitur primum quidem patrem retrahens a Cesarie, & cum superstans ense penetrauit. Post quem non sane iam inuitam matrem suam interfecit. Super hos autem coniugi & filiis intulit ferru singulis horum sanę poenę occurrentibus gladio; & hostes preuenire cupientibus. Cum vero omnem suam necessitudinem trucidasset, cesis superstans extendit vt neminem possit latere; & totum in viscera sua ensen dimerisit. ¶ Dignus quidem miseratione iuuenis propter robur corporis atq; animi firmitatem; ceterum quātum ad fidem quam alienigenis prestitit digno fine consumptus. ¶ Ad cedem autem quę in sythopoli facta est, reliquę quoq; vrbes iudeis apud se habitantibus inuebant; & duo milia quingentos ascalonitę; ptholomais autem duo milia interfecit. Vicerunt quoq; non paucos tyrii; multos quidem trucidauerunt. plures autem eorum victos custodijs tradidere. Hipenei quoq; & gadari similiter audacissimos quidem amoliebant; terribiles autem sollicitę obseruant. Reliquę quoq; vrbes aduersum iudeos singulę prout habebant vel timore vel odio mouebantur. ¶ Soli autem Antiocheni & Sydoni & Appamei suis cohabitatoribus pepercerunt; & neq; interficere quemquā iudeorum; neq; vinculis tradiderunt. Forte autem & propter multitudinē suam despererunt eorū si qui motus fuissent. Michi autem videntur magis erga eos miseratione mori; quos vtiq; nichil moliri videbant. Ceraseni autē neq; in eos qui apud se manere delegerunt; quicq; gessere mali; & egredi volentes vsq; ad fines suos deduxerunt.

Miseranda symonis facinora primo patrem ense penetrauit dein de matrē suā interfecit postea cōiugi & filiis intulit ferrū qbus oibus mortuis se ipsum iterfecit

Antiocheni & Sydonij & appamei soli iudeis pepererunt cohabitatoribus

¶ **ÆGESIPPVS.** cap. xij. li. ij. ponit calamitatis iudaicę causam & ipsos iudeos dicit scelorum suorum luere supplicia: qui postq dominū Iesum crucifixerant diuinorū arbitrum postea etiam discipulos persequēbātur. Testimoniumq; Iosephi de virtutibus Iesu passione & resurrectione eius contra iudeos adducit. Si enim (inquit Aegesippus) nobis non credunt iudei vel suis credant. hoc dicit Iosephus quem ipsi maximū putant & tamen in eo ipso q verū locutus est ita mente deuius fuit vt nec sermonibus suis crederet. &c. Insuper mortē iohānis baptistę cōmemorat propter quā vt dicit Iosephus iuste herodes exercitum amisit. accusat etiam ibidem iudeos quia apud eos summi ius sacerdotij iterierat aut iudei auaricia interceptum; aut potiorum insolentia qui licere (quod vellent ius putabant. Et ipse cap. xiiij. ibidem recapitulat sacerdotij ortum & ordinem ex Aaron; & per Antiochum ipsius sacerdotij turbationem: similiterq; per Herodem qui ignobiles in sacerdotio constituit hęc Iosephus ponit Antiqui. libro. xx. ca. octauo. omnium pontificum ab Aaron vsq; ad belli finem manifestans successionem.

Additio,

¶ Agrippa absente relictoq; super negocia sua vari pernicies maxima aduersus iudeos excitatur varus namq; septuaginta nobiles iudeorum qui ad Agrippam presidij gratia venerant in itinere occidit & hunc Agrippa a procuranda regione semouit. Cyprius autem castellum a seditionis captū est & Macherunta romanis relicta Alexandrinorum quoq; contra iudeos quos Alexander ibi cum honore voluerat habitare orta est seditio cuius causa fuit. Nam Alexandrini cōuenientes iudeos in concione exploratores esse & hostes clamauerunt manus in eos inferentes ipsosq; concremari volebant. Tyberiumq; Alexandrum ciuitatis principem tantum facinus prohibētem irridebant; passim autem sine etatis aut sexus misericordia iudeis eorum edes Romani comburētes substantias deripiebant. Et quinquaginta iudeorum milia Alexandria occisa sunt neq; ibi remāssissent reliquę nisi Alexander miseris Romanos iussit abscedere.

Capitulum vigesimum primum.

Excitata autem in regno agrippę aduersus iudeos pernicies Ipse quidem perrexerat ad Cestium gallum antiochiam (relicto super negocia sua quodam ex socijs nomine varoissimo varo regi genere propinquo) Venerunt autem ad eum de bathanea regio ne septuaginta numero viri et nobilitate & prudentia ciuium suorum pstantissimi poscendi presidij gratia vt si qui scilicet apud eos quoq; motus fierent haberent idoneam per quam possent insurgētes quosq; cōprimere. Hos varus quosdā armatos de regijs premitens interfecit in itinere omnes. Ausus est autem tale facinus preter consilium agrippę; & propter nimiam auariciam impie in gentiles suos agere non recusans regnum omne corrumpit; perseuerans scilicet post tale principium in totum genus exercere iniquitatem. donec discussis agrippa rebus animaduertere quidem in varum veritus est propter iniquitatem Sceni procuranda tamen eum regione summouit. ¶ Seditiosi autem comprehendentes presidium quod appellatur cypus imminens finibus hiericontinis; custodes quidem interfecerunt: munimenta autem destruxerunt. Per eosdem dies etiam in macherunte multitudo iudeorum persuadebat in presidio relictis romanis deferere castellum/eisq; tradere. Illi autem qui rogabantur cogi metuentes pacti sunt cum eis diffensionē suam. & accipientes fidem tradunt presidium. Quod diligentibus coeperunt macheriæ custodijs obtinere. ¶ In alexandria autē semper quidē erat incolis aduersus iudeos seditio iam ab illo tempore ex quo

Pernicies aduersus iudeos in regno agrippę ipso absente excitata.

Varus. lxx. iudeorū nobiles qui ad agrippā presidij gratia venerāt in itinere occidit sed hūc Agrippa a regione procuranda semouit.

Es. li. ij. cap. xi.

Es. li. ij. cap. xi.

Es. li. ij. cap. xi.

B

Es. li. ij. cap. xi.

C

Liber Secundus Iosephi Iudei

Alexandrinorū
cōtra iudeos se-
ditio quos Ale-
xāder cū hono-
re ibi voluerat
habitare. &c.

Causa seditiōis
quia iudeis cō-
ueniētibus i cō-
cione cū Alexā-
drinis/ Alexan-
drini iudeos ho-
stes explorato-
res eē clamaue-
rūt manus i eos
inferentes.

Passim iterēptis
eraris aut sexus
mia iudeis eorū
edes romani cō-
burebant & sub
stātiā diripie-
bant.

Quinquaginta
iudeorum milia
alexādie occisa
neq; ibi reliquie
remāssissent nisi
alexāder miser-
tus romanos ius-
sisset abscedere.

strenuus alexander contra egyptios vsus iudeis premium societatis tradidit eis & habitandi apud alexandriam facultatem: & ius vrbis equale cum gentibus. Permanebat autem eis honor iste apud successores quosq; alexandri. Deniq; & in parte ciuitatis locum eis proprium deputauerūt: quatenus haberent cōuersationem per omnia mundiorem: a cōmuniōe scilicet gentium sequestratam. Prestiterunt eis vt etiā macedones appellārētur. Deinceps vero cum in possessione romanorū egyptus venisset: neq; cēsar primus neq; post eum quisq; honores quos alexander decreuerat minuit. Conflictus autem eorum poene continuus aduersum grēcos erat & iudiciis multis ex vtraq; parte quotidie luctum reuehētibus seditio accēdebatur. Tunc vero cum & apud alios turbata res esset: illic magis exarsit tumultus. Nam cum alexandrini in cōcionem venissent (vt ordinarent pro certis negocijs legationem ad Neronem ferēdam) cōcurrebant in amphiteatrum permixti gregis plurimi iudeorum. Quos cum vidissent emuli ex templo clamare corperunt iudeos hostes & exploratores esse. Ac deinceps insipientes/ intulerūt eisdem manus. Et reliqui quidem fugientes dissipati sunt. Tres autem ex his viros comprehendentes trahebant: quasi viuos incensuri. Commota est autem omnis terra iudeorum ad vltionem ferendam. Et primum quidem grēcos iaciebant. postea vero etiam facibus raptis in amphiteatrum impetum fecerunt: cōminantes quia in ipso loco tantum simul populū concremarent & poene minas implessent rebus: nisi iras eorum compressisset tyberius alexāder princeps ciuitatis. Nec tamen ipse coercendi principium ab armis sumpsit sed nobiles eorum quosq; summittens hortabatur vt desinerēt: neq; aduersum se militiam romanam cōmouerent. Seditiosi autem benignam deprecationem ridētes. tyberium contumellis appetebant. Qui postq; vidit absq; magna calamitate tumultuosos non posse compesci. immisit in eos duas romanorū legiones (quę in ciuitate erant) cum his alios quinq; milia milites casu ad iudeorum interitum de lybia venientes. pręcepitq; vt non solum interficerent Sed etiā substantias eorum diriperent Domosq; inflammarent. Qui protinus cōcurrentes in locum qui vocatur delta/ illo quippe erat multitudo iudeorum collecta/ exequabant strenue iussiones nec sane sine cruenta victoria. Collecti quippe in vnū iudei: & eos qui de suis optime armati erāt ante reliquam multitudinē statuentes: aliquamdiu resisterunt. postq; vero in fugam inclinati sunt passim trucidabant: & erat eorum grandis interitus: tamen quę sibi mandata fuerant exequūtur. Cōglobati enim iudei his quos melius habebant armatos in fronte positos aliquamdiu quidem resisterūt. semel in fugam versi mactabantur. Nec vnus erat exitij modus: cum alij sub diuo atq; in campo deprehenderētur. in edes autem alij concluderent. & eas quoq; romani incenderent. vna etiam diripiendo quę in his reperissent: neq; illos aut infantium misericordia/ aut reuerentia senectutis moueret. sed in omnes etates pari cede descenderent vnde totus locus sanguine redundabat. Quinquaginta vero cōgesta sunt milia mortuorum nec tamen saltem reliquie remansissent/ nisi prius ad preces se contulissent eorumq; misertus alexander romanos iussisset abscedere. Sed illi quidem quibus erat cōsuetum obedire preceptis/ primo eius nutu necibus pepercerūt. Populares autem Alexandriui propter odij magnitudinem difficulter ab incepto reuocabantur: vixq; corporibus distrahebantur. Apud Alexandriam quidem talis casus euenit.

Cestius gallus Syrię rector cum quo Agrippa & principes aderant maximo cum exercitu contra iudeos veniens Zabulon ciuitatem ditissimam cepit/ qua capta fugientibusq; ciuib; militibus diripiendam concessit: & oppidum & circumadiacētes vicos incendit. iudei autē recedente cestio duo milia Syrorum occiderunt. Cestius vero premissa exercitus parte in Ioppem militibus oppidum precepit custodire: qua tamen capta/ eam incendunt: octo milibus & quingētis habitatorū occisis & vicinam Cēsareę cum vicis igni dederunt. Cestius vero Gallum duodecimę legionis ductorem cum exercitu mittit in galileam quem Sephoris ciuitas & alię ciuitates receperunt recedentibus seditiosis in montem quos Gallus persecutus est & ipsis victis recedit in Cēsaream. Cestius quoq; cum exercitu reuersus in Antipatridem/ quam cum vicis incendit/ deinde lyddam viris vacuam propter scenophegiorum festum inueniens/ ex vtroq; oppido quinquaginta occisis/ procedens in Gabao posuit castra. iudei vero bellum ciuitati cognoscentes propinquum/ omisissis solemnij ad arma cum impetu properarunt & Romanorum occisi sunt quingenti & quindecim milites iudeorū vero solum viginti Romanis itaq; fugientibus Cestius triduo in agris morabatur Agrippa vero Romanos a periculo non tutos prospiciens iudeos verbis/ vt a bello destiterent/ experiri decreuit: venia atq; fœdere cum Romanis promissus legatos misit: quorum vnum occiderūt altero vulnerato fugiente. Cestius autem omni armato exercitu iudeos in fugam conuertit & vsq; in hierusalem persecutus castra in Scopo posuit & .xiiij. octobris die exercitū introduxit in oppidum tunc quoq; Bezeta Cenopholis & forum dācon incensa sunt & cestius tunc vrbem possedisset sed a quibūdam a foro pecunia corruptis est impeditus.

Capitulum vigesimum secundum.

D

Eg. li. i.
cap. xi.

F

Eg. li. ii.
cap. xv.

F

A
Eg. li. ii
ca. xiii.

Cestio vero iam quiescendum esse non videbatur infensis vbiq; iudeis: sed duodecimā ve-
ro legionē integrā ex antiochia secū ducens. & ex reliquis bina milia electa peditū & qua-
tuor alas equitū insup regum auxilia hoc est antiochię duo milia equitū & peditū tria mi-
lia & sagittarios oēs. agrippa vero tantū dē peditū & eqtū mille: cū & cestius sequētes qua-

Cestius syrię re-
ctor cū maximo
exercitu contra
iudeos venit in
Zabulon.

Eg. li. ii
ca. xiii.

tuor milibus comitatus quorū tertia pars equitū erat. pluresq; sagittarij ptolemaida pgressus est. Plu-
mi autē ex ciuitatibus auxilio cōuenerūt: peritia quidem militibus inferiores: quod vero scientiē de-
erat in iudeos odio itemq; alacritate supplentes. Aderat autem ipse quoq; Agrippa cestio. & eorum
quę cōducerent simul & itineris principes. Ibi tum adhuc tanta exercitus parte cestius in validissimā
galilee ciuitatē cōtendit Zabulō quę appellat Andrō & ab iudeorum finibus Ptholomaidā dicer-

Agrippa & pri-
ncipes itineris cū
cestio.

Eg. li. ii
ca. xiii.

nit. Cumq; offendisset eam ciuibus destitutā. in montes enim multitudo refugerat omnigenū autem
rerū plenam: illas quidem militibus diripiendas cōcessit. Ipsum vero oppidum quīs ammiratus esset
eius pulchritudinē: quippe domos habebat similiter vt apud tyrum & sydonā & berytum edificatas
incendit: deinde cursim territorio peragrato quicquid inuenisset obuiam depopulatus est. Infamatis
etiā circum eam positis vicis. in ptholomaidā regressus est. Syris autē adhuc pręde inhiantibus &
pręcipue berithijs. recepta iudei fiducia: cestium enim recessisse cognouerāt: repēte in eos qui remā-

Cestius capra
zabulon ditissi-
ma fugiētibus ci-
uibus militibus
diripiendā cōces-
sit & oppidū in-
cēdit & circūdā
iacētes vicos

Eg. li. ii
ca. xiii.

ipse quidem cēsaream peruenit in Ioppam vero partem pręmisit exercitus cum preceptis huiusmo-
di vt oppidum custodirent: si eo potiri potuissent: aut si oppidanī impetum pręsensissent tam suum
q̄ ceterorum militum pręstolarentur aduentum. Illorum igitur alij mari alij terra profecti. vtrinq; lo-
pem facillime capiunt. ita vt ne fugę quidem habitatores copiam reperirent. ne dum se ad pugnam
pararent. Aggressi autē cunctos interficiunt cum familijs: directamq; ciuitatē incendūt. Intersectorū
autem numerus octo milia quadringenti fuerunt. Similiter vero & infinitimā cēsareę nabathitę alias
nabartenem non paucos direxit equites: qui & partem finū vindicauerūt: magnamq; indigenarum
multitudinē peremerunt: direptiq; patrimonijs etiam vicos igni dederunt. ¶ In galileam quoq; mi-

ludei Cesto re-
cedēte duo mi-
lia Syrorū occi-
derunt.

Eg. li. ii
ca. xiii.

B expugnande sufficere posse credebat & eū validissima galileę ciuitas sephoris cum fauore suscepit:
huiusq; prudens cōsiliū secutę ciuitates alię quiescebāt. Qui seditionibus & latronijs operā dabāt
in galileę montē vndiq; mediū recesserūt qui est cōtra sephori & vocat assamon aduersus eos gallus
ductabat exercitū. illi autē q̄ diu supiores erant facile romanos ad se ascendētes viciſcebant: ex his plu-
res q̄ ducentes interfecerunt. Vbi eos quidem viderunt circumactos itinere ad celsiora pgressos ma-
ture victoriam concesserunt & neq; pugnam minus armati ferebant neq; si terga dedissent equitum
poterant manus effugere: adeo vt pauci locis delitescerent: amplius vero q̄ duo milia trucidarentur.

Cestius gallum
duodecimę legi-
onis ductorē cū
exercitu mittit i
galileā quē Se-
phoris ciuitas &
alię ciuitates re-
ceperūt recedē-
tibus seditionis i
montē quos gal-
lus psequutus ē
quibus victis re-
cessit in cēsareā

Eg. li. ii
ca. xiii.

Gallus quidem cum nichil iā tentare nouit: s apud galileam videret: Cēsareā cum exercitu remea-
bat. Cestius vero cum omni manu reuersus in antipatridam perrexit: cognitq; non paruam multitu-
dinem iudeorum in turrim/ quę affeci vocatur/ esse collectam: qui & his cōgrederentur pręmisit. Sed
priusq̄ in manus venirent iudei metu dispersi sunt: eorumq; castra iam desolata milites adorti/ cum
vicis circumpositis incenderunt. Ex antipatride autem cestius in Lydda profectus: vacuam viris ci-
uitatem offendit. Nam propter scēnophęgiorum dies festos in hierosolimis omnis populus ascende-
rat. Quinquaginta vero (quos ibi comprehendit ex vtroq; opido occisis. vltius procedebat. Perq;
bethoron profectus in quodam loco cui nomen est Igabao castra ponit. distante ab hierosolymis sta-

Iudei bellū ciui-
tati ppinquū co-
gnoscētes omis-
sis solēnijs ad ur-
ma pperauerūt
cū impetu & ro-
manorū occisi

Eg. li. ii
ca. xiii.

C rat. in pręlio quoq; superiores effecit. Tanto namq; impetu romanos aggressi sunt. vt eorum & aciem
prumperent viaq; aperta cedibus in medio ruerent. ac nisi ei militum parti quę necdum locum ami-
serat equites exercitati subuenissent/ quiq; non satis defecerunt pedites in periculo totus cestij fuisset
exercitus. Interfecti sunt autem quingēti & quindecim romani milites ex quibus quadringēti pe-
dites ceteri equites erant. Iudei vero viginti duo quorum fortissimi videbantur monobazi regis adia-
bene propinqui Monobazus & cenedeus: & postea hos parayta alias paraytes niger. & syla babiloni-
us/ qui ad iudeos sub agrippa rege transfugerant cui pridem militabant. A fronte quidem repulsi iu-
dei ad ciuitatem reuertebant. Romanos autem ad Bethoron ascendentes gyare alias gyore Symon
filius inuadit multosq; postremi agminis coactores lanauit: ac multa carra cum sarcinis capta in ciui-
tatem reduxit. Cestio vero in agris triduo commorante iudei locis superioribus occupatis obseruabant
eius transitum. Neq; cessaturos eos certum erat si Romani proficisci cōpissent. ¶ Itaq; tū agrippa cū

Victoria iudeo-
rū romanis fugi-
entibus & cestio
triduo in agris
cōmorante,

Liber Secundus Iosephi Iudei

Agrippa a roma-
nos a p iculo nō
tutos pspiciens
iudeos verbis
vt bello desiste-
rēt expiri decre-
uit & venia atq;
foedere cū roma-
nis pmissis lega-
tos misit ad iu-
deos quorūvnu
occiderūt altero
fugiente vulne-
rato.
Decimo tertio
octobris exerci-
tū introduxit i op-
pidum Cestius
tunc vrbē posse
disset sed qbus-
dā a foro pecu-
nia corruptis est
impeditus

Infinita hostium multitudine montes amplexa ne romanos quidem a periculo tutos esse perspiceret
verbis iudeos experiri decreuit vel omnes sibi parituros existimans vt bello desisterent: vel si qui ad
uersarentur seuocandos eos qui ab eorum sententia discrepant. Missi igitur ex comitibus suis Ior-
cium alias horceum vel porcatum & phœbum quos illis sciebat esse notissimos vt a cestio foedus ami-
citię certamq; pro peccatis a populo Romano veniam pollicerentur si proiectis armis secum senti-
re voluissent verum seditiosi metu ne cuncta multitudo spe securitatis ad agrippam sese conferret:
legatos obtruncare statuerunt. Et phœbū priusq; verbum faceret peremerūt: nam porcatus vulneratus
effugit. Populares aut id factum indigne ferentes cedendo fustibus atq; lapidibus in oppidum com-
pulerunt. ¶ Cestius vero quia intestina eorum discordia oportuno ad irruendum tempus inuenit
totum in eos duxit exercitum: inq; fugam versos vsq; ad hierosolymam persecutus est. Castris autem
in loco positis qui appellatur scopos intervallo septem stadiorū a ciuitate discedens nichil per tridū
aduersus oppidum conabatur: sperans fortasse intus degentes aliquid remissuros. In vicos autem cir-
ca ciuitatem non paruam militum manum ad rapienda frumenta dimisit. ¶ Quarto autem die qui
tricesimus erat mensis octobris ordinatum in oppidum introduxit exercitum. Populus quidem a se-
ditiosis custodiebatur. Ipsi autem disciplina Romanorum territi exterioribus cessere partibus ciuita-
tis. & in partem interiorē templumq; refugerunt. Cestius vero transgressus pedestram alias Beze-
than quę sic vocatur & cenopolim. & forum quod appellatur dacon incendit. Deinde cum ad superi-
orem ciuitatem venisset prope aulam regiam castra posuit: & si tunc voluisset intra muros violenter ir-
rumpere ciuitatem illico possedisset. belloq; finem dedisset. Sed propositus castris tyrānus priscus &
plures equitum magistri a foro pecunia corrupti conatum eius auerterūt: & iudeos intollerandis re-
pleri clādibus contigit.

¶ Interea plurimi popularium nobilissimi Anano Cestium vocare persuaferunt & per portas
ei aperire quo cognito Ananus de muro cum ceteris deiecit. Tunc quoq; Romani magnū fecerunt
circa muros conatum sed telorum multitudine repulsi recesserunt. Iamq; multi de ciuitate veluti con-
tinuo caperent: diffugerant. Seditiosis quoq; cadentibus populus alacrior efficiebatur vt cestio por-
tas aperirent: qui si perseverasset ciuitatem obtinuisset. Latrones vero Cestio inopinate fugiente ali-
quos equitum & peditum peremerunt: hic enim recedente multa a iudeis passus est pericula. Ipse enī
militibus quę fugę erat impedimento vt mulos & asinos & huiusmodi amputari precepit. Hos autē
fugientes iudei insequuntur. & nisi nox venisset Romanorū perisset exercitus. Interempti vero fue-
runt quadringenti romanorum alijs fugientibus & machinas & arma relinquentibus quę redeuntibus
iudei asportarunt & mortuos spoliantes prędam quę remanserat collegerunt: reuersiq; cum hymnis
sunt in hierusalem paucis suorum occisis. Romanorum vero quinq; milibus. Cestius autem Saulum
& ceteros ad Neronem miseriam indicaturos misit & belli causam in forum diriuaturos Damasceni
cognita Romanorum cede: decem milia iudeorum mulieribus quę fere omnes iudaicę erant religio-
nis celantes occiderunt.

Capitulum vigesimum tertium.

Ananus pluri-
mis sibi psuade
tibz cestiu vo-
cabat vt ei por-
tas apiret. quo
cognito de mu-
ro deiecit cū ce-
teris
Conatus roma-
norū intrare vr-
bem.

Interea plurimi populariū notissimi Ananę alias Anano ionatę filio persuasi. Cestiu
quasi portas ei patefacturi vocabant. Ille autem & ire fastidiens & q non satis ei cre-
dendū putaret. tam diu id neglexit: donec proditione comperta seditiosi ananę qui-
dem cum ceteris de muro deiectis lapidibus feriendo in domos suas refugere coge-
runt. ipsi vero per tures dispositi: murū tentatibus repugnabant. Per dies quidē quin-
q; Romanis vndiq; conantibus inexplicabilis erat impetus: sexto autē die cestius cū
plurimis hisdemq; sagittarijs a septentrionali tractu templum aggreditur iudeis ex porticu resistenti-
bus. Qui repente quidem Romanos ad murū adeuntes auerterunt: postremo autem repulsi telorum
multitudine recesserunt. Itaq; Romanorū qui anteibant scutis suis muro fixis alias nixis & qui eos se-
quebant alijs ac per ordinem similiter alijs supadiunctis: quam sic ipsi appellant testitudinē cōtexue-
runt. Vnde sagittę in eam delatę irrite dilabebantur. & sine aliqua noxa milites moenia suffodiebāt tē-
pliq; portas incendere moliebantur. Vehemens autem seditiosos stupor inuaserat. Itaq; multi ex ci-
uitate diffugiebant: veluti continuo caperentur. ¶ His autem populus alacrior efficiebatur. & quan-
tom nequissimi cadebant: tanto vt ipsi portas aperirent: cestiumq; tanq de se optime meritum recipe-
rent appropinquabant. Et profecto si paululum in obsidione pseuerasset statim ciuitatem obtinuisset
Sed credo iam tunc infestus pessimis deus eiusq; sancta. illo die finem bello dari phibuerūt. ¶ Deni-
q; cestius neq; animis populi: neq; obessorum desperatione perspecta: repente militem reuocat. & si
ne vlla spei repulsa inoonfulte nimis ac iniuste discessit. Inopinata vero eius fuga: latronum fiduciam
recreauit. Insecutiq; nouissimos aliquos equitum peditumq; peremerunt. ¶ Et tunc quidem cestius
in castris quę apud scapon munierat: tendit. Altero autem die vterius recedendo magis hostes p-

Ag. li. ii.
cap. xv.

E

Ag. li. ii.
cap. xv.

F

Ag. li. ii.
cap. xv.

A uocauit: tamq; postremis appositi multos necabant. q̄ vtrq; itineris parte vallata in transuersos tela iactabant. & neq; in eos se retorquere a quibus tergo sauciabant nouissimi audebant: quandam infinitam multitudinē insequi existimantes: & a lateribus instantiū vim repellere minime sufficebant/ cum ipsi quidem graues essent/ordinemq; interrumpere formidarent. viderent autē iudeos leues ad excurrēdū faciles esse. Vnde eueniebat vt multa mala paterent: cum nichil contra inimicis nocerēt. Tota igitur via percussī deiectiq; agmine sternebant donec multis occisis in quibus erat prius sextę legionis dux. & longinus chylarchus & Emilius iocundus aulę prefectus vix in Gabao peruenerunt vbi castra prius posuerant multis instrumentis amissis. Sic autē cestius bīduum commoratus inops consilij quid ageret cum tertio die maiorem vidisset hostium numerum & omnium circum loca plena iudeis tarditatem sibi offuisse cognouit & si adhuc ibi maneret pluribus se inimicis vsurum. Itaq; pro cōpendio fugę cuncta quę militibus īpedimento erāt amputari p̄cipit occisq; tunc mulis atq; asinis alijsq; iumentis p̄ter illa quę sagittas & machinamenta ferrent. Hęc enim velut vsui futura seruabat/ maxime quia timebat ne iudeis cōtra se capta p̄desent. bethoron versus antecedeat exercitū. Et iudei latioribus quid locis minus instabant: contractis vero in angustias atq; descensus qui discessissent ab exercitu phibebant. Alij postremo super agmen impingere. fusaq; omnis multitudo per itineris iuga militem sagittis operuit vbi etiam peditibus quo pacto sibi met subuenirēt hesitantibus equitum periculū promptius erat. Nec enim ordinate viam suam persequi poterant obstatibus iaculis. & ne cōtra hostes irent ardui ascensus phibebant equitantibus inuij. Sed iaculatoribus autem tenebant rupes ac valles in quas deiecti qui aberrassent consumebant: nullusq; locus aut fugiendi aut viciscendi rationē habebat. Itaq; incerti quid agerent ad vlulatus quos desperati solent. fletusq; conuersi sunt: quibus resonabat iudeorum exhortatio cum clamore letantium pariter atq; seuientū. Totusq; pene qui obsessus fuit exercitus perisset: nisi nox adueuisset. Qua romani quidem in bethoron confugerunt. iudei vero obsessis circum omnibus locis eorum transitus custodiebant. ¶ Deniq; vbi cestius aperto itinere desperato iam de fuga cogitabat lectos prope ad quadringentos omnium fortissimos milites tectorum fastigijs imposuit. Hisq; p̄cepit vigilum qui in castris excubarēt signa clamare vt eo modo iudei omnem illic militum numerum manere arbitraret. Ipse autē cum ceteris ocio se vsq; ad triginta stadia progreditur. vnde mane iudei cum locum in quo romani tetenderant desolatū vidissent/ in quadringentos a quibus decepti fuerant concurrerunt: & illos quidem sine mora iaculis confecerunt. Mox autem Cestium persequi properabant. Sed ille cum nocte non paruum itineris spacium peregrisset/ die quidem vehementius fugiebat. adeo vt motu percussī milies machias siue tormenta muralia itemq; balistas multaq; alia instrumenta relinquerent/ quibus tunc ablatis iudei rursus contra illos qui ea reliquerant/ vsi sunt. Insequendo autem Romanos. antipatridam venerunt. Deinde cum eos assequi non potuissent/ inde redeuntēs & machinas secū asportarūt: mortuosq; spoliarunt & p̄dam quę remanserat collegerunt & p̄rana canentes in metropolim remearunt suis quidem paucis amissis Romanorum autem auxiliorum quinq; milibus ac trecentis itemq; nongentis & octoginta equitibus interemptis. Hęc quidē nouēbris mensis octauo die gesta sunt anno duo decimo principatus neronis. ¶ Post cestij vero calius aduersos multi nobilium iudeorum tanq̄ natiui pessumtura ex ciuitate enatabant. Deniq; custobarus & saulus vna cum philippo ioachimī filio q̄ princeps erat exercitus regis Agrippę/ inde dilapsi ad Cestium transfugerunt. Qui vero cum his in aula regia fuerat obiectus antipas fuga despecta quemadmodū a seditiosis peremptus sit alias indicabimus. Cestius autem saulum & ceteros ad Neronem in achaiam misit & propriam necessitatē indicaturos: & belli causas deriuaturos in florum. Sperauit autem & iram in illum excitatum iri: & sua pericula summoenda. ¶ Tunc autem damasceni cede Romanorum cognita iudeos apud se degentes permere studuerunt. Et cum eos in publicis terminis collectos haberent namq; hi dolū propter suspensiones meditabant facile quidem sui conatus fore exitum putabant. Verebātur autem mulieres suas omnes ferre p̄ter paucas iudaicę religionis deceptas. Quare magna cura his fuit: eas celandi quid agerent: iudeorum autem decem milia quippe vt in angusto loco atq; omnes inermes aggressi vna hora sine motu iugulauerunt.

¶ Iudei autem qui Cestium fugauerant in hierusalem reuersi Romanos quos ibi inuenerunt sibi vi & blandicijs sociantes & in templo cōgregati plures belli duces elegerunt Iosephum Gamonis filium & Ananum. Eleazarus vero quem propter superbiam & tyrannidem/ licet diues esset/ rebus non posuerunt: paulatim ambitione & astutia sua sit populo vt ei in omnibus pareret duces his fuerunt/ Iesus/ & Eleazarus/ Iosephus filius Symonis/ Manasses/ Iohannes esseus/ & Iohannes Ananę filius/ & Iosephus/ Mathię/ Iosephus autem cum in galileam venisset indigenas sibi conciliari studuit ex illis p̄fecit regionibus septuaginta prudentissimos septemq; minorum litum ordinauit au-

Cestio viterius recedēte multa iudeis passus est pericula.

Cestius oīa militibus quę fugę erāt impedimēto amputari p̄cepit.

Romanorū nisi nox venisset perisset exercitus sed fugit quē persequūt iudei & quadringentos alijs viterius fugientibus occiderunt.

Redeūtes iudei machinas asportant & mortuos spoliātes p̄dā quę remanserat collegerūt redeuntēs cū hymnis in hierusalē paucis suorū interemptis romanorū vero quinq; milibus.

Damasceni cede romanorū cognita iudeorum decem milia celantes a mulieribus quę fere oēs iudaicę erāt religiōis occiderūt.

eg. li. d
cap. xv.

eg. li. d
cap. xv.

eg. li. d
cap. xv.

eg. li. d
cap. xvi.

eg. li. d
cap. xv.

Liber Secundus Iosephi Iudei

ditores & capitales causas ad se referre. Loca quoq; contra venturos Romanos munuit Solis autem Sophoritis ciuitatem suam munire (quoniam pecuniosos videret & bellicosos) permisit Iosephus in super e galilea quę duplex est super centū milia collectis militibus illos in militia instruxit: & plures prefecit agminibus. monet etiam milites a consuetis delictis scilicet furtis & rapinis abstinere & bonā conscientiam habere qua optime bella amministrant. Numeratur autem Iosephi exercitus eiusq; ponitur ordinatio Iosepho itaq; hoc modo galileam amministrante Iohannes quidā patrię insidiator nequitia omnium nobilissimus primū latro solitarius quadringētis animi magnitudine & corporis habitudine bellorumq; peritia prestantibus sibi associatis galileam est depopulatus & hic callidissima fratre de ditatus Iosephi medio multa contra eum confixit & q; res galileę romanis prodere disposuerat.

¶ Capitulum vigesimum quartum.

Iudei q; Cestium fugauerūt hierusalem reuersi romanos quos ibi inuenerūt sibi & blādicij sociantes plures belli duces elegerūt Iosephū scilicet & ananum.

Iosephus in hiericōte & manasses & iohānes eius & iohānes anaię filius & Iosephus mathię. Iosephus galileę custos idigenas sibi cōciliare studuit & ex illis p̄fecit regionibus septuaginta prudētissimos & septē minorū litiū ordiāuit auditores & capitales causas ad se referre & loca cōtravētuos romanos muniuit

Iosephus supra cētū milia e galilea collectis militibus eos in armis instruxit: & plures fecit agminū p̄cipes. Docet milites bellorū exercitiū

Vi vero Cestium fugauerāt in hierosolimam reuersi quos adhuc Romanorū studio inuenissent. partim vi partim etiam blandicijs sibi sociabant: & in templū cōgregati plures bellum duces eligendos esse censebāt. Declaratus est igit Iosephus cuius alias Gorionis filius & pontifex ananus omnia quę in ciuitate gerenda essent imperaturos: maximeq; vt ciuitatis muros exierēt. ¶ Filium namq; symonis Eleazar quē quis romanorū prędam & ereptas cestio pecunias. & insup his plurima etiā ex thesauris publicis in potestate haberet; tamen nullis necessitatibus preposuerūt: quia & ipsum tyrātidis superbia ferri viderent. etusq; studiosos siue imitatores satellitū more versari: verum paulatim Eleazar ambitione pecunię itemq; astutia persuasit populo: vt in omnibus sibi pareret. ¶ In Idumeam vero (quos mitterent) alios militum duces optarunt Iesum filium Asapha. alias Sapha vnum ex pontificibus Eleazarū pontificis filium. Nigro autem mādauerunt qui tunc Idumeam regebat ex regione trans iordanem posita genus ducens vnde peraytes cognominabatur ducibus obtemperare. ¶ Sed ne alias quidē regiones omittendas putabant Namq; in hiericonia Iosephus filius Symonis: & trans flumen eufraten manasses Taphna. & Iohannes effusus Toparchias amministraturi directi sunt. Hinc autem Lydda & ioppe etiam erant additę & Emaus Gophniticę autem & acrabatine alias Acrabate regionibus Iohannes Ananię filius rector designatus est & vtriusq; galileę Iosephus Mathię filius. Cuius autē amministrationi iuncta erat & gamala munitissima ciuitatum quę ibi fuerunt. Aliorum quidem rectorū pro alacritate & prudentia sua quisq; res sibi creditas amministrabat. ¶ Iosephus alias Iosephus autem cum in galileam venisset. primum cure habuit indigenarum sibi consiliare beniuolentiam: multa sciens confici posse. licet in alijs peccauisset. Deinde considerato quia potētissimos quodam amicos haberet (si eos participes potestatis fecisset) omnem vero multitudinem sibi pleraq; per indigenas & consuetos fieri pręciperet. septuaginta de senioribus eius gentis prudentissimos elegit: eosq; rectores totius galileę constituit: septem vero per singulas ciuitates minorum litiū iudices ordinare: maiora negocia causasq; capitales ad se referre iussit. Nam septuaginta dispositos per ciuitates quo iure inter se vterentur etiam quemadmodū extrinsecus vsi essent animaduertit. Certusq; in galileā romanos esse venturos oportuna loca muro cingebat. hoc est Iotapata & bersabe & seloym. alias selanym necnon & caferetho alias perthico Iapha & sychophetmōtem cui nomen est ytabirio & Taricheas & tyberlada. Ad hęc autem circa genezaret lacum speluncas in ea quę inferior galilea vocabatur muniuit. Superioris autem galileę achabarō & petram quę sic dicitur & iamniā & mero. In galanotide vero seleuciā & Sogemaim & gamala munitiōem circūdedit. ¶ Solis autem sopheritis permisit vt murum sibi met ipsis fabricarent: quia eos pecuniosos esse & ad bellum promptos etiā sine pręcepto videret. Similiter autē etiam gyscalani Iosephi iussis super se muro clinxit Iohannes leui filius. Ceteris autē castellis omnibus ipse Iosephus intererat iubendo simulatq; opem ferendo. ¶ Qui & exercitum e galilea supra centum milia virorum comparauit: quos omnes vndiq; collectis armis veteribus instruebat. ¶ Deinde hoc maxime reputans Romanorū inuictam esse virtutem. q; edicto essent obaudientes rectoribus suis & armorum exercitationi operam derent. doctrinam quidem vrgente necessitate despexit parādī autem facultatem ratus regentium multitudine posse cōtingere ita vt romani solent diuisit exercitum: pluresq; fecit agminum principes diuersiq; militum generibus ordinatis alios decadarchis: alios chiliarchis subdidit & insup his rectores maiorū rerū amministratores ¶ Docebat oēs signorū disciplinas: & prouocationes reuocationesq; buccinarū & principia cornuum & circūductiones: & quemadmodū oporteret laborātibz succurrere fortiores etiā cū defatigatis par tiri picula: quęq; ad fortitudinē animi corporisq; tolerantia p̄tineret instituebat. Maxime vero eos erudit diebat ad bellum vsq; quaq; romanorū referens disciplinam & q; cum viris essent p̄liaturi qui & viribus corporis & animi obstinatione totū pene orbem terrę superarēt. His addidit quo pacto belli tempore suis essent parituri i preceptis. iam nunc periculum foret nisi consuetis delictis hoc est furtis & la-

Es. li. ii. c. iii.

F

Es. li. iii. c. iii.

F

A trocinis & rapinis abstinentes sed neq; agentibus fraudem facerent aut consuetissimorum damna proprium questum putarent. Illa enim bella optime administrari: quorum milites bonam conscientiam gererent. Qui vero per se prauis fuissent: his non solum inimicos sed etiam deum hoste futurum. Multa in hunc modum ammonendo perseverabat. Et iam quidem quantum prelio paratum esset constat erat. Nam septuaginta peditum milia & trecentos quadraginta equites. ac preter hoc etiam mercenarios quibus maxime fretus erat habebat quattuor milia quingentos. necnon & sexcentos circa se electos custodes corporis atq; satellites. Exceptis autem mercenariis facile ceteri milites a ciuitatibus alebantur. Namq; singule (quas enumerauimus) cum mediam sui partem mitteret in militiam reliquos ad parandum eis victum tenebant: ut pars armis pars faciendi operis dirimeretur. & armati se curitatem rependerent suggerentibus comiteatim. ¶ Iosepho autem hoc modo administrante galileam: insurrexit quidem insidiator patrie a Gyscala ortus leui filius nomine Iohannes. callidissimus ac dolis preclitus: & nequitia quidem nobilissimus omnium. Antea vero pauper & aliquatulum malicie sue impedimentum passus inopia. Facile mentiri paratus mirusq; fidem adhibere mendatio & qui fallaciam virtutem putaret. eaq; aduersus amicissimos vteretur. simulator humanitatis. & spe lucri appetentissimus cedium: qui semper quidem immoderata concupiuit: spem vero leuioribus maleficijs aluisset. Latro enim erat sui moris ac solitarius. Deinde comitatum inuenit audacie. primo quidem paruum ampliore autem proficiens. Cure autem habebat neminem ignarum asciscere. Sed (qui & habitudine corporis. & animi magnitudine. bellatorumq; peritia prestant) hos eligebat doctos nec quadrigentorum virorum cateruam congregauit quorum plures ex tyriorum finibus & vicis erat. Isq; omnem galileam depopulabatur. & multos fururi belli metu suspensos lacerabat. Hunc sibi iam dudum regendi milites cupientem & maiora desiderantem diu pecunie retardabat inopia. Cum autem videret Iosephum sua viuacitate letari persuadet ei primum ut fabricandi muri patrie sollicitudinem committeret. In qua re magnos a locupletibus questus fecit. Deinde callidissima fraude composita velut oleo q; non agentibus suis tractatum esset. Vt cauerent omnes apud Syriam iudei. ut ad confinia oleum mitteret deposcit. nummoq; tyrio (qui quattuor articos faceret) emptis quattuor amphoris. eodem precio amphore dimidium venundabat. Cumq; galilea ferax esset olei maximeq; illo tempore magna vbertate redundaret. in ea loca ubi erat penuria solus multumq; mittendo infinitam summam pecunie congregauit. Qui mox in eum versus est qui sibi hoc beneficium prestitisset. Deniq; existimans Iosephum disposuisse rectorem esse galilee futurum (quibus preerat) latronibus imperauit preda vehementius exercere. quam multis rebus nouis per eas regiones excitis aut insidijs alicubi rectorem perimeret sicubi ferret auxilium: aut si latrocinia negligeret. ob hoc eum apud indigenas accusaret. Iamdudum autem rumores dissipauerat q; res galilee Iosephus romanis prode re cogitaret: multa; in hunc modum ad eius perniciem comparabat.

¶ Tunc itaq; quidem damaricarum vici custodes ptholomeum Agrippae & Beronices procuratorem aggressi multa ab eo abstulerunt quam praedam occulte non valentes administrare ad Iosephum coportauerunt qui (reprehensa eorum violentia) iussit restituere dominis unde indignati raptores Iosephum proditorem accusauerunt. Vnde contra eum centum milia armatorum insurrexerunt. Multitudoq; apud Taricheas congregata ipsum concremari debere proditorem adclamabat omnibus preter quattuor Iosephi fugietibus amicis. Iosephus vero taricheas pacificauit rapinam ipsam in vrbis sue fortificatione reueruisse asserens expendendam unde orta inter Taricheas & Tyberienenses diffentione Iosephus eos increpat. Iosephus autem duobus in eum milibus armatorum insurgentibus eorum principes vocat ut secum ociose colloquerentur. Quos verberibus cruentatos patefaciens ceteros terrore proleptis armis conuertit in fugam. Vnde & Iohannes crescente inuidia nouas moliebatur insidias. Hic enim simulato morbo Tyberienenses contra Iosephum curat corrumpere. Sed Sylas & insidias rescribente prope venit in Tyberiadem. Quem congregatis Tyberienensibus in amphiteatro Iohannes iussit interfici. Clamante vero populo ascendens nauiculam discessit suis mandans militibus ut parceret insidiatoribus. Iohannes autem (omnibus propter insidias in eum irruentibus) fugit & omnes galilei ad Iosephum aduersus Iohannem consuebant. Et preconum voce statim ad Iosephum tria milia (dimisso Iohanne) reuocata sunt.

Capitulum vigesimum quintum.

Itaq; illo tempore cum quidam ex vico damaritarum in magno capo custodias agentes ptholomeum Agrippae & beronices procuratorem aggressi omnes (quas ferebantur) sarcinas abstulissent (in quibus erant non paucę vestes preciosę plurimq; argentea pocula & secenti aurei: neq; hanc praedam occulte administrare potuissent. Omnia taricheas ad Iosephum coportarunt. Ille autem reprehensa violentia qua regis intulissent) reponi res ablatas apud aliquem eius ciuitatis potentissimum iubet: paratus eas suis oportune re-

Exercitus Iosephi numerus.

Iohannes prius insidiator nequitia omnium nobilissimus latro primo solitarius (qua drigentis animi magnitudine & corporis hitudine pitiaq; bellorum pstatibus sibi associatis) galileam depopulatus.

Iohannes ditatus Iosephi medio contra ipsam ad eius perniciem multa conficit.

Quidam Ptholomei Agrippae & beronices procuratorem aggressi multa ab eo abstulerunt quem praedam occulte

Ege. l. 3
ca. 3.

Eg. II. 3.
capi. 3.

Liber Secundus Iosephi iudei.

te nam potētes
āministrare ad
iosephū cōpor-
tarunt qui(eorū
reprehēsa vio-
lētia)iuss t resti-
tuere dñis vñ in
dignati rapto-
res iosephū pro-
ditorē accusant.

Iosephus.

Iosephi verba
ad taricheas
contra raptōres
& accusatōres.

Seditio inter ty-
berieses & tari-
cheas Iosepho
ipso increpāti-
bus.

Iosephus(duo-
bus armatorum
milibus in eum
impetū facienti-
bus)vocat ad se
nobiliores eorū
vt secum ociose
colloquerentur
quos cruetatos
verberibus pate-
faciens ceteros
terrore i fugam
(pictis armis)
couertit vne io-
crescente inui-
dia alias molie-
batur insidias.

mittere. Vnde maximum ei periculum comparatum est. Namq; raptōres earum & (quia nullam prae-
de partem accepisset egre ferentes & prospicientes q; Iosephus cogitauerat laborē suum regibus cō-
donare. per vicos noctu dicunt: omnibusq; indicant Iosephum prodidisse. Eodem tumultu ciuita-
tes proximas repleuerunt adeo vt centum armatorum milia contra Iosephum prima luce concurre-
rent. Deniq; multitudo in circo apud Taricheas congregata plurima per iracundiam clamabat par-
tim deponi partim concremari vociferens proditorem. Plerosq; incitabat Iohannes & cum eo filius
Samphiæ Iesus qui tunc magistratui praeerat tyberiadis. Iosephi quidem amici & Satellites tantae
multitudinis in cursu perterriti omnes praeter quattuor diffugerunt. Ipse vero dormiens prope (cum
iam ignis admoneretur) exurgens: & mouentibus eum quattuor (qui remanserant) neq; solitudine
sua neq; illorum (qui contra se venerāt) copiis perturbatus. in conspectu eorum profilit (veste decissa
insufus capite puluere: auersisq; post tergum manibus suaq; ceruici gladio annexo). Hec autem ami-
ciores ei maxime taricheas ad misericordiam commouerant. Rustica vero plebs & finitimorū (qui-
bus molestior videbatur) non sine maledictis eum iubebant publicas proferre pecunias: & facta pro-
ditionis fateri. Nam ex habitu eum opinabatur nichil eorum (de quibus nata fuerat suspitio) poenit-
tus negaturum: & impetrande venie causa fecisse omnia quae misericordiam prouocarāt. Ad illius ista
humilitas consilium praestuebat & contra se indignantes arte circumueniens vt super his (vnde ira
scoerentur) inter se ipsi discordarent omnia confessus est. Deinde (sibi loquendi facultate concessa) ego
inquit has pecunias neq; Agrippae remittere cogitabam: neq; in propria lucra conuere. Absit eni
vt amicum putem vnq; (qui vobis sit inimicus) aut questum ex re capiam quae vos communiter lede-
ret. Sed quia videbam o taricheate maxime ciuitatem vestram munitionis egere. & ad extruēda moe-
nia minus habere pecuniae: timebamq; tyberiensium populum aliasq; ciuitates (raptis pecunijs) inhi-
rant. Pederentim eas retinere decreui: vt vos muro circumdarem. Si hoc non videtur: profero (quae
ablata sunt) & diripienda propono. Sin recte consului: bene de vobis meritū coeretis. Hec tarichea-
te quidem ab eo dicta cum fauore receperunt. ¶ Tyberienſes vero cū alijs deprauando: in superetia
minitabantur. Vtriq; autem (relicto Iosepho) inter se litigabant. Ille autem froetus iam sibi consentien-
tibus (erant enim prope ad quadraginta milia taricheate) cum multitudine liberius loquebatur. quul-
rum in eorum temeritatem inuictus: ex presenti quidē pecunia tarichea ait sese munienda. Cure autē
sibi fore similiter vt etiam ceterae sint ciuitates tutae. Nec enim pecunias defore si concordare velint in
eos vnde parandae sunt. vt non in eum moueantur qui parat. ¶ Itaq; dum illa multitudo (quae dece-
pta fuerat) quamuis irata recedebat: duo vero armatorum milia impetum in eum fecere cūq; se ille
tecto ante recepisset: instabat ei minitantes. Iterum autem Iosephus in hos quoq; altera fraude vitur
Cumq; ad fastigium culminis euassisset (compressa dextera strepitu) nescire se ait quid peteret sibi pre-
stari: voces enim se non exaudire consulas. Omnia vero quae inberent esse facturum si aliquos intro-
misissent qui secum ociose colloquerentur. His auditis illico nobiliores cum magistratibus ad eum in-
grediuntur. Quos ille in edifiū partes inductus clausa ianua tādū verberauit: quoadusq; eorū intestina
nudata sunt. Circumstabat autem interim populus existimans eos plixis allegationibus cōcertare: cū
subito Iosephus foribus patefactis euentos eos dimisit. Vnde tāto terrore (q; minabatur) affecti sunt
vt proiectis armis) aufugerant. ob hoc Iohannis etiā atq; etiam crescebat inuidia. aliasq; nihilominus
insidias Iosepho moliebatur. Morboq; simulato per epistolam postulauit: vt sibi medicinae gratia ty-
beriensibus aquis calidis vti permetteret. Iosephus autem (nōdum ei suspectus erat insidiator) ad pre-
fectos ciuitatis litteras fecit: vt hospicium & utensilia Iohanni preberent. Quibus ille potitus biduo
post. cuius rei causa venerat agebat: & his fraude circūuentis. alijs vero pecunia corruptis vt Iosephū
defereret persuasit. His autē cognitis syla (quem Iosephus custodire praeposuerat) propere de insidijs
ei scripsit Atq; ille accepta epistola noctuq; itinere maturato) matutinus ad tyberiadem peruenit. &
cetera quidem multitudo obuiam ei processit. Iohannes autem quāuis eum contra se venturum esse
suspicaretur: tamen (directo quodam ex nuncijs infirmitate simulata quod lectulo detineretur) obse-
quijs sese defuisse mandauit. Tyberiensibus autē a Iosepho in amphitheatrum congregatis vt id
eos quae sibi scripta fuerant alloqueretur missis armatis Iohannes iussit eum interfici. Quos cum iam
nudare gladios prospexisset populus exclamauit. Atq; ita cōuersus ad eius vocem Iosephus vbi ferrū
prope iugulo suo imminere prospexit in litus dissiluit ex tumulo excelso cubitis sex in quo verba fa-
ciens cum populo steterat: ascensaq; inde nauicula cum duobus satellitibus suis (quae illic applicue-
rat) in medium lacum refugit. Milites vero eius raptis illico armis contra insidiatores iruebat. Mox
autem veritus Iosephus ne bello intestino concitato propter paucorum inuidiam ciuitas consume-
retur. Nuncium suis misit qui eos moueret vt proprię tantum salutis cōsulerent. neq; vero quemq; vel
occiderent vel arguerent noxiorum. & illi quidem dicto parentes conqueuerunt. ¶ Qui vero circū

ciuitatē per agros habitabāt auditis infidijs & quis earum fabricator esset contra iohannē veniebant. **A** Sed ille prius in gyscala patriam suam fuga receptus est. At galilei totis iam ciuitatibus ad iosephum confluēbant & cū multa essent armatorū milia congregata qui se aduersus iohannē cōmunem infidiatorem adesse clamabant: vnaq; cum 20 ciuitatem quē illum suscepisset ignibus tradituros. Ad ea iosephus probare quidem se eorū beniuolentiam impetum autem cōhibendum esse dicebat. prudentia magis inimicos vincere cupiens q̄ perimere. His vero qui de singulis ciuitatibus rebellassent cū iohāne noiatim exceptis, quippe alacri animo suos quisq; populos indicabat p̄conum voce denūciabat intra quinq; dies eorum qui iohannem non reliquissent patrimonīa diripiēda domosq; cum familijs exturendas. Et tria quidem milia statim ab eo reuocauit: qui profugi ante pedes eius arma proiecerūt

¶ Iohannes cum mille Syris iterum iosepho infidias parans: eum de proditiōe accusat hierosolymis quod negligente populo magistratus clam iohanne pecunias vt congregatis mercennarijs bellum gerat contra iosephum miserunt. Et quatuor ciuitates statim missis quibusdā vt a iosepho multitudinis auerterent beniuolentiam ad inimicos trāsierunt quas continuo sine armis recepit & captos quatuor duces remisit ad hierusalem. Iohanne timore in Ascalone latente. Tyberias iterum rebellauit similiter & Tarichee dolo autem qui se deseruerant circumuenire cogitauit. Hic enim ne cōsiliū proderetur clausis Tarichearum portis nauigat ad Tyberiadem cum septem scaphis. Alijs autem longius relictis erant ducente & triginta. Qui postq̄ Tyberienſes minis & exprobrationibus increpauit decem Tyberienſium potentissimos in vnā nauiculam recepit: deinde alios quinquaginta nobilissimos. Vocauit demum nouis accusationibus excogitatis alios insuper & alios fœderis obtentu euocat & captiuos ducit omnes curiales: Tarichea. Clytus vero cuius ambas manus iosephus fusserat abscindi ipso rogante vt vna sibi reſeruetur sibi leuam truncauit: hoc modo iosephus Tyberiadem sibi sociauit: Sephorim quoq; militibus p̄datis permisit & omnia inde collecta: Sepheritis dedit populis. Iudei itaq; ab intestinis dissensionibus quiescentes aduersus Romanos instruebantur in armis. vniuersaq; erant plena tumultus statusq; iam peritura ciuitatis erat anteq̄ Romani venirent. Symon quoq; ad rapinas conuersus fugatur ab Anano.

¶ Capitulum vigesimum sextum.

B Vm reliquis autem prope mille siris fugitiuis trāstulit se iterum in occultas infidias ex aperitis ac per nuncios in hierosolyma clam directos iosephum acculabat q̄ magnum exercitū collegisset: iamq; nisi p̄ueniat nī Tyrannus metropoleos venturus esset. Verum ea populus quidem p̄sciens negligebat: libere autem potentes nonnullisq; magistratuum clam pecunias ad cōparandos mercenarios milites iohāni miserūt vt per eos bellū cū iosepho gereret. De cretq; inter se cōceperunt: q̄ idem iosephus militum amministratione diceret. Tamen id satis esse credebant ideoq; duo milia & quingentos armatos. & quatuor miserūt nobiles viros vite peritos filiū iohandrū & ananiā saduci. & symonē & iudam ionathi filios oēs eloquentia validissimos vt eorū scilicet munitu auerteretur a iosepho beniuolentia multitudinis & siquidē ipse spōte sua veniret paterētur eū rationē reddere cōtenderet: velut hoste vteretur. Amici autē iosepho militē quidē ad eum venturū esse p̄scripserūt causam vero nō indicauerūt: qm̄ secretū fuerat inimicorū eius cōsiliū. Vnde factū est vt quia p̄cauere nō potuit: quatuor statim ciuitates ad inimicos trāsierēt: hoc est sephoris & gyscala: tyberias quas tñ cōtinuo sine armis recepit. Captos autē cōsilijs quatuor duces armatorūq; fortissimos remisit ad hierusalē cōtra quos populus haud mediocri indignatione commotus. & ipsos & a quibus p̄missi fuerant interfecisset nisi ante fugissent. Iohannē vero iā intra muros ascalō iosephi timor custodiebat & paucis diebus post iterū tyberias rebellauit. habitatoribus eius Agrippā implorātibus regē. Et cū ille cōstituto die ad eos nō venisset: pauciq; romani equites sibi tñ cōparuis sent a iosepho alienati sunt. Hisq; apud taricheas cognitīs statim defectio cōstituta est. Cū vero cū iosepho misisset milites frumētātū neq; solus egredi contra destitutores neq; se continere patiebatur metuēs ne dū ipse tardaret ante ciuitatē regij trāsgrederetur. nec em̄ postero die obſtāte sabbato quicquid facere poterat. Dolo autē qui se deseruerāt circūuenire cogitabat. Et portas quidē tarichearū claudi iussit ne quis cōsiliū suū illis proderet cōtra quos suscipiebatur. Oibus autē scaphis quas i lacu reperit cōgregatis ducere autē & triginta fuerūt quaterniq; nautē nō āplius singulis inerāt mature ad tyberiadē nauigat. Cūq; tacito ab ea distaret spacio vt facile videri nō posset manibus scaphis in salo relictis septē ipse solus inermes satellites secū habēs p̄pius vt cōspiceretur accessit. Quē cū inimici adhuc maledicētes ei ex muro cōspexissent: metu perterriti & scaphas armatorū esse plenas existimātes arma proiciūt: manusq; supplices agitātes vt ciuitati parceret p̄cebantur. Iosephus autē postq̄ multis eos minis atq; exprobrationibus castigauit primū q̄ bello cōtra pplm̄ romanū suscepto intestinis dissensionibus vires suas ante cōsumerēt inimicorūq; vota cōplerent: deinde q̄ securitatis suę curatōrē de medio tollere properaret. ciuitatemq; non erubescerent sibi claudere qui eam muro cinxisset non

Ioh. fugit oibus ppter infidias cōtra eum irruentibus omnesq; galilei ad iosephū cōfluebant aduersus iohā &c. P̄conū voce statim tria milia a Iohan. reuocata sunt ad iosephū

Ioh. cū mille Syris iterū infidias parans iosephū accusat hierosolym. proditorē qd̄ populo negligente magistratus clā pecunias ioh. vt mercennarijs bellum cōtra iosephum gereret miserunt.

Quatuor ciuitates statim quia iosephus cōsilijs contra se factis p̄cauere non potuit trāsierūt ad inimicos quas tamen cōtinuo recepit sine armis & captos q̄. tuor duces remisit ad hierusalē &c

Iosephus Tyberienſes increpat

Liber Tertius Iosephi Iudei

Decē tyberien-
ses ad seuenien-
tes Iosephus in
vnā nauiculam
recepit deide a
lios quinquagi-
ta nobilissimos
venire iussit de-
mū nouis ac cu-
sationibus exco-
gitatis alios isu-
per alios obtētu
foderit euocas
& captiuos cau-
te ducit tariche-
as oēs curiales.
Sephorim mili-
tibus pmisit de-
p̄dari & oia in-
de collecta de-
dit popularibus
sephoritis.
Multi tumultus
& aēq̄ Romani
venire status e-
rat p̄tūre vrbis.
Symon ad rapi-
nas cōuersus fu-
gatur ab anano

repudiaturum se ait si qui sibi satisfacerent: quibusq; interuenientibus amicitiam cum ciuitate firma-
ret. Itaq; statim ad eum decem tyberiensium potentissimi tetenderunt. His autem in vnā receptis na-
uiculam piscatoriam. & procul abductis alios quinquaginta curiales maxime notissimos venire iussit ve-
luti illi quoq; fidem sibi prēbere deberēt. Deinde nouas accusatiōes alias causationes excogitās alios
insuper atq; alios obtentu foderis euocabat: & gubernatoribus nauium repletarū mature taricheas
vt recurrerent imperabat quosq; adduxissent in carcerem collocarent: donec omnem curiam quē sex
centos habebant viros duosq; milia popularium comprehensam i taricheas scaphis abduxit. Reliquis
autem vociferantibus clytū quādem esse maxime defectionis auctorem iramq; ipsius poena illius
prēcantibus faciare. Nullum quidem Iosephus volebat occidere: suorum vero satellitū quendam.
Lenyn egredi iussit qui clyti manus abscideret. Cum vero his prē timore solum se globo inimicorum
commisurum negaret eaq; causa indignari stantem in scapha Iosephum clytus videret ipsumq; velle
descendere ac de se supplicium sumere vt saltem sibi vnā manū concederet rogabat neq; abnuē-
te hoc Iosepho dum modo alteram sibi met clytus ipse prēcideret. Educto ille dextra gladio leuā sibi
truncavit. Tantus eum timor Iosephi inuaserat. Ita tunc Iosephus vacuis scaphis & satellitibus septem
populo capto rursus tyberiadem sibi sociavit. ¶ Paucis diebus post cum etiam sephorim defecisse
inter alias reperisset militibus eā depredari permisit omniaq; inde collecta popularibus dedit sephori-
tis. Nam & captos rapinarum damno corrigere voluit: & redibitione rerum rursus eos ad beniuolen-
tiam reuocare. Hactenus apud galileam motus erat. Iamq; ab intestinis dissensionibus quiescentes ad-
uersus romanos instruebantur. Hierosolymis autem ananus pontifex & potentiores qui non cum ro-
manorum parte sentirent muros instaurare properabant multaq; bellica instrumēta. perq; omne op-
pidum sagittę aliaq; arma fabricabantur. Exercitationibus autem omnis manus iuuenum operanda
bant: erantq; vniuersa plena tumultus magna: tristitia mediocres occupauerat multiq; futuras cla-
des prospicientes fletum cohibere non poterant: infestaq; pacem cupientibus omniavi iebantur. bel-
li autem incensoribus quę & illis placerent ex tempore fingeantur statūq; iam tum quasi periturę ci-
uitatis erat anteq̄ romani venirent. Anano autem autem apparatū belli cura fuit negligere & studio
forum quos emulatores vocabant amentia ad vtiliora conuertere. Qui tamē victus est & quis illius fi-
nis fuerit in posterioribus explanabimus. At in acra biathena toparchia gyore filius Symon multis
nouarum rerum cupidus congregatis ad rapinas conuersus non solum domos locupletum perturba-
bat: verum etiam corpora verberibus conficiebat. Iamq; tum certum erat incipiens tyrannidem. Ab a-
nano autem missis aduersus eum militibus magistratū ad latrones qui erant magade cum his quos
habebat effugit. Ibiq; manens donec ananus & alij eius inimici preempti sunt Idumeam cum ceteris
populabatur adeo vt magistratus eius gentis propter cedium multitudinem ad predarum assiduita-
tem collecto milite vicos prēsidij tuerentur. F. Idumeę quidem res ita se habebant.

¶ Explicit Liber Secundus

¶ Incipit Liber Tertius De Iudaico bello.

¶ Nero cognitis in iudea rebus gestis superbiam simulans: ducis negligentiam accusabat. & vespasianum cuius in militię exercitio maxima erat strennuitas ad regendos exercitus mittit i syriā. qui ex
Achaia protinus Titū filium misit in Alexandriā legiones & auxilia congregaturum. Capitu. primū.

Nero (cognitis i
iudea gestis re-
bus) superbiam si-
mulans ducis ne-
gligentiam accu-
sabat. &c.
Vespasianus so-
lū aptus ad bel-
lū cōtra iudeos
agēdū vir i armis
exercitatus q̄q;
hesperia romāo
pp̄lo placasset &
britanniā mīttit
ad regendos ex-
ercitus in syriā.

Eronē aut vbi res apud iudeā nō p̄sere gestas accepit. latēs quidē quod
neceffe fuit cū timore stupore inuasit. Aperte autē superbiam simulans vltro
etiā indignabatur: magisq; ducis negligentia q̄ virtute hostiū quę cōtinge-
rāt facta esse dicebat: dicere reputās propter imperij pōdus tristiora con-
tēnere. Videritq; malis oibus superiorem animū gerere. Veruntamē curis
arguebatur mētis eius perturbatio cū deliberaret quānam cōmotum cō-
mittere alias crederet orientē. qui vna & iudeos rebellantes viciſceretur
proximasq; his nationes simili modo correptas ante caperet. Inuenit si-
bi solū vespasianū his necessitatibus parem. & quī tanti belli suscipere
magnitudinem posset. Virū ab adoleſcētia vsq; ad senectutē bellis exer-
citātū: & qui populo romano iam pridē placasset hesperiani germanorū
tumultu concussam armisq; ante illud tēpus incognitam britanniā vindi-
casset. Vnde patri quoq; ipsius claudio pręstiterat vt sine proprio sudore triumphare. Itaq; his velut
oibus froctus nero etatemq; illius cū pericia stabilem cernens obsideſq; fidei liberos eorūq; filiorū vi-
gorē manus esse paternę prudentię iam tum fortasse de tota republica deo aliquid ordināte mittit eū
ad regendos exercitus in syria constitutos multis pro tempore blandimentis atq; obsequijs animā
tū: qualia necessitas imperare conſuevit. ¶ Ille autem protinus ex achaiā vbi cum nerone fuerat. titū

Vespasianus Titum filium habuit

A quidem filium suum dirigit Alexandriam ut inde quintam itemque decimam legionem moueret ipse vero transmissus helespontum terreno itinere Syriam peruenit ibique Romanas vires multaque a vicinis gentibus auxilia congregauit.

Vespasianus ex achaja rursus filium mittit in alexandriam legiones & auxilia congregaturum.

¶ AEGESIPPVS circum hunc locum Libro suo. liij. ca. ij. loquitur de Petro & Paulo apostolis tunc Romae degentibus qui Neronem Symonis magi dolis deceptum aduersum gabuerunt patefactis namque magici maleficijs eoque a volatu corruente mortuo Nero dolens tanti castum amici indignatus quesiis causis christianos persequi iussit & captis Petro & Paulo apostolis alter cruce alter gladio necatus est.

¶ Iudei insperata felicitate contra cestium elati Ascalonem sibi ciuitatem semper inuisam cum exercitu inuadunt tres duces Nigrum peraitam Sylam & Iohannem esseum habentes anthonius vero perfectus hos ab urbis ingressu fortiter refrenauit qui plus indignationi quam consilio tribuentes confusibiliter victi fuerunt eorumque perempti sunt decem milia cum duobus ducibus Iohanne & Sylam ceteris saucijs cum nigro fugientibus Quique tanta cede eorum incitata audacia iterum congregatis viribus ascalonem inuadentes sine belli peritia victi fuerunt octoque eorum occisa milia alijs cum nigro fugientibus in turrim quam Antonius iussit inflammari Niger vero in specu triduo seruatus se ad sepulturam querentibus ostendit.

Capitulum secundum.

¶ Iudei post malam cestij pugnam insperata felicitate sublatis animorum impetus cohibere non poterant sed tanquam fortuna eos exagitante partiti bellum ulterius predebant (Denique ei quanta fuit magni pugnacissima congregata) ascalonem petierunt Ea ciuitas antiqua septingentorum & viginti stadiorum spacio ab hierosolymis distans & iudeis semper inuisa. Quae res fecit ut etiam tunc primis eorum incursumbus propior videretur. Tres autem viros aggressiouis duces habebat & corporibus & prudentia praestantissimos nigrum patiam & sylam babilonium & iohannem esseum Ascalon ei validissimo quidem muro cincta fuit sed vacua pene praesidijs. Vna cum cohors eam peditum & vna equitum alta tuebatur quibus praefectus erat anthonius.

¶ Illi quidem multa ira velocius itinere peracto quoniam ex propinquo venirent presto erant. Antonius vero nec enim eorum fore impetum nesciebat equites iam ex ciuitate eduxerat & neque multitudine vestitus vel audaciam primas hostium coitiones fortiter sustinuit murumque properantes aggredi refrenauit. Itaque iudei qui cum peritioribus imperiti & pedites cum equitibus. Cum stipatis autem inordinati leuiterque armati cum instructis plusque indignationi quam consilio tribuentes. Cum morigeris & nutu rectoris omnia facientibus dimicaturi facilius erat aduersarijs labor. Nam ut semet eorum primae ab equitibus turbatae sunt acies fugam petunt & murum versus a tergo seurgentibus incedentes suimet ipsi hostes erant donec omnes incursumbus equitum victi per totum capum dispersi sunt qui sunt plurimis totusque habilis equitantibus. Quod quidem romanos inuit ut magna cede iudeos prostermerent. Nam & fugientes praeruendo torquebant & quos occupassent curriculo transfigendo infinitos peremerunt. Alij vero alios quocumque se vertissent circumdatos exagitantes facile iaculis opprimebant. Et iudeis quidem propria multitudo per desperationem salutis solitudo videbatur. Romanis vero licet bello pauci essent rebus tamen secundis animati etiam superflue residui videbantur. Et illis quidem res aduersas superare certantibus dum cito pudet fugere mutarique fortunam sperant. Romanis autem in his quae prospere agerent minime laborantibus ad maiorem usque diem partem pugna pertracta est donec iudeorum quidem perempti sunt decem milia duoque duces. Iohannes & Sylas. Ceteri vero & plerique saucijs cum nigro qui vnus restabat ex ducibus in ciuitatem Idumee quae callis dicitur confugerunt. Nonnulli etiam tunc Romanorum in illo praelio vulnerati sunt. Sed non iudeorum spiritus tanta clade sedatus est. Multoque magis dolor eorum incitauit audaciam. Et coincidentes quantum ante pedes mortuorum iacerent pristinis feliciter gestis ad plagam alteram illiciebantur. Denique paruo tempore intermisso quod ne curandis quidem vulneribus satis esset cunctisque aggeratis viribus maiore cum indignatione multoque plures ascalonem recurrebant eadem se propter imperitiam ad alia belli initia comitante fortuna. Etenim cum anthonius qua transituri fuerant posuisset insidias ex improviso in eas dilapsi & ab equitibus circumdati priusquam se ad pugnam componerent iterum super octo milia percubuerunt ceteri vero omnes aufugerunt. Cumque hic Niger multis dum fugeret magni animi facinoribus demonstratis & quam hostes instarent in turri quadam tutissimam compellitur alicuius vicini cui nomen Badezel alius Bezedei Antonius vero suis ne vel moras circum turri quae inexpugnabilis esset diu teneret vel ducem hostium fortissimum viuunt relinqueret & ignem muro supponeret turrisque inflammata romani quidem exultantes recedunt quasi etiam nigro confuso. Ille autem in castelli specus intimus ex turri saltu dimissus euasit triduoque post locis cum fletu eum ad sepulcrum inuestigantibus sese ostendit gaudioque insperato repleuit omnes iudeos tamquam dei prouidentia dux eis in posterum reseruatus.

¶ Iudei insperata felicitate elati cum exercitu ascalonem iudeis semper inuisam ciuitatem inuadunt. Antonius praefectus ut his fortiter iudeos ab urbis ingressu refrenauit inordinatus tunc deorum exercitusque indignationis plusque consilio tribuens confusibiliter victi fuerunt. Antonius praefectus ut his fortiter iudeos ab urbis ingressu refrenauit inordinatus tunc deorum exercitusque indignationis plusque consilio tribuens confusibiliter victi fuerunt.

F. ij.

Liber Tertius Iosephi Iudei.

SCITOPOLIS A ROMANIS recedit praesidium.

¶ Vespasianus Antiochiam Syriae metropolim & tertium iter omnes / quę in Romano sunt D orbe locum tenentē exercitum duxit cui Agrippa & Sephoris occurrerunt quibus poscentibus equi tum & peditum dedit munitiones / Sephoris enim maxima est galileę ciuitas / Due autem sunt galileę superior & inferior quarum situs dimensio & ciuitates describuntur Galilea semper periculis restitit galilei enim pugnaces sunt ab infanzia Galilea quoq; fertilis & populosa vt breuissimus vicus habeat super quindecim milia colonorum Galilea varijs arboribus confita abundeq; irrigatur. Samaria quoq; inter iudeam & Galileam / quę natura a Iudea nihil discrepat / Ambe enim fertiles earumq; pe cora praeter alias lactis abundant vtraq; viris referta Samarię aut situs & dimensio describuntur. iudea quoq; in cuius medio est ciuitas hierusalē quę a nonnullis vmbilicus terrę appellatur / vnde decem sortes quarum priora hierusalem regnū est. diuiditur huius descriptionem & dimensionem hic inuenies.

Capitulum tertium.

Vespasianus antiochiā syrię metropolē & tertium iter omnes / quę in romano orbe sunt loci tenentē exercitum duxit cui agrippa & sephoris occurrerunt qui bus dedit equos & peditum munitionem.

Duplicis galileę situs & descriptio.

Carmelus mons. Hyppeon.

Samaria Scitopolis. Hyppenę Gadara.

Galilea inferior Galilea superior

Galilea sęp belli periculis restitit

pugnaces galilei galileę fertilitas

Galilea populoſa. vt breuissimus vicus

hęat supra xv. mil. colorum

Galileam varijs arboribus concita

Galilea abunde irrigata.

Galileę longitudo & latitudo.

Samarię quę iter iudeę & galileę

ita est situs & descriptio que natura iudea nihil

discrepat ambe fertiles. &c.

T Vespasianus antiochię exercitū ducēs / quę Syriae metropolis est / magnitudine si mul alias / felicitate sine dubio tertium inter oēs / quę in romano orbe sunt / locum obtinēs vbi etiā aduētū suo regē agrippā cū omni manu propria offenderat / praestolari ad ptholomaidē properabat. In hac autem ciuitate occurrerūt ei sephorim ciues op pidū galileę colētes. soli mēte pacata quā suę salutis / puidētia solliciti / q̄ romanorū viriū gnari etiā / priusq; Vespasianus veniret / Cestio gallo fidē dederant / dextraq; iuxerant & praesidiū militare susceperāt. Itaq; & benignissime duce suscepto alacri animo etiā cōtra gentiles suos auxilia promiserant. Quibus interim Vespasianus tuitionis causa poscentibus equitum peditumq; tantum numerum tradidit quantum obſtare posse arbitrabatur incurſibus: si quid iudei cōmouere tutassent. Non enim minimū esse videbatur futuri belli periculum auferri ciuitatem sephorim Galileę maximam & in loco conditam tutissimo totiusq; gentis futuram praesidio.

¶ Due sūt autem Galileę / quę superior & inferior appellantur / Eaq; p̄ cenicę & Syria cingunt. Discernit vero ab occidente Ptholomais territorij sui finibus quondam & galileorum nunc autem mons tyriorum carmelus cui coniuncta Gabaa ciuitas Hypeon. hoc est equitum / quę sic appellatur / ex eo q̄ equites ab Herode rege dimissi coloni eo deducebant a meridie autem Samaritis scitopolis vsq; ad flumen iordanem ab oriente vero Ioppa alias Hyppene & gaddaris. Sed & gaulanitide diffinitur: quę etiam regni Agrippę fines sunt. Septentrionalis autem tractus eius. Tyro itemq; tyriorum finibus terminatur. ¶ Inferioris quoq; galileę fines q̄ longi sunt ex tyberide vsq; ad zabulon cui vicina est in locis maritimis Ptholomēsiū ciuitas propagantur latitudine autē patent ex vico Zalachy. alias Zalach qui in magno campo situs est vsq; ad bersabē. Vnde etiam superioris galileę latitudo incipit vsq; ad bacavicum qui terram dirimit tyriorum. Longitudo vero eius a Thella vico iordani proximo vsq; ad bērothe tenditur. ¶ Sed cum tanta sunt vtręq; magnitudinē tantisq; alienis gentibus cinctę / semper tamen oībus belli periculis restitunt. Nam & pugnaces sunt ab infanzia galilei & omni tempore plurimū neq; formido vnq; vicis eorum aut p̄cenuria regiones illas occupauit quoniam totę opimę & fertiles sunt omniumq; generum arboribus confite: vt etiam minime agricolandi studiosos vb̄ertate sui prouocent Deniq; excoluntur sunt ab incolis totę: nec pars vlla est earum ociosa. Cum & ciuitates ibi crebrę sunt & vb̄iq; multitudine vicorum propter opulentiam populosa vt qui sit breuissimus / supra quindecim milia colonorum habeat: prorsus vt si quis etiam magnitudine minorem galileam dixerit q̄ trans flumē regionem: viribus tamen eam pertulerit. Hęc enim omnis est in opere assidueq; fructuum ferax vt illa quę trans flumen est licet multo maior sit plerāq; tamē aspera atq; deserta est: & nutriendis fructibus mansuetis inhabilis. Galileę vero mollicies & ingenium fructuosum campos habet cum varijs arboribus confitos: tunc maxime oliuetis & vineis & p̄metis excoltos. ¶ Irrigatur autem abunde montanis torrentibus aut fontibus a quę perennis. Quotiens illi syrio estuante defecerint. Et longitudo quidem eius a macheronte in pella: latitudo vero a philadelphia vsq; ad iordanem. Et pella quidem / quam supra diximus / septentrionalis eius tractus: occidus vero iordanis meridiana autem moabites regio terminat. Ab oriente autem arabia selbonitide. necnon & philadelphia iteq; gerasidis clauditur. ¶ Samarię autē regio iudeę quidem & galileę sita est. Incipit enī a vico in planicie posito cui nomen est gennaye alias Genea i acrabathenā desinit Toparchiā sed natura nichil ab iudea discrepat. Nā & vtręq; motuosę sunt & campeſtres agroq; colendo molles atq; opimę: necnon & arboribus plenebomissę: tā siluestribus quā mansuetis abundant. eo q̄ sint natura aridę imbrĩq; satis habent. Dilces autem pereas multimodis aque sunt boniq; graminis copia: praeter alias earū pecora lactis abundāt: quodq; maximū virtutis atq; opulentię specimē est vtręq; viris referta ē. His autē finitimus ē anaathat as Amathvicus / q̄ etiā borreas appellatur / iudeę limes a septē

Eg. li. u. c. b.

Eg. li. u. c. b.

E

E

Eg. li. u. c. b.

A trione. Meridiana vero pars eius si in longitudine metitare adiacenti vico arabum finibus termina-
Ege. li. tur cui nomē iordane. ¶ Et iudeę latitudo ex iordane flumine vsq; ad iopen explicatur. Media ve-
ij. c. vij. ro ciuitas eius est hierosolima Vnde quidem non sine ratione vmbilicum eius terre id opidum voca-
 uerunt. Sed nec maritimis quidem iudea delicijs caret: a ptholomaida vsq; locis extenta maritimis
 ¶ In vndecim autem sortes diuisa est. Quarum prima est regnum quod obtinet hierosolimorum ci-
 uitas: pre ceteris inter omnes accolae eminens veluti caput in corpore. Alijs quoq; post hanc tophar-
 thię sunt distributę. Cophna est secunda & postea accabatam deinde taphna alias Thanna & lydda
 itemq; amineus alias Ammaus & pelle & Idumea & agada alias egade & herodium & hiericus post
 quas lamnia & loppe finitinis presunt & preter hanc gamalitica & gaulanitis & bachanea & traconi-
 tidis: quę etiam regni agrippę sunt partes. Eadem vero terra incipiens ex monte libano & fõibus ior-
 danis vsq; ad tyberiadı proximum lacum latitudine panditur Ex vico autem qui appellatur Arphas
 & qui ad iuliada oppidum longitudine tendit: & habitatur ab incolis iudeis & vna syrisq; permixtis.
 De iudea quidem & quibus esset cincta regionibus q̄ maxime potui breuiter exposui.

Iudeę latitudo i
 cuius medio ē ci-
 uitas hierf; que
 a nonnullis vmbi-
 licus terre appel-
 latur.

¶ Iosephus contra sephorim impetum faciens magnum in iudea bellum accendit infirmior:
 inuentus Sefhoritis: Romani namq; continue agros depopulatur: & interfectis pugnantibus imbel-
 les ad seruitutem redigebant. Galileaq; tunc igne plena erat & sanguine. Tytus vero de Alexandria
 cum exercitu veniens patrem in ptholomaida inuenit. Romanorum autem exercituum sub vespasia-
 no & Tyto numerus & ordo declaratur. Antiochi quoq; & Agrippę & Soemi & Malchi arabie re-
 gis: Laudatur Romanorum prudentia qui seruos in militia etiam pacis tempore instruebant. Medita-
 tio namq; eorum nichil a contentione differt. Camporum vbi castra ponebant descriptio: Fabrorum
 quoq; multitudo exercitum sequebatur. Machinęq; eorum in promptu sunt portę in castris vici & ta-
 lis est tabernaculorum ordinatio vt repentina videatur esse ciuitas ibi locus cenę & prandij atq; som-
 ni buccinę enim tempus vigilandi significant & dormiendi. Sicq; ad inuicem principes ordinantur
 vt summus signum donat & precepta subiectis proferenda. Tubę quoq; sonus quid agere debeant
 milites instruit. Castraq; recedentes incendunt ordinatę: incedunt & recedunt pedites vtroq; latere
 ficas ferunt: sinistra tamen longiore dextra pedites vero duces. custodes cum armis viaticum tridui
 portant vt parum inter sit inter onusta iumenta & pedites Equitum vide arma Agmen autem cui fors
 accedit semper antecedit. Omnia enim cõsulte faciunt ideo raro peccant legis non solum desertiões
 sed minime negligentię capite plectuntur Terminis insuper Romani imperij ponuntur.

¶ Capitulum quartum:

Eg. li. iij. **ca. vij.** **Q**uod autem vespasianus miserat auxilium sephoritis. hoc eū equites mille. sexq; milia pe-
 ditum placido eos regente Chiliarcho castris in magno campo positis bifariam diuidun-
 tur: & pedites quidem in ciuitate ipsius tuende causa: equitatus vero in castello degebat
 Vtriq; autem assidue prodeundo & circa eam regionem loca omnia cursando magnis in-
 commodis Iosephum: eiusq; socios quamnis quietos afficiebant: & præterea ciuitates extrinsecus
 depredabantur quorumq; conatus si quando excurrendi habuissent fiducia repellabant. ¶ Sed
Eg. li. iij. Iosephus quidem aduersus ciuitatem impetum fecit sperans eam posse capere: quam ipse anteq̄ aga-
cap. vij. leileis desisteret ita muris cinxerat: vt Romanis quoq; esset inuicta. Vnde etiam de spe decedit: cum &
 vi & suauis infirmior sephoritis fuisset inuentus. Magisq; in iudea bellum accendit. ¶ Romanis insidi-
 as indigne ferentibus & propterea nec die nec nocte ab agrorum depopulatione cessantibus sed pas-
 sim diripientibus quicquid rerum in his reperissent. Qui tamen cum mortem pugnantibus semper
 inferrent imbelles ad seruitutem capiebant. ¶ Ignis vero & sanguis galileam totam repleuerat: Neq;
 quisq; expers eius acerbatis aut cladis erat vna salutis spem habebant in ciuitatibus fugientes. quas
C Iosephus murorum ambitu communierat. ¶ Tytus autem Alexandriam transmissus ex Achaya.
 Cicius q̄ sperabat per hyemen manum quidem militum cuius causa directus fuerat suscepit compe-
Eg. li. iij. diofoq; vltus itinere mature ad Ptholomaidam peruenit. Cumq; ibi patrem suum reperisset. Duo.
ca. viij. bus quę ille secum habebat agminibus Erant autem nobilissimę quinta & decima legiones iun-
 xit etiam quam ipse abduxit i quintamdecimam. Eas autem sequebantur etiā decem & octo cohor-
 tes. Quibus accefferunt ex Cæsareā quinq; vnaq; que ala equitum: alę quinq; Syrorum itidem equi-
 tum. Decem autem cohortum singulę mille pedites habebant. In cæteris vero tredecim secenti
 pedites: & centeni viceni equites erant. Satis autem Auxiliorum etiam a regibus congregatum est
 ¶ Antiochus enim: & Agrippa: & Soemus bina milia peditum. Et Sagittarios equites mille præ-
 buerunt. Cum Arabiæ quoq; rex malchus prætermilia quinq; peditum equites mille misisset quo-
 rum maior pars erant: Sagittarij: vt tota manus computata cum regijs decem milia circiter pedi-
 tum equitum colligeret: præter colonos qui plurimi sequebatur: & meditationi bellicę assueti nihi

Exercitus vespas-
 iani ordo i sepho-
 ri g mltum iose-
 phum & socios
 vexabant.

Iosephus cõtra
 sephori ipetũ
 faciēs magnũ in
 iudea bellũ accē-
 dit infirmior iue-
 tus sephoritis.
 Tytus citius ex
 alexadria cũ ex-
 ercitu veniēs pa-
 trẽ i ptholomai-
 de inuenit.

Antiochi agrip-
 pę & Soem: ex-
 ercitus & malchi
 Arabiæ regis.

Liber Ter (Ius Iosephi Iudei

a pugnacissimis aberant: quod tempore quidem pacis dominorum exercitationibus interessent belli autem pericula cum ipsis experirentur. & neque peritia neque viribus a quoque nisi a dominis vinceretur. D

Laudas romão. ¶ Quia quidem in re nimis ammirandam qui existimauerit Romanorum providentiam ita servos instituentium: ut non solum vite ministerio. Sed etiam belli necessitatibus utiles sint. Quod si quis eorum aliam quoque respexerit militie disciplinam profecto cognosceret tantum eos imperium non fortunę munere: sed propria virtute quesisse. Armis enim uti non ex bello ceperunt. neque solum / si necesse sit / manus movent cum in pacis ocio cessauerint: sed veluti armis natura coherentes nullas exercitationis inducias nec tempora præstolantur. Meditationes autem eorum nihil a vera contentione discrepant: sed in dies singulos militum quisque omnibus armis tamque in procinctu positus exercetur: quo etiam facillime prælia tolerant. Nec enim vel ordo neglectos eos a consueta dispositio ne dispergit: neque motus aut sumptus remouet: aut lassitudo. Vnde sequitur ut semper superent quo non indidem confirmatos inuenerint. Nec errauerit si quis eorum meditationes confictus esse dixerit sine sanguine: contraque prælia meditationes effecum sanguine. Nec enim cursu capi sunt hostibus faciles: sed quocumque in hostilem terram irruerunt ante castrorum munitionem nunquam prælium sumunt. Quę quidem non leui operę neque in equo loco erigunt: nec omnes inordinate describunt: sed / si quidem inequale solum fuerit / contemplantur. Quatuor vero angulis eorum dimensio designantur. Nam & fabricarum multitudo & ferramentorum copia / quę usus extructionis poposcerit / sequuntur exercitum. Et interior quidem castrorum pars tabernaculis distribuitur ambitus autem eorum extrinsecus muri faciem præfert. Ordinatis etiam turribus pari spacio dispositis. Quarum intervalla telis atque balistis aliisque machinis saxa intorquentibus. Omnibusque instrumentis missilium complent. Ut cuncta scilicet iaculorum genera in promptu sint. Ex omni autem muri parte quatuor portas edificavit tam iumentis aitu faciles quam ipsis si quis urgeat intro currentibus latas. In vicis autem castra vicis spacijs interpositis dirimunt: mediisque tectorum tabernacula collocant. & inter hæc ducis maxime diuini templi simillimum prorsus ut quasi repentina ciuitas quędam existat. Forumque & opificum stationes. Et sedes militum primaribus ordinumque principibus ubi / si qua sit inter alios ambiguitas / indicent. Ipse vero ambitus & omnia quę in eo sunt multitudine simul: & scientia fabricantium opinione citius communiter. Quia / si res urgeat / fossa extrinsecus cingitur de præfata cubitis quatuor. parique spacio lata Armis autem septi per contubernia cum decore atque ocio in tentorijs agunt. Omnia quę ab his ordinate etiam alia cauteque per contubernia experiuntur ve uti si ligno aqua ve opus sit aut frumento. Hic enim cenare vel prandium cum voluerit in potestate cuiusque est. Simul autem somnus est omnibus. & excubias & vigilandi tempora buccinę significant. neque enim est omnino quicquam quod sine edito geratur. ¶ Mane autem principes quidem ad centuriones illive ro ad Chylarchum conveniunt salutatum. Cum quibus ad summum omnium ducem universi ordinum principes. Ille autem his signum dat aliaque ex more precepta: proferenda subiectis. Quę quidem etiam cum in acie sunt agentes citius parent: ut si res exigat incursum eius: itemque reuocatio nibus universi pariter obsecundent. ¶ Cum autem castris egrediendum est: tuba indicium facit nemoque ociosus est sed vel solo nutu moriti tabernacula colligunt: omniaque ad protectionem instruunt. Deinde iterum tuba ut sint parati significat. Illi autem cum mulos & iumenta sarcinis ornauerint velut in cursili certamine signum expectant. Castra vero incendunt: & quod sibi alia munire sit facile: & ne quando hostibus eadem usus sint. Attamen tertio quoque tubę signo indicant ut exeatur virgendo aliqua ex causa morantes. ne quis ordinem deserat dextraque ducis prece astans ter / si ad bellum parati sint voce patria percunctatur. Illique totiens alacri & magna voce paratos esse respondent interrogantemque præveniunt & marcio quidem repleti spiritu cum clamore dexteras erigunt. Deinde ociose & cum omni decore progredientes ambulant: suum quisque ordinem velut in bello custodiens. ¶ Pedites autem toracibus & galileis septi & ex utroque latere ficas ferentes. Levis autem gladius multo est longior cum dexter mensuram palmę non excedat. Qui vero ducem stipant lecti pedes cuta & lanceas portant cetera manus hastas & clipeos longos seramque & corbem & sarculam: & securim. Nec non habenam & falcem & catenam triduique viaticum ut parum intersit inter onusta iumenta & pedites. ¶ Equitibus autem ad dexteram gladius longior est & contusus manu: transversusque ad equi latus clipeuster naque super pharetram vel amplius dependent lata cuspidis facula: nihil ab hastis magnitudine differens. Cassidas vero & torachas pedibus similes habent nulloque armorum genere discrepant & in his equi tum lecti quod circum ducem morantur. ¶ Agmen autem semper cui forte id obtigerit antecedit. Talia quidem sunt Romanorum itinera & mansiones: itemque armorum varietas. Nihil vero nec in præliis in consultum aut subitum agunt. sed omnia semper secuntur facta sententia opusque: ahibetur ante decretis. Vnde aut minime peccant: aut si peccauerunt facilis est errati correctio. Fortunę autem successibus meliores consiliorum etiam

Locus cenę prædii & somni inter tentorijs.

Ordo principum quorum sumus signum dabat & precepta proferenda subiectis.

Castra recedentes incedunt.

Modus recedendi & incedendi. pedites utroque latere ficas ferunt sinistra longiore dextra.

Equitum arma

Agmen semper cui fors accidit antecedit.

A si aliter successerint/arbitrantur euentus quasi bonum quidem fortuitum illiciat vt diuina prouidentia non est credatur quę vero ante cogitata fuerint/etiam si aduersus casus exceperit/bene iam meditato exhibeat ad cauendum: ne idem rursus eueniat. Et bonorum quidem fortuitorum nō is auctor sit/cui cōtingerint/tristitū totū vero qđ innox acciderit/saltem qđ rectum cōsiliū coeperit videatur esse solatio. ¶ Armorum quidem exercitatione comparant: vt non modo corpora sed animi quoq; militum fortiores sint. Maior autem illis est ex timore diligentia. Iamq; legis apud eos non desertores solum verum etiam minimę negligentię capitales sunt ducesq; magis q̃ leges ipse terribiles. iamq; bonos honorando redimunt: ne in coherendis noxijs sint crudeles. Tanto autem obsequio rectoribus parēt & vt in pace ornamento sint & in acie corpus vnum totius conspiciatur exercitus. ¶ Sic eorum copulati sunt ordines ita circum duces sunt mobiles. & acutis auribus ad precepta oculisq; ad signa. & ad opera manibus. Vnde facere quidem semper strenui sunt pari vero tardissimi. Nec ē vbi praeliantes aut multitudinem hostium aut consilia sentire ducum: aut difficultatem regionum. Sed ne fortunę quidem succubuerunt. Nam & eam certiores esse putant victoriam. Quorum igitur actus ex consilijs insipiūt deliberātes. adeo strenuus parer exercitus Quid mirū si eufrates ab oriēte & oceanus ab occidentē. itemq; a meridiano tractu bybī fertilissima regio a septentrione rhenus & hyster sunt imperij limites cum minorem esse possidentibus possessionem recte quis dixerit. ¶ Hęc ergo profectus sum non tam proposito laudandi Romanos q̃ solacio deuictorum. & vt nouarum rerum cupidos deterrerem. Fortasse autem ad experientiam proderunt bonarum artium studiosis: romanę instituta militię nescientibus. Redeo tamen vnde digressus sum.

¶ GALILEA a Romanis inuaditur.

¶ Vespasiano cum tyto filio in ptholomaide excitū ordinate placidus ab eis missus galileam inuadit maxima interēpta multitudine deinde in lotapara impetū facit quē iothapatā cōgressi recipiunt & eius exercitū septē occisis multisq; sauciatis fugā vertit vespasianus vero ordiato exercitu ex ptholomaide p̃ficiē in galileā auxiliares quoq; qui leuius armati essēt & sagittarios perire iussit ad repētinis incursum hostiū cohibendos. ¶ Qui in finibus galileę castra coactatus milites vna cohibeat ordinādo exercitū & galileorū expectādo penitentiā iosephus vero ppe sephori castra posuit s; aq̃ hostes oīno cōspicerēt suis fugiētibus ipse cū paucis relictis fugit i tyberiadē vespasianus autē gaderēsiū ciuitatē priō impetu capit & cūctis ēt puberibus occisis ipsā cū vicis incendit iosephus itaq; magis mori eligēs q̃ patriā. p̃dere hierosolimīs fideliter de rebus in galilea gestis rescribit vti si foedus cū Romanis placeret/cito mādaret: aut si bellādū dignū esset mitteret exercitū Vespasianus autē lotapatā excidere cupiēs/qui mōtuosū iter asperūq; coequaretur misit.

¶ Capitulum quintum.

Vespasianus quidē vna cū filio suo titō in ptholomaide interim degēs ordinabat exercitū. At vero galileā persuaserat placidus. vbi maximam eorum/ quos comprehendisset multitudinē interemit. Hęc autē fuit galileorū imbellior turba animisq; deficientes pugnacissimos autē vidit sēper i ciuitates cōfugere quas iosephus cōmunerat in iotapata/ quę omniū tutissima erat/ impetū vertit: existimans eā repentino agressu captū iri magnāq; & sibi ex ea re apud alios rectores gloriā cōparādā & illis commodum ad reliqua maturius explicāda. quasi metu cessuris alijs ciuitatibus/ si quę validissima esset occupatā vidisset. Mltū tñ opinione deceptus est. Iotapateni enim/ cum eius impetum pręfessisset prope ciuitatem aduenientem excipiunt congressiq; cum romanis ex improuiso pluri & ad pugnam parati necnon & alacres/ quippe vt pro salute patrię itemq; conlugum liberorumq; dimicantes/ in fugam eos vertunt. multosq; sauciant/ septem solum interfecit/ quia neq; solū inordinate pugna discesserunt septisq; vndiq; corporibus leuiter fuerant vulnerati cum iudei quoq; magis eminus faculari. q̃ manus conferere iermes cum armatis considerent. Ex ipsis autem iudeis tres ceciderūt: paucis p̃terea sauciatis. Placidus tamen q̃ impetu ciuium languidior inuentus esset aufugit. ¶ Vespasianus vero ipse galileam cupiens inuadere ex ptholomaide proficiēctur: ordinato militum itinere/ sicut romani consueuerunt/ Auxiliares enim qui leuius armati essent/ itemq; sagittarios prete iussit ad repētinis incursum hostium cohibendos: & vt suspectas atq; oportunas siluas insidijs scrutarentur Cū quibus erat etiam romanorum armata portio equites peditesq;. Eos autē sequebātur de singulis hecathontarchijs deni equites & pedites armaturam suam ferentes: mensurasq; castrorum. Post hos stratores viarum ibant qui aggeris maligna corrigerent. ac deuia complanarent: siluasq; obsiātes preciderent: ne perplex itinere fatigaretur exercitus. Deinde suas itemq; subiectorum sibi tectorum facinas & tuitionis causa multos. cum his equites ordinauit. Post quos ipse veniebat. lectos pedites equitesq; necnon & lancearios secum ducens: equitumq; preterea suorum agmine comitatus.

legis nō solū de terriōes sed minime negligentię capite plectunt ordiatio militū.

Rōanī ipsi fmi. cā. p̃p̃t quā apd p̃dixerit auctor de romanis.

Vespasiano eius filio tyto i ptholomaide exercitū ordināte p. placidus iuadēs galileā maximā iterimitū multitudinē & deide i iothapatā petūfecit quē iothapatēi recipiūt & eius exercitū septem occisis mltis in fugā verterunt. hecathontarchi

Stratores viarū vespasiāi locus in exercitu & castris

Liber Tertius Iosephi Iudei

Machinarij,
Chiliarchi.
Agla autem regia
romanorum signum
Sacre signo effi-
gies cornicines.
Serui agminum
aduehementes
militum sarcinas.

Gadara ciuitas.
prio ipetu euer-
sa.
Vespasianus ga-
darensium ciuitate
prio ipetu capit
& cunctis et pube-
ribus occisis ciui-
tatem cum vicis in-
cendit.
Iosephus a io for-
eis mori magis e-
ligens quam patriam
p-
dere fideliter re-
scripsit hierosoli-
mam ut si foedus
placere rescre-
beret cito aut si
bellandum esset di-
gnum mitteret ex-
ercitum.

Iosephum venisse
in Iotapata quod
transfuga vespasi-
ano nuntiante stati-

De singulis autem turmis proprios centum & viginti equites deputatos habebat. Hos sequebantur qui expugnandis ciuitatibus machinas & cetera tormenta portarent. Deinde rectores itemque praefecti cohortibus chiliarchi stipati lectis militibus. & post hos circum aquilam signa alia / quae omnibus apud Romanos agminibus praestant / quod & vniuersarum animarum regnum habet & validissima / Itaque illam & principatus insigne putant omnique victorie quoscunque bello petierint. Sacras vero signorum effigies itidem sequebantur cornicines & post eos acies in latitudine senis digesta militibus hisque adherebat ex more quidam ethacontarchus disciplinae atque ordine custos. Serui autem singulorum agminum cincti cum pedibus erant multis alisque iumentis aduehentes militum sarcinas. Omnium vero agminum postrema erat centenaria multitudo eamque armorum coactores sequebantur armati pedes. equitumque non pauci. Itaque peracto itinere vespasianus cum omni exercitu ad fines galilee peruenit. ubi positis castris quamuis promptos ad bellum milites continebat vna & ostendendo exercitum / qui alias quo hostes motu percelleret / spaciūque indulgendo poenitudinis / si quis ante praelium voluntatem mutaret / Nihilominus autem murorum instruebat obsidium Ita quod multos quidem rebellionis fugere vel solus fecit ductus aspectus mortum vero vniuersis incussit. Iosephus enim eiusque socii qui non longe a Sephorym castra posuerant. Vbi bellum appropinquare cognouerunt. Et iam tamque romanos secum praelio congressuros non modo ante pugnam. Sed antequam hostes omnino conspicerent fuga disiecti sunt. Cum paucis autem relictis Iosephus ubi se admauerit neque ad excipiendo hostes sufficientem manum habere iudeorum animos confidisse ac si fides his haberetur. plerisque libenter ad hostes defectum ire. iam cum quidem omni bello quia secebat: quam longissime autem periculis abesse decreuit: abductisque / qui secum remanserant / in tyberiadam confugit. ¶ Vespasianus autem gadarensium ciuitatem aggressus primo impetu capit. quod eam pugnae multitudinem vacuum reperisset. Deinde hinc transgressus interius cunctos etiam puberes interfecit: cum Romanos odio gentis & claudis memoria / quam petulerat Cestius / nullius etatis misericordia commoueret. Incendit autem non solum ciuitatem. Sed etiam omnes circum vicos & municipia quaedam poenitus desolata nonnulla vero quorum habitatores ipse cepisset. ¶ Iosephus autem / quam tuitionis coaptauerat ciuitatem / Ipse motu repleuit. Nam tyberienenses nunquam eum nisi de omni bello desperasset / fugam in verum ire credebant. Neque in hoc eos voluntatis eius fallebat opinio. videbat enim res iudeorum quorsum eua-derent vnamque illos viam salutis habere si propositum mutauissent. Ipse vero / quamuis sibi speraret a Romanis veniam tribuendam / mori tamen saepe voluisset. quod prodita patria / cum dedecore animi strationis sibi credite apud illos foeliciter agere a quibus fuerat missus. Decreuit igitur hierosolimam primatibus quemadmodum sese habentes cum fide perscribere / ne vel nimis extollendo vires hostium timiditatis postmodum argueretur: vel minus aliquid nuntiando fortasse cepti. etiam poenitentes ad ferociam reuocaret / atque / si foedus eis placeret / cito rescriberent: aut si bellandum esset dignum contra Romanos exercitum mitterent. Ille quidem / hac epistola scripta / mature dirigit qui in hierosolimam litteras ferret. ¶ Vespasianus autem Iotapatam excindere cupiens / nam in ea plurimos hostium refugisse cognouerat / & praeterea validissimum hoc eorum esse receptaculum / praemittit pedes cum equitibus qui modo tantum iter coequarent. saxis asperum ac pedibus quoque difficile: omnino vero equitibus inimicum. Et hoc quidem qua triduo fecere / quod iussu est / lataque aperuerunt exercitui viam.

¶ IOTHAPATHA Galilee ciuitas vigesimo primo Maij a vespasiano obfessa est & qua dragesimo septimo / qui & Kalendarum Iulij / expugnata.

¶ Iosephus in Iotapatam ex Tyberia veniens abiectorum spiritus erigit quod Vespasianus cognoscens / hoc quodam transfuga ei nuntiante / placidum statim misit: ciuitatemque iubet circumvallare quem sequenti die cum toto exercitu secutus est quem videntes Romani perturbantur. sed ea res in salutis desperationem fecit audaciores. Iosephus namque contra iudeos magnum fecit & quantum iudeos desperatio tantum Romanos pudor incendebat multis hinc & inde occisis & lauciatis. Iotapatani vero / Romanis diebus quique ab aggressione non cessantibus / hostium vires non formidabant Vespasianus autem & cum natura loci simul & iudeorum audacia certandum putans / aduocatis rectoribus / aggregerem / qua parte murus facilis erat accessui / fieri mandauit quibus iudei operantibus maximum faciebant impedimentum: sed contra eos machinas iussit applicari. Iosephus quoque erecto aggere / conuocatis fabris / murum iubet altius extolli & contra iacula bonum coria iudibus extendi murumque ad viginti cubitorum altitudinem est erectus

Vinto autem die / qui maij mensis vicesimus & primus erat: prior. Iosephus in Iotapatam ex Tyberia venit: abiectosque iudeorum spiritus erigit. Cum vero transitum eius vespasiano quidam transfuga nuntiasset. utque mox ciuitatem peteret incitaret. veluti cum ea tota iudea capere posset / si Iosephum subiugasset / hoc ille nuncio proxima foelicitate percepto dei prae-

Fig. 13
c. viii.
ix.

e. l. iij.
c. viij.
ix.

E. l. iij.
cap. ix

E. l. iij.
cap. ix

A dentia factum ratus. vt qui hostium prudentissimus videretur vltro se etiam in custodiam traderet vtoluntariam statim quidem cum equitibus mille placidum mittit: vnaque decutionem primum ebucium tam manu quam prudenti virum insignem circumvallare ciuitatem iussit. nec clam inde Iosephus elaberetur. Postero autem die cuncta manu comitatus ipse consequitur: & post meridiem usque actio itinere a. i. Iotapatam peruenit. abductoque in septentrionalem eius partem exercitus: in quondam tumultu castra ponit distans ab oppido stadiis septem. Cōsulto autem quod maxime conspici ab hostibus afferebat. vtriviso attoniti turbarentur. Quod etiam factum est. Fossique tantus stupor inuasit: vt muros egredi nullus auderet. A tōmanos quotidie ambulando fatigatos ciuitatem aggredi statim piguit. Ob eandem causam duplici acie circumdato oppido tertio extrinsecus agmen equitum posuerunt omnes Iudeis exitus obstruentes. Sed ea res illos in salutis desperationem audaciores effecit quod pe in bello nichil est necessitate pugnacius. Itaque postridie impetu in muros facto: Iudei primo quidam locis suis manentes Romanis castra ante muros habentibus resistebant. Postea vero quam ve-

eg. li. 3.
ca. ix.
Ispasianus sagittarios & fundibulares alias fundibulatores omnemque iaculorum multitudinem adhibitam missilibus in eos vti permisit. atque ipse cum peditibus in aduersum collem: vnde murus inexpugnabilis erat: niti coepit: tunc ciuitati metuens Iosephus & cum eo cuncta Iudeorum multitudo profugit omnesque in romanos pariter irruentes procul a muris eos deteruerunt multa manu simul & audacia patrando facinora neque minora tamen patiebantur quam faciebant. Nam quantum ipsos salutis desperationis tantum pudor incendebat Romanos. Et hos quidem peritia cum fortitudine: illos autem duce iracundia ferocitas armabat. Denique cum toto die pugnatum fuisset: praelium nox dirimit. In quo Romanorum plurimis sauciatis tredecim interfecti sunt. Iudeorum autem cum sexenti essent vulnerati: septem & decem ceciderunt: nichilque minus postridie Romanis iterum irruentibus occurrunt multoque fortius restiterunt. ex eo fiduciam nacti. quod eos pridie praeter spem sustinuerant. Sed eos quoque pugnaciores reperiunt quod eorum iracundiam pudor incenderat: vinci credentium nisi citovicisset. Itaque per dies quinque Romanis minime ab aggressionem cessantibus. etiam Iotapatianorum excursus agebantur. murique fortius oppugnabantur: & neque Iudei vires hostium formidabant neque Romanos difficultas oppidi capiendi lassabat. ¶ Etenim Iotapata paulominus in rupes est tota. ex alijs quidem partibus vndique vallibus immensis praecipit: vt earum altitudinem oculis deprehendere cupientium

B aspectus ante deficiat. Ab vna vero tantum boreae parte adiri potest vbi per transversum lacus defunctis montis edificata est. Quod quidem ipsum Iosephus muro ciuitatis fuerat amplexus quo inaccessa esset in hostibus superiora cacumina. Alijs vero circum montibus tecta priusquam in eam perueniret: si nullo poterat conspici. Iotapata autem sic erat communita. ¶ Vespasianus autem & cum natura loci simul certandum putans & cum audacia Iudeorum incipere obsidionem alacriter studuit. Aduocatisque rectoribus sibi subditis de agresso deliberabant. Cumque aggerem fieri placuisset: quae parte murus facilis erat accessus: totum ad comparandam materiam misit exercitum. Oppidoque propinque montibus excisis: magnaque vilignorum & lapidum congregata: scutisque minoribus siue ancilibus ad vitanda iacula desuper missa per valles dispositis: sub eorum defensione aggerem construebant. nulla autem vel minora noxa telorum quae de muro iacerentur. His autem alij terram ex propinquis tumulis eruentes: sine intermissione suppeditabant. Cunctisque trifariam distributis: nullus erat ociosus.

eg. li. 3.
cap. xi.
At Iudei super eorum tegmina saxa ingentia. & omne telorum genus curabant immittere. Quae licet minime penetrarent: magnus tamen strepitus & horribile impedimentum erant operantibus. Tunc igitur Vespasianus machinis missilium circumpositis: erant autem omnes centum quinquaginta alias sexaginta: in eos qui super murum astarent: iussit tela contendit. Simulque ex bastillis lanceae procurrebant saxaque tormentis ingentia mittebantur. ignisque & sagittarum frequentissima multitudo quae non solum murum sed etiam totum intra iactum earum spacium Iudeis inaccessum fecerunt. Ar-

C bum enim sagittariorum manus & iaculatores. itemque fundibulatores omnes & machine telis operabantur. Neque tamen his Iudei: ne desuper vlciscerentur: quieti erant sed ex currendo per cuneos more latronum tegmina operantium dissipabant. nudatosque feriebant: vel si quando illi cessissent: aggerem dissipabat. vallorumque munimenta cum ancilibus igni tradebant. donec Vespasianus cognito huius incommodi causam ex distributione operum contigisse. quod interiecta spacia Iudeis locum aggrediendi preberent: adunauit tegmina. Coniunctisque viribus pariter obreptiones hostium prepedite sunt. ¶ Erecto autem promodum aggere. pauloque minus equato propugnaculis indignum esse ratus Iosephus nichil contra moliri: quod oppido saluti foret: conuocat fabros. murum altius iubet extolli. Cum illi iam multis obstantibus iaculis minime edificare posse firmarent. hanc eis defensionem excogitauit. Sudibus fixis per eos bonum coria extendi precepit: quae missos tormentis lapides sinuat susciperent: quibusque repulsa tela cetera dilaberetur: & ignis humore languesceret. His autem fabro-

placidus mittit. & circumvallare iubet citate & sequenti die cuncto exercitu sequitur.

Iudei viso Romano exercitu perturbantur. &c. Nichil in bello pugnacius necessitate.

Iosephus maxime contra Romanos ipse fecit quod tunc ei dispatio iudeos tamen pudor Romanos incendebat minus ex parte laucis & occisis.

Quinque diebus Romanis ab aggressionem non cessantibus Iotapatiani hostium vires non formidabant &c.

Vespasiani consilium quod cum loci natura pugnandum sit aggeremque pre murum facilis erat accessus: fieri mandauit Iudei vero horribile operantibus impedimentum faciebant contra quos machinas iussit applicari.

Iudeorum dissipatione in impediendo Romanos.

Iosephus erecto aggere murum conuocatis fabris iubet altius extolli & contra iacula basti coria su-

Liber tertius Iosephi Iu dei

dibus extēdi &
mutus ad. xv. cu
bitorū altitudi
nem est erectus

appositis illi murum die noctuq; operando ad viginti cubitorum altitudinem erexerunt crebris etiā
turribus in eo constructis, pinnis qvālidissimis aptatis. Quē quidem res romanis iam intra ciuitatez
se esse credentibus magnum somnium comparauit: tam Iosephi mollitione q̄ oppidanorum obstina
tione perterritis.

¶ Vespasianus hostiū audacia & calliditate irritatus ciuitatē obsidere statuit vt rerum inopia
eā reddere cogerentur. Iudei vero frumenti copiā hñtes salis & pœnuriā paciebātur. Ideo Iosephus po
tus mensurā ministrabat quod eis ampliorē mouebat cupiditatē. Ipse autē caute vestimenta aquis di
uersa p̄ muros suspēdere iussit ex quo romanis meror simul & timor fuit cū tātū aque viderent eos lu
dibrio cōsumere quos potu indigere credebāt. Dux itaq; belli quia pœnuria ciuitatē capere nō pos
set iterū arma parat. Iosephus autē p̄victualibus habendis p̄ quandā deuīam vallē vicinis Iudeis nun
cios misit mandās eorū terga sub canum similitudine regivelleribus: Iosephus vero tūc cum obstinati
bus de fuga tractabat multa allegās ad sui tuitionē. Ipse tamē pueris senibus & mulieribus cū infatu
lis pedes eius stendo āplexis eū p̄cantibus) cōi ciuitatis armatus desperatiōe manere statuit. Qui &
tūc magnū cōtra romanos fecit ipetū. Vnde Vespasianus militibus cōsulis fugereq; paratis impetum
p̄cepit declinare nichil desperatis fortius esse affirmans.

¶ Capitulum septimum.

Vespasianus ho
stius audacia &
calliditate irrita
tus ciuitatē obside
re statuit vt re
rū inopia coge
rētur reddere.

T Vespasianus & calliditate cōsiliij & hostiū audacia magis irritabatur quē rece
pta ex munitione fiducia romanos vitro incurfabāt inq; dies singulos plia cater
uatim. & cuiuscūq; modi latrocinales doli: & eorū que casus obtulisset rapinē alio
rū/allorūq; incēdia fiebāt: donec Vespasianus retento a pugna milite statuit obsi
dere ciuitatem: vt eam vsui necessariorum pœneria caperet. Aut eni coactos ino
pia sibi supplicaturos: aut si ad finem vsq; in eadē pertinacia durauissent fame, cō
iūmedos eius habitatores putabat: multoq; faciliore pugna fore si post interval
lum rursus anxius incubuisset. Itaq; omnes eorum exitus asseruari precepit.

eg. li. 3.
cap. x.

Iudei frumenti
hñtes copiaz sa
lis & aque parte
bātur pœnuriā.

Iosephus ciui
bus potus mēsu
rā ministrabat qd
eis apliorē mo
uebat cupidita
tem.

Iosephus caute
vestimēta aq; di
mersa p̄ muros
suspēdere iussit
bus vndis iussit
ex quo romanis
timor fuit. &c.

¶ Illi autem frumētū q
dem aliarumq; omnium rerum intus habebant copiam p̄ter salem. Aque vero pœnuria quia neq;
fons erat intra ciuitatē: & ymhre contentis eius habitatoribus rara est in illo contractu estiuus mensi
bus pluuiā. Quo tēpore obsessi etiam hoc vehementius afficiebantur quod arenā alias arcendā siti
fuerat excogitatum: quodq; fieri ac velut omnes aque iam defecisset egre ferebant. ¶ Iosephus enī
cum & ciuitatem videret abundare alijs rebus. forteq; animo viuos esse: quo longiorem romanis obsi
dionem faceret q̄ sperabāt: iam cum potus mensuram ciuibz ministrabat. Illis autē cōseruari quenā
pœnuria grauius esse videbatur: ampliorēq; cupiditatem. mouebat ius bibendi liberum non habe
rent: ac velut ad extremam sitim peruentum esset labori cedebant. Hoc autem modo affectos roma
nos latere non poterat: qui eos ex aduerso colle transmurum in vnum confluere locum & aqua men
surā aspiciere prospectabant: quo etiam balistarum peruenientibus telis plurimos occidebant. ¶ Ve

B.

eg. li. 3.
cap. x.

spasianus qdē nō multo post exhaustis puteis: ipsa sibi necessitate traditū iri ciuitatem sperabat. Io
sephus autē vt hāc vt eius spē frāgeret iussit quā plurimos p̄ murorum pinnas dimersa vndis atq; humi
da vestimenta suspendere vt omnes repente aqua perfluere ex quo meror simul romanis ac timor
erat: cum tantum aque viderent eos ludibrio consumere quos potu indigere credebant. ¶ Deniq;
dux belli etiam ipse quia pœnuria ciuitatem posse capere desperasset: iterum consilium ad vim atq;
arma conuertit: Iudeis quoq; id maxime cupientibus: namq; nec se nec ciuitatem saluam fore crede
bant: plusq; fame & siti perirēt: mortem bello optabant. ¶ Iosephus tamen propter hoc etiam aliud
consilium: quo sibi copia pararetur per quandam vellem deuīam proptereaq; minus curiose habitaz
a custodibus excogitauit. Mittendo enim per occiduas eius partes litteras ad quos vellet: iudeos ex
tra ciuitatem degentes ab his omnia vsui necessaria. & quē in ciuitatem defecerant accipiebat man
dato comitantibus vt plerumq; ad excubias reperent terga velleribus texti quo si qui eos nocte vi
disset canum similitudine falleretur. Idq; factitatum est: donec eius fraudem vigiles senserūt. vallēq;
cinxerunt. ¶ Itaq; tunc Iosephus non diu ciuitatem sustinere posse prospiciens suamq; salutem parē
si vellet remanere: desperans: cum optimatibus de fuga tractabat. Verum id populus sensit & circum
eum susus ne sese negligeret: precabatur in quo solo recumberent. Ipsum enim saluti esse ciuitatis re
manentem: velut omnis eius causa alacri essent animo certaturi. Quod si etiā capiantur eundem fo
re solacio. Decere autē illū neq; inimicos fugere: neq; amicos deserere aut quasi ex nauī tēpestare op
pressa dissiliri qui ad eam tranquillo mari venisset. Ipsum enim magis demersurum esse ciuitatem cū
iam nemo audebit hostibus repugnare si discessisset cui confiderent. Iosephus autem quod sibi caue
ret occultans illorum commodo se exitum parare dicebat. Nam intra ciuitatem manendo neq; ser
uatis grande aliquid se profuturum & si caperentur vna cum his esse frustra perituum tobsidione ve
ro liberatus extriscesus eis magno emolūmēto fore. Mature enī congregatis ex territorio galileis alio

Iosepho cū opti
matibus de fu
ga tractatē ppl's
eū manere pre
cabatur.

Iosephus ad po
pulum.

¶ Iosephus autē vt hāc vt eius spē frāgeret iussit quā plurimos p̄ murorum pinnas dimersa vndis atq; humi
da vestimenta suspendere vt omnes repente aqua perfluere ex quo meror simul romanis ac timor
erat: cum tantum aque viderent eos ludibrio consumere quos potu indigere credebant. ¶ Deniq;
dux belli etiam ipse quia pœnuria ciuitatem posse capere desperasset: iterum consilium ad vim atq;
arma conuertit: Iudeis quoq; id maxime cupientibus: namq; nec se nec ciuitatem saluam fore crede
bant: plusq; fame & siti perirēt: mortem bello optabant. ¶ Iosephus tamen propter hoc etiam aliud
consilium: quo sibi copia pararetur per quandam vellem deuīam proptereaq; minus curiose habitaz
a custodibus excogitauit. Mittendo enim per occiduas eius partes litteras ad quos vellet: iudeos ex
tra ciuitatem degentes ab his omnia vsui necessaria. & quē in ciuitatem defecerant accipiebat man
dato comitantibus vt plerumq; ad excubias reperent terga velleribus texti quo si qui eos nocte vi
disset canum similitudine falleretur. Idq; factitatum est: donec eius fraudem vigiles senserūt. vallēq;
cinxerunt. ¶ Itaq; tunc Iosephus non diu ciuitatem sustinere posse prospiciens suamq; salutem parē
si vellet remanere: desperans: cum optimatibus de fuga tractabat. Verum id populus sensit & circum
eum susus ne sese negligeret: precabatur in quo solo recumberent. Ipsum enim saluti esse ciuitatis re
manentem: velut omnis eius causa alacri essent animo certaturi. Quod si etiā capiantur eundem fo
re solacio. Decere autē illū neq; inimicos fugere: neq; amicos deserere aut quasi ex nauī tēpestare op
pressa dissiliri qui ad eam tranquillo mari venisset. Ipsum enim magis demersurum esse ciuitatem cū
iam nemo audebit hostibus repugnare si discessisset cui confiderent. Iosephus autem quod sibi caue
ret occultans illorum commodo se exitum parare dicebat. Nam intra ciuitatem manendo neq; ser
uatis grande aliquid se profuturum & si caperentur vna cum his esse frustra perituum tobsidione ve
ro liberatus extriscesus eis magno emolūmēto fore. Mature enī congregatis ex territorio galileis alio

A bello romanos ab eorum ciuitate reuocaturum. Nunc autem non uidere quid apud eos residens utilitatis afferret nisi quod romanos ad obsidionem magis incitaret ut se capere magni penderent: quem si fugisse cognouissent multum essent de obsidionis impetu remissuri. Non flexit his populum iosephus sed hoc se circumscilicet magis incendit. ¶ Denique pueri & senes itemque mulierculę cum infantibus flētes ad pedes eius accendebant. Eumque omnes complexi tenebant & ut fortunę socius sibi remaneret cum uiulatibus supplicabāt nō iuidia salutis eius/ quātum ego arbitror/ sed pro prię. Nichil enim mali remanente Iosepho existimabant esse passuros. Ille autem si quidem paruisset hec preces eē ratus custodiam uero/ si per vim cogeretur/ multum enim ex intentione discessus etiam querelarum miseriam fregerat. remanere statuit. communique desperatione ciuitatis amatus. & nunc tempus eē dicēs pugnam incipere cum spes nulla salutis est pulchrum vitam pacisci pro laude. ac forti aliquo patratō facinore in memoriā posteritatis occumbere: ad opera se cōuertit: cumque pugnacissimis egressus disiectis custodibusque ad romanorum castra excurrebat: & nunc pelles aggeribus impositas sub quibus tendebant discerpere: nunc operibus ignem immittere. posteroque die similiter ac tertio: & per aliquot dies ac noctes bellando non laborabat. ¶ Sed Vespasianus/ romanos his excursibus male affectos aspiciēs/ mā & terga dare iudeis putabat/ & fugientes insequi armorum pondere tardabantur/ cum iudei semper aliquid agentes priusquam paterentur in ciuitatem refugerent/ armatis imperat/ ut eorū impetū declinarent/ ne uel cum hominibus mortis audis manum consererent. Nichil enim esse fortius desperatis/ restringi autem illorum impetus si proposito careant/ quasi flammam si materiam nō inueniat ad hoc oportere romanos cautius querere uictoriā agendę possessionis causa: non ex necessitate bellantes. Per sagittarios autem arabum & syrię fundibulares: per quę saxa tormentis emissa: plerumque repellebat iudeos. Nulla enim telorum machina quiescebat. Illi autem his quidem male acceptis cedebant uerum eminus missa intra factum subeuntes seuius Romanis instabant: cum neque corpori neque animę parcerent sed per uim utrimque pugnarent/ suorum quique laborantibus subueniētes.

Pueri senes & mulierculę cum infantibus pedes iosephi flētes amplexi eū manere precabantur. &c.

Iosephi cōtrario māos maximus impetus. Vespasianus militibus uolētia iosephi cōfusi & fugere patisi iudeorum ipetū declinare imperat dicens nihil fortius desperatis.

eg. li. 3.
capi. 2.

¶ Vespasianus/ muris aggeribus fere equatis/ arietem ciuitati precepit applicari. Ariēs enī bellica machina est impetuosa cuius hic ponitur descriptio. Iosephus uero/ concussis arietis ictu moenibus clamanteque populo/ saccos paleis repletos contra arietis impetum dimitti iussit. Romani uero cōtis falces ligauerunt quibus saccos inciderent. Sed Iosephus ignis auxilium applicans. Romanorum machinas pessum dedit. Et eleazarus iudeis eleuato saxo & dimisso fegit arietem: sed tandē sagittis confixus interiit. Post hunc duo fortissimi fratres super Romanos proficientes illos in fugam uertunt. Iosephus quoque igne machinas obruebat. Vespasiano autem in planta sagittavulnerato turbati. Romani ad eū cōcurrunt: & primus Tytus timēs patri. Sed ipse uulneris dolore bellū in iudeos seuius incitauit: iudeis ualēdissime repugnātib. Arietis autē phatur uolentia ex his quę illa nocte contigerunt. Caput namque confusa percussu auulsum est eiusque ad tertium stadium ueluti funda excussa ē caluaria. Muri quoque ambitus sanguine pleni erant & cadaueribus. Maximaque ibi fuit cedes: muros tamen machinarum ictibus conruentes. Iotopateni munierunt.

¶ Capitulum octauum.

eg. li. 3.
capi. 2.

Gitur Vespasianus uero se existimans longitudine temporis hostiumque incursum obsideri. cum prope iam muris aggeres sequerentur: arietem admouere precepit. ¶ Est autem aries immensa materia malo nauis assimilis: cuius summum graui ferro solidatum est in arietis effigiem fabricatum/ unde etiam nomen accepit/ Dependet autem funibus medius ex trabe alia uelut ex trutina palis utrimque fultus bene fundatis. Retrorsum/ autem magnarum multitudinem repulsus. his demque simul rursus impellentibus missus in fronte prominente ferro moenia percutit. Nec est uilla tam valida turris aut murorum ambitus adeo latus ut & si priores ictus fortiter sustinuerit/ assiduos vincat. Ad huius periculum rei duci romano transire placuit. ut capere opuspidum preparati/ quoniam perniciofa uidebatur obsidio/ iudeis minime quiescentibus. Itaque Romani quidem balistis. ceterisque missilium machinis ut facilius ferirentur/ qui de muris obstare tentassent/ proprius adhibitis utebantur neque sagittarij ac fundibulares longius aberant. Cum ergo ea causa nemo auderet muros ascendere. id si arietem applicabant gradibus desuper itemque pelibus septum tam pro sui defensione quam machinæ. Et primo quidem ictu moenia concussa sunt clamor uero opidanorum uelut iam capti essent maximus factus. Iosephus autem eundem locum sepe ferri neque multo post murum disturbatum iri prospiciens. quo commentum machinę paulatim falleret excogitauit. Saccos enim paleis confertos/ qua semper impetum arietis ferri uiderent: dimitti iussit ex muro. ut eo modo scilicet ictus erraret/ aut etiam excepta uulnera laxitas frustraretur. Quæ quidem res multum romanis more attulit. Nam quocumque his machinam conuertissent: contra illi qui supra murum stabant palearum traducentes saccos ictibus supponebant nichilque muros repercussione ledere iussit dimitti

Vespasianus muris aggeribus fere equatis arietem precepit ciuitati applicari.

Aries

Iosephus cōfusi arietis ictu moenibus clamanteque populo. Saccos paleis repletos contra arietis impetum iussit dimitti

Liber tertius Iosephi Judei

romani vero cōtis bant donec etiam romanis aduersus hoc aliud machinati sunt. Proceres enim cōtis exhibitis: in his summis falces quibus saccos absciderent alligarunt. ¶ Cum autem hoc modo efficax arietis opus extinisset ac murus/ quia recens erat edificatus/ ictibus cederet: quod reliquum erat Iosephus eiusque socij ad ignis se auxilium contulerunt: accensumque totum/ quod aride fuit materie/ tribus ex locis pariter inflammauerunt. vnaque machinas & pro pugnacula romanorum & aggerens concremarunt. Illi vero non sine malo subueniebant: audacia simul eorum terri: & ne adiumento essent flammis prouentibus impediti: quæ aridum nocte fomitem: & præterea bitumen ac picem. necnon etiam sulphur opinione citius volitabant operaque romanorum multo labore curatavimus horæ spacio pessunderant. ¶ Hic etiam vir quidam iudeus predicatione dignus ac memoria iuentus est Samei filius. Eleazarus/ cui Salib alias Saab galileæ patria fuit/ is enim saxum ingens alte sublatum tanta vi ex muro dimisit super arietem: ut machinæ caput abruperet: idque ex medijs hostibus saltu ad eos delatus deferret nulloque motu reportaret ad murum. Postremo/ tanquam signum quo tela mitterent hostibus positus nudo corpore/ quinque sagittarum vulneribus fixus est. Earumque nulla respecta ubi murum ascendit/ unde iam videri ab omnibus poterat eius audacia/ ibi constitit contractusque dolore plagarum cum ariete decidit. ¶ Post hunc fortissimi extiterunt duo fratres Netiras & philippus devico romi galileæ. Qui cum super milites decimæ legionis profiluissent tanto impetu vique transgressi sunt. ut & aciem romanorum prorumperent. quosque aduersum ierant omnes in fugam verterent. ¶ Præter hos autem Iosephus quoque & cætera multitudo raptis ignibus machinas & refugia cum operibus quintæ itemque decimæ eiusque terga dederat legionis incendunt. Ceteri autem qui mox consueti sunt & instrumenta & omne genus materie obruerunt. ¶ Rursus autem romani post meridiem erectum arietem ad eam muri partem/ quæ pridem quassata fuerat/ appulerunt: ibique defensorum eius quidam vespasiani plantam sagitta percussam leuiter vulnerat: quoniam teli spacio defecisset. Maximam tunc id perturbationem romanis fecit. His enim/ qui prope aderant/ viso sanguine perterritis. per omnem famam currente exercitum. relictasque obsidione plerique cum stupore atque formidine ad ducem belli cucurrebant: & ante oculos titus aderat metuens patri. Unde contigit ut & beniuolentia circa rectorem & filij perturbatione confunderet multitudinem. Facile tunc pater & timore filium: & perturbatione liberauit exercitum. Superato enim dolore vulneris & ab omnibus qui sui causa pertimuerunt conspici studens bellum iudeos seuius incitauit. Nam velut vitor quisque imperatoris omne periculum adire cupiebat & clamore alius alium adhorantes murum petebant. Iosephus autem cum socijs/ licet assiduus balistarum itemque tormentorum ictibus caderent nequaquam tamen deterebantur a muro. Sed & flammis & ferro & saxis eos appetebant qui arietem protecti palmis impellerent. Nichil autem aut parum proficiebant. cum sine intermissione procumberent in conspectu hostium positi. quos ipsi contravideri non posset. Nam & suis ignibus collucescentes/ tanquam si dies esset/ certum erat hostibus signum/ quo tela dirigeret/ machinisque procul non apparentibus missilia cauere non poterant. Ergo propterea non tam balistarum quam iaculorum vi multi simul confringebantur alias transfigebantur missaque machinis saxa & murorum pinas auferebant: & frangebant angulos turrium. Virorum autem nulli tam fortiter constipati erant. ut non usque ad extremam aciem saxa magnitudine ac violentia sternerentur. ¶ Sciet autem aliquis huius machinæ quantum valeat ex his quæ illa nocte cotigerunt. In muro cuiusdam ex circumstantibus Iosepho saxo percussis caput auulsum est: eiusque ad tertium stadium veluti funda excussa caluaria. inter diu quoque pregnantis femine transiecto alias secto viro ad dimidium stadiū infans abactus est. Tanta tormento vis erat. Ergo machinis terribilior erat ipetus. & missiliū strepitus. Crebro autem mortui cum mortuos deicerent sonabant. & acerbissimus quidem intus excitabatur mulierum clamor alias tumultus extrinsecos autem occumbentium gemitus concrepabat. Totiusque muri ambitus ad quem pugnabatur sanguine perfluebat. Iamque ascendere poterat congestione cadaverum. Montibus autem resonantibus multo amplius his horror ex clamoribus ascendebat: nec quicquam illi nocti defuit: quod vel auribus vel oculis terrorem posset incutere. ¶ Plurimi quidem pro iotapata decertantes fortiter ceciderunt/ plurimi fauciati sunt & tamenvix circa matutinas vigilias murus assiduus ictibus machinarum cessit. Tumque illi quidem corporibus atque armis septi: eam partem/ quæ deiecta fuerat/ priusque romani potes apponerent munierunt.

¶ Vespasianus recreato exercitu ipsum mane ad occupandam ciuitatem ordinat: quo cognito Iosephus etiam suum ordinauit. fatigatos & senes versus integrum murum collocans. In collapia vero parte validissimos/ in quibus & ipse fuit/ collocauit ipsosque ad certamen pro patriæ tuitione incitat. Vulgus autem ociosum pueri & mulieres/ viso Romanorum exercitu/ quasi capta ciuitate/ vlulatu commouuerunt. Sed Iosephus mulieres/ ne suos effeminarent viros/ intra domos inclusit: tacere iussas unde Iosephi socij præceptorum memores audaciores facti sunt. Iosephus quoque his rerum angustijs

romani vero cōtis
falces ligauerunt q
bus saccos abscide
rent. &c.

Eleazarus iude
us eleuato saxo
& dimisso fregit
arietē s; eadē sa
gittis fixus. &c.

Duorum fratru
audacia q super
Romāos p siliē
tes illos in fugā
verteit iosephus
quoque igni machi
nas obruebat.

Vespasianus/ su
patovulneris do
lore/ bellū i iude
os seuius incita
uit.
Repugnatio va
lidissima iudeorū.

Arietis violētia
probatur.

Muri ābitus sā
guine plenī & ca
daveribus. &c.

Maxia i iotapa
ta cedes muros
q; machinarum
ictibus corruen
tes munierunt.

ege. li. 3
cap. ij.

Ege. li.
iij. c. ij.

Ege. li.
iij. c. ij.

eg. li. 3.
ca. xij.

E.

eg. li. 3.
ca. xij.

F

A consilio necessitatis adhibito: Romanos feruenti oleo desuper infuso impugnare iubet: quod sub armatura fluens corpus exurebat: nec incendij fuga erat. Sed neq; Romanis virtus in aduersis rebus neq; Iudeis prudentia defuit. Iudei namq; pontiū Romanorū tabulata sceno greco decocto profundi, dentes eorum progressum deceperunt. Vnde Vespasianus milites multa in hoc bello mala peffos reuocat quorum non paucis obruncatis per plures sunt vulnerati: die xx. mensis Iunij Et tres turres ferro circumdatas iaculatoribus & sagittarijs plenas super aggeres erigi iubet & his / qui intra erant / muri defensionem coacti sunt deserere.

¶ Capitulum nonum.

M Ane autem Vespasianus ad occupandam ciuitatem iam ducebat exercitum ex nocturno labore paululum recreatum idemq; cupiens decoctū illa muri parte alios pugnatores adducere. equitum quidem fortissimos equis dispositos triphariam collocat. vt tecti armis dirutum latus vndiq; obsiderent: cunctosq; prae manibus ferrent quod si pontes ad mōneri corpis sent: ipsi priores introirent. Post illos autem pedites validissimos ordinauit. Reliquam vero equitum multitudinem secundum muri spacium per montana loca distendit ne quis fugiens excidium ciuitatis lateret. Deinde qui hos sequerentur constituit sagittarios paratas sagittas habere iussos fundibulares quoq; similiter & appositis machinis alijs autem integris muri partibus scalas applicare precepit. vt qui eos prohibere tēta sēt delectae partis defensionem relinquerēt: ceteri oībus simul telis oppressi violentia irumpentium cederent.

Vespasianus re
creato exercitu
ip̄s ad occupandā
citātē ordiat.

Iosephus cogni
to Vespasiani cō
silio suū ordinat
exercitū fatiga
tos & senes ver
sus murū inte
grū collocās &c.

¶ Iosephus autem / hoc consilio cognito / per murum qui dem integrum labore fatigatos itemq; senes disposuit quasi ledi non possent. In parte vero collapsa validum & potentissimum quemq; senosq; ante omnes viros in quibus & ipse fuit: ad picula subeūda sortitus est. Hisq; precepit vt agminum vlulatus / ne motu quaterentur / aures obstruerent. contra sagittarum vero multitudinem communiti protegerentur desuper scutis: paulatimq; recederent. donec sagittarijs pharetras exinanirent. Si vero pontes a romanis apponerentur ipsos profligare mandauit: atq; hostibus persuasit & eorum instrumentis resistere. Vnūquēq; vero ita certare debere non quasi conferuandam tueretur sed quasi perditam iam patriam vindicaret: atq; oculis suis proponere mactari senes ac liberos confusosq; suas propemodum ab hostibus capi: vimq; futurā cladis iam nūc collectā in auctores eius effuderent. Ita quidē in vtroq; disposuit. ¶ Ciuitatis autem vulgus ocio sum mulieres ac pueri / postq; oppidū triplici acie videre circumdatum / nullus enim ad puā translatu fuerat a custodijs. strictiq; gladijs ad partem muri delectam hostes instare. armisq; montana loca omnia desuper collucere: atq; arabum quendam sagittarijs tela suggere / tūc extremo vlulatu / quasi captā vrbe / consonuerunt: non vt impendere mala sed vt adesse iam crederes. Quare mulieres Iosephus / ne misericordia suorum animos effeminarent / intra domos cum interminatione concludit file re iussas. ipse ad partem muri quae sibi obtigerat transiit. Et pontes quidem applicantibus animū nō intēdit sed cū speculabatur impetū sagittarum. Simul autem ac tubicines vniuersorum agminum congregati sunt. & grauiter infremuit exercitus. Signoq; dato missis vndiq; sagittis obscurari lux coepit. Iosephi socij memores praeceptorum & aduersus clamorem obstruēt: auribus: & contra sagittarum vulnera corporibus communitis / cum admouerentur pontium machina: ipsi eas cursu / & anteq; hostes pedem in his ponerent / occupant eosq; ascendere nitentes praelio deterrebant varia manuū itemq; animi facinora demonstrantes: & ne vel in extremis calamitatibus deteriores illi viderentur qui sine periculo contra se fortis esse curabat: nec prius a romanis diuellebantur q̄ vel caderēt vel occiderent. Qui Romanis desiliētibz cōfūctū tam liberi facillime tela dirigebāt. ¶ Itaq; Iudeis perpetuo dimicantibus cū nec: vñ mutarent pugnatores haberet decessis aut assidue substituerēt proq; his / quos violentia repulisset / alij succederēt inuicem se a dhortari latera copulant. protectiq; Romani desuper longioribus scutis in expugnabilis globus effecti sunt. totaq; acie velut vno corpore repellendo Iudeos in muro iam pedem ponebant: cum Iosephus his rerum angustijs consilio necessitatis adhibito: mira est enim hominis natura machinis excogitandis cum desperatione stimulari feruenti oleo superfundi milites iubet: scutorum coniunctione defensos. Id autē Iudei multi qui & paratum haerent. & plurimum cito romanis infundunt. ipsis autem lacunis in eos missis calore bullētibz. Haec res ardentium romanorum aciem dissipauit: & cum dolore seuissimo deuoluebātur a muro. Si quidem facile a vertice ad pedes vsq; sub armatura oleum per totum corpus fluebat: carnemq; non secus ac flamma depalcebatur quod natura facile calefceret: feroq; pro sui pinguedine refrigeret. Toracibus autem & galeis illigatis. incendij fuga non erat. Nunc autem salientes nunc in curuati dolore de pontibus decidebant: ad suos autem contra nitentes tuto recedere non poterant: quoniam iam facile ab insequentibus capiebantur. ¶ Sed neq; romanis virtus in rebus aduersis: nec Iudeis prudentia defuit. Romani enim licet oleo perfunsi mirabilia pati viderentur: tamen in eos / qui perfun-

Viso romanorū
exercitu ocio suz
vulgus pueri ac
mulieres / quasi
capta vrbe / vlul
latu cōsonuerūt
s; iosephus mu
lieres / ne suos ef
feminaret viros /
itra domos iclu
dit filere iussas.
Iudeorū audaci
cia & vrtus.

Iosephus feruē
ti oleo sup infuso
romanos impu
gnare iubet &c.

Oleū sub arma
tura fluēst totum
corpus exurebat
nec incendij fu
ga erat. &c.

Romanorū vir
tus;

Ege. ii.
p. 11. 3
ca. ii.

Ege. ii.
p. 11. 3
ca. ii.

Liber tertius Iosephi Iudei

Iudei romāorū
pgressū decepe
rāt pontiū tabu
lata cū feno grē
co decocto pū
dentes. &c.
Vespasianus mi
lites multa mala
in hoc p̄lio p̄p̄f
sos reuocat quo
rū nō paucis ob
truncatis plures
sunt vulnerati
die. xx. mensis.
Iunij.

derant) ferebantur: precedentem quisq; incurfando tanq̄ ipse impetum retardaret. Iudei vero p̄gres
sum eorum dolo altero deceperunt: cum feno grēco decocto pontium tabulata perfuderāt. Quibus
illi retrahebantur delabentes: vt neq; fugientium quisq; neq; agredientium firmo posset eniti vesti
gio: sed alij quidem resupinati per ipsas pontium tabulas calcarētur multi vero super aggeres deice
rentur. Ex/ qui cecidissent/ a iudeis feriebantur qui/ romanis desiliētibz/ conflictu iam liberi facill.
me tela dirigebant. ¶ Cum autem multa mala milites in hoc perpeti p̄lio duxvideret post meridi
ans eos horas a pugna reuocat: quorum non paucis obtruncatis: plures sunt vulnerati. Ex Iotapata
vero sexviris mortuis: plusq; trecenti sauci translati sunt: hoc autem modo pugnatum est. iunij mēsis
die vicefimo. ¶ Ac vespasianus eorum causa/ quē acciderant/ consolatus exercitum postq̄ ira videt
accensum neq; tam exhortationem q̄ opus depolcere: aggeres quidem altius tollit. tres vero turrez
quinquagenum pedum in excelsum iubet erigi ferro vndiq; tectas. vt & pondere stabiles essent neq;
ignibus expugnarentur: easq; super aggeres collocat: iaculatoribus & sagittarijs itēq; leuioribus mil
filium machinis plenas fundibularumq; fortissimis. Qui cum non conspicerentur propter altitudi
nem turrium & loricas. ipsi vero/ qui super murum altarent/ facillime cernerent telisq; appetere: cū
illi neq; a vertice venientes sagittas facile declinare neq; vlciſci possent quos non viderent altitudine
quidem turrium librata manu iacula superante. ferro autem quo erant septe flammis obfate ob hęc
igitur defensionem muri deferunt. magisq; aggredi tentantibus occurrebant. Et Iotapateni quidem
ita resistebant. quamuis multi in di es singulos occumberent: neq; cōtra mali quicq; hostibus facerēt
quod eos sine periculo prohibere non poterant.

¶ IAPHAM CIVITAS obsidetur a Romanis & capitur omnibus ciuibz occisis.

Vespasianus ad Iapham ciuitatem Iotapatē vicinā & p̄pter Iotapatenorū resistētā inso
lentē Traianū cū exercitu mittit. Iaphē itaq; initio bello/ ciues fugiētes romani sequuntur. hos enim
deus a moenibus p̄prijs exclusos hostibus Romanis dedit ad interitū. Multi nāq; sociorū gladijs trās
figebātur ifinitis a romanis interēptis. & p̄ter hostilē moētū mestica p̄ditio eorū aios frāgebat: vnde
Traianus/ xij. milibus occisis/ pugnatoribus vacuā existimās īperatori ciuitatis referuauit excidiū: q
Tytū cū exercitu misit quo veniēte cū socijs & ciuitatē obtinēte vehemēs cōmittitur pugna: etiā femi
nis de tectis tela iaciētibus. Tādē vero nullus virilis sexus gladiū euasit. Infātes aut cū mulieribus ser
uitio mācipati sūt interēpti qdē in ciuitate quādecim milia captini aut duo milia cētum & triginta.

¶ Capitulum decimum.

Vespasianus ad
Iaphā citatē Io
tapatē vicinā in
folescētē p̄pter
Iotapatenorum
resistentiam.
Traianus mittit
cum exercitu.

Is autem diebus Vespasianus ad finitimam quandam Iotapatē ciuitatem euocatus
cui nomē est Iaphē alias Ephā nouas res affectantem. & propterea/ q̄ Iotapatenos
p̄ter spem restitisse audierat insolescentem: mittit eo traianum decimæ legionis re
ctorem. datis ei duobus peditum milibus: & equitibus mille. Ille autem cum oppidū
contra expugnationem munitissimum reperisset nam p̄ter natutam/ qua tutum
erat/ & muro duplici cingebatur habitatores vero eius vidisset paratos ad pugnam
sibi obuios processisse. p̄lium cum his committit: eosq; paulisper reluctatos inſu
gam vertit. Quos vestigijs consecuti romani. exterioris muri ambitum quo cunfugerant cum ip
sis irrumpunt. Secundum autem murum petentibus ciues sui claufere ciuitatem moctu scilicet ne
cum his rursus hostes intrarent. ¶ Profecto autem deus galileorum clades romanis donabat:

Deus galileorum
populū a moeni
bus proprijs ex
clutū hostibus
Romanis dedit
ad interitū. &c.

qui etiam tunc ciuitatis eius vniuersum populum exclusum moenibus proprijs ad interitum hosti
bus dedit auēdissimis eedium. Multi enim ruentes simul ad portas multumq; nominatim p̄p̄
positos his clamantes. inter ipsas preces immoriebantur: quibus vnum murum hostes alterum ciues
clauferant: & inter medios coacti murorum ambitus. Multi quidem sociorum suorum gladijs trans
finebantur: infiniti vero a romanis interficiebantur. nec vel ad vlciſcendum quidem recepta fiducia
Nam p̄ter hostilem moētum: etiam domestica proditio eorum animos fregerat. Deniq; morieban
tur non romanos sed iudeos execrando: omnes qui interierunt numero hominum duodecim milia.

Traianus/ duō.
deci milibus oc
cisis/ pugnatori
bus vacuā repu
tās īperatori ex
cidū referuauit
qui. Tytū cū ex
ercitu misit.

Vnde traianus vacuam esse ciuitatem pugnatoribus reputans: & si qui adhuc intus essent nihil eos
aufuros existimans p̄ timore imperatori excidiū referuauit. Missiq; nuncijs ad Vespasianum pe
tit vt filium suum Tytum dirigeret finem victoriæ impositurum. Ille autem laboris aliquid superes
se ratus cum milite filium misit: hoc est quingentis equitibus & peditibus mille. Qui mature ad ciui
tatem profectus sic ordinauit exercitum. vt in leno quidem latere traianum constitueret ipse vero in
dextrum obsidioni p̄esset itaq; militibus (scalas muro vndiq; applicatibus/ cum paulisper galilei ob
stitissent/ cōtinuo moenia reliquerunt. Titus vero eiusq; comites saltu dimissi mature ciuitatē obtinue
runt. Tumq; vehemens cum his qui se intus congregauerunt pugna commissa est. Nunc per angusta
viarum tuentibus valissimis: nunc feminis ex tectorum culminibus quē forte inuenerunt tela iactā

Ege. li.
tit. c. xij.

Ege. li.
tit. c. xij.

E

ibus. Et hoc quidem modo usque ad sextam horam festinare conflictum. Assumptis autem bellatori-
A bus cetera multitudo: & subito & per domos senes pariter ac iuvenes mactabant. Denique virilis sex-
 us praeter infantes nullus remansit: qui cum mulieribus sunt abducti seruitio. Interemptorum quidem Numerus occi-
 in ciuitate & in primo congressu numerus fuit quindecim milia: captiuorum autem duo milia & cen- son: & captiuor-
 tum triginta. Haec galileis clades contigit: quinto & vicesimo die mensis iunij.

¶ SAMARIA obsidetur. xxvij. die mensis iunij.

¶ HIC AEGESIPPVS capitulum xliij. allegat Samaritanam mulierem de monte Garizim christum Additio.
 interrogasse. Iohannis. iij. Et ponit verum modum orandi non in hierusalem ter in anno nec in mon-
 te. Sed semper in omni loco.

¶ Samaritae in monte Garizim congregati belli minas habere videbantur ad quos debellandos.
 Vespasianus cerealem quintae legionis rectorem cum exercitu misit: qui montis radices undique milite
 circumdedit eum tota nocte custodiuit & tunc multis siti morientibus plures ad romanos transfuge-
 runt: quos Cerales secum assumens montem ascendit & alios primum eos rogans ut salui fiant: pro
 seculis armis recusantes vero occidit. Erant autem undecim milia & sexcenti. His itaque calamitatibus
 samaritae vni sunt. Capitulum vndecimum.

Ege. li.
 fus. li. 3
 in. xlvij.

Ed. ne samaritae quidem alieni a calamitatibus remanserunt. Hi namque in monte Garizim
 qui est illis sanctissimus congregati locis suis expectabant. Belli autem minas eorum con-
 uentus ac speciem habere videbatur. nec saltem vicinorum malis corripiebantur: sed incon-
 sulta suarum virium infirmitate secundis Romanorum rebus exuti. prona in tumultu voluntate pen-
 debant. Vespasiano autem placebat motus ante capere eorumque impetus praeventire. Nam & si pressi,
 dijs. tota samaritica regio cincta erat & tamen eorum multitudo qui coierant & conspiratio timeba-
 tur. Ea quoque causa cerealem quintae legionis rectorem cum secutis equitibus tribusque peditum milibus
 mittit. Ille autem quidem ad montem accedere pressusque congregari nequaquam tutum esse duxit quod hostes
 plurimi desuper essent: milite vero circumvallatis undique montis radicibus tota eos die custodiebat.

¶ Fuenit autem aquae tunc indigentibus samaritis: etiam graues accendi estus. Erat enim tempus
 aestatis. neque se rebus necessarijs vulgus intus traxerat. adeo ut nonnulli quidem vno die siti moreren-
B tur. Multi vero eiusmodi morti seruitium praeferebant: ad romanos transfugerunt. Ex quibus cognito
 cerealis illos etiam qui adhuc perseuerarent malis: infra octiduum assumens montem ascendit: & circum ho-
 stes exercitu constituto: primum eos a dextera parte hortabatur atque ut salui esse malent rogabat si ar-
 ma proiecerint tutos fore promittens. Denique quia persuadere non posset: aggressus eos omnes occi-
 dit. **¶** Erant autem undecim milia & sexcenti. Haec iunij mensis vicesimo & septimo die gesta sunt. at
 quibus calamitatibus samaritae vni sunt.

¶ Iotapatenis diu durantibus atque praeter spem aduersa tolerantibus Romani quadagesimo septi-
 mo aut secundum Aegesippum quadagesimo octauo: supra murorum altitudinem aggeres eleuate,
 runt & tunc quidam profugus ciuium paucitatem & infirmitatem. Vespasiano nunciauit: quos facile
 capi posse dolo dicebat in somno quem tamen suspectum fecit obseruari. Iotapatenus enim quidam
 captus fuerat. qui potius mortem elegit quam quid in urbe ageretur diceret. Tytus autem primus cum Sa-
 bino ad muros Iotapatae incedens interfectis vigilijs ciuitatem ingreditur & ceteris praebuit ingressum
 unde romani malorum in obsidione receptorum memores nemini parcebant. Et Iotapatenorum mul-
 ti ne a romanis occiderentur in extrema ciuitatis congregati: semetipsos interimebant. Antonius au-
 tem romanus a iudeo qui fugerat in speluncam dolo interemptus est. Omnes quoque ciues a romanis praeter
 feminas & infantes occisi sunt. Numerus autem occisorum quadraginta milia. excidij tempore. Capti-
 uorum vero mille ducenti. Vespasianus quoque ciuitatem & castella incendit. Capitulum duodecimum.

Ege. li.
 uic. xlvij
 at. xlvij

Iotapatenis autem diu duratibus: & praeter spem aduersa tolerantibus quadagesimo quidem ac
 septimo die: romanorum aggeres supra murorum altitudinem sunt elati. Quidam vero ad
 vespasianum eodem die profugus venit paucitatem ciuium & infirmitatem simul enunci-
 ans quod diuturnis vigilijs & assiduis praelijs consumpti minime quidem ulterius vim ferre possent: ve-
 rum dolo caperentur si quis instaret. Circa extremam namque vigiliam quando & malorum requiem
 habere viderentur & maxime defatigatos custodes matutinus somnus occupat eos dormire dicebat
 eademque hora inuadendos esse suadebat. Vespasiano autem quia fidem nosset inter se iudeorum quam
 itaque superbia poenas contemnerent transfuga suspectus erat. Nam & antea quidam ex Iotapata ca-
 ptus omne tormentorum genus fortiter pertulit: & cum ne flammis quidem coactus quid intus agere
 tur exquirentibus hostibus prodidisset mortem deridens crucifixus est. Fidere tunc proditori conle-
 ctura faciebat: & fortasse quidem illum vera dicere: ipse tamen ex eius fallacia nihil magnum sibi exi-
 stimans esse metuendum asseruari hominem iussit: & ad occupandam ciuitatem parabat exercitum. & c.

Samaritae in mo-
 te Garizi congre-
 gati belli minas
 hinc videbantur.

Vespasianus ce-
 reale ad samariam
 cum exercitu mi-
 sit quod monte undi-
 que eius milite cir-
 cumvallatis radici-
 bus tota nocte
 custodiuit & sic
 multis siti morie-
 tibus plures ad
 romanos transfu-
 gerunt quos ceria-
 lis secum assumens
 monte ascendit &
 alios primum eos
 rogans (ut salui
 fieri proiecitis ar-
 mis) recusantes
 omnes occidit.

Ege. dicit. viij.
 Aggeribus Ro-
 manorum super mu-
 rorum altitudinem
 elatis profugus qui
 dicitur ciuium pauci-
 tatem & infirmitatem
 tunc vespasiano nunc-
 ciavit quos facile
 capi posse dolo
 dicebat in somno
 quem suspectum
 obseruari fecit.

Liber Tertius Iosephi Iudei

Tytus primus cum Sabio ad muros Iotapatæ icēdēs; interfectis vigilijs ciuitatē in gredit & ceteris viam præbuit.

Moriētes se de mū perisse crediderunt.

Multi Iotapatē norū ne a romanis occiderēt in extrema ciuitatis cōgregati se metipfos interemerūt.

Antonius romanus a iudeo qui in speluncā fugerat dolo interfec- tus est.

Vespasianus ciuitatē & castella oia exuri iussit.

¶ Hora igitur quę fuerāt indicatā ociose ibat ad muros; primusq; incedebat Tytus cum vno ex chylarchis domino Sabino; paucis ex quintadecima legione comitatus. Interfectis autem vigilijs in ciuitatem ingrediuntur; & post eos sextus quidem caluarius cerealis chylarchus & placidus subiectos sibi milites introducebant. Arce vero occupata cum hostes in medio oppido versarentur iamq; plane dies esset ne dum tum quidem illi qui capti tenerentur adhuc excidium sentiebant multo labore somnoq; pariter dissoluti; & si quis euigilasset nebula visus eius hebetante (quę casu tunc plurima se circa oppidum fuderat) donec totus irrupit exercitus soloq; malorum periculo excitati sunt; moriētesq; demum se perisse crediderunt. ¶ Romanos autem memores quid obsidionis tempore pertulissent neq; parcendū cuiq; neq; miserandū quemq; tangebatur cura; sed ex arce; plebem ad prona compulsam facillime trucidabant; vbi loci difficultas pugnacibus negaret copiam resistendi. Viarum namq; angustijs pressi ac per decliuiā dilabentes fluente desuper bello obtegebantur. ¶ Id multos etiam qui circa Iosephum lecti erant vt manibus proprijs liberarentur incitauit. Nam cum seviderent romanorum neminem posse occidere ne romanorum manibus oppeterentur præueniunt & in extrema parte ciuitatis congregati semet interfecerunt. Quicumq; tamen vigilum primū captā ciuitatem senserant in quandam turrim septemtrionalem fuga recepti aliquādiu quidem restiterunt deinde circumclū si hostium multitudine sero dextras demiserunt; hisq; instantibus mortem suam equo animo præbuerunt. ¶ Potuissent autem in cruento romani obsidionis sine gloriari nisi vnus ex ipso excidio cecidisset etachontarcus antonius peremptus insidijs. Nam quidem ex his qui ad speluncas confugerant erant autem plurimi rogauit antonium dexteram sibi porrigere ad fidem salutis ac præsidium; quo tutus ascenderet. Cumq; is manum porrexisset; incaute super ille hasta præuentum sub inguine pertulit statimq; confixit. ¶ Illo die quidem immanissimam multitudinem peremerunt romani. Postea vero secutis diebus scrutando latebras per cuneos & speluncas omnem viciſcebantur etatem præter infantes ac feminas. Itaq; captiui quidem mille ducenti congregati sunt. Quadraginta vero milia connumerata sunt. excidij tempore pugnissq; superioribus mortuorum. ¶ At Vespasianus ciuitatē ipsam excidit iubet; castellaq; adhuc eius omnia exurit. Iotapata quidem ita deuſta est tercio decimo anno imperij neronis kalendarum iuliarum die.

¶ Romanis autem Iosephum inter mortuos querentibus ipse in puteo dimissus vbi quadraginta insignes viros latitantes inuenit occultat die; nocte vero ascendens vigilias explorabat vt fugeret sed tercio die per quandam mulierem indicatus est quem Vespasianus missis duobus chiliarchis paulino & Gallicano sub pacis fœdere vocauit; sed tunc timens minime paruit. Tertium quoq; Chiliarchum Nichanorem. Iosepho notum atq; olim consuetum & amicū direxit. Qui illi romanorum erga victos mansuetudinem ostendit suadetq; vt ad iudicem securus veniant. Quo post Nichanoris verba hesitante milites speluncę ignem voluerunt summittere sed eos retinuit belli ductor. Iosephus autem nocturna reminiscens somnia futuras Iudeorum cognouit clades Is enim in interpretandis somnijs erat idoneus. & cognoscens prophetarum libros deo præces obtulit. Et nichanori cōsensit. Quod qui vna confugerant Iudeorum; postq̃ Iosephum rogantibus cedere cognouerunt vniuersi clamauerunt; ipsumq; mori potius q̃ seruitutem pati exhortabantur; & ipsum vt proditorem occidere minabantur.

Romani Iosephum phſiiter mortuos querebant.

Iosephus in puteo dimissus vbi xl. insignes viros latitantes inuenit occultabat die nocte vero ascēdens vigilias explorabat vt fugeret sed tercio die p quādā muliere indicatus est; quē Vespasianus missis duobus chiliarchis sub pacis fœdere vocat sed tūc minime paruit timēs

Romani vero Iosephum requirētes & proprię indignationis causa; & quod imperatori ope reprecium videbatur captus enim maxima pars belli esset mortuos itaq; abditos rimabantur. ¶ Ille autem in excidio alias exitio ciuitatis fortunę quodam vsus auxilio per medios se hostes surripuit; & in quandam profundum puteum saltu dimissus est cui amplum specus adiūctum erat lateri quod supra scrutantes videre non possent. Vbi quadraginta quidem insignes viros latitantes offendit; rerumq; vtilium apparatus, cui non paucis diebus sufficeret. Hostibus autem omnia complexis inter diu quidam se occultabat. nocte vero ascendens vigilias explorabat vt fugeret. Cūq; omnia ipsius vndiq; causa maxime custodirentur. neq; fallendi spes esset in speluncam iterum descendebat biduumq; ibi delituit. tertio vero capta quadam muliere quę cum ipsis fuerat indicatus est. ¶ Tumq; Vespasianus propere duos Chylarchos paulinum & Gallicanum iussos pacem dare Iosepho & bene hortari eum vt ascenderet mittit. Quibus tamen ille rogantibus postq̃ ad se venerunt flō demq; pro salute dantibus minime paruit. Ex hic enim magis quę pati meritis esset qui plurima cōmisset quā ex naturali mansuetudine rogantium suspitionē colligens velut ad pœnam euocaretur timebat. donec Vespasianus tertium quoq; Chylarchum Nichanorem Iosepho notum atq; olim consuetum direxit. Is autem q̃ dulce in eos romanorum ingenium esset quos semel subiugasset referēs q̃q; ipse Iosephus virtutis suę causa magis ammirabilis q̃ inuisus ducibus haberetur essetq; imperatoris studium non eum ad supplicium ducere (quod etiam sine deditione sibi liceret exigere) sed con-

D. Ege. li. u. c. xv.

Ege. li. u. c. xv.

E

Ege. li. u. c. xv.

F

A seruire potius viri fortem huius addebat quod nec Vespasianus siquid dolo moliretur amicum ad eum mitteret ut re optima pessimam hoc est perfidiam pretereret amicitia neque semetipsum illi ut amicum falleret optemperatum fuisse. ¶ Verum Iosepho etiam post Nichanoris dicta hesitare milites quidē irati spelunce ignem summittere properabant sed retinebat eos belli ductor viuum Iosephum capere plurimum pendens. ¶ Nichanore autem vehementer instante (ubi etiam hostilis multitudo minas comperit Iosephus) nocturna somnia reminiscitur quibus ei deus & futuras iudeorum clades & quæ Romanis essent euentura principibus indicasset. Erat autem interpretandis quoque somniis ydoneus & coniectare quæ ambigue diuinitus dicerentur sciebat. Quin & sacros prophetarum libros nouerat quod & ipse sacerdos esset & parentibus sacerdotibus procreatus. illa igitur hora quasi deo plenus & recentium somniorum quæ viderat horrenda simulachra mente completus occultas deo preces offert & quia iudeorum inquit labefacti tibi res creator placuit fortuna vero ad Romanos tota migravit animamque meam quæ futura prædicaret elegisti quicquid manus sponte romani & viui Testor autem quod non proditor sed tuus minister ad eos ibo. Simul his dictis nichanori consentiebat. ¶ Verum qui una confugerant iudeorum postquam intellexerunt Iosephum rogantibus cedere vniuersi circumstantes clamabant certe plurimum ingemiscere patrias leges. Vbi sunt quæ iudeis deus abnuuit quibus mortem condemnentes aias indidit. Vita Iosephe captus est lucemque inueneris seruientem. Quæ cito timet oblitus es. Quæ multos pro libertate mori persuasisti. Falsam profecto opinione fortitudinis habebas falsamque prudentiam si salutem apud eos speras cum quibus ita dimicasti. Aut etiam si hæc certa sit ab illis tamen seruati cupis. Sed quamuis te romanorum fortuna tui obliuione perdidit at nos tamen patriæ gloriæ consulentes & dexteram tibi & gladium commodabimus Tu vero siquidē sponte moriare dux iudeorum si vero iniustus proditor morieris. Vix hæc eloquenti sunt & in tentatis ei gladiis occidēdū illi comminabantur si romanis pareret.

¶ Timens igitur impetum Iosephus eos refrenare & tractare argumentis philosophiæ cepit quibus multis modis nemini liceret seipsum occidere probat qualiterque pro libertate sit laudabilem mori manifestat multaque ad hoc adducit exempla Nautorem enim timidum vocat qui tempestatem metuens ante vim turbinis nauim sponte submergit. Nullum quoque animal seipsum occidit. Cum enim adeo animam habeamus depositaria esse ab eo accepimus ideo velle desinamus illi reddēdū est poenas quoque se necitū adducit. Apud enim iudeos qui seipsum necabant insepulti manebant cum etiam hostium corpora sepellebatur. Apud alios vero dexteræ abscindebantur. Capitulum quatuordecimum

Timens igitur impetum Iosephus & dei preceptorum ratus si ea non enunciaisset morte præuentus argumentis eos philosophiæ necessario tractare incipit. ¶ Et quid enim tam opere inquit o socij propriæ necis auidi sumus? Aut cur inter se amicissimas res corpus & animam in discessionē vocamus? Musatum me esse quispiam dicit Sed romani hoc sciūt optimum esse in bello mori sed lege belli hoc est a victoribus trucidari. Proinde siquidem romanorum ferrum deprecor vere meo gladio meaque manu sum dignus. Sin illi hosti suo parcendū putant quanto iustius posmetipsi nobis peperimus. Quippe solidum est ea circa nos admittere pro quibus ab illis diffensimus. ¶ Pulchrum enim est pro libertate mori & ipse fateor pugnando tamen & illorum manibus qui eam præripuerint. Nunc autem neque prælio nobis obstant neque nos interficiunt. ¶ Indē autē timidus habendus est qui mori non vult cum opus est & qui vult cum non oportet. ¶ Præterea quis nos mortuus prohibet ad romanos ascendere? Nempe mortis Ergo ea quæ ab hostibus dubie suscepta formidina est eam certā ipsi nobis irrogabimus. ¶ Verū seruitutem dicit aliquis valde quidē nunc liberi sumus at viri fortis est semet occidere. Immo vero ignauissimi quāquam opinor. Nam & gubernatorem timidissimum puto qui tempestatem metuens ante vim turbinis nauim sponte submergit. ¶ Quin etiam propria manu perire communi omnium animalium natura discrepat eoque modo in creatorem nostrum deū socius admittitur. Nullū est enim animal quod ex industria vel per se moriatur. Si quidem naturæ lex validissima ut velint viuere in oibus sita est. Idcirco & qui nobis adimētū id putas ne hostes ducimus & quos insidiatores putamus poena persequimur deū vero indigne ferre nō arbitramini cum domū eius homo despiciat. Ab illo ei accepimus ut essemus rursumque ut esse desineremus illi reddēdum est. Corpora quidem cunctis mortalia sunt ex caduca materia fabricata anima vero semper immortalis est deique particula in corporibus collocata. ¶ Si quis ergo depositū hominis surripuerit aut male tractauerit pessimum statim ac perfidiosus habetur. Si dei depositū ex proprio corpore quis elegerit eum se latuisse quem lesit exstimaabit. ¶ Et seruos quidem fugitiuos vicisci iustum creditur quamuis neque dominos fugerint. Ipsi vero deum fugientes & optimum dominum imple facere non videbimur. An ignoratis quod eorum qui naturæ lege vita exiunt acceptumque ab eo debitū solūtū cum id qui dedit recuperare voluerit perpetua laus domusque ac familia stabiles sunt. Pure autem

Mistres Iosepho post nichanoris verba hesitante spelunce ignē voluit summittere.

Oratio Iosephi ad deum.

Oro iudeos cum Iosepho latenti ipsū potius mori quam seruitutē pati exortatū ipm quod ut proditor occidere minatur. Aeg. i ista oratione multa adducit arguuntque exempla.

Oro Iosepho ad socios quod ostendit quod nemini seipsum occidere eg. hac oratione facit multa vitæ notanda ponens. Timidus quis dicendus. contra suorum occisorū aurea dicta. Nullum animal seipsum occidit. Adeo accepimus esse iō ut ei se desinamus illi reddēdū est. Depositaria habemus animam.

eg. li. 3.
ca. xvi.

eg. li. 3.
ca. 17

C

In eos qui semper omnes sunt

Libet quartus Iosephi Iudei

Pœne sese neca-
tium,
apud iudeos q̄se
ip̄os occidebāt
ilepti manebāt
cū ēt apud alios
dextere abscide-
bantur.
Salus optanda

& quę innocantes exaudiantur animę retinent locū i celo adeptę sanctissimū atq; in decursum voluē D
tibus seculis casta corpora iubentur incolere: quorum vero manus in seipsos insaniē int: eorū animas ege. 11. 3
ortus tenebrosior suscipiet: pater autē illarum deus auctores iniurię per nepotes vlciscitur. Hinc & deo cap. 17
inuicem est: & a sapientissimo legis nostrę cōditore cohercetur. ¶ Deniq; si qui se occiderint. apud nos
quidē vīq; ad occasū ilepultos eos abscidi decretum ē cū etiam hostes sepeliri fas esse ducamus. Apud
alios autē etiā dextere iubentur abscindi eiusmodi mortuorum quę in ip̄os armatę sunt quādo vt cor-
pus ab anima ita manū a corpore alienam esse existimarent. ¶ Pulchrū est igitur o socij iusta scire
neq; humanis cladibus addere vt creatorem omnīū impietate ledamus. Si salui esse volumus: salui su-
mus. Nec ei salus apud eos ignobilis est quibus tātis virtutē operibus demonstrauimus. Si mori placet
ab his occidi pulchrū est q̄ nos coeperit. Nō ego migrabo in hostiū locū vt ip̄e mei p̄ditor siā. Mul-
to ei stolidior sum q̄ qui ad vltro hostes profugiūt. Siquidē illi salutis causa id facit: ego vero iteritus
& quidem mei. Romanorū tamē insidias votis expeto nam si me hi post iunctas dexterās perimant
magno aio paratq; moriar: mendacijs perfidiā pro victorię solatio mecū afferens. Multa quidem in
hunc modū Iosephus vt cede propria locos dehortaretur dicebat.

¶ Iosephus autē socios ad separatione quā dūdū se mori deuouerant reuocare non potuit Sed
ip̄i concitati alius aliū cū gladijs accurrentes ignauā exprobrabāt. Ip̄e vero qm̄ mori decretū est: for-
ti mortē committere suadebat. Hic ei & Romanorū & domestico liberatus bello ad vespasianū p̄ ni-
chanorē est adductus: quem omnes videre cupientes quidā hostem interficiendū acclamētes: alij sa-
cta eius reputantes imitationē obstupescēbant. Omnis vero qui nomini eius irascebatur viso eo mi-
tiores reddebantur Tytus autem viso Iosepho ingenta animi mansuetudine mirabatur nihil huma-
narum rerum firmum putans: vespasianus vero quasi ad imperatorem missurus eum tiber custodire
Quē hoc cognito Iosephus seorsum cum filio & duobus amicis vocās se maiorū nūcium fore sibi
dixit futurūq; & filium p̄dixit imperatorem quod licet non tūc tamen paulatim credidit. Vespas-
ianus maxime cum de Iosepho captiuos interrogasset. Non tamen custodiā nec vincula remisit licet
vestimentis & muneribus eum donaret. Tytus quoq; ei magnum faciebat honorem.

Capitulum quintumdecimū.

Iosephus socios
nō potuit a de-
spatiōe reuocār
q̄ se ip̄os occi-
derent.

Li autem obstructis auribus desperatione qua iam se dudum mori deuouerant cōcitā-
tur: & alius aliū cū gladijs accurrētes ignauā exprobrabāt & quasi eū percussurus mox
quisq; adoriebatur. Ille autē cum aliū nominatim vocaret alium vultu ductis intueret
alterius dextera apprehēderet aliū precibus exoraret: varia mentis affectiōe vt tali
necessitate distractos ferrū oīm a cede sua phibeat: nō secus vt fere bestię circūduse
ad eū semper qui se contigerit ora conuertens. Illorum qui ducem in extrema quoq;
clade reuerendū putarent debilitantur dextere: gladijsq; manibus elabebantur. Multi sp̄ote cū ei ma-
nus afferrent: frameas dimittebant. ¶ Iosepho autem non defuit in ea desperatione consiliū: sed for-
tus dei prouidentia salutem in periculum emittit. Et quoniam mori decretum est inquit agite cedas
mutuas sortiamur & cui obtigerit manu sequentis occumbat atq; ita omnium fortuna peribulet neq;
sua dextera quisq; subiaceat. Iniustum est enim ceteris interemptis ex alijs quemq; si penituerit saluū
esse. Visum est vera dicere. Et quod persuasit agitur: fors cuiq; obtigit: paratam ei qui sequeretur necē
suam prebebat quasi etiam mox duce morituro. Cum Iosepho enim perire: vita dulcius estimabant.
Remansit autē ip̄e cum altero siue fortuna dici oporteat: siue dei prouidentia. Consultoq; prospici-
ens ne vel forte grauaretur: vel si nonissimus recessisset gentis cede pollueretur: illi quoq; fide inter-
posita vt viueret persuasit. Ille hoc modo & romanorū & domestico bello liberatus: ad vespasianū p̄
nichanorem ducebatur. Omnes autem romani visendi eius gratia occurrēbāt. & cum se circa ducem
premeret multitudo variū tumultus erant. his exultantibus q̄ captus esset: alijs minitantibus: nō nul-
lis autem propius eum videre certantibus. Et qui longius quidem aberant hostem interficiendum
esse clamabant. qui vero propius erant facta eius reputantes: mutationem obstupescēbant. Rectorū
autem nemo fuit qui non licet irasceretur: nomini eius viri aspectu mitior factus est. Tytum vero pre-
ter alios & fortis Iosephi animus in calamitatibus: & misericordia eius etatis capiebat. qualisq; pri-
dem fuisset in prelijs remissiscentem: & qualis nunc sit in hostium manibus positus intuentem. Iu-
bebat intelligere quanta esset fortunę potentia: q̄q; velut belli momentum: humanarum autem re-
rum nichil firmum atq; perpetuum. Quam multos etiam tunc ita: vt sentiebat ip̄e vt Iosephum
miserarentur affectit: plurimāq; salutis eius pars extitit apud patrem. Vespasianus tamen qua-
si missurus eum Cæsari: Vt cautissime custodiretur precepit. Quo audito Iosephus aliquid ei
soli se dicere velle ait. Summotisq; ab illo omnibus alijs prater filium Tytum ac duos amicos.
Tu quidem inquit Vespasiane tantum hoc putas: Iosephum te habere captiuum. ¶ Ego autem

Iosephus fortis
eius mortē cōmi-
tere suadebat.

Iose. ad vespasi-
anū p̄ nichano-
rē ducit quē oēs
videre cupiebāt
Oēs qui aī Iose-
phi nōi irascebā-
tur ip̄o viso miti-
ores redduntur
Vespasiani q̄ si
ad ip̄atorē mis-
surus eum iubet
custodiri.

eg. 11. 3.
cap. 18

eg. 11. 3.
cap. 18

A malorum ad te nuncius venio premissus a deo ut iudeorum regem videam: & quemadmodum ex Iosephus Vespasiano seorsum cum filio loquens eum: sunt maneat. Tu cesar vespasiane & imperator atque hic filius tuus nunc me autem colligatum arctius tibi asseruato. Nam dominus quidem non mei solum es tu cesar verum etiam terrarum marisque ac totius hominum generis. Me autem ad maiorem poenam custodiri oportet si ex tempore aut subito in domum ista confingo. ¶ His dictis vespasianus statim quidem fidem non his habere videbatur eaque Iosephum existimabat salutis gratia comminisci. Paulatim vero ad credendum impellabatur iam pridem illum excitatum ad imperium: deo sceptrum multis premonstrante portentis. Sed & in alijsve racem esse Iosephum deprehenderat. Altero namque amicum qui secretis intererat ammirari dicente quodammodo nisi hec deliramenta sint. neque Iotapatenis de excidio neque sibi de captivitate quod diuina esset ut a se iam depelleret Iosephus Iotapatenis ait se predixisse quod post die septimum & quadraginta eos maneret exitum: quod ipsum romanum visum essent in custodia retenturi. ¶ Hec in secreto quę sita vespasianus ubi vera esse cognovit a captivis etiam quę de se dixisset credibilia coeperat existimare sed neque custodiam Iosepho nec vincula remittebat vestimentis aut alijsque muneribus eum donare benignissimē humanissimeque fouere non desinebat magnam honori eius Tyro operam commodante.

¶ CABSAREA iudee ciuitas Vespasianum humanissime recepit.

¶ Vespasianus cum exercitu de ptholomaida puenit Cesarea iudee ciuitate maximam quę cum exercitu ciues cum fauore suscipiunt: multis tunc cum clamore precabantur: ut de Iosepho sumeret supplicium si illa repetitione velut ab inconsulta multitudinis oblata nihil rēdēdo dissoluit. Et legionem duas apud cesaream posuit: alias quoque duas misit in Scythopolim.

Capitulum xvi.

Quarto autem die mensis iulii Vespasianus in ptholomaida reuersus inde in loca maritima cesaream peruenit iudee ciuitatem maximam: & quę maiorem incolarum partem grecos haberet. Igitur & exercitum & rectorem indigere omni fauore ac benignitate suscipi passus quidē quo romanos diligerent plus aut illorum quod excisi fuerant odio. Vnde etiam multis simul ut de Iosepho supplicium sumeret: cum clamore precabantur. Vespasianus autem de ista quidē repetitione velut ab inconsulta multitudinis oblata nichil rēdēdo dissoluit. Legionem vero duas quidē hiematum apud cesaream posuit. quod oportuna videret citare. Decimam vero & quintam scythopoli misit ne totus exercitus molestia cesaream premeret.

B Erat autem illa quoque aprica per hiemem quantum estatis caloribus estuosa: ut in planicie sita atque maritima.

¶ IOPPAE secundo a Romanis obsidetur: & capitur.

¶ Quidam ex iudeis profugi ioppen sibi receptaculum renouant: & piraticis nauibus fabricatis plurimos per mare latrocinis vexabant: ad quā Vespasianus misit exercitum quod cognoscentes ciuitatis habitatores territi naues fuga petierunt. Ioppę hic ponit descriptio maximam ioppenorum fuit in mari strages quę a Romanorum & ventorum violentia pellitur a citate. Quattuor est milia & ducēta cadauera a mari piecta. Ioppę itaque breui tempore a romanis excisa est. Ibi quoque vespasianus munitionem dimisit Hierosolimitę autem audito Iotapate excidio tristabant maxime de Iosepho quem famam mortuum nunc clauerat sed cognito quod adhuc viveret ira in eum concitantur: & eius odio magis contra romanos exacerbantur.

Capitulum septimumdecimum.

Quarto autem agitur: collecti non exigua multitudo quę vel ab hostibus seditione defecerat vel ex ciuitatibus euersis effugerat. Ioppa receptaculo sibi renouant quam antea vastauerat cecius & quia terra quā vastabant arcebantur migrandum in mare sēserunt: At piraticis nauibus fabricatis in syria & phoenicę itemque in ægyptu cūmeantes plurimos latrocinis predabantur: omnibusque nauigis inuasi faciebant illarum partium pelagus. Sed vespasianus cognito quid constitissent equites in ioppę necnon & pedites misit. Hi quoque nocte in ciuitate quę in custodia erat ingressi sunt. Eius autem habitatores postquam irruptionem presenserant ne tamen romanos arcerent motu deterriti naues fuga petierunt & in his ultra contiguum sagittarum pernoctauerunt. Cum vero Ioppę natura esset inportuosa neque in asperum ceteraque arduum litus desinit ac summis utriusque cornibus leuiter incursumque vaste rupes superiunt. & ingētibz pcellis pelagus turbat nisi etiam nunc adromedę catenarum signis extētibz fabulę veteris fides ostenditur. Aduersus autem aquilo feriens littora sumos in oblectas cautes fluctus affligit eoque modo sollicitudinē in tutiorē efficit stationē. In eo salo fluctuantibus ioppensis prima luce violentus quę illac nauigantes melliboriorum vocauit flatus incūbit. Et alias quidē naues inter se alias vero collisit in scopulos. Multę autem cum magna in aduerso equo miterentur ad pelagus. nam & litus saxis infestum & hostes in eo constitutos timebant sublati in sublime gurgite mergebantur: neque fugę viam locus erat neque manētibz spes salutis: cum & mari ventorum & ciuitate romanorum violentia pellerentur. Itaque multi viulatus collisis nauibus audiebantur: & multi crepitus fractis. Ioppenorum autem pars fluctibus obruti: pars naufragis impleti moriebantur. Nonnulli autem ferro se interficientes velut facius esset mori preuenire.

G. II.

Vespasianus cum exercitu puenit de ptholomaida cesaream iudee ciuitatem maximam quę ciues & exercitum fauore suscipiunt multum tunc cum clamore precabantur de Iosepho sumeret supplicium ta cebat & legionem duas apud cesaream posuit alias quoque duas misit in scythopolim.

Quidam ex iudeis profugi ioppę sibi receptaculum renouant & piraticis nauibus fabricatis plurimos per mare vexabant ioppę situs & descriptio. Andromada:

Melliboriorum. Maxi. ioppę fuit in mari clades quę & romanorum & ventorum violentia ciuitate pellitur.

Liber tertius Iosephi in dei

Quatuor milia
duceta cadaue-
ra prosectorum

Hierosolimitę
audito iotapatę
excidio tristabā
tur maxime de
morte iosephi
quę fama mor-
tuum nūciabat.

Hierosolimitę
cognito qđ iose-
phus viveret in
eū concitantur

Odio iosephi
mag is cōtra ro-
manos icitabāt

bant plurimi autem euēcti finitibus scopulis carpebantur: vt & pelagus sanguine redundarent & om-
nis ora maritima cadaueribus oppleretur: cum etiam ad litus appulso in eo stantes romani milites
trucidarent. Prosectorum autem corpora quattuor milia ducenta fuerunt. Ita captam vello prelio clui-
tatem romani funditus erast. Ioppa quidē hoc modo breui tempore bis a romanis excisa est. ¶ Vef-
pasianus autem ne rursus eo pyrate confluerent castris in arce munitis ibi cum peditibus paucis equi-
tarum reliquit: vt hi quidem locis suis manentes eadem castra defenderent. equites vero oēm circa
territorium peragantes affines Ioppę vicos & municipia simul eximerent. Illi quidē preceptis obe-
dientes: in dies singulos incurfando excindebant totas regiones atq; vastabant. ¶ Vbi vero apđ hie-
rosolimam casus Iotapatę nunciatus est primo quidem plurimi & pro magnitudine calamitatis & qđ
nemo qui se vidisse diceret quę iactabantur aduenerat non credebant. Nec enim vel nuncius aliquis
superfuerat: sed ipsa per se fama excidium p̄dicabat. Natura velox tristitum nuncia inde paulatim per
finitimos veritas ambulabat: & apud omnes ambiguitate certior habebatur. Cum etiam rebus gestis
plura quę facta non erant effugebantur & in excidio ciuitatis peremptus esse dicebatur Iosephus:
quę res maximo luctu repleuit hierosolimam: & per singulas domos itemq; cognitiones amissorum
quisq; lugebatur a suis: luctus vero ducis publicus erat. Et hi quidem hospites alij propinqua
amicos alij nonnulli etiam fratres flebant: Iosephum autem vniuersi: a deo vt per dies triginta nun-
qđ lamenta in ciuitate cessarent: magna mercede conducebant tubicines veniarum. ¶ Tempo-
re autem veritate reuelata vbi de Iotapata quidem vires habebat fictum vero qđ de Iosephi morte
vulgabatur: eumq; vivere & cum romanis esse compertum est. Ac supra captiui fortunam a duci-
bus honoratitanta in eum viuum iracūdiam: quā tā prius cum mortuū crederent beniuolentiā con-
ceperunt. Et ab alijs quidem ignauie: apud alios proditiōis arguebatur. Totaq; in eum ciuitas pla-
na erat indignatione atq; cōuicijs. Vitro autem his vulneribus excitabantur: magisq; accēdebant re-
bus aduersis: & offensio quę prudentibus ne similia perferant cautionis & custodię causam p̄bet si-
los ad alias calamitates tanqđ stimulus incitabat: malorūq; semper incipiebat ex fine principium. De-
niq; maiore in romanos impetu ferebantur: velut in Iosephum pariter vindicaturi. Hierosolimorum
quidem habitatores eiusmodi turbis agitabantur.

¶ TYBERIAS se reddit Romanis.

¶ Vespasianus Agrippę regi roganti: vt regnū visitaret annuens venit in Cesareā philippi. Qui
cognito qđ Tyberias: & taricheas quę ambę agrippę regno pertinebāt vellent rebellare. Tytū Cesa-
reā mittit: vt inde militem: transduceret Scytopolim: Tyberiadē vicinam quo cum ibi venisset filium
p̄stolabatur: & deinde castrametatus in Enabris Valerij mittit: Tyberiadē. vt ad pacem eam inuita-
ret. Sed seditiosi quidē cuius Iesus princeps erat contra valerij occurrunt qui cū socijs relictis equis
pedes refugit quos Iesus reduxit in oppidū. Quod seniores veriti ad Vespasianū genua suppliciter ac-
cedentes veniam precantur: & obtinent. Iesu cum socijs fugiente Taricheas. Vespasianus vero misso
Traiano an ppli multitudo pace: quæreretur iciscituro eorū benignissime & eū honore ab eis recepto
ex meridiano latere muri partem dirui. & ingressū sic iussit dilatarī: & eam in gratiā regis edixit eiusq;
causa muris pepercit.

Capitulum octauumdecimum.

Vespasianus &
grippę regi ro-
gati annues venit
i cesareā philippi.

Vespasianus co-
gnito qđ tyberi-
as & taricheas
quę abe regnō
agrippę p̄tiebāt
vellēt rebellare
tytū cesareā mit-
tit vt inde milites
trāsduceret scy-
topolim.

Vespasianus at vifēdi studio regnū Agrippę nāq; ipse rex inuitabat rectore cū exer-
citu siml' domesticis diuitijs patas accipere ac p̄ eos egras ptes regni compescere.
motis ex cesareā maritima castris i eā quę philippi appellat cesareā demigrauit.
Ibiq; p̄ dies viginti milite recreato: ipse quoq; gestarē resq; grās deo referēs. i epulis
erat. ¶ Postqđ vero tyberiadē qđā nouas res cupere ac rebellare taricheas audinit
ad regnū at agrippę vtrāq; p̄tinebāt: decreto apđ eos vndiq; iudeos excidere oppor-
tunū eē credidit aduersus eos exercitū ducere sicut agrippę hospitio vicē repēderet
p̄stati eius citatibus creditis. Igitur filiū suū tytū i cesareā vt in milite scytopoli trāsduceret mittit hęc at ci-
uitas decē ciuitatū maxia: & tyberiadē vicina ē. Quo cū ipse venisset ibi filiū p̄stolabat. Dein cū tribus
vltra legiōibus p̄gressus ad tricesimū a tyberiadē stadīū in quadā mansione cōspicua rebellatibus cui
nomē est Enabris alias Sēnabris castra ponit. Atq; hinc decatharcū valerij cū equitibus quadragi-
ta dirigit: qui patesco sermone oppidanos alloqueretur & ad fidē inuitaret. Audierat ei qđ pacē popu-
lus desideraret a nōnullis autē ad bellū eū cogētibz seditionē pateretur itaq; valerinus vbi muris ap-
propinquauit & ipse de equo dissiuit & suos comites idē facere iussit: ne lacescēdi p̄lij cā venisse potius
videre. Sed priusqđ verbū faceret armati excurit i eū seditiosi qui erāt validiores rectore quodā noīe
Iesu Tobij alias Saphari filio latrocinialis agminis p̄cipe. Valerinus at neq; p̄ter mādāta ducis p̄e-
lio cōgredi tutum ratus etiam si fide victoria certus esset: pugnamq; periculōsam fore si cum multis
pauci & cum instructis imparati confligerent inopinata p̄terea iudeorum obstupescit audacijs

eg. l. 3.
cap. 21

eg. li. 3
cap. 21

B

eg. li. 3.
cap. 22

eg. li. 3.
cap. 22

A & ipse pedes refugit: & quinque alij similiter relictis equis. Quos Iesus etiam socij veluti pugna non in
 fidijs captos levi in oppidum adduxerunt. Id autem factum veriti seniores & qui prestare populo vi-
 debantur in romanorum castra profugerunt. Adhibitoq; sibi rege ad Vespasiani genua suppliciter ac-
 cedunt. ne se despiceret obsecrantes neueique paucorum esset / totius ciuitatis existimaret insani-
 seu populo parceret: qui romanis semper amica sentiet / magisque vultum tres defectionis auctores qui
 bus ipsi olim ad foedus venire properantes nunc vsq; ne id facerent asseruati fuissent his eorum p-
 bus qd toti ciuitati preter equorum rapinam infans erat indulgit. Nam & agrippa videbat eius op-
 pidi causa trepidare. ¶ Fide aut per eos populo data Iesus etiam socij tuti sibi non esse rati apud ty-
 beriadā consistere ad taricheas cōfugiūt. ¶ Posteroq; die Vespasianus i arcem pmissit cum equitibus
 traianum qui multitudinem (asi obsecperant) pacē experiret. cognito autem populum eadm sentire
 simpliciter ad ciuitatē ducebat exercitū. Illi autem portis eius patefactis cum laudationibus obuiam
 prodeunt: salutis datorem ac bene meritum aclamantes: cum vero militem angustū aditus remorare-
 tur murorum partem dirui Vespasianus ex meridiano latere iussit: eoq; pacto dilatauit ingressum. Vt
 p-eda tamen & iniurijs abstinere in gratiam regis edixit. etiam causa mris pepercit: spondētibz
 habitatoribus eius post hęc cum reliquis fore concordēs alijsq; modis malis affectatam ciuitatem ex
 dissensione recreauit.

Iesusq; socijs ad
 taricheas fugiūt

¶ TARICHEAS CIVITAS Galilee obfides a Romanis & capitur a Tyto.

¶ Vespasianus Taricheas psciscens & ipsam ciuitatem munitam esse cognoscens castra posuit
 hanc enim vndiq; muro validissimo Iosephus cinxerat: cuiusq; Scaphas plurimas in lacu Genesar ha-
 bebant. vt in eas (si terrestri vincerentur p-lio) refugerēt. Iesus autem etiam socij contra romanū im-
 petum facientes partemuri dissipata ad suos refugiant: coactiq; naues ascendunt. Vespasianus vero
 (cognita eorū multitudine filij cum exercitu mittit: qui patriopus esse maioribus auxilijs mandauit.
 B Tytus autem (priusq; subsidia venirent milites ad bellum inciat. Iudeos incompósitos esse & bellorū
 imperitos: vulgusq; potius qd exercitū dicit appellandos: neq; in multitudine virorum esse manifestat
 victoriā. vnde alacres eius hortatu facti milites missa auxilia egre ferebant. Tytū itaq; primum in ho-
 stes pergentem alij secuti sunt: multiq; tunc fuerunt interempti: alijs in oppidū fugientibus. Tūc quo-
 q; inter Taricheas maxia orta est dissensio: indigenis enim bellū nō placebat: aduenēvero qui plures
 erant bellū incitauerant. Titum autem ciuitatem ingressum nullus prohibere ausus est. Iesu cū socijs
 ad agros fugiente: plurimaq; per ciuitatem facta est hominum cedes aduenarū & indigenarū sed l-
 teremptis nocentibus. Tytus miseratus indigenas ab interuentione quietit. Vespasianus autem andi-
 ta victoria filij lætus statim circumdari ciuitatem cū octidibus iussit: & naues aduersus eos qui a lacū
 fugerant fecit fabricari.

Capitulum nonumdecimum.

eg. liij
 c. 23.

¶ Et inde ab ea digressus inter ipsam & taricheas castra posuit muroq; firmauit belli sibi mo-
 ras illic forte prospiciens: qd oīs turbarum cupiēs multitudine in taricheas cōfueret munitio.
 ne frocta ciuitatis: & lacu qui genesar ab indigenis appellatur. Et enim ciuitatem ita vt ty-
 berias sub mōte positam qua lacum non abluebatur vndiq; muro validissimo: sed minore ta-
 men qd tybertadē iosephus cinxerat. Nā illā quidem in principio defectionis pecuniarū itemq; virū
 copia cōmunerat Taricheis vero largitatis eius reliquie pferunt. ¶ Scaphas autē plurimas in la-
 cu paratas habebāt: vt in eas videlicet si terrestri p-lio vincerent / refugerēt: simulq; ad nauale bel-
 lū si opus esset instructas. Romanis aut castra muniētibz Iesus etiam socij neq; multitudine hostiū
 neq; disciplina militiē pteriti cursu i eos intrūt primocq; ipetu disiectis muri fabricatoribus ac pte aliq;
 edificij dissipata vbi armatos cōgregati viderēt anteq; mali aliquid paterent ad suos refugiant. Eosq;
 insecuti romani: ad nauigia cōpulerunt. Et illi quidē tā puecti vnde romanos contingere missilibz
 possent anchoras iaciūt: & sicut acies assolent densatis inter se nanibus aduersus hostes i terra cōsti-
 tutos nautali p-lio decertabāt. ¶ Audito aut Vespasianus magnanimitatē eorū multitudine in p-
 xia ciuitatis planitiē cōgregatā: sibi iussu cū secutis equitibus lectis eo mittit. Qui cū infinitum hostium
 numerū reperisset: patri quidē maioribus auxilijs opus esse mādauit. Ipse vero equitū plerosq; etiam
 priusq; subsidia venirent alacres esse videns cum nonnulli eorū iudeos multitudine formidarent vñ
 exaudiri posset cōstitit. Et o Romani ait pulchrū est: nāq; in principio sermonis ammonere vos ge-
 neris nostri qui cū quibus pugnaturi sumus sciatis. Nras ei manus nemo vnq; toto orbe hostis vilis
 euasit. Iudei vero etiā vt pro his aliquis dicamus ad hoc vsq; tps victi nō defatigantur. Itaq; oportet
 illis in aduersis rebus cōstanter dimittētibz etiā nos i secundis pseuerantius laborare. Aptā quidē frō
 te vobis plurimū alacritatis inesse cōspiciēs gaudeo: vereor autē: ne cui vñ tāta timorē multitudo ho-
 stiū latēter icutiat. Iterū igit quisquis cogitet qualis vel cū quibus decertabit qd; iudei licet satis sint
 audaces mortēq; cōtēnant. incōpositi tñ bellorūq; iperiti sunt: & vulgus potius recte qd exercitus ap-
 landi.

G. liij.

Vespasianus ta-
 richeas psciscens
 it scē castra posuit
 it scē ciuitatē bñ
 esse munitam.
 scaphę plurimę
 in lacu.
 Iesus etiam socij
 cōtra rōanos l-
 petū facientes p-
 temuri dissipata
 ta ad suos refu-
 giūt coactiq; na-
 ues ascendunt.

Oratio Tyti ad
 milites.
 Iudei incōpositi
 bellorūq; piti
 vulgus potiusq;
 exercitus appel-

Liber tertius Iosephi In dei

pellādi de nāvero peritā atq; ordinatiōe referre quid opus est/Nāpe idcirco soli armis exercemur. D
paciē etiā tēpore: vt ne bello nos cū hostibus numero cōseramus. Nā qd erat ppetuū militiē commo-
dum si pares cum rudibus congregiamur. Quin etiam reputare q; armati cum inermibus & equites
cum peditibus: & ducis cōsilio tuti cum vagis neq; rectorem habentibus decertabitis: q; vos hec p
virtutes multo plures efficiant multum autem vicia de hostium numero detrahant nec iola hominū
Multitudo hoī: multitudō (quamvis pugnacissimi fuerint) in bello obtinet. sed etiam si vel in paucis sit fortitudo. Hi
in bello victoriā enim & ordinat faciles sunt & sibi met subuenire. Numerose autem copiē plus incommodi ex semet
nō obtinet. ipsis q; ex hostibus capiunt. Itaq; iudeos audacia & ferocitas & desperatio mentis & scuitia ducunt
quæ rebus secundis aliquantū valēt minimis vero offensionibus extinguuntur. Vos autem virtus regit
& morigerā voluntas: itemq; fortitudo quæ & in prospera fortunā viget nec ad finem vsq; in aduersā
decipitur. Ad hoc maiores vobis sunt q; iudeis causę certaminis. Nam si illi pro libertate ac p̄cia bel-
li pericula sustinent: quid est nobis incita fama p̄stantius? & ne post orbis terrę imperium videā-
mur hostium aduersariorum loco iudeos habere. Propterea considerate: q; paciendi alicuius intole-
rabilis mali moetus est. Multos enim eos in proximo adiutores habemus. Rapere aut victoriā possu-
mus. & quos a patre mitti speramus auxilio conuenit antecapere vt & maior sit & sociū non habeat
virtutis effectus. Et quidem puto nunc de me a patre meo vobiscum pariter iudicium fieri. Siquidē
ille rebus ante gloriose gestis dignus fuit ego vero eius sum filius vos autem milites mei. Nam & illi
vincere consuetum est. & ego reuerti ad eum non perit etiar victus. Quo pacto autem vos nō pudue-
rit duce vestro periculis occurrente superare? Appetam enim pericula mihi credite: primūq; i hostes
irumpam. Nemo autem vestrum a me discesserit persuasum habēs impetum nostrum sustinēti ope
diuina & manifeste p̄sumite q; multo plus permixti hostibus efficiemus q; si extrinsecus pugna-
mus. ¶ Postq; titus hec prosecutus est diuina quedam alacritas militibus incidit: & quia traianū ad-
uenire cum trecentis equitibus ante p̄lium contigit: egre ferebantur: tamq; minueretur societas vi-
ctoria. Misit autem vespasianus sylone & antonium cum duobus milibus sagittariorum. vt occupa-
to monte (qui ex aduerso erat oppido) murorum propugnatores repellerent. Et ab illis quidē ita vt
preceptum fuerat circumuēdi sunt ex ea parte subuenire tentantes. ¶ Tytus aut primus perrexit
citato equo in hostes: & post eum ceteri cum clamore per tantum spaciū fusi quantum aduersa a-
cies occupauerat: vnde etiā multo plures q; erant apparuerunt. Iudei vero licet incursum eorum & disci-
plina conterriti: paulisper quidem primo sustinere congressus. Percussi autē contis eorumq; impetu
deturbati concubabantur: atq; ita multis passim peremptis disperguntur & in ciuitatem (vt quicq;
velocitatis habebat) effugiūt. ¶ Titus autem aliquos a tergo instans alios per transitum occidebat:
nōnullos cursu ante capiēs ictu ora transuerberabat: multos autē alium super alium lapsos inuoluēs
configebat: omnesq; ad moenia confugientes p̄ueniens detorquebat ad campum: donec vi multi-
tudinis elapsi in opidum confugerunt. ¶ Exceptis autem illos acerba dissensio. Nam quia indigenis
& fortunarum suarum & ciuitatis gratia & ab initio bellum gestum maxime: q; male pugnatum fue-
rat: nō placebat: sed populus aduenarum qui plurimus esset, vim adhibebat & inter se discordantiss
clamor erat veluti arma iam caperēt. Quibus auditis (nec enim procul a muris aberat) titus exclamat
Hoc tempus est quid moramur compulsiōnes? Deo nobis dedente iudeos suscipite victoriā nō au-
ditis clamores. Qui manus nostras euasere discordant? Habemus ciuitatem si modo properemus.
Verumtamen cum velocitate animis opus est. nichil enim magnum effici sine periculo consuevit. Nō
solum autem hostium concordiam (quos cito necessitas in gratiam reuocabit) sed etiam nostrorum
auxilia p̄uenire debemus vt p̄ter victoriā qua tantas copias pauci superamus etiam ciuitate so-
li pociamur. Simul his dictis incendit equum. atq; ad lacum decurrit. & per eum propere in ciuitate
ingreditur. Quem ceteri consecuti sunt. Pavor autem eius audacię murorum defensores inuasit. Et
pugnare quidem vel prohibere venientem nemo sustinuit. Relictis vero excubijs: ihesus quidem cū
socijs suis in agros effugit. Alij vero decurrentes ad lacum: in manus hostium contravenientium inci-
debant. Mactabantur autem alij cum scaphas ascenderent: itemq; alij cum iam prouectas natando
assequi conarentur. Plurimaq; per ciuitatem agebatur hominum cedes. Aduenarum quidem resistē-
tium qui non effugissent: indigenarum vero sine pugna quoniam spes eorum foederis & conscientia
(q; belli consilium non habuerant p̄lio) deterrebat: donec titus nocentibus interemptis miseratus
indigenas ab internicione requeleuit. At qui in lacum confugerant vbi captam ciuitatem viderunt q;
longissime ab hostibus recesserunt. ¶ Tytus vero missis equitibus res gestas patri nunciauit. Quibus
ille compertis q; necesse fuit & filij virtute admodum letus & facinoris claritudine maxima enim bel-
li pars videbatur exempta cum quidem statim circundari ciuitatem custodibus iussit ne quis ex ea-
dem subterfugeret neq; a cedibus temperaret. ¶ Postero autem die cum descendisset ad lacum: tra-

*Multitudo hoī:
in bello victoriā
nō obtinet.*

*Alacres Tytini
lites eius horta-
tu & auxilia mis-
sa egre ferebant
tytus primus cō-
tra hostes alijs
sequentibus.*

Tyti strenuitas.

*Dissensio inter tari-
cheatas q; indi-
genis bellū non
placebat adue-
nē vero q; p̄les
erant bellū icita-
uerant.*

*1. In magnum p̄-
periculum
Tyto ciuitatē in-
grediēte phibe-
re ausus est & te-
sus cum socijs se-
fugit in agros.*

*Vespasianus le-
tus de filij victo-
ria.*

eg. II. 3.
ca. 2. 4.

eg. I. 3.
cap. 2. 5.

eg. II. 3.
ca. 2. 5.

Ates aduersus illos qui eo refugerant fabricare fuisse: quæ tam materialium copia quam artificum multitudi-
ne mature contextæ sunt.

Naues aduersus
eos qui ad lacum fu-
gerant fecit fa-
bricare.

Genefa lacus a continente terra sic appellatus. xl. stadiis latitudinis & centum longitudinis: se-
cundum vero Aege. centum quadraginta extenditur: cuius aqua dulcis est & potabilis. Variæ in eo
sunt piscium genera ab alterius loci piscibus tam specie quam sapore discreta & ut Aege. dicit prestantiora
medius secatur: fluuio Iordane cuius ortus phiala est & non parius quod a philippote tetrarcha de-
prehensum est qui missis in phialem paleis inuenit eas apud panium redditas. Ad generalia lacus eius
dem nominis terræ protenditur: natura simul & pulchritudine ammirabilis vberima arboribus aereque
temperatissima. Hos ergo qui in lacum fugerant nauali bello Vespasianus persequitur. quorum & si ali-
qualiter resistebant varius tamen fuit interitus mixtumque sanguine a cadaveribus plenum totum
lacum cerneret: nullus enim saluus euasit: posteaque maxima pestis ex cadaveribus regionem oppressit
Sex milia quingenti in isto nauali bello perierunt. Vespasianus autem pro tribunali apud Taricheas
residens & quid de superstitibus agendum sit deliberans: aduenas salute indigenos indicat. sed de eo-
rum mortis qualitate cogitabat. quos solo Tyberiadis itinere exire permittens: eos Romani secuti sunt
in ciuitatem reducentes illosque inclusos in amphitheatro vespasianus seniores cum ibecillibus occidit in
bet iuuenum vero validissimos ad neronem misit sex milia ceteram vero multitudinem veditit alio
que donauerat agrippæ.

Capitulum vicesimum.

Acus autem Genesar quidam altera continet appellatur: quadraginta vero stadiis i latitudi-
ne paræ ceteris in longitudine aqua dulcis est atque potabilis. Palustri enim crassitudine
tenuiores habet latices. & vndique in littora & arenas desinens purus est at præter
temperatus ad hauriendum: & fluuio qui de sine fonte lenior. Semper enim frigidior quam ta-
cus diffusio patitur manet: est uisusque noctibus eius aquæ sub diuo. p. flat: nequaquam esti-
bus cedunt. Id ei facere indigenis moris est. Variæ sunt in eo piscium genera ab alterius loci pi-
scibus tam specie quam sapore discreta.

Genesar a con-
tinente terra ap-
pellat. xl. stadiis
latitudinis & ce-
tum longitudinis
secundum Aege. cen-
tum quadraginta
extenditur.

eg. l. 4.
cap. 16

eg. l. 3.
ca. 17

eg. l. 3.
ca. 17

eg. l. 3.
ca. 18.

Bsci bus tam specie quam sapore discreta. **M**ediusque secatur fluuio Iordane cuius fons esse videtur panium nomine aut
tu hunc terra conditus ex eo lacu qui vocatur phiala. Hæc autem est qua in trachonitida ascenditur ad cetera
vicesimum stadium cesareæ non longius in dextro itineris latere. Et proprie ex rotunditate phiala dicitur
lacus rotæ speciem præferens. Semper autem inter eius labra cohibetur vnda nunquam deficiens vel exu-
berans. **C**umque interim hoc esset Iordanis principium nesciretur: a tetrarcha quondam trachoniti-
dis philippo deprehensum est. Is namque missis in phialem paleis inuenit eos apud panium redditas
vnde ante nati fluuius credebatur. **N**aturalis quidem pulchritudo panii regis opibus & agrippæ diuitijs
magnificentius accurata est. **M**anifestum autem flumen Iordanis ex hoc atro inspicies Senechonitidis quæ
lacu paludes secatur & margines. Ceterum autem viginti aliis peritis stadiis post oppidum Iuliana Genesara i
cui medium transiit. deinde milia solitudine in affatidæ lacu existit ad generalia vero lacum eiusdem nomine
ra prædit: natura simul & pulchritudine ammirabilis nulli ipsa pro libertate sui negat arbutum: totamque
platis consuevere cultores. Celi vero temperies etiam diuersis aptissima est. Noces ei quæ arborum maxime
gombus gaudet infinite florescunt. Ibi et palmæ quæ nutrit calor estiuus has sicut i ficus & oleæ quibus aura
mollior destituta est ut nature magnificentiam hanc esse quis dixerit vim adhibentia ut i vni conueniat
inter se repugnantia. annis temporum contentione bona velut singula peculiari studio terræ faueret
Non enim solum nutrit præter opinionem poma varia. sed etiam seruat egregia quidem & quondam
modo regnantia. Vuas & carices sine intermissione decem mensibus suggerit. ceteros vero fructus anni
spacio senescentes. Nam præter aeris lenitatem & fonte quoque irrigatur vberissimo qui capharnaüm ab
indige appellatur. Cum nonnulli venam esse nili fluminis opinantur: quod similes coracino sicut lacus
generat pisces.

Genesar a con-
tinente terra ap-
pellat. xl. stadiis
latitudinis & ce-
tum longitudinis
secundum Aege. cen-
tum quadraginta
extenditur. Iordane
cuius fons esse videtur
panium nomine aut
tu hunc terra conditus
ex eo lacu qui vocatur
phiale. Hæc autem est
qua in trachonitida
ascenditur ad cetera
vicesimum stadium
cesareæ non longius
in dextro itineris
latere. Et proprie ex
rotunditate phiala
dicitur lacus rotæ
speciem præferens.

Experientia philippi
tetrarchæ de Iordanis
principio & ortu
Genesar lacusa
Genesara tetra:
quæ vberia est
arboribus & ae-
ris temperie
Noces. Palme
Ficus. Oleæ.
Poma varia
Vuæ
Carices.

Capharnaüm fons
Coracinus
Vespasianus bel-
lo nauali contra
illos qui i lacu
fugerant persequi.
Resistentia inde
eorum.

C Longitudo autem regionis equa ac littora cognominis lacu triginta stadiis
extenditur: & latitudo viginti. Horum quidem natura frutuosissimi est. **V**espasianus autem præse-
ditis ratibus. Impositaque manu militum quanta in eos qui in lacu effugerant satis esset vna prouehitur
illi autem neque compulsi ad terram euadendi facultatem habeant infectis omnibus: neque nauali bel-
lo patria condicione pugnandi. Nam & scaphæ parue atque piraticæ aduersus rates infirmæ erant & cum
pauci singulis veherentur. cunctis instantibus romanis a propinquare metuebant. Verum amen circū
rates nauigando nonnunquam etiam præcipit accedendo lapidibus romanos eminus appetebant. Aut co-
minus etiam irritando feriebant. Alii autem ipsi vnoque modo nocebantur. Nec enim saxis quicquam præter
crebros sonitus agebant quoniam contra septos armis iacebantur contigitque sagittis eorum afficiebantur
& si accedere propius ausi fuisset prius faceret aliquid paciebatur cumque ipsis nauigijs mergebatur. Mil-
tos autem vulnera inferre tætantium qui plus corrigi posset alios dissuadendo i scaphas romani gladiis transigebant
nonnullos concurrentibus inter se ratibus i medio dephesitis cum denticulis capiebant. Summe orum autem qui
capita sustulissent aut sagittis preueniebantur: aut ratibus occultabantur. Et si desperatione compulsi in

G. lxxj.

Liber quatuor Iosephi Iudei

Variis Iudeorum
interitus
Lacus sanguine
mixtus plenus
q; cadaveribus
Sex milia quin
genti in isto na
uali bello perier.

Vespasiani deli
beratio de mor
te aduenarum.
Vespasianus il
los solo itinere
tyberiadis exi
re permisit quos
beñtes rōanī se
cuti sūt reducē
tes i citatē quos
vespasianus oēs
i amphiteatro cō
stituit & senio
res cū imbecilli
bus iubet occi
di iuuenū āt va
lidissimo sex mi
lia misit ad ne
ronē ceterā vero
militudinē vēdi
dit & alios dōa
uerat agrippē.

mihi amare tentassent eis manus vel capita truncabantur Plurimus q; passim ac varius erat interitus eorū donec in fugam versi ceteri terre appulsi sunt: circumclusis nauiculis suis. Effusi autem mul ti quidem in ipso lacu telis confangebatur: multos vero in terra egressos peremerunt romani. Mixtum autem sanguine plenumq; de cadaveribus cerneret totum lacum. nullus enim saluus euasit. ¶ Acer bus autem in secutis diebus odor illam regionem oppressit & facies. nam littora quidem naufragijs simul plena erant & corporibus tumidis. Calescentes autem & tabefacti mortui celi tractum corrum pebant: vt non Iudeis solus casus ille miserabilis videretur verumetiam fetoribus ipsis esset iussus iste quidem illius prelii naualis exitus fuit. ¶ Perierunt cum his qui pridem in citate ceciderant: sex mi lia & quingenti. ¶ At vespasianus pugna peracta pro tribunali apud taricheas residens aduenā po pulum abidigenis decernebat qui auctor belli extitisse videbatur & an hi quoq; seruandi essent cum rectoribus deliberabat. Tunc autem affirmantibus eorum liberationem detrimento futuram nec e dimissos posse quiescere homines qui & patrijs carerent. vimq; adhibere ac bellum his etiam in ferre possent ad quos confugissent: vespasianus salute quidē indignos eos esse: cōtraq; seruatores su os nouerat euasuros. Sed de mortis eorum qualitate cogitabat: nam si hi occiderentur non perpe ssus ros suspicabatur indigenas tot apud se supplices obtruncari. fideq; interposita deditis vim pigebat af ferre. Verum ab amicis superabatur: nihil in Iudeos posse committi dicentibus quodq; vtile esset hone sto deberet preponere: cum vtrumq; obtinere non possit. Indubitata sibi concessa licentia: solo eos iti nere qd tyberiadā duceret exire permisit. Cumq; illi facile his que cupierant credidissent & qua iussu fuerat comitati neq; pecunijs suis quicq; metuentes abirent totam quidem ad tyberiadā vsq; viam rōmani ne quis euitaret occupauerunt eosq; in ciuitate conclusos mox insecutus vespasianus omnes in amphiteatri stadio constituit: & seniores quidem cum imbecilibus qui mille ducenti erant iussit occidi. Iuuenum autem validissimos sex milia lectos ad hystmon alias hystonimū Neroni transmisit Ceteram vero multitudinem triginta milia & quadringētos vendidit preter alios quos Agrippē do nauerat. Nam his qui ex eius regno essent facere quod vellet ipse permisit. Verum & istos rex vendi dit. Reliquum tamen vulgus qui erant ex Trachonite & Gaulanite & Ioppem pluresq; ex Gadarite seditioniosi atq; fugitiui & quibus pro pace bella conciliarent capti sūt sexto idus septēbris die.

¶ Explicit liber Tertius.

¶ Incipit liber Quartus.

¶ GAMALA CIVITAS regionis Gaulanitis a Vespasiano obsidetur. xxi. Septembris & xxliij. Octobris excisa.

¶ Iotapatenis victis reliqui Iudei sese romanis dederūt: preter Gamala & Giscala & qui montē Taberium occupauerant. Gamala enim a cameli similitudine nomen habet Agrippē nō subiecta lo corum difficultate frocta huius situm & descriptionem habēs que licet ex natura sexpugnabilis esset eā tamen Iosephus muris cinxerat. hec ei septē mensibus obfessa Agrippē resisterat. Ad quā vespasi anus veniens excubias vbi potuit collocauit eaq; obsedit. Agrippaq; tūc lapide pculso romāi machi nas cōtra ciuitatem admouerunt. Chares quoq; & Iosephus oppidanorū potentissimi armatū exer citū ordinauerūt ipsum ad bellum incitantes qui cōtra romanorū impetū multum repugnauerūt: mul tosq; romanorū difficultate locorum & angustia oppressos interfecerunt eosq; fugere coegerūt. Ro manorum q; ibidem fuit plurima cedes alijs fugientibus: vnde Vaspasianus cum paucis relictus in gamala neq; tutum fugere neq; honestū Iudi cans vim hostiū in montis vertice sustinuit: cuius animi obstinationem Gamalenses diuinā indicantes impetū remiserunt. Ebutus tum romanorū fortissimus sibi est interfectus. Gallus vero cum decem milibus in domo latens cognito populi consilio quia Syrus erat omnibus mactatis saluus cum suis ad romanos euasit. Gamalenses autem precedente elati victo ria qui & si omnino a salute desperabant fortiter tamen resistebant disturbatus tamen murorum pul bus ciues per deusas valles & cloacas diffugiebant. multos quoq; inopia consumebat cū solis pugna tibus alimenta congregabantur.

Capitulum primum.

Excisis Iotopa
tenis reliqui Iu
dei se rōanis de
derūt pter que
daz castella hic
nominata &c.
Daphne

VICVNq; aut Iudei Iotapatis excisis a romanis defecerāt: hi se ad eos postq; Taricheate superati sunt applicabant Omniaq; romanī castella & ciuitates coeperāt pre ter Gyscala & qui montem Taberū alias Taberū occupauerāt Cū his aut rebellauit Gamala ciuitas contra tarycheas posita sup lacum que ad fines ptinebat Agrip pitemq; Iotanyū alias Sogane & Seleutia. Et hec quidē Gaulanitis regionis erat ambe. Sotanyū supioris ptis cui nomē est Gaulana & inferioris gamala. Selaitiave ro ad lacū semetostū triginta lacū & septuaginta stadijs lōgū paludeiq; suas ad Daphnē vsq; redēre Quae regio alias sit deliciosa: tamen fontes habet qui minores que sic appellant Iordanem alentes sub Iouis

eg. 1.3.
cap. 2.

R

R

eg. 1.4.
cap. 1.

A templo aureo in maiorem deducunt. Sotanyum quidem ac selediam colentes in principio defectionis. Agrippa sibi foedere sociauerat. ¶ Gamala vero ei non cedebat freata locorum difficultate: amplius q̄ Iotapata lugum namq; asperum ex alto monte deductum: mediam ceruicem erigit. Et vbi supereminet. in longitudinem tenditur tantum contra decliue quantum a tergo vt cameli similitudinem preferat. vnde nomen etiam duxit: nisi q̄ expressam vocabuli significationem indigene serua re non possunt & a fronte quidem ac lateribus inualles inuias scinditur. post vero quam de mote p̄det paululum difficultate refugit. Verum & hanc quoq; partem per obliquum excisa fossa deuam indigene fecerant. ¶ Domus vero crebre & vicissim perprona erant edificate. nimioq; precipitio casuris similes. Ciuitas intra se decurrebat in meridiem vergens: & australis vero collis & immensa editus altitudine vsu arcis sine muro ciuitati prebebat: rupisq; superior ad profundam pertinens vallē Fons autem intra muros erat in quem oppidum desinebat. Quamuis autem natura inexpugnabilis esset ciuitas: tamen etiam Iosephus cum muro eam cingeret fossis & cuniculis reddidit firmiorē eius autem habitatores natura quidem loci confidentiores erant q̄ Iotapateni. Sed multo pauciores milibusq; pugnaces: sitisq; freata difficultate plures esse hostes non putabant. Nam plena erat ciuitas: multis in eam (q̄ esset munitissima) confugientibus. Vnde ab Agrippa quoq; premissis ad obsidionem per septem menses restiterat. ¶ Vespasianus autem profectus ex amatuntidem als amatute (vbi pro tyberide castra posuerat) amathus autem si quis nomen interpretetur aque calide vocantur. vbi em̄ eiusmodi fons est sanandis corporum vicis ydoneus gamala peruenit. Et totam quidem ciuitatem itavt diximus posita custodia circumvallare nequibat. Quauero fieri posset ex cubias collocat montemq; occupat superiorem. In quo milites castris itavt assolet muro circumdatis: opus aggerum postremo aggrediuntur. Et a parte quidem orientis summo super ciuitatem loco turris erat vbi & quintadecim a legio necnon & quinta contra mediam ciuitatem operabantur fossas autem decima repleuit acyvalles. ¶ Et inter hec Agrippam regem cum accessisset ad muros eorūq; defensoribus de traditione loqui tentaret fundibularium quidem ad dextrum cubitum lapide percutit. Et ille quidem propterea familiaribus suis circumseptus est. Romanos autem ira simul & ob regem suiq; moetus ad obsidionem protinus incitauit nullum iudeos crudelitatis modum in alienigenas atq; hostes pretermisum ire credentes. qui circa gentilem suum & eorum que ipsis conducerent suadorem tam imanes fuissent. Aggeribus autem manus multitudine operisq; consuetudine cito pfectis machinas applicabant. ¶ Chares autem & Iosephus namq; ipsi erant oppidanorum potentissimi armatos quidem licet motu percussos ordinauerunt: & quamq̄ non diu obsidionem posse sustinere arbitrabantur quibus aqua itemq; alla vsui necessaria non fuissent adhortati tamen eos ad moenia produxerunt & paulisper quidem machinas admoventibus repugnabant. Balistis autem tormentisq; percussi: in oppidum recesserunt. ¶ Itaq; Romani tribus ex locis aggressi murum arietibus quatunt: & qua deiectus fuerat infusi magno cum armorum strepitu ac tubarum sonori ipsi quoq; insupervulantes cū oppidanis confligebant. Illi autem ad primos aditus interim pertinaces Romanos ne vltra progredere tur obstabant. Cæterum vi multitudinis superati: vndiq; ad excelsa ciuitatis loca confugiunt. Deinde reuertentes instantibus sibi hostibus incumbunt (eosq; impigendo per decliua locorum difficultate atq; angustia oppressos interficiebant. Romani autem cum neq; a vertice imminentibus repugnaret neq; in partem aliquam euadere possent: pronos eos virgentibus socijs in domos hostium plano contiguas refugiebant. Sed hec repletē labeabantur quod pondus sustinere non poterant. vnaq; deiecta multas inferiores itemq; ille alias deturbant. Ea res plurimos Romanorū morte consumpsit. Incerti enim quid facerent quamq̄ subsidere recta videbant tamen eo conuolabant: atq; ita multi quidē ruinis opprimebantur: non pauci vero subterfugientes parte corporis occupabantur plurimi autem puluere suffocati moriebantur. Sed ea gamalenses pro se fieri existimabant: propriaq; incommoda negligentes magis instabant. hostesq; intacta sua quamuis labentes sustentando compellebant. Qui vero per angustos viarum cliuios cecidissent eos telli de super missis interficiebant & ruine quidam lapidum copiam: ferrum vero eis hostes mortui dabant. Cælorum enim gladios auferentes: his contra seminecessitebant. Multis iam procumbentibus testis: semet inde proiciendo moriebant. Tergaq; cætibz nec fuga quidem facilis erat. Viarum namq; ignorantia & caligine pulueris alius alium nō cognoscentes pererrabant: & circa se sternebantur. Sed illi quidem vix reperto exitu: ab oppido necesserunt. ¶ Vespasianus autem qui laborantibus semper interfuit seuissimo dolore percussus cum super militem ruere ciuitatem videret proprię tuitionis oblitus clam paulatim superiore oppido locum prendit. Ibiq; inter media pericula cum paucis omnino relinquitur. Nec enim aderat tunc ei filius Tytus ad mucianum pridem missus in Syriam Et dare quidem terga: neq; tutum neq; honestum si putabat. Rerum autem quas an adolescentia gesserat ac proprię virtutis mēoria quasi deo reple

Gamala a camelis similitudinem habet agrippæ non subiecta locorum difficultate freata eius descriptio domos & edificia

Ciuitas h̄ i expugnabilis ex natu ra esse eā tñ iosephus muro cinxerat. Vespasianus a gamala veniens excubias vbi potuit collocauit & obsedit.

Agrippa lapide percussio rōani ira cōmoti machinas cōtra ciuitatē applicauerunt.

Chares & iosephus oppidanorū potentissimi armati ordianest exercitū eos incitantes ad bella.

Romanorum maxime cedens in gamala vñ reliq; fugere coacti sunt.

Vespasianus paucis in gamala relictis fugere neq; tutum neq; honestum

eg. l. 4
ca. 28.

eg. l. 4
capi. 1.

eg. l. 4
ca. 27

eg. l. 4
capi. 1.

eg. l. 4
capi. 2.

Liber quartus Iosephi Iudei

vi hostiū i vertice sustinuit cuius aī obitatio nē hostes dinā eē putantes ipe tum remiserunt. Gallus cū decē militibus in domo latēs cōgni to ppli cōsilio qd syrus erat oī bus mactatis ad romanos cū suis saluus euasit. Nullibi sine cruore victoria. Notāda sē: etiā

sus socios qui cum eo erant condensari iubet affluentemq; hostium vim tandiu in vertice sustinuit: & neq; virorum neq; telorum multitudine reformidans manebat: donec eius animi obstinatione; hostes diuinam esse reputantes impetum remiserunt. Illis autem iā infirmius oppugnantibus ipe pedē referens nō prius terga ostendit: quam extra muros egressus est. Plurimi quidem romani milites i ea pugna deciderūt: & inter eos Ebutius als barius decadarchus vir nō eo tñ p̄lio (quo perijt) sed vbiq; antea fortissimus comprobatus. quisq; iudeos malis plurimis affecisset. ¶ In ea turba gallus nomine quidam etacontarcus cum decem militibus deprehensus: in aliqua domo latuit. Eius autem habitatoribus (dum cenarent) quod in romanos fuisset consilium populi sui inter se fabulantibus: hoc audito (nam & ipse syrus erat & hi quos secum habebat) nocte illos aggreditur: oīibusq; mactatis ad romanos cum militibus saluus euasit. ¶ Vespasianus autem merere aduersis casibus exercitum vidēs (q; q; nullam interim tantam experti fuerāt cladem huiusq; rei magis eos pudere q; solum ducem in pauculis reliquissent cōsolādos putabat: de se quidē nihil dicēs ne quēvel initio culpasse videret op portare autem ammonens quē communia forent ferre: naturam belli cogitantes q; q; nūq; eueniat sine cruore victoria: iterumq; habeat fortuna regressum. Multis tunc iudeorum milibus interfectis exiguam se stipem inimicę pependisse fortune atq; vt iactantium esse nimis secūdis rebus i soleicere ita esse ignauorum in offensionibus trepidare. Velox enim est inquit in vtrumq; mutatio: & ille vir fortis habetur cuius sobrius erit animus in rebus quoq; infelicitate gestis: vt idem scilicet maneat rectis consilijs peccata restituēs quamq; ea quę nunc acciderūt neq; mollicitate vestra neq; iudeorum virtus effecit. Nam & illis pugne melioris & nobis deterioris causa fuit difficultas locorū. Qua in re nimis quis reprehēderit alacritatis vestre temeritatem. Nam cum hostes in excelsiora refugissent manus continere debuistis. neq; in summo vertice constituta sequi pericula. Sed capta inferiori ciuitate paulatim eos qui refugerant ad tutiorem vobis pugnam & stabilem reuocare. Nunc autem immoderata festinatione vincendi: qd id incaute fuerit non curastis. Inconsultus autem & furibundus impetus belli a romanis alienus est: qui cuncta ordine periciaq; conficimus: barbarisq; cōnueniens est & quo iudei maxime possidentur. Oportet autem nos ad propriam virtutem recurrere: atq; indigne offensionis trāsci potius q; morere. Optimus autem quisq; de sua manu socium querit. Ita enim fiet: vt & amicos vlciscamur & in eos a quibus perempti sūt vindicemur. Ipe autem ita vt nunc feci experiar atq; nos pugnandi prius ad bella pergere: & nouissimus inde discedere. Ille quidem his dictis: recreauit exercitum. ¶ At gamalēnes bene gestare paulisper animos exeruerunt: quę nulla ratione magni ficeq; prouenerat. Mox autem reputantes ablata sibi esse fœderis spem q; q; minime possent effugere iam enim victus eis defecerat vehementer dolebant animalq; remiserant: ne tamen quatenus valebāt salutē suā negligebāt. Sed tā disturbatas partes muri qui erāt fortissimi quā itegras ceteri amplexi custodiebant. Romanis autem construētibz aggeres iterumq; tentantibus irruptionem multē ex ciuitate per valles deuias quia nulli custodes erant & per cloacas diffugiebant. Eos vero motu ne caperent ibi remanserant. inopia consumebat. Solis enim vndiq; alimēta qui pugnare possent cōgerebantur. Sed illi quidem in huiusmodi cladibus perdurabant.

Gamalēnes elati pcedēte victoria qui & si oīno a salute desperabant tñ fortiter resistebant. Inopia multos cōsumebat cū solis pugnantis alimēta cōgregabatur.

¶ ITABERIVS MONS A Romanis obsidetur.

¶ Itaberij montis situs: & descriptio vbi sola pluuialis a qua ad quem multi confugerant aduersus quos: Vespasianus placidum cum exercitu misit qui cantę spe venię & fœderis eos alliciebat. tādē tamē cepto a iudeis p̄lio simulat fugam: & post qd insequentes ad magnam campi planiciem perlexit in eos exercitum reflexit. pluribusq; interfectis multitudinem cohercet ab ascensu. ¶ Calamitas quoq; tunc in Gamala calamitas fugientibus fortissimis & imbellibus inopia & famę cōsumptis die quoq; .xxij. octobris tribus militibus nocte turri effodiētibus & cautibus illa maxio decidens sonitu custodes occidit aliosq; turbatos fugientes Romani trucidabant. Chares quoq; egrotus tanti terrore sonitus mortuus est. Tytus itaq; Gamalam ingressus multis ad arcem fugientibus alios trucidabat vbiq; autem infinitus morientium gemitus: & effusus cruor totum oppidum diluebat. In eos vero qui in arcem diffugerant. Vespasianus ducit exercitum ad quorum interritum turbo. Romanorū tela cōtra se ferebat & suos a Romanis repellebat vnde iudeorum multi seipfos precipitabant. Quinq; enī milia precipitio occisa: & a Romanis interempta quattuor milia: nullus namq; pręter duas mulieres euasit neq; infantibus pepercerunt.

¶ Capitulum secundum.

Itaberij montis descriptio & situs vbi sola aqua pluuialis.

Uespasianus autem inter curas obsidionis subsidium opus aggreditur aduersus eos qui montem Itabirium occupauerant inter campum magnum & scitopolim situm. Cuius altitudo quidē triginta stadijs surgens: septemtrionali tractu inaccessa est. In vertice autem viginti stadiorum planicies patet tota muro circumdata. Hunc autem tantum ambitum

D
eg. l. 4
cap. 1.
eg. l. 4
cap. 1.
eg. l. 4
cap. 1.
F
eg. l. 4
cap. 1.

A quadraginta diebus edificauerat Iosephus & alius ei materias & aquas suggerentibus locis inferioribus Solā enim pluuialem aquā incolę habebant. Magna ergo in eo multitudine congregata Vespasianus placidum cum secentis equitibus dirigit. Huic autem subeundi quidem montis ratio nulla erat multos autem foederis ac venię spe hortabatur ad pacem: & descendebant ad eum ipsi quoque insidias molientes. Nam & placidus eo studio mitissime cum his loquebatur ut eos in planicem ceperet illique tanquam dictis obedientes ad eum veniebant: ut incautum aggredierentur. Vicit autem astucia placidus. Coepit enim a Iudeis prelio assimulari fugam. Et postquam insequentes ad magnam partem capi perlexit reflectit in eos equitum manus plurimisque in terga versis aliquos interfecit. semotam vero multitudinem ceteram ab absensu coherceret. Itaque alii quidem Itaberio relicto: in hierosolimam refugiebant indigenę autem fide accepta quod eis aqua defecerat & se & monte placido tradiderunt. Apud gamalam vero degentiam audacissimi quique fuga dispersi latebant imbelles autem fame corrumpebantur. At vero pugnantium manus obsidionem sustinebant: donec secundo & vicesimo die mensis octobris euenit ut tres ex quintadecima legione milites circa matutinas vigilas editissimam precesteris turrim quę in sua parte fuerat subirent eamque occulte suffoderent. cum appositi ei custodes neque adeuntes eos nox enim erat nec postquam adire sensissent. Idem autem milites cauendo ne strepitus fieret quique saxis durissimis euolutis resiliunt: subitque turris magno cum sonitu decidit unaque custodia precipitatur. At vero qui per alias custodias erant perturbati fugiebant multosque euadere ausos peremerunt Romani. Inter quos etiam iosen super dirutam muri partem quidam iaculo percussus interfecit. Intus autem in ciuitate degentibus sono concussis multus erat pavor atque discursus tanquam omnes essent hostes ingressi. Tuncque glares alias chares egrotus & iacens defecit: cum timoris magnitudo morbum eius plurimum iunisset ad mortem. Romanis tamen prioris peccati memores: usque a vicesimam & tertiam diem supradicti mensis in oppidum non ingressi sunt. Titus autem aderat indignatione vulneris quod Romanos se absente percussisset ducentes equitibus preter pedites lectis ociose in ciuitatem introiuit: eoque pretergresso vbi vigilantes quidem senserunt ad arma cum clamore properabant. Conuito autem etiam ingressi intus constituti eius. alij raptis liberis trahentes etiam conuuges cum vlulatu atque exclamationibus in arcem refugiebant: alij tunc occurrentes sine intermissione trucidabantur. Vbi autem erat infinitus morientium gemitus: perque prona loca effusus cruor totum oppidum diluebat. In eos autem qui arcem occupauerant omnem Vespasianus induxit exercitum. Erat autem saxosus & accessu difficilissimus vertex in immensum editus. & undique circum hostium multitudines preces. Unde Romanos se adeuntes alio telis: & preterea saxis deuolutis viciscebantur iudei cum ipsos in excelso loco positos nullę sagitte contingerent. Verum ad eorum interitum diuisio munere turbo exortitur Romanorum quidem tella in eos ferens ipsorum autem a Romanis repellens: obliqua traducens: ut neque in preceptis consistere propter violentiam flatus possent cum nihil esset in mobile: neque hostes ad se accedentes videre. Itaque supergressi Romani eos circumueniunt & alios quidem repugnantes ante capiebant alios cum manus apponerent. In omnes autem vehementius seuebant illorum memoria quos in primo aggressu perdiderant. Multi autem undique circum conclusi desperatione salutis filios & coniuges & semetipsos in vallem precipites dabant quę sub arce in profundum patebat. Euenit autem ut ipsorum in se qui capti fuerant immanitate: lenior existeret iracundia Romanorum. Ab his enim quattuor milia perempta sunt quod vero se percipiant quique milia sunt reperti neque quisque preter duas mulieres saluus euasit quę sorores erant philippi filię quamuis philippus iochimo genitus esset insigni viro & qui sub Agrippa rege Strataches fuerat. Seruatę autem sunt quę excidij tempore Romanorum impetum latuerunt. Nec enim vel infantibus pepercerunt quorum multos in guli rapto ex arce proiecerunt Gamala quidem hoc modo excisa est tertio & in vicesimo die mensis octobris quę vicesimo & primo die mensis septembris ceperat rebellare.

¶ GISCALA galilee oppidum a Tyto oppugnatur.

C Giscala galilee oppidum cuius ciuium multitudo quia agricolę erant pacem capiebant: sed ad defensionem eius: iohannes quidem fallax & veneficus impellebat contra quam Vespasianus Tytum misit cum exercitu: alios autem exercitus ad Casaream & Scitopoli duxit recreandos. & de obsidenda hierusalem erat sollicitus. Tytus autem iam se cedibus faciatu Giscalenos sine cede voluit habere quos hortatur ut sese sine armis reddant. Iohannes vero cum popularium nemo nedum responderet: sed neque murum obstantibus latronibus ausus est ascendere Tyto respondit condiciones amplecti velle dicens. Sed Tytum sub diei solemnitate prolongatione in qua quod sicut non licet arma mouere: ita nec de pace conuenire affirmat fallere conabatur. Iohannes itaque nocte quibusdam segnioribus famulis mulieribus & pueris cum sequentibus fugit hierusalem: sed remanentium in via qui eum fuerant secuti.

Vespasianus contra illos motem itaberiū occupa- uerāt placidum mittit cū exercitu qui caute eos spevenię & foederis alliciebat tādē tū cepto a Iudeis p̄lio simul lat fugā & postq̄ insequentes ma- gnā campī p̄tē perlexit i eos exercitū reflexit pluri- busq; interfectis multitudinē co- hercet ab absensu.

Tytus vrbe Ga- malā introiit cū exercitu quę mē- tis ad argē fugiē- tibus alios truci- dabat.

Infinitus moriē- tiū gemitus & ef- fusus cruor totū opidū diluebat. Turbo rōano. cō- tra Iudeos ferens & iporū a Ro. repellens.

Quicq; milia eorū rū q̄ se percipia- rēt & quattuor milia rōanis oc- cisoq; nullis pre- ter duas mulie- res euasit nec i- stisbus pepercit.

eg. l. 4
cap. 3.

eg. l. 4
cap. 3.

Liber tertius Iosephi Iudei

afrox fuit fletus & interitus Mane itaq; facto Tyto aduenienti populus ciuitatis portas aperit & eum liberatore vocas recipit: Iohanes fugam ipsi manifestat. Qui itaq; prece populi rogatu exercitus pte (vt ipsum persequeretur) dirigit: sed eum occupare non valentes duo milia vna fugietium interemerunt: duosq; fere milia mulierum & puerorum reduxerunt. Tytus quoq; ciuitatem ingressus muri partem possessionis iure rumpere precepit & noxiu melius relinquere impunitu qua immeritum perde-

Giscala Galilee

oppidū cuius mltitudo ciuiū q; agricolę pacem querebāt sed ad defensionē ipellebat iohēs fallax & venificus. Tytum misit vespasianus cōtra giscala cū exercitu alios at exercitus recreādos mittit cesaream & Scytopolim & de hierusalē ob fidēda erat sollicitus.

Amq; solum giscala municipium galilee restabat indomitū cuius multitudo pacis studio tenebatur q; erant pleriq; agricolę: spemq; suam semper in fructibus collocauerāt. Nō parū autem manus latrociniali permixtione corrupti: quo morbo etiam nōnulli ciuium laborabant. Hos autem ad defensionem impellebat atq; constabat leni cuiusdam filius iohannes homo veneficus & fallax variusq; moribus & immoderata sperare: promptus miroq; modo quę sperasset efficiens: atq; omnibus iam cognitus q; affectandę sibi potentię causa bellum amaret. Huic etiam apud giscala sedicioforum turba patebat. quorum causa populus etiā legatios fortasse de tra-

ditione missum: Romanorum tamen congressum in parte belli prestolabatur. ¶ At Vespasianus cōtra tra hos quidem titum cum equitibus mille decimam vero legionem circa scytopolim mittit. Cum reliquis autem duabus Cesaream ipse regreditur: dandam his ex labore continuo requiem putans ex ciuitatum copiis eorum corpora itemq; animos ad futura certamina estimans esse refouendos. Nec enim sibi exiguum laborem superesse de hierosolimis prouidebat. quę & regalis esset ciuitas: & cū cę nationi prestaret. His autem qui ex bello fugissent in eam consuetibus: etiam naturalis munitio. Itemq; murorum eius constructio non minimam ei sollicitudinem comparabat: cum virorum spiritum & audaciam sine muris quoq; inexpugnabilem esse cogitaret: ob eamq; rē milites velut athletas ante certamina oportere curari. ¶ Tyto autem ciuitas giscala equitando enim ad eam accesserat aggressione capi facilis videbatur. Sciens tamen q; ea vi capta a militibus passim populus absumeretur namq; facilius erat ipse iam cedibus: miserans multitudinem etiam nullo discrimine cū nocentibus interimere pactione magis subire ciuitatem volebat. Itaq; plenis hominum muris quorum pleriq; perditę factionis erant mirari se ait quo nam frocti presidio cunctis iam ciuitatibus captis illi soli romanorum arma operirent cū viderent multo quidem munitiora oppida vno impetu fuisse subuersa alias submersa securos autem fortunis suis potiri qui romanorum dextris credidissent. Quas quidem etiam nunc illis ait se porrigere neq; ob insolentiam succensere: quia spem libertatis ignoscendam putaret. Non tamen etiam si quis impossibilia vellet perseveraret. Quod si dictis humanissimis non paruissent fidemq; dextris habuissent. expertum iri arma crudelia iamiam cognituros esse moenia sua ludum fore machinis romanorum qui diffidentes soli ex galileis sese ostentarent arrogantes esse captiuos. ¶ His dictis: popularium quidem nemo non modo respondere: sed ne ad murum qui dem licuit ascendere quia totum latrones pręuenerant & custodes erant portis appositū: ne quis vel ad foedus prodiret. aut equitum quemq; in ciuitate reciperet. ¶ Iohannes autem & ipse amplecti cōdicionē ait. ita aut persuasurum. aut necessitatem remittentibus adhibiturum illum tunc diem iudeorum legi oportere concedi quoniam sicut arma mouere ita etiam de pace conuenire nefas haberet. Nam & romanos scire quod ab omni cessarent opere dierum septem circuitu. Quam si temerassent non minus cētus q; qui agerent piaculum commissuros: ipsumq; titum nullum sibi ex mora esse stipendium formidandum. Quod enim vnus noctis spactum propter fugę cōsiliū coeperit pręsertim cū id obseruare circumsidentem nemo prohibeat. Sibi autem esse magnam lucrum nulla in re despiciere patrios mores & illum decere qui pacem nō sperantibus indulgeret: leges quoq; seruare seruatis.

Nō populari ausus est nedū respondere sed neq; muri ascēdere obstatibus latronibus

Iohis dolusq; tñ cōtra cū uersusē Dissa Tyriorum Iohēs nocte cū qbusd signiori bus famulis mulieridus & pueris sequētib; fugit i hierl'm sed remanētū i via atrox erat fletus & interitus.

¶ His Titum Iohannes fallere conabatur non tantum pro septimi diei religione: quantum pro sua salute sollicitus. Ferebatur autem ne statim capta ciuitate solus destitueretur: qui totam i nocte ac fuga vitę spem collocasset. Verum profecto dei nutu in excidium hierosolimorum Iohannem saluum esse cupientis factum est vt non solum induciarum causationem Tytus admitteret verum etiam i superiorī parte ab oppido castra poneret ad dissam alias cydissem quidem qui mediterraneus Tyriorum vicus validissimus erat galileis semper exosus. ¶ Noctē autem Iohannes cum nullas Romano rum circa oppidum videret excubias arripito itinere non solum his quos circa se habebat armatos: sed etiam signioribus plurimis cum famulis abductis in hierosolimam fugiebat. Sed viciq; ad vicissimum quidem stadium fieri posse videbatur. Vt mulieres ac pueros aliamq; multitudinem secum duceret homo quem captiuitatis nempe & salutis moetus vigeret. Vtraq; vero: eo procedente: relinquebantur: & oriebatur atrox remanentium fletus. Quanto enim quisq; procul a suis aberat: tanto se ppiorem hostibus credebat. iamq; affore qui se caperent existimantes necessaria pauitabāt & ad strepitum quem ipsorum cursus faciebat assidue respectabāt veluti instatibus quos fugissent Mlti simul

eg. l. 4
cap. 4

eg. l. 4
cap. 4

eg. l. 4
cap. 4

eg. l. 4
cap. 4

eg. l. 4
cap. 4

A ruebant: & circaviam plurimos certamen precedentis conturbabat. Miserabile autem feminarum & infantium erat exitium aut si quam vocem facerent: nonnulli viros aut propinquos ut se operirentur orabant. Sed & Iohannis exhortatio superabat ut se ipsos servarent in clamantis: eoque confugerent unde remanentibus etiam si raperentur penas a Romanis peterent. Multitudo quidem eorum qui fugerant ut cuique virum fuit cito dispersa est. **¶** Luce vero facta Tytus ad muros aderat foederis causa populus autem portis ei patefactis cum coniugibus adeuntes tanquam bene meritum & qui custodia civitatem liberasset laudibus predicabant simulque Iohannis fugam significantes. ut & sibi parceret obsecrabant: & eorum qui ex novarum rerum cupidis reliqui essent visceretur. Ille autem prece populi postulatus equitum partem ut Iohannem persequeretur dirigit. Sed cum quidem occupare nequiverunt: quia antequam venirent in Hierosolimam sese receperat. **¶** Vna vero fugientium prope ad duo milia perierunt. Mulieres autem ac pueros pauciores quam tria milia circum ad eos reducunt. Titus autem indigno ferebat non statim a Iohanne penas fraudis exactas. **¶** Irato vere animo quod spe deciderat satis se ad solatium putans captivorum: & qui trucidati fuerant multitudinem in oppidum cum favore ingreditur. Iussitque militibus minimam muri partem iure possessionis abrumperet minitendo magis quam puniendo reprimere perturbata civitatis auctores. **¶** Multos enim propter odia domestica vel proprias inimicitias delatores innocentem fore credebant. si dignos poena discerneret: melius novumque relinqueret motu suspensum: quam immeritum quicquam cum eo perdere ratius alias gratius existimabat. Illi enim fortassis etiam modestiorem futurum vel motu supplicij: vel quod erubesceret pretetitorum criminum veniam. Sine causa vero morientium poenas nullo modo corrigi posse. Praesidijs tamen civitatem circumdedit. quae tam novarum rerum studiosos compescerent: quam pro pace sentientes quod sibi relictum erat maiori fiducia firmarent. Galilea quidem tota postquam multo sudore Romanos ex erant hoc modo subacta est.

¶ HIEROSOLIMITANI excidij initium.

¶ Iohanne Hierosolimam ingressus omnes (quid agerent Romani) punctantur: qui non vi Romanorum sed sponte ut cautione loco pugnaret venisse dicebat & pro metropoli vere picitari. Auditis vero (quae capiti pertulerant) Hierosolima turbabatur. Iohannes autem pessimus mendax Romanorum vices parvifaciens ad bellum Hierosolimam incitabat: asserens quod nunquam (etiam si alas haberent) moenia transgrederentur unde Iuvenum corrupta multitudo eisdem mendacibus senes ac prudentes futura prospicientes lugebant.

¶ Capitulum quartum.

eg. l. 4
cap. 6

A pud Hierosolimam vero ad Iohannis introitum populus ois erat effusus: & circa singulos qui una confugerant numerosa turba collecta: quas foris clades experti essent punctabant. Illorum autem fervens quidem adhuc atque interruptus anhelitus necessitate significabat. Verum tamen in malis quoque sibi arrogabant non Romanorum vim ferentes se sponte venisse ut cum his ex cautione loco pugnaret. Inconsulorum enim atque inutilium esse hominum incaute per gyfcalis & inualidis municipijs picitari. cum armavigoribus oporteat pro metropoli suscipere atque servare. Significando tamen excidium gyfcalorum etiam quam dicebant honestam discessionem suam ut primi fugam esse intelligerent prodiderunt. Auditis autem quae captivi pertulerant non mediocri perturbatio populum tenuit: magnumque id esse argumenti proprii reputabant excidij. At Iohannes qui eorum quidem causa quos reliquerat fugientes minus erubescibat: singulos autem circuiens spe bellum incitabat: infirmitatem Romanorum asserens propitiosque vires extollens & iperitorum inscientia ea caulatione decipiens: quod etiam si penas fumeret nunquam Hierosolimorum moenia transgrederentur Romani qui pro Galileorum vicis tanta mala pertulissent: atque in eorum vicis machinas attriissent. His eius dictis magna quidem corrumpebatur Iuvenum manus prudentiorum autem ac seniorum nemo erat: qui non futura prospiciens velut iam perditam civitatem lugeret. Et populus quidem in ea confusione tunc erat. **¶** Et vero perterritum manus agrestium ante seditionem quae Hierosolimis orta est discordari iam ceperat.

¶ IAMNIA ET AZOTVS Civitates a Romanis capte.

¶ Tyto a Gyfcalis Gasareanveniente Vespasianus a Cesarea Iamnam & Azotum praefectus utrumque subegit impositis illis custodijs. **¶** Singulas autem civitates tumultus bellumque intestinum exagitabat ubique predationes & latrocinia. Nichilque crudelitatis Iudei inter se omitebant. Custodes enim civitatum omnes rapinas erant dediti. Omnesque sine observatione in civitate recipiebantur unde iners multitudo Hierosolimam habitans seditionem: & famem comparavit latronesque ex agris transgressi in civitate multo seniores. Cedens namque iam in luce & manifeste fiebat etiam nobilissimum. Antipas enim publicorum thesaurorum custos & alij nobilissimi custodie sunt traditi. deinde imposito eis proditoris crimine occiduntur. Tanta quoque eorum fuit insolentia ut pro arbitrio pontis

Tytomane factum ad muros accessum populus portas aperit & eum civitatis liberatores vocat recipit & Iohannis fugam ei manifestat.

Tytus civitatem ingressus iure possessionis muri parte precipit absumere.

Iohanne ingressus Hierosolimam omnes quid agerent Romani punctabant quod non sponte sed cautione loco pugnaret venisse dicebat & pro metropoli picitari velle.

Liber tertius Iosephi Iudei

fices/abrogatis familijs/designarentur & impios atq; incognitos (vt suorum facinorum haberent socios) D
instituebant.

¶ Capitulum quintum.

Tyto ad cesareā
veniēte vespasi
anus ianā & a
zotum pfectus
vtrūq; subegit i
possitis ibi pēsi
dijs.

Prædationes & la
trocinia.

Nihil crudelita
tis iudei iter se
ipso ommitte
bant.

Ciuitas a nullo
regebat & omēs
gentiles siue ob
seruatione reci
piebat.

latrones ex agris
seuiores i citate
Cedes & ruine
manifeste fiebat
& i luce & hoim
& nobilissimoru.

Iohēs dorcadis

Tāta fuit eorū i
solētiari & arbi
trio & pōtiscu
designatio ab
rogatis familijs
icognitos & ig
nobiles consti
tuebant i pīorū
facinorū socios
habere.

Ytus enim a Gyscalis Cesareā Vespasianus aut a Cesareā ianā & Azotum pfectus
vtrūq; subegit. Impositisq; illis pīdijs reuertebat maximā eorū dūcēs multitudines
q se federe sociauerant. ¶ Singulas aut ciuitates tumultus belliq; intestini exagi
tabat: quantūq; a Romanis respirassent in seipos manus vertebat cū inter armato
res belli esset ac pacis cupiditas seua cōtentio dūctiq; cōcordiū pīnacia primo intra
domos ascendere deinde inter se amicissimi ppli desidererent & ad siliuolētes qsq;

cōueniēs: aperte iā coacta multitudine repugnaret. Itaq; dissensioes quidē apud omēs erāt notitatis
ammorūq; cupiētes (sensibus ac sobrijs iuuentute ac audacia pīstabant. ¶ Primo aut indigenarū singu
li prædari coeperūt: deinde ex cōposito cōuērtis cuneis p territorū latrocinabant: vt qd ad crudelita
tē atq; iniusticiā spectat nihil a Romanis gentiles abessent atq; ipsis qui fastidirent illatū a Romanis
excidium leuius videret. Ciuitatū vero custodes partim quia de fastigate pigeret. partim odio nationis
aut nulli aut minimi erāt male affectis auxilio. donec rapinarū societate vndiq; cōgregati collegiorū
latrocinialium principes atq; in agmen conflati hierosolimis inreperunt. quē Ciuitas a nullo regebat
tur. & in ore patrio gentiles omnes sine obseruatione recipiebant: tunc precipue cunctis existimanti
bus vnīuersos qui super influerent adiumento ex beniuolentia venire. Quē quidem res etiā sine dis
sensioe postea ciuitatem pessumdedit: eo q; iners & inutilia multitudo / quā pugnaces sufficere
posset / alimenta consumpsit: hisq; præter bellum etiam seditionē famēq; comparauit. Alij latrones
ex agris eo transgressi ac multo seuiores quos intus inuenire societati nullum atrox facinus iermit
tebant. Nec enim rapinis & expoliationibus metuebantur audaciam. Sed vsq; ad cedes ruineq; fiebat
non clam siue per noctem aut quoslibet homines: verum luce palam nobilissimos quosq; adoriēdo.

¶ Nam primum antipā regij generis virum & ciuium adeo potentissimū vt etiam publicos thesau
ros fidei suę permisos haberet comprehensum custodiē tradiderunt. Post hunc etiam leuiā quen
dam insignem virum. & foryam alias phoras filium rageti alias Raguelis & ipsum ragetum regalis
similitervirumq; familie. omnesq; præterea qui prestare alijs videbantur. Gravis autem incetus popu
lum possidebat & velut occupata ciuitate salutem propriam quisq; curabat. Illi autem clauorū vin
culis non fuerunt contenti: neq; tutum arbitrabantur ea potentia viros diutius custodire. Nam & ip
sos & domos eorum non paucis viris frequentari ac per hoc ad viciendum esse idoneos & præte
rea rebellaturum fortasse populum iniquitate commotum. Decreto igitur eos occidi mittunt quan
dam de suo numero iohannem ad cedes pōptissimum (qui lingua patria dorcadis filius dicebatur)
eumq; alijs decem armatis gladijs secuti ad carcerem: ibi quos comprehendenderant interfecerunt.

¶ Fingebant autem huius immanissimū vt assolent huiusmodi facere homines sceleris causam cum
romani eos de traditione ciuitatis collocutos fuisse communisq; se libertatis proditores & intermissos
dicebant: prorsus vt audacia sua tanq; seruatores ciuitatis ac bene de ea meriti gloriarentur.
Euenit autem populum quidem ad hoc humilitatis ac formidinis: illos vero insolentia progredi vt
in eorū esset arbitrio etiam pontificum designatio. Deniq; familijs abrogatis vñ p sucessionē ponti
ces creabatur: in cognitos atq; ignobiles cōstituebant: vt impiorū facinorū socios haberent. Nam q
supra meritū sumos honores adepti erant. his obediebāt necessario qui sibi eos pīstiterant. quoniā &
dignitate pēditos varijs machinis fictisq; sermonibus cōmittebat. oportunitatē sibi ex eorum qui se
prohibere poterant cōtentioe captantes donec hominū persecutione faciat in diuinitatem contu
melias transulerunt pedibusq; pollutis in sanctum locum introire esperunt.

¶ Iam vero contra eos populo concitato Anano pontifice suo maximo: & sapientissimo au
ctore. Hī enim templum aduersus populi turbam castellum ac Tyrannidis domicilium sibi fecerūt.
Acerbis etiam malis admiscebatur cauilatio. qua sorte pontifices creare conati sunt. Phannias nam
q; ignorans & omnino iūtilis sorte iuxta ad sacerdotium assumitur quod ceteri sacerdotes legem
iudicio videri habentes lachrimabantur populum itaq; contra legis & libertatis corruptores: hī eni
seipos zelotas vōcabant vt bonarum professionum emuli essent / insurgere exhortabantur. Ananus
enim congregato populo cunctisq; tanta mala indignantis stans inter eos flens mori se cupere
dicebat cum sacra loca videret sceleratorum pētibz frequentari. Hic enim lamentabili oratione po
pulum monet q; primum eos inuadant quia quotidie eorum augetur numerus cum iniquissimus q
q; ad sibi similes profugiat.

¶ Capitulum sextum.

eg. l. 4
cap. 5

H

eg. l. 4
cap. 6

A
eg. l. 4
ca. 6.

Amvero contra eos populo concitato namq; auctor erat: Ananus euo maximus pontifex cum itemq; sapientissimus & qui fortassis ciuitatem conseruasset si insidiatorum manus potuisset effugere: illi templum dei aduersus populi turbam castellum ac profugium sibi fecere: quod pro domicilio tyrannidis habebant. Acerbis autem malis ad miscebatur etia;

Ananus pontifex sapientissimus.

eg. l. 4
cap. vi.

cauillatio: quae praeter ceteris eorum erat dolor. Tentando enim quanto metu populus teneretur: suauis vires explorando sorte pontifices creare conati sunt: cum his ut diximus ex familijs successio deberetur. Huic autem fraudi mos antiquus obtendebatur. Nam & olim sorte pontificatum deferri solitum fuisse dicebant. Re autem vera legere degenerem erat abrogatio firmioris absq; his ad potentiam: qui sibi designandorum magistratum licentiam compararent. Itaq; vna sacrarum tribuum accita quae emachim appellatur pontificem sortiebantur. Casusq; locos exiti homini per quem maxima eorum iniquitas demonstrata est. Phannias alias phanis quidem filius. Samuelis ex vico Athalaphathae alias Aphtha non solum non ex pontificibus orto: sed aperte quid esset pontificatus propter rusticitatem penitus nescienti. Deniq; inuitum cum rure obstratum ut in scena fieri solet aliena ornauere persona indutumq; sacra veste quid facere deberet instimebant ludumq; & loci esse tantum ne fas arbitrabantur. Ceteri quidem sacerdotes procul expectantes ludibrio legem haberi lachrimas vix tenebant: honoresq; sacrorum solui grauiter igemebant. ¶ Pp̄s autem hac eorum audaciam non tulit: sed oēs q̄si ad deponendam tyrannidem animos intederat. Naq; p̄stare ceteris videbant gorgio alis gorgio iosephi filius & symeon gamalielis tam singulos circuētes q̄ si vniuersos in concionibus hortabatur: quo tandem alii q̄n libertati corruptores vltū teneant: sc̄m̄q; locū ab hominibus sceleratis purgare p̄peraret. Pōtiffices etia; probatissimi gamala quidē filius ihesu aut ananus Anani filius populum frequenter in ceteribus exprobrando eius seignicie contra zelotas excitauerunt. Ita enim seipsi vocabant uti bonarum professionum emuli: ac non qui pessimam facinorum immanitatem superassent. ¶ Itaq; in concione populo congregato cunctisq; indignantibus occupationes sanctorum itemq; rapinis & cedibus nondum autem promptis aduiscendum propterea q̄ inexpugnabiles id enim erat verum zelotae putabantur stans inter eos ananus medius & ad legem respectans cū lachrimis opplesset oculos magis michi ait mori satis est antiq̄ dei domiciliū videā tantis refertum doloribus: atq; inaccessa & sancta loca sceleratorum frequentari pedibus. Verum sacerdotali veste amictus & sanctissimum venerabilissimum nom̄ onus ferens viuo atq; animae amorē teneor: nec pro senectute quidem meam mortē sustinens gloriosam. Igit̄ solus ibo: & tanq̄ in solitudine animam meam solam dabo pro deo. Nā quid opus uiuere in populo clades suas minime sentiente: & apud quos maiorum praesentium defensio interijt. Si quidem rapti patimini ac verberati recitetis. & ne gemitu quidem aperto quisq; prosequitur interemptos. O acerba cōminationē! Quid de tyrānis queror? Nunquid non a vobis vestra patientia nutriti sunt? Nunquid non despectis qui mecum ierant cum adhuc pauci essent vos dum tacetis plures eos fecistis. atq; illis armatis quiescentes inuolmet arma vertistis: cum primos eorum conatus oportuisset infringi. quando cognatos conuicijs appetebant. Vos autem negligendo ad depredationem noxios irritastis: qui vastantis domibus nulla ratio ducebatur. Itaq; iam dominos ipsos raptēbāt: eisque cum per mediam ciuitatem traherentur nemo erat auxilio. Illi autem a vobis proditos etiam viculis affecerunt. Non dico quanto & quales. Sed quot accusatos. indēnatos. vinctos nullus adiuit. Restabat autem eosdem videre trucidare. Hoc etiam vidimus veluti ex grege mutorum animalium quae p̄cipue ducis hostia ne vocē qdē eorum quisq; emisit nec dum dexterā mouit. Paciemini sibi pacemini sancta etiam conculcari videntes! Cumq; omnes audacie gratos nefarijs hominibus subijceritis eorum praestantiam reueremini. Tunc enim profecto ad maiora procederent: siquid maius quod euenterent inuenirent. Teneatur quidem munitissimus ciuitatis locus nunc autem phanum appellat.

Cauillatio mala q̄ caute sortepōtiffices creare conati sunt.

eg. l. 4
cap. vi.

B

noim̄ onus ferens viuo atq; animae amorē teneor: nec pro senectute quidem meam mortē sustinens gloriosam. Igit̄ solus ibo: & tanq̄ in solitudine animam meam solam dabo pro deo. Nā quid opus uiuere in populo clades suas minime sentiente: & apud quos maiorum praesentium defensio interijt. Si quidem rapti patimini ac verberati recitetis. & ne gemitu quidem aperto quisq; prosequitur interemptos. O acerba cōminationē! Quid de tyrānis queror? Nunquid non a vobis vestra patientia nutriti sunt? Nunquid non despectis qui mecum ierant cum adhuc pauci essent vos dum tacetis plures eos fecistis. atq; illis armatis quiescentes inuolmet arma vertistis: cum primos eorum conatus oportuisset infringi. quando cognatos conuicijs appetebant. Vos autem negligendo ad depredationem noxios irritastis: qui vastantis domibus nulla ratio ducebatur. Itaq; iam dominos ipsos raptēbāt: eisque cum per mediam ciuitatem traherentur nemo erat auxilio. Illi autem a vobis proditos etiam viculis affecerunt. Non dico quanto & quales. Sed quot accusatos. indēnatos. vinctos nullus adiuit. Restabat autem eosdem videre trucidare. Hoc etiam vidimus veluti ex grege mutorum animalium quae p̄cipue ducis hostia ne vocē qdē eorum quisq; emisit nec dum dexterā mouit. Paciemini sibi pacemini sancta etiam conculcari videntes! Cumq; omnes audacie gratos nefarijs hominibus subijceritis eorum praestantiam reueremini. Tunc enim profecto ad maiora procederent: siquid maius quod euenterent inuenirent. Teneatur quidem munitissimus ciuitatis locus nunc autem phanum appellat.

Phanis vir oisndiutlis & ignoras forte irrisonē ad sacerdotū assumissū ceteri sacerdotes legē ludibrio haberi videntes lacrimabantur. Zelotae cur vocati. Ananus cōgregato populo cūctisq; indignatibus tāta mala stās iter eos fies mori cupere se dicebat cū videret sacra loca sceleratorū pedibus frequentari nota eius orōnē quē desset citatis & tēplī desolatio nem.

C

velut arcis arx quēdam siue castellum. Tanta igitur contra vos tyrānide munita & inimicis superverticem positivideritis quid cogitatis? Aut quibus vestras sententias applicabitis? An romanos expectatis: ut sanctis vestris opulentur? Ita quidem se nostre ciuitatis res habent: eoq; iam calamitatum stellum ventum est: ut misereatur nostri etiam hostis. Non exurgitis o laboriosi: respectisq; vulneribus vestris quod etiam feras bestias facere videmus. vltum ibitis non suas quisq; recordabitur clades. ut an oculos positus quē pertulerit ad vltionem animos acuetis? Perijt apud vos non fallor afflictionum omnium carissima & maxime naturalis cupiditas libertatis seruitutis autem ac dominorum amantes facti sumus: tanq̄ subiugari a maioribus didicerimus. Atq; illi quidem multa & maxima bella ut in libertate viuerent pertulerunt nec aut aegyptiorum aut medorum potentiae cessere: dum modo ne facta praesentia sustinerent que iuberentur. Et quid opus esse de maioribus loqui. Hoc ipsum bellum quod nunc cū Romanis gerimus utrum commode an cōtra in commode. non palam quid habet causae nisi libertatem romānōrū bellū?

Phanū tēplū velut arx siue castratis.

eg. l. 4
ca. vi.

¶ Ap̄ eos nō sit cura libertatis p̄ q̄ tāta libertate viuerent pertulerunt nec aut aegyptiorum aut medorum potentiae cessere: dum modo ne facta praesentia sustinerent que iuberentur. Et quid opus esse de maioribus loqui. Hoc ipsum bellum quod nunc cū Romanis gerimus utrum commode an cōtra in commode. non palam quid habet causae nisi libertatem romānōrū bellū? Ergo qui dominis totius seruire non patimur gentiles nostros ferimus tyrannos. quāq; externis obe-

¶ Ap̄ eos nō sit cura libertatis p̄ q̄ tāta libertate viuerent pertulerunt nec aut aegyptiorum aut medorum potentiae cessere: dum modo ne facta praesentia sustinerent que iuberentur. Et quid opus esse de maioribus loqui. Hoc ipsum bellum quod nunc cū Romanis gerimus utrum commode an cōtra in commode. non palam quid habet causae nisi libertatem romānōrū bellū?

Liber quartus Iosephi Iudei

dientes ad fortunā semel id referunt cuius iniuriavicti sunt & vero pessimis suorum cedere signa uorum est. & cupientium seruiēdi. ¶ Ad hec autē q̄a Romanorū mentio facta est: non vos celabo quid dū loquor intemerit. mentemq; retraxerit. Quod etiam si ab illis capti fuerimus absit autem dicti huius periculum nichil acerbius experiemur q̄ isti nos affecerunt: quo autē pacto non lacrimis dignum sit illorum quidē in tēplo donaria cernere: gentiliū vero spolia qui nobilitatem huius maxime omnium ciuitatis complauerunt. eosq; viros trucidatos videri quibus etiam illi post victoriam temperassent: & Romanos quidem nunq̄ transgredi autōs esse litem phanorum. aut sacratē quicq̄ consuetudinis pręterire: sanctorum autem ambitum quamuis procul aspectum perhorrescere: quosdam vero in his locis natos. ac sub nostris moribus educatos & qui Iudei vocarentur inter media sancta de ambulare manibus adhuc suis gentili cede calentibus? Quis igitur externum bellum metuat ex compatio ne domesticis? Multo nobis equior est inimicus. Nam si propria rebus sint aptanda vocabula fortasse reperientur legum quidem nobis confirmatores fuisse Romanos: hostes vero intus habere verum hos insidiatores libertatis exitio debere neq; facinoribus eorum dignum posse excogitari supplicii.

¶ Certum est idemq; omnibus vobis & ante orationem meam esse persuasum: atq; ipsis vos rebus quas pertulistis in eos esse commotos. Pleriq; autem fortasse multitudinem eorū atq; audaciā reformatidat: & pręterea q̄ in loco superiore cōsistunt. Sed hec v̄estra negligentia conflata sunt: ita nunc magis proficient si moriamur. Nā & numerus eorum in dies singulos altur eo q̄ iniquissimus quisq; ad similes profugiat & audaciam plus accendit. q̄ nullum ad huc eis impedimentum interuenit. Iocq; superiore vtuntur. Et quidem cum apparatu his tempus demus. Quod si aduersus eos ne ceperimus: humiliores erunt. Michi credere: conscientię celsioris loci beneficium ratio perdet. Fortasse autem dei sprata maiestas in ipso tela retorserit: suisq; missilibus impij consumuntur. Videant nos tantummodo & defecti sunt: quamq̄ pulchrum est vt etiam si quod periculum immineat pro sacris ianu is moriamur: ac si nō p̄ liberis & coniugibus pro deo tamen eiusq; sanctis animam profundamus. Prębebo autem manum atq; sententiam: & neq; consilium vobis vllum deerit ad cautionē: neq; me corpori meo parere videritis.

¶ Anano contra zelotas populum ad hortante qui licet ad subeunda pericula seipsum pręptū exhibebat Anano itaq; exercitum ordināte Zelotē cunctis eius cognitis conatibus in eum commouētur. & proficientes nemini obuio parcebant fuitq; extraq; parte cedes maxima & sauciatis popularibus ad domos reportatas Zelotarum quisq; lesus ad templum portabantur sacri humum cruore perfundentes vnde latronibus semper conualescentibus populares irascebantur. Ananus vero cū socijs inclusos in templo Zelotas obsedit: sed sacris portis manus noluit apponere. & ne templo bellum inferre videret sex fore milia armatorū custodes in porticibus collocat. Iohannes autē gyscalensis oibus istis excij causa fuit. hic enī dolis plenus simulās se quē populus vellet sentire oē Anani & suorū cōsiliū Zelotis pditiose indicabat & imoderatis obsequijs inq̄tionē occultabat. maximus enī erat adulator & nō accutus archanorū assiduus pditor. & suspectus habebat. Ois autē ab eo tollit spiritio ipso fidelitatis & beniuolentię dāte sacramentū & eū suis cōsilijs adhibebat legatūq; mittit ad zelotas. q̄bus secreta reuelat multa etiā cōmiscendo mēdacia Ananū q̄ ad Vespasianū misisse accusatū p̄peret capere ciuitatē & crudelitatis arguebat.

¶ Capitulum septimum.

Ananus contra zelotas populū hortatus ē & q̄ q̄ ad subeunda pericula p̄mptus exhibebat. &c.

Anano ordināte exercitū zelotē cūctis eius cognitis conatibus in eū cōmouentur & p̄siliētes nemini obuio parcebant.

Is ananus contra zelotas populū hortabatur non quidem nesciens iam expugnari vi posse propter multitudinem ac iuuentutem animorumq; pertinaciam multoq; magis propter conscientiam commissorum nec enim concessum iri extremam veniam his quę perpetrauerant sperabant: verum tamen quiduis perpeti prestabilis existimans: q̄ in tanta rerum perturbatione cohilbere. Populus autem duci se clamabat in eos contra quos rogabatur & ad subeunda pericula quisq; promptus erat.

¶ Sed dum ananus magis idoneos discerneret atq; ordinaret ad prælum zelotē cūctis eius cōmouentur ac tibus cognitis (certos enim qui omnia sibi nunciarent: habebant) in pontificem commouentur ac modo per cuneos simul vniuersi profiliunt: neq; obuio cuiq; parcebatur. Cito autem ananue populū congregauit multitudine quidem superiorum: armis vero constipati non erant zelotes inferiores. Alacritas vero quod deerat in vtriq; supplebat. Nam & ciues at̄mis iram conceperant fortiozem: & qui de templo exierant quamuis multitudine maiorem audatam. Quippe illi quidem habitare se in ciuitate minime posse arbitrabantur: nisi zelotas eximerent. Hi vero nisi vincebant nullum se subituros esse supplicium. Manus autem conferre pro ducibus obedientes motibus animorum. Et primo quidem in ciuitate ac pro templo eminens missis lapidibus semel inuicem appetebant: si vero aliqua pars tergavisset victores gladijs vtebantur. Cumq; plurimi sauciarentur multę cedes vtroq; fiebant. Et populares quidem i domos referebātur a suis zelotarū vero quicq;

E. l. iij.
cap. ix.

A vulneratus fuisset in templum ascendebat sacram humum cruore percutiens ut solo eorum sanguine violatam religionem recte quis dixerit. Semper quidem latrones excurrento in congressibus conualebant. Irati vero populares (proficiente quotidie numero suo) cum desides increparet quique a tergo sequebantur non aperiendo fugientibus viam inuitos eos repugnare compellerent: vniuersos quidem suos conuertunt. Illis autem (qui vim ferre non poterant) paulatim ad templum recedentibus: irrumpit vna cum socijs ananus. Vnde factum est ut eos (qui ambitu exteriore caruissent) mortus inuaderet: idque in murum interiorem fuga recepti mature ianuas occluderet. Verum anano portis quidem sacris manus afferre non placebat: hostibus quoque desuper tela torquentibus nefas esse existimans etiam si vicisset non lustratum prius populum introducere. Ex omni autem suorum multitudine sex fere armatorum milia sortitus: custodes in porticibus collocat. Hic autem qui succederent in excubijs alios per ordinem ponit. Multi autem honestorum ab obtinatis ad id electi: mercede conductos pauperes vice sua praesidijs destinabant. ¶ Fit autem istis omnibus excij causa iohannes (quem ex gyscalis effugisse praediximus) is enim dolis plenus & acerbissimam dominationis cupiditatem mente circumferens iam dudum rebus communibus insidias moliebatur. Itaque tunc eadem (que populus) sentire se simulans aderat anano tam diebus cum proceribus capienti consilium: quod noctibus peragrati custodias omniaque secreta zelotis renunciabat: nullumque populi consilium non priusquam caperetur inimici sciebant eius indicio. Immoderatis vero & ananum & populi principes placabat obsequijs: ne in aliqua suspitione veniret & affectans. Sed haec eius honorificentia in contrarium vertebatur. ¶ Erat enim ex adulationum varietate suspectior eoque ipso quod etiam non accitus assiduus erat archanorum proditor habebatur. Et enim prospiciebat Ananus omnes qui ad se concurrerent intelligere. quia quae iohannes faceret suspicionem nuntiationis habebant. Summouere autem illum non erat facile: neque possibile quod malicia praeualeret. Ac praeter hoc multorum non ignobilium qui summis rebus adhibebantur. patrocinio succinctus erat. Visum est igitur ab eo sacramentum beniuolentiae causa peti nihilque dubitans & fidem se populo seruaturum iurauit. & neque factum eius iniuriam ullum neque consilium proditurum vnaque de ponendis rebellibus & manu & voluntate operam collaturum. Itaque Ananus eiusque socij (quoniam iurato crediderunt) nullaque iam suspitione suis eum consilijs adhibebant. Moxque ab hisdem etiam concordiae causa legatus intromittitur ad zelotas. Curae namque habebant ne phanum culpa sua pollueretur neue quisque in eo procuberet iudeorum. Ille autem quasi Zelotis ac non contra pro beniuolentia iurauisset egre sua ad eos medius constitit & saepe quidem se illorum causa in magno periculo fuisse dixit: ne quid se cretorum ignorarent quae in eos Ananus cum socijs cogitasset. Nunc autem ingens cum ipsis omnibus subitum esse discrimen nisi diuinum quoddam praesto fuerit adiumentum. Nihil enim iam morari ananum. Sed persuasisse quidem populo ad Vespasianum legatos mittere ut ad capiendam ciuitatem quae primum venire properaret. Indixisse autem lustrationem postero die ut simulata religione intromissi vel etiam vi praelio manus confererent: se autem non videre quamdiu aut custodias sustineant. aut cum tanta manu acie congregarentur. Ad haec addebat quod ipse dei prouidentia transactionis esset causa legatus. Haec ei spe ananum his proponere: quod nihil suspicantes eos subito aggredederetur. Itaque oportere si quis habendam rationem vitae duceret: aut custodibus supplicare: aut foris aliquod praesidium petere. Quod autem si victi essent veniae spes foueret immemores esse audacie suae credere aut simul ac factores penituerit amissorum in gratiam statim eos qui perpeSSI sunt reddituros: sed noxiam quidem saepe inuisam etiam in penitudinem fieri: levis autem iram in licetia seuiorem. Imminere autem illis aut interfectorum amicos atque cognatos tantumque pro dissolutis legibus ac iudicijs indignatione flagitantem ubi etiam si qua pars misericors fuerit maior etiam irascendum turba celabit. Salia quidem variabat iohannes terrorem iniciens multitudinis extremum vero auxilium aperte quidem indicare quod diceret non audebat. Idumeos autem significabat. ut autem principes. Zelotarum priuatim etiam commoueret cum delictis ananum arguebat ipsis eum maxime minitari confirmans.

C ¶ Legati a Zelotis ad Idumeos pro auxilio mittuntur quia (ut iohannes finxerat) ananum Romanis dicebant velle tradere ciuitatem. Idumeorum enim natio ad motus est. facilis rerumque leta mutationibus atque ad arma promptissima. Congregati itaque prope ad viginti milia cum quattuor ducibus veniunt hierusalem. Ananus autem cognita legatione & aduentu idumeorum portas eis clausit: murisque custodes apposuit atque verbis concordiam voluit suadere. Stans ergo in aduersa turri post ananum Iesus pontificum euo longissimus ad Idumeos. orationem habuit ipso (quod perditissimis hominibus contra iustos auxilium vellent dare) increpando & post multa illos (ut contra tyrannos auxilium ferant) exorat eorum manifestans tyrannidem templumque (quod omnibus est venerabile) prophanasse accusat. Committit quoque depositis armis de discordijs iudicare: aut si non velint neutri fauente parti partem recedant.

Capitulum octauum.

Ananus ne videntur bellum. plo inferre sex milia in portibus constituit &c

Iohannes gyscalis fisdolis plenus simulans se sentire quod populus vellet omne ananum & populi consilium zelotis indicabat & immoderatis obsequijs intentionem occultabat

Sacramentum fide litatis iohanne dante ois ab eo suspitio tollit & cum suis consilijs adhibet legatus quod itro mittit ad zelotas quibus se creta reuelabat multa et commiscendo medacia. iohannis mendacia.

Libre quintus Iosephi Iudei

Mittit a zelotis
legati ad iudeos
p auxilio qa (vt
finxerat iohes)
anani dicebant
ciuitate roanis
tradere;

Idumeor: natio
ad motus facilis
& reru mutatio
nibus leta & ad
arma promptis
sima.
Idumeor: viginti
milia cu quatuor
ducibus veniunt
hierusalem.

oro Iesus ex tur
ri idumeoru in
crepatoria.

cu romano
pumat

Contra falsos ac
culatores.

Mors gloriosa
captui potior
vita.

Rat aut eleazarus Symonis filius (q etia pter alijs idoneus eē videbat & re
cte cōsulere & que cōsulisset efficeret) iteq zacharias filius aphetali alias D
phaleci vterq; a sacerdotibus genus ducēs. Hi pter cōmūes (et priuatis i
terminatiōibus cognitis) q; anani factio potētiē sibi cōparādē cā roanos eg. l. p
accerceret. nā & hoc iohānes affixerat diu qd agerēt dubitabāt āgusti tps c. xxvi
festiatiōe cōclūsi. Populū ei hand mīto post eos aggredi paratū ēē cogita
bāt: extnvero subsidij facultate īsidiarū sibi celeritate p̄pta prius fore vt
oia paterēt: quāvtiauxillorū qsq̄ ista cognosceret aduocari tñ placuit idē
os (scripta breuif epistola) q; circūmeto p̄pso ananus vellet roanis metro
poli p̄dere. Ipi at p̄libertate dissidēs i tēplo custoditēt minimāq; tps sa
lutē sibi p̄mitterēt: ac nisi mature subuenirēt ipos qdē anano atq; īmicis
ac vero ciuitatē romanis illico subugādā. Et plerq; nūcijs ad rectores idumeorū referēda mādabāt.
Ad hoc etiā lecti sunt viri strenui: & dicēdi penitissimī & ad p̄suadēdū satis idonei: q; his rebus esset
vtilius pedū velocitate p̄stātes. Nā idumeos cōfesti parituros certū erat qd turbārū cupiēs & incō
dita esset natio sēp; ad motus facilis atq; dispēsa. & rerū mutatiōibus leta iminīq; petētū blādicij
ad armis p̄ptissima: & velut ad festorū quādā solēnitatē sit ad p̄lia p̄perās. Celeritatē at nūcij exige
bāt atq; istis nihil deērat alacritatis. Vterq; at vocabat ananias. Iaq; rectores aderāt idumeorū. Illi aut
simul epistola mādātq; attoniti: quāsi furibūdī circūcurrere gētē ac militiā denūciare cōperūt. Itaq;
mox & dicto citius multitudo cōuenērat oēs; p̄ libertate metropoleos rapiebāt. Cōgregati at ppe
ad viginti milia cū ducibus quattuor hierosolimā veniūt. hoc est iohāne & iacobo iosep̄ als Sose filio.
Et p̄terea Symone Caziē als Thecni filio & phinea Cūsoth als Clusot filio. Cōgregati at p̄fectio le
gatorū itēq; vigiles eius non latuit: necnō & ipetus idumeorū. Hoc ei ante cognito portas eis clau
sit. & munit custodes apposuit. Non tñ ei visū est bello cū his cōgredi: sed verbis ante eis p̄suadere cō
cordiā. Cōstans ergo in aduersa turri post ananū Iesus pontificū euo lōgissimus. cū muke inquit & va
riē turbe tenuerint citā: in nullu re miranda sic fortuna est. vt in eo q; pessimis etiā īopinata cō
spirant. Etenī per ditissimis hominibus auxilio cōtra nos tanta cū alacritate venistis quanta nec i bar
baros (aduocante vos metropoli) venire decuisset. Et siquidē viderē cōsentionē vestram similem ēē
his hoibus qui vos rogauerūt non estimarē impetū capere rationem. Nihil em̄ eque ac morū cognā
tio concordiam firmat. Nunc ergo illi si quis eorum singulos explorauerit. mille mortibus digni repe
rentur. Nām ludibria & pugnamenta totius rusticę plebis luxu absumptis patrocinijs suis postq; in
vicis & ciuitatibus proximis audaciā exercuerunt: postremo in sacram ciuitatem clam influxere vt
latrones solumq; religiosum immanitate scelert polluerunt eosq; videas inter sancta sine metu ebri
os & auditate vētis preceptorū spolia cōsumentes. Vestra vero multitudo armatorumq; talis or
natus est: qualem deceret esset si publico vos cōsilio metropolis inuitaret in alienigenas laturos auxi
lia. Quid igitur hoc esse quis dixerit nisi forte iniuriā cū pro nequissimis cōuenisse integre nationis ve
stre arma videat conspirasse. Iam dudū reperire nequeo quidnam fuerit. quod vos tam cito cōmoue
rit. Nec enī sine magna fieri potuisset. vt arma pro latronibus aduersus cognatū populū caperetis
q; Romanos audistis & proditiōē. His autē quidam nostrū nunc obstrepebāt liberande metropole
os causa venisse dicentes. Vnde mirati sumus preter alia noxiorū tale cōmentum. Viros enī natura
libertatis amatores eoq; maxime cū extremis hostibus pugnare paratissimos aliter cōtra nos effera
re nō poterant q̄ vastatā libertatis proditiōe mentita sed enī cōsiderare vos oportet quivos īsinu
lauerint: fidemq; in nos veritatis ex rebus cōibus nō ex ficto sermone colligere. Quid ei posse nūc de
mū nos dederimus roanis cū ab initio licuerit aut ab his non deficere: aut qui defecimus cito venire
igā; priusq; circa nos oia vastarēt. Nāq; iā ne volentibus quidē vobis transactio facilis ē: cū & sup̄bos
eos effecerit galilea sub iugū missa mortēq; grauiorē afferant turpitudinē appropinquantes. Placere
quidē q; in me est: pacē mortī ante pono. Semel autē bello appetitis postq; pugna cōmissa est gloriosā
mortem vita captui existimo potiore. Sed vtrum nos populi principes aiunt clam misisse aliquem
ad Romanos an etiam totum populum cōmuni suffragio. Si quidē nobis dicant quos amicos mise
rimus qui serui fuerint proditiōis ministri. Cum īret aliquis deprehensus est. Rediens captus est.
Litteras naē sunt. Quemadmodū autem tātam ciuium multitudinē lateremus: cum quibus omni
hora versaremur. Paucis etiā atq; his inclusis qui de tēplo ne in ciuitatē quidem: prodire possēt quo
pacto sunt cognita: que occulte extra ciuitatē fierent: an vero nō cognouerūt qñ aulorū penē redde
dē sūt donec aut sine metu fuerunt. neminem nostrum proditorem suspicabatur. Sin ad populū cau
sam referunt: publicū habuit nempe consiliū nemo aberat contioni: ideoq; manifestior ad vos nūcio
citius fama properasset. Quid opus erat legatos mittere: cum certa nobis esset de transactiōe sentētia

eg. l. 4
c. xxvj

eg. l. 4
c. xxvj

E

F

eg. l. 4
c. xxvj

- A** Et quid designatum sit dicant. Sed he quidē male peritiorum & instantes penas evitare cupienti-
um causationes sunt. Cum etiam si ciuitatem manentem prodi fors. afferret. ideoq; ipsos qui nos cri-
minantur auiros quoq; audacie vnum malum decem videretur prodicio. ¶ Vos aut oportet quia
semel cum armis adestis primum (quod est iustissimum) adiuuare metropolim & vna nobiscum tyrā
nos eximere per quos iudicia dissoluta sunt: qui calcatis legibus iura suis gladijs permiserunt. Deniq;
nobles viros non incusatos ex medio raptos foro primum vinculis cruciarunt: deinde non voce ne-
q; p̄cepte eorum morati neci dederunt. Licet autem vobis non bellū legi introgressi horū videre argu-
mentum quē dixit desolatas domos rapinis: coniuges in veste lugubri ac familias peremptorum: ac
p̄ totam ciuitatem vultus & fletus. Nullus enim nō expertus est: persecutionem impiorū: qui ad hoc
insanie proruperunt vt latrocinalem audacia non solum ex agris atq; alijs ciuitatibus in hanc quē &
caput & facies gentis est sed in phanum etiam ex ciuitate transire nēt. Deniq; hoc sibi ad excursus &
ad profugium elegerunt: sicut filius illis est eorum quē in nos comparatur: & locus toti orbi terre ve-
nerabilis quicq; ab vniuersis alienigenis ab extremo limite vndiq; venientibus honoratur: per hās quē
apud nos p̄cepta sunt bestie conculcatur. Exutis autem rebus desperatis. populos committi po-
pulis & ciuitatibus ciuitates. gentesq; in sua viscera delectum habere: cum debueritis (vt dixi) quod
facti esset optimum ac deceret nobiscum nocentes eximere. atq; hāc ipsam fallaciam vitumire quod
auxilio nos aduocare ausi sunt: quos metuere vindices debuissent. Quod si eiusmodi hominum pre-
ces reuerendas putatis: attamen licet vobis armis depositis cognatorum habitu introire ciuitatē: me-
diorq; inter hostes auxiliatores suscepto nomine de nostris discordijs iudicare. Quamq; reputate quid
habebunt commodi cum de manifestis ac de tantis criminibus apud vos causam dicturi sunt: q̄ ho-
minibus non accusatis ne verbum quidem facere permiserunt. Ferant igitur hanc ex nostro aduētu
gratiam. Si vero neq; nobiscum indignari neq; iudicare vultis: tertium restat nec relictis vtriq; parti
bus nec nostris cladibus insulatis: nec cum insidatoribus metropoleos maneatis. Nam & si maxime
B cum romanis quemq; nostrum suspicamini collocutum: obseruare vobis itinera licet tumq; demum
tueri metropolim cum factum aliquid eiusmodi patenti quale delatum est: & in auctores eius si cō-
stituerint vindicare. Non enim vos p̄uenient hostes iuxta ciuitatem sedibus positus. Sin homin-
nichil vobis gratum aut mediocre videtur portarum claustra intremi: quatenus arma portabitis.
Hec quidem ihesus loquebatur.

¶ Indignitas idumaeis (quia peratum non inuenissent introitum) Symon vnus eorum respondet
iudeis indignationem contra pontifices ostendens qui cōmunem omnibus ciuitatem sibi clausissent
& Romanos fortasse coronatis portis parati sint recipere. Hic enim post multas increpationes se de-
clarat ferre Zelotis auxilium & dei domicilium velle defendere atq; pro patria p̄pugnare: his quoq; dictis
Idumaeorū multitudo clamore concessit. vnde Iesus tristis duplici bello oppugnatam videns ciuitatem
recessit. Itaq; Idumaei prope murū tabernacula posuerunt. Tantaq; nocte illa horrida fuit tēpestas vt
apud omnes certum erat hominum mundi exitio statum esse turbatum quod maximū fuit portētū
Idumaeis atq; opidānis vnam afferens opinionem Zelotē aut solliciti congregate cōsilio Idumaeis cō-
cluserunt subuenire seratamq; portam aperientes Idumaeos introducūt. Capitulum nonum.

eg. l. 1.
cap. 8

- C** Dumaeorū aut nequaquam multitudo animi attendebat: ardens iracundia (q̄ nō paratū
habuisset introitū) p̄q; armis iter se duces indignabant captiuitatē esse existimātes: si
ea quibusdā subditibus deposuisset. Vnus autē ductū Symō filius Caziē aī Cathla vix
placato suorū tumultu stās in eo loco vñ exaudiri a pōtificibus posset. Nō iā mirari se
(ait) si libertatis p̄pugnatores i tēplo custodierēt iclusi cū illi cūctē gēti cōmunē clau-
serit citatē. Et rōanos qdē fortasse coronatis et portis recipe sint parati. Idumaeos aut ex
curribus alloquāt captiq; iubeāt p̄ libertate arma p̄licere cognatisq; nō credētes custodiā citatis iudi-
ces eos discordiarū fieri vellēt: & alios accusando q̄ indemnatos ciues occiderēt: ipsi totam damnēt
ignominatiōē. Deniq; (ait) vrbem omnibus alienigenis religionis causa patētem: nunc domesticis
praeclusis. Valde enim cōtra vos festinabamus & ad gerendū cum gentilibus bellum: qui ob hoc
p̄parauimus vt vos seruaremus liberos. Nēpe talia vos etiā hī quos obsidetis leserūt tāq; verisimiles
vt suspiciōis in illis quēq; colligitis. Deinde qui velpublice defensores intus i custodia tenētes genere
cōsueti & illis gentibus simul vniuersis ciuitate perclusa tyrannidē perferre dicitis. cū iam contume-
liosis non iubeatis obtemperare p̄ceptis nomēq; potentie alijs qui vos tyrannos patiuntur annech-
tis: quis causationē vñ sermonis tulerit cū res repugnatū videat ex omni vobis etiam nūc Idumaeos
excludētibus citatē. nōq; ipsi nos a patrijs foris arcetis: recte quis eos incusauerit qui custodiuntur in
tēplo: quod cum ausi essent plectere p̄ditores quos viros nobiles innocētes pro societate facinorosi
ciuitatis: non a vobis inceperunt: summaq; proditiōis membra preciderint. Sed licet illi moliores q̄

H. ii.

¶ pphanaue-
rūt tēplū quo-
oibus ē venera-
bile

Committit eis
depositis arma-
de discordijs iu-
dicare aut si nō
velint neutri f-
uentes parti res-
cedant.

Idumaeis indi-
gnatis (quia in-
troitū paratum
non inuenissent
Symō (vnus e-
orum) respondet

Liber quartus Iosephi Iudei

Iesus tristis du-
plici bello op-
pugnata videt
ciuitate recessit

Idumei prope
murum taber-
naculū posuerūt

Zelotarū cōf-
liū cōgregatū
ut idumeis sub-
uenirent.

zelotē seratam
portā aperit &
idumeos intro-
ducunt.

Custodibus oc-
cisis oīs militu-
do ad clamorē
suscitat & rap-
tis armis ad vi-
ciscendū prope-
rabit.
congressus idu-
meorum.

res poscebat inuenti sunt nos tamen domicilium deservabimus Idumei & pro communi patria pugnabimus: tamq[ue] foris irruentes q[ua]m intus insidiantes hostes pariter viciemur. Hic autem manebimus pro muris armati: donec aut romani vos aspiciendo liberent: aut ipsi recuperata libertatis cura mittentini. His dictis ydumeorum quidem multitudo clamore consensit: Iesus autem tristis recessit cum nec Idumeos quicq[ue] sentire moderatum: & duplici bello oppugnari ciuitatem videret. Quippe nec Idumeorum tumor & spiritus quiescebat indigne ferentium contumeliam q[uod] essent ciuitati p[er]hibiti: & q[uod] zelotarum vires esse firmas crediderant erubescendum post q[uod] nichil eos sibi auxiliari pos- se viderunt ut iam venisse peniteret. Pudor autem nulla re p[er]cenitus gesta redeundi penitendinem su perabat. Itaq[ue] ibidem prope murum temere tabernaculis positus: manēdum esse statuerūt. Infinita vero hiems nocte illa ventiq[ue] violentia cū imbribus orti sunt: & crebra fulgura: horrendaq[ue] tonitrua concussaq[ue] terrę vastimugitis. Certumq[ue] apud omnes erat hominum exicio mundi statū esse turba- tum: neq[ue] parum quid rerum hęc signa portendere: vna vero Idumeis & opidanis erat opinio: his quidē irasci deū multiq[ue] causa existimantibus neq[ue] se posse euadere. si aduersus metropolim arma mo- uissent: anano autem eiusq[ue] socijs etiam sine praelio vicisse deumq[ue] bellum pro se āministrare creden- tibus. Sed profecto falsi erant interpretes futurorum & quę sui passuri essent cōtra hostes fore diuina bant. Verum Idumei cateruatim densatis corporibus inuicem sese fouebant: scutisq[ue] contextis prote- cti capita minus pluuia lebebantur. Zelotę vero magis illorū q[ua]m suo periculo cruciabantur: collectiq[ue] deliberabant. si quam illis recipere subsidij machinam possent. Horum autem ardentioribus videba- tur vi armorum custodes inuadere: atq[ue] ita in ciuitatem impetu facto palam portas auxiliatoribus a- perire. Nam & custodes ex improviso & q[uod] plures inermes ac belli inexpertes essent facile turbatum iri: & multitudinem ciuium difficulter colloqui posse quoniam domi quisq[ue] propter hyemem continē- retur. Quin & si periculū aliquod interueniret: quibus subuenire q[uod] negligere tot copias sui causa tur- piter perituras. At qui prudentiores erant vim quidem adhiberi dissuadebant. Non enim sui tantū cu- stodes ampliāre: sed etiam ciuitatis murū videbāt propter Idumeos diligētius custodire: & vbiq[ue] adei se ananū oībus horis inuifere custodias existimabant. Sed hoc alijs noctibus ita habuerat. Ille vero non sua desidīa requieuerat: sed ut ipse & custodum manus fato intrerent. Namq[ue] iam nocte proue- cta & algente hyeme custodes in porticu dispositos opprimit somnus: Accedit Zelotis subito consi- lium ut seris templo sacratis portarum vectes secarent. Affuit aut illis (ne exaudiretur crepitus) vērō sonus & crebra tonitrua phanog[ue] egressi ad murū clanculo veniūt: seratamq[ue] portā (quę ad Idumeos erat) aperit. Illi aut primo ananū conari aliquid suspicari: vnusquisq[ue] dexterā ad gladiū quasi bellatu- ri applicant mature. Deinde (his qui ad se venerāt agnitis) introibant. Qui quidē si tūc manus i ciui- tatē vertere voluissent nihil obstabat quo minus simul totus populus interiret tāta ira ferebant. Verū Zelotas priō eximere custodia festinabāt illis quoq[ue] multū precātib[us] q[uod] eos receperant ne despice- rēt malis obsessos quorū gratia venerāt. ne ve his acerbius periculū iportaret captis enī custodibus fa- ciliorem ipsis in ciuitatē fore impetū. Sed si semel eos concitassent. iam illos cōtineri non posse cū si- senserint cōgregabūt & per ascensū nitentibus se opponēt. Idem sibi Idumeis visum est.

¶ Zelotę Idumeis ingressis mixti in custodes irruerūt: quibus occisis oīs multitudine ad clamorē suscitatur & raptis armis ad viciscendū properabat primum quidem solos Zelotas aliquid conari suspi- cans quasi eos superaturi numero cōfidebat. Sed Zelotis Idumeorū clamorē geminantibus magisq[ue] horribiles oīm voces faciebat tempestas. Nemini aut Idumei crudelissimi parcebāt neq[ue] fugiēdi ade- rat locus neq[ue] spes fuit salutis. Octoginta aut milia & quingenti illa nocte fuerūt occisi: pōtiffices quoq[ue] Ananū & Iesū occiderūt insepultos dimittentes contra Iudeorum mores qui etiam crucifixos ad so- lis occasum deponunt & sepeliunt. Mors enim Anani ciuitatis excidij principium fuit. Erat enī vir laudabilis iustissimus qui commodis proprijs communes anteponebat vtilitates. Iesus quoq[ue] ceteris virtute p[re]stans illo quidem comparatione inferior.

Amq[ue] in tēplo per ciuitatem subibant. cū suspēsī zelotę aduentū eorū p[re]stolarent. Deniq[ue] his ingressis etiam ipsi cōfidebāt ex iteriore phanorogressi sunt: mixtiq[ue] Idu- meis in custodes irruerunt. Cesis aut nonnullis (quos somnus op[re]sserat) omnis mul- tudo ad clamorem vigilantium suscitata est. Raptisq[ue] armis ad viciscendum non si- ne stupore properabāt. Ac primū quidē zelotas solos conari aliquid suspicantes quasi eos superaturi numero cōfidebat. Vbi autem foris alios crecūfundi viderūt Idumeos irrupisse senserūt alī cēserūt. Et maior quidē pars eorū armis pariter scutisq[ue] depositis iquestibus erat & pauci vero iuuenū fortiter cōmuniti occurrerūt Idumeis aliquandiu segniorē multitudinē protege- bant. alij cladem ciuitatis habitatoribus nūciabāt. Illorū autem auxilio venire nullus audebat cogni- to Idumeos irrupisse: sed ipsi quoq[ue] irrita vociferantes cum fletibus respōdebāt & plurimiq[ue] mlierū Yu-

eg. l. 4.
cap. 9.

F

F

eg. l. 4.
ca. 9.

- A** scitabatur vlulatus. si quando custodum quisq; iam periculum incidisset. Cum & zelotæ Idumeorū clamorem geminabant magisq; horribiles faciebat tempestas omnium voces. Nemini autē Idumei parcere q; natura crudelissimi ad cedes erant & hieme grauitur afficiebantur propterea his qui se excluderant vt inimicis utebantur tam supplicantibus q̄ repugnantibus infans multos etiam cognationem referentes alias recordantes vtq; commune phanum refereantur orantes gladijs transfigebantur. **Idumei crudelitissimi: pcebant neq; fugiendi locus erat. neq; saluta spes.**
- eg. l. p. cap. p.** Nullus autem fugiendi locus: neq; spes erat salutis. Compulsi autem circa se magis vi oppressi laniabantur: cum recedendi spaciū non daretur: nec interfectores a cedibus temperarent incerti aut qd agerent in ciuitatem se precipitabant miser: vt mihi videtur eo quod fugiebant voluntarium subestes exitium donec templum exterius sanguine redundauit: Octo autem milia quingentos mortuos os dies inuenit. **Octoginta milia & quingenti mortui illa nocte**
- ¶ Nec nunc his ydumeorum ira faciata est: sed versis in ciuitatem manibus omnes domos diripiebant quęcunq; fortu tu inuenissent morti dabant. Et ceterę quidem multitudinis ceterum superuacuum esse ducebant. ¶ Pontifices autem peruestigabant & in illos pleriq; ferebant statimq; comprehensos obtruncabant: astantes super eorum cadauera nunc Anano populi beniuolentiam: nunc Iesu quę de muro dixerat exprobrabant. Ad hoc autem impietatis progressi sunt vt eos etiam insepultos abicerent cum præsertim iudeis tanta sepulture cura sit vt eos etiam iudicio crucifixos ad solis occasum deponant atq; sepeliant. ¶ Et quidem non errauerint si anani mortem dixero excidij ciuitatis fuisse principium & ex illo die muros euerfos: remq; publicam iudeorum perisse se quo pontificem rectoremq; salutis sue iugulatum in media ciuitate viderunt. ¶ Erat enim & alius vir laudabilis atq; iustissimus: & præter nobilitatis ac dignitatis & honoris quo erat præditus amplius iudicium infimis amabat equari libertatis aut maxime fautor erat & qui populi affectaret ipeum. Commodis aut ppris cōmunes semper utilitates ante ponebat. super oio paci studēs. Sciebat enim romanos nō posse expugraturū: ac pspiciebat vt si pauci viriliter nequissent iudei vel iimici superassent: vt aut breuiter dicā anano ad transactionē venissent. Mirus ei erat dicere: mirus populis persuadere quę vellet lāvero impediētes bellantesq; suęegerat. Plurimū aut moliri sub tali duce attulisset romanis. ¶ Ad iudicium ēt erat Iesus illo quidē cōparatione inferior. Sed ceteris præstās vt pote qui deo tāq; violatam ciuitatē perire flāmisq; sancta purgari vellet cōsulto defensores eorū & qui ea carissima duceret apertasset. Itaq; paulo ante sacris vestimentis amictos: ac toto orbe celeberrime religionis auctores quiq; vndiq; ciuitatē comitantibus venerabiles habebantur: iacere nudos prædā canibus: ac feris videres. Quos quidē Iesus laudes
- B** commeantibus venerabiles habebantur: iacere nudos prædā canibus: ac feris videres. Quos quidē viros ipsam puto genuisse virtutem: tantum licuisse vicij fientem.

¶ Explicit Liber quartus.

¶ Incipit Libei quintus.

- eg. l. p. cap. 6.** ¶ Anano & Iesu occisis Zelotę cum idumeis passim plebem quasi mirabiliū animalium grege; mactabant nemini parcentes sed ante mortem eos verberibus afficiebant & totmetis: Nullusq; palā flere neq; mortuos audebat sepelire duodecim milia nobilium crudeliter fuerunt occisa. Zacharium quoq; illustrem virum improbis inimicum & probis amicū proditiōis crimine apud septuaginta viros falso accusant. Qui obiecta sibi crimina diluit: & contra Zelotas eorum manifestat iniquitates. Igitur omnes septuaginta iudices pro Zacharia mori maluerunt: q̄ cōtra eum ferre sententiā. Sed zelotę duo illum in templo occidentes in vallem proiciūt atq; a templo expulerunt iudices. Idumeos itaq; iam poenitet venisse ueq; his gesta placebant. Quibus zelotarū quidem secreto omnia zelotarū manifestauit facinora. vnde ipsi maiorum vitantes societatem quorum non sponte: sed decepti fuerunt participes in domos solutis custodijs recedunt. Sed ipsis recedentibus zelotarū creuit insolentia qui in fortes viros & in signes cedibus seuiebant omnemq; volebant delere nobilitatem: Goryon autem libertatis amator cum multis alijs occisus est. Niger quoq; vir in bellis strenuus cicatrices vociferando ostendens extra portam ductus occidit: ipsiq; supplicante sepultura denegatur. Ipse vero moriens. Romanos vltiores famemq; atq; pestilentiam contra impios imprecatus ē. Omnibus certe mortis occasio excogitabatur. Soliq; ignobiles & fortuna humiles mortem euasere.

Capitulum Primum.

- C** NANO quidem & Iesu eiusmodi filius euenit. post illos vero tā zelotę q̄ Idumei passim plebem quasi nefandorum animalium gregem irruendo mactabant. Et vulgus quidam in quouis loco deprehensum necabatur: corruptos autē nobiles adolecētes victos in carcerem concludebant spe nonnullos eorum sibi posse socia: re nece dilata. Verum hæc nullum mouebant sed cuncti mortem præoptauerunt: dum modo ne aduersus patriam communem nequissime conspirarent. Seuisissime tamen ante cedem verbera sustinebant: exulcerati plagis atq; tormentis. Cūq; iā corpus nō sufficeret cruciatibus: tandē gladium merebant. Quos autem Huij.

Liber quintus Iosephi Iudei

Nullus palā fle re audebat neq; sepelire mortuos &c.

Duodeci milia nobiliū crudeli ter occisa.

Zacharias ob iecta sibi crimi na diluit & con tra zelotas eorū iniquitates ma nifestat &c.

Omēs. lxx. iudi ces p zacharia maluerūt mori q̄ cōtra eū fer re sententiam.

Idumeos iā pe nitet venisse ne q; his gesta pla cebant quibus zelotarū qd se creta māifesta uit &c.

Idumei malorū societate vitan tes (quorū non spōte sed dece pti picipes fue rūt) i domos re cedunt solutis custodijs &c.

Zelotarū rece dentibus Idu meis creuit in solētia q̄ maxia i fortes viros & insignes cedi bus seuiebant oēm q; volebāt delere nobilita tem.

die cōepissent: eos in custodiam nocte ducebant. Extrictosq; inde si quos mori contigisset abiciebant vt vinctis alijs locus esset. Tantus autem populus paucos occupauerat atq; formido vt ne flere quidē palam quisq; siue sepelire proprium funus auderet: sed erant occulte etiam clausorum lachryme: & ne quis inimicorum audiret circumspectantes gemebant: paria namq; hæc (quę lugebantur) etiam qui luxissent illa paciebantur. Exiguam vero nocte sullatam manibus terrā corporibus inicebant: & non nunq̄ die si quis fuisset audacior. ¶ Duodecim autem milia hoc modo nobilium perierunt. Illi autem cedes exosi: nullo pudore & vim iudicij & cognitionis cauillando imitabantur. ¶ Itaq; cum illustrū quendam zachariam baris alias baruchi filium interficere decreuissent (irritabantur enim q̄ nequis simis inimicus erat nimis & probis amicus) itemq; locuples (vt non solum fortunarum eius direptio nem sperarent) sed etiam remotumiri: virum ad sibi adiiciēdos potentes septuaginta plebeiorum ho nestissimos ex precepto conuocant iudicium specie populi pferentes & apud eos zachariam (qua si res romanis proderet) accusant quodq; ad Vespasianum prodicionis causa misisset sed neq; argu mentum neq; vlla probatio criminis erat. Ipsi autem misisse dixerunt: & hoc haberi pro fide veritatis volebant. zacharias tamen (vbi nullam spem salutis sibi relictam esse vidit) per insidias non i iudiciū. sed in carcerem ducto vitę suę desperationem libertate non priuauit. sed exorsus verū quidem simi litudinem obiectorum derisit & illata sibi crimina breuiter diluit. In accusatores autem ratione cōuer sa omnes eorum iniquitates per ordinem psecutus est multaq; de perturbatione rerum cōquerebat zelotæ vero obstrepentes vix a gladijs tēperabant speciem cauillationemq; iudicij vsq; ad finē per manere cupientes: & præter hoc iudices experiri an periculi sui tēpore iusticię memores forent. Igit omnes septuaginta p eo sententiam ferunt & pro ipso mori q̄ sibi ascribi eius interitum maluerunt. Illo autē absoluto Zelotarum clamor tollitur: & vniuersi quidem iudicibus irascebant: qui simulatio nē datę sibi potestatis non intellexerūt. Duo vero ex audacissimis aggressi Zacariā in medio templo interficiunt: & illudendo. Habes inquit & a nobis de absolutione sententiam certio rem: eūq; statim in subiectam vallem de templo proijciunt. Iudices autem cōtumelię causa auersis gladijs ferientes tē pli ambitu pepulerunt. Cedi autem eorum pepercerāt: vt dissecti per ciuitatem nunciij apud omnes fierent seruitutis. ¶ Idumeos autem iam venisse penitebat neq; his gesta placebāt. Quibus collectis Zelotarum quidem secreto indicēbat vniuersa: & quęcumq; (hi qui eos aduocauerant scelerata fecis sent) omnia demōstrabat: arma quidem eos cōepisse dicēs quasi Romanis a pōtificibus metropolis pderetur reperisse autem nullum pdicionis indicium: illos vero qui tutari eam simularent: & belli au sos facinora: & tyrannidis ab initio quidem prohibendo fuisse. Verum (quia semel in societatem inte stinę cedis incidissent) finē delictis adhibendū neq; vires omnibus suggerandas morem patrum de struentibus. Nam & si qui grauiter ferrent portas sibi atq; aditū in oppidū esse pclusum penas ab his qui prohibuerant esse repetitas & ananum quidem peremptum: vna vero nocte totum populum pœ ne consumptum. Quarum rerum multos quidem suorum poenitere sentirent: eorum autem viderent a quibus esset rogati crudelitatem immensam: ne ipsos quidem per quos salui erant erubescerent. In oculis autem auxiliorum pessima facinora cōmittere: illorumq; iniurias Idumeis imputari: qua tenus ea non prohibeant neq; ab his separentur. Debere igitur (qm de prodicione quę dicta sunt ca lūnia fuisse patuisset) nullusq; Romanorū impetus timeretur aduersus ciuitatem vero inexpugnabi lis esset potentia corroboratione illos domū recedere malorūq; societatem vitando cuncta diluere flagi cia quorum non sponte: sed decepti participes extitissent persuasum est Idumeis. ¶ Et primum eos (qui erant in custodijs) soluunt prope ad duo milia populariū. Satimq; relictā ciuitate: ad Symonē ve niūt de quo paulopost cōmemorabimus. Deinde domum ex hierosolimis abierūt. ¶ Euenit autē eo rum discessum vtriusq; inopinatum pariter videre. Nam & populus nescius poenitudinis paululū fidu cia recreatus est. velut inimicis leuatus: & Zelotarū creuit insolentia quasi non auxilijs caruissēt: sed ex his essent liberatī quorum pudore ac reuerentia criminibus temperabant. Deniq; iā nulla erat fa cinorū mora neq; cunctatio: sed festinatis quidē cōsilijs in rebus singulis vtebant: quę vero placuissēt: ipsa cogitatione citius pagebant. Maxime autē in viros fortes atq; insignes cedibus seuiebāt: cū inui dia nobilitatē absumeret motu virtutū vnāq; cautionē putaret nullū optimatū supeffe. ¶ Ita occisus est & cū multis alijs Gorion: als Gorgō dignitate simul & genere pstant & solus als plus posse popu lū gaudēs plenusq; spū libertatis amator. vt nullus alius iudeorū quē tñ libertas pter virtutes als pdi dit. Sed neq; p abdita quidē Niger eorū manus effugit: bellis cū romanis gestis vir strenuus cōpro batus. Qui etiam vociferās sepe & cicatrices ostēdens: p mediā ciuitatē trahebat. Ductus vero extra portas (desperata iam salute ne sepultura careret. supplicabat) Illi autē prius interminati q̄ humū ei (q̄ desideraret) concessuri non essent: mox etiā mortē intulerunt. Qui tamen (cū occideretur) Romanos eis vltiores imprecatus est famēq; præter bellū ac pestilentiam & ad hoc omnia ipsorum mutuas ma

eg. l. 4
cap. 10

eg. l. 4
cap. 10

B

eg. l. 4
cap. 10

F

eg. l. 4
cap. 10

A nus: Ea q; vniuersa confirmauit aduersus impios dicēs: & quod iustissimum est effectit: vt audaciā suā quam primum experirentur inter se dissidentes. Niger quidem occisus. quod habebāt de oppressiōe sui metus leuanit. ¶ Pars autem plebis nulla erat. cui non ad interitum excogitabatur occasio. Nāq; alij q; iam dudum alijs ciuibus restitissent interficiebantur (qui vero nichil offenderent) (subitas pacis tempore causas excipiebant: & qui omnino libere eos non adissent pro contemptoribus. qui vero obsequentes pro insidiatoribus habebantur vnaq; maximorum criminū & mediocrū poena mors erat neq; euasit quisq; nisi aut ex ignobilitate aut fortuna perhumilis.

eg. l. 4.
cap. 10

Omnibus mor-
tis occasio exco-
gitabatur. Soli
ignobiles & for-
tuna hūiles mor-
tem euasere

¶ Vespasianus (Romanis ducibus ipsū contra discordes Iudeos bellū ageret incitātibus) melius esse vt sese paulatim domestica seditione consumeret respondit. Cui militum rectores consensiebat moxq; q; vtile eius fuisset consilium apparuit. Indies namq; multi Iudeorum zelotas fugientes ad eum venientes fuga tamen difficilis q; omnes exitus obsidebātur: custodibus diuitibus quoq; fugā redimentibus soli pauperes iugulabantur zelotæ quoq; ad hoc crudelitatis deuiaum vt omnibus occisis denegarent sepulturam. Sepulti namq; fortunatissimi cruciatus comparatione estimabantur. Tūc itaq; captam iri ciuitatem & sacra exurenda fore commune erat prouerbum. Capitulum. ij.

eg. l. 4.
cap. xi

T rōani oēs quidē alij ducētes ad ciuitatē aios itēdebāt hostiū dissensionē lucrū sibi esse cēseres & vespasianū (penes quē sūme rei pās erat) icitabāt diuine puidētiē firmātes auxilio i semet hostes esse cōuersos. Verūtū vespasianus (ro-
manis ducibus
ipm vt cōtra Iu-
deos discordes
bellum ageret i
ciuitatibus) respō-
dit melius esse
vt paulatim sei
uicē domestica
seditione consu-
merent.

vespasianus (ro-
manis ducibus
ipm vt cōtra Iu-
deos discordes
bellum ageret i
ciuitatibus) respō-
dit melius esse
vt paulatim sei
uicē domestica
seditione consu-
merent.

ctoriā cōdonaret. Proin manibus pprijs intereūtibz inimicis maxioq; malo hoc ē sediciōe turbatis oportere se magis periculis spectatores esse debere: q; cum hominibus mortem appetentibus. atq;

B intestina rabe insaniētibz manu conflagere. Si quis autem putauerit victoriē gloriā sine praelio fieri viliozem: sciat (inquit) armorū in certo exitu commodius esse commode perficere quod inte- dit nec enim manu praelaris esse minus laudabiles: qui paria gesserint moderatione atq; prudentia. Simul aut dum hostes imminuerētur: etiam milites ex laboribus assiduis recreatos valentiores du- ctum iri. Præterea non id esse tempus id mature occupanda videatur victoriē claritudo. Nec enim armis construendis aut muris vel auxilijs congregandis Iudeos operam dare atq; ideo mores disse- rentibus nocituras: sed bello domestico ac dissensione tumidos miserabiliora quotidie pati q; ipsi eos captos afficerent intromissi. proinde si quis studiose consideret sinendos esse qui semet absumerent. siue facti ad gloriā clariorum nequaq; manus intestino morbo laborantibus afferendas. Si quidem recta ratione dicetur: non ipsorum sed discordiē fuisse. Hęc Vespasianus. ¶ Eiq; dicenti rectores mi- litum consentiebant. Moxq; apparuit q; vtile eius fuisset consilium. Namq; in dies singulos multi ad eum veniebant fugiendo Zelotas. Frat autem fuga difficilis: q; omnes exitus custodibus obsidebātur. Et si quis ibi qualibet ex causa deprehensus fuisset ve ut ad Romanos ire cuperet interficiebatur. Qui tamen eius dedisset pecuniam saluus abibat. Et qui non dabat solus proditor habebatur. Restabat igitur pecuniosis fugam redimentibus: solos pauperes iugulari. Mortui vero per omnes vias cōgregantur innumeri: multiq; etiam transfugere cupientium rursus in ciuitate perire præoptabant. Namq; sepulturæ spe in patria mori tollerabilius videbatur. ¶ Illi autem ad hoc crudelitatis deuia- rant. vt neq; intus neq; per itinera occisis humum concederet: Sed veluti cum patrijs legibus etiam naturæ iura disturbare pepigissent. suaq; in homines iniusticia deuitatem quoq; pollueret ita sub so- le mortuos putrescere reliquerunt. Sepellentibus autem suorum funera: idem (quod transfugis immi- nebat) supplicium mortis. Statimq; sepultura indigebat: qui hanc alteri prestitisset. Et vt breuiter dicā nulla tam bona quam misericordia perierat in illis cladibus: mentis affectio. Hisq; irritabantur noxij qui miserandam inuidissent a viuis in mortuos a mortuis in viuos iracundiam transferentes. Modū autem excedente mortui supersticijs mortui velut adepti requiem beatiores videbantur. Et qui erāt incustodijs: comparatione sui cruciatus insepultos quoq; fortunatissim cs demonstrabāt. Omne qui dē ab illis vis hominum calcabatur alias calcabatur. Ridebatur etiam diuinitas prophetarum: q; res- ponsis tamq; quam vulgaribus fabulis illudebant. Cum vero multa cōtempnissent de virtute ac vicijz statuta maiorū etiā quę in patria olim prædicta fuerāt vera esse exitu pbauerūt. ¶ Vetus ei qdā sermo

eg. l. 4.
cap. xij

Aege. hic addu-
cit exēplū de fa-
bio q; magis ha-
nibalē fregit cū
cādo q; preliam-
do Iē de scipio
bus q; affricā su-
begerunt.

Zelotarū ima-
nitas sepulturā
occisis omibz
denegantium.

Sepulti fortuna-
tissimi.

eg. l. 4.
cap. xij

C dē ab illis vis hominum calcabatur alias calcabatur. Ridebatur etiam diuinitas prophetarum: q; res- ponsis tamq; quam vulgaribus fabulis illudebant. Cum vero multa cōtempnissent de virtute ac vicijz statuta maiorū etiā quę in patria olim prædicta fuerāt vera esse exitu pbauerūt. ¶ Vetus ei qdā sermo H. iij.

Liber quintus Iosephi Iudei

ferebatur tunc demum ciuitate captam in sancta quoque; siamisexureda esse cum lege belli seditio fuisset ex orta: phanumque dei proprię manus ante violassent. Quibus zelote nihil de eorum fide dubitantes; ministros se prębuerant.

¶ Iohannes tyrannidem affectans parem cum similibus habere honorem dedecus reputabat qui paulatim sibi multos nequiores metu aut gratia associans multos habebat satellites. Seditioque tunc oritur inter zelotas. Atque tunc triplici maximo malo ciuitas laborabat. Tyrannide Seditioe & bellum quorum leuius bellum erat popularibus qui patrijs sedibus relictis ad alienigenas fugiebant. Quartum preterea commotum est bellum massada namque castellum validum siccatis; Romam uero exercitum videntes ociosum & inter se Iudeos discordes die azimorum occuparunt. Et mulieres ac pueros in fuga deficientes septingentos interfecerunt: vicosque circa castellum vastauerunt ubique etiam (multis ad eos perditis viris confugientibus latrones congregabantur. Omnisque Iudea latrocinij & seditioe ne erat perturbata. Vnde vespasianus a quibus transfugis (vt patriam hic calamitatibus liberaret) rogatus venit propius quasi hierusalem esset obsessurus.

Capitulum tertium.

T Iohannes iam dudum tyrannidem affectans; parem cum similibus honorem habere dedecus existimabat. Paulatimque sibi nequiores adiunges: ab eorum affectioe separabat. Semper autem aliorum decretis non obediendo: suaque iubendo imperiosiusque; solus dominari cuperet non larebat. Etque sociant nonnulli metu: alij gratia mirus ei erat oratio atque fallacia persuadere: que vellet multum propterea quod sibi tutum esse ducebant priorum delictorum causas vni potius ascribi quam omnibus. Ad hanc quia manu strenuus erat & bonus consilio satellites non paucos habebat & si magna pars vi contrarie factionis reliquerat. apud quos et lior non nihil valebat: graue putantes vt paulo ante par succuberet. plus autem metus eos ne sub vnius prete viueret exagibat. Nec ei facile sperabatur et si semel obtinuisset: deijci posse: occasionemque in se habiturum timebat quod in principio restitisset. Proinde quisque bello quiduis pati de creuerat: quod sponte seruies macipij loco perire. ¶ His quidem seditio diuiditur: & iohannes in contraria dissentientibus parte regnabat. Sed inter ipsos quidem munita erant omnia custodibus nihil autem parum agebatur si quando armis praelium lacescebant. in populum vero maxime contentionem susceperunt: & quis maiorem predam caperet vtrumque; certabant. Cum tamen ciuitas trium malorum ingentium tempestate laboraret. Hoc est belli dominationis. itemque seditiois: eorum comparatione bellum popularibus mediocrius videbat. Denique relictis sedibus patrijs ad alienigenas profugiebant. Et Romanorum beneficio salutem (quam inter suos desperauerant) assequebantur. ¶ Quartum preterea bellum commotum est gentis exitio. ¶ Haud procul ab hierosolymis castellum erat validissimum reponendis opibus ad momenta belli tutandisque corpibus ab antiquis regibus edificatum (quod massada dicebatur) id occupauerat (quod appellatur sycarij) quod a rapinis aprioribus timore continebatur. Hi cum Romanorum exercitu ociosum videret. apud hierosolimam vero Iudeos dominatione atque discordia secessisse maiora facinora aggrediuntur. Dieque festo azimorum (qui apud hebreos ad memoriam salutis quo ex egyptiorum seruitio liberati in terram patriam deueniunt) solemniter celebratur: nocte deceptis (qui ibi erant) appositi municipium quoddam galadim nomine persuasere ubi pugna quidem Iudeos ante praeuictos atque dispersos qui arma caperent siue concurrerent ciuitate pepulerunt. Eos vero qui in fuga defecissent mulieres videlicet ac pueros septingentos interfecerunt: edibusque deinde compilatis fructus quoque iam maturos depopulati in massada portauerunt. & illi quidem omnes circum castellum vicos totamque regionem populabantur non paruo vndique perditorum ad eos numero in dies singulos confluentes. Simul autem concitati sunt per singulos Iudeos tractatus in latrocinia: que interim quiescebant. At vt in corpore si quando principale membrum tumor afficit. omnia pariter egrotare necesse est ita propter ciuitatis tumultum atque discordiam. etiam qui foris erant nequissimi predarum inuenere licentiam: singuli que vicis proprijs dilaceratis. deinde in solitudinem recedebant. Congregati autem & per collegia coniurantes exercitu quidem pauciores. plures vero qui latrocinialis conspiratio in templa & corpora ferebantur. & sequebatur quidem vt in bello fieri solet ab his eos malis affici quos petissent. Verum praeueniebatur vltio mox cum latrones a preda refugerent nullaque pars erat Iudearum que non vna cum hierosolymis praecellentissima ciuitate interiret. ¶ Hanc Vespasiano a transfugis indicabatur. Nam licet omnes exitus a seditiois custodirentur. & quoquo modo quis ad eos accessisset interficeretur: tamen erant. qui ad Romanos clam profugerent: ducemque Romanorum opem ferre ciuitati & reseruare populi reliquias hortarentur. Multos enim qui bene Romanis vellent perisse multos autem in periculo dicebant esse superstites. Ille autem iam tum miserans eorum calamitates propius ad eos velut hierosolimam obsessurus accedi re autem vera vt ciuitatem obsidione liberaret. spe autem ante reliqua subigendi nullumque impedimentum obsidioni extrinsecus relinquendi.

Iohannes tyrannidem affectans parem cum similibus habere honorem dedecus ipse reputabat & paulatim sibi multos mores metu aut gratia adiunxit multosque satellites habebat.

Seditio inter zelotas.

triplex maximam in ciuitate malum.

Tyrannis seditio & bellum quorum bellum leuiuserat

popularibus quod relictis patrijs sedibus ad alienigenas fugiebant.

Azimorum festum

Mulieres ac pueros in fuga deficientes septingentos interfecerunt & vicos omnes vasta uerunt: multosque ad eos viris perditis confugientibus ubique latrones congregabant

Ois Iudea latrocinij & seditioe ne perturbata.

Vespasianus rogatus a quibusdam transfugis vt ab his calamitatibus patriam liberaret propius veniret velut hierosolimam obsessurus.

eg. l. 4
cap. 13

E

eg. l. 4
cap. 13

eg. l. 4
cap. 15

F

eg. l. 4
ca. 14

¶ GADARA VESPASIANO ab optimatibus tradita.

A ¶ Gadaram vespasianus. iiii. die martij optimatū rogatu (ignorantibus seditionis) ingredit̃ dole sumq; ciuitatis principē cōprehensum interficiunt: nimiaq; iracūdia mortuo verberato extra ciuitatē fugiunt. Gadarēses quoq; contra fugitiuos a vespasiano recipiūt prēsidia. Qui (misso placido contra eos qui de Gadara fugerant) cum cetero exercitu in Cēsaream regrediū. Fugitiui vero aduersus placidum impetum facientes coacti (multis intestectis & sauciatis) fugerunt victorq; placidus vicum obtulit qui (domibus dissipatis a militibus) igni est traditus. Fugientes autem numero aucti hierichonta secesserunt ibiq; salutis spem ponentis placidus insequitur vīq; iordanem omnes quos occupasset interficiens: Tredecimq; iuxta iordanem (cum locus esset fuge) occiduntur alijs in fluium se vitro proiciētib; & captiuorum fere duo milia ducentem cum maxima prēda adducūt. Asphaltidis lacus & iordanis repleti sunt cadaueribus Abila / Iulias / Besemoth cum vicinis vicis romano subdunt imperio. Deinde fugientes per lacum milite scaphis imposito subacti sunt.

¶ Capitulum quartum.

ge. 14
ca. 1 +
ge. 1 +
ca. 1 +
ge. 1 +
cap. 15
C Vm igitur venisset in gadara trans amniane alias amnienſes regionis metropolim validissimam: mensis martij quarta die ciuitatem ingreditur. Iam enim optimates (ignorantibus seditionis) legatos ad eum de traditione miserāt tam pacis desiderio quam suis patrimonijs metuentes. Multi enim apud gadaram locupletes habitabant quorum legationē inimici nesciebant nisi q; vespasiano appropinquante id cognouerunt. Et ciuitatem quidem se retinere posse disperabant q; intestinis inimicis numero inferiores erant: neq; procul abesse videbāt a ciuite romanos. Sivero fugere decreuissent sine sanguine id facere nulla; a noxijs pena repetita non honestum sibi putabant. ¶ Itaq; dolesū cōprehensū (namq; is non dignitate solum ac nobilitate ciuitatis princeps habebat sed etiā legationis auctor erat) interficiunt nimiaq; iracundia mortuo verberato: extra ciuitatē dilapsi sūt. Iā vero ppius accedēte rōano exercitu gadarēsiū pps vespasiano cū laudibus i citate recepto fidei dextras ab eo accepit: egrū & peditū p̃sidia cōtra fugitiuos excursus. muros em priusq; peterēt id romani ipi destruxerāt: vt eo sibi fides esset quod pacem diligerent si bellus gerere nec volentes quidē posse viderentur. ¶ Vespasianus autem (misso placido cū equitibus ac tribus milibus peditum aduersus eos qui ex Gadaris fugerant) ipse cum ceteris militem copijs cēsareā regreditur. Et fugitiui postq; repente equites a tergo insequentes viderunt priusq; in manus venirent invicem quendam / cui nomen est bethenabryn / se receperunt: vbi reperta non paucorum iuuenum multitudine hisq; partim inuolentibus partim inarmatis: specietenus contra placidum elusq; milites proſiliunt. Illi autem primo impetu paululum recesserunt ea simul arte vt eos a muro longius prouocarent Deinde loco oportuno circumdatos telis agentes eminus sauciabant. Itaq; fugientes quidem ab equitibus prēueniebantur iudei. qui vero manus conseruissent a peditibus corruēbant nichil plus audacia demonstrantes. Condensos enim aggrediendo romanos armis non secus ac muros septos ipsi quidem telis aditum non inueniebant: neq; sufficiebant aciem rumpere illorum autem transfigebantur sagittis & immanissimis feris assimiles irruēbant vitro infernū: & decidebant alijs gladijs ora percussis. alijs ab equitibus dissipati: quoniam cura erat placido cursum eorum a vico intercludere. Assidue q; prētercurrens ea parte cedentēq; reflectens vna etiam libratīs sagittarum ictibus utebatur. Hisq; proximos interficiebat: mox vero longe fugientes reuocabat: donec videlicet lapsi qui fortiores erāt ad muros effugerunt. Eius autem custodes quid agerent nesciebant. Nec enim excludi gaderēses suos causa patiebantur: & si eos recepissent: vna cum his se perituros videbant. Quod etiam cōtingit. Illis autem ad muros compulsis: pcene quidem romanorum equites cum his irrupere. Portis autē ante praelusis: admoto milite placidus primo meridiem vsq; acerrimo certamine muro pariter ac vico potitus est: ibiq; cum vulgus quidem iners occidebatur fortiores vero fugam petebant: domus vero a militibus diripiebantur: & vicus igni traditus est. Qui autem inde euaserant totam secum illam regionem ad fugam incitarunt: & excolendo proprias calamitates in maius totumq; romanum exercitum aduentare dicendo mox omnes vndiq; commouerunt. ¶ Plurimo autem numero aucti in hierichonta secesserunt. Hęc enim etiam tunc eorum spem salutis fouebat: q; esset valida & populoſa. Placidus vero equitibus simul rebuſq; ante prospere gestis frictus eos inſequēbatur: & vsq; ad iordanem quidem semper quos occupasset morti dabat. Omnem vero multitudinem ad flumen coactam fluminis ipetu prohibitos q; auctum ymbris vadum transire non poterant: aperto praelio aggreditur. Itaq; necessitas eos ad pugnam compulsi: q; fuge locum non haberent. Prętentiq; ad ripę longitudinem tela equitum & excursus excipiebant: a quibus multi percussis in fluium ceciderūt. Nā qui manibus eorum interire: tredecim milia fuerunt. Alij cū vim sustinere non possent: in iordanē spē deſilierunt. Erat autē numerus infinitus. & p̃terea capti sūt prope ad duo milia ducenti: cū p̃-

Vespasianus iiii die martij gadara (optimatibus rogantibus seditionis tū ignorantibus) ingreditur.

Doleſus ciuitatis princeps ab inimicis occidit qui mortuo verberato fugiunt.

vespasianus misso placido cōtra eos q de gadara fugerāt cū cetero exercitu cēsareā regreditur.

Placidi victoria

Vicus igni traditus.

Fugientes aucti numero i hierichonta secesserunt ibi salutis spem ponentes: placidus i se quis vsq; iordanē oēs quos occupasset interficiens.

Libet quintus Iosephi Iudei

da maxima ouium & asinorum itemq; camelorum & boum. ¶ Iudeis quidem hoc vulnus inflictum quāuis parū superioribus maius tñ seipōvisū ē: nō solū q; eā totā regionē (qua alias quā fugerāt) cedis repleuerat; & q; referē iordāis mortuis prius nō erat. & asphaltidis aī asphaltinus quoq; lacus repletus erat cadaueribus: quē p mīta fluia deuoluta sūt. ¶ Placidus autē scda fortuna vīsus i vicos pxiōs & municipia cōtēdit: captisq; abila & iuliade & Besemoth oibus ad lacū asphaltidē vsq; idumeos ex trāi fugisvbiq; collocat. ¶ Dein milite scasis iposito eos (qui in lacū refugerā) subegit: & trās flumiū quidē circa regio romanis cessit: vbiq; oīavsq; ad macherunta deuicta sunt.

Asphaltidis lacus & iordanis cadaueribus ple ni. &c.

¶ LYDDA ET IAMNIA ciuitates sese Romanis tradiderunt.

¶ Vespassianus (audito q; Galacia a Nerone defecisset) ad bellū incitat vt orientis placaret ptes atq; p oppida & vicos obstāte hyeme collocat p̄sidia & (quē vastata fuerāt) restaurat. Qui i Antipatridam veniens ciuitateq; cōposita recedēs vastādo & inflammando. omnesq; subuertēdo Toparchias circū Taphnā in lyddam & lāniam venit deinde Amathunta decemq; mīhavorū (captis duobus vicis) occiduntur & mille captiui.

Capitulum quintum.

Vm hęc agunt: motus circa galaciā nunciātur: & q; iudex vna cū optima tibus idigenarū a Nerone defecisset: de qbus diligētius alibi scriptum est. Vespassianū vero ad impetū belli quē nūciata sunt incitarunt. Iam tūc futura bella ciuilia totiusq; iperij pericula p̄spicientē: cū si partes oriētis ante placasset minus Italē metuendū existimaret. Obstāte autē hyeme per subactos interim vicos atq; oppida p̄sidia collocabat. Dechadarchos autē ciuitatibus appones multatetiā eorū (quē vastata fuerant) iustaurabat. Prius tñ comitatus militū copijs (quas cēsareā adduxerat) antipatridā vēit. Ibiq; p biduū ciuitate cōposita. tertio die vastādo inflammando. oēsq; subuertendo circū taphnā toparchias: in Lyddā & lāniam p̄cedebat. Et cū sese vtrāq; tradidisset cōstitutis illic habitatoribus idoneis: in amathunta peruenit. Occupatisq; ad metropolim eorum omnibus suis castra muro circumdat. quintaq; in his relictā legione cum cētera manu Belthon alias Bethbepthephon toparchiam proficiscit: eaq; & vicina regione itemq; circum Idumeam igne consumptis. castella quidem locis oportunis muniuit.

Audito q; Galacia a Nerone defecisset vespassianus ad bellū incitat vt oriētis ptes placaret & p oppida atq; vicos collocat (obstante hyeme) p̄sidia & (quē vastata fuerant) restaurat. Decē milia viro rum captis duobus vicis idumeę occidūtur & mille captiui

¶ Captisq; duobus vicis in media idumea positis hoc est Begabry alias Batarim & Caphartopham plus q; decē milia hoīm pemit. prope autē ad mille capit. Exactaq; inde multitudine nō parū militū suorū partē ibi constituit: qui omnia montana loca incurſando vastabant. Ipse autem cum reliquo exercitu in lāniam redijt: vnde per Samaritiden ac p̄ter Neapolim (quē dicebatur ab indigenis Naborta alias Nabartha) secundo Iunij mensis die in coream descendit.

¶ HIERICO A ROMANIS obsidetur: multisq; fugientibus in montana Hierusalem reliqui perimuntur.

¶ Vespassiano aduenienti hiericōta Traianus occurrit cūctis sub iordanē deuictis. Sed ex hiericōte ante eius aduentum hierusalem in montana diffugerant. Non pauci autem (qui remanserāt) occiduntur. Hiericōtis situs & dimensio Asphaltides & Tyberienſes lacus natura contrarij Asphaltides salſus & Tyberienſis dulcis. Fons iuxta veterem ciuitatem hierico hominibus aliquādo & fructibus pestilens per heliseum vero (sale imposito) secundissimus atq; saluberrimus est effectus. Amplius autem q; ceteri fontes spacium rigat optimos paradisos educat ibi palmę mellifluę Opobalsamus Mirobalsamus & quę sunt carissima ibi generantur cuius rei causa est aquarum vis & aeris. Asphaltides autem salſus lacus est sterilis velocissimus: Nec quis ibi facile iungi potest etiam ex industria qd (vt experietur) vespassianus (iacto ibi homie) lacum videre voluit. Mirabilis quoq; coloris & terre mutatio Bitumen insuper medendis corporibus inuenitur hic lacus Sodomiticę terre vicinus. Quę habitatorum impietate fulminibus conflagrata fuit vbi adhuc diuini ignis reliquię videntur atq; in fructibus cineres.

¶ Capitulum sextum.

Vespassiano hiericōta aduenienti Traianus occurrit cūctis sub iordanē deuictis Hiericōtis situs descriptio & dimensio

Ositis autem ibi castris. post die in hierichontam peruenit. In qua vnus rectorum traianus quem locis vterioribus ducebat militem iungit cūctis sub iordanem deuictis. ¶ Sed ex hierichonte quidem multitudo ante romanorum aduentum in aduersam hierosolimam montanam regionem diffugerat. Non pauci autem qui remansere perimuntur. Desolatam vero offenderant ciuitatem. ¶ Cui in planicie situs nudus mons ac sterilis imminet: idemq; longissimus. A septentrionali enim regione vsq; ad scytopolitanos agros: a meridianaverovsq; ad terrā sodo miticam & assaltiden lacum terminus extēditur. Non totus autem inequalis est: & quod nihil gignit non habitat. Huic adiacet circa iordanē alius mons incipiens a iuliada a septētrionali regione: pro-

eg. l. 4
cap. 15
eg. l. 4
cap. 16

eg. l. 4
cap. 16

E

eg. l. 4
cap. 16

E

eg. l. 4
cap. 19

- A** lixus autem in meridie vsq; in bacra quę petrā disternat arabie ciuitatem. ¶ In hoc est etiam (qui Ferreus mons. ferreus mons appellat) ad moabitidē vsq; lōgus inter duos aut montes regio (quę magnus cāpus vo Magnus cāpus catur) a gēnabra vico ad lacū affaltidē vsq; patens. Habet ducentorū & triginta stadiorū longitudinē: regio. latitudinē vero centū & viginti mediūsq; ab iordane diuiditur. ¶ Sūt autē illic duo lacus asphaltides & tyberiensis natura cōtrarij. Nāq; alter salus ac sterilis: tyberiensis vero dulcis ac fecūdus. Estasq; Asphaltides & tempore illa planicies ardore solis incenditur & vicus opprimitur. aeris tractu omnibus circum agris tyberienſis lacus dispar pter iordanē. Vñeuenit vt palmę quę in ripis sunt magis floreant. & fertiliores sint minus autē naturacōtrariā quę longe remotę sunt. ¶ Ad ipsam hierico largissimus fons est. rigandisq; aruis vberimus. iuxta ve phaltides salus terem scaturiens ciuitatem (quam Iesus naue filius hebreorum ductor primum i cananeorum bello Tyberienſis dul terram possederat. Hunc fontem aliquando ferunt non solum terrę atq; lignorū fructus: sed etiā fce cis. Fōs iuxta ve minarum partus obtundere solitum. cundaq; patiter morbo ac peste corrumpere postea māneuisse terē ciuitatem. eg. l. 4 ca. 27 contra saluberrimum ac fecundissimum esse factum ab heliseo quodam propheta: qui helyę notus Hierico aliqn fuerat atq; successerat. Receptus enim hospitio ab hiericonſis habitatoribus: q; humaniores eos ex hoibus & fructi pertus erat: ipsos & omnem regionem illam perpetua gratia remuneratus est. Progressusq; ad son bus pestilēs per tem lagenam fictilem salis plenam in profluentem eā quam misit. iuxta deinde ad celum dexterā ten helisei vero sale dens: fontiq; immergens blanda libamina: ipsū quidē precabā vt fluente lenire: ac dulciores aqua iposito fecūdissi rum venas aperiret: deum vero vt fecundioribus auris temperaret orabat: tamq; vbertatem fructū mus ac saluber q̄ successionem prolis daret indigenis. nec eorum filiorum genitricis aqua deficeret quo ad iusti ma rimus factus vt nerent. Ad has preces ex disciplina manibus quoq; multa operatus fontem immutauit. Et qui ante hī. iiii Regū ca causa his erat orbitatis ac famis: idem victus ac fecunditatis auctor factus est. Deniq; rigationis eius pitu ij. tanta potentia est: vt si tetigerit modo terram. sapidior sit aquis dieu perseuerantibus. Vnde qui eo largius abutuntur exiguum emolumentum habent: qui vero partium plurimum. Amplius tamē q̄ cæ Natura fontis teri fontes spacium rigat. At septuaginta quidem stadijs longam: triginta autem latam planiciem p, mutata.
- B** meat. Optimos autem in eos paradisos ac densissimos educat palmarumq; irriguarum genera: tā la pore q̄ nominibus varia. quarum pinguiſſimę calicibus pressę plurimum mellis emittunt. non multū Optimi ibidem alio melle deterius: quāq; & mellis altrix est illa regio. & opobalsami ferax: qui omnium carissimus est paradisi. fructus ibi nascentium. Itemq; cyprum mirobalsamum gignit vt qui diuinum esse illum tractum dixit palme mellifluę sit non errabit vbi & larga & opima generantur quę sunt carissima. Sed nec i alijs ei fructibus aliqua Opobalsamus. facile toto orbe regio certauerit: adeo multiplicatum quod satum fuerit reddit. Cuius rei causa michi Mirobalsamus. videtur esse aquarum vis lanta & aeris ca'or: cum hic prouocet quę nata fuerit atq; diffundat: liquor Aquarumvis & autem singula firmis radicibus stringat. vireſq; suggerat estiuo tempore: quo sic perusta est illa regio. aeris. vt nihil facili procedat ac pullulet. Aqua tamē si ante solis ortum hauriatur. aura specie refrigerat: na. Tēperata regio turamq; aeri contrariam sumit. Nieme vero contepescit: eaq; merſis mitissima efficitur. Tanta est au Hierico a hieru tem cœli temperies: vt quo tempore iudea ningit: lino illic tamen indigenę vestiuntur. Distat autē ab salem distantia hierosolimis centū quinquaginta stadijs. Et ab iordane stadijs quadragita: totūq; habet ad hierolo & iordane. limā spacii desertū atq; falsosum: ad iordanē vero & lacū asphaltiden licet humilior ēque tamē incul Asphaltidis na tum ac sterilem. Sed de hierico q̄ sit fortunatissima satis dictum. ¶ Commemoratione autē dignū pu tura falsus ē la to asphaltidis quoq; naturam exponere: is enim falsus quidem ac sterilis est. nimia vero leuitate etiā cus sterilis atve quę grauissima sunt in eum iacta referuntur. Demergi autem quis in profundum: nec industria faci locissimus nec q le potest. Deniq; vespasianus qui eius visendi causa illuc venerat: iussit quosdā natandi nescios itēctis ibi facile mergi post terga manibus in altum proici: & euenit omnes tamq̄ in spē rursū reuulsos desuper fluitare. Ad etiā ex idustria hęc mirabilis est coloris atq; mutatio terre quę in singulos dies superficiem vertit: & solis radijs varia potest qd vespā ta resplendet. Multis autem locis vomit nigras bitumis glebas: quę supervndam & habitu & magni fianus experie tudine tauris sine capitibus affimiles natant. Ad eas autem cum lacus exercitatores accesserint nacti tia cognouit. quod aggestum est ad naues trahunt: & quod lentum est repletas eas abrumpere nequeunt sed qua Bitumen medē si replicata scafa peudet a cumulo: donec menstruo mulierum sanguine atq; vrina soluantur. Est autē dis vtile corpori vtile non modo ad compagines nauium: sed ad corporum etiam curationem multis remedijs admi bus. scetur. ¶ Huius lacus longitudo est quingentorum & octoginta stadiorum qui Azoatrum alias Zo Sodomitica ter batis vsq; ad Arabiam tenditur. Latitudo vero cētum quinquaginta stadijs patet. quę iodomitice ter ra hitatorū ipie revicina est. olim quidem tam fructibus q̄ substantia ciuitatum fortunata: nunc autem exusta omnis tate fulminibus atq; habitatorum impietate fulminibus conflagrasse memoratur. Deniq; adhuc in ea reliquias diuū conflagrata vt ni ignis & oppidorum quinq; videre licet ymagines & regnascētes in fructibus cineres. Qui colore hī. Gen. ca. xix. quidē sunt lolij similes: carpentium vero manibus infumum dissoluuntur & cinerem. Terre siquidem & Antiq. li. j. ca. xix. vbi adhuc

Libertertius Iosephi Iudæi

dini ignis reliquæ
vident atque i fru
ctibus cineres.

GERESA capitur a Romanis.

Vespasianus collocatis apud hiericota presidij Annium cum exercitu mittit ad Geresam quæ capta
citate mille iuvenes interfecit: & familias ducit captivas bonasque militibus prædari permisit: & omnibus
quoque incensis proximos petijt vicos. & vastauit omnia circa hierusalem. Neronis vero occisi anno i
perijt. xliij. Vespasiano paranti se perficisci hierusalem interitus nunciatur. Hic enim seipsum fugiens occi
dit. Cui Galba imperator succedens occiditur: & Otho declaratur imperator qui bellum fecit contra
vitellium. Vespasianus autem a Galba mandatum expectans militiam differebat misit Tytum: Qui Gal
bam mense septimo totidemque diebus cognoscens fuisse occisum redijt ad patrem.

eg. l. 3.
cap. 21

Capitulum septimum.

Vespasianus col
locatis apud hie
rico presidij mit
tit Annum cum exer
citu ad Geresam quæ
capta citate mil
le iuvenes interfe
cit: & familias du
cit captivas bonas
que prædari militi
bus permisit domi
bus quoque incen
sis. Proximos petijt
vicos & vastauit
omnia circa hierusa
lem. &c.

T Vespasianus hierosolimorum habitatores muniri cupiens undique apud hierico & au
nulla castellis erectis utrobique auxiliatorum pariter ac romanorum presidia collocat. Mit
tit autem Gerasio Lucium Annum: equitatus ei parte multisque peditibus attributis. Qui pri
mo aggressu citate capta mille iuuenum quæ ne fugerent puenti erat interfecit: famili
as captivas ducit: bona militibus prædari permittit. Incensis denique domibus proximos vi
cos. Erat autem fuga potētium: & interitus infirmorum: quodque occupatum fuisset siamisdaba
tur. Oibusque tam montanis locis quæ tota planicie bello oppressis apud hierosolimam degentes exequi co
piam non habebant: cum transfugere quidem cupientes a zelotis asseruantur: eos vero qui etiā tunc
a romanis diffidebant undique: ciuitate vallata cohiberet exercitus. Vespasiano autem cesaream re
uerso & in omnibus copiis in ipsam hierosolimam proficisci paranti. nunciatur peremptus nero: cum
per annos tredecim & octo dies imperasset. De quo refertur quemadmodum de honestarum imperio
nequissimis hominibus. Nimpido & tygillino & indignissimis libertorum permilla republica. quæ
eorum captus insidijs ab omnibus seruatoribus destitutus cum quattuor libertis fidelibus in suburba
num fugerit ibique semet occiderit: & quæ multo post tempore qui eum deposuerant poenas dederit: bel
lumque per glaciam quo pacto desierit. & quæ Galba creatus imperator romam redierit ad hispania. &
quemadmodum incusatus a militibus tanquam humilioris esset animi in medio foro necatus sit. & otho
declaratus sit imperator: eiusque militum invellij duces & exercitum congressus necnon vitellij tur
bas & circa capitolium pugnam & quemadmodum vel antonius primus & Mutianus vitellium in
terfecerint vel germanorum agmina bellum civile sedauerint: hæc omnia recusavi narrare: confidens
quod & multis grecorum itemque romanorum: & a cunctis copiose perscripta sunt. Ordinis alias ordi
nes autem rerum continuandi gratia. ac ne intersisa pendeat historia summam singula designabo.

eg. li. 3
cap. 21

Vespasianus mi
litiam differebat
expectans a Gal
ba mandatum mi
sitque Tytum.

Audita morte.
galbæ Tytus ad
patrem redijt.

Igitur Vespasianus primo quidem in Hierosolimam militiam differebat. expectans quonam ver
getet imperium post neronem Denique ubi galbam imperare cognouit: nichil conari decreuerat prius
quam ille quoque ad se de bello aliquid scriberet. Mittit autem ad eum titum filium suum & salutatum simul
& ut mandata de iudeis acciperet. Ob easdem causas etiam rex agrippa nauigauit ad galbam. Sed dum
achaim (quæ hilem erat) longis nauibus præteruehantur. interfecit galbam contigit septem mensibus post
totidem diebus. Deinde otho suscepit imperium: ac tres menses rempublicam procurauit. Agrippa
quidem nihil mutatione deterritus: romam pergere statuit. Tytus vero diuino quodam impulsu ex
achaim ad syriam nauigat: & mature inde cesaream venit ad patrem. Suspenso autem de oibus quasi
nutante imperio romano iudeorum militiam negligebant. Patrie quoque metuentes aggredi alienige
nas importunum arbitabantur.

eg. li. 3.
cap. 2

Nouum bellum in hierusalem per Symonem Gyore filium & Iohannem ortum: hic enim pro
pter iniquitates suas ab Acrabatena pulsus dominandi cupidus omnes nequissimos congregans mo
tana iam diripiebat terribilisque pluribus timori erat: & illi popularium multi tanquam regi parebant. Hic
enim Ayam vicum ad sui tuitionem muro cinxit & pro castello habuit. Ipse quoque zelotas contra se.
cum armis egredientes pluribus occisis alios in fugam conuertit. Hic etiam contra Idumeos bellum
gessit & per totum diem detracto bello utrique æquales recesserunt. Pleazarus autem a Symone missus
ad herodi custodes de traditione eis prolocutus fugæ non reperiens locum in vallem se deiecit & sta
tim mortuus est. Iacobus vero idumeus proditor Symonis copias exploraturus: veniens patriam ipsi
tradere pollicetur. Qui ad Idumeos reuersus Symonis exercitum multiplici numero mentiebatur
& sine bello Symoni mouebat tradere precipat. Iacobo quoque in conflictu ad Symonem conuerso uni
uersa turbatur multitudo cunctis sine ordine recedentibus. Capitulum octauum.

eg. li. 3
cap. 22

Nouum bellum
hierusalem per Symo
nem Gyore filio
lium Iohannis: hic ab
acrabatena prius

Nterea tamen in hierosolimam bellum aliud excitatur. Erat symon gyore filius patria gera
senus etate iuuenis: sed caliditate Iohanne posterior: a quo iam pridem ciuitas possideba
tur: viribus autem corporis audaciaque præstantior. Ob quam ex acrabatena quoque toparchia
cuius rector erat pulsus a pontifice Anano ad latrones peruenerat. qui massadam occu

eg. li. 3
cap. 22

A parauerat. Is aut primo qd̄ ita suspectus erat. vt eū iherus castellū cū mulieribus (quas secū adduxit ppter neq̄ fān-
rat) trāsire pmitteret: ip̄i excelsius icolētes. Rursus aut ppter necessitudinē morū fidelis eē videbatur. itē mores eius.
Nā & ductor erat p̄darū exeūtibus: & cū ip̄is territoriū massadē populabat: nec tñ eos ad maiora ex-
hortāda metuebat. Dominādī enī cupidus magnorūq; appetēs q; mortē anani cōperit i mōtana lo Symon dñandū
ea discessit auctor: vocatis eorū seruis libertate pmissa itēq; liberis p̄mio cūctos (q; vbiq; fuerāt) neq̄st cupidus oēs nō
mos cōgregauit. Iā valido cōstituto collegio: mōtanos vicos diripiebat. Semp aut accedētib; pluribus q̄simos congre-
socijs audebat etiā in hūiliora loca descēdere: & ciuitatibus quoq; iā terribilis erat: multosq; potētū gās mōtanos iā
vis eius & p̄pa facta sollicitabāt. Nec iā seruorū tñ siue latronū exercitus erat. Sed multorū etiā po diripiebat terri-
pulariū tāq; regi parebat obsequiū. Excursus aut agebat ad acrabatenā toparchiā & in maiore vīq; bilis q; pluribus
eg. l. 4. Idumeā. ¶ Vicū em̄ (cui nomē ē Ayā alias Aiacus) muro āplexus ad tuitionē sui p castello habebat. tiori erat mltiq;
ca. 22. In valle aut (quē appellat fagarata alias pharā) occultas quidē dilatauit spellicas: multas vero palatas populares ei tā-
iuenit: atq; his cōditorū p̄de receptaculis vtebat. Qui & direptos fructus illic reponebat multaq; col q; regi parebant
legia diuersebant: neq; dubitabat q; in hierosolimis copijs & apparatu p̄luderet. Vñ ifidias veriti ze
lotē ac puenire eū (qui cōtra se crederet) cupiētes: pleriq; cū armis egrediūtur. His aut symon occur Zelotē cōtra sy-
rit: cōmissioq; p̄lio multos occidit: & reliquos cōpellit in opidū. Nōdū aut viribus fractus: ab obsidionē monē cū armis
eg. l. 4. deteret. Prius aut ydumeā subiugare conatus ē. ¶ Itaq; cū viginti milibus armatorū ad fines eius p̄ egrediunt qbus
cap. 23. perabat. Idumeorū aut principes mature (ex agris quiq; fere milibus pugnatiū cōgregatis) pluribus ipe occurrēs plu-
aut qui sua seruarēt domi relictis (ppter fycariorū q; massadē versabātur incursus) symonē in finibus rimos occidit
p̄stolabātur. At ibi cōflictu habitō: ac p̄ torū diē detracto p̄lio: neq; victor neq; victus abscessit. Et ip̄s liq; fugiētib;
se quidē in ayam vicū. Idumei vero domū regressi sūt. ¶ Nō aut multo post symō cū maioribus copijs
eorū fines petebat: castrisq; i quodā vico (cui nomē theoce alias Techne) positis: ad custodes herodij
(qd̄ nō lōge aberat a socijs suis) eleazarū misit: vt castellū sibi traderāt per sualutū. Quē quidē sine mo
ra susceperunt custodes causē nescij cur venisset. Mox aut de traditione plocutū strictis gladijs per-
B sequebantur donec fugē locum non reperiens de muro in subiectam vallem sese deiecit. Et ille qui
dem statim hoc modo moritur. ¶ Idumeis aut iam vires Symonis formidantibus placuit priusq; p̄e
eg. l. 4. bus vnus erectioribus cogitas proditiōem. Deniq; profectus ab aluto (in hoc enim vico tñ Idumeo
cap. 23. rum collectus erat exercitus) ad symonem venit: primumq; se patriam suam traditurum esse pascisci
tur: accepta fide q; semper ei carissimus foret. Mox etiam de tota Idumea operam pollicet. Ob quas
res hūanissime ap̄d Symonē cenatus. clarissimiq; pmissis animatus vbi ad suos rediit primo. Symo-
nis exercitū multiplici nūero mētebat eē: maiore deī rectoribus etiā paulatim mltitudine vnuerſa
pteritis vt symonē reciperēt suadebat ei q; sine pugna rerū oīm pmitteret p̄cipatū. Simul autē hoc
agēs & Symonē ip̄m p nūcios euocabat dissectū se pollicitū Idumeos: qd̄ etiā p̄stitit. Nam cū iā ap-
C propinquaret exercitus. Equū primus incendit: & cum socijs corruptiōis effugit. Pauor autē occupat
vniuersā multitudinē. Ac priusq; i manus veniret: domū qsq; suam soluti ordine recesserunt.
¶ Symon sine sanguine Idumeam introiuit. Chebron q; ciuitatem obtinuit. quam indigenæ
ægyptiaca Memphis te antiquiorem dicunt: & Abraham ibi fuisse domicilium. Therebintus quoq;
maxima arbor sexto ab oppido stadio cernitur ab initio mundi creata: nunc vīq; durare. Symon autē
quemadmodum post locustas silua cerni solet frondibus spoliata: sic etiam Idumeam vastauit: vnde
Zelotē his incitati (insidijs per itinera collocatis) vxorem eius capuit. vnde in quos reperisset infantā
infundebat in hoc solū a feris distās: q; mortuorū non velscetē corporibus quare eius ferocitate terri-
ti Zelotē vxorem remittunt.

¶ Capitulum nonum.

Ymon præter opinionem sine sanguine in Idumeam introiuit primum:
q; aggressus ex improviso chebron municipium capit in quo maximā
præda potitus est: multosq; fructus diripuit. ¶ Chebron autem indige-
næ ferunt non eius terre modo ciuitatum: verum etiam ægyptia Mem-
phyre antiquiorem. Deniq; duo milia trecenti eius connumerantur an-
ni: Hoc autem fabula est. Abraham quoq; parenti iudeorum fuisse do-
micilium postea q̄ mē sopotamiæ sedes reliquit ei: q; posteros hinc ad
ægyptum esse profectos. Quorum etiam nunc monumenta extant in
eadem ciuitate: peroptimo marmore liberaliter fabricata.
¶ Cernitur autem sexto ab oppido stadio arbor maxima therebintus:
eamq; memorant ab initio mundi creatam nunc vīq; durare. ¶ Hincto
tam Symon parauit Idumeam non modo vicos eius & ciuitates depo

Eleazarus a sy-
monem missus ad
herodij custo-
des qbus de tra-
ditiōe plocutus
fugē locū nō re-
periēsi vallē sese
deiecit & statim
mortuus est.

Iacobo ad Sy-
monē recedēte
vniuersa mltitu-
do turbat reuer-
tētib; oib; si-
ne ordine. &c.

Symō sine san-
guine Idumeā
introiuit & Che-
bron obtinuit.
Therebynthus
arbor maxia ab
initio mudi crea-
ta ibi tunc dura-
bat.

Libet quintus Iosephi Iudei

Simōis crudeli-
tas in vastando
Idumēā sicut lo-
cū frondibus
spoliatarbores.
&c.

Zelotē (isidij sp-
itinerā colloca-
tis) vxorē symo-
nis capiunt.

Infamia symōis
Crudelitas sy-
monis i hoc so-
lū a feris distan-
tis q mortuorū
nō vsceret cor-
poribus.

Zelotē territi
Symōis feroci-
tate vxorē remit-
tunt.

pulando: sed territoria etiam excitando. Nam præter armatos quadraginta eum milia sequebatur ut
his nec victui quidem necessaria satis essent. Ad has autem necessitates accedebat eius crudelitas: &
per iracundia: qua magis vastare contigit Idumeam. Et quemadmodum post locustas suas cerni so-
let frondibus spoliata: sic etiam qua symonis transire exercitus. a tergo solitudinē relinquebat. At alia
quidem comburendo: alia diruendo & quicquid in ciuitate vel in agris natum est cōterēdo calcibus
aut depolcēdo debebant: perq; terram cultam iter agendo faciebant eam sterilem prorsus: ut ne si
gnū quidē vastatis relinqueretur: quod aliquando fuissent. ¶ Hęc omnia rursus zelotas incitauerūt.

Et apert: quiddē bello configere pertinuerunt: insidijs vero per itinera collocatis vxorē symonis
rapiunt eorumq; præterea (quos habebat in obsequio) plurimos. Deinde tanq; ipsum symonem cōpif-
sent exultantes in ciuitatem recedunt. Continuo namq; sperabant armis eum depositis provxorē sibi
supplicaturum. Illum autem non mīa: sed ira cōfugijs raptē peruasera. Cūq; ad muros hierosolimo-
rum venisset: ut fera saucia quē percussores prendere nequiuisset ita in quos reperisset infundebat in-
saniam. Deniq; olerum satmētorūq; causa progressos ad portam inermes pariter seniores correptos
verberabat ad necē ut animē indignatione solum id abesse videretur q non etiam corporibus velle-
retur mortuorum. Multos autem abscis manibus dimittebat in ciuitatem vna per terrefaciens. In-
micos & populum reuocare cupiens a nocentibus hisq; mandauerat viderent. q iuraret symon p-
deum qui cuncta regeret nisi cito sibi redderēt cōiugem suam ut muro præcepto omnibus in ciuitate
degentibus similiter vteretur neq; cuiq; etati parceret aut ab innocentibus discerneret noxios: donec
his eius mandatis non modo populus sed etiam zelotē mortu perculsi remiserūt ei mulierem atq; ita
deliquit paulisper ab assidua cede requieuit. ¶ Non solum autem per iudeam erat seditio bellumq;
ciuile verū etiam per italiam. In medio namq; romanorum foro Galba perempto: creatus otho ipe-
rator cum vitellio imperāte pugnabat: quem germanorum turc manus elegerat. Habito autē apud
brebraicum galatē prælio cum valente & cynnavitellij ducibus primo die otho superauit. Altero vi-
tellij milites multis trucidatis. Et aduersē partis audit victoriā otho apud brixellum semetipm oc-
cidit: postq biduum tresq; menses imperium tenuit.

¶ COPHNITIA ET ACABATENA atq; BETHELAN ET EPHEM
CAPHETRANVM CARABINET CHEBRON: Idumēæ ciuitates & mu-
nicipia a Vespasiano & Cereale capiuntur.

¶ Vespasianus r: stantes Idumēæ partes accepit Cophnitiam acrabatenā Bethelam & Ephā
Cerealis cum exercitu ad superiorem missus Idumeam Capheranam/Carabin/ & Chebron vastat &
comburit. Vi autem in chebron intromissus hominum multitudinem (quam inuenit) cū pauperibus
peruenit. Symon autem Iudeæ persecutus reliquias plerōsq; hierosolimam confugere cōpulsit & eius
obfesso muro operatorum ex agris venientem multitudinem interfecit. Ipse quoq; foris poplo erat
Romanis terribilior intus vero zelotes vtrūq; seniores. Quos etiam galilei nouis inuentis & factioni-
bus corruerunt. Cui iohannes ex potentia (quam a galileis acceperat) vicem referens omnes pmt-
tit prædationes & quęcunq; vellent. Cedes namq; vtrorū & seminarum iniurię pro ludo habeban-
tur. Sentina enim iniquitatis & libidinis hierusalē erat & iudea eosq; qui iohannē fugissent recipie-
bat. Symon pgnatq; facta est inter zelotas & Symonem. Vnde iudei hierosolimitę (cōgregato cōc-
lio) iohannē deijcere & Symonē recipere statuerūt. & misso cum quibsdā mathia pōtifice eū in ciui-
tate vt dominū & defensorē receperūt. Qui oibus sese eque hostē manifestauit ipseq; auxiliante po-
pulo templū ingreditur: vbi inter cetera zelotē quattuor turres fabricauerāt fortissimas.

¶ Capitulum decimum.

Vespasianus Idu-
mēæ partes re-
stātes accepit.

Cerealis ad su-
periorē Idumēā
missus mīta ca-
pit municipia.
Speranti subito portas aperuerūt & cum precibus adeuntes se ei tradiderunt. ¶ Quibus subiugatis
chebrū capite Cerealis in chebron alteram ciuitatem antiquissimam tendit: sitāvt diximus in montanis locis haud
reā exurit pau-
peribus occisis.

pherranū quidē pseudo municipiū aggressionē captum incēdit: altū vero (quod caphorain als Cha-
rabin dicitur) admoto milite obsidebat muro satis valido cinctum diutius autem ibi se moraturum
procul ab hierosolimis. Vi autem intromissus in eam reliquam multitudinem (quam ibi offendit) cum
pauperibus peremit: oppidum vero ipsum exurit. Omnibusq; iam captis præter castellum hærodium

eg. l. 4
cap. 23

eg. l. 4
cap. 25

eg. l. 4
ca. 26

F

A & massada. & macherunta que a latronibus tenebant: sola tam hierosolima romanis ante oculos erat
 eg. 14 que expugnanda restabat. ¶ Symon autem virorem suam a zelotis recepit ad reliquias iudee re-
 cap. 25 gionis tendit persequendas & vndiq; circumacta natione hierosolimam compulit plerosq; confuge-
 re: cum ipse quoq; ad eam sequeretur. Deinde muro eius obfesso operariorum ex agris aduentē mul-
 tudinem cum cepisset interficere. ¶ Eratq; populo foris symon romanis terribilior: intus zelotæ
 vtriusq; seuiores. Quos etiam galilei nouis inuentis & audacia factionum corrumpunt. Nam & iohan-
 nem ad potentiam ipsi prouexerant: & iohannes eis ex potentia (quam sibi comparauerat) vicem re-
 ferens: omnia que desiderarent ut facere nt permittebat. Infaciabilis autem rapinatum cupiditas: do-
 morumq; locupletum percrutatio. Cedens autem virorum & foeminarum insurie pro ludo habeban-
 tur: prædamq; cum sanguine deuorantes sine aliquo metu post sacietatem muliebri libidine talesce-
 bant. Coptiq; crines ac foeminarum veste induti lociq; vnguentis: & ut forma placeret oculos illiri non
 solum ornatum sed impudicitiam quoq; mulierum imitabantur & in obsecitate nimia nefarios coi-
 tus exigentes ut in lupanar verfabatur: & ciuitatem totam impuris facinoribus prophanabant. Esse
 minantes autem vultum dexterarum ad cedem promptas habebant: delicatq; incellu enumerati subi-
 ta incurssio bellatores fiebat: & de paludamentis versicoloribus eductis gladijs casu obuolus transuer-
 berabant. Eos autem qui iohannem fugissent excipiebat seculor icedibus symō. Quicq; intestinu eua-
 sisset tyrannum ab eo (qui prope erat) occidebatur. Omnis autem fuge via transire cupientibus ad ro-
 manos: abscissa erat. Inter iohannis autem copias quantum erat idumeorū diffidebant: separatq; ad
 alijs aduersū tyrannū tā liuore potentie. q̄ odio crudelitatis eius armantur. Deinde pugna congressi:
 multos zelotarum perimunt ceterosq; in aulam regiam compellunt: quam Grapte edificauerat. Hæc
 autem fuerat cognata. Syze regis adiabenorū vnvero irruerunt iudei: atq; inde zelotis i phanū
 pulsus iohannis pecunias predabantur. In aula enim supradicta & ipse degebat: & tyrannidis spolia
 deposuerat. Inter hæc autem zelotarum qui per ciuitatem dispersi erant ad illos qui in templū refu-
 gerant congregati sunt eosq; iohannes aduersus populum & idumeos deducere cogitabat. Istis autē
 non tam impetus eorum metuenduserat cum pugna plus possent: q̄ confidentia ne de templo nocte
 eg. 14 surriperent. seq; pariter occiderent: atq; oppidum concremarent. ¶ Itaq; collecti cum pontificibus de-
 cap. 25 liberabant quoniam pacto impetum præcauerent: sed profecto deus sententias eorum i deterius ve-
 tit & interitu acerbius excogitabat salutis remediam. Nam ut iohannem deicerent symonem recipere
 statuerūt & cū precibus alterum sibi tyrannum imponere. Itaq; decreto obtemperatur. Missio ma-
 thia pontifice rogant symonem ut ad se introiret. quem sepe timuerunt. Cum his autem precatores
 erant etiam qui zelotas ex hierosolimis fugerant: domus quisq; sue desiderio ac fortunarum. Ille au-
 tem nimis superbe dominum se fore pollicitus veluti ciuitatem liberaturus ingreditur: cum salutis eū
 eg. 14 datorem ac defensorem sui clamor populi designaret. ¶ Vbi vero cum suis copijs introiit: mox de
 ca. 25 propria potentia deliberabat. Nec minus eos (a quibus rogatus erat. q̄ eos contra quos fuerat aduo-
 catus) inimicos putabat. Iohannes autem cum multitudine zelotarum templo exte phibitus (amissi
 etiam que in ciuitate habebat) statim enim res eorum symon cum socijs diripiebat) salutem iā de-
 sperabat. Templum tamen adiuvante populo symon egreditur: illi autem in porticibus perq; propu-
 gnacula stantes impetum repellebant. Multiq; a symonis parte oppetebant multis aucijs referebantur
 quoniam zelotæ ad dexteram superiores erant eoq; icu impenetrabiles habebantur & quamuis lo-
 co plus possent turres tñ quattuor maximas fabricauerunt. ut ex alto videlicet missilia torquerent.
 Vnam ad orientalem angulum & septentrionalem alteram super ixtum tertiam in angulo alio con-
 tra ciuitatem inferiorem quartam vero turris supra verticem pastophoriorum condita erat (Vbi moris ē
 vnum de sacerdotibus astantem post meridiem quo septimus quisq; dies inciperet tuba significare.
 rursumq; vesperi q̄ desineret: nunc ferias populo: nūc ut opus faciat denunciantem) Per turres autem
 C disposuere balistras saxorumq; tormenta & sagittarios & fundarum scientes. Itaq; cum symō pigritus
 ad impus mouebatur. cum suorum pleriq; mollescebant. amplioribus tñ copijs fretus ppius accede-
 bat. Machinarum enim missilia delata longius multos pugnantium perimebant.

¶ Vitellio germano iperij rectore cū exercitu italicam vastante: Vespasianus alijs vacare bel-
 lis (cum patria vastaretur) indignabatur. hocq; ferre non poterat cogitatione dubius. Milites quoq;
 romani in iudea degentes contra romanos murmurabant quia spe questus creabant imperatores re-
 licti (qui apud eos erat) imperio digniore eius probitatem: & laudes superextollentes. Nulliq; in Ve-
 spasiano creando fore certamen arbitrantur. Non enim senatum populum ve romanum. Vitellij libe-
 dines pro Vespasiani pudicitia perpelluros ne pro bono imperatore crudelissimum tyrannum opta-
 turos. Ergo si peritie senectutis debeatur imperium Vespasianum. Si autem adolescentie viribus.
 Tytum dicunt dignum ipsum itaq; Vespasianum milites imperatorem nominantes rogant pericli-

Symō iudee re-
 liquas psecutus
 plerosq; hieroso-
 limā confugere
 cū pulit & eius
 obfesso muro o-
 pariorū ex agris
 venientē multitu-
 dinē interfecit ip-
 seq; foris populo
 romanis terribē
 hor: intus zelotæ
 vtriusq; seniores:

Seculor iohāne
 symon.

Pugna iter zelo-
 tas & Symonē.

Iudei hierosoli-
 mite cōgregato
 cōcilio iohannē
 statuerūt deice-
 re & Symonem
 recipere missioq;
 mathia pōtifice
 cū alijs eū i ciui-
 tatē ut dñs & de
 scōrē receperit.

quattuor turres
 zelotæ fabricæ
 uerant.

Pastophoriorum.

Liber quintus Iosephi Iudei

tanti subueniat imperio sed imperare nolenti: & recusanti magis instant etiam cum gladijs mortem enim minantur quod (cum minime potuissent persuadere) acceptauit. ipse vero egyptum (eum sciret magnam imperij partem esse) priusquam militum hortatu Romam peteret) res Alexandrinas ordinauit. Aegypti describitur situs cuius pelagus portibus caret preter Alexandrinum qui aditu difficillimus est: & periculosus. Ideo turris maxima in insula igne lucens nauigantibus nauium applicandarum difficultatem ostendit. Vespasianus igitur Alexandrinarum rerum cupidus propter imperij firmitatem litteras Tyberio Alexandro egypti & Alexandriae rectori mittit iudicans militum alacritatem quodque ipse se quod necesse fuit suscepto principatus munere operam atque adiumentum eius assumeret. Quod Alexander fecit.

¶ Capitulum undecimum.

Vitellio germano imperij rectore cum exercitu Italia rapinis vastante Vespasianus alij vacare bellis cum priuata stare indignatus hoc ferre non poterat cogitatione dubius.

Militibus romanis in iudea degentes contra romanos murmurant quia spe questus imperatores creabatur relicto (quod apud eos erat) imperio digniore.

Militibus vespasianum imperatorem nominantes rogant ut picitanti imperio subueniret sed imperare nolenti & recusanti magis instant etiamque cum gladijs ei mortem minantur.

Aegypti descriptio.
Catharactae nomen

NEx idem tempus romanos quoque seniores mala circumuenerant. Aderat enim ex germania. Vitellius cum exercitu aliam praeterea ingentem multitudinem secum trahens: & cum eum destinata spacia militis conciperent totam urbem pro castris habebat omnemque domum repleuit armatis illi autem conspectis romanorum diuitijs oculis insuetis & auri argentique stupore perfusis cupidinem continebant. adeo ut in rapinas se conuerterent & eos qui ob stare conarentur occiderent. Et in Italia quidem ita res erant Vespasianus autem postquam Hierosolimis proxima depopulatus in Caesaream reuertebatur audiuit romanorum tumultus: & Vitellium principem. Hoc autem licet ipse imperium pati sicut bene imperare nosset ad indignationem perductus est: dominumque de dignabatur eum. qui veluti desertum inuasisset imperium. Dolore autem saucius cruciatum ferre non poterat: neque alijs vacare bellis cum patria vastaretur. Verum tamen quantum ira impellebatur ad uelut discendum: tantum longinquitatis cogitatione reprimebatur. Multa enim fortunam posse noua facere priusquam ad Italiam praesertim hiemis tempore ipse transiret. Plusquam iam crescentem iracundiam comhibebat. ¶ Rectores autem cum militibus conuenientes aperte iam de mutatione tractabant: & cum indignatione vociferantes inculcabant romae constitutos milites ut in delicijs agentes: qui ne famam quidem belli sustineant: quibus liberat decernere principatum: & questus imperatores creare. Se autem tot laboribus ex actis sub Galeis senescentes alijs condonare potestatem: cum apud se habebant digniorem imperio. Cui si hanc amiserint: quam iustitiam vel quando referent erga se beniuolentiam gratiam. Tanto autem vespasianum quam vitellium iustus esse principem fieri: quanto illis qui eum declarassent. Ipsi praestarent. Non enim se minora pertulisse bella quam qui ex germania venissent neque illis qui tyrannum iude deducerent in armis deteriores esse. Nullum autem in creando vespasiano fore certamen. Non enim senatum populumue romanum vitellij libidines pro vespasiani pudicia perpassuros: nec pro bono imperatore crudelissimum tyrannum: aut filium pro parte principem optaturos. Maximum enim pacis tutamen veram in imperatore praestantiam. Ergo siue periciae senectutis debeatur imperium habere sane vespasianum siue adolescentie viribus titum cum ex amborum etate quod erit commodum temperabitur. Non solum autem se ministraturos declarati imperij vires qui tres legiones regumque habentes auxilia conseruassent omnia ab oriente usque ad europam vitellij timoribus separata sed etiam qui essent in italia propugnatores vespasiani fratrem atque alterum filium quorum alteri multos dignitate praeditos iuuenes sociatum iri sperarent alteri vero etiam urbis esset premissa custodia: quae pars ad imperij principia non parum valeret. Postremo si ipsi cessarint senatum esse fortasse declaraturum principem quem conseruatores milites de honestarent. Haec primo per cuneos milites loquebantur. ¶ Deinde congregati seque inuicem adhortati vespasianum imperatorem nuncupant: eumque (ut in periculo constitutum imperium conseruaret) orabant. Illi autem olim quidem rerum omnium cura fuit nequaquam vero imperare volebat. Dignum quidem se factis existimans: priuata autem vitae securitatem clarioris fortunae periculis anteponens. Recusanti autem rectores magis instabant: & circumfusi milites cum gladijs mortem ei minabantur: nisi viue re vellet ut dignus est. Diutamen reluctatus quod rennuebat imperium postremo (cum his) qui se designarunt (minime persuadere potuisset) accepit. ¶ Muciano autem ceterisque rectoribus (qui ad imperium eum inuitauerant) & alio exercitu vociferante ut se in omnes hostes duceret: prius res alexandrinis procurandas putauit sciens aegyptum plurimam esse partem imperij propter flumentariam functionem: eaque si potius esset vi quoque si praestaret: vitellium deiciendum sperabat. Nec enim perpassurum populum fame oppressum simul etiam duas legiones (quae apud alexandriam degerent) sibi cupiebat adiungere. Cogitabat enim etiam propugnaculo sibi fore illam regionem aduersus incerta fortunae. ¶ Nam & terra difficilis accessusque mari importuosa est & ab occidente quidem arida: lybiam habet obiectam a meridie vero limitem qui syenem ab ethiopia dirimit: nauibusque iuias. Nili fluminis catharactas. Itemque ab oriente mare rubrum: ad castron alias copron ciuitatem usque diffusum Septentrionale vero munimentum habet terram usque ad syriam: & quod dicitur egyptum pelagus

eg. l. 4.
c. xxvi

eg. l. 4.
c. xxvi

E

eg. l. 4.
c. xxvi

eg. l. 4.
c. xxvi

F

totum portibus carēs. Hoc quidem modo egiptus ex omni latere tuta est. ¶ Inter pelusium vero & syenem per duo milia stadiorum porrigitur. Ex plyntine autem ad pelusiū: nauigium stadiorum est trium milium & sexcentorum. Nylus autem ad elephantinem vsq; opidum nauibus ascēditur. Nāq; viterius progredi vt supradiximus cataracta non sinunt. ¶ Portus autem alexandrinus etiam in pace nauibus aditu difficilis est. nam & ostium per angustum habet. saxiq; latētibus a directo cursu deflectunt. & lena quidem pars manufactis brachijs cigitur: ad dexteram vero foras abiecta insula turrem maximam sustinet ad trecenta vsq; stadia nauigantibus igne lucentem vt q̄ longissime difficultatem applicandarum nauium præcauerent. Circum autem hanc insulam opere instructo ingentes muri sunt: quibus afflictum pelagus & auersis obicibus fractum facit asperiores meatum; eoq; periculosum & per angustum aditum. Intus tam portus ipse tutissimus est & triginta stadijs magnus: in quē tam quē defuit illi terre ad beatitudinem de vehitur q̄ quā superant ex bonis domesticis & indigenis in totam orbem diuisa exportantur. ¶ Itaq; non sine ratione vespasianus alexandriarum reum erat cupidus ad totius imperij firmitamentum. Proinde statim ad tyberium alexadrum (qui egiptū & alexandriam regebat) litteras dedit indicans militum alacritatem quodq; ipse quod necesse fuit: incepto manere principatus operam atq; adiumentum eius assumeret. ¶ Alexander autem (vt vespasiani simul legit epistolam) prompto animo & legiones eius sacramento rogauit & populum. Vtriq; autem libentissime paruere: virtutem viri ex proxima amministratione scientes. Et ille quidem permissa sibi potestate omnia quē imperij sui vsus exigeret. aduentui quoq; principis necessaria iam parauerat.

Aegyptiū pelagus portibus carēs.

Alexandrinus portus nauibus difficilis aditu describitur.

Vespasianus alexadriarum rerū cupidus ppter impj firmitatē has Tyberio alexadro misit &c.

¶ Vespasianū imperatorem in oriente citius fama nūciante legationes e Tyria alijsq; prouincijs coronas gratulatoriaq; decreta ipsi afferebant. Qui diuina prouidentia imperium sibi contigisse cognoscens multaq; præcedentia signa: & Iosephi dicta recordatur quē ad se vocatum solui iubet. Sed procurante Tyberio (vt a probro simul & a vinculis solueretur vtoq; moris erat apud eos) eius vincula non soluta sed fracta fuerunt. Vespasianus vero dato legatis respōso: & ordinatis rebus veniens Antiochiam Mutianum cum multis copijs misit in Italiam. Antonio autem bellum cōtra Vitellium agere properanti Cecinnus a Vitellio missus venit obuiam: qui viso Antonij exercitu de proditione cogitauit & conuocatis militibus rebus Vitellij detrahens laudabat Vespasianum eos ad ipsū suadens transire. Quem milites vitellium (si vicisset) timentes occidere voluerunt: sed impediti victum Vitellio præmittendum habebant. Romanos vero Cremonem fugientes Anthionius (qui primus cognominabatur) preueniens multos peremit: & oppidum aggressus militibus permisit prædari. Triginta milia & ducenti Vitellij exercitus sunt extincti. Antonius quoq; quatuor milia & quingentos amisit. Fit Cicinnus solutus gestarum rerum: Ad vespasianum nuncius dirigitur.

¶ Capitulum duodecimum.

 Pinione vero citius declaratum in oriente vespasianum imperatorem vbiq; fama nunciavit & vniuersę quidem ciuitates festos dies habebant. nūcijsq; pro eo leticiam simul & sacrificia celebrabant. Agmina vero apud Mefyam pannoniāq; degentia (quę propter vitellij audaciā pauloante fuerant concitata) iusiurandum vespasiano maiore gaudio p̄buerunt. ¶ Vespasianus autē cesareā reuersus benithū venerat. vbi multę quiddē e syria: multę vero ab alijs prouincijs legationes obuiā aderāt. coronas ei & gratulatoria decreta a singulis ciuitatibus offerentēs. Assuit autē rector etiā pulcię mucianus: populosq; alacritatem iurataq; per ipm principē sacramenta renūciāns. ¶ Ibiq; autē vespasianū votis obsecūdante fortuna rebusq; ad eū plurima ex parte inclinatīs cogitare cepit q̄ nō sine dei prouidentia sumpisset imperium: sed iusta quędam fati ratio ad eius potestatem circumduxisset rerum omnium principatum. Recordatus etiā signa talia multa eni vbiq; sibi contigerant imperium præmonstrantia: & Iosephi prædicta: quibus eum viuo Nerone ausus fuerat appellare imperatorem. Ammirabatur etiam virum quem ad huc habebat in vinculis. Aduocatq; munus cum amicis & rectoribus alijs primum q̄ strenuus fuisset Iosephus: quantum in lotopatis expugnandis propter eum laborasset exponit. Deinde vaticinationes eius quas ipse timoris quiddem antea suspicaretur esse figmenta tēpus autem diuinas fuisse. ac rerum exitus probauisset. Tūcq; inhonestum esse vt qui sibi anguriasse imperium vocisq; dei minister ac nūcius extitisset adhuc captiui loco haberetur. fortunāq; sustineret & aduersam. Vocatumq; ad se Iosephum solui iubet. Hoc autē facto alij quiddē rectores ex ea grā quā alienigenę retulisset: p̄clara etiā de se sperāda esse arbitrabatur. ¶ Tytus vero (q̄ cū patre aderat) iustum est inq; pater vna cū ferro etiā probro Iosephū solui. Erit autē tēq; nec initio victus sit: si nō dissoluerimus sed iciderimus cathenas. Nāq; id agi solet i his q̄ nō recte fuerint victi. Eadē vespasiano placebat. Et qdā iterueniēs securi cathenas abrupt: Iosephus qdē p̄ his quę dixerat p̄mio famę donatus & de futuris dignus (cui iā credendū esset) habebatur. ¶ Vespas.

Vespasianus in oriente citius imperator fama nunciatus cunctis gaudentibus & ei fanentibus.

Vespasianus Iosephū sibi diuina prouidentia cognoscit multaq; signa sibi contigisse Iosephi dicta recordat.

Iosephus solui iubet.

*Vespasianus pater
Titus filius*

Liber Quintus Iosephi Iudei

Vespasianus restans autem/responso legationibus reddito/lusteq; & pro meritis administrationibus ordinatis An-
 (ponso dato le- tiochiam venit:& quo nam primū tenderet cogitans Alexandrino itinere prestabilis esse dixit)(que
 gatiōibus & re- romę agerentur)curare. Alexandriam enim stabilem esse romanas autē res a vitellio perturbari. Mit-
 bus ordinatis tit igitur in italian mutianum cū multis equitum peditumq; copijs. Qui tamen propter hyemis aspe-
 venit antiochiā ritatem veritus nauigare: per capadocias & frigas duxit exercitū. ¶ Inter hęc autem Antonius pri-
 & Mutianū mī- ritatem veritus nauigare: per capadocias & frigas duxit exercitū. ¶ Inter hęc autem Antonius pri-
 tit in italiā cum belium gerere cum vitellio properabat. Vitellius autem cum magna manu cecinnum alias cecinnam
 multis copijs. comminuum obuiam ei mittit. Is autem romam profectus q̄ primum circa cremonam gallię Anto-
 Cremona. nium consequitur (que confinis italię ciuitas est) Ibiq; hostrum cōspecta ordinatione ac multitudine
 Cecimius anto- prelio quidem congregi non audebat: discessum autem periculosum reputans de proditiōe libera-
 nij viso exerci- bat. Conuocatis autem et acontarchis sibi subditis & chiliarchis vt transirent ad Antonium faade-
 tu cogitat de p- bat: vitellij quidem rebus detrahens vespasianū autem vires extollens & alterum nomen tantum im-
 ditione & cōuo- perit: alterum virtutem habere commemorans. Ipsiis quoq; melius esse si id gratum faciant quod ne-
 catis militibus cesse est. cūq; se multitudine superatumiri sciunt: voluntate periculum preuenire. Nam vespasianum
 vitellij rebus de quidem idoneum esse etiam sine ipsis ad reliqua vindicanda: vitellium vero nec cum ipsis quidē pre-
 trahēs vespasia sentia posse seruare. ¶ Multa in hunc modum (quod voluit) persuasit: & cum milite transfugit ad An-
 num laudabat tonium. Eadem vero nocte milites poenitudo simul ac moetus eius (si vicisset) a quo missi fuerant oc-
 eosq; ad anto- cupauit: educitq; gladijs cecinnum obruncare voluerunt. Fecissentq; nisi his aduolūt chiliarchi sup-
 niā trāsire sua- plicassent. Quamobrem cede quidem se abstinerunt vincitum autem quasi proditorem vitellio trās-
 debat. mittendum habebant. His auditis: primus continuo Antonius suos mouet eosq; cum armis defecto-
 Romani fugiūt res ducit. Illi autem instructi ad prelium paulisper quidem restiterunt. Mox autem loco pulsi roma-
 Cremonem sed- ni cremonam fugerunt. Antonius autem comitatus equitibus cursum eorum peruenit & post ciuita-
 eos antonius (q- tem circumclusam pleramq; multitudinem peremit: aggressus autem reliquos oppidum militibus p-
 primus cogno- dari permisit. In quo multi quidem hospites mercatores multi vero indigenę perierunt. totusq; vitel-
 minabat) pue- li exercitus virorum triginta milia & ducenti. Quin & antonius eos (quos de mesya adduxerat) qua-
 niēs multos pe- tuor milia & quingentos amittit. Solutum autē vinculis cecinnū gestarū re: nuncium ad vespasianū
 remittit & oppl- dirigit. Qui ad eū intromissus & collaudatus est: & proditoris dedecus in imperatis preiit honoribus.
 dum aggressus ¶ Sabinus Vespasiani frater Antonij recreatus victoria Romę capitolium occupat: cui nobilitum
 militibus p- dant multo sociantur: & Domitianus secum cōtra quos vitellius militum misit exercitum. Sabinus vero ad
 permisit. vitellium ductus (domitiano cum multis nobilibus euadente) occiditur: reliquaq; multitudo laniamur
 & templum incenditur. Antonium autem cum exercitu venientem: Vitellij milites excipiunt qui (tri-
 no intra urbem commisso prelio) omnes interierunt. Et vitellius ebris de palatio procedens a popu-
 lo in media vrbe octauo imperij mense iugulatur. Mortuorumq; supra quinquaginta milia numerata
 sunt. Mutianus quoq; Romam ingressus multos (qui vitellio consenserunt) occidit: & domitianū vřq;
 ad patris aduentum populo rectorem insinuauit & sic vespasianus a populo cum leticia imperator
 est confirmatus. Qui in alexandria gesta romę cognouit & ad eum ex toto orbe legati venientes cū
 gratulationibus totam urbē repleuerūt: hic romam pparans proficisci: Tytū ad hierosolimam libera-
 dum dirigit cuius iter atq; mansiones hic inscribuntur.

Capitulum tertiumdecimum.

Sabinus Vesp- ¶ Omę autem Sabinus (vbi antonium appropinquare cognouit) fiducia recreatus est. Col-
 fiani frater An- lectisq; vigilum militum agminibus: nocte occupat capitolium. Luce vero facta multi ei no-
 tonij victoria re- bilitum sociati sunt: & domitianus fratris filius pars ingens optinēdę victorię. Sed Vitellius
 creatus de primo quidem minus curabat. His autē iratus qui cum sabino defecerāt & nobilitum san-
 Romę capitolio- guinem pro ingenua crudelitate sitiēs: immittit capitolio (quam secum adduxerat) militum manum.
 um occupat cui Vbi multa ab his (itemq; ab illis qui templū tenebant) pugnantibus audacter admissa sunt. Postremo
 multi nobilitum- autem germani (q; multitudine superabant) collem obtinuerunt. Et domitianus quidem cum mul-
 sociat & domj- tis romanorum viris insignibus diuina quadam ratione saluus euasit: reliqua vero multitudo tota la-
 cianus secū cō- niatur. Et sabinus quidem ad vitellium ductus occiditur milites autem direptis donarijs templū in-
 tra quos Vitel- cendunt. ¶ Tūq; postero die cū exercitu venit Antonius: eūq; vitellij milites excipiūt: & trifario com-
 lius manū mil- misso intra urbē plio oēs interierūt. Procedit autē ebris de palatio vitellius: & (vt affolēt i extremis lō-
 tum misit. giore luxu prodigę mense refertus. Tractus autē p pplm varioq; verberū gñe dehonestatus in media
 Mortuorum su- vrbe iugulatur: octo menses ac dies quinq; positus impio. Que si vixere diutius cōtingeret. vt opinor
 pra quiquagita- eius luxurie minime sufficere potuisset imperiū. A horū vero mortuorū supra quiquaginta milia nume-
 milia numera- rata sunt. Hęc quidē gesta sunt die tertia mēsis octobris. ¶ Postero autē die mucianus cū exercitu ro-
 ta sunt. mā ingreditur: & antonij militibus a cede repressis: adhuc enim hospitia persequendo & Vitellij mi-

Alites: & ex populo plurimos qui cum illo senferant occidebant examinationis diligentiam iracundiā
preuenientes domicianum productum populo rectorem insinuat vsq; ad patris aduentum Populus
autem iam timore liberatus vespasianum imperatorem predicat: simulq; illum confirmatum: & vite

eg. l. 4. cap. 33. **lium esse delectum festa leticia celebrabat.** ¶ Cum autem vespasianus alexandriam venisset gesta ei
romę nūciata sunt & legati ei ex toto orbe gratulantes affuerunt. Cumq; maxima post romam ciuitas
esset angustior multitudini probabatur. Firmato autem iam totius orbis imperio rebusq; populo ro-
mano preter spem conseruatis: vespasianus in iudeę reliquias intendit animum & ipse quidē exacta
hyeme romam proficisci parabat: resq; alexandriam mature componere properabat: filium verotyti
cum externis copiis ad liberandam hierosolimam dirigit. Qui terreno itinere Nycopolim vsq; pro-
gressus ab alexandrina ciuitate viginti stadiorum intervallo distantem inde militem nauibus longis
imponit. Hisq; nylo flumine post mensium tractum Thonin vsq; deuehitur. Hic autem egressus in
terram: apud taphnyn alias thanyn ciuitatem diuertit. Vnde secunda ei mansio fuit ciuitas heraclea
& pelusium tertia. Hic autem milite per biduum recreato: tertio die pelusij fines transijt. vnamq; mā-
sionem profectus per solitudines ad cassij iouis templum castra posuit. Posteroq; die apud ostrachy-
nem (quę mansio est aque inops) ob quam causam aduenticia vtuntur indigenę. Hinc apud rinocho-
ram alias Rinochuriam requiescit. Et inde progressus in quartam mansionem taphyam venit (quę
prima occurrit (syrię) ciuitatē. Gazę vero quintę mansionis castra suscepit & postea ascalonē atq; hic iā
niam deinde ioppam & ex ioppa cesaream peruenit: decreto apud se alias militū copias cōgregare

¶ Explicit liber quintus.

¶ Incipit liber Sextus.

eg. l. 5. cap. 1. **¶ Tyto adhuc in Alexandria cum patre imperium disponente: seditio Hierosolimis aucta**
trifariam diuisa est (scilicet Zelotarum Iohannis & Symonis. Zelotarum enim dñatio causa excidij
fuit: Seditioq; in seditione fuit. Eleazarus namq; (qui ab initio Zelotas a populo i templum separauit:
Iohannem sibi prefferri indignatus alios sibi contra ipsum sociat interiorēq; templi occupat am-
bitum: & Iohannes loco inferiori existens hostes habebat a vertice. Templumq; crebri missilū tactu
cedibus totum polluebatur. Symon vero superiorem ciuitatis partem & inferioris plurimam retinēs
Iohanne erat inferior: Iohāni itaq; medio duplex parabatur bellum. Ad omne quippe impietatis ge-
nus rabidi efferebantur. sacrificantesq; & adorantes interfecit. Stanumq; sanguinis occisorū per
atria tēpli profluebat. vnde maximum erat ciuitatis lamentum. Eleazarus itaq; contra Iohannem &
socij ebrij ferebantur qui etiam & socij in Symonem rebellabant. cui etiam contra seditiosos ciuitas
erat auxilio. Iohannes autem quandoq; fugiente symone plenas vtensilium & frumenti edes incen-
debat. Ibidem illo regrediente Symon agebat omniaq; ad ciuitatis obsidionem preparata suarū quo-
q; virtum neruos absciderunt. Combustisq; circa templum omnibus ciuitas area pugne facta est con-
crematoq; omni frumento famē sibi comparauerunt populus autem (vt extremo bello domesticis li-
beraretur malis) pro romanis vota faciebant. Tunc enim maxima iudeorum erat ifelicitas neq; viuī
reuerentia neq; mortuis dabatur sepultura.

Capitulum Primum.

eg. l. 5. cap. 1. **T**ytus quidē ad eū modū quē pdiximus emēsa vltra ægypto ad syriā vsq;
solitudinē cesareā venerat. Ibi ei exercitū decreuerat ordinare. Illo autē ad
huc apd alexādrīā vna cū patre iperū (qd nuper ei deus pmiserat) dispo-
nēte cōtigat ēt seditionē quę apud hierosolimā erat aucta trifariā diuidi
& aliorū partē i alterā verti. Quod vt i malis optimū qs dixerit fastūq;
iusticię. Nā zelotarū quidē i populū dñatio (quę auctor fuit excidij ciui-
tatis) vn coeperit & p quos creuerit diligēter superius ē declaratū. Hāc autē
nō errauerit q̄spā dicēs seditiōe esse factā. ac veluti rabida fera exter-
narū poenuria in suā viscera seuire solet sic Eleazarus Symonis filius (q
& ab initio zelotas a pplo i tēplū sperauerat) velut idignari simlās ob ea
(quę i dies singulos iohānes auderet) cū ne ipse qdē a cedibus qesceret
(re autē vera sese posteriori ryrāno subiectum esse minime ferēs) summe rei desiderio proprięq; poten-
tię cupiditate ab alijs defecit ascitit etiam iuda chelię alias chelię filio & ezenonis als ezeronis symo-
ne potētissimis: preter quos etiā ezechias chobarī alias chobarī filius non ignobilis. Horum singulos
zelotē non exigui sequebantur occupatoq; interiorē templi ambitū superius portas in sacris foribus
arma ponunt. Et habitare quidem suis se necessarijs confidebant: sacrarum enim rerum copia suppe-
tebat. nichil impium existimantibus. Paucitati vero suorum timentes: plerumq; in locis suis ociosi
manebant. ¶ Iohannes autē quanto superior erat virorum multitudine tanto loco superabatur. Ho-
resq; habens a vertice neq; sine metu conabatur incursum & prę iracundiā cessare nō poterat. Plus ēt

Tyto adhuc i a
lexādrīā cū pa-
tre iperū dispo-
nēte seditio hie-
rosolimis aucta
trifariam est di-
uisa scilicet zelo-
tarū iohānis &
symonis.

Eleazarus (qab
initio zelotas a
populo in tēplū
separauit) indi-
gnatus iohānē
sibi prefferri ali-
os sibi cōtra illū
sociat & interio-
rem templi am-
bitum occupat.

Libet Sextus Iosephi Iudei

Tēplū cedibus pollutum. mali perferens q̄ Eleazari partem afficiens: tamen non remittebat. Crebri autē fiebant impetus mīsi. D
Symon supiorē speratis inuitatum vitro sibi tyrannum spe auxiliij populus introduxerat: & superiorem ciuitatem retinens & inferioris partem plurimam animosus iam iohannē eiusq; socios adoriebatur: quasi qui de super impugnaretur. Subiectus autem illorum manibus erat sicut & illi superiorum. Ad iohannē eue niebat duplex bellum preferentem ledi pariter ac ledere. Quantoq; tamen vincebatur eo q̄ eleazaro esset humilior tanto plus habebatur symone celsior constitutus: cum inferiores aggressus etiam sola manu sine labore prohiberet: desuper vero ex phano iaculantes machinis deterrent. Quippe ballis & non paucis lanceis utebatur saxorumq; tormentis. Quibus non solū bellantes vlciscébantur sed multos etiam sacra celebrantium perimebant. Quamq; enim ad omne impietatis genus rabidi ferebantur: tñ eos qui sacrificare cuperent recipiebāt: cum suspitione quidem atq; custodibus indigenas perscrutando. hospites enim etiam qui exorassent eorum crudelitatem post exituri subsiciua seditio nis opera consumeabantur. Missilia namq; machinarum vi ad aram vsq; templumq; delata: in sacerdotes & sacra celebrantes cadebant. Ac multi qui properantes ab vltimis finibus terræ ad sanctissimum locum venissent: ante eas hostias procubuerūt: aramq; vniuersis grecis & barbaris adorandam suo sanguine imbuerunt. Indigenis autem mortuis alienigenæ & sacerdotibus prophani commiscebā tur: perq; atria diuina stannum fecerat diuersorum cadauerum sanguis. ¶ Quid tātum passa es o mī. eg. li. 5
Lamentū p̄ hie rusalem vide in cap. 1.
Aege. li. v. ca. ij. nō eras: neq; pmanere poteras domesticorū funerū facta sepulchrū & quę phanū ciuili bello tumultū cōstitueras? Poteris autē denuo fieri si vnq; vastatorē tui deū placaueris. Sed enī (quę dolēt) reprimē da sunt lege scribēdi q̄ nō domesticis luctus sed exponēdarū rerū hoc tēpus est: Persequar autē cetera facinora seditionis. ¶ Ergo (diuissi trifarie insidiatoribus) Eleazarus quidē eiusq; socij (qui sacras pri mitias cōseruabant) in iohannem ebrijs ferebantur. Qui vero huic parerent: plebē diripientes in Symonē rebellabāt: cū ipsi quoq; Symoni cōtra diuersę partis seditiosos adiumento ciuitas esset. Si qñ igitur ex vtraq; parte appetebatur iohannes abuertebat socios suos: & de ciuitate quidem subeuntes missis ex porticibus tellis de templo vero iaculantes machinis vlciscébantur. Quoties autem desuper instantium molestia caruisset: frequenter enī ebrietate & labore cessabant libentius in Symonē eiusq; socios cum pluribus iruebat. Semper autem quātum ciuitate pepulisset in fugam verfos edes frumētā si plenas orantiumq; vtensilium incendebat. Idemq; hoc illo regrediēte Symon insecutus agebat: ve luti consulto pro romanis omnia corrumpere quę ad obsidionem ciuitatis erant preparata suarūq; virium nervos absiderent. ¶ Deniq; contigit vna exuri omnia circa templum & inter proprias acies solitudinem atq; aream pugne fieri ciuitatem. Cōcremari autem paulominus omnia frumentū quod symon agebat non paucis annis sufficere potuisset obsessis. Deniq; fame capti sunt qua minime quitiuissent. nisi eam quidē sibi met ipsi comparauissent. Vndiq; autem insidiatoribus & confinibus oppugnantibus ciui tatem medius populus velut aliquod magnum corpus lacerabatur. Senes vero ac mulierūq; intesti nis malis attonitę pro romanis vota faciebant: externumq; bellum quo domesticis malis liberaretur expectabat. Grauis autem moetus ac foedissimus terror occupauerat: & neq; consilij capiendī tēpus erat vt voluntatem mutarent neq; pactionis aut fugę spes capientibus. Etenim custodiebantur omia diffidenteq; latronum principes quoscūq; romanis pacatos esse vel transfugere ad eos velle sentirēt quasi communes hostes interficiebant solumq; in occidendis vita dignis concordēs erant. Et pugna tium quidē nocte dieq; perpetuus clamor audiebatur: sed metu acerbiores erant lugentium quæ stus. Et assiduas quidē lamentationis causas calamitates prebebant. Timor autem includebat vlu s: atq; obmutescēte dolore pre formidine tacito gemitu cruciabantur. Neq; iam aut reuerentia viuus apud domesticos erat: neq; cura sepulture mortuis habebatur quorum amborū hęc causa erat q̄ de se quisq; sperabat in omni re animos remiserant qui cum seditiosis non erat: veluti cōtinuo mo dis omnibus morituri.

¶ Tanta erat seditiosorū crudelitas vt mortuorū conculcarent cadauera. Iohannes quoq; sacris materijs ad bellica conficienda instrumenta abutebatur: deus vero laborē eius inutillē demonstrauit. Tytus autem exercitum colligas legiones & subsidia cęsaream profectus est: procedentē vero tytū in hostilem terram antecedebat regia omniaq; auxilia valde enim ordinatus erat eius exercitus. Ipse autē (quia populum iudeorum latronibus oppressum pacem desiderare audierat) Gaphnam eorū animos exploraturus ingressus maximum inuasit periculum. diuinitus namq; (cum esset sine armis) a missilibus in eum iactis est p̄seruatus & duobus tantū socijs interfectis ad suos saluus euasit. Qui in scopos loco: vñ ciuitas & templi magnitudo videri poterat diuersis in locis castra muniri iussit.

¶ Capiculum secundum.

A vero sedicioſi congeſta in tumultum cadauera concuſcantes dimicabāt. & ex mor- Crudeſcit fedī
tuis hauriētes audaciam quos ſub pedibus cernerēt immāniter ſeuiebat ſemper; cū ſorū mortuo
aliquid in ſe pernicioſum excogitātes; & quid viſum fuiſſet ſine miſeratione faciē rū cadauera cō-
tes: nullā cedis autē crudelitatis viā p̄termiſerūt: adeo vt etiam ſacris materijs ad cūctū ex mor-
conſciēda bellica inſtrumenta Iohānes abuteretur. Nam cū olim fulcire tēplum potuſſet audaciam
pulo itemq; pontificibus placuiſſet. idq; viginti cubitis altius edificare rex quidem capientū.

agrippa a monte libano captas ei rei materias maximis ſumptibus & labore deuexit: hoc eſt ligna ſi. Iohannes ſacris
mul & magnitudine & directā p̄ceritate ſpectabilia. Interuentu autē belli opere interrupto: Iohannes materijs ad cō-
his ſectis q̄ ſufficere lōgitudinem reperit: turres edificauit & aduerſus eos cōſtituit qui de ſupra tē. ſicienda bellica
plo pugnarent. Poſt muri ambitū cōtra exedram occidentālē admoſis qua ſolum poterat: q̄ aliæ par- inſtrumenta abu-
tes ratibus ex longū quo fuerāt occupate. Et ille quidē fabricatis ex impietate machinis ſubactū miri-
tebatur.

ſperauit hoſtes. Deus vero laborē eius inutilem demonſtrauit: & priuſq̄ in his quemq̄ poneret roma Exercitus Tyti
nos adduxit. ¶ Etenim tytus (poſtq̄ partē quidem ad ſe collegit exercitus: alij vero vt ad hieroſoli- legiōesq; & ſub-
eg. II. 5. mā cōcurrerent ſcribit) cēſarē profectus eſt. Erant autē tres legiones quę pridem ſub eius patre iud- ſidia.
cap. 3. veſtauerant: & duodecima quę olim cū ceſſio male pugnauerat. Quęq; licet p̄ id fortitudine eſſet in-

ſignis: tūc tñ etiam eorum memoria quę pertulerat alacrius ad vindictā p̄perabat. Harum quidē
quintam legionem fuiſſe occurrere ſibi per emans alias Ammās decimā vero per hierichontā alicū
dere: Ipſe autem cum ceteris reſreſſus eſt quos regum quoq; ſubſidia plura quam dudum multiq; ſy-
ri auxiliatores comitabantur. Suppletum eſt autem quatuor legionum quantum veſpaſianus electū
cum mutano miſerat in italiā: ex his qui cum tyto acceſſerant. Duo namq; milia de alexādrino ex-
ercitu lecta. tria vero milia ex eufrate eum ſequebantur & amicorum ſpectatiſſimus beniuolentiā ſi-

mul atq; prudentia tyberius alexander (qui antea quidem eḡſtum amminiſtrauerat) tunc autem di- Tyberius alexā-
gnus qui exercitum reget propterea iudicatus q̄ primus incipienti fuiſſet hoſpes imperio & cum fide der dux exerci-
clariffima incertę fortunę ſociatus eſt: idēq; etiam conſultor in viſus bellicos etate ac peritia precipuus tus.

B aderat. ¶ Progredientem vero in hoſilem terrā titum antecedeabant regia omniaq; auxilia: poſt eos Ordo exercitus
Tyti regredien-
tes hieroſolimā
viarū ſtratores caſtrorumq; metatores deinde rectores ſarcinæ atq; armati: poſt hos ipſe tytus & alios
lectus habens & ſigniferos. Quorum agmen equites ſequebantur. Heviro ante machinas ibant & ſe-

cundum illos vna cum electis chiliarchi & p̄fecti cum cohortibus. Poſt autem circum aquilā ſigna
& ante ſigna tubicines. Deinde acies ſenū virorum ordinibus dilatata: ſeruile autem vulgus a tergo
culiſq; agminis & ante hos ſarcinę. Omnium vero mercennarij nouiſſimi: eorumq; cuſtodes coacto-

res armorum. P̄cedens autem decenter exercitus: ita vt mos eſt romanis inſiſtunt. Nam Gophnā
alias Goſna per ſamaritiden venit quę & prius ab eius patre fuerat occupata: & tunc p̄ſidijs teneba-
tur. Ibi autem moratus eſt vnam veſperam: mane inde proficiſcitur. Peraſtaq; die in maſſione caſtra

ponit in loco (quem iudei ſermone patrio achato naulona alias Aulanam id ruborum vallem: voci-
tant) iuxta vicum quendam gabath ſaul nomine (quod ſignificat vallem ſaul) diſtātem ab hieroſo-
limis ſtadijs fere triginta. ¶ Hinc ſecentis prope lectis equitibus comitatus perrexit i ciuitatem q̄ tu-

ta eſſet iudeorumq; animos exploraturus: ſi forte ſe conſpecto (priuſq̄ in manus veniretur) motu ce-
derent. Audierat enim (quod erat verum) a ſedicioſis & latronibus oppreſſum populum deſiderare
quidem pacē: ſed q̄ rebellantibus infirmior eſſet nihil conari. Quamdiū quidem mane p̄ viā (quę

ad muros duceret) equitabat: nemo ante portas apparuit. Vbi vero iſſinere ad turrim ſaxeā declina-
to tranuerſum agmen equitum duxit inſiniti ſubito proſiliunt (quę muliebres turres vocantur) & per-
eandē (quę contra monumentum helene porta eſt) egreſſi equitatum intercidunt atq; alios quidem

etiā tunc viā curātes ne cum his (qui diuertebant) ſeſe iungerent a frōte appoſiti p̄hibuerunt. Tytum
vero cū paucis ſeparant. Ille autē vitra quidem minus progredi poterat a muro eni cuncta ſolis pate-

bant & tranſuerſi erant hoſtes multiſq; maceris impedita. Ad ſuos autem in aggere cōſtitutos ineur-
ſus intercedente hoſtili manu deſperabatur. Quorū pleriq; impatoris periculum neſciebāt ſed exiſti-

mātes eum ſecū reuerſi: ipſi etiam fugiebant. Tytus autem in ſua tantum fortitudine ſitam eſſe p̄ſpi-
ciēs ſpē ſalutis ſtēdit equū: & vt ſe ſequerent cū clamore comites adhortatus: in medios hoſtes irruit
vi ad ſuos tranſire feſtinans. Quo tempore quidem maxime intelligi potuit: & belli momenta & im-

peratorum pericula deū curare. Tot enim aduerſus tytum miſſilibus ſectis cum neq; galea neq; tora-
ce ſeptus eſſet. non bellator enim ſed explorator (vt dixi) proceſſerat. nullum in eius corpus delatū eſt
ſed tanq̄ (ne eum ferirent) ex inſtutia mitterentur omnia p̄teruolabant. Gladio vero ſemper a late

ribus inſtantes dirimens multoſq; ante ora ſubuertens ſuper cadentes agebat equum. Illorum autem
clamor erat propter audaciam cēſaris (vt eum aggredierentur) exhortatio fugaq; & diſceſſio repen-

tina quocumq; diuerteret curſum. ¶ Huic autem ſe periculi participes cum a tergo & a lateribus ſo-

l. 41j.

Tyberius alexā-
der dux exerci-
tus.

Ordo exercitus
Tyti regredien-
tes hieroſolimā

Tytus p̄p̄m in-
deorum latroni-
bus oppreſſum
audierat deſide-
rare pacem &
Gaphnā explo-
raturus iudeos
aioſ ingreſſus
maximū euaiſſe
periculum.

Tytus diuitius
armillis (cū
eſt ſine armis)
p̄ſeruatus.

2025

Mons olivari
Vallis cedron.

derentur adfunxerant. Vna enim erat vnicuique spes salutis viam cum tunc patefacere priusquam circumue-
ctus opprimeretur. Denique duo ex nimis principibus alter cum equo percussus est altero vero delecto
atque occiso equus eius abductus est. Tirus vero in castra cum ceteris saluus euasit. Iudeis quidem quod
aggressionem prima superiores fuerant inconsulta spes animos extollit: magnaque his in posterum fidu-
ciam momentum temporaneum comparauit. ¶ Cæsar autem (postquam ex emaus agmen nocte sibi so-
ciatum est) luce inde digressus ad locum (qui scopos appellatur) accedit unde tam & ciuitas & clara
templi magnitudo conspici poterat: qua parte septentrionalem regionem continens ciuitas humilior
tractus prope scopos nominatus est distans a ciuitate septem stadiis. Ibi quoque duabus legionibus simul
quintæ vero legioni retrosum stadiis tribus castra muniri iubet. Labore namque nocturni itineris at-
tenuis milites progredi visum est: ut sine fortitudine murum extruerent. ¶ Mox autem cepto edificio
decima vero legio per hierichontas aderat a vespasiano preoccupata: ubi quedam pars armatorum in
preludio fuerat collocata. His autem preceptum erat sexto ab hierosolymis stadio castra ponere: qua
parte mons (qui appellatur Oliuarum) contra ciuitatem ab oriente situs est atque interfacente valle di-
scerneretur: cui nomen est cedron.

¶ **D**iffensio interior (bello foris interueniente) refrenatur: feditrosq; contra romanos (in ita cōcoe
dia, vniuntur & contra romanos in valle Cedron impetum facientes legionem turbauit eam fugā
tes. Sed Tytus in auxilium legioni veniēs multos interemit iudeorum aliosq; in fugā conuertit. Ty
to vero milites ad edificandum mittente: iudei hoc fugā estimabāt: sed speculatore signum dāte fre
quentissima multitudo maximo impetu profiliuit vt nemo eam sustinere ausus est. Et romanorum ag
men continuo dissipatum est: & pulsi in montē refugiunt. Tytus autem cum paucis relictis iudeorū
furori cedere rogatus honorem saluti antepōnēs hostes impugnavit & turbauit. Sed iterū turbati ro
mani dispergunt: supplicantes iudeorum non posse ferre impetum & alijs quidam fugientibus: Tytū
fugisse estimabant. Ipsum vero quidam in medio versari bello cernentes cunctis eius periculum nan
ciarunt cū dolore & pudore a fugā reuocati contra iudeos intruerunt. Tytus itaq; bis legionem a pe
riculo liberauit.

¶ **C**apitulum tertium.

**Dissensio inter
rior (bello foris
interueniente) re
fracta & seditio
contra romanos
(ininitacōcordia)
vniuntur.**

Ntra ciuitatē vero sine requie configenti diffensionem tunc primum subito ingens bellum foris interueniens refrenauit & cum stupore sedicioſi romanorū caſtra inſpe- eg. II. 5.
ctantes trifariā diſtributa mala inter ſe inire cōcordiam rationemq; inuicem require- cap. 4.
bant quidnam expectarent quidue perpeſſitres muros contra vitam ſuam paterētur
opponi belloq; tanta ſe fundente licentia tamq̃ ſpectatores bonorū operum ſibiq; vti
lium reſiderent moenibus clauſis remiſſiſq; armis ac manibus in nos metipſos pfecto
is tantummodo fortes ſumus romanorum aut̃ lucro ex noſtrā ſedicione ſine ſanguine
t. His alios atq; alios congregantes exhortabantur: raptiſq; armis ſubito in legionē de
q; vallem factō impetu cum ingenti clamore murum edificantes romanos aggrediū
in opera diſtributi armis ob eam cauſam pleriq; depoſitis nec enim excuſum iudeos
cedebant & ſi maxime vellent animos eorum ſedicione diſtractumiri arbitrabantur p̃-
perturbati ſunt. Atq; opere quiſq; dereliſto: conſeſtim aliſq; recedere: multi autem ad ar-
priuſq; ſe in hoſtes conſigerent feriebantur. Plures autē iudei ſemper adſciebant̃ eorū
qui preceſſerant & q; cum pauci eſſent multiplex numerus & ſibi & hoſtibus videban-
da fortuna vterent̃. Romani autem maxime ordinari conſueti & cum decore atq; p̃ca-
re ſcientes ex perturbatione trepidabant. Vñ tūc quoq; p̃equenti aggreſſione cedebāt.
nē ſeſe conuerterēt ab inſequentibus occupati & a curſu reprimēbant iudeos: & obim-

**Tytus i auxiliū
legionis veniēs
multos iudeos
interemit & ali-
os cōuertit i fu-
gam.**

petū minus cautius fauclabāt. Sēper verō excursionē gliscēte magisq; turbati: postremo castris pulsi eg. li. 5.
sunt. Totaq; legio tunc in periculū ventura fuisse videbatur: nisi (hoc sibi nunciato) mature Tytus eis cap. 4.
tulisset auxiliū: multisq; increpans ignauiā & suos a fuga reuocasset. Iudeisq; a latere ipse cū his irruēs
quos circa se habebat electos. multos quidē occidisset: plures autē sauciāset: oēs autem in fugam ver- F
tisset: atq; in vallē precipites compulisset. Illi autē in prono loco multa mala perpeSSI postq; in aduersam
partem euaserunt. Flectunt se iterum: & vallē intercedente cum romanis dimicabant. Igitur ad medi-
um diē ita bellatum est. ¶ Paulo autem post meridiem tytus his (qui secum erant) in subsidio collo-
catis alijsq; de cohortibus aduersus excurrentes oppositis. reliquū agmen ad murum i summotis edi-
ficandum remisit. Iudeis autem fuga hoc esse videbatur. Cūq; speculator (quem in muro posuerant)
amicū agitator signū dedisset: frequentissima multitudo tanto impetu profiliuit. vt eorū cursus imanis eg. li. 7.
simis bestijs esset assimilis. Deniq; in aduersa acie stantium nemo impetum sustinuit: sed tamq; machi- cap. 4.
na pculsum agmen continuo dissipatum est: pulsiq; in montem refugiunt. ¶ In ascensu autem medio
Tytus cum paucis relictus est: multumq; amicis monētib; qui pro imperatoris reuerentia contēpto

**Tytus cū pau-
cis relictis ce-
dere iudeorum
furori ab ami-
cis rogatur.**

A periculo perdurante ut morte appetitibus indeis cederet: neq; pro his in discrimen veniret quos ante ipsum saluos non esse oporteret sed potius fortunam suam reputaret: q; non militis officio fungetur: verum & belli & orbis terre dominus esset: ne in fugam verti videretur in quo omnia niterentur. Hec autem ne audiret simonius & ad se recurrentibus obstabat eosq; in ore feriens cum vi obtinebatur occidebat: & in galeam repente incumbens multitudinem repellebat. Illi autem & viribus eius & obstinatione perterriti perterriti ne tum quidem in ciuitatem fugerunt. Sed in vtrumq; latus ab eo declinantes rursus fugientes insequerantur. Quos tamen aggressus a latere: ipsorum quidem impetum prepediebat. ¶ Dum hec autem aguntur & illos qui superiora castra muniebant (vbi fugere inferiores viderunt) motus ac turba occupat. totumq; agmen dispergit supplicantium excursum quidem in deorum sustinere non posse. Tytum vero in fugam versum nec enim illo manente vnq; alios fugitiuos fuisse & tanq; lauali circumdant terrore alius alio ferebantur. donec quidam cum in medio versari bello imperatorem viderent plurimū metuentes: vniuerso agmini suorum periculum eius cum clamore nuntiauerunt. Itaq; pudore reuocati: & fuga matus aliquid sibi exprobrantes q; cesarem deseruissent totis viribus in iudeos uterantur: & semel ad descensum transuersi urgebant eos in declinia. Illi autem in pedem recedentes pugnabant. Cumq; romani possent plus eo q; superiores erant: in vallem omnes coacti sunt. Tytus autem contra se positus imminebat: & legionem quidem ad muri fabricam redire iubet: ipse vero cum hisdem quibus antea resistendo hostes arcebat. ¶ Itaq; si me nihil addente obsequio neq; inuidia detrahente verum dicere oportet ipse cesar bis totam legionem periculo liberauit atq; ita castra munendi copiam militibus prebuit.

B Extraneo remisso bello iterum intestinum oritur: in festo azimorum inter Iohannē & Eleazar. Et Iohannis instructi milites templi occupandi gratia arma sub veste portabant qui ingressi abiectione vestibus armati apparuerunt. tunc maxima: & varia cedes facta est in templo. Seditio quoq; (quę prius fuerat triperita in duas partes redigitur. Tytus autem castra propius ciuitatem transferre volens misso exercitu complanare vsq; ad muros iubet spacium. Iudei vero romanos sub pacis simulatione volunt decipere ipsosq; fingunt velle introducere quorum romani calliditatem nō cognoscentes opus festinabant aggredi. Sed Tyto suspecta erat mutatio qui milites manere precepit: quidā vero romani ad portas currentes interficiebantur alijs vulneratis. Iudeiq; romanos vituperabant fraude pellectos. Tytus vero iratus milites propter inobedientiam redarguit apud quod etiam vincere sine ducis precepto infamie est. Comitibus aut pro inobedientibus intercedentibus Tytus indulget.

¶ Capitulum quartum.

C Emisso autem paulominus bello extraneo iterum intestinum sedicio suscitauit. Azimorumq; instante die (qui est apellis mensis quartusdecimus) hoc enim se primum tempore optinuit Iudei ab egyptijs esse liberatos eleazarus quidem cum socijs portam subaperiens introire cupiebat ex populo qui templum adorare cuperent. Iohannes autem die festo ad protegendas insidias vltus est & suorum quosdam ignotiores armis sub veste latentibus instructos quorū pleriq; industria ingressi erant occulte inter alios phari occupandi gratia summisit. Illi autem postq; intrauerunt vestimentis abiectione armati subito apparuerunt. Magna statim turba circa templum ac tumultus erat (cum alienus quidem a seditione populus omnibus sine discrimine imputaretur) zelotes vero sibi met solis insidias comparatas. Verum hi quidem (relicta portarum custodia) & alij ex propugnaculis dissidentes priusq; manum consererent in templi cloacis confugerūt. Populares autem ad aram delati & circum templum appulsi concubabantur: cum lignis passim ferocq; cederentur. Multos autem occisorum inimici primo odio quasi diuersa factionis socios interficiebant. Et quicumq; ante hec insidiatorem aliquem offenderat: tunc agnitus quasi zelotes ducebantur ad cedem. Sed qui atrocitate magna innocentes efficerent: inducias concessere nocentibus: progressosq; ex cloacis dimiserant. Ipse si autem interior templum & omnes eius apparatus tenentes confidentius oppugnabant Symonem. ¶ Seditio quidem hoc modo (quę triperita pridem fuerat) in duas partes redigitur. ¶ Tytus autem castra propius ciuitatem transferre cupiens de scopo contra excursus quidem lectos equites ac pedes quos satis esse arbitrabatur. alium vero exercitum misit totum quod erat vsq; ad muros spacium complanare. Cunctis igitur materijs ac sepibus dirutis quibus ortos ac hicos incolę premunierat omniq; opposita quamuis mansueta silua excisa repletum est quicquid erat cauum & valibus impedimentum. Saxorum autem eminentissimus ferro truncatis humiliorem totum illum tractum a scopo vsq; ad Herodis monumenta fecerunt: serpentium stagnum continentia quę Colymbertha vocabatur. ¶ His deniq; diebus Iudei Romanis huiusmodi insidias parauerunt Seditio forum audacissimi ex tra muliebres (quę sic appellantur) progressi turres simulatoq; q; pacis eos studiosi pepulissent eo q; liberant impetum romanorum ibidem versabantur: & alter sub altero vitabundi latebant. Alij ve-

Tytus decus proponēs salutē hostes ipugnauit & turbauit &c.

Turbati romani dispergunt supplicantes iudeo. rū nō posse ferre ipetū & alijs fugietibus Tytum fugisse estimabāt sed qdā illū i medio versari bello videntes oibus eius piculum cū clamore nūciarūt & pudore a fugare vocati contra iudeos irrunt.

Extraneo remisso bello iterum intestinum oritur i festo azimorum inter Iohannē & Eleazarum.

Maxima tūc & varia cedes itē plo.

Seditio quę prius triperita fuerat in duas partes redigitur. Iudei romanos sub pacis simulatione volunt decipere & romanos fingunt itro ducere velle.

Liber Sextus Iosephi Iudaei

so per muros dispositi populique esse simalantes clamore pacem implorabant forisq; postebant: portaq; se patefacturos esse pollicentes inuitabant romanos. Hec autem vociferantes vna & contra illos velut a portis eos abigerent lapides iaciebant illi perumpere aditus velle simulabant: & ciuibus supplicare. Cumq; ad romanos ire sepiissime conarentur: reuersi perturbatis similes videbantur. Vnde hic eorum calliditas apud milites quidem fide non carebat sed tanq; hos quidem in manibus haberent paratos ad supplicium illos vero ciuitatem sibi appetituros sperarent: opus aggredi festinabat. Tyto autem suspecta erat mutatio: q; rationem non haberet. Prædie namq; pronosatos eos ad pactum eg. li. v. nem per Iosephum nichil mediocre sentire cognouerat. Etiam nunc igitur milites manere loco fec. cap. vi.

Milites Rōani
calliditatē non
cognoscentes
opus festinabāt
aggredi sed Ty
to suspecta erat
mutatio id mil
ites manere præ
cepit.

Helenę monu
mentum.

Tytus iratus mi
lites ppter eorū
in obediētiā re
darguit.

Apd romanos
vincere sine pce
pto ducis infā
mū est.

¶ Iam vero quidem operibus appositis: raptis armis ad portas excurrere coeperunt. Hic au
tem qui expulsi videbantur: primo cedebant. Deinde vbi ad turres portæ propinquabant: cursu eos
circumueniunt & a tergo persequuntur. Qui vero in muro stabant: lapidum his multitudinem om
nigenumq; telorum simul infundunt: adeo vt multos quidem necarent plurimos vero fauciat. Nec
enim facile erat a muro diffugere alijs retro violenter instantibus: & præter hoc pudor quia rectores
peccauerant: itemq; metus in delicto perseverare suadebat. Quamobrē hostes diu decernentes mul
tis vulneribus acceptis neq; paucioribus redditis: postremo eos a quibus circumuenti fuerant reppu
lerunt. Quos tamen recedentes vsq; ad helenę monumentum iudei virgendo iaculis sequebant. De
inde illi quidem insolenter fortunę maledicentes & romanos vituperabant fraude peiastorū: sciatq;
ake sublata crispantes tripudiabant: & cum leticia vociferabantur. ¶ Milites autē interminatio prin
cipum & cęsar iratus huiusmodi oratione corripuit. Iudei quidem (quos sola regis desperatio) omnis
cum deliberatione faciunt atq; prudētia fraudes & insidias componendo eorumq; dolos fortuna p
sequitur: q; sunt morigeri sibiq; inuicem beniuoli ac fideles. Romani vero (quibus ob disciplinam &
consuetudinem obediendi rectoribus fortuna famulatur) nunc contrado peccant: & intemperantia
manuum debellāt q; omnium est pessimum. præsertim cęsar sine rectore dimicantes. Certe (inquit)
plurimum ingemiscunt milicię leges. plurimum pater: cum hoc vulnus audierit. Ille quidem cum bel
lando tenuerit nunq; isto modo peccauit. leges autem si cum in eos (qui minimum quid alias aliquid
præter ordinem mouerint) morte vindicent nunc totum deseruisse exercitum videant. Modo autem
scituros esse (ait) qui arroganter egerint: q; apud romanos vincere etiā sine pcepto ducis infamū est.
¶ Hęc Tytus cum indignatione ad rectores prolocutus: certus erat q; alias quia lege in omnes erat eg. li. v.
vltus. Et hi quidem abierunt: quasi iamiamq; iuste morituri. ¶ Circumsus vero agmina Tytum pro cap. vi.
commilitonibus obsecrabant paucosq; temeritatem condonari cunctorum obediētię præcaban
tur. Emendaturos enim peccatum præfens futurę compensatione virtutis. Placatus est itaq; cęsar vir
tute simul ac precibus. Namq; vnius hominis animaduersionem vsq; ad factum promouendum pu
tabat: multitudinis vero vsq; ad ventiam.

¶ **HIERSVALEM** obsidetur cuius situs edificia murosq; & turris munitio & templi regioq;
aulę ornatus & structura describuntur.

¶ Tytus militibus reconciliatus coequato ciuitatis intervallo exercitum ordinauit: circa hierusa
lem quę trino circumdata est muro: nisi in vallibus ipsaq; est: supra duos colles quorū superior castel
lum David: & inferior dictus est Aca. Collis vero tertius lata diuisus valle: quam Assamonei aggeri
bus repleuerunt vt templo conungeret ciuitatem. vallis autem vsq; ad Syloan Tyrepeon est appel
lata. Foris etiam duo erant colles. Murosum autem ciuitatis (quę plurimorum regum opibus vndiq;
munita erat) descriptio & dimensio hic ponitur. primus enim murus vetustissimus dicebatur. Agrip
pa autem a Claudio prohibitus muros non perfecit. Turres autem mœnibus supereminabant. primi
enim muri viginti erāt turres. Tertiij nonaginta: mediij quatuordecim: & antiqui quinquaginta. Om
nis enim tertius murus totus esset ammirabilis: ammirabilior tamē in muro Turris sephina surgebat q; par
te Tytus castra posuit. Herodes tres turres triam amicorum nomine edificauit Hyppicos / Phasellus / p
Marianos & turris quę ceteris magnificentiora / & ornatioa sustinebat diuersoria. has turres anti
quus murus excellentiori loco conditus: est lapidibus mirabilis magnitudinis constructus edinebat.

¶ Capitulum quintum.

Tytus militibus
reconciliatus coe
quato ciuitatis
intervallo exerci
tū ordinauit cir
ca ciuitatem.

M

ilitibus quidem reconciliatus est. multa monens vt post hęc prudentius agerent: ipse vero
quemadmodum iudeorum insidias visceretur cogitabat. Intervallo autem (quod vsq; ad eg. li. v.
muros ciuitatis erat) per quatrinduum coequato sarcinas atq; aliam multitudinem cupiis ca. viij.
totam traducere militum validissimos a septentrionali tractu in occidentum septenos per
ordinem contra murum pretendit: altius valle depressa. Peditibus autem in fronte ac post eos equi
tibus acie terna dispositis cum singuli ordine septenos haberent semoti stabat sagittarij. Pæcuribus
autem iudeorū tāto agmini circūcūsis impedimēta triū legionū. itq; alia multitudo sine timore triū

A *Sij.* Ipse quidē titus cū ppe duobus stadijs abesset muro: ad angeli eius partē cōtra turrim (quæ ap-
pellatur Sēphomos aī's Sēphina) castra ponit. Ad quā muri ābitus ex aglone ptinēs flectit ad occidē-
tē. Altera vero ps exercitus cū turri uersus (quæ appellat hyppicos) muro circūdat: duū stadiorū spaci-
um sūt a ciuitate descendēs. Decima autē legio in oleonos aī's olionarū mōte (vbi erat) manebat.

eg. I. 5.
c. 9. 10.

¶ Ciuitas autem trino muro circūdata erat nisi quā vallibus inuis cingebatur. Ex ea nāq; parte vñ
habebat muri ambitum. Et ipsa quidem supra duos colles erat condita cōtrarijs frōtibus semet aspi-
cientes interueniente valle discretos: in quam domus celeberrimę desinebant. Collū vero alter quos
superior ciuitas sedet multo est excelsior & in plicitate directior: adeo vt quoniam tutum erat castellum
a dauid quodam rege vocaretur. Is parte salomonis fuerat qui primus templū edificauerat. A nobis
autem forum superius fabricatum est. Alter vero (qui appellatur acra) & inferiorem sustinet ciuitatem
vñdīq; decliuus est. Contra hunc autē tertius collis erat natura humilior q̃ achra & alia lata valle aī di-
uisus. Verum post ea tempestate (qua assamonei regnabāt) & vallem aggeribus repleuerunt vt tēplo
construngerent ciuitatem & achre altitudinem cēsam humiliorem fecerant. vt ex ea quoq; phanū (su-
pereminēs cernere). Vallis autē (quæ tyropeō appellatur) qua parte diximus superioris ciuitatis collem
diuisi (ab inferiore vsq; ad syloam pertinet. Ita enim (qui dulcis est ac plurimus) vocabamus. **¶** Fortis
autem duo ciuitatis colles profundis vallibus cingebantur & vtriq; obstantibus rupibus nulla ex par-
te ad ire poterat. **¶** Trium vero murorum vetustissimus quidem propter valles imminētēq; his de
super collem (in quo erat conditus) facile capi non poterat. **¶** Ad hoc autem q̃ loco præstabat. Etia
firmissime structus erat dauid & Salomonis aliorumq; interea regum largissimis impensis operi sum-
ptibus deuotis. Hic vero parte incipiens a turri (cui nomen est hyppico) & ad locum (qui dicitur xix-
tus) pertinens deinde curiē coniunctus in occidentem templi porticum desinebat. Parte vero altera
ab occidente ex eo de loco ductus per eum (qui vocatur bethiso descendens in essenorum portā de-
inde supra fontem syloam in meridiem flexus atq; inde rursus in orientem versus qua stagnum sa-
lomonis est. & vsq; ad locum pertinens (quem ophlan vocant) cum orientali porticu templi coniungi-
tur. **¶** Secundus autem murus ex porta quidem habebat initium (quam genethā appellabant) Hæc
autem fuerant muri prioris. Septentrionalem vero tantummodo tractum ambiens: vsq; ad antoniam
ascendebat. **¶** Tercio muro turris hyppicos principium dabat vnde ad Berœ tractum pertinens. de-
inde ad sēphinam turrim veniens contra monumentum helene (quæ ad labenorum reginæ fuerat a
zite regis filia) & speluncas regias in longum ductus a turri quidem in angulo posita flectebatur con-
tra fullonis quod dicitur monumentum. cum veterē autem ambitu iunctus in cedrona valle (quæ sic di-
citur) desinebat. Hoc muro etiam partem ciuitatis (quam ipse addiderat Agrippa) cinxerat: cum eēt
omnis nota ante. Exuberans enim multitudine paulatim extra moenia (serpebat templi septentrio-
nali regioni colli proxima ciuitati adiuncta non paululum processerant. **¶** Qui & quartus collis id
collebat (cui nomen est Abyfade alias Bezetha) situs quidem ex aduerso antonię fossis autem altis-
simis separatus quæ industria ductæ sunt ne antonię fundamentis: colli adherentibus & accessui
facilis sit & minus editus. Vnde etiam fossę altitudo: plurimum turribus celsitudinis adiciebat. No-
minata est autem pars addita ciuitati vocī indigena Zebetena alias Bezetha quod græco sermōe di-
citur ciuitas noua. Eius autē partes incolis protegi desiderantibus: pater huius eodē nomine Agrip-
pa: munus quidem ita (vt prædiximus) inchoarat. Veritus autem claudium Cēsa rem ne magnificē-
tiam extructionis ad nouarum rerum ac discordię suspicionem traheret: fundamentis tantummodo la-
tis ab opere destitit. Nec enim expugnabilis esset ciuitas: si perfecisset muros vt cœperat. Saxa enim
viginti cubitis longa & decem lata contexebātur: quæ neq; ferro facile suffodi possent: neq; machinis
demoueri. Hisq; murus dilatabatur. Profecto autem altitudinis quoq; plus habuisset. si eius murificē-
tia (qui edificium aggressus erat) non fuisset inhibita. Rursus autem idem murus etiam indeorū stu-
dio fabricatus: ad viginti cubitos creuit. Et murus quidem binis cubitis: pro pugnaculo vero trinis ha-
bebantur. totaq; altitudo eius ad viginti quinque cubitos erigebatur. **¶** Murum autem supereminēbat
turres viginti quidem cubitis in altitudinem. viginti vero in longitudinem quadratis angulis structę:
& sicut ipse murus plene ac solidæ. Præterea structura & pulchritudo saxorum nihil erat templo de-
terior. Post altitudinem vero turrium solidum viginti cubitis elatam celle desuper & cenacula erant
a quarumq; pluuiarum recepta cula: & tortosi latiq; singulorum ascensus. Eiusmodi turres nonaginta
tertius quidem murus habebat: earum autem interualla cubitos ducentenos. Medius vero murus in
quatuordecim turres: & antiquus in quinquaginta diuisi erant. Omne autem ciuitatis in gyro spaciū
triginta tribus stadijs finiebat. Cum autem totus ammirabilis esset tertius murus ammirabilior se-
phina turris ad septentrionem occidentemq; surgebat in angulo: qua pte Tyrus castra posuerat. Ex
ea namq; per septuaginta cubitos edita sole oro arabuia prospici poterat & vsq; ad mare: iteq; ad vl-

eg. II. 5.
cap. 10

B

¶ Secundus autem murus ex porta quidem habebat initium (quam genethā appellabant) Hæc
autem fuerant muri prioris. Septentrionalem vero tantummodo tractum ambiens: vsq; ad antoniam
ascendebat. **¶** Tercio muro turris hyppicos principium dabat vnde ad Berœ tractum pertinens. de-
inde ad sēphinam turrim veniens contra monumentum helene (quæ ad labenorum reginæ fuerat a
zite regis filia) & speluncas regias in longum ductus a turri quidem in angulo posita flectebatur con-
tra fullonis quod dicitur monumentum. cum veterē autem ambitu iunctus in cedrona valle (quæ sic di-
citur) desinebat. Hoc muro etiam partem ciuitatis (quam ipse addiderat Agrippa) cinxerat: cum eēt
omnis nota ante. Exuberans enim multitudine paulatim extra moenia (serpebat templi septentrio-
nali regioni colli proxima ciuitati adiuncta non paululum processerant. **¶** Qui & quartus collis id
collebat (cui nomen est Abyfade alias Bezetha) situs quidem ex aduerso antonię fossis autem altis-
simis separatus quæ industria ductæ sunt ne antonię fundamentis: colli adherentibus & accessui
facilis sit & minus editus. Vnde etiam fossę altitudo: plurimum turribus celsitudinis adiciebat. No-
minata est autem pars addita ciuitati vocī indigena Zebetena alias Bezetha quod græco sermōe di-
citur ciuitas noua. Eius autē partes incolis protegi desiderantibus: pater huius eodē nomine Agrip-
pa: munus quidem ita (vt prædiximus) inchoarat. Veritus autem claudium Cēsa rem ne magnificē-
tiam extructionis ad nouarum rerum ac discordię suspicionem traheret: fundamentis tantummodo la-
tis ab opere destitit. Nec enim expugnabilis esset ciuitas: si perfecisset muros vt cœperat. Saxa enim
viginti cubitis longa & decem lata contexebātur: quæ neq; ferro facile suffodi possent: neq; machinis
demoueri. Hisq; murus dilatabatur. Profecto autem altitudinis quoq; plus habuisset. si eius murificē-
tia (qui edificium aggressus erat) non fuisset inhibita. Rursus autem idem murus etiam indeorū stu-
dio fabricatus: ad viginti cubitos creuit. Et murus quidem binis cubitis: pro pugnaculo vero trinis ha-
bebantur. totaq; altitudo eius ad viginti quinque cubitos erigebatur. **¶** Murum autem supereminēbat
turres viginti quidem cubitis in altitudinem. viginti vero in longitudinem quadratis angulis structę:
& sicut ipse murus plene ac solidæ. Præterea structura & pulchritudo saxorum nihil erat templo de-
terior. Post altitudinem vero turrium solidum viginti cubitis elatam celle desuper & cenacula erant
a quarumq; pluuiarum recepta cula: & tortosi latiq; singulorum ascensus. Eiusmodi turres nonaginta
tertius quidem murus habebat: earum autem interualla cubitos ducentenos. Medius vero murus in
quatuordecim turres: & antiquus in quinquaginta diuisi erant. Omne autem ciuitatis in gyro spaciū
triginta tribus stadijs finiebat. Cum autem totus ammirabilis esset tertius murus ammirabilior se-
phina turris ad septentrionem occidentemq; surgebat in angulo: qua pte Tyrus castra posuerat. Ex
ea namq; per septuaginta cubitos edita sole oro arabuia prospici poterat & vsq; ad mare: iteq; ad vl-

eg. II. 5.
cap. 10

Hierusalem descen-
ptio quæ trino
circūdata ē mu-
ro nisi in vallis-
bus.

Collis superior
ductus ē castel-
lum dauid.

Collis tertius la-
ta valle diuisus
quam.

Assamonei aī's
alamonei agge-
ribus repleuerūt
vt tēplo cōstige-
rent ciuitatem.
Pluriorū regū
opibus vñdīq;
munita erat ciui-
tas.

Secūsus murus.

Tertius murus.

Cedron vallis.
Quartus collis

Agrippa muros
a claudio phibi-
tus non perfec-
cit. &c.

Turrium descen-
ptio & structu-
ra. &c.

Turres tertius
nonaginta me-
dijs quattuordecim
& antiqui
quinquaginta.

Liber Sextus Iosephi Iudei

Herodes tres
turres noie triū
amicorum edi-
ficauit.

Hyppicos tur-
ris descriptio.

Phasallus tris.

Mariannes tur-
ris structuraque
ceteris magnifi-
cētia & orna-
toria diuersoria
sustinebat.

In antiquo muro
p̄dicto tris erat
qui excelsiori e-
rat loco.

Lapidū mirabi-
lis magnitudo
& cōpago, &c.

timā finium hebreorum. Erat autem octo angulis. Cōtra eam turris hyppicos & iuxta duē (quas res D
Herodes in antiquo muro edificauerat) quęq; magnitudine siue pulchritudine ac firmitate (quę to-
to essent orbe) pręstabant. Nam pręter naturalem animi libertatem rex pro amore ciuitatis operum
excellētiā proprijs affectibus indulgebat: personisq; tribus carissimis quorum nominibus turres ap-
pellauit fratri & amico & coniugi memoriā dedicando: illi quidem vt dixi amoris causa peremptis
his autem bello amicis cum fortiter decertassent. ¶ Hyppicos quidem turris amici vocabulo dicta
quattuor angulis erat. Singulę autem & viginti & quinq; cubitos in latitudine. itemq; lōgitudine ha-
bebant: & excelsę triginta cubitos erant: nusq; manes. Supra soliditatem vero saxiq; adunatam com-
paginē puteus viginti cubitos altus erat ymbribus excipiendis. Super hunc autem duplici tecto do-
mus viginti quinq; cubitis alta in quauaria mēbra diuisa & desup eā minę qdem binis & propugnaculis
laxo ternis cubitis ambiebant. & omnis altitudo ad octoginta quinq; cubitos numeratur.

¶ Secundā vero turris (quam fratris nomine phasalon appellauerat) æque lata fuit longa cubitis qua-
dragenis. Per totidem autem cubitos in pilę modum facta & solida eius altitudo surgebat & sup hęc
decem cubitis edita porticus erat. extructa brachijs: itemq; propugnaculis septa. In medio vero port-
icus supereminens alia turris stabat in membra magnifica & balneas. ne quid regalis vsus ei videret
deesse. In summo autem propugnaculis minisq; erat ornata cum omnis eius celsitudo prope ad nona-
gin ta cubitos tolleretur: & specie quidem videbatur affinis fari aīs pharie turri (quę alexandriā na-
uigantibus ignem procul ostendit) ambitu vero ampliore dilabatur. Tunc autem Tyrannicum domi-
cilium exhibebat alias existerat Symonis. ¶ Tertiā vero turris mariannes (sic enim reginā vocabat)
vsq; ad viginti cubitos facta perviginti alios patens in latitudinem tendebatur: & magnificentiora cę-
terisq; ornatiores diuersoria sustinebat. cum id proprium seq; dignum esse rex putauisset. vt vxoris no-
mine appellata turris plus haberet pulchritudinis q̄ quę virorū nominibus vocatę sunt sicut illa mu-
nitior est (cui nomen femina dederat) cuius omnis altitudo per quinquaginta quinq; cubitos erigebat-
tur. Sed quam q̄ tres turres tantę magnitudinis erant ex loco tamen quo erant sitę multo videbantur
esse maiores. Nam ipse antiquus murus (in quo erant) excelsiori loco fuerat conditus: & ipsius collis-
vellut quidam vertex altius prope ad triginta cubitos eminebat supra quem turres positę multū sub-
limitatis sumpserant. Mirabilis autem fuit etiam lapidum magnitudo. Nec enim ex vulgaribus saxis
aut quę homines ferre possent: verum secto marmore candido & singulis per triginta cubitos longis
latiq; per decem ac per quinq; altis erant edificatę. Duę ita inter se copulata erant vt singulę turres
singula saxa viderentur. Sic autem manibus artificum in faciem angulosq; formata: vt nusq; iunctura
compaginis appareret.

¶ Regię aulę magnifica descriptio mirabilisq; structura oim narratiōe pstantior quę equa-
li ambitu turribus ornatisimis & virorū receptaculus ambiebat extra. sed oīa intestini insidiatores flā-
mis cōsumperūt. Templi quoq; a Salomōe edificati describit. magnificētia populiq; ad edificii libera-
lis deuotio. Ipsiū insup tēpli dimēssio diuisio portę atq; pro mulieribus ad orandū: locus & ingressus
designant. Q dō fuerit Scdm & sacrosdm phanū ostēdit singulorūq; i structura. Ornatus vbi & quatuor
colores scilicet hiacinti cocci purpuri & bisfi quattuor significātes elementa ponebantur.

¶ Capitulum sextum.

Regię aulę ma-
gnifica descri-
ptio & mirabi-
lis structura.

Is autem septentrionali parte positis intus aula regiā cōfugebatur: narratiōe oī prę-
stantior. Nec enī vel magnificētia vel structura operis aliqua ex parte superabat: sed tō-
ta quidē muro p̄ triginta cubitos edita cincta erat. Equali ambitu turribus ornatisi-
mis ambiebat: itēq; virorū receptaculis & cenaculis cētū lectorū capacibus in ea in-
narrabilis asit fuit saxorū varietas collectis ibi plurimis quę vbi rara videbant & fasti-
gia p̄ceritate simpli trabiū & ornamentorū claritudine mirabilia. Mēbrorū aut altitu-
do & innumere species edificij. pleraq; oīa supellectilis cū pleraq; in singulis ex auro essent atq; argen-
to ad hęc mltę porticus alia p̄ alia in circulū flexę colūneq; in singulis & quę iter eas subdiuo patebāt
spacia cū essent vtq; viridarijs filisq; variata cū plixas ambulationes habebant altis euripis cinctas
& cisternis vbiq; signorum eneorum plenis quibus aqua effundebatur: multęq; turres mansuetarum
circum latices columbarum. Sed enim neq; pro merito exponi regiā (qualis fuerit) potest. Habet me-
morā cruciatum referens: quantas res latrocinialis flamma consumpsit. Næc enim hæc a romanis
incensa sunt sed ab insidiatoribus intestinis vt supra memorauimus in principio dissensionis. Et ab
ātonia qdem omnia corripuit ignis transiit autem in regiā triumq; turrium tecta corripuit. ¶ Pha-
num autem conditum erat ita vt dixi supra clarissimum collem: & initio quidē vix templo atq; arce
sufficiebat iacens in eo summo planities: q̄ vndiq; preceps erat atq; decliuis. Cum autē rex salomō
(qui etiam templum edificauerat) muro eius partem ab oriente cinxisset: vna porticus aggeri est im-

Insidiatores ite-
stini oīa flāmis
consumperūt.
Templi situs &
descriptio.
Tēplū salomōe
edificatū.

ca. xi.

- A** posita: & manebat ex alijs partibus nudum. Quod a seculis posterioribus semper aliquid aggerisae cumulate populo: coequatus collis latior effectus est. Perrupto autem septemtrionali quoque muro, tantum assumpserunt spacium quantum postea totius phani ambitus incluserat. Triplici autem muro colle circumdato spe magis opus instructum in quo longa secula consumpta sunt: omnesque thesauri sacri quos toto orbe missa deo munera repleuerant: tam superiore ambitu quam inferiore templo edificatis. Cuius (quod humilimum fuit) trecentenis cubitis munierant. In quibusdam vero locis pluribus non tamen omnis multitudo fundamentorum videri poterat multum vallibus obrutis ut angustas vias oppidi coequaret. Saxa vero quadragenum cubitorum magnitudinis erant. Nam & pecunia, liberalitas populi & populi largitas: maiora dictu conabatur. Quodque numquam posse perfici sperabatur diuturnitate ac perseverantia explicabile videbatur. Tantis autem fundamentis digna erant opera imposita. Duplices porticus omnes quas columnae sustinebant: quinque & vicenis cubitis altas de singulis saxi & marmore candido laquearia cedrina protegebant. Quorum naturalis magnificentia quodque ligno rasili erant apteque coherebant: opere precium spectantibus exhibebat. nulloque aut pictoris aut sculptoris opere extrinsecus ornabantur. Late autem per triginta cubitos erant. Omnisque girus eorum medium stadiorum cum antonia concludebatur. Totum autem sub duo spacium variebatur omnium quidem generum lapidibus stratum. Qua vero ad secundum templum ibatur cancellis scepum saxeis ad tres cubitos altis: nimiumque grato opere factis. ubi equis dispositae interuallis stabant legem castimonie preponentes alie grecis litteris alie latinis in sanctum locum transire alienigenas non debere. Duo templa. Sanctum phanum
- B** ex oriente. Necessario namque proprius locus religionis causa mulieribus destinatus muro discernebatur altera quoque parte opus esse videbatur. Contra primum vero secreta erat ex alijs regionibus una parte meridiana & una septentrionalis quibus ad mulieres introiebatur. Per alias ei transire mulieribus non licebat. Sed nec suam portam interiectum murum transgredi permittebatur. Patebat alias latebat autem locus ille pariter indigenis & hospitibus feminis: religionis causa venientibus. Occiduam vero pars nullam portam habebat: sed perpetuus ibi murus erat extructus. Inter portas autem porticus a muro intro prope ad thesauros aduersae magnis ac pulcherrimis columnis sustinebantur. Erant autem simplices: ac preter magnitudinem nulla re ab inferioribus aberant. Portarum autem alie quidem auro & argento undique tectae erant: itaque postes ac frontes. Vnvero extra templum erant corinthio. quae multo argento inclusas & inauratas honore superabat. Et binae quidem fores in singulis ianuis erant tricenis cubitis altae quibus denis etiam late. Post introitum vero ubi latiores fiebant tricenis utrimque cubitis exedras habebat exemplo quidem turrium latas & longas: supra vero quingenti cellas. Singulas autem duodecim columnae cubitorum grossitudine sustinebant: & aliarum quidem portarum magnitudo par fuit. Quae vero supra corinthia posite erant quo mulieres conveniebant: ab oriente apperiebant. Porta templi sine dubio maior erat quinquaginta enim cubitis surgens quadraginta cubitorum fores habebat: ornatumque magnificentiore quoniam crassiore argento atque auro vestiebatur. Quod quidem portis nomen infuderat tyberij pater Alexander. Gradus autem quindecim a muro (qui mulieres se gregabat) ad maiorem portam ducebat. Namque illis qui ad alias portas dirigerent inter quinque gradibus erant breviores. Ipsum vero templum in medio positum hoc est phanum sacrosanctum undecim gradibus ascendebatur. Et a fronte quidem altitudo eius & latitudo centenos cubitos habebat poene autem quadraginta cubitis angustior erat. Aditus enim veluti quibusdam humeris utrimque vicenum cubitorum producebatur. Prima vero eius porta septuaginta cubitis alta erat & viginti quinque lata neque fores habebat. Celi enim secreta quod interclusa erat significabat. Erantque totae frontes inauratae. Ac prima edes omnis perlucebat extrinsecus auroque circumphani portam splendida cuncta cernentibus occurrebant. Cum autem interior eius pars duplici tecto fulgeret adiacens ei prima porta patebat in altitudine & perpetua per nonaginta cubitos tollebatur cum longa quadraginta cubitis esset aut viginti transuersa. Ipse vero edes tota inaurata erat ut dixi & circum eam saxeus paries. Desuper autem habebat aureos pampinos unde racemi statura hominis dependebat & quod duplex tectum erat templi exterior humiliter videbatur & fores habebat aureas quinquaginta & quinque cubitis altas se decem vero latas. Et ad haec aula cum longitudine pari hoc est velum babilonium in cincto & bysso & cocco & purpura variatum mirabili opere factum neque orationis inopia colorum permixtionem sed

liberalitas populi
templi edificationeNaturali tamen or
nabatur magnifi
centia non picto
ris aut sculpto
ris. &c.Duo templa.
Sanctum phanumLocus mulierib
bus destinatus &
portae quibus lice
bat eis intrare &
quibus non.
Ornatus templi.Porta templi ma
ior.

Gradus quindecim

Sacrosanctum
phanum.

Liber Sextus Iosephi Iudei

Quatuor ele-
mēta i p̄d colo-
ribus significata

velut omnium rerum ymaginem preferens. Cocco autem videbatur ignem imitari & bysso terram & D
hiacintho aeram ac mare purpura. His quidem coloris similibus bysso ac purpura natiuitatem quo-
niam byssum quidem terra mare autem purpuram gignit. Eratq; in eo per scripta omnis celi ratio
præter signa.

¶ Planicies autem templum erat cuius dimensio secundum altū/longū/& latū describitur.
In ipso quoq; tēplo tria mirabilia & p̄dicanda opera erāt cādelabrū/mēsa/& turribulum. Septem lu-
cernæ in candelabro septem errantes stellas denotabant. Et duodecim panes in mensa anni curricu-
lum per duodeci signa designabāt. Turribulū quoq; per tredecim odores oīa eē dei manifestabant.
Aureis quoq; verubus acutissimis ne ab auibus pollueretur tēplū p̄seruabatur. Viri aut per om̄s qui
oīa casti non essent ab interiori aula prohibebātur. Ceci quoq; de sacerdotali tribu plebeis vtebātur
vestibus partes tū generis consequebant. Pontifex aut cū ipsi sacerdotibus non semp; sed diebus q̄
buscumq; septimis & per singulos menses kalendis vel quando agebat annua solemnitas ascēdebat
eius describit vestimentū & significatio notanda. Solus aut atq; in anno semel intrabat quo die cum
ētos ieiunare mos erat. Iudeis Antonia quoq; turris ab Hērode edificari in angula duarū porticum;
prioris templi sita erat Hērodis maximam demonstrās magnificentiam.

¶ Capitulum septimum.

Planicies aū tē-
plum.

Tria mirabilia i
tēplo cādelabrū
mēsa & turribulū
p. xiiij.
odores omīa eē
dei significabat
Sanctum sancti
Laterā inferio-
ris templi.

Introgresos aut in templū planicies excipiebat: cuius altitudo sexaginta quidē cubi-
tis erat & longitudo totidē: ac latitudo viginti. Rursus aut sexaginta cubitis diuisi erāt
& prima quidē pars a sexaginta cubitis aulā: ¶ Hæc tria mirabilia & p̄dicanda o-
pera cūctis hominibus habebat. Cādelabrū & mēsem & turribulū. ¶ Septem vero lu-
cernæ stellas errātes significabāt. Tot enī ab ipso cādelabro diuidebant. ¶ Duodeci
vero panes in mēsa positi signorū circulū atq; annū. ¶ Turribulū aut p̄ tredecim odo-
res qbus replebat ex mari & in hospito & in habitabili: designabat oīa dei esse deoq; seruire. ¶ Inti-
mā vero templi pars viginti cubitorū erat. Discernebat autem similiter vero ab exteriore: nichilq; pror-
sus in ea positum. Inaccessa vero & inuoluta & inuisibilis omnibus habebat: sanctiq; sanctum vocabat-
tur. ¶ Circa latera vero inferioris templi multa erant membra perulā triplici tecto suspēsa & abytrū
q; latus ad eam introitus a porta patebat. Desuper autem pars eadem membra non habebat quo mi-
nus erat angustior: celsior aut quadraginta cubitis nec ita vt inferior ambiciosa. Colligitur enim qua-
draginta cubitos omnis celsitudo: cum in solo cētum cubitos habebat. Exterior vero facies nichil qd
animus aut oculi mirarentur non habebat. Crustis enī vndiq; grauissimis aureis tecta vltra primos
ortus igneo splendore lucebat: vt cum intuerentur contendunt oculi quasi solis radijs auerterent
Hospitibus quidem aduentibus procul: monti niueo similis videbatur. Nam vbi de auratum nō erat
templum candidissimum erat. In sommo autem aureis verubus horrebat acutissimis: ne ad insidenti-
bus auibus pollueretur. Nonnullorum autem saxorum eius longitudo quadraginta quinq; cubitis
erat altitudo quinq; & latitudo sex. Ara vero pro templo quindecim cubitis alta lata vero & longa
cubitis quadragenis. Quadrataq; stās veluti cornutis angulis eminebat: & a meridie ascensus in eam
clemēter arduus resupinabat sine ferro autem constructa erat nec vnq; eam ferrum tetigebat. Tēplū
autem aramq; cingebat ex pulcherrimo saxo lorica grauissimavsq; ad cubitum surgens quē populum
a sacerdotibus segregabat. Gonozonus alias Gonortheos hoc est semine fluētes itēq; leproso. Hos
& tota ciuitas arcebat: & feminis menstrua soluentibus clausa erat. Prædictum autem limitem ne plu-
ris quidem mulieribus transgredi permittebatur. Viri autem qui non per omnia casti fuissent ab inte-
riore aula: & qui puri essent a sacerdotibus prohibebantur. Qui vero ex origine sacerdotū genus du-
centes (cecitatis causa munere non fungebantur) cum in columbis intra lumem aderant partesq; ge-
neris consequebantur. Vestibus tamen vtebātur plebijs: quoniam sacerdotali solus qui sacra celebrat
amiciebat. Ad altare vero templumq; accedebāt carentes omni vitio sacerdotes veste quidem ami-
cti byssina. maxime vero mero abstinentes ac sobrii. religionis mortu: ne quid res diuinas faciendo pec-
carent. ¶ Pontifex autem cum ipsis non tamen semper ascendebat sed diebus quibusq; septimis &
per singulos menses kalendis vel si quādo patria festiuitas atq; annua ab omni populo agebat & sa-
crificabat velamine præcinctus. eoq; tectus femora vsq; ad genitalia. Lintheum vero habens intrinse-
cus dimissumq; ad pedes hiacinthū de super indumentū rotundū ex quo simbricū pēdebant alterius
aurea titinabula malaq; granata sustinentes. Tintinabulis qdē tonitrua. malis vero fulgura designati-
bus. Pectoris aut tegmētū vitte cingebāt quinq; variatē coloribus. hoc est auri & purpurati cocci bys-
so & hiacinthi quibus etiam vela templi diximus esse contexta. Hisdem aut habebat etiam clamidem
tēperatā: in qua plus auri erat. Habitus quidē indumento toraci similis videbatur duabus aut aureis
fibulis aspidum specie vinciebat quibus inclusi erant optimi maximiq; sardonij alias sardonices

Aureis verubus
tēplum acutissis
ne ab auibus
pollueret i sum-
mo p̄seruabat.
A meridie ascē-
sus in aream.
Viri p̄ oīa nō ca-
sti ab interiorē au-
la phibiti.
Ceci de gñe sa-
cerdotali plebe
is vtebantur ve-
stibus.
Pōntificis hitus
& qñ tēplum &
quō igrediebat
Tintinabula &
mala quid in ve-
ste pontificū si-
gnificabant.

E

E

eg. li. 5
cap. 11

A descripta tribunum gentis iudee nomina preferentes. Ex altera vero parte duodecim pedebant alijs lapides in quatuor partes terni diuisi hoc est Sardius Iopazius Simaragdus Anthrax Iaspis Saphirus Achates Amethystus. Ligirius alias Ligurius. Onix. Berillus Crisolitus. Quorum singulis singula iterum cognomina scripta erant. Caput autem bysminus thyaras tegebat hiacinthis coronatis & circa eam alia corona erat aurea scripta ferens sacras litteras quae sunt quatuor elementa vocalia. Ea quidem esse post tempus minus autem ambiciose utebatur si quando addita introibat. Solus autem atque in anno semel intrabat quo die cunctos deo ieiunare mos erat. ¶ De ciuitate quidem & templo ac moribus & legibus iterum diligentius referemus. Non enim pauca super his exponenda sunt. Sed antonia in angulo quidem duarum porticum sita erat prioris templi: quae ad occidentem septemtrionemque exspectarent. In saxo autem fuerat extructa quinquaginta cubitis alto: & vndique praecepto. Quod opus Herodis fuit regis ubi maxime ingenij magnificentiam demonstrauit. Primum enim a radicibus saxum ipsum leuatis crustis obtegebatur: quo & decus adderet operi: & facile dilaberentur: qui vel a secedere vel descendere tetrauisent. Deinde autem prioris turris edificium: murus erat cubitis tribus. Intra hunc autem omne spacium Antoniae in quadraginta cubitis erigebatur. Intus autem regiae latitudinem ac descriptionem habebat diuisam in omnemvsum habitationum & genera & species id est atria & balneas & aulas castris aptissimas: ut quantum ad vsum necessarium pertinet ciuitas videretur. magnificentiavero paladium. Instar vero turris toto habitu formata quatuor alijs per angulos turribus cingebatur. Quarum ceterae quidem sexaginta cubitos erant altae (quae vero ad meridianum orientalemque angulum sita erat) septuaginta cubitis eminebat: ut ex ea totum templum videri posset. Quae vero cum porticibus iungebatur vtriusque descensus habebat unde custodes comeabant semper namque in ea Romani milites presidebant: & cum armis circapositi custodes ne quid populus festis diebus noui committeret obseruabant. Castrum enim erat impositum oppido quidem templum templo vero antonia. In hac autem porticu custodes erant: & superioris ciuitatis aliud castellum regiae Herodis erat. Bezeatha autem collis ita ut dixi ab antonia separabatur. Qui cum omnium esset altissimus etiam parti nouae ciuitatis coniungebatur temploque a septemtrionali solus obstabat. De ciuitate quidem ac muris eius iterum scribere plenius cuncta cupiens in praesentia satis dixi.

Solus & semel intrabat quo die cunctos ieiunare mos erat. Antoniae turris ab Herode edificata descriptio.

B ¶ AEGESIPPVS Libro. v. ca. x. dicit quendam Cananeorum potentem hierosolimam urbem condidisse. qui patrio nomine rex iustus vocabatur. quam primo Solymam vocauit postea templum addidit unde hierosolima dicta est. David primus vir hebreus cananeos expulit constituit suos qui in ea domum regiam si fecit: voluit & templum condere: sed prohibitus oraculo Salomonem heredem reliquit qui templum edificauit & adornauit de hoc Iosephus Antiqui. Liber. viij. ca. iij. v. vj. Ibidem in super Aegesippus materiam templi diuersitate moralizat non ociosa inquit materia tantae diuersitatis sed cuius species materiam rerum latentium significaret eius quod esset templum qui celo & aeri mari & terrae quasi creator elementorum dominaretur: atque solus regeret & gubernaret & postea subdit. denique princeps sacerdotum haec. iij. indumento suo exprimere consueuerat quando maxima celebritas erat festorum dierum quasi totum mundum indueret: ut pro populo supplicaretur in eius figuram qui venturus erat princeps sacerdotum Iesus: qui tolleretur peccata mundi. Femora princeps linteo iterius operimento regebat eo quod praeter ceteris in sacerdote fides mentis queritur & corporis castimonia. quae succingere debeat carnis intemperantiam: duo erant tabernacula sacra & paulo post in illud interius quod secundum appellabatur semel introibat tantum princeps sacerdotum non sine sanguine quae offerret pro se & populi dilecto hoc significante spiritu sancto venturum Iesum. qui uere solus intraret interiora diuinorum penetralia sacramentorum & archana substantiae celestis quae nosset omnia solus quoque patri sanguine suo totum mundum reconciliaret ut celestium & terrestrium miseretur. denique postquam venit pacificauit omnia per sanguinem crucis suae quae velut in celo vel in terra sunt. ¶ Intus Thymiam atherum intus mensa intus lucerna Thymiamatherium quod ita ad deum patrem sicut incensum dirigatur maximi sacerdotis oratio mensa quod in ea passio Christi sit & misteria sacramentorum. unde & David dicit parastiti conspectu meo mensa culus velut duodecim panes duodecim apostoli sunt testes passionis ac resurrectionis eius. lucerna quae super candelabrum ponitur ante sub modio erat id est sub legis mensura nunc est in gratia plenitudine frequens heptamicho lumen effundens eo quod spiritus sanctus septem maximarum gratiarum virtutibus dei templum illuminet. Trinitatis igitur cognitio interioribus erat templi quae dicebatur sanctarum ubi reposita quondam Aaron virga floruit quod sacerdotalis gratia in Christo amplius esset operatura post mortem quam mundum redemit. Ante templum erant. xliij. gradus per quos Ezechiae regis umbra ascenderat significans ciuitatem finem futurum: sed oraculo monitus exiit & meruit mortis dilationem hoc indicio quod hisdem gradibus sol refunderetur qui significaret tot numero annorum consummationem ciuitatis refusum. Haec ibi Aegesippus.

Additio.

Liber Sextus Iosephi Iudei

¶ Symone & Iohanne inter se dissidētibus diuisa ciuitas eos sequebatur. Tenebat autē Sy, D mon superiorē ciuitatem & murum maiorem vsq; cedron. Iohānes vero tēplū & circa templum loca nichil iudei a Romanis penis passi sunt q̄ ipsi se tractauerant seditio namq; ciuitatem & Romani se, ditionem coeperunt.

¶ Capitulum octauum.

Symōe & Iohē i
ter se dissidenti,
bus eos diuisa
citas sequebat.

D Vgnatissima quidem maximeq; dissentiens multitudo circa Symonem erat hominum decem milia præter idumeos. Quinquaginta vero decem milium duces quibus ipse qua si omnium rerum dominus præerat. Idumei autem qui erat eius partium cum essent numero quinq; milia decem duces habebant. Horum principes videbantur Ioseph alias So, se Iacobus & Eazie alias Cathle filius Symō Iohēs aut qui tēplū occupauerat sex arma torū habebat milia quos viginti duces regebant tunc autem illi accesserant etiam Zelotarum deposti discordijs duo milia quadringenti alias trecenti qui Eleazaro quē ante habuerāt & Symone Iayri filio ducibus utebantur. His autem vt diximus bellum inter se gerentibus populus erat premium & plebis pars quē non eadem quē illi cōmitteret abytrijq; diripiebatur. ¶ Tenebat autem Symon qui dem superiorē ciuitatem murumq; maiorem vsq; ad cedron: & antiquioris muri quantum a Syloa flectitur ad orientem & vsq; ad Monobazi aulam descendit. Is autem rex est adiabene gentis vltra eu fratē habitantis. Tenebat etiam mortem acre quē inferior est ciuitas: vsq; ad helenē regiam quē Monobazi fuerat mater. ¶ Iohānes vero templo & circum templum aliquatenus incensis omnibus iteq; Ophla & valle quē cedron appellatur & alijs quē interiacebant: medijs bello quod inter se gerebāt spaciū aperuerunt. Nec enim castris Romanorum prope muro positīs intra ciuitatem sedicio quie scebat: sed ad primū eorū imperiū paulisper sanitate recepta: ad morbū mox pristinū redierit. Rursū q; discreti pro sua quisq; parte pugnabant: omnia faciendo quē obsidentes optarent. Nichil em̄ pe, ius a Romanis passi sunt q̄ se ipsi tractarunt neq; præ illis ciuitas aliquid nouē calamitatis experta ē. Sed illa quidem grauiores casus pertulit: priusq; subuerteretur. Qui vero eam debellarant: maius ali, quid perfecerunt. Dico enim q̄ seditio quidē ciuitatē: romani vero seditionem coeperunt: quē multo erat moribus tutior. Et res quidem aduersas suis iusticiam vero recte quis Romanis ascriberet uel liget autem quod dies cuiq; suggesserit.

Pars cit̄as a Sy,
mone occupata

Pars citatis a io
hāne occupata.

Nihil iudei a ro
manis peius pas
si sūt q̄ ipsi se tra
ctarunt. &c.
Seditio citatem
rōanivero sedi
tionē cepit. &c

eg. li. 5
cap. 8.

eg. li. 5
cap. 8.

eg. li. 5
cap. 8.

B

¶ HIERVSALEM a Tyto obsidetur.

¶ Tytus circūes ciuitatē qua muros aggredere explorat & consideratis locis ad Iohannis pontificis tumulū adoriendam esse ordinauit obsidionē. Nicaronē autem Tyti amico propius cum Iosepho (vt pacem suaderet) appropinquante sagitta proculso iratus Cæsar in obsidionem excitatur & suburbana militibus vastare permittens aggeres tripetito exercitu construi iubet: vtrumq; Romanorum. scilicet & iudeorum maxima fuit diligentia & iudei aggeres extruere Romanos impediēbat Propius tamen dispositis machinis. Tytus murum ex tribus partibus iubet pulsari vnde seditiones in uasit timor qui odiorum obliu inuicem coeunt contra romanos. Tytus quoq; semper laborantibus p, stabat auxilium & iudeorum audaciam disciplina vindicebat Romanorum. Et grauiissima circa ma, chinas commissa pugna multæ interficiuntur quas Alexandrini promptissime ab incendio præserua nerunt. Tytus autem potentissimis comitatus in hostes irruens duodecim peremit reliquis conuer, sis in fugam & captiuum iudeum ad aliorum terrorem iussit crucifigi. Iohannes quoq; Idumeorum dux percussus sagitta perijt.

¶ Capitulum nonum.

tytus circūes ci
uitatē cōsidera
tis locis ordina
uit ad iohis pon
tificis tumulum

adoriādā eē ob
sidionem. &c.
Nichanor titi ai
cus (cum ppius

vna cū iosepho
inuadere. Neglecta enī fuerat munitio. q̄ nō satis noua ciuitas frequētabat. Sed interitū murum faci

accedēs pacem
lis aditus ille erat p quē superiorē ciuitatē. & per antoniā tēplū capi posse cogitabat. ¶ Hæc eo collu,

suadere tētare,
strāte qdē ex amicis eius nichanor ad humes: leuū sagitta pcutitur. cū ppius vna cū iosepho accessis

sagittapcutit vñ
set: pacēq; i muro stātibz dicēdi enī peritus erat suadere tentaret. Vnde cognitis eorū cōnatibus cæ,

iratus cæsar i ob
sar ex eo q̄ nec ad salutē se hortantibus abstinerūt excitat in obsidionem: simulq; suburbana militi,

fidionē excitat:
bus vastare permittit. Collectaq; omni materia iubet aggeres construi. Tripetito autem exercitu ad

& suburbana mi
opara medios in aggeribus iaculatores & sagittarios constituēbat: & ante hos ballistas aliasq; ina,

litibus vastare p
chinas atq; tormenta quibus & excursus hostium in opera prohiberet & qui ex muris obstare tenta,

mittit & iubet ag
rent. Cæsis autem arboribus. momento suburbana spoliata sunt. Collectis autem lignis in aggeres cū

geres cōstrui tri
totus operi intētus esset exercitus nec iudei segnes erant Populus quidem in rapinis & cedibus con

U Eruntamen his intra ciuitatē ita se habentibus. Tytus cū electis equibus foris circūiens q̄ muros aggredere explorabat. Hesitanti autē q̄ nec ab ea parte quā valles erāt pedibus ad ire poterat. & ab alio latere prior murus instrumētis siue machinis firmior videbat. placuit ad Iohānis pōntificis monumētū. (Hec enī tñmodo & primis hūilior erat nec scdo muro cōiungebat) vna cū iosepho inuadere. Neglecta enī fuerat munitio. q̄ nō satis noua ciuitas frequētabat. Sed interitū murum faci lis aditus ille erat p quē superiorē ciuitatē. & per antoniā tēplū capi posse cogitabat. ¶ Hæc eo collu, strāte qdē ex amicis eius nichanor ad humes: leuū sagitta pcutitur. cū ppius vna cū iosepho accessis sagittapcutit vñ set: pacēq; i muro stātibz dicēdi enī peritus erat suadere tentaret. Vnde cognitis eorū cōnatibus cæ, iratus cæsar i ob sar ex eo q̄ nec ad salutē se hortantibus abstinerūt excitat in obsidionem: simulq; suburbana militi, fidionē excitat: bus vastare permittit. Collectaq; omni materia iubet aggeres construi. Tripetito autem exercitu ad & suburbana mi opara medios in aggeribus iaculatores & sagittarios constituēbat: & ante hos ballistas aliasq; ina, litibus vastare p chinas atq; tormenta quibus & excursus hostium in opera prohiberet & qui ex muris obstare tenta, mittit & iubet ag rent. Cæsis autem arboribus. momento suburbana spoliata sunt. Collectis autem lignis in aggeres cū geres cōstrui tri totus operi intētus esset exercitus nec iudei segnes erant Populus quidem in rapinis & cedibus con pto exercitu, stitutus fiduciam tunc habebat (q̄ respiraturus esset) illis aduersus hostes distractis existimās penas

eg. li. v
ca. viij
ix.

F

A se ab noxis repetiturum: si Romani superassent. Iohannes autem (quamvis in externos socij sui intrare properassent) mortu tñ Symonis manebat. Verū Symon quiescebat. Proximus enim erat obsidio in missilibus per murum dispositis, quæ pridem Romanis abstulerat cum præsidium (quod apud Antoniam fuerat) cepit. Sed horū possessio propter imperitiam pleriq; non erat utilis. pauci autē a trās-
fugis docti malevrebantur instrumētis. Sed cum lapidibus & sagittis militibus aggerem iacentibus imminere ant; perq; cuneos excurrentes; manus etiam conferebant. Operantes autem minora scuta supervallū expōita protegebāt oībusq; agminibus cōtra excursus erant machinæ cōparatæ mirabiles præcipue vero decimæ legionī. Balistæ vehemētiore & tormenta saxorū quibus non solū irrētes sed etiam super murū stantes euectebātur. Nam & singula saxa talēti pondus equabāt & vltra modū statim torquebant. Ictus autē non solum primis (quos offendisset) sed aliquando posterioribus quoq; intolerabilis erat. Iudei primo quidem cauebant a lapidibus q̄ erant candidi nec tantum sono ac fremitu noscebantur sed etiam claritudine prospiciebantur. Deniq; speculatores in turribus præsidētes prædicebant quanto impelleretur machina saxumq; ferretur: patria lingua clamantes filius venit. Ita q; prædicebant in quos veniret atq; antevitabant: & hīc eueniebat vt illis declinātibus lapis irritus intercideret. Proinde contra romani excogitant atramento decolorare lapides. Tunc enim missi nō similiter incertos ictus habebant: multosq; simul vnus impetu contumpebant. Sed ne male quidē asse-
fecti iudei aggeris extruendi romanis copiam dabant: omnivero eos molitione atq; audacia die noctuq; prohibebant. Perfectis autem operibus plumbo & ligno & aggeribus iacto fabri quod erat ad murum spacium metiuntur. Nec iam aliquid fieri poterat quoniam desuper iaculis petebātur. Cūq; pares intervallo arietes inuenissent, applicant eos. ¶ Propiusq; dispositis machinis, tytus (ue ex muro arietes prohiberentur) ex tribus partibus murum pulsari iubet. ¶ Sonitu autem circumstrepente ciuitatem clamor ingens ciuitum sublatus est. Itemq; sediciosos paucos inuasit. Et quia periculum commune vtriq; videbatur communiter iam repugnare cogitabant: vociferantibus inter se discordibus q̄ omnia pro commoditate hostium facerent cum si non perpetuam sibi discordiam deus præbeat saltem in præsentia contra romanos oporteat conspirare. Symon autem præcone missio volentibus ex tēplo ad murum egrediendū copiam fecit idemq; etiam si minus crederet: iohannes quoq; permisit. Illi autem obliti odiorum ac discordiarum suarum in vnum corpus coeunt murūq; amplexi faces inde q̄ plurimas iacebant contra machinas romanorum contraq; impulsores arietum eoq; sine intermissione tellis petebant. Audacissimū vero cateruatim profluentes machinarum tegmina dissipabant hisq; appōitis inuētes: peritia quidem pauca plura vero audacia perficiebant. Semper autem erat adiumento laborantibus ipse tytus & iuxta vtrāq; machinas equitibus ac sagittarijs ordinatis ignem quidem ferentes prohibebant iaculantes vero a turribus reprimebant nocendū tempus arietibus faciēs & tamen murus ictibus non cedebat nisi q̄ quintæ decimæ legionis aries commouit angulum turris murus autem stabat incolumis. Nec enim statim cum turri periculum sentit: quæ multo altius eminebat: nullamq; parte muri secum trahere poterat in ruinam. ¶ Cum autem ab excursibus paululū quæuisent obseruato Romanos per opera & castra dispersos q̄ labore & formidine iudeos decessisse arbitrantur excurrunt omnes (qua turris erat hyppicus) porta latenter ignemq; operibus insciūt vsq; ad castrorum quoq; munimenta in Romanos animati procedebant. Horum autem periculo matre & qui erant propius excitati sunt: & qui procul aberant conuenerunt. Romanorum vero disciplina vincebat audaciam iudeorum & quos prius offenderant in fugam versis: alijs qui colligerentur in stabant. Gravis autem machinas pugna commissa est illis incendere his incendium prohibere certatibus: incertusq; clamor vtrinq; tollebatur ac multi (qui in fronte steterant) ceciderunt. Sed iudei confidentia superiores erant ignisq; opera tetigerat: incensaq; omnia cum instrumētis poenitus essent nisi lecti de Alexandria restitissent: pleriq; præter opinionem suā viriliter dimicantes. nam gloriosissime in hoc prælio prælati sunt donec imperator equitum potentissimis comitatus in hostes irruit & ipse quidem duodecim repugnatores peremit mortu autem cladis eorum cætera multitudine in fugā versa oēs i ciuitate cōpulsi eoq; modo aggeres liberauit incēdio. ¶ In hac autē pugna vnū ex iudeis viuū capi contigit: eūq; Tytus cruci suffigi pro muris iussit si forte reliquē hoc spectaculo territi cōciderēt. ¶ Post eius discessum etiā dux idumeorū iohānes dū ante muros cum noto milite loquit a quodam Arabe pectus sagitta percussus cōtinuo perijt. magnūq; & iudeis luctū reliquit: & sediciosi moerore. Nam & manu promptus erat. & sapientia nobilis.

¶ Noctē vero Romanis exercitusyna turrū nulla hostiū lapsa eius sonitus territus est suspicantibus singulis iudeos castra inuasisse. sed Tyto rei causam indicante quieuit tumultus & cōtra iudeos machinas admoerunt. Muroq; Nycomæ fracto illius propugnacula securi reliquerūt: quæ alia duo superessent munimenta Romani itaq; ea parte ingressi. xv. die Maij maximam muri partē

Mirabiles machinæ & balistæ. &c.
Talēti pondus.

romani atramento decolorant lapides.

Tytus ex tribus partibus murum pulsari iubet: vtriusq; sediciosos inuasit.

Seditiosi obliti odiorum & discordiarum in vnum corpus coeunt contra romanos. Tytus sæpē laborantibus auxiliū præstabat.

Audaces iudei.

Iudeorum audaciam disciplinā vincebat Romanorum.

Alexandrini præstissime machinas romanorum ab incendio præseruauerunt.

Tytus captiuū iudeū ad aliorum terrore crucifigi iussit.

eg. li. 5.
cap. 10

B

eg. li. 5.
cap. 10

C

Libre Sextus Iosephi Iudei

direrunt. Et Tytus ordinato exercitu expugnationem ingreditur. Iudeis fortiter resistentibus. Iohānes quoque & Symō sibi loca dimiserunt custodienda. Iudei tamen imperiti romanorum peritiavincebantur. Sed in murali certamine vincebant romanos autē fortuna & scia: iudeos vero audacia iustēbat pernoctātes autē in armis prima luce erāt parati. Symō quoque suos metu vrgebat. Romanos autē vincēdi cōsuetudo & pudor hortabāt advirtutē & tytus vbiq; prēsens testis militiē. Longinus autēq; Rōanos in medios iruens hostes duos peremit fortissimos & ad suos redijt. Cuius saluti cēsar consulens temerarios refrenabat impetus. ¶ Capitulum decimum.

Rōanus exercitus vna turrium nulla vi hostiū lapsa eius sonitu territus ē suspicatibus singulis iudeos castra iuasisse sed tyto rei cām indicāte tumultus cōgeuit. Machinarū leuiorū ipetus cōtra iudeos.

nūcio cōgeuit. ¶ Iudei qdē cētera fortiter sustinētes male turribus affecti sūt. Machinis enim leuioribus & a iaculatoribus & sagittariis (saxorūq; tormētis ide feriebāt. S; neq; harū equare ipi poterāt celitudinē & turres excidēdi spes nō erat. Cūq; euerit ppter grauitatē neq; succēdi ppterea qd ferro tegebant facile possēt vltra iactū vero tela fugiētes arietū ipetus nō vitabāt. Qui sine intermissiōe ferientes paulatim aliqd pficiebāt. ¶ Itaq; muro iā cedēte arietī magno Romanorū (quē iudei Nycōta vocabāt) qd oīa viceret quāvis & ante defessū erāt pugna & vigilijs cū lōge ab oppido pnoctarēt tū enā negligentia vel qd male consulerēt: mūrū sibi superuacūū eē credētes qbus alia duo munimēta supessent lassatq; plurimū recesserūt. ¶ Cū autē Romani quia primū mūrū Nycōtas pruperat ascēdissent: ad secūdū oēs iudei relictis custodijs refugerūt. Portis autē Romani qua trāsierūt patefactis: exercitū receperūt. Et hi qdē hoc modo potiti muro die quādecimo maij partē eius maximā dimisit ad septētrionālē ciuitatis regionē: quā ante cēstius vastauerat. ¶ Tytus autē (notato qd assyriorū castrū est) militem trāsferit (occupato omī qd inter cedrona fuerat spacio) & vltra iactum sagittā a secundo muro separat: expugnationem statim aggressus est. Tunc igitur partiti murum iudei fortiter resisterunt. Et Iohānes quidē eiusq; socij ab Antonia & septētrionali porticu templi ad Alexandri monumentū pugnabant. Symonis autē manus iuxta monumentum: Iohannis adiutū clauserant vtiq; ad portā qua in hippicum turrim aqua inducebatur. Spe autem proficientes e portis cominus dimicabant. Fugati a muris in conflictu Romanorum quidē disciplina propter imperitiā vincebantur: in murali autē certamine superabant. Eos autem fortuna ac scientia: iudeos vero etiā audacia (quam timor aleret) sustēbat qd natura erāt i calamitatibus duri. Ad hēc autē & istis suberat spes salutis & Rōanis citē victoriē. Neutros autē lassitudo fatigabat sed aggressiones murorumq; oppugnationes excursus crebri per cuneos diebus totis agebantur. Nullaq; pēlorum spes aberat cum a prima luce incipētiavtriusq; in somnis & die granior nox dirimeret his quidē occupatū mūrū continuo metuētibus illis vero ne iudei castra peruaderent. Itaq; in armis pernoctantes prima luce vtriq; pugne parati erant. Et iudei quidē certabant quis esset promptior ad periculū. qd eo modo grātia emineret a ducibus suis. Maxime vero Symonis eos motus ac reuerentia commouebat. eoque modo illum singuli sublektorū colebant. vt ad semet quoq; interficiendos parati essent. Si hoc ille iussisset. Romanos autē advirtutem hortabatur cōsuetudo vincēdi & quāvinci nō assueuerant crebraq; militiē exercitationesq; perpetuē & imperij magnitudo ante omniā vero Tytus sempervbiq; prēsens. Nam & interia (spēctante atq; opitulante Cēsare) grauisimum facinus videbatur. & ei qui bene decertasset testis aderat qui rependeret primum. Prēterea fructus erat: vel cognosci solum principivtrum fortem Idcirco multorum malorum rebus alacritas demonstrata est. ¶ Deniq; istis ipsis diebus validissima iudeorum acie instructa pro mœnibus tellisq; vtriusq; missis. quidā longinus de numero equitū ex acie Romana progressus. in mediā iudeorum aciem irruit. Hicq; deiectis hoc impetu duos fortissimos peremit: vnus obusam tendentis orē percussio alterius eodem telo quod priori extraxerat trās fixo latere fugientis: & ex medijs hostibus ad suos primos occurrit. Ille quidē ob virtutem insignis erat: multi autē eius fortitudinis multi extiterunt. Et iudei quidē negligentes quid paterentur: tū tummodo qualiter afficerent considerabant: morisq; his leuissima ducebatur: si qui (interfecto hoste) cecidissent. ¶ Tytus autē nō minus salutē militis qvictoriē cōsulebat & temerarios ipetus despa-

eg. li. v
cap. xj

eg. li. v
cap. xj

eg. li. v
ca. xij.

F
eg. li. v
ca. xij.

eg. li. v
ca. xij.

A tionem dicens solam vero esse virtutem siquid prudenter & cante sine proprio incommodo fortiter faceres in ea potius re quæ periculum non haberet viros esse præciplebat.

¶ Castor Iudeus subdolis (Ariete medietate turre septentrionali applicato) miserabili voce Tytum sibi parcere precabatur. Cui pro simplicitate sua credidit Machinarum impetu refrenato quid vellet permittere eloqui. hic autem fœdus velle inire simulans fingitque quosdam socios pacem querere & quosdam non illis autem super hoc ambigentibus: cessante quoque expugnatione Symonem mādāt ut rebus consulat urgentibus & simul contradicētes socios rogare videbatur. qui in torachas nudos gladios fringentes velut interfecti cadebant quod Cēsār & socij videntes obstupuerunt calamitatis eorum miserabant. Castor autem ad natem sagitta percussus imperatori conquerit. Cui (iubente Tyto) Iosephus nris de eo boni suspicans dexteram porrigere noluit amicos etiā prohibuit Eneas vero cū ad eum vocantem & aliquid de sinu promittentem pperaret pœne saxo ab illo dimisso pstratus & miles quidem propinquus est vulneratus. quo cognito Tytus iracundia vehementius cōtra Iudeos vritus est. Tytus vero capto muro fugatifque Iudeis intro cum mille armatis transiit & eos exōra- tantia adiutem non dilatauit nec occidi permisit. Romanorum autē multi inclusi a Iudeis trucidant omnesque fuissent perempti nisi eis Tytus opem dedisset. Sed a muro pulsi sunt. Oppidanis itaque creuit spiritus & secundis rebus facti amentes se nō posse vinci arbitrantur. Sed deus eorum (quia iniqui erant) eorū officiebat sententijs neque in quo erant cernere poterant periculum.

¶ Capitulum vñdecimū.

Castor Iudeus subdolis (Ariete medietate turre i septentrionali pte applicato) miserabili voce tytū sibi pœre de precat cui Tytus p simplicitate sua credulus machinariū ipetu refrenato qd vellet eloq pmittit Qui fœdus velle inire simulans fingitque quosdā socios velle pacē quosdā nō illis super hoc abigentibus cessante quoque expugnatione Symonē mādāt ut vrgētibus cōsulat rebus & simul contradicētes socios rogare videbat q i torachas nudos fringentes gladios velut interfecti ceciderunt qd Tytus vidēs & socij obstupuerunt calamitati q miserabatur. &c.

Tyti clementia & humanitas.

eg. li. 5.
cap. 13

Tacq a septentrionali parte medietate turre applicat arietem in qua Iudeus quidam veritus ac subdolis Castor nomine cū decem alijs suis militibus delinerat fugatis caeteris formidine sagittarum. Hi pauidi (cum sub toracibus aliquandiu quiescissent) cōcussa turre surgunt: extensisque manibus Castor veluti supplex Cēsarem implorabat. Et voce miserabili ut sibi parceret obtestabatur. Cui Tytus pro simplicitate sua credulus iam Iudeos existimans belli penitere. Arietes quidē impulsione cessare iubebat.

ac sagittarios a supplicibus phibet. Castori vero quid vellet eloqui pmittit. Cumque ille se respondisset ad fœdus velle descendere: Tytus gratulari se ait si omnes eadem sentire voluissent paratoque animo fidem pacis etiam ciuitati daturum. Sed cū illis decem Castoris socijs quinq; idem supplices esse simulant ceteri manū se Romanis seruitutis clamabāt: dum mori liberis liceat. Dūq; illis super hoc ambigentibus cessabat expugnatio. Castor autem interea Symonem per internuntios ammonēbat. Ut dum vacuum tempus esset de rebus urgentibus consiliū capere paulatim enim se illudere imperatori Romano. Simul autem hoc agens ad pacem rogare contradicētes socios videbatur. Illi autem velut hęc referentes in Thotachas nudos struxere gladios. Hisque percussus velut interfecti ceciderunt. Tytus vero eiusque socij substupere tanta eorum pertinacia: cum ex inferiori loco (quid vere factum esset) videre non potuissent. Mirabanturque simul audaciam & calamitati miserabantur. ¶ Interea Castorem ad natem quidam sagitta percussit. Tum ille telum extractum imperatori ostendens iniqua se perpeti querebatur. At Tytus incautus qui hoc miserat altantem Iosephum dirigit ut Castori dexteram porrigeret. Verum is neque se iturum nihil enim sanum supplices cogitare respondit: & amicos qui voluerunt ire prohibuit. Cum vero quidam Eneas ex profugis iturum se dixisset ad eū & imitante Castore ut etiam ferret in quo argētum aliquid susciperet ad hoc cum ille studiose aper- to sinu cucurisset ille super eum saxum dimisit & ipsum quidem quem precauerat ferire non potuit alterum vero militem qui aderat vulnerauit. Cēsār autem fallaciam reputans intellexit misericordiam in bello nocere. Minusque decipi calliditate seniciam & arietis impulsionsibus iracundia fraudis vehementius utebatur. Castor autem eiusque socij turre i cūibus iam cadentem incendunt: per quas flammās in eiusdem missi cuniculis iterum magni animi opinionem apud Romanos habuerunt: tanq; se ignibus tradidissent.

eg. li. 5.
cap. 13

eg. li. 5.
cap. 14

¶ Capit autē hac parte murum Tytus die quinto postq̄ primum corperat. Fugatifque inde Iudeis intro cum lectis mille transiit (quos circa se habebat) armatis ubi nona ciuitas & lanq; venditores erant fabricę: eratis vestiumque mercatus: & ad murum angustę vię transuerse tendebant. Enimvero si statim vel muri disturbasset maximam partem vel (quę corperat belli lege) vastasset: nullum credo damnum victorię fuisset admixtum. Nunc autem Iudeos male tractando exoratum mihi sperans cum liceret capere faciliem discessioni aditum non dilatauit. Hęc enim in quibus cōstabat: insidiatōres sibi putabat. Deniq; postq̄ ingressus est: neque occidi quēq; permisit eorū qui cōprehendebantur: neque domos incendi: Sed tam sediciosos (si pugnare vellent) sine populi detrimento copiam dabat: q̄ ipsi populo fortunas proprias se redditurum esse pollicebatur. Plurimi namque petebant sibi ciuitatem seruari templum vero ciuitati. At vero populum quidem ad ea (quę hortabatur) ante paratum habebat. Bellisosis autem p inertia durabatur humanitas: Tytumque in belli animo q̄

Liber Sextus Iosephi Iudei

Rōanorū mul-
ti i ciuitate iclu-
si a iudeis truci-
dant oēs q; pem-
pti fuissent nisi
eis tytus opem
tulisset.

Rōanū muro
pulsī Deus iu-
deorū q; inq;
erant officiebat
suis neq; pica-
lū i quo erat po-
terat cernere
&c.

exteram ciuitatem capere non posset. Has preponere conditiones putabant. Mortem populo denū-
ciantes & si verbum quicq; de traditione fecisset, pacemve nominasset mox cum interficiendum esse
nunciantes. Romani s qui introierant alij per viarum angustias obstabant: alij ex edibus: alij murum
per superiores portas egressi: pugnare coeperunt. Quibus rebus perturbati custodes ex muro sese di-
miserunt: reliq; turribus in castra recesserūt. Clamor autem audiebatur militum intra ciuitatem q;
ab hostibus dingerentur: foris autem degentium clausis contubernaliis mortuum. Crecente au-
tem numero iudeorum & propter locorum peritiam viarumq; scientiam preualente, multi Romani
trucidabantur: & ab incumbētib; pellebant cum magis necessitate resisterent. Nec enim mul-
tis fugendi copia simul per angustias muri patebat. Omnesq; poene (qui transierāt) perēpti fuissent
nisi Tytus eis opem tulisset. Dispositis eum per summa viarum sagittarijs & ubi plus erat multitudine
nis astans missilibus hostes abigebat: & cum eo domicius fabinus vir bonus etiam in illo prelio com-
probat. Durauitq; tam diu sagittis eos prohibens irruere donec omnes milites recesserunt. Romani
quidem ita secundo muro potiti, ad extremum pulsi sunt. Oppidanis vero (qui pugnaces erāt) spi-
ritas creuit & secundis rebus amentes erant neq; Romanos ausuros esse ad ciuitatem accedere su-
spicantes: neq; se vinci posse si ad prelium processissent. Nam (quia iniquiterant) officiebat eorum sen-
tentijs deus & neq; Romanorum vim multo maiorem illa quae pulsa fuerat superesse cernebat: neq;
famem famiamq; serpentem. Adhuc enim malis publicis alebantur: & sanguinem ciuitatis libabant.
Propter bonos autem continebatur exitium & poenuria victus iam multi defecerant. Populi tamen
interitum sediciosi pro velamine sui dicebant & solos eos (qui pacem non probarent) saluos esse cu-
piebant quicq; viuere contra Romanos optarent contrariam vero multitudinem velut onus quod dā
consumi gratulabantur. Et ita quidem circa suos affecti erant. Romanos autem (q; iterum ciuitatem
ingredi conabantur) armati prohibuerunt dissectis muri partibus obiectu corporum permunitis ac p-
aidium sustinere fortiter dimicantes.

¶ Tytus iterum muro potitus praesidia per tures meridiana parte collocauit: qui iudeorum con-
uersionem expectans in conspicuo hostibus loca pecuniam militibus iussit distribui & exercitus ordi-
nem armorum quoq; pulchritudinem ostendebat. Et forte sediciosi ad illam speciem animos muta-
sent nisi malorum immanitate (quam in populum commiserāt) veniam a Romanis desperassent. Ty-
tus autem diuiso bifariam exercitu templum per Antoniam capere cogitauit in vtraq; parte aggeri-
bus eleuatis, iudei vero Symoniscq; socij & iohannis atq; Zelotē impediebant. Cessar itaq; ipso ad pe-
nitudinem suadere non cessabat: sed & oratione armis quādoq; efficaciore per iosephum rogabat
ad pacem Qui muros vndiq; circueiens vnde posset audiri eos vt vltius romanis non resisterent ob-
nix exorabat dicens naturalem legem potentioribus cedere iubere. Optimumq; ante intollerabilem
mutare sententiam & salutare sequi consilium. Sed illum talia monentem multi conuicijs afficientes
etiam tela in eum faciebant.

¶ Capitulū duodecimum.

Quinto die po-
nit in Aege.

Varto autem die Tytum vehementius aggressum nequaquam ferre potuerunt: sed vi co-
acti rursum quo antea refugerūt. Ille autē denuo muro potitus totā quidem septētrio-
nalem eius partem statim deposuit: in meridiana vero p tures praesidia collocauit.
¶ Iamq; tertium murum aggredi cogitauit. Videbat autē breuissimi tēporis eius obis-
dio: spaciumq; consilij sediciosi esse dandum: siquid disturbance secūdi muri an-
tamis mortu dimitterent. Nec enim diutius praedas eis posse sufficere & ipse ocio co-
mode utebat. Nam cum dies aduenisset quo militibus oportebat alimenta distribui in cōspicuo ho-
stibus loco ductis iussit ordinato exercitu pecuniam singulis numerare. Illis autē prolatis armis ex in-
uolucris & vaginis septiq; pcedunt equitibus ornatos equos ducentibus: locaq; suburbana per mul-
tum spacium auro argentoq; lucebant. Illo autem spectaculo nichil aut suis locūdjus: aut horribilius
hostibus videbat. Spectantibus enim & vetera plena erant moenia & septentrionalis regio. Quin & do-
mos refertas intuentibus cerneres nullāq; ciuitatis partē quā non infusa multitudo tegebat. Mortuus
quis audacissimos coeperat omnem simul exercitum armorumq; pulchritudinem conspiciētes & or-
dinationem virorū. Et fortasse ad illam speciem sediciosi animos mutauissent nisi malorū immanita-
te quē in pplm cōmiserant dandā sibi a Rōanis veniā desperassent. Imminēte autē (si defecissent mor-
te supplicij: bello mori pstabilius esse ducebāt. puaiebat etiā fatū q; innocētes cū nocentibus ciuitatē
cū sediciosi pīre decreuerāt. Quatriduo p singulas legiones alimenta cōsecuti sunt. Quinto autē die
cū oia Tytus faciens nihil iudeos pacatū cogitare sensisset, bifariam diuiso exercitu Antoniam versus
& iohannis monumentum aggeres inchoauit ista parte superiore ciuitatem captumiri cogitans: & p
Antoniam tēplū. Nāq; hoc nisi cepisset nec oppidū qdē tutū erat obtinere. In vtraq; autē pte duo agge-

Tytus expectat
iudeorū cōuer-
sionē & i cōspi-
cua hostibus lo-
co pecuniā mili-
tibus iussit di-
stribui.
q; sediciosi nō
sūt mutati hoc
fuit ex eorū im-
manitate q; in
pplm commise-
rant.

eg. li. v
ca. xx.

A res erigebantur a singulis agminibus singuli. Et iuxta monumentum quidem operantes a iudeis & Symonis locis infestantibus prohibebantur: ad Antoniam vero a Iahannis locis cum multitudine zelotarum non solum quod de loco superiore pugnabant verum etiam quod machinis iam ut didicerant. Paulatim enim usus quotidianus aluit peritiam. Habebant autem balistas trecentas & quadraginta tormenta saxorum: quibus difficiliorem aggerum extructionem romanis efficiebant. Tytus autem sibi & Iahannam fore fortunam sciens & perituram esse ciuitatem una obsidioni vehementer instabat nec penitendum iudeis suadere cessabat. Consiliumque factis admiscens & orationem sepe armis efficacior em cognoscens: tam ipsos ut seruari assuati vellet rogabat tradita sibi ciuitate que iam capta videretur: quam & Iosephum allegabat patria lingua verba facturum sperans eos hominis gentilis motu aliquid remissuros. Ita Iosephus murum circueiens simulque extra teli iactum stans unde exaudiri posset facilius multis orabat ut sibi ac populo parcerent templo ac patrie neue contra hoc fierent alienigenis duriore. Romanos enim sancta reuereri cum quibus nulla sibi societas esset: manusque suas usque ad hoc cohibere. Ipsos vero in his edoctos qui conseruari possent sponte ad eorum interitum ruere. Quin potius viderent muros concidisse firmiores: excisis vero infirmiores superesse. Romanorumque vires cognoscerent sustinere non posse: hisque seruare non esse nouum neque in expertum indies. Nam licet pulchrum sit pro libertate pugnare: tamen id in principio decere fieri. Semel autem subditum & qui multo tempore paruisset imperio excuti ac male mortis cupidum non libertatis amatorem videri. Debere autem dignari dominos humiliores: non in quorum potestate sunt omnia. Nam quid Romanos effugisse: nisi quod propter estus aut frigora esset inutile. Immo vero transire ad eos vndique fortunam deumque per singulas nationes ducentum imperium tunc esse in Italia. Hanc autem validissimam legem tam feris bestis quam hominibus esse prefinitam potentioribus cedere apud eosque esse victoriam apud quos robor fuerit armorum. Idcirco etiam maiores eorum quamque multum & animis & corporibus & alijs subsidijs meliores erant cecidisse Romanis. Quod (nisi deum scissent illis fauere) nunquam perperam fuissent ipsos vero coccidentes adhuc resistere cum ex magna parte capta sit ciuitas: ciues autem etiam si muros integros haberent excidio pariter affecti sunt. Nec enim lateret romanos quod famem teneat ciuitatem & modo quidem consumti populum continuo vero etiam bellatores interituros. Nam & si Romani deserint: & ab obsidione cessauerint neque ciuitatem strictis gladijs intruperint: iudeis tamen in expugnabile bellum intus assidere quod singulis horis aleretur nisi forte contra famem quoque arma caperent ac dimicarent: soli que Clades etiam superarent. His addebat optimum esse ante intolerabilem calamitatem mutare sententiam dum liceret salutem consilium sequi. Nec enim antea gestarum causa succensere Romanos: nisi ad finem usque insolentes ipsi fuissent. Natura enim eos esse in imperio mansuetos atque tracundie preferre quod utile est. Vtile autem putare neque ciuitatem vacuam muris: neque desertam habere prouintiam. Idcirco nunc imperatorem velle cum his dexteram iungere. Nec enim cuius salutem daturum si vi ceperit ciuitatem presertim qui nec extremis ei cladibus rogati paruerunt. Breui autem murum quoque tertium captumque priores qui capti sunt fide facere. Quamuis perrumpi tutamina non potuerunt famem pro Romanis pugnaturam. His monentem Iosephum multi in murum stantes vituperabant multi vero conuictis nonnulli etiam iaculis appetebant.

Iosephus enim ut eos flecterent antiquorum patrum adducit historias: eorum diuina rememorans opera abrahę oranti deum intactam uxorem pharao Nechas remisit. Israel quoque quadringentis annis seruauit in egipto nec se armis defendit: Sed semetipsum deo commendauit. Rapta archa a philistinim dei medio sine armis est restituta. Diuina fuit Sennacherib cedens & exercitus centum enim octoginta quinque milia diuinitus fuerunt occisi. Septuaginta annis Israel in babilone captiuus non armis liberatus est. Sed a solo deo. Antiqui autem iudei sine armis deo volente hostes superabant. Pugnantes vero de spe semper ceciderunt. Sedechias autem & populus suus hieremiam captam in ciuitatem clamantem non occiderunt. Idcirco vos illis peiores estis qui bonorum suorum queritis interficere. Israel sub Antiocho captiuatus est plurimis eorum propter peccata occisis. Iudei quoque ex impietate sua romanis facti sunt subiecti. Herodis tempore ciuitas propter populi peccata capta est & direpta: deo inquit humanis viribus spreto omnia sunt committenda: eorum rememorat peccata. Frustra quoque iudeos dei auxilium in quem tanta concluderunt mala dicis sperare. Neque enim Romani similia sicut Assyris malo commiserunt. Sed quod parentes vestri soluerunt petiuit tributum. Quicquid erga iudeos semper liberales concedunt enim liberas familias esse & possessiones tenere sacrasque leges manere intactas. Ante Tyri aduentum aruerant fontes & aque vendebantur: nunc autem post eius aduentum abundantissime profluunt quod prodigium ostensum est in babilonica captiuitate. Deus enim intuetur occulta qui confessis & poenitentibus est placabilis. Eos Iosephus ad penitentiam hortatur ciuitatis iam dirute pudore atque templi pulchritudine. Familiarumque mouet miserari bello

Kij.

Visus quotidiana alit peritiā. Tytus Iudeos ad penitendū suadere nō cessabat sed & oratione armis quicquid efficaciore per Iosephū ad pacē rogauit.

Lex naturalis potentioribus cedere iubet.

Optimum aī intolerabile calāmitatē mutare inīam & sequi salūtē colūm.

Iosephum talia monentem iudei iniurijs affecerunt &c.

Liber Sextus Iosephi Iudei

aut fame cito periturarum meministi matris coniugis & familie.
¶ Capitulum tertiumdecimum.

D

Iosephus ut eos
flecteret atquo
rū patrū addu
cit historias.
Rememorat di
uina antiquorū
parētū opera.
Abrahę orandi
deū intactā vxo
rē remisit pha
rao nechās.

Ille autem cum manifestis eos calamitatibus minime flecteret, ad gentiles transiit hy
storias o miseri vociferās vestrorum alias vtrorumq; auxiliatorumq; immemores. ar
mis & manibus cum romanis bellum geritis quasi quem altum sic vicerimus. Quan
do autem non deus omnium conditor iudeorum defensor est (si ledantur) Non respi
cietis vnde progressi pugnatis: quantumq; auxiliatorem violastis. Non recordamini
opera diuina parentum atq; hunc sanctum locum quanta bella nobis aliquando pe
remit. Ego quidem facta dei narare auribus indignis horesco sed tamen audite: vt cognoscatis nō so
lum vos Romanis sed etiā deo resistere. Nechias alias Nechans qui tunc erat rex ægyptiorum (idēq;
Pharao vocabatur) cum infinita manu descēdit: regināq; saram materni nostri generis rapuit. Quid
igitur eius vir Abraham proauus noster? Armis credo virtus est iniuriam. At quin trecetos decem &
octo præfectos habebat quorum singulis infinita multitudo parebat. An ipse quidem quiescere ma
luit absente deo? Puras autem manus ad hūc locum tēdens (quem vos polluistis) inuidum sibi auxi
liatorem ad militiam legit. Nonne secuta alias secūda vespera incorruppta quidem regina remissa est
ad maritum? Adorans autem (quem vos gentili cede cruentastis) ac tremens nocturnis somnijs egypti
ptius exagitatus aufugit auroq; & argento amantissimos dona donauit hebreos. ¶ Dicam translatā
maiores nostrorum in egyptum domicilia qui cum per annos quadragentos Tyrānis ac regibus alie
nis subiacerēt armisq; ac manibus vlcisci possent: semetipsos potius deo permiscere. Quis nescit egypti
ptum repletam omni genere serpentum omnig; morbo corruptam? Quis terrā instructuolam? Quis
Nylī defectionem & continuas decem plagas? Et ad hoc parentes nostros cum presidio incruentos
& sine periculo deducti: quos deus sibi sacerdotes ducebat. ¶ Sed ab assirijs raptam nobis sanctum
congemuit archam palestina & dagon simul egyptum genuit & tota gens quę rapuerat. Corruptis ve
ro occultis corporum ac per ea visceribus cum cibo exhaustis cymbalorum ac tympanorum sono ma
nibus noxijs reportauerunt sanctum placationibus expiantes. Deus erat qui hęc parentibus nostris
semper administrabat propterea q; omis armis manibus eius se iudicio permiserunt. ¶ Rex assy
riorum Sennacherib (cum totam ducens Asiam ad hanc urbem castra posuisset) manibus nō huma
nis cecidit. Nam ab armis quiescentes in votis erant. & angelus dei vna nocte infinitum deleuit exer
citus. Posteroq; die excitatus assyrius cētum octoginta quinq; milia reperit mortuorum: atq; ita cum
reliquis hebreos inermes nec persequentes fugebat. ¶ Scitis etiam in babilone seruitium vbi per an
nos septuaginta populus exulans nō ante libertatem recepit q̄ dominus etiam donaret qui eos eti
am persecutus est. Iterum auxiliatori suo sacerdotum more seruebant. ¶ Breuiter dicam: nullum est
opere præcium quod armis parentes nostri perfecerunt aut non sine armis dona permilla potestate
impetrarunt. Domi autem manentes vt placet: at iudici superabant pugnātes vero semper de spe de
ciderunt. Nam vbi rege Babiloniorum oppidum obsidente sedechias rex noster contra prædicatio
nem hieremię cum eo congressus est: tam ipse captus est q̄ cum templo ciuitatē vidit excindi. At
quin videte quanto ille rex vestris ducibus eiusq; populus vobis erat mediocrior. deniq; hieremiam
vociferantem inuisos esse eos deo propter delicta quę in eum commiserant captum infatutem nisi tra
derent ciuitatem neq; rex neq; populus interfecit. Sed vos (vt intus gesta prætermittam) neq; digne
possum iniquitates vestras exponere me (qui vobis salutem suadeam) querimini telisq; appetitis irati
q; vos vestrorū cōmone facio peccatorum: nec diei ea tolleratis quorum quotidie facta committitis.
¶ Idem tunc fuit (cum Antiocho) qui Epiphanes dictus est (obsidente ciuitatem multis modis offen
sa diuinitate) maiores nostri cum armis progressi ipsi quidem in pugna perempti: oppidum vero ab
hostibus direptum est sanctumq; per triennium sexq; menses pœnitus desolatum est. Et quid pluri
bus opus est? ¶ Ipsos Romanos quis contra iudeorum gentes ad militiam prouocauit? Nonne in
digenarum impietas vnde seruire cœpimus? Nonne a seditione maiorum quādo Aristoboli & Hyr
cani furor. & inter eos cōtentio pompeium intulit ciuitati: & Romanis deus indignos libertate subie
cit deniq; tres menses obcessi quāq; nihil (quale vos in sanctū legesq;) deliquerāt: & maioribus ab hel
lum subsidijs vtebant sese tradiderunt. Antigoni aut filij Aristoboli nescimus exitum quo regnū ob
tinēte deus iterū captiuitate persequēbas populum deliquēte? ¶ At herodes quidē antipatri filius
iosū & Romanū adduxit exercitū. Circūdātī vero per tres menses obsidebant donec capti peccato
rū suorū supplicia pepēderūt: direptaq; est ab hostibus ciuitas. Ita nūq; gēti arma data sunt oppugna
tioni vero sine dubio coheret exidum. Oportet ergo (vt opinor) sacri le ci f offensores iudiciū de oibus
deo pmittere manusq; tunc hūanas cōtemnere cum a superno sibi iudice non recedūt Vos aut quid

Israel pp̄s sub
antiocho capti
uatus plurimis
eorū ppter pe
cata occisus.

Ciuitas tēpore
herodis ppter
populi p̄cā ca
pta est & dire
pta.

eg. li. 3
ca. xv.
xvi.
ge. c. xij
anti. li. j
ca. xvj.
an. li. ij.
ca. 8. 9.
10. 11.
ge. ca. i
46.
exo. c. i
ij. li. iij
ex. c. 7.
8. 9. 10.
ege. li. v
ca. xvj.
j. re. ca.
iij. v. vj
viij.
an. li. v.
c. ix. &
li. v. c. j
E
iij. re. c.
xviij.
An. l. x.
cap. j.
4. re. c.
24. 25
An. l. x.
ca. viij.
eg. li. 5.
ca. xvj.
j. ma. c.
1. 2. 3. 4.
an. l. xij
ca. x. xj.
j. l. j. c. j
an. l. xij
c. xv. &
li. xliij.
c. j. ij. iij.
an. l. i. 4
ca. xvj.
an. l. i. 4
ca. i. 5. &
li. xv. c.
eg. li. v.
ca. xvj

A ex his quae legis conditor benedixit egistis? Quid/quod is execratus est) prae-termisistis? Quantum filios qui cito perierunt impietate superastis non occulta dedignati alias dedignantes peccata hoc est furta infidias atque adulterium rapinis cedibusque certastis nouasque maleficiorum excogitastis vias. Scilicet Rememorat eo vero templum factum est omnium receptaculum & indigenarum manibus pollutum est quod roma rui peccata. ni ex tam longinquo adorabant: multa per legem nostram de suis moribus derogantes Deinde post haec in quem fuisse impij: hunc auxiliatorem sperastis? Valde quidem iusti estis supplices purisque ma Frustra dei (in nibus adiutorem vestrum rogatis? Talibus rex noster precibus aduersum assyrium supplicauit cum ma quae tanta comi gnum illum exercitum deus vna nocte prostrauit? Similia vero assyrijs romani committunt: vt etiam seruit mala) tu similem vitionem (peretis? Nam ille quidem (a rege nostro accepta pecunia vt vastitati parceret) ci dei auxiliu spe uitatis neglecto iureiurando ad incendium templi escendit: Romani autem solemne poscunt tribu rant. tum quod parentes nostri eorum pensitabant parentibus & si hoc impetrauerint neque populates ci uitatem neque sancta omnino tangunt. Concedunt autem vobis familias liberas & possessiones vestras tenere: sacras leges saluas manere patiuntur. Infamia est profecto sperare deum talem circa iustos fo Romanos libe re qualis iniustus apparuit nam praesertim qui statim vicisci nouerit cum oportet denique assyrios prima ralitas erga iu nocte qua castra ciuitati admoerant fregit. Quod si & vestram progeniem liberaret. romanos vero deos. poena dignos iudicaret confestim eis illo tempore sicut assyris irascetur quo genti manus populi attulit: quo post illum Sosius ascendit: quo galileam vespasianus excidit: postremo nunc cum Tytus ciuitati appropinquaret. Sed neque magnus neque sosius quicquam sunt & ciuitatem victoria ceperunt Notanda scilicet Vespasianus autem ex bello (quod nobiscum gessit) etiam imperium adeptus est. Nam titus quidem etiam fontes nunc vberiores profluunt qui prius vobis aruerant. denique ante huius aduentum scitis An Tyti aduen tu aequae aruerant ita hostibus nostris largi sunt vt non modo ipsis & iumentis ipsorum sed hortis quoque sufficiant. de qua & videbant nique & huius prodigij & ante periculum factum est in excidio ciuitatis quando supra memoratus ba sed post abunda bilonius rex cum exercitu aduenit: qui & captam ciuitatem incendit & templum. Quamuis (vt opo tissime quod prodigiū facti est i ca nor) nihil tunc illi (quantum vos impie nunc) commisissent. Itaque sanctis relictis deum fugisse putauerim ptuitatē babilo huiusque nunc adesse cum quibus geritis bellum. An bonus quidem vir domū flagiciosam fugiet ac do nicam. mesticos oderit? deum vero malis vestris inherere arbitramini qui etiā occulta conspiciat. & audit om Deus intuetur occulta. nia quae tacentur. Quod autem apud vos tacetur quid ve celatur. quid non etiam planū inimicis fa ctum est? Iniquitates enim vestrae velut in promptu neminem latent: inque dies singulos quis peior sit certamen habetis: atque ita nequiciam & virtutem demonstrare contenditis. Verūtamen est reliqua salutis via si velitis & diuinitas confessis ac penitentibus solet esse placabilis. Arma proijcite. Pudeat vos patrie iam dirute. Conuertite oculos & aspiciat eius (quam proditis) pulchritudinem quale oppi dum: quale templum: quae multarum gentium munera. Quis haec in flammis adducit? Quid haec iam non esse desiderat? Et quid est hoc saluum esse debeat dignius? O duri & lapidibus stolidiores si haec non veris luminibus cernitis: saltem familiarum vestrarum miseremini. Versentur in conspectu cuiusque si. lii. confuges & parentes. quos paulo post aut bellum aut absumpserit. Scio quia vna cum his periclitabi tur mihi mater & coniunx & familia non ignobilis. domusque olim clarissima & fortasse propterea me quicquam haec suadere crediderit. Interficite illos: accipite mercedem salutis vestrae sanguinem meum. Ipse quoque mori paratus sum. si post me respiciatis.

¶ AEGESIPPVS prolixiorē ponit Iosephi orationem vide eam cap. xv. & xvj. & ibi multa commemoranda inuenies.

¶ Seditiosos obstinatis populus ad fugiendum commotus est & venundatis possessionibus solidos propter latrones transglutiebant. & hos humanissime reperiēbat quorū Iohannes & Symon exitum impediēbant: quos cum desperatio vrgebat. Maximaque tunc erat fames nulla inueniebantur. frumenta seditiosique irrumpentes domos scrutabantur verberantes (si quid reperissent) negantes habendi autem argumento erant miserorum corpora cum ea quae solidis viribus starent abundare cibo putarentur. ditiores quoque totam substantiam vno frumento modio permutabant. Mēsa nullibi ponebatur sed omnes incoctum cibum diripiebant. Fames super omnes clades & quod reuerētia dignū est in fame negligitur. Matres cibum infantibus ex ore capiebant. Clausas domos ruptis foribus ingrediebantur. & iam contusum cibum ex gutture strangulatis faucibus reuocabant. Nulla erat misericordia: sed pro rapiendis alimentis acerbissimi ex cogitabantur cruciatus horrenda namque fames excogitat & patitur diuēque grauiora patiebantur quam pauperes. Quemque Symon expilasset mittebat ad Iohannem sibi quoque populi sanguinem propinabant & vtriusque scelerū erat concordia Nulla certe vniū ciuitas tanta perpeffa est neque vlla natio ferociorem habuit maliciam. Sibi quoque ipsis maledicentes. conuicia dē

K. iij.

Deus confessis & penitentibus est placabilis. Monet ad penitentiam.

Horat miserij familiarū bello aut fame cito periturarum & meminit mris coniugis & familie suae.

Additio.

Liber Sextus Iosephi Iudei

cebant. Ciuitatem ipsi euerterentes Romanos hanc victoriam tristem coegerunt habere.

¶ Capitulum quartumdecimum.

Seditiosi absti-
natis populi ad
fugiedū cōmo-
tus est & posset
sionibus venū-
datis solidos p-
pter latrōes trā-
glutiebāt & hos
Tytus recipie-
bat humanitus
&c.

Fames dira.

Miseri corpora
valida habētes
abundare cibo
putabāt.

Menſa nullibi
ponebant sed
bēs incoctū ci-
bū diripiebāt.

Matres cibū in
fantibus ex ore
rapiebāt &c.

Clausas domos
ruptis foribus in-
grediebāt & in-
coctum cibum
ex gutture strā-
gulatis fauci-
bus renocabāt.
&c.

Horreda fames
excogitabat &
paciebat &c.

Diuites grauior
ra patiebant q̄
pauperes.

Nulla vnq̄ ciui-
tas tāta ppeſſa
est neq̄ vlla na-
tio ferociorē vn-
q̄ habuit mali-
ciam.

Ec Iosepho vociferante cū lacrimis seditiosi quidē neq̄ flexerunt animos neq̄ est-
tutam sibi murationem fore iudicauerunt. Populus vero ad pfugiendum commotus
Et alij quidē (possessionibus alijsq̄ rebus clarissimis exiguo p̄cio venditis) solido
quidē (ne latrones deprehenderunt) transglutiebant. Cum vero ac Romanos elapsi
fuissent. exonerato vētre habebāt vsui necessaria. Tytus autem p̄ter q̄ p̄ agros quo
vellet quisq̄ pergere dimittebat. Idq̄ magis eos ad profugium hortabatur: q̄ intesti-
nis malis carebant. Romanis nō seruire. ¶ Iohannes autem & Symon cū socijs (ne his magis pateret
exitus. q̄ ve Romanis (aditus obstruebāt. & qui vel vmbra suspitionis dedisse continuo necabatur.
Ditioribus quidem etiam manere sicut pfugere per causa erat pereundi. Nam quasi transfugere vo-
luisse p̄pter patrimonij quisq̄ occidebatur. ¶ Cum fame autem crescebat desperatio seditiosorū &
in dies singulos vtrūq̄ malum amplius accendebat. Et palam quidem nulla erant frumenta irrūpen-
tes autem scrutabant domos & siquidem reperissent aliquid eos (qui negauerāt) verberabāt. Si vero
nihil inuenissent quasi diligentius celauissent tormentis itidem afficiebant. Habendi autem argumē-
to erant corpora miserorum cū ea quē solidis viribus starens abundare cibo putarentur. Rabidi autē
iam transiebant nec rationis esse videbat statim fame morituros occidere. Multi vero suam substan-
tiam clam vno frumenti modio qui ditiores essent itemq̄ pauperes ordi permutarunt. Includē dein
de intimis aditum tectis summa quidem poenuria infectum triticum comedebant panem alij consi-
ciebāt vt necessitas mortisve monuisset. Et mensa quidem nullq̄ apponebat sed incoctum cibū igni
subtrahentes diripiebant. Miserabilis autem erat victus dignumq̄ lacrimis spectaculum cum potē-
tiores quidem plus haberent: infirmiores autem iniuriam deplorarent quippe cum fames super om-
nes clades haberet. Nichil enim sic perdit hominem vt pudor. Nam quicquid reuerētia dignum est:
in fame negligitur. Deniq̄ vxores viris & filij parentibus & (quod est miserissimum) matres cibum in-
fantibus ex ipso ore rapiebant & inatceſcētibus clarissimis nemo parcebat: quin vitę guttas auferret.
Edentes vero talia non latebant sed vbicq̄ aderant qui ista diriperent. Nam sicubi clausam domum
vidissent eos qui erant intus cibum capere hoc suspicabant indicio. Statimq̄ ruptis foribus irruebāt
victumq̄ iam contusum dentibus ex gutture poene reuocabant ipsis faucibus strangulatis. Pulsaban-
tur autem senes ne cibum defenderent lacerabantur mulieres ea quē haberent in manibus occultā-
tes nullaq̄ miseratione vel cani capitis vel infantie sed abstractos pueros & ex buccella pendētes hu-
mo allidebant. Siquis autem incurrentes anteuenisset quodq̄ rapturi fuerint deuorasset: tanq̄ essent
lesi cruetiores erant acerbissimos autem cruciatus excogitabāt dummodo alimenta reperirēt nuc ob-
struentes genitalium vias nunc virgis acutis pondices transfigendo. Horrendaq̄ etiam auditu quis
paciebat in vnius panis confessionem & vt pugnum vnum farine additum indicaret. Tortores autē
nec esuriebant. Minus enim crudele videret. quod necessitas speraret. Exercentes autem demētiam
suam sexq̄ dierum sibi viatica preparentes. Hisq̄ occurrentis qui per romanorum custodias agrestis
oleris herbarumq̄ gratia colligendarum nocte reperissent. Cum iam se hostes euasisse credebāt: quā-
attulissent eripiebant. Multumq̄ supplicantes & horribile dei nomen implorantibus: vt aliquā par-
tem sibi concederent eorum quā cum periculo sibi colligissent: nihil poenitus dabāt. Gratumq̄ vide-
batur si spoliati non perirent. Hęc quidem humiliores a satellitibus patiebantur honorari vero ac di-
uites ad Tyrannos perducebātur. Quorum alij insidiarum falso accusati occidebantur: alij q̄ Roma-
nis proderent ciuitatem. Et plerumq̄ delator subornatus: aiebat q̄ fugere voluissent. Si vero quē Sy-
mon expilasset ad Iohannem remittebatur: & quem Iohannes spoliasset eū Symon excipiebat sibiq̄
in vicem propinabant sanguinem popularium: miserorumq̄ cadauera parciebantur. Et dominandū
quidem causa erat in vtrumq̄ dissensio: scelerum vero cōcordia. Nam qui ex alienis malis partem al-
teri sibi totum vindicans non dedisset nequissimus videbatur. Et qui non accepisset velut boni alieu-
ius damno dolebat: q̄ crudelitas parte caruisset. ¶ Sigillatim quidem iniquitates eorum non potero
explanare. Vt hoc breuiter dicam: neq̄ aliam ciuitatem vnq̄ talia perpeſſam esse puto: neq̄ vllam na-
tionem post hominum memoriam malicia ferociorē fuisse. Postremo etiam genti hebræorum ma-
ledicebant vt minus impij viderentur in alienos. Verumtamen q̄ erant & seruos se, & conuenas & de
generis gētis obortionis esse cōfessi sunt. ¶ Deniq̄ ciuitatē ipsi euerterūt: & Romanos inuictos hęc tri-
stem admittere victoriam coegerunt. tardiusq̄ venientem in templum ignē poene traxerunt. Deniq̄
cum hi superiorem ciuitatem ardere vidissent neq̄ doluerunt neq̄ illachrimauerunt: sed apud Ro-
manos qui hęc paterentur inuicti sunt. Verum quē per territorium gesta sunt postea cum rerum do-
cumentis dicemus.

eg. li. 5.
ca. 17.

eg. li. 5.
ca. 17

eg. li. 5.
cap. 8.

eg. li. 5.
ca. 18.

eg. li. 7.
ca. 18.

eg. li. 7.
ca. 18.

A Tytus exeuntibus ad alimenta iussit tendi insidias fames vero ad exeundū reddebat audaciores. Romani autem (cum iudeos mortem videbant continere) suppliciorum angebant genera & omnes captos post verbera crucifigebant. vnde crucibus spacio deficiente & corporibus cruci minime propter captiuorum multitudinem sufficiebant. Sed neque ea clade mouebant. Iudei autē ab hostibus ulatam famis comparatione estimabat requiem multos insuper captiuorum. Tytus incisus manibus ad Symonem & Iohannem (vt eos ad deditionem commoueret) remittebat. Sed ipsi Cæsari maledicentes mortem seruituti præferre clamabant. Antiochus itaque (quem Aege. Commageni filium vocat) miratus quod Romani muros non ascendant qui (ridente Tyto & laborem dicente communē) cum macedonibus in murum impetum fecit & multis ex suis interfectis alij sauciati recesserunt.

¶ Capitulum quintumdecimum.

eg. li. 5.
cap. 18

Tyto autem aggeris quidem proficiebant: quamuis a muro male milites afficerentur. Parte vero equitatus directā iussit per valles ad alimenta conportanda exeuntibus insidias tendi. Erant autem in his nonnulli etiam pugnatores. quibus iam minime præda sufficeret.

Tytus exeuntibus ad alimenta tendi iussit insidias.

eg. li. 5.
cap. 18

Maiores vero pars pauperes ex populo quos profugere deterrebat per affectibus suis mortus. Nec clam enim seditiosis posse fieri sperabant vt cum coniugibus ac liberis diffugerent. eosque latronibus relinquere non patiebatur vice sua ingulandos. Audaciores autem faciebat ad exeundū fames: restabat iam latitantes egredi & ad hostibus capi. Deprehensi autem necessitate repugnabant mortu supplicij incōgruumque videbant supplicare. Post pugnam itaque verberati & ante mortem modis omnibus excruciatī contra murum cruci suffigebantur. Tyto quidem miserabilis videbatur ista calamitas: cum indies singulos quingenti. nōnumque etiam plures caperentur. sed neque captos dimittere tutū erat. Tātamque asseruare multitudinem custodum videbatur esse custodiam. Maxime vero propterea non prohibuit Tytus eos existimans eo facile remissuros tanquam similia passuros nisi se dedissent. Milites autem diuersis modis suffigebant. ira & odio & ludibrij causa: & propter multitudinem quam cepissent etiamque spaciū crucibus deerat. & corporibus cruce. Seditiosis vero tantum defuit vt ea clade mouerentur quod eius & in contrarium cessit ad deterrendam reliquam multitudinem. Transfugarum enim familiaribus ad murum tractis & (si qui erant popularium) prouiores ad pacem: quæ paterentur (qui ad Romanos confugerant) demonstrabant & qui comprehensi tenebatur eos supplices non captiuos esse ducebant. Ea res multis profugere cupientium (donec verum cognosceretur) inhibuit. Fuerunt autem qui statim dilapsi sunt velut ad certum supplicium properantes. Illam enim ab hostibus mortem comparatione famis requiem esse ducebant. Multis autem captiuorum Tytus etiam manus abscidi iussit: eosque ad Iohannem & Symonem intromisit: vt propter calamitatem nec viderent profugi nec crederent: saltē nunc desinerent ammonēsne ve compellerent ad excidiū ciuitatis sed lucrarent in extremis voluntate mutata & proprias animas & patriam tantam & templum cuius participem non habebant. Simul autem aggeres circūdā operantes vrgebat: veluti faciens verba non multo post fecitura. Ad hæc in muro stantes & ipsi Cæsari & patri eius maledicebant: mortemque se contemnere clamabant. eamque seruituti recte præferre. Multi vero mala in Romanos facere dum se sperare potuerint: nec patriam curare nec templum vt ipse diceret perituros mundumque deo templum hoc melius esse saluatūque: iri hunc abesse qui incoleret quem ipsi quoque auxiliatorem habentes omnibus interminationibus illutores eos quibus facta nō aderentur finem enim dei esse talia cō-

Fames ad exeundū faciebat audaciores.

Rōani (iudeos quā mortis cōterptores videbant) suppliciorū augēbant genera & oēs captos post verbera crucifigebat vñ crucibus. spacio deficiente & corporibus nō sufficie-

eg. li. 5.
cap. 18

B ab hostibus mortem comparatione famis requiem esse ducebant. ¶ Multis autem captiuorum Tytus etiam manus abscidi iussit: eosque ad Iohannem & Symonem intromisit: vt propter calamitatem nec viderent profugi nec crederent: saltē nunc desinerent ammonēsne ve compellerent ad excidiū ciuitatis sed lucrarent in extremis voluntate mutata & proprias animas & patriam tantam & templum cuius participem non habebant. Simul autem aggeres circūdā operantes vrgebat: veluti faciens verba non multo post fecitura. Ad hæc in muro stantes & ipsi Cæsari & patri eius maledicebant: mortemque se contemnere clamabant. eamque seruituti recte præferre. Multi vero mala in Romanos facere dum se sperare potuerint: nec patriam curare nec templum vt ipse diceret perituros mundumque deo templum hoc melius esse saluatūque: iri hunc abesse qui incoleret quem ipsi quoque auxiliatorem habentes omnibus interminationibus illutores eos quibus facta nō aderentur finem enim dei esse talia cō-

tibus crucibus propter captorū multitudinem. Tytus captiuorū multos incis manibus ad Symonē & Iohannē (vt eos ad deditionē cōmoueret) misit sed Cæsari maledicētes mortē seruituti præferre clamabant &c.

eg. li. v
ca. xix.

C res & paulo magis procures adolescentuli more macedonum instructi armis & eruditi: vnde etiā nomen habebant. Plerique tamen famam gentis equare non poterant. Omnium enim regum (qui romanis subiecti erant) scelericissimum commagerum fieri contigit. priusque fortuna mutaretur. Ostendit autem ille quoque i senecta etate: nullum ante mortem beatum dici oportere. Ceterum filius eius (adhuc eo tunc vigente) præfens se mirari aiebat quid nam esset quod romanos adire muros pigeret. Erat enim belator naturaque promptissimus: tantusque viribus vt non multum peccaret audacia. Cum vero tytus ad hoc subrisisset laboremque communem esse dixisset. sicut erat antiochus cum macedonibus in murum impetum fecit. Et ipse quidem pro viribus suis ac peritū cauebat tela iudeorum sagittis eos appetēs adolescentuli autem omnes præter paucos attriti sunt. Nam pudore promissionis diutius pugna ceptis & ad extremum multi sauci recesserunt: hoc reputantes quod etiam viris macedonibus vincere cupientibus fortuna esset opus Alexandri: Romanis autem duodecimo die mensis maij aggeres inchoati. vix nono & vicesimo perfecti sunt. cum totos dies septem laborassent: ingentes enim quatuor iacti sunt & vnus quidem (qui erat ad antoniam) a quintadecima legione fuerat extructus contra medium stagnum quod struchyum vocatur alter vero a duodecima viginti cubitis distans. Decima vero

Nullus autē mortē beatus.

Tyto ridente & laborem cōmunē dicente Antiochus cū macedonibus i murū ipetū fecit & multis ex suis interfectis alij sauci recesserunt.

Libertus Sextus Iosephi Iudei

ro legio que supra memoratis prestabat in septentrionali parte opus crexerat ubi stagnum est quod D appellatur amygdalon. Ad huc autem quintadecima legio triginta descendente cubitis aggerem fecit: ad pontificis monumentum.

¶ Iohannes seditionum princeps ignem per cuniculos apposito: Romanorum diruit aggeres quorum spes repentini casus timore refrixit. Symon quoque alios aggeres: aggrediens cum sociis suis Romanorum incendit machinas. Tunc tamē amborum iudeorum (scilicet: & Romanorum) maximus fuit conflictus. Et Romanis desperatis ad castra discedentibus iudei magis instabant sibi ex ciuitate aduenientibus adiumentis: & ad Romanorum castra cum custodijs dimicaturi properauerunt & ea obsiderunt. Sanctio enim apud Romanos est pro castrorum custodijs ne qualibet ex causa a castris recedant. Tytus autem (militibus) quia obsessorum paterentur fortunam, qui prius hostium muros obsiderent (increpatis) hostes a latere cum militibus circumuenit: & ita pulsus oculo & clamor aures exuperabat ut (mixta acie) amicus ab inimico minime discerni potuisset. Romani tamen Cæsaris presentia fortiores totam iudeorum multitudinem (nisi se in ciuitatem recepisset) exterminauissent ipsi vero solutis machinis captum in ciuitatem desperabat: & varium super hoc deliberatur consilium quibusdam milite muros aggrediendos dicentibus: quibusdam novos aggeres construendos alijs vero quod sit famei relinquenda videbatur. Tytus vero (quoniam temporis longitudo) inquit (sepe victorie gloriam diminuit) ciuitatem omni celeritate: & cautione muro undique cingi ordinauit & omnes claudii exitus dicens magnum opus sine labore perfici non posse.

¶ Capitulum sextumdecimum.

Iohannes seditionum princeps ignem per cuniculos apposito aggeres diruit.

Am vero ad motis aggeribus Iohannes suffossa intus terra usque ad aggeres Antoniam eg. li. 5
versus: dispositis per cuniculum sudibus opera suspendit: illataque silua pice ac bitu. ca. xx
mine oblita ignem immittit. Succensis autem fulcimentis fossa repetē subedit: cumque magno fortitū in ea aggeres deciderūt. At primo quidem cum puluere fumus ex alto excitatus est cum ignem ruina concluderet. Peresa vero materia qua praecebatur: flamma iam clarior apparebat. At Romanos repetēti quidem facti stupor occupat:

Romani aggeribus igne diruptis timore repentini casus spes eorum refrixit &c.

molitionem vero iudeorum egre ferebant: iamque se vicisse credentium & spes eorum casta refrixit: & in posterū subuenire aduersus ignem minus utile videbatur: etiā si esset extinctus: emel aggeribus deuoratis. ¶ Bīduo vero post etiā alios aggeres Symon cum socijs aggreditur (illa enim parte Romani ad eg. li. v
motis arietibus iam concutere murum coeperant) Tephēus autem qui dum ex garfi ortus ciuitate ga. xx
lileq. & Megassarius alias Megallarus ex regalibus famulis alias familijs mariamnes cumque his adiabenus quidā filius nabatei nomen habens ex fortuna Egyras (cuius est interpretatio claudus) raptis facibus in machinas euolarunt. Hisque viris neque audaciores in illo bello ex ea ciuitate apparuerunt neque magis horrendi. Nam velut in amicos (non ut in agmen hostiū excurrerent) nihil cunctati sunt: aut sustulerunt: sed per medios inimicos facto impetu machinas incenderunt. Acti autem missibus. & gladijs undique truci non prius a periculo demoti sunt quam ignis instrumenta corripere. Sublata vero iam flamma: Romani quidem concurrentes e castris auxilio properabant. Iudei vero ex muro eos prohibebant manusque cum his concerebant qui flammam conarentur extinguere: proprijs corporibus nullo modo parcentes. Et illi quidem arietes igni subtrahere cum eorum tegmina cremarentur: iudei vero etiam per flammam eos retinere certabant. & quāuis feruens nati essent ferrū tamen arietes non amittere.

Congressus iudeorum romanorum maximus.

Romanis desperatis ad castra discedentibus iudei magis instabant sibi ex ciuitate accedentibus adiumentis & ad Romanorum castra cum custodijs properauerunt dimicaturi que obsederunt &c.

Hinc autē in aggeres flamma transiit. & auxilantes preueniebat incēdium. ¶ Itaque Romani flamma circumdati (quoniam seruari posse opera desperauerunt) in castra discedunt. Iudei vero magis instabant cum semper eorum cresceret numerus ex ciuitate accedentibus adiumentis minusque cautos haberent impetus fracti victoria. Progressi autē usque ad munimenta castrorum cum eorum custodibus plio dimicabant. Est ergo quedā pro castris per vices stantium armatorum & acerbissima in eos romanorum sanctio ut (qui loco de qualibet causa cessisset) occideretur. Hi penali exitio gloriosa morte plati steterunt fortiter: eorumque necessitate simul ac pudore plurimi fugientium redierunt. Balistisque in muro dispositis ex ciuitate accedentem multitudinem prohibebant nichil pro cautione siue tutamine suorum corporum pudentem. Nam quoscumque obuios habuissent cum his congregiebantur iudei & in specula irruentes in caute ipsis corporibus inimicos feriebant. Sed neque hi actis magis quam fiducia superabant. Et romani plus audacie quam male tractarentur cedebant. ¶ Iam vero Tytus aderat ab antonia (quo secesserat) locum alijs aggeribus prospiciens multumque increpatis militibus si cum hostium muros obsidebant in suis periclitarentur & velut ex carcere contra se dimissis iudeis obsessorum paterentur ipsi fortunam: ipse cum electis militibus hostes a latere circumuenit. Illi autem cum in ora ferirentur contra eum conuersi durabant. Mixta vero acie: pulsus quidem lumina: clamor vero aures exuperabant. Neque autem amicum quisquam inter cognoscere poterat aut inimicum: iudeis autem non iam viriū fidu.

eg. li. v
ca. xx.

eg. II.5.
cap. 21

eg. lí. 5
cáp. 21

B

eg. li. 5.
cap. 21.

C

Tyto exercitus;
in opa distribuit
subēte ois ābitū
petiti placere p.
pabāt ordiate &
murū circa cita
tē cū castellistri
duo cōpleuerūt

custodibus ea
stella collocatis

Liber Sextus Iosephi Iudei

vigilias ordinavit & vigilantes inter se fortiebantur totaque nocte per castrorum spacia circuebant. ¶ Iudeis autem cum exedissent facultate omnis etiam spes salutis adempta est. Et tunc iam fames totas domos ac familias depalcebatur. Et testaque quidem plena erant mulieribus exanimatis atque infantibus viarum angusta senibus mortuis. Adolentes autem aut virgines turgide velut umbrę mortuorum per publicum volubant & ubi (quę casus occupaverat) decidebant. Sepelire autem funera sua neque poterant prelaborę & eos quibus aliqua vis supererat pigeant & propter multitudinem mortuorum: & quod de ipsis erat incertum. Denique super eos quos sepelierant multi moriebantur: multi autem ad sepulchra (priusque facti dies veniret) & viui properabant. Neque luctus in illis calamitatibus neque fletus erat: sed fame superabant affectus. Siccis autem oculis & corruptis oribus qui tardius morerentur: qui ante se requiesceret tuerebantur. Altum vero silentium civitatem plenam: mortuis nox preponderabat & latrones his acerbiore. Domus enim tantum sepulchra erant. & cadauera spoliabant: velaminaque corporibus detrahentes cum risu egrediebantur. Hisque gladium mucrones propinabant: nonnullique iacentium adhuc spirantes ferro experiendi causa transfuerabant. Si quis autem manum rogasset aut ferrum sibi commodari (quo famem euaderet) superbissime negligebatur. Animas vero efflantium quisque in mortuorum obrutibus intuebarur cum viuos relinqueret sediciosos. Illi autem primo quidem sumptu publico fovebantur mortuos sepeliri: cum odore ferre non possent. Deinde quod non sufficiebant in valles eos ex muro precipitabant. Quas circuebat tytus, ubi plenas cadauerum vidit altaque fanię tabefactis corporibus defluentem ingemuit & extensis manibus deum testabatur factum illud suum non esse. Civitas quidem ita erat affecta. ¶ Romanis vero (cum nemo iam sediciosorum auderet excurrere nam etiam moror eos famesque tangebatur) diu es letos agebat frumenti aliarumque rerum necessariarum habentes copiam de Syria proximisque vicinis. Multi autem iuxta murum astantes magnamque alimentorum abundantiam demonstrantes facietate sui famę hostium incendebant. Seditionis autem nichilo magis calamitate cedentibus Tytus reliquias populi miseratus & quod superest properabat liberare: sed non potuit. Aggeres struebantur. Ceterum autem agmina circuebat atque opus virgens (quod in manibus eos haberet) latronibus ostendebat. Sed illis poenitudo plane perierat. & animis a corporibus separati. vtrisque velut alienis utebantur. Nec enim vel animas affectio mansueta: vel corpora dolor tangebatur. Qui etiam mortuam plebem tuam quasi canes lacerabant: replebantque languentibus carcerem. ¶ Denique Symon Mathiam quidem (per quem obtinuerat civitatem) in cruciatum peremit. Boethi filius erat ex pontificibus populi maxime fidelis & carus Is (cum a zelotibus male populus tractaretur) quibus iam Iohannes accesserat adiutorem Symonem recipere populo persuasit. nulla cum eo prius habita pactio aut male aliquid metuens Ingressas autem ille (postquam obtinuit civitatem) inimicum eum atque ut alios esse dicebat. qui pro se consilium dederat velut hoc simplicitate suasisset. Productum enim & acculatum quod cum romanis sentiret morte damnauit ne purgationis quidem facultate ei concessa cum tribus filiis suis. Quartus enim ad Tytum ante profugerat. Prius autem se occidi quam filios obsecrarent: atque hanc pro illa quod ei civitatem aperuisset gratiam postulantem: ut augeter eius dolorem nouissimum iussit interfici. Ille quidem supra cęsos in conspectu suo filios iugulatur. coram romanis productus. Ita enim Symon anano Magali alias Bagadati filio preceperat qui erat satellitum eius crudelissimus cauitatus siquid eum iuuaret ad quos exire voluisset. Corpora vero sepelire prohibuit. ¶ Post hos ananias quidam pontifex filius Masambali alias Masbali nobilis & scriba curę vir fortis ex Ammaus genus ducebat. & cum his quindecim ex populo clariores necantur.

Ananias pontifex occidit & cum his quindecim clariores. Additio.

¶ AEGESIPPVS lib. v. cap. xxlij. ponit orationem Mathię ad filios poenitentis Symonem introduxisse & se accusantis quod hostem eis iduxisset & carnifices videatur illa oratio quia multa continet deplenda & notanda.

¶ Iosephi inclusio in ciuitate patri nullus sub poena mortis audebat loqui. Iudas itaque tantumvis crudelitatem signum Romanis de turri fecit quasi eis volens tradere ciuitatem: quem tamen non credebant aliqui alij propter superbiam contemnebant. Symon vero illum cum custodibus perimens mortuorum. Tyto vidente corpora proiecit Iosephus (nec enim rogare cessabat: muros circuebat lapide vulneratur & (nisi cęsa) qui eum protegeret (misisset) captus fuisset a iudeis quo audito eius mater tanquam mortuum lugebat in carcere. Sed cito curatus populum rogabat ad fidem: unde multiveniebant ad Romanos qui inedia turgidivacua replentes corpora moriebantur defunctis edendi officijs. Quo dam autem ex simoventris colligente: & a Syris comprehenso fama totis percrebruit castris quod iudei transfuge autem plenivenirens quos syri & Arabes euiscerabant: nocte duorum milium patefacta sunt viscera. Tytus autem hac cognita iniusticia nisi maxima fuisset multitudo omnes interfecisset. Hos

D
eg. li. 5.
ca. xxj

eg. li. 5
ca. xxj

eg. li. 5
ca. xxj.

E

eg. li. v
ca. xxij.

eg. li. v
ca. xxij.

F

A vero multum increpauit mortis penem talia agentibus interminatus: sed omne supplicium contemnit auaricia occulte enim propter tyti interdictum spe questus transfugas euiscerabant. Iohānes autem sacrilegus multa a templo donaria & sacra vasa deficientibus a populo rapinis alienigenarūq; dona distraxit. Tunc quoq; hierusalem Sodoma peior hiati terre (si uenire Romani tardassent) erat peritura. Mannetus autem ad Tytum ueniens centum quindecim milia retulit elata cadauera a. xliij aprilisq; kalen. iulias. omnia autem mortuorū secenta milia portis euecta. aliorum uero numerus minime potest comprehendī. Modium quoq; frumenti talentū uendebat. Iudei etiam immanes ueteri boum fimo & stercorebus uti pro cibo sunt coacti.

Capitulum octauūdecimū.

Pre Iosephi ciuitate concluso nullus audebat loq sub poena mortis.

eg. li. 5.
cap. 23

eg. li. 5.
cap. 23

Iosephi uero patrem conclusum asseruabant. Missiq; preconē denūciāt ne qs in ciuitate degētū uel colloqueret cū eo uel inuēniret mortuū pditionis pposito & eos qui hęc cū illo desierent ante questionem perimebāt. ¶ Ista uidēs qdā Iudas filius cludivnus ex numero pfectiorū symonis (qui turri sibi ab eo creditā custodiebat) fortasse quidē nō nichil etiā mīa crudeliter pereuntū magis aut sui prouidētia: cōuocatis decē fidissimis cōsibernaliū quouisq; tandem inquit hęc mala sustinebimus.

Quandove spem salutis habemus seruantes pessimo fidem? Ecce iam fames oppugnat: romani uero poene intus sunt. Symon autem bene quoq; meritis infidelis est: mortuūq; sibi etiam apud eum poene & apud romanos certa foederis dextera. Ergo age tradito muro: & nosmet seruemus & ciuitatem. Nihil autem graue symon patietur. si cum de se sperauerit citius poenas pendat. His ubi decem assensū fuit: mane ceteros quos subiectos habebat per diuersum dimittit: ne quid eorū quę cogitauerat pderetur. Ipse uero de turre circa horam tertiam romanos inuocabat. Illorum autem alij per superbiam contēbant: alij non credebant: alios etiam pgebat uelut mox capturos ciuitatem nullo periculo.

eg. li. 5.
cap. 23

¶ Interea uero cum Tytus ad murum cum armatis accedere tante rē symon cognouit turrimq; uelociter occupat: romanisq; inspectantibus custodes peremit & per murum proiecit corpora mortuorum. ¶ Ibiq; circuiens Iosephus (nec enim rogare cessabat) caput lapide vulneratur statimq; antonius cadit. Excursus autem ad eius casum factus est iudeorū arreptisq; esset in ciuitatem nisi cēsar mī-

Symō Iudā cuius custodibus turris pīmes corpora proiecit mortuorū Tyto uidēte & romanis.

eg. li. 5.
ca. 24

sisset qui eum protegerent. Illis autem pugnantibus Iosephus quidem tollitur nihil quod aggeret in telligēs. Seditio si uero tanq̄ interfecto quem maxime cupiebant cum leticia conclamarunt. Dicit autem hic nuncius per ciuitatem ex quo residuam multitudinem moeror tenuit uere perisse credentem cuius fiducia profugere cogitabant. ¶ Audito autem Iosephi mater in carcere mortuum esse filium suum ad custodes quidem ex Iotapatis hoc ait certe se credere nec enim uiuo potiri. Secreto autē flens

Lamētatio matris Iosephi in carcere audita filij morte: uide Aeg. li. v. c. 24. Curatus Iosephus rogabat pplm ad fidem vñ multi romanos fugiebant. Inde iedia turridi vacuata replētes corpora moriebatur deuētis edēdi officijs.

eg. li. 5.
cap. 25

ad ancillas hunc inquit secunditatis recepisse se fructum q̄ ne sepelire quidem filium sibi licuisset. a quo sepeliri superasset. ¶ Verum nec illam quidem mendacium diutius cruciauit: neq; latrones refecit. Cito enim curato uulnere Iosephus resipuit pgressusq; clamabat illos quidē non multo post uulneris poenas daturus. Pplm autē rursus ad fidē rogabat. vñ populo quidē fiducia: seditio si uero stupor incidit eius aspectu. Profugorū autē alij statim muro necessitate desiliēbāt alij uelut ad pugnam cū lapidibus pgrederē simulātes: mox ad romanos fugiebant. ¶ Hos autē seuior ea (quā intus pertulerant) fortuna persequēbatur: & fame quam domi reliquerant uelociorem apud romanos inueniebāt ad exitus facietatem. aderant namq; inflati ex inedia: uelut morbo intercutis aque turgidi. Deinde uacuata replētes corpora dirūpebantur. nisi qui perite desideria cohibuissent: paulatim cohibuissent: paulatim q; cibum desueto corpori obtulissent. ¶ Verum & eos qui hoc modo seruarentur alia plaga suscipit: Quidā enim apud syros ex trāsugis deprehenditur: e fimo ventris aureos colligens. Transglutientes autem (ut supra diximus) eo conueniebant quos cunctos seditiosi scrutabantur: & maximavis auri fuerat in ciuitate. Deniq; duodecim atticis comparabant (quod anteviginti quinq; ualebat) Verum

eg. li. 5.
ca. 24.

hac arte per uinum detecta totis castris fama percrebuit: q̄ auro transfugę plenirent. Arabum autem multitudo & syri scissis uentribus supplicium minitabantur. Et hac ergo clade nullam credo seuiorem contigisse iudeis. Vna deniq; nocte duorum militum patefacta sunt viscera. Et hac Tytus infestitia cognita poene circumfuso equitatu iussisset auctores iaculis appeti nisi magna multitudo fuisset noxiorum: multoq; plures puniendū q̄ qui fuerant interempti. conuocatis autem auxiliatorum du-

Vna nocte duorum militum patefacta viscera.

eg. li. v.
ca. xxv

cibus itemq; agminum romanorum (nam etiam militum quosdam hęc tangebāt inuidia) utriusq; iratus dicebat si qui militum suorum hęc committerent lucri causa incerti ne arma propria quisq; erubesceret auro argentoq; facta. Arabes autem ac syri quidem primo in alieno bello iure suo calamitatus uiderent. deinde crudelitate in cedibus & in iudeis odia romanis ascriberent. Nec enim quosdam eorum milites infamiam participare. Fit his quidem mortem interminatus est: si quis in eadem postea

Auaricia conuenit omne supplicium.

eg. li. v.
ca. xxv.

C repertus fuisset audacia. Ad legiones autem litteras dedit ut suspectos inuestigarent atq; ad se referrent. ¶ Verum profecto auaricia contemnit omne supplicium: sensiq; hominibus lucrandi amor in-

NB

Liber Septimus Iosephi Iudei

natus est. Nullaq; omnino calamitas plus habēdi cupidini cōparatur. Immo vero hęc alios & mortuū D
habentē mortuū subiungit. Deus autē qui dānauerat populū oēm viam salutis ad interitū verterat.

Occulte ppter egēdū interdi- eg. li. 5.
ctum trāsfugas ca. 26.
spe questus cui eg. li. 5.
scerebāt. Iohēs ca. 26.
sacrilegus mul-
ta tēpli donaria
& vasa rapinis
ex pplo deficiē
tibus retinuit &
alienigenarum
dona distraxit.

Mānetus ad Ty eg. li. 5.
trāsgressus cē cap. 2
tū qundeci millia
& octogita ela-
ta cadauera a
xliij. die aprilis
vīq; kal. iulias.
Modiū frumētī
talēto vēditū iu-
dei cloacas ri-
mātes boīvete-
rifico & sterco-
ribusvī p cibo
coacti sunt.

¶ Explicit Liber Sextus.

¶ Incipit Liber Septimus.

¶ DE IVD AICO bello liber Septimus incipit. In gręcis autem codicibus hic incipit sextus ali-
ter enim hoc opus gręci q̄ latini patiuntur. Nāq; ipsi primū secundū & tertiu sicut nos incipiūt: quā-
tū vero & quintū simul iungūt: quartū dicētes: & quintū cōputant quē nos sextū: septimū vero in du-
as diuidūt partes: primam partē sextum librum appellātes & septimū incipiunt in secunda parte quas
est. ca. xliij. sicut ibidem inuenietur.

¶ Seditiosorū ira aduersis magis accēsa Hierusalē clades in peius pcedebant: multitudoq; ca-
dauerū pestem emittebat. Ipsiq; non spe victorię ad bellū sed desperatiōe mouebant deū exprobrā-
tes p tredecī milia i circuitu Hierusalem (dicit. Aegēsp.) vasta humus miserabilisq; erat terrę facies.
Bellū nāq; loci deleuit pulchritudinē. Reparatis itaq; vtrīsq; timor. Rōanī nāq; iudeos (qui calamita-
tibus alebant) inexpugnabiles arbitrabantur. Iohānes vero aggeres incendere conatus spe est dece-
ptus quia maxima in ipsis custodiēdis erat diligētia. Kalendis autē Iulij tērata est expugnatio: & rece-
dētib; iudeis Romani applicāt machinas cōtra Antoniā ipsi q̄tū possunt iudeis resistentibus nox
q; vtrīsq; requiē dabat. Murus vero ea parte qua Iohānes suffoderat aggeres volens incēdere cecidit
gaudentibus romanis: sed nouo intus a Iohanne edificato muro Romani timent ascendere.

¶ Capitulum Primum.

Seditiosorū ira
magis aduersis
accēsa hierusa-
lem clades i pe-
ius pcedebant
multitudoq; ca-
dauerū pestem
emittebat. &c.

LADES quidem Hierosolimorum in peius quotidie procedebant. eg. li. v
Cumq; & seditiosi magis accenderentur: postq̄ populum famēs ipsoq; ca. 26.
iam possederat. Quin & multitudo congestorum in ciuitate cadauerum
& vīsu horrenda erat: odoremq; pestiferum emittebat cum excursus etiam
pugnatium moraretur. Nam velut per aciem reuerent plurima cede ex-
ercitata conculcare mortuos cogebantur & qui super eos pedem ponerēt
neq; separabantur neq; horrebant: nec saltem sibi augurio fore putabant
contumeliā mortuorum. Gentili autem nece poluti dexterās ad exter-
num bellum preparabant tanq̄ exprobrantes deo (vt mihi videtur) suppli-
cij sui tarditatem. Non enim ipe victorię maior pars eorum: sed desperā-

A tione salutis ferocius mouebatur. ¶ Romanī autē quāuis plurimū in congreganda materia laborarent: tñ interviginti & vnum diem aggeres erexerunt attonsis oibus ad nonaginta vsq; stadia circum oppidū locis. Erat autē miserabilis terre facies. Nā (quę antea arboribus & paradisis ornata fuerat) ea tunc deserta precipissvndiq; ne moribus cernēbatur. nec vllus qui pridem iudeā viderat alienigena & suburbana pulcherrima ciuitatis (cū eius solitudinem tunc videret) continere lachrimas poterāt vel non gemere mutationem quantum pristinę derogasset. Omnia nāq; insignia pulchritudinis bellū deleuerat. Nec si quis subito aduenisset (qui locum prius scierat) eñ cognosceret: sed presens quereretur ciuitatem. ¶ Romanis autem ac iudeis finitum opus aggerum par faciebat timoris incitium. Namq; hi (nisi eos quoq; exurerent) captumiri ciuitatem putabant romanī aut fortasse nec voluntatem sibi fore illis incensis. Nam & materia defecerat & labori corpora quidem multum crebris autem offensio, nibus cessabant. Verum ciuitatis cladibus tristius romanī q̄ ciues in ea degentes afficiebantur. Ad mala enim (quę hinc accedebant) etiā pugnatoribus nihilo senioribus vtebantur. Sed eorū spes frangebatur cum aggeres insidijs machinæ sine soliditate muri. manus vero conflictus audacia repugnatiū superaretur & præcipue q̄ cum seditione fameq; ac bello totq; malis præstantiores iudeorum spiritus animos inuenirent. virorum quidem inexpugnabiles esse impetus arbitrabantur inuictam vero animorum magnitudinem quę calamitatibus aleretur. Nā qs eos in secundis rebus sustineat qui malis ad virtutem incitarentur. Illi quidem propterea cautius custodias preparabant. ¶ Iohannis autem factio apud Antoniam simul & quę futura timebantur si murus forte discisceretur alias discisceretur cauebat & anteq̄ arietes admouerentur operibus instabat: nisi quia conatus eorum irritus fieret. Egressisq; cum facibus aggeres: spe decepta remeantur. Nam primum ne concordare quidem videbatur eorum consilium. paulatim & per intervalla & cunctanter non sine mortu profluentium: neq; iudeorū more vt breuiter dicam. Deerant enim (quę propria gentis essent audacia) cursus & omnium simul ipetus: & vt sine offensione recederent languidiores progressi q̄ solebant etiam romanos solito promptiores offendere. Qui corporibus quidem atq; armis ita vndiq; aggeres sepserant: vt nusq̄ aditum igni relinquerent. Animum vero ita confirmauerunt. ne quis loco (anteq̄ occumberet) moueretur. Nam præter omnium rerum desperationē etiam si illud opus esset exustum acerbissimus pudor milites occupauerat. Si aut calliditati virtus cederet. aut arma temeritati: aut peritia multitudinī. aut iudeis romanī. Simul autem missilia cum illis faciabant. In profluentes delata: & (qui cecidisset) postea riores impediēbat. ac periculum antecedentis meliores eos efficiebat. Qui vero intra teli lantum venire properassent alij disciplina hostiū & densitate perterriti: alij confixi hastis retrocedebant: & ad extremum alius alium timiditatis arguentes. re infecta reuertebantur. kalendis autem Iulias tentata fuerat expugnatio. ¶ Iudeis autē inde digressis: romanī machinas admouerūt. Qui (cum ab Antonia saxis atq; igni ferroq; peterentur) & quodcumq; hostibus telum necessitas obtulisset licet mœnibus multum iudei confiderent machinalq; contemnerent: tamen eas applicare prohibebant romanos. Illi autem iudeis studium esse ratione murorum ne infirmitate antonia lederetur & fragilibus eā fundamentis suspicantes contra certabant. Nec tamen quod feriebat iūctibus obediebat. Sed ipsi qdē crebris in se missilibus iactis cum nullis periculis desuperuenientibus laxarentur: arietum opus vrgebant. Cum vero inferiores essent ac lapidibus frangerentur: alijs scutis super corpora concameratis fū damenta manibus & vetricibus suffodiebant. Itaq; saxis quatitur obstinato labore conscissis. Qualeteq; virisq; nox attulit: & in eamurus arietibus labefactatus ex qua parte prioribus iohānes aggeribus insidiando murum suffoderat. subsidente cuniculo repente labitur parum præter spem murisq; & anīmi affecti sunt. Nam iudei quidem quibus idem memoria esse oportebat q̄ ruina præter spē non accidat. & aduersus eam precanti non fuerāt: tanq̄ mensura esset antonia) confidebant. Romanorū autē inopinatam leticiam ex (scelerī subuersione natam: conspectus alius murus) quem intrinsecus iohānes edificauerat) cito restrinxit. Verum tamen prior facilior impetus videbatur. Tunc enim & a seensū per ruinas promptiorem: & Antoniam esse satis infirmiore. murum vero qui recēs erat cito destrui posse arbitrabantur. Nemo tamen eum audebat ascendere. Qui primus id tentauisset certissimum esset exitium.

¶ Tytus promissis (ex quibus periculorum oblitio & mortis contēptus nascūtur) atq; exhortatione committiones ad ascendendum murum incitabat. Exhortatione (inquit) opus est in solis rebus ambiguis. Pulchrumq; cum laude mori. Romanos isuper quibus in pace bella discere consuetū est) in bellis vincere affirmat esse solitos. Multipliciter quoq; in iudeos dei iram ostendit: & mortuorum bello laudes extollit quorum anīme inter sydera collocantur. mortuorum vero morbo subterraneis tenebris sine memoria operiuntur: mors insuper ferro leuior est q̄ morbo Magnaq; nimis maxime in periculis spes salutis inuenitur. Talia itaq; Tyto dicente præmiaq; rem aggrediēti pollicente

Iudei nō spevi-
torieq; despe-
ratione ad bellū
moueant deū
exprobrantes.

Bellū loci dele-
uit pulchritudi-
nem.

Aggeribus re-
patis vtriq; iu-
dei & romanī ti-
ment. &c.

Perplexitas ro-
manorū iexpu-
gnabiles iudeos
arbitratiū q̄ ca-
lamitatibus ale-
bantur.

Iohēs cū suis ag-
geres incendere
conatus spe
decipitur.

Diligētia roma-
norū i custodia
dis aggeribus.

kalēdis Iulij tē-
tata expugna-
tio.

Rōanī iudeis re-
cedentibus ma-
chinas applicāt
q̄bus iudei om-
nimode resiste-
bant. &c.

Nox vtrisq; ge-
tem dedit.

Nouo a iohāne
edificato intus
muro Romanī
timēt ascendere.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Sabinus Syrus manu fortis (licet corporis habitu exilis esset) heroica animā in macro corpore habens primus alijs periculum timentibus se ipsi alacri animo obtulit: & armatus maxia virtute audacia murum ascendens summum (fugatis hostibus) prædedit. Cui fortuna præclaris iuida facinoribus aduersa fuit. Hic enim lapidis offione lapsus est: quem reuertentes, Iudei solum tacentem inuenientes: ex omni parte iaculis petunt sed multos hostes sauciavit. Tandem sagittis est obrutus. Tres exvñ decim (qui eum fuerant secuti) lapidibus necati sunt: alijs octo sauciatis qui in castra relati sunt: hæc tertio mensis Iulij gesta fuere.

¶ Capitulum secundum.

Ytus vero spe atq; ofone putans alacritatē pugnantiū excitari: & adhortatōe atq; pmissis sepe quidem piculorū nasci obliuia. Interdū autem mortē solere cōtēni: in vñ cōgregatos fortissimos experiebat dicens. ¶ O cōmillitones hortari quidē ad ea (quę periculū nō afferūt) apte & ipsis q̄ rogant: & qui eos rogāt ignauie reprehensionē parit. Exhortatione aut opus est: in solis rebus ambiguis. Q̄ utpote illa p se quemq; agere dignū est. Itaq; difficile vobis esse in murū ascensum i ple p̄fiteor.

Q̄d autē vel maxime oporteat glorię cupidos pugnare difficilissimis rebus: pulchrūq; sit cū laude mori nec erit in fructuosū q̄ primi fortiter fecerit psequar. Prīmū quidē vos illud hortet q̄ nōnullos fortasse deterrat Iudeorū patiens animus. & in aduersis rebus dura cōstātia. Romanos em̄ eosq; milites: qbus in pace bella discere. in bello aut vincere.

re cōsuetum est: a Iudeis manu vel animo superari turpissimū est. Idq; in sine victorię. cū etiam dei nitamur auxilio. Nāq; offensionis nrę iudaicę despiciōes sūt. Illorū aut clades fauore dei. nr̄sq; virtutibus crescūt. Etenim seditio fames obfidio murorūq; sine machinis casus qd sit aliqd i illos ira dei nostrūq; adiumentū. Igit nō solū deterioribus inferiores videri: sed etiā diuinū p̄sidū p̄dere vobis non conuenit. Quo pacto aut nō turpe videat. Iudeos qdē (qbus nō magni pudoris ē vici q̄ seruire didicerint) quominus in posterū patient mortē cōtēnere atq; in vos medios frequēter excurrere nec victorię spe sed ostētationis: vos aut totius poene terrę marisq; victores qbus nō vincere p̄bo habet oculos cedētes: ne semel quidē in hostes aliqd audaciter exptos famē ac fortunā cū his armis operiri: maxime cum paruo discrimine totū possitis efficere. Deniq; (in antoniam si ascēderimus) habebimus ciuitatē. Nā & si pugnandū sit aduersus itus positos (qd nō arbitror) atq; capi ac respiratiōe hostiū icedere victoriā nobis plenissimā repromittit. Et ego quidē p̄missa nūc eorū laude (qui bello ceciderūt) & immortalitate q̄ martio furore p̄strati sunt. ex morbo mortē pacis tpe aliter sentiētibz i precabor quorū anima cū corpore sepultura dānetur. Quis em̄ virorū fortū nescit q̄ animas in acie ferro corporibus absolutas purissimum elementum ether hospitio receptas inter sydera collocat? manesq; se bonos & p̄piculos heroes videndos offerunt posteris suis? Quas vero morbus corporis tabesq; consumpserit (etiam si maxime probis ac piaculis purgatē sint) subterraneę tenebrę operiūt altaq; obliuio suscepit & corporis simul & vitę & memorię sine circumscriptas. Quod (si necessaria mors homini fato decretā est) ad hoc autem omnium est morbo leuius ferri ministerium: cui non videatur ignauum negare vñ: quod debito redditurus sit. Et hæc quidem veluti seruare nequeant qui conati fuerint profectus suz.

Est autem salutis spes in maximis quoq; periculis qui virilem animum gerunt. Primum enim (quod didicit pater) in cessu deinde totum (quod edificatū est) facillime dissolui potest. Vosq; plures hoc opus aggredientes alius alij pro adhortatione atq; subsidio fiet: vestraq; obstinatio in breui aios hostiū franget. At fortasse nobis si eam modo ceperimus: incruenta res efficietur. Etenim ascendentes quidem: vos prohibere scilicet conabuntur. Si vero clam vel etiam per vim aliquid egerimus semel quamuis paucos non sustinebunt. Me autem profecto pudeat nisi eum (qui primus hoc incipiet) iudicandum remunerationibus fecero: & qui vixerit quidem similibus p̄stit: beatissima vero præmia sequantur occiso. ¶ Talia dicente Tyto (cetera quidem multitudo periculi magnitudinem timuit) eorum vero vnus (qui in cohortibus militarent) Sabinus quidam genere Syrus vir & manu simul & animo fortis (licet hitu corporis exilis esset) animā heroicā i macro corpore atq; angustiore viribus suis habitabat. Cum primus itaq; surrexisset: dedo me (inquit) tibi alacri animo cēsar: & ante omnes in murum ascendo: atq; opto quidem vt vires ac voluntatem meam sequatur fortuna tua. Quod si ceptū casus inuiderit: scito me non præter spem q̄ res aliter cesserit: q̄ sic decreuerim pro te moriturum. ¶ His dictis & scutum capiti leua manu p̄tendens. stricq; dextra gladio. circa horam diei sextam murum petebat. Sequēbantur autem illū ex alijs qui soli eiusviti tui emuli esse cupiebant. vñdecim viri. Multo autem omnes antecedeat diuino quodā impetu ex-

Promissis pietulorū obliuio & mortis contemptus nascitur. Exhortatio i solis rebus ambiguis. Pulchrū cū laude mori.

Rōanis in pace bella discere & bello cōsuetū est vincere. Ira dei Iudeos multipliciter ostenditur.

Mortuorū bello laudes quorum anime inter sydera collocant. Mortuorū morbo atq; subterraneis tenebris si ne memoria operiuntur.

Salutis spes magna in maximis periculis

Premia pollicet re aggredienti

Sabinus Syrus manu & animo fortis (licet hitu corporis exilis esset) animā heroicā i macro corpore hñs p̄mus (alijs timētibz i culū) Tyto a p̄ctio obtulit

eg. II. 5. ca. 27.

eg. II. 5. ca. 28.

B

eg. II. 5. ca. 29.

A cleatus cum de muro custodes iaculis eum & sagittis undique infinitis appeterent atque in eum ingentia saxa deuoluerent qui nonnullos de vndecim deceperunt. Sabinus autem missilibus occurrens licet obstrueretur sagittis non ante tamen impetum cohibuit quam summa muri prenderet hostesque in fugam verteret. Vidibus enim eius atque animi pertinacia perterriti plerique ascendisse rari non steterunt. Quam in re fortunam quis (veluti virtutibus inuideat semperque preclaris facinoribus officiat) iudicauerit? Si quidem hie vir neque ab incepto errauit & offensione lapidis cum maximo super eum strepitu promus decident. Vnde factum est ut iudei reuersi ubi solum & iacentem viderunt: eum ex omni parte iaculis peterent. Illi legibus nuxu & scuto protectus: primo quidem viscebatur hostes multosque ad se properantes saue legibus fugatis. Sabinus offensione lapidis lapsum est quem reuer-
 eg. li. 5. ciauit. Vulnere autem multitudine remisit dexteram. Et ad extremum priusquam animam redderet sagittis obne lapidis lap-
 ca. 29. rutus. Vir dignus pro fortitudine qui meliori fortuna uteretur pro mensura vero cepti facinoris cedit. sus est quem reuer-
 Ex ceteris autem tres poene iam summa tenentes obruti lapidibus perierunt: & octo sauciati detracti: & si iudei solum ta-
 in castra relati sunt. Hec quidem tertio die mensis Iulij gesta sunt. ceteri inuenientes

¶ Quidam ex aggerum custodibus hora noctis nona (Aege. dicit quinta) ad Antoniam per ruinas accedentes primis custodibus interfectis: & ceteris fugientibus murum obtinuerunt tubam signum dari precipientes. Audito itaque sono tubae Caesar cum armato exercitu ascendit: sed iudei per subter-
 raneos obuiam venerunt. validissimaque tunc facta est in aditu templi pugna solis ensibus permixtisque propter loci angustias viris: & a nona noctis horarumque ad septimam bello protelato. Romanis obtinere Antoniam satissuit. Iulianus vero (quem armis insignem Iosephus virum cognoscens testatur) Romanos videns superari irruit in hostes: & inuincens Iudeos usque ad templum persecutus est multos interficiens. Ipse vero fata (quae ab hominibus non possunt) persequantur. Hic enim calceos habens acutos elidit multosque iacens occidit hostes. Nihilominus dolor Caesaris tenuit tanto ferri non posse auxilium. diu enim cum morte luctatus magna sui gloria non solum apud Romanos sed apud hostes relicta. Iudei igitur Romanos in fugam verfos in Antoniam concludunt. Tytus vero eius fundamenta iubet diruere: & Iosepho vocato de cima septima Iulij Iohanni mandat quod si quis vellet pugnare ad bellum progredi liceat. datque sacra celebranda fuerant enim poenuriarum horum obmissa potestate. Iosephus itaque hebraico sermone Tyti mandata dis-
 seruit multum ut patriae & templo parcat rogatus. Cui tyrannus conuicia inferens nunquam sibi metuendum excidium quoniam dei ciuitas esset. Sed Iosephus eum criminatur ab illo auxilium querere in qua tantam commisit impietatem. Ipsum tamen ad penitentiam inuitat. Iecoriam adducens in exemplum qui cum cognatione sua voluntaria sustinuit captiuitatem. laudaturque a Iudeis: promittit quoque illi a romanis veniam: & (allegante prophetas qui ciuitatis excidium praedixerant) vox singulis interrupta est: Quibus Iohannes & socij magis irritatis ipsum capere voluerunt.

¶ Capitulum tertium.

B Iduo autem post viginti de numero excubantium per aggeres militum congregati signum rum ordinis sui. & duos quosdam ex ala equitum & tubicinem unum ad se vocant. nonaque
 eg. li. 5. noctis hora per ruinas ad Antoniam ociose procedunt. Occisus autem primis custodibus
 ca. 30. somno oppressis murum obtinent: ac buccina signum dari precipiunt. Quo ceteri quidem vigilas hora noctis nona (Aege. dicit
 mor illis: & Tuba ymaginem quandam ut magnus numerus hostium ascendisse crederetur ostendit. quinta) per ruinas
 ¶ Caesar autem audito signo properare armat exercitum: & cum ducibus primis lektorum caterva coad Antoniam accedentes primis
 mitatus ascendit. Cum autem iudei ad templum interius confugissent. Ipsi quoque per cuniculum cedentes primis
 irruerunt: quem Iohannes aduersus romanorum aggeres appuerat. dispositique amborum aggerum custodibus iter
 num sediciosi tam Iohannis quam etiam Symonis arcebat eos summa vi atque alacritate repugnandi. sectis ceterisque
 eg. li. 5. Si quidem excidij finem putabant locum sanctum penetrasse Romanos quod & his victoriae principi
 ca. 30. pium fuit. Ad ipsum autem aditum validissima pugna committitur: his quidem templum vi occupatum obtinuerunt: tu-
 re certantibus: iudeis vero Antoniam versus eos repellentibus. Et sagittae quidem atque hastae viris. ba signum dari
 C. quae inutiles erant: strictis autem ensibus dimicabant. Neque conflictu discerni poterat ex qua parte quis precipientes.
 quae pugnaret permixtis viris & propter angustias permutatis: cum & vocis intellectum magnitudo commo- Validissima pu-
 funderet: multaque mors esset utrumque: armaque simul & cadavera iacentium conculcata frangerent pra- gna in aditu tem-
 llantes. Semper autem (si bellum fluens grauasset alteram partem) potiorum exhortatio & inferiorum pli solis ensibus
 conquestio nascebatur. Neque fugae aut persecutionis locus erat: sed propinque commutationes commixtis pro-
 fligentium & inclinationes permixtae fiebant exercitus. Qui vero inter primos steterunt aut occiden- pter angustias
 di aut moriendi habebant necessitatem: quod refugere non dabatur. Nam & posteriores utriusque partis viri. &c.
 in frontem suos urgebant nullumque inter dimicantes bello vacuum interuallum reliquerat. ¶ Cum
 autem Iudeorum animi Romanorum peritiam vincerent iamque omnino tota acies pelleretur ex nona
 enim hora noctis ad septimam usque diei pugnabant. Hi quidem simul omnes excidij periculum pro-

Liber Septimus Iosephi Iudei

nutrimento vitæ habentes. Romanis vero exercitus partem nondum enim ascenderant agmina illi
 Iulianus (quem armis insignis Iosephus virum cognoscens testatur) vero quidam hæc antiochus ex bitunia non ignobilis (quem in illo armatorum peritiam & viribus cor
 portis & animi spiritum omnium fortissimum ipse cognoscit) ubi romanos iam cedere & male repugna
 re contempsit propter titum autem (qui apud antoniam stabat) subito profligit: tamque vincentes iudeos so
 lus ad interiorem usque templi angulum persecutus est. Fugiebat autem universa multitudo: neque vim
 eius neque audaciam hominis esse opinantes. Et ille per medios ruens: quo alium alio dissecerat per ip
 sos quos occupasset interficiebat. Eaque facie nichil cessari aut intrabilis aut alijs horribilius visum est.
 Verum & ipsum profecto fata persequantur: quæ ab homine vitæ non possunt. Calceos namque ha
 bens creberrimis atque acutis (ut ceteri solent milites) clavis fixos dum strato faxeis crustis solo curre
 ret labitur: magnamque armorum sono delectus inter eorum fugientes rediit. Et romanorum quidam
 clamor ex antonia sublatus est. saluti eius metuendum. Iudei vero circumfusi multi simul gladijs & ha
 stis undique ferebant. Ille autem multam quidem ferrum scuto explebat. Sæpe autem conatus eri
 gere percutientium multitudinem revolutus est. Et faciens tamen gladio multos percussit. Nec enim cito
 peremptus est: quoniam galea & thorace omnia membra neci oportuna sequebantur. Namque dum cer
 uicem contraxerat: donec confissis eius alijs membris remissis: cum nemo auderet ei succurre
 re. Nimirum autem dolor cesarem tenuit ubi tantæ fortitudinis virum in conspectu tantæ multitudinis vi
 dit occidi. Et quod se locus quidem intercludebat auxilium ferre cupientem alios autem cum possent
 mortis impediabat. Iulianus quidem diu cum morte luctatus cum non paucos interfectorum suorum
 sanctos reliquisset: egre promittitur: magna sui gloria non tantum apud romanos & cesarem: verum apud
 Iudei romanos in fugaveros in antonia conclusit. Et Iudei vero etiam mortui rapto corpore romanos in fugam versos in antonia
 conclusere. Fortiter autem in eo prælio decertante alexas quidem & Ciphtheo alias Cithæo & ex
 agmine Iohannis ex parte vero symonis malicheus alias Melchius & meritonis filius indas: & Iosus
 alias Sosa filius iacobi duces ydameorum. Zelotarum vero duo fratres asymon & iudas. Et Tytus
 autem militibus suis imperat antoniæ fundamenta diruere facilemque ascensum cuncto exercitui præ
 parare. Et ipse vero Iosepho ad evocandum natus audierat eo die (qui erat mensis iulij septimus deci
 mus) diuinam observantiam (quæ endelechymois vocatur) virorum potentia defuisse eaque re nimis
 populum dolore iterum Iohanni dicit præcipit quæ ante mandauerat quod etiam si quis eum pugnandi
 seu amor teneret. cum qua placeret ei multitudine ad bellum progredi liceret: dummodo non vna
 secum & ciuitas interiret simul & templum. Tamen & locum violare desinere: neve in deum nefas ad
 mitteret. Potestatem autem haberet (si vellet) sacra intacta celebrare: per iudeos quos ipse delegis
 set. Itaque Iosephus (ne soli Iohanni hæc intimarentur) sed etiam plurimis unde audiri poterat constituit:
 & mandata cesaris hebraico sermone disseminavit. Multum autem ab his quo patriæ parceret precabatur
 ignemque depellerent iam templo contiguum. & deo vota redderent consueta. His dictis populus tri
 stitia summi & silentio tangebatur. Multis autem conticis tyrannus Iosepho cum execrationibus lace
 rato postremo addidit nunquam sibi excidium esse metuendum: quoniam dei esset ciuitas. Atque cum ex
 clamations sane vero inquit Iosephus eam puram deo conservasti: inuolutaque sancta manserit: nec
 in eam cuius speras auxilium quicquam impie deliquisti? Sed solemnitas sacra consequitur? Et si quidem ti
 bi quicquam quotidianum cibum auferat impium eum hostem putabis? Deum vero quem perpetua reli
 gione priuaueris belli auxilio speras futurum? Et romanis quidem peccata imputas: qui vestras leges
 etiam nunc tentant: quæ ipse interdidisti sacra deo reddi compellunt. Quis non inopinate mutationis
 causam gerat ac desinat ciuitatem. cum alieni quidem hostesque impietatem tuam corrigant? Invero
 iudeus & inter leges educatus. illis quoque in has sententias inueniaris. Atqui Iohannes etiam quidam po
 tuit: malorum non est turpe in rebus extremis. bonorumque tibi exemplum patriam seruare cupien
 ti propositum est. Iechonias rex iudeorum qui (quondam babilonio rege bellum sibi inferente) spon
 te priusquam ciuitatem caperet excessit: & eum cognatione suauoluntariam captiuitatem sustinuit. ne hæc
 sancta hostibus prodaret: deique domum videret exuri. ob hoc sacra iudeorum commemoratione lau
 datur: eiusque memoria transmissa per secula semper nouam immortalitatem posteris tradidit. Bonum
 Iohannes exemplar: & si periculum præsto sit. Ego autem veniam quoque tibi a romanis spondeo. Dum
 memineris quod non gentilis moneam: & iudeis ista promittam spectari quoque oporteat. qui sit victor & vin
 de consultum. Absit enim vniquam ita captiuam viuere: ut aut genus aut leges patrias obliuiscatur. Rursum
 indignaris & clamas: michique maledicis. Etiam acerbiore mereor. qui hæc aduersus fata sua deo deique
 sententia condemnatos seruare contendo. Quis ignorat scripta veterum prophetarum: & responsum
 impendens miserumque ciuitati? Iam tunc enim eius excidium prædixerunt. cum quis homicidium gen
 tile corpisset: vestrorum autem cadauerum non ciuitas tantum: sed etiam templum omne repletum est.

Dolet cesar illi auxilium non ferri Iudei romanos in fugaveros in antonia conclusit. Et Iudei vero etiam mortui rapto corpore romanos in fugam versos in antonia
 conclusere. Fortiter autem in eo prælio decertante alexas quidem & Ciphtheo alias Cithæo & ex
 agmine Iohannis ex parte vero symonis malicheus alias Melchius & meritonis filius indas: & Iosus
 alias Sosa filius iacobi duces ydameorum. Zelotarum vero duo fratres asymon & iudas. Et Tytus
 autem militibus suis imperat antoniæ fundamenta diruere facilemque ascensum cuncto exercitui præ
 parare. Et ipse vero Iosepho ad evocandum natus audierat eo die (qui erat mensis iulij septimus deci
 mus) diuinam observantiam (quæ endelechymois vocatur) virorum potentia defuisse eaque re nimis
 populum dolore iterum Iohanni dicit præcipit quæ ante mandauerat quod etiam si quis eum pugnandi
 seu amor teneret. cum qua placeret ei multitudine ad bellum progredi liceret: dummodo non vna
 secum & ciuitas interiret simul & templum. Tamen & locum violare desinere: neve in deum nefas ad
 mitteret. Potestatem autem haberet (si vellet) sacra intacta celebrare: per iudeos quos ipse delegis
 set. Itaque Iosephus (ne soli Iohanni hæc intimarentur) sed etiam plurimis unde audiri poterat constituit:
 & mandata cesaris hebraico sermone disseminavit. Multum autem ab his quo patriæ parceret precabatur
 ignemque depellerent iam templo contiguum. & deo vota redderent consueta. His dictis populus tri
 stitia summi & silentio tangebatur. Multis autem conticis tyrannus Iosepho cum execrationibus lace
 rato postremo addidit nunquam sibi excidium esse metuendum: quoniam dei esset ciuitas. Atque cum ex
 clamations sane vero inquit Iosephus eam puram deo conservasti: inuolutaque sancta manserit: nec
 in eam cuius speras auxilium quicquam impie deliquisti? Sed solemnitas sacra consequitur? Et si quidem ti
 bi quicquam quotidianum cibum auferat impium eum hostem putabis? Deum vero quem perpetua reli
 gione priuaueris belli auxilio speras futurum? Et romanis quidem peccata imputas: qui vestras leges
 etiam nunc tentant: quæ ipse interdidisti sacra deo reddi compellunt. Quis non inopinate mutationis
 causam gerat ac desinat ciuitatem. cum alieni quidem hostesque impietatem tuam corrigant? Invero
 iudeus & inter leges educatus. illis quoque in has sententias inueniaris. Atqui Iohannes etiam quidam po
 tuit: malorum non est turpe in rebus extremis. bonorumque tibi exemplum patriam seruare cupien
 ti propositum est. Iechonias rex iudeorum qui (quondam babilonio rege bellum sibi inferente) spon
 te priusquam ciuitatem caperet excessit: & eum cognatione suauoluntariam captiuitatem sustinuit. ne hæc
 sancta hostibus prodaret: deique domum videret exuri. ob hoc sacra iudeorum commemoratione lau
 datur: eiusque memoria transmissa per secula semper nouam immortalitatem posteris tradidit. Bonum
 Iohannes exemplar: & si periculum præsto sit. Ego autem veniam quoque tibi a romanis spondeo. Dum
 memineris quod non gentilis moneam: & iudeis ista promittam spectari quoque oporteat. qui sit victor & vin
 de consultum. Absit enim vniquam ita captiuam viuere: ut aut genus aut leges patrias obliuiscatur. Rursum
 indignaris & clamas: michique maledicis. Etiam acerbiore mereor. qui hæc aduersus fata sua deo deique
 sententia condemnatos seruare contendo. Quis ignorat scripta veterum prophetarum: & responsum
 impendens miserumque ciuitati? Iam tunc enim eius excidium prædixerunt. cum quis homicidium gen
 tile corpisset: vestrorum autem cadauerum non ciuitas tantum: sed etiam templum omne repletum est.

De potestate sa
 cra intermissa ce
 lebrandi.
 Iosephus he
 braico sermone
 tyti madata dis
 seruit multum (ut
 pater & templo p
 ceret) depcatus
 cui tyrannus con
 uicia dixit. &c.

Inuitat Iohannē
 ad penitentiam Ie
 choniam regem i
 exm adducens q
 cu cognatione
 suauoluntaria ca
 ptiuitate in su
 stineat lauda
 tur a iudeis.

Allegat ppheta
 ras q citatis p di
 xerunt excidium.

eg. li. 9
 cap. 31

eg. li. 9
 cap. 32

eg. li. 9
 cap. 32

eg. li. 9
 cap. 32

A Deus plane deus ipse cum romanis igne sibi lustrationis infert totque scelerum plenam eximit civitatem. Hec Iosephi vox singultibus interrupta est & romani quidem miserati dolori ammirati sunt. Iohannes autem eiusque socii magis contra romanos irritabantur: illi quoque capere cupientes, rupta.

cap. 33 **ÆGESIPPVS** libro. v. cap. xxxiij. hoc excidium pro iniusta christi morte fuisse ponit. virge Additio.
bat (inquit) deus iam dudum perfidas mentes virgere ex quo impio se patricidio commaculatum Christum Iesum crucifigentes hic est ille cuius mors iudeorum excidium est. Natus ex maria qui ad suos venit & sui eum non receperunt. Quando enim suos non occiderunt Iudei? Nonne filium Saul sui occiderunt? Nabuth propheta a suis virque lapidatus est. Iudea fuit Hiezababel quae iussit iudeis senioresque preceptum executi sunt. Iudeis Achab qui causa mortis factus est. Quanti alij a civibus clues pempti? Et tamen diu integra civitas remansit & si diruta a babilonijs post annos innumerabiles: sed reparata postea hos est supremum excidium post quod irreparabile templum quia auerterunt sceleribus suis presulem templi reparationis arbitrum. hec Aegesippus.

cap. 34 **Multi** iudeorum nobiles Iosephi oratione commoti capta oportunitate confugerunt ad romanos. in quibus erant pontifices & pontificum filij quos Tytus humanissime suscipiens in Gophnam securos permisit habitare. cuique etiam possessiones pacato bello reddere est pollicitus. His autem in civitate non visis rumor illos a Romanis occisos dicebat ut ceteri a fuga tererentur: sed hos Tytus a Gophna reuocatos populo demonstravit qui lacrimis atque viulatu sediciosos ut Romanos in civitate susciperent patriamque liberarent rogabant. Romani autem templum cum honore respiciebant adorantes: Tytusque iterum Iesum eiusque socios increpat quod templum polluerunt polliceturque per patrios ipsum (si se dedant) impolutum permanere quibus sermonibus latrones in superbiam extollebantur. Idcirco Tytus contra eos inuitus tamen bellum ordinat & exercitui cereale proposito duce rogatus ab amicis manet in antonia. Progressi itaque hora noctis nona contra custodes quos praeter spem inuenerunt vigilantes manus conferuerunt & multi iudeorum propter noctem & vocum confusionem suis velut hostibus utebantur. Romanis inter se datorum signorum recordantibus. Romani vero praemij spe pergnabant: iudeorum autem quod templo & proprio cuiuslibet timerent periculo augebatur audacia & quali theatricum bellum a nona noctis usque diei quintam continuatum est. Et romanorum reliqua manus subuersis Antoniae fundamentis latam viam usque ad templum praeparavit: & aggeres inchoavit maximo labore propter materiam penuriam & habendi difficultatem. Tytus quoque equorum custodiam propter latrones commisit. Iudei namque pascentes equos dum ligna romani colligerent per cuneos erumpentes rapiebant.

cap. 35 **Capitulum quartum.**

eg. li. 5 **cap. 34** **M**obilium autem plurimos commouit eius oratio & nonnulli quidem sediciosorum custodias feruendam osone Iosephi commoti sunt & ad romanos capta oportunitate confugerunt in quibus erant pontifices Iosippus & Iesus filij ad romanos capta oportunitate confugerunt in quibus erant pontifices Iosippus & Iesus filij
vero pontificum tres quidem hyimahelis (cui apud cyrenem fuerat capud abscissum) & mathie quatuor aliterius vero mathie vnus qui post interitum patris aufugerat quem Symon gyore cum tribus filiis ut supra dictum est interemit. Multi autem nobiles cum pontificibus defecerunt: Hosque impator cum per alia humane susceperat: tamen sciens alienis moribus illic versari molestum esse in Gophnam misit ut ibi manerent interim munitiones etiam possessiones cuique pacto bello reddituri esse pollicitus. Illi quidem indestinatum municipium leti cum omni cautione discedunt. His autem in civitate non visis tumor a sediciosis iterum dissipatus: alias diffamatus est romani transfugas occidissent: ut hoc metu videlicet a fuga reliquos detererent. Et paulisper quod de calliditas eorum sicut antea valuit. Timor enim perfringere cupientes inhibuit. Rursus autem postquam eos Tytus reuocatos a Gophna cum Iosepho murum circumire & populo conspici iussit multi ad romanos fugiebant. In vnum vero congregati & ante romanos stantes cum lacrimis atque viulatu sediciosos rogabant ut primo quidem paucos in civitate romanos susciperent patriamque seruari. Si hoc displiceret saltem de phano certi exiret templumque sibi liberarent. Nec enim ausuros sine maxima necessitate romanos igne sanctis immittere. His illi magis aduersabantur. Multique transfugas vociferati conuicia: supra sacras portas iacula & balistas crebro templum vero ipsum castello simile viderent. In loca vero sancta & in accessu cum armis adhuc & manibus gentili cedebant: infilliebant: & ad hanc percesserunt legis iniuria ut quam iudeos indignationem oporteret exercere si haec romani committerent: & tunc iudeos propria sacra temerantes viderent. Romano militem nemo tamen fuit qui non cum honore templum aspiceret atque adoraret latronesque optaret antequam intollerandum malum contingeret poeniteret. **cap. 35** **cap. 36** Tytus autem dolens eorum inuicem iterum Iohannem eiusque socios increpat quod templum polluerent. **eg. li. 7** **cap. 37** Tytus iterum Iohannem eiusque socios increpat quod templum polluerent.

Libet Septimus Iosephi Iudei

Pollicet se tem-
plū impollutū
pmanere.

Latrones hmoi
sermonibus in
supbiā tollebat
Iō Tytus cōtra
eos bellū iuitus
ordinat & exer-
cui cereali du-
ce pposito roga-
tus ab amicis
manet in Anto-
nia.

Congressus ho-
ra nona noctis
cōtra custodes
quos pter spem
vigilantes inue-
nerunt.

Romani pmissi
spe pugnabant
Iudeos vero q
tēplo timerent
augebat auda-
cia & pprio cu-
iussibet piculo.
Bellū theatri-
a nona noctis
vīq; ad quintā
diei.

Reliqua roma-
norum manus
subuersis Anto-
nię fundamen-
tis latā viā vīq;
ad tēplū ppara-
uit & aggeres
inchoauit ma-
ximo labore p-
pter penuriam
materiæ & diffi-
cultatē habēdi.
Tytus equorū
custodię cete-
ros ppter latro-
nes cōmisit.

tēplum & externi & gētilis sanguinis cōfusione polluitis. Testor ego patrios deos & si quis vnq; hūc locum an respexit: nunc enī neminē credo. Itemq; testor & exercitum meum & Iudeos (qui apud me sunt) & vos ipsos: q non ego vos hęc violare compellam. Quin & si locum acies vīa mutauerit: neq; accedet ad sancta quispiam romanorum: neq; quīq; in eius contumeliā faciet. Seruabo aut vobis etiam tēplum nolentibus. ¶ Hęc Iosepho interuenciāte principis dicta: latrones ac tyranni existimā- tes nō beniuolentia sed timiditate huiusmodi sermones fieri in superbiam tollebant. ¶ Tytus autem qui neq; seipsum miserari eos neq; tēplo parcere pspiciebat rursus bellum gerere decreuit inuitus. Sed vnuerum quidem his militem q locus eum nō caperet inferre nō poterat. Tricenis autē de singu- lis centurijs viris fortissimis lectis etiā chyltarchis singulis milenos attribuit. Hisq; duce pposito cērea li hora noctis nona suber in custodias impetū fieri. Cum aut ipse quoq; in armis esset vnaq; descen- dere statuisset: amici eum ppter periculi magnitudinem ducūq; dicta retinuerunt. Plus enim operis eum in antonia sedentem q militum certamina facturum esse direxerunt: & q si periculum subisset. Omnes enim fore sub oculis imperatoris: optimos bellatores his dictis paruit. Deinde ob hoc solum se remanere locutus ad milites vt de eorum virtute iudicaret: ne aut fortis quīq; idoneus abiret aut contra impunitus ignauus lateret: sed omnī inspector ac testis fieret ipse qui & viciendi & remun- erandi dñs esset: illos quidē ad aciem hora qua supra memoratum est dimisit. Progressus aut ad spe- luncam de antonia: quid foret expectabat. Verum qui missi fuerant: non ita vt sperauerant somno op- pressos inuenere custodes sed excitatis cum clamore: confestim manus conseruerunt excubitorū in- tus. Mane autem ceteri cateruatim excurrere. Itaq; primorum quidem impetū excipiebant romani: qui aut illos sequebant in agmen pprium incidebat multiq; suis velut hostibus utebant. Vocis nāq; agnitionem confusus partim clamor: oculorum singulis nox ademerat: cum pterea quosdā furor ce- cos & alios trucidia: timor alios efficeret. Idcirco obuium quemq; sine discretione feriebant. Roma- nis quidem scutorū cōiunctione septis: perq; globos pssistentibus ignoratio minus nocebat signi em- sui quīq; meminerat. Iudei vero disiecti tam impetum q recessus temere faciētes: sepe ymaginem in- ter se hostium alius alij demonstrabant: cum reuertentem suum quīq; per tenebras quasi romanum aggredientem exciperet. Deniq; plures a suis q ab hostibus sauciati sunt donec octo die visu tam pu- gna discerneretur: & in acie stātes ordine sagittis atq; vitionibus agerētur. Neutri vero cedebāt neq; labore fatigabantur. Sed romani quidem & sigillatim & multi simul in cōspectu imperatoris de vī- tute certabant. Illumq; diem sibi quīq; promotionis putabat initū fore si fortiter dimicasset. Iudeis autem & propriū cuiusq; periculum & q templo metuerent ministrabat audaciam: q; tyrānus stās hos rogaret alios verberaret & ad pugnandum interminationibus incitaret. Cominus autem plerūq; pugnatū est. Sed cito & breui momento prelia mutabantur. Neutra enim pars prolixū fugę spaciū vel persecutionis habebat. Pro suorum aut euentu & ex antonia tumultus erat & cōfidere superanti- bus & stare si fugerent acclamantū. Eratq; veluti quoddam belli theatrum. Nec enim vel Tyti vel alios qui vna erant quicq; eorū quę in pugna gerebantur latebat. Postremo hora nona noctis cōcepto plio quinta die soluti sunt: cum neutri eo loco vnde pugriā interant certa fuga cessissent: verū mediā in ancipiti plio victoriam reliquissent. Romanorū quidem plurimi nobiliter decertarunt. Iudeorum quidem partis symonis Iudas marthiothy alias Mareoti filius & symō osyē. Idumeorū vero iacobus & symon alter caythe alias Acathele filius iacobus aut osyē alias Sose filius. De Iohānis autē socijs Gethens & alexas. De zelotis autē symon filius tharige alias tairi. ¶ Et romanorum reliqua manus (die septimo subuersis antonię fundamentis) latam viā vīq; ad templū composuit. Admotaq; muro agmina: mox aggeres inchoabant. Vnum cōtra interioris templi angulū qui ad septētrionem occidē temq; expectabat: alterū contra exedrā ad aquilonis partem inter duas portas edificatū. Aliorū au- tem duorū vnū contra portā occidentalem tēpli exterioris: alterū ab aquilone. Magno tamen opus cum labore ac miserijs proficiebat: cū materias secentesimo vīq; stadio deportarent. Interdū autē ex insidijs ledebantur: cum ipsi quidē propter vincendi facultatē minime cauere Iudeis vero propter desperationē salutis audacioribus vterent. Nonnulli enim equitū (quotiens ad ligna siue scenū colligē dum exissent) interea dū hęc facerent equos suos frenis exutos pasci sinebāt. quos Iudei per cuneos erumpentes rapiebant. Itaq; cū id crebro fieret: cēsar existimās (qđ erat verum) negligētia suorū magis q Iudeorū virtute rapinas cōtingere: tristi animaduersione ceteros ad equorū custodiā reuocare sta- tuit Vnoq; milite (qui equū pderat) morte dānato: eo mortuo equos suos ceteris conseruauit. Nunq; enī eos post hoc in pascua dimittebat. Sed tanq; natura his cōnexi ad necessitatem egrediebant. Illi quidem templum oppugnabant: aggeresq; erigebant.

¶ Sediciosi aut vrgēte fame deficientibusq; rapinis in pcedā venerūt Romanorū: impetū faciētes & ex vīaq; fortiter pugnatum est. Pedanius vero fugiētibus Iudeis vnū iuuenem talo cōprehensum

eg. li. v
ca. 36.

D

B

eg. li. v
ca. 37.

A maxime militie monstrata peritia portavit ad Tyrum qui eius (qui coeperat) vires ammiratus capiti supplicio iussu affici templi sollicitis oppugnatione aggeres mature fieri perurgebat. Iudei timentes porticum (que antonie iungebat) incenderunt manibus suis incendium sanctis apposuerunt. Ipsi quoque biduo post Romanis porticum inflammantibus (cum deberent prohibere incendium) culmen abiecerunt. Tunc etiam Ionathes Iudeus corpore brevis & vultu despicabilis romanos ad singulare provocat certamen. multis in eos prolati iniurijs. Contra quem quidam superbus e romanis Pudēs nomine multis dedignantibus alij suspicantibus bello congregiendus fufus in terram occisus est. Quidā vero prius factantem Ionathem sagitta transfixit qui dolore in vertiginem tortus supra corpus hostis incubuit. Et belli sollicitatem quā velox vitio sequitur ostendit. Verum xxvij. Iulij die dolum excogitavit Iudei: qui templi summitate aridis lignis & sulphure ac bitumine replentes fingit fugam. quā se multi romanorum inveniendi & temerarij templi ascendentes submisso per Iudeos igne succensi sunt. quorum misericordia Tytus (licet morientibus indignaret) commotus est. hocq; (cum nemo incendium posset prohibere) pereuntibus factum fuit solatium. Longusq; Romanus (qui incendium evaserat) rogatus a Iudeis promissaq; securitate ut descenderet seipsum (orante Cornelio fratre ne romanā dehonester militiam) (ablatoq; alterius gladio) utriusq; vidētib; agminibus occidit. Artorius autem calliditate ab incendio liberatus est. qui (loci contubernali suo promissa hereditate si eum acciperet) in eum se proiciēs evasit & lucius pondere oppressus constratoq; lapidibus solo allitus cōtinuo moritur. Et in posterum Romani caniores facti sunt dolis Iudeorum. ¶ Capitulum quintum.

Sediciosi (fame virgēte & disciētib; rapinis) in p̄sidia venerūt. Romanorū spe tū faciētes & ex ytraq; pte fortiter pugnatū est. Pedanius fugiētib; Iudeis vnū iuvenē tālo cōprehēsum maxima militie mōstrata p̄itia ad Tytū portavit q; eius q; coeperat vires admirans captū supplicio affici iussit tēpliq; oppugnationē curās aggeres mature fieri purgebat.

Ionathes Iudeus corpore brevis & vultu despicabilis Romanos ad singulare certamen provocat. multis in eos prolati iniurijs. Contra quem quidam superbus e romanis Pudēs nomine multis dedignantibus alij suspicantibus bello congregiendus fufus in terram occisus est. Quidā vero prius factantem Ionathem sagitta transfixit qui dolore in vertiginem tortus supra corpus hostis incubuit. Et belli sollicitatem quā velox vitio sequitur ostendit. Verum xxvij. Iulij die dolum excogitavit Iudei: qui templi summitate aridis lignis & sulphure ac bitumine replentes fingit fugam. quā se multi romanorum inveniendi & temerarij templi ascendentes submisso per Iudeos igne succensi sunt. quorum misericordia Tytus (licet morientibus indignaret) commotus est. hocq; (cum nemo incendium posset prohibere) pereuntibus factum fuit solatium. Longusq; Romanus (qui incendium evaserat) rogatus a Iudeis promissaq; securitate ut descenderet seipsum (orante Cornelio fratre ne romanā dehonester militiam) (ablatoq; alterius gladio) utriusq; vidētib; agminibus occidit. Artorius autem calliditate ab incendio liberatus est. qui (loci contubernali suo promissa hereditate si eum acciperet) in eum se proiciēs evasit & lucius pondere oppressus constratoq; lapidibus solo allitus cōtinuo moritur. Et in posterum Romani caniores facti sunt dolis Iudeorum. ¶ Capitulum quintum.

Lij.

eg. li. 5.
ca. 37.

eg. li. 5.
ca. 37.

B

eg. li. 5.
ca. 38.

eg. li. 5.
ca. 38.

C

eg. li. 5.
ca. 38.

C

eg. li. 5.
ca. 38.

C

eg. li. 5.
ca. 38.

C

eg. li. 5.
ca. 38.

C

eg. li. 5.
ca. 38.

C

eg. li. 5.
ca. 38.

C

eg. li. 5.
ca. 38.

C

eg. li. 5.
ca. 38.

C

eg. li. 5.
ca. 38.

C

eg. li. 5.
ca. 38.

C

Liber Septimus Iosephi Iudei

Dolus Iudeorū qui iūmiratē tēpli aridis lignis & sulphure ac bitumine replētes fingūt fugā. eg. ii. v. ca. 84 eg. ii. v. ca. 49

Miseri cordia tyti morientibus erat solacium.

Lōgus Romanus Iuuenis q̄ incendiū euasē rat rogatus a Iudeis p̄missa securitate vt descenderet seipm̄ (orante cornelio fratre ne Romanā dehonestet militiā) occidit. Cautiores ī posterū romanī dolis Iudeorū facti sunt. Porticus incendiū.

rum & romanorum clamor varius excitatus est. Ille autē dolore in ventrigine totius supra corpus hostis incubuit: bellique felicitatem ratione carens q̄ velox vitio sequeret ostendit. Sediciosi vero templum tenentes aperte quidē & quotidie militibus in aggeribus positus repugnabant. ¶ Vicesimo autē septimo die p̄dicti mensis huiusmodi doli excogitāt. Occidentalis porticus spaciū (quod inter culmē ac trabes erat vacuū) silus aridis iteq; sulphure ac bitumine repleuerunt: deinde velut oppressi cedebant. Quare multi quidē temerarij fugientibus instabant & in porticu ascendere scalis possit nitebatur. Qui vere prudentiores erant nullā fugē cū Iudeis fuisse cogitantes locis suis manebant. Verum porticu repleta his qui ascenderāt. Ignē immittunt Iudei: excitata vndiq; flamma subito Romanos & (qui extra periculū steterunt) ingens stupor inuasit & desperatio (quos in oediū coeperat) occupauit. Flammis enī cincti semetipsos in oppidū alij vero in hostes p̄cipitabant multi spe salutis destitutes ī puteos debilitabantur. Alios dū conantē pueniebat incendium alij flammam ferro antecedeabant. Statim vero & alios fugientes ignis cōprehendebat plurimū peruagatus. Cesar ē vero licet morientibus indignaretur: q̄ intussu porticu ascenderent (miseri cordia tamen eorum tetigit. Cūq; nemo prohibere posset incendiū: hoc erat solatio tamen pereuntibus quia videbant eius dolore pro quo ipsi animam perderēt. Vociferans enī & ante alios proficiens comes sup̄ q̄ possent auxilij ferre obsecrans cernebat: etiamq; vix & affectionē quisq; velut aliquā p̄larillam sepulturā secum auferens moriebatur. Nonnulli tamen recepti in parte porticus latiore flammarum quidē periculū euaserunt: postremo autē vniuersi ceciderūt obfessi a Iudeis cū diu sauci restitissent. ¶ Post omnes autē quidē Iuuenis nomine Iogysto alias Longus huic ornamentū fuit calamitati. Et quis sigillatim diget essent memoria qui perierunt omnium tamen fortissimus demonstratus est: quem Iudei quidē (q̄ & fortis esset & q̄ cū interficere euplebant) ad se descendere promissa fide hortabant. Frater vero eius Cornelius ex altera pte (ne gloriam suā romanorūq; militiam dehonestaret) orabat. cui magis obteperauit. Sublatōq; alterius gladio vt ab vtriusq; agminibus cerneret semetipsum occidit. ¶ Eorū autem (quos ignis obsederat) argorius alias Antorius quidā calliditate seruatus est. Appellato enim clara voce Iudio quodam cōmilitone & contubernali suo: herede te (inquit) relinquo totius patrimonij mei si me exceperis. Cum autē ille p̄opto animo accurrisset. & ipse quidē qui se in eum prolecerat vixit Iucius vero pondere oppressus. Cōstratōq; lapidibus solo allisus continuo moritur. Ea calamitas paulisper quidē romanis iusticiam cōparauit. In posterum tñ eos cautiōres effecit & diuersis Iudeorū insidiis inuit: quibus plerūq; loca morietq; hoīm nescientes ledebant. ¶ Exusta est vero porticus ad turrim vsq; Iohannis q̄ ipse bellū tempest (quod cū symone gerebat) supra potestates (quę in iuxtum duceret) edificauerat. Reliquum vero Iudei quoniam cōsumpti fuerant qui ascenderant absciderunt. Postero autem die romani quoq; porticum quē in boreā parte fuit ad orientalem vsq; totam incendunt: continentē angulos eius (quē appellatur Cedronus alias Cedron) supra vallem edificata vnde etiam profunda erat eius & horribilis altitudo. ¶ Circa templum quidem ita res se habebant.

¶ Infinita in ciuitate perētiū fame erat multitudo & pro cibo amicissimi inter se seniebāt. Fame quoq; rabidi vt canes domos desperationē bis ac ter eodē memento in quietabat. Dētibz oia etiā solidissima subigebat necessitas. calciamenta atq; scutorū coria comedebāt. forū qđ caro emebat p̄cio. ¶ Horredū quoq; tūc factū est. maria quēdā eleazarī filia Iudea nobilis & diues a tyrānis sibi sublati bonis raptores maledictis incitabat mori volebat sed p̄cussorē nō inueniebat hęc fame & iracūdia impulsā lacrimantē filiū alloquitur ipm̄ occidit coctūq; mediū comedit reliquā referuans partē quā sedicio sis mortē minantibus ostēdens eos horrore repleuit atq; demētia qui tremētes ac timidi exierūt. Audita vero tāti sceleris fama beati mortui priusq̄ audisset id aut vidissent dicebant. Tytus autē cognito facinore deū deprecā super hoc se excusans scq; Iudeis pacem pluries affirmat obtulisse. Tñq; scelus pollice vindicatur: neq; ciuitatē vbi matres filij vefcunt remansurā. Ipse quoq; die octaua Augusti p̄fectis aggeribus ad exedrā occidentālē arietes iussit applicari sed nihil p̄ficiētibz & cū scalis ascēdere tētibz maxima eorū facta est cedes vñ ceteri sociorū clade p̄teriti discedebāt sedicio sis fortiter pugnātibz. Tytus autē (cū videret alienis & tēplo cū dāno & nece suoz) ignem portis subiici iussit ad quē Ananus & Archelaus p̄fugi cā venie aduenerūt quos prio q̄li necessitate nō volūtate venisse nō esse salute dignos dicebat (sīc tñ iracūdia cōhibēte) eos dimisit. liquefacto itaq; portarū argēto cito ignē cōsumptū est nēmine Iudeorū ignē conato neq; auso extinguere. Capitulū sextum.

Fame pētiū infinita multitudo & p̄ cibo amicissimi inter se seniebant.

Orum vero qui per ciuitatē fame corūpebant infinita multitudo moriebat. Inenarrabile autem clades eueniebant. In deis autem singulos si vel vnq̄ aliquid cibi apparuisset bellū illico gerebat: & amicissimi inter se ad manus seniebant: miseris diripiētes animę viaticū fides aut p̄p̄rie nec morientibus habebat: sed etiā quos viderit respirare scrutabantur latrones ne quē forte cibū siue occultis quip̄iā moreret. Ipsos autem

A spes egestate victus hiantes veluti canes rabidos decipiebat: & impingentes in hostia tanq̃ ebrii ferebant: easdemq; domos bis ac ter eodē in omēto desperatione inquietabant. Omniaq; dētibz necessitas subigebat. Et ea colligentes quę nullū (quīs sordidissimum) mutorum animalū non horreret comedere patiebantur. Deniq; nec cingulis aut calciamentis abstinerunt: coriaq; scutis detracta mādēbant. Quin etiam forti veteris laceramenta victui habebantur. Culus nōnulli exigū pōdus: quatuor atticis venundabant. ¶ Et quod opus est famis improbitatē ex rebus anima carentibus demonstrare. **¶ Factum enim relatus sum neq; apud grecos neq; apud barbaros cognitū: & dictū quidē horrendū auditu vero incredibile.** Itaq; libenter hanc calamitatem intermitterem ne mentiri me post futuri homines estimarent nisi testes multos haberē & fortasse aliqua patrie referre gratiā par eius ea disse res quorū facta perpeffa est. Mulier quēdā ex plebe transiordanem habitantiū incolarū maria nomīne eleazari filia de vico Bathezobra alias Bathecor quod significat domus hylopi genere ac diuitiis nobilis cū alia multitudine fugiens in hierosolimā recepta cū ceteris obsidebat. Huius alia bona quidē tyranni diripuerunt: quę ex ttrassamnans locis in oppidū comportauerat. Reliquias vero cōditarum (& si alimenta reperissent) insipientes domū eius quotidie satellites auferabant. Grauitē autem mulier indignabatur proptereaq; sefissime raptoribus maledicens & imprecans eos contra se vehemētius irritabat cū neq; iratus neq; miserans eam quisq; vellet interficere. Sed victū quidem alijs parando laborabat. Vndiq; autē adempta erat ei tam etiā rependi facultas: famēq; visceribus & medullis irreperat: plus vero q̃ fames iracundia succendebat. ¶ Igitur impetu animi ac necessitate impulsarebus aduersis contra naturā excitater. Raptōq; filio (quem lactentē habebat) miserum te (ait) infans in bello & fame & seditione: cui reseruauero! Apud romanos etiā si vixeris seruiturus es: famea autē puenit seruiturē. His vero sediciofi seuiores sunt. Esto igitur mihi cibus & sediciofis furia & humanę vitę fabula quę sola deest calamitatibus iudeorum. Et hoc simul dicens occidit filium suum: coctūq; mediū comedit ad opertū aut reliquū reseruauit. Ecce autē aderant sediciofi & contaminatissimi nīdoris odore capti mortē ei statim (nisi quod parallet ostenderet) minabant. Illa vero partem se bonā illis reseruasse respōdens aperit filij reliquias. Illos autē cōfestim horror cepit atq; demētiā visusq; ipso dirigerūt. At mulier Et meus hic inquit vere filius: & facinus meū. Comedite: nā & ego comedi. Nolo sitis aut foemina molliores: aut matre misericordiores. Quod si vos pietatē colitis & mea sacrificia repudiatis ego quidē comedi reliquum eius me manebit. Post hęc illi quidem tremētes exierant ad hoc solū inuidi: vixq; hunc cibū matri cesserunt. ¶ Mox autē repleta est eo scelere tota ciuitas & vnusquisq; ante oculos sibi cladē illā preponens tanq̃ hoc ipse admisisset horrebat. Ab oibus autē (quos fames virgebat) pperabant ad mortē. Et beati appellabant qui priusq̃ id audirent siue conspicerent interissent. ¶ Cito etiā romanis nunciata est illa calamitas eorūq; alij non credebant alij miserabant. Multos autē vehementius eius gentis odiū cepit. Cēsār autem super hoc deum placabat se quidem iudeis pacem obtulisse eisq; liberam proposuisse omnium obliuionem quęcūq; commiserant illos autem pro concordia seditionem bellum pro pace pro pietate atq; opulētia famem optasse. Et qui prijs manibus templum (quod eis ipse seruasset) incendere coeperant huiusmodi alimentis eos esse dignissimos. Verum tamen icelus huius nefandī victus ruina sese patria cooperturum neq; relicturnum in orbe terrę vt sol inspicat ciuitatem in qua matres sic vlcisceretur: ante matres autem patribz eius modī alimenta deberi qui nec post huiusmodī clades arma deponerent. Simul hęc dicens: desperationem hostium reputabat. Nec enim eos iam sanam mentem recepturos existimabat qui cuncta iā pertulissent: quibus anteq̃ ea paterentur mutare sententiam sperabantur. ¶ Octauo autem die mēsis augusti cum duę legiones aggeres perfecissent ad exedram occidentalem exterioris templi ad moueri arietes iussit cum diebus ante sex (qui firmissimus erat aries) parietem sine intermissione pulsando nihil omnino profecisset. Verum & huius & ceterorum magnitudinem structura lapidum superabat. Septētrionalis autem portę alij fundamenta suffodiebant: multumq; fatigati exteriores tantum lapides euoluere potuerunt. Ab interioribus autem porta sustinebatur. Tamq; diu manserunt: donec instrumentorum & vectium conatibus desperatis romani scalas porticibus applicarunt. Iudei vero puenienti ne eos subire prohiberent: cum his congressi dimicabant. Et alios quidem retro depellantes precipitabant alios accedentes subsidio trucidabant. Multos de scalis egredientes priusq; se de scutis obtegerent ferientes gladijs pueniebant. Nonnullas autem scalas armatorum plenas in lanis inclinantē deiciebant. ¶ Vnde romanorum quoq; non parua cedes sequebatur. Alij signis ablatis pro his decertabant: rapinam eorum grauissimę fore turpitudini ducentes: postremo autē iudei & signis potiuntur: & eos (qui vna cum his ascenderant) interficiunt. Ceteri vero intereūtium clade perterriti discedebāt Romanorum quidē nemo non aliquo opere facto procubuit. Sedicioforum autem qui prioribus pellijs etiam tunc fortiter pugnaverunt: & p̃terea eleazarus fratris symonis Tyranni filius.

Fame rabidi vt
canes domos
desperatiōe bis
ac ter eodē mo
mēto inquieta
bant.

Horrendum fa
cins.
Maria eleazari
filia Iudea no
bils & diues sub
latis sibi a tyrā
nis raptōres ma
ledicens incira
bat mori vole
bat sed percul
sorem nō inue
niebat.

Occidit filium
coctūq; mediū
comedit partē
reliquam reser
uans quā mor
tē sediciofis mi
nantibus osten
dens eos horro
re repleuit atq;
dementia.

Tytus cognitio
facinore deum
deprecat se sup
hoc excusās
Iudeis pacē ob
tulisset &c. vide
in Aege. multa
memoranda.

Tytus pfectis
aggeribus ad
exedra occiden
talē arietes ius
sit applicari sed
nihil proficien
tes & cū scalis
tentantes ascen
dere multi occi
duntur Roma
norum Magna
cedes romano
rum.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Tytus ignē portis tēpli subici iussit ad quem Ananus & Archelaus pfugi cā vniū veniūt. Liquefacto portarū argēto cito lignū cōsūptū ē neminē iudeo, rū ignē conato neq; auso extinguerē.

¶ Tytus autem (cum videret se alienis & templo cum damno & nece militum parcere) ignē portis subici iussit. Inter hęc autem ad eum profugi veniūt ananus ex emaus symonis satellites crudelissimus & archelaus filius magodati idcirco sperantes veniam q̄ iudeos victores reliquerant. Tytus autem vt hanc eorū in iudeos crudelitatem audiuisset obtruncare decreuit. Dicebat enī eos necessitate nō voluntate venisse nec salute esse dignos incēsam ipsorū cā patriam deferentes Verūtamen cohibuit iracundiā fides eosq; dimisit: sed nō eo loco habendos quo etiā alios credidit. Iam vero portis militēs ignē admonerāt liquefacto argento cito lignū flāmē absumserant: cū subito audire primas inde porticus corripuerunt iudeis vero circū se ignē videntibus corpora simul animēq; ceciderunt. Et stupore attoniti adiuuare quidē vel extinguere nemo conatus est: stātes vero aspiciēbāt. Nec rī his quē absumerent dolētes salē vt qđ reliquū esset saluū haberent animū colligebāt. Illo quidē die & quē secuta est nocte: creſcebat incendiū. Paulatim enī nec prius simul vndiq; inflāmari porticus potuerūt.

¶ TEMPLI incendiū nouissimū.

¶ Tytus autem incendiū iubet restringere & de tēplo (quid agendū esset) cōuocatis principibus inquit cōsiliū quidā templi ruinā suadebant. Alij vero cōseruādū dūmodo ipm iudei reliquissēt si aut bello obtineret ignibus consumendū. Tyti vero sententia fuit pro hominibus non esse viciscendum in anima carentibus neq; tñ incensurum opus quod etiā imperij esset ornamentū. Sed iterū iudeorum atq; roma restricto igne confictus & Tyto ferente auxiliū iudei (pleriq; interfectis) fugierunt & in tēplo concludunt quod die decima Augusti quo a babiloniorū rege fuerat concrematum eodem euolutis tēporibus a Romanis passum est incendiū. Nam quidā Romanus miles nō expectato edicto ignem p fenestram aureā (Aegesippus vocat portā) immisit in tēplum. Tytū vero extingui iubet incendiū sed prē nimio clamore vox eius nō auditur. Neq; signum aut preceptum (ira duce) milites attendebant. Immo non audire simulabant & quisq; ignem hortabatur immittere & vbiq; sit p hierusalem. Tytus itaq; infanientū militum continere impetū non volens flāmā dominante tēplum ingressus est & quicquid illic erat aspiciens mirabatur opus: militesq; rogabat vt ignē (nondū enī flāmā interiora penetrauerat) iubet restringere. Illorum vero furorū belliq; impetus & iudeorū odia cęsarīs reuerentia & prohibentis metum superabant.

¶ Capitulum septimū.

Tytus incendiū iussit restringere & de tēplo (quid agendū esset) cōuocatis principibus cōsiliū petit. Quidā cōseruādū dūmodo ipsum iudei reliquissent si aut bello obtineret ignibus cōsumendū.

Iterū cōfictus iudeorū & Romanorū restrictio igne. Iudei i tēplo cōclusi sunt. Die decio Augusti quo a babiloniorū rege fuerat concrematū tēplū eisdem euolutis tēporibus a romanis passū est incendium.

Dostremo autem die tytus partem militū iussit incendiū restringere: perq; proxima portis loca viā sternere vt facilius agminibus esset ascensus: rectores ad se cōuocat: sexq; lectis qui erant procures: tyberio alexandro totius militię pfecto: & sexto cęreali quintę legionis pposito & largio lepidō decimę & tyto frigio quintēdecimę: cū quibus erat etiā fronto ac ternius magister duarū alexandrinarum legionū: & marcus antonius iulianus procurator iudeę cōgregatisq; pterea chiliarchis & procuratoribus cōsiliū dei templo proposuit. Alijs quidem videbatur lege belli vtendum esse nunq̄ enim iudeos a nouis rebus posse desinere tēplo manente quo omnes vbiq; essent colligerent. Nonnulli autem monebant vt si templū reliquissent iudei neq; armis pro eo quisq; certare cōseruandū esse suadebant. Si vero id pugna obtinuisſent ignibus cōsumendum quoniā castellū iam videret esse non templum & piaculum non ipse verum illi qui id fieri coegere cōmitterent. Tyto autem nec si stantes dimicarent iudei pro hominibus animā alias animo carentibus viciscendum esse dicente neq; se vnq̄ tātum opus incensurum: tamen enim romano rum fore hoc dānum sicut ornāmētum quoq; fore imperij si remaneret. Iam certi quid vellēt accedūt ad eius sententiā fronto & alexāder & cęrealis. Tunc quidē cōsiliū dimisit iussiq; militibus requiescere necnon & ducibus vt his in procinctu validioribus vteret vlainq; sternere per ruinas lectis ex cohortibus imperat: ignēq; restringere. Illo quidē die iudeos labor itemq; timor ab impetu cōtinuit. Postero autē collectis viribus & recepta fiducia p orientālē portā contra tēpli exterioris custodes secūda hora diei pcurrunt. Illi autē primā quidē concionē fortiter exceperūt. Septiq; scutis a fronte murū acie cōdēta inclinant. Certū autē eos erat non diu duraturos: q̄ & multitudine infestantiū & animis vince rent. Cęsar autē priusq̄ verteretur acies nā pugnatū ex antonia pſpectabat: cū equitibus lectis venit auxilio. Impetū vero eius nō sustinuerē iudei: sed primis interfectis pleriq; fugam pētūt. Et cedentibus quidē romanis: reuertētes instabāt. Cū autē se illi retorsissent iterū refugebant donec circa horā quintā tam iudei quidē vi coacti tēplo interiori cōclusi sunt. Tytus autē discessit in antoniā decreto posttridie mane cū omni exercitu aggredi tēplumq; obsidere. Sed id plane dei sentētia iam dudum igne dannauerat. Euolutisq; tēporibus aderat fatalis dies (qui erat decimus mēsis augusti) quo etiā primū rege babiloniorū fuerat cōcrematū. Ex edibus autem causam & principū sūpsit incendiū. Nā cū paulisper tyti discessu sediciosi quieuisſent: romanos rursum aggrediunt. Custodūq; templi cum ignē interioris phari restringentibus pugna cōmittitur. Hicq; iudeis in fugam versis: vīq; ad templū transierunt. ¶ Hic itaq; tunc militum quidā non expectato cuiusq; edicto. Neq; tantū facinus verus sed

eg. li. v. ca. 43

eg. li. v. ca. 43

eg. li. v. ca. 43

eg. li. v. ca. 43

- A** diuino quodam motus impetu a contubernali suo sustollitur & ex ardenti materia raptum ignem in fenestram inserit auream: inde membra circa tēplum edificata de septentrionali regione aditus erat. Flamma vero excitata iudeorum quidem calamitati dignus clamor exurgit: & ad viciscendum properabat. Neq; vitē iam parcendum esse rati neq; viribus temperandum: eo amisso cuius gratia cautifirmi videbantur. Mature autem quidam hoc tito nūciat: & ille namq; casu in tabernaculo requiescebat sicut a p̄lio redierat. exiit: tēplumq; curiculo petit prohibitorius incendium: omnesq; post eū duces & hos agmina perterrita sequebantur. Clamor autem ac tumultus erat: tanto exercitu sine ordine concitato. Cēsar autem voce simul ac dextera pugnātibus signo dato ignem iubebat extingui sed neq; vox eius exaudiebatur q̄ aures eorum maior clamor obstrueret nūtiūq; dextere non atēdebant: cum alios bellum alios ira distraheret. Intro currentium vero agminum impetum non precepta neq; interminatio continebant. Sed quo furor eos duceret sequebatur. Ad ipsos autem introitus obstrusi multi quidem sese inuicem conculcabant: multi vero ardentibus adhuc & fumentibus porticum incendentes ruinis luore quidem utebantur. Cum vero ad templum accessissent edicta quidē cēsaris non audire simulabant. Precedentem quisq; vt ignem immitteret hortabatur. Sediciosi autē iam subeundi quidem nulla spes erat: sed fuga & cedes omnia possidebat magna vero populi multitudo inualida & inermis vbiq; occupati fuerant interficiebantur: & circum aram quidem ingens mortuorum numerus congregabatur. Per gradus vero templi & sanguis multus profluebat: & eorū corpora qui supra ceciderant dilabebantur. ¶ Cēsar autem vbi nempē impetum instantium militum continere poterat & flamma dominabatur intro cum rectoribus ingressus & sanctum templi & quicquid illic erat aspexit: ea quidem quę apud alienigenas erant fama meliora: pompa vero & opatione domestica non minora. Cum autem flamma nōdum ex vlla parte ad interiora penetrasset nec membra quę circa templum erant depalceretur (quod erat verum) existimās ad huc illud opus posse seruari & ipse profiliuit militesq; rogare (vt ignem restingerent) cōnabatur: & liberalem hēcathontarchum de stipatoribus suis fuisse multatos: (qui non obedissent iussit arcere. Illorum autem furor bellicus impetus quidam vehementior iudeorumq; odia & cēsaris reuerentiam & prohibēis mœtum superabant. Plerosq; autem p̄darum spes incitabat suspicantes intus omnia pecunia esse reposita: quoniam fores auro factas conspicerent. Pręterea quidam miles ex his qui intrauerant cum cēsare ad inhibendum incendium cucurisset: ignem iam cardinibus portę subiceret. Tumq; subito postq̄ flamma intus apparuit & duces cum cēsare discedebant. & stantes extra succendere nemo phibeat.
- B** ¶ Templum itaq; inuito Cēsare exurit. hoc multum deffēdum opus quidem omnium (quę audiimus aut vidimus maxime ammirabile in exstructione/magnitudine/in magnificentię gloria maximum tamē ex facto capiet solatiū q̄ vt animalibus ita operibus locisq; fatū sit ineluctabile alias ineuitabile. Mense namq; & die eisdem quibus primū templum a babilonijs: sed a romanis est incensum. A prima constructione templi per Salomonem vsq; ad hoc excidium mille centum triginta annis menses septē & dies quindecim & a posteriore trecenti & triginta nouē anni quadraginta quinque diebus. Rapiebantur omnia infinitaq; sine etatis aut sexus discretionē fiebat cedes. Clamor horribilis & ingentissimus & tumultus: sed tumultum clades acerbiores sanguis igne largior: pluresq; erant interfecti q̄ interfectores omnisq; terra plena cadaueribus. Duo quoq; ex nobilibus (cū ad romanos transeundo seruari possent aut cōmunem cum ceteris durare fortunam) semetipsos in ignē ieecerūt omnia romani cum templo & Gozophilacium & iudeorum diuitias incenderunt. Sex fere milia p̄mische multitudinis cum porticu ad quem confugerant incenduntur. His enim cā interitus pseudo propheta qui populo p̄dicauit deum iudeos iubere in templum ascendere salutis signa accepturos. Tunc quoq; subornati a Tyrannis prophete populo dei auxilium debere expectare denunciabant.
- C** ¶ Capitulum octauum.

Templū quidem hoc modo inuito cēsare exurit. Sed hoc quīs multū quis deffēdū putet vt opus oīm (quę audiimus aut vidimus) maxime ammirabile tā exstructionis genere q̄ magnitudinis iteq; munificentię in singulis rebus & gloria quę de sanctis habebat: maximum tñ ex facto capiet solatiū: q̄ vt animalibus ita operibus locisq; fatū sit ineluctabile. Mirabitur aut in eo etiam circūacti temporis fidem Nam & mensem (vt dictum est) eundem & diem seruauit quo primū a babilonis tēplum erat incensum. Fit a prima structione tēpli (quā salomō rex inchoauerat secundo anno principis Vespasiani) mille cētum triginta colligunt anni & septē mēses ac dies quindecim vsq; ad hoc excidiū qd̄ euenit. A posteriore vero (quā secundo anno cyrregis aggeus fecerat) vsq; ad excidiū (qd̄ vespasiano imperāte sustinuit ciuitas) anni trecenti & triginta nouē & dies quadraginta quinque. ¶ Cū templū antē incenderet etiam quicquid in manu fortuito venisset rapiebant & cedes erat infinita dep̄henforū nec acta fuit etatis miseratio aut ruerēt castitatis. Sed &

Quidā Roma-
norū miles non
expectato edi-
cto ignē p̄ fene-
strā aureā quā
Aegēsi p̄svo
cat portā iussit
in templum.

Simulāt nō au-
dire p̄cepta Ty-
ti sed q̄q; ignē
immittere hortat

Tytus isaniētū
militū ipetū cō-
tinere nō valēs
flāma dominā-
te tēplū ingressus
est & quicquid il-
lic erat aspiciēs
mirabat opus.

Tēplum inuito
cēsare exurit.

Mēse & die eis-
dē quibus primū
tēplū a babilo-
nijs secundū in
Romanis est in-
censum.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Clamor horribilis & ingentissimus.

Clades tumultu acerbiores sanguis largior igne pluresque erant interfecti quam interfectores omnique terra plena cadaveribus

Romani omnia simul cum templo incendunt. Gazophilicium incendit & omnes Iudeos diuitique Sex fere promiscue multitudinis milia hominum cum porticum ad quem confugerant incendunt. Persuasio hominibus in aduersis facili.

pueri & senes & sacri ac prophani similiter interficiebantur: atque omne genus hominum belli calamitas persequerebatur: vnaque supplices cum repugnantibus necabant. Flammamque ulterius progrediens cum gemitu occumbentium concrepabat: & pro altitudine quidem collis ardentisque operis magnitudine: totam quis crederet ardere ciuitatem: Illo autem clamore nichil minus neque horribilius excogitari potest. Nam romanorum agminum fremitus erat & sedicioforum ferro ignique clausorum clamor ingens tollebat: & populi sursum deprehensi ad hostes fuga cum clamore ac pro calamitate conquestio. In colle autem constitutis: etiam multitudo oppidi consonabat. Nam vero multi fame maridi & in mortem poene luminibus clausis postquam ignem templi viderunt: in questus interim vires clamoremque receperunt. Resonabat & trans fluvium regio. & montes circumpositi grauiorem impetum faciebant & tunc erant clades acerbiores tumultuum. Nam collem quidem (in quo templum erat) euelli radictus quis putaret ita undique belli plenus videbatur & sanguis igne largior pluresque interfecti infectoribus omnique terra cadaveribus tegebatur & supra corpora mortuorum gradientes milites cursum fugientium sequebantur. ¶ Latrocinialis quidem multitudo tandem pulsus romanis in exterius templum & inde ciuitatem euadit populi autem (quod fuit reliquum) in exteriorem porticum confugerunt. Sacerdotum autem iudeorum nonnulli quidem primum iuribus itemque sedilibus suis (que ex plumbo facta erant) anulis. In romanos pro militibus utebantur deinde cum nichil proficerent ignisque in eos euomeret: in parietem secedentes octo cubitis latum ibi manebant. Duo tamen ex nobilibus (cum ad romanos transeundo seruari possent) aut communem cum ceteris durare fortunam semetipsos in ignem eiecerunt & cum templo concremati sunt. Meyrus filius belge & Iosippus daree alias dales. ¶ Romani autem quod frustra se circa templum edificijs parcere iudicabant (cum ipsum templum arderet) omnia simul incendunt & quicquid ex porticibus reliquum erat & portas preter vnam ex parte orientali & alteram ex meridiana quamuis eas quoque postea funditus euerterunt. Quinetiam arculas (que gazophilacia vocantur) incendunt: in quibus erat magna vis pecunie ac plurimum vestium aliarumque substantiarum: & ut breuiter dicam iudeorum omnes congeste diuitie: quod opulentissimus quisque illuc totas domos exhauserant. ¶ Venierunt etiam super eam (que restabat) vnam porticum extra templum quod confugerant ex populo mulierumque itemque pueri & promiscue multitudinis prope ad sex hominum milia. Sed priusquam cesar quicquam de his decerneret vel ducibus imperaret: ita flagrantem militem succendunt porticum. Hic quoque contigit ut alii cum se ex flamma precipitarent morentur: alios ipsa corrumperet: ex tanto numero nemo seruatus est. ¶ His causa interitus pseudopropheta quidam vir fuit qui eo die predicauerat his qui erant in ciuitate quod eos in templum ascendere signa salutis acceptura esset deus iuberet. Multi enim a tyrannis tunc subornati prophetae populo denuntiabant ut expectarent auxilium dei quo propterea minus profugerent & eos qui supra timorem & custodiam fierent spes retineret. Cito autem in aduersis homini persuadetur: quod si etiam malorum instantium liberationem polliceatur qui fallit necessario eo quia patitur spei totus efficitur.

¶ Prodigia Iudeis ostensa sunt futuram suam & ciuitatis calamitatem significanda que ab imperitis bonum augurium a sapientibus vero in contrarium interpretabantur. Cometes super ciuitatem gladio & igni similis per annum perseueravit. Nona hora noctis circa templum tantum lumen octauo die azimorum effulsit ut clarus dies putaretur. Bos cum ad hostiam duceretur agnum in medio phano peperit. Orientalis enim porta grauissima (que via a. xiiij. hominibus claudabatur) sponte aperta est. Larualis ymago visa est curus ante solis occasum & armate acies in nubibus apparuerunt. Vox in festo peritocostes (Migremus hinc) audita est. Iesus Ananie filius plebeius ante bellum in plena pace annis quatuor die festo exclamans futurum dixit excidium neque verberibus affectus cessauit clamare vix hic. eosolimis insuper profecto presentatus & plagis visque ad ossa laceratus neque lachrimatus est immo ad singulos scitus triste psallium respondebat. Et septem annis & mensibus quinq; continuo clamens neque voce rauior fuit. Sed supra murum circueuntes ciuitati & templo calamitabat. Et cum ad extremum addidisset ve & michi lapide misso statim peremptus est. Perituram quoque cum templo ciuitatem cum templum quadratum esset sacris erat scriptum litteris Sed decepti iudei propter aliquod etiam sacris litteris inuentum quod eo tempore quidam ex eorum genere orbis terrarum esset habiturus imperium quod male intelligentes hos dicebant ambiguum.

¶ Capitulum nonum.

Prodigia. Cometes super ciuitatem gladio similis per annum perseueravit.

Enique miserabilis populus illis quidem fallacibus deum calumniantibus credulus erat: ceteris vero prodigijs & solitudinem futuram pronunciantibus neque attendebant animo neque credebant. Sed velut attoniti nec aut oculos habentes aut animas edicta dei dissimulauerunt modo cum supra ciuitatem sidus stetit gladio simile: & per annum perseueravit cometes modo cum ante defectionem primique belli mortuus ad diem festum azimorum populo conueniente (octauus autem dies erat aprilis mensis) nona hora nocturna circum eam itemque templum

eg. II. v. c. 4-4

eg. II. v. ca. xlv.

- A** tantum lumen effulsi, ut clarissimus dies esse putaretur & hoc usque ad dimidiam permansit horam. Quae imperitis quidem horum augurium esse videbantur facrorum vero peritis priusquam eueniret statim diiudicatum est. ¶ Eodemque die festo, etiam bos (cum ad hostium duceretur) agnum in medio Phano peperit. ¶ Orientalis autem porta templi (cum esset enea; atque grauissima & post meridiem vix a viginti hominibus clauderetur: serisque ferro vinculis obseruaretur pellulosque altos haberet in saxum lignum demissos vno perpetuo lapide fabricatum visa est noctis hora sexta sponte patescere. His autem curriculo per custodes templi magistratui nunciatis: ascendit ille vixque eam potuit claudere. ¶ Verum & hoc iterum ignavis quidem signum optimum videbatur, deum namque bonorum sibi portam aperuisse dicebant, prudentiores vero templi tutamen sponte sua dissolutum iri cogitabant, & hostium domum esse portas aperiri solitudinem vero illo ostento significari inter se pronuntiabant. ¶ Post dies autem festos in diebus paucis vicesimo & primo die mensis Maii larualis quaedam ymago visa est si dem superans. Monstrum autem (quod dicturus sum) etiam his est cognitum, qui viderunt, & quae secute sunt clades dignae praesagii extiterunt. Namque ante solis occasum visi sunt per mane ferrei curus totis regionibus; & armate acies transeuntes nubila & ciuitatibus circumfusa. ¶ Festo autem (quod pentecosten vocant) nocte sacerdotes intum templum more suo ad diuinas res celebrandas ingressi, primum quidem motum quandam strepitumque; senserunt postea vero subitam vocem audire quae diceret: Migrenus hinc. ¶ Quid autem his horribilius fuit? Iesus quidem filius Ananiae plebeius & rusticus quadriennium (priusquam bellum gereretur) in summa ciuitatis pace atque opulentia (cum ad festum diem venisset) quo atque in honore dei componi in templo ab hominibus mos est repente exclamare coepit. Vox ab oriente vox ab occidente, vox a quattuor ventis, vox in hierusalem & templum vox in maritos nouos nouaque nuptas, vox in omne hunc populum, atque hoc interdiu noctumque per omnes ciuitatis vicus calamitans circuebat. Nonnulli autem horum insignium aduersum omnem indignem feretes, corripunt hominem multisque verberibus affligunt. Ille autem neque pro se neque ad eos qui se multabant secreto quicquam locutus: eadem quae prius vociferans perseuerabat. Magistratus autem rati (quod erat verum) magis diuinum esse hominis motum, ducunt eum ad Romanorum praefectum. Vbi plagis ad ossa laceratur, neque suppliciter quicquam fuit neque illi supplicauit. Sed ut poterat inclinans maxime flebiliter vocem ad singulos istius respondebat. Ve ve hierosolimis Albino autem interroganti (namque is erat praefectus) quis esset, vel unde ortus aut cur ista diceret nihil retulit. Non prius autem cessauit lacrimis misere ciuitatis donec eum Albinus furere iudicatum dimisit. Ille autem usque ad belli tempus neque adibat quemquam ciuium nec quemquam vidi. Sed quotidie velut orationem quandam meditatus: ve ve hierosolimis querebatur. Sed nec imprecatus est cuiquam (cum in dies singulos multaretur) nec victum offerentibus benedicebat. Sola vero eius responsio ad omnes erat ista praesagium. Maxime autem festis diebus vociferebatur: idque per annos septem & quinque continuos faciens neque voce raucior fuit neque laborauit donec obsidionis tempore ipsa re prospecta augurisque requieuit. Supra murum enim circueiens: iterum ve ve ciuitati & phano ac populo voce magna clamabat. Cum autem ad extremum addidisset ve etiam mihi: lapis tormento missus eum statim peremit animamque adhuc illa omnia legentem dimisit. ¶ Haec si quis reputet perfecto inueniet deum quidem hominibus conuenire, modisque omnibus praemonstrare quae sint eorum generi salutaria: ipsos autem ob dementiam suam a malis voluntariis inserire, quando quidem & iudei post Antoniam captam quadratum fecerant Phannum cum in sacris litteris scriptum haberent captum iri ciuitatem ac templum. Si phannum quattuor angulis esset effectum. ¶ Sed quod maxime eos ad bellum exortauerat, responsum quod erat ambiguum itidem in sacris libris inuentum: quod eo tempore quidam esset ex eorum finibus orbis terre habiturus imperium. Id enim illi quidem quasi proximum acceperunt, multique sapientes interpretatione decepti sunt. Hoc autem plane responso Vespasiani designabatur imperium: qui apud iudeam creatus est imperator. Sed etiam homines fatum videre non possunt, etiam si prouiderint. ¶ At vero hi signorum quaedam pro sua libidine interpretati sunt alia, contempserunt donec patriae excidio, suaeque perniciem eorum iniquitas confutata est.
- B** ¶ AEGESIPPVS libro quinto. ca. xlv. portae orientalis a pertionem inter cetera dixit signum care quod exiret cultus intro iret vastitas euacuaretur celebritas sacrificium destrueretur. Quod etiam (antequam Christum Iesum crucifixissent) liquido significatum lectio docet. Et ibidem in fine capituli de futuro ex eorum genere orbis imperatore dicit prudentiores hoc ad dominum Iesum referre qui eorum in terris secundum carnem genitus ex Maria regnum suum per vniuersa terrarum spacia diffudit, haec Aegesippus
- C** ¶ Romani (positis in templo signis) Tytum imperatorem declarant Tunc quoque auri pondus propter praedae abundantiam dimidio pretio in Syria estimatum est Puer quoque a Romanis re-

Bos in medio templi agnum peperit.

Exposito pro digi varia.

Larualis imago visa est.

Curus ante solis occasum & armate acies in nubibus appuerunt. Iesus ananiae filius plebeius ante bellum annis. iiii. die festo exclamans futurum praedixit excidium. Verberibus affligens ea quae prius vociferans perseuerabat.

Praefecto romano rui praesentatus & plagis usque ad ossa laceratus neque lacrimauit: sed ad singulos istius respondebat. Ve ve hierosolimis &c. Septem annis & mensibus. v. continuus clamans neque voce raucior fuit sed etiam super murum ve ve ciuitati & phano clamabat &c. eap

Decepti iudei propter aliqd in laeum inuenerunt quod eo tempore quod ex eorum genere orbis terre esset hiturus ipi um quod male intel ligentes ambiguum dicebant. Additio

Liber 5. optimus Iosephi Iudei

cepta dextera bibit & lagenam plenam ad suos reportans ipsos decepit. Sacerdotes autem fame pressos denegata venia: Tytus ad supplicium duci iubet decere inquit cum templo sacerdotes interire. Tyrannos vero ipse humanissimus orantes ad colloquium recipit dato militibus edicto ut iracundiam & sagittas contineant quos veniam petentes de suis impietatibus increpauit eorum ingratitude erga Romanos & Romanorum humanitatem allegans. Nihilominus tamen si arma volunt deponere vitam eis indulget. Ipsi vero exeundi petunt facultatem cum familia: sed a Romanis fidem accipere dicunt se iurasse nunquam accepturos.

Capitulum decimum.

Romani (signis
positis in templo
Tyti declarant
imperatorem
Pueri dolus qui
a romanis rece-
pta dextera bi-
bit atque lagenam
plenam ad suos
rediens reporta-
uit.

Romani quidem (postquam sediciose ad ciuitatem confugerunt templo itemque omnibus circumlocis ardentibus) signa in Phano reposuerunt contra portam orientalem. Hicque (sacrificio celebrato) maximis cum clamoribus declarant Tytum imperatorem. Usque a deo vero preda faciat sunt milites vniuersi in Syria dimidio (quod pridem fuerat) precio pondus auri venisset alias veniret.

Ex his autem sacerdotibus (qui in templi pariete perdurauerant) puer sitiens a Romanis custodibus pacem petebat sitimque ferebatur. Sed ubi illico etatis quam necessitatis miseratione permoti dextram dederunt ei: & ipse bibit: & quam secum attulerat lagena repleta sursum refulgens abiit ad suos. Nec enim quisquam custodum consequi valuit: sed eius perfidie maledicebant. Ille autem nihil preter placita fecisse dicebat. Dextra enim sibi data non ut apud ipsos remaneret: sed ut tantum descenderet: atque ut aquam reciperet. Quod cum fecerit in fide mansisse. Astuciam quidam propter etatem maxime pueri (qui decepti fuerant) mirabantur.

Quinto vero die sacerdotes fame oppressi descendunt & a custodibus ad Tytum perducti ut salutem sibi concederet orabant. Ille autem veniens tempus preterisse satis perisse vero id cuius eos gratia merito conseruasset. Decere autem sacerdotes interire cum templo duci homines ad supplicium iubet. Sed Tyranni cum sociis (quoniam bello vincti) te nebantur: circumdatis autem nunquam erat fugere copia. Tytum ad colloquia prouocant. Ille autem pro humanitate naturali septem oppidum seruare cupiens & amicis preterea suadentibus latrones enim iam moderatiores factos esse arbitrabantur: in parte occidua templi exteriores consistit. Hec enim surperueniebat ad Tytum. ac multi militum utrimque densi astabant: iudei quidem circum Symonem & Iohannem suspensi veniens spe. Romani vero ad Cesaris speculandi studio qualiter eos susciperet. Edicto autem dato militibus Tytus: & iracundiam & sagittas continerent adhibitoque interprete quo argumentum superior ostendebatur: prior alloqui coepit. Etiam ne saturati estis patrie malis o viri: qui-

Tytus humanis-
simus tyrannos
orantes ad collo-
quium recepit
dato militibus e-
dicto ut iracun-
diam & sagittas
contineant.
Oro ad Tyti ab-
seditionis veniam
petentes increpa-
toria.

Humanitas Ro-
manorum erga Iude-

Iudeorum ingrati-
tudinem erga Romanos

Allegat Vespasi-
ani humanitatem

bus neque virtutis nostre nec infirmitatis proprię contuitus venit in mente. sed inconsulto impetu a furore perdidistis populum ciuitatem ac templum: ipsi quoque iuste perituri. Qui primum quidem postquam Pompeius vos fortiter debellauerat nouas res affectare non destinistis. Deinde etiam apertum bellum contra Romanum populum extulistis. Virumne multitudine flecti? An quod parua manus vobis Romani exercitus satis resistit? Auxiliatorum fide. Et quę gens imperio nostro libera Iudeos per Romanis optaret? Sed viribus corporum? Atqui scitis nobis seruire germanos. firmitate murorum? Et qui maior oceano murus atque obstaculum. quo septem britanni adorant arma Romanorum? Animorum obstinatione vel astutia ducum? Atquin etiam cartaginenses captos esse noueratis? Itaque vos contra Romanos. Porro exitauit humanitas. qui primum vobis & terram dedimus possidendam. & gentiles imposuimus reges. Deinde leges seruauimus patrias. & viuere vos non solum discretos: sed cum alijs etiam vestra voluntate concessimus. quodque maximum est tributum capere dei nomine actionaria colligere permiximus eaque offerentes neque monimus neque prohibemus ut hostes nobis efficeremini dil-

tiores nostraque vos pecunia contra nos instrueretis. Ergo tantis bonis affecti facietatem in eos (qui vobis hec prestitierant) extulistis & initium serpentum virus blandientibus infudistis. Esto Neronis negligentiā contempsistis & veluti raptum aliquod membrum alias membrorum siue contractum alias male quieti in maiore viro detecti estis & ad spes improbas etiam cupiditates immo dicas explicastis. Venit pater meus ad patriam vestram (non ut penas a vobis ob ea quę incestum commiseratis exigeret) sed monitis emendaret. Denique cum deberet (si depopulandę nationis causa venisset) stirpem vestram petere atque hanc delere ciuitatem galileam & circa eam loca vastare maluit. ut penitenti vobis pręstaret inducias. Sed hec eiue humanitas infirmitas videbatur: nostraque lenitate aluitis audaciam. Et Nerone mortuo fecistis (quod nequissimi solent) & ex intestinis vestris dissensionibus fiduciam presumpsistis. neque ac patre meo digressis ad egyptum ad struendum bellum tempus illud vile putastis: neque vos puduit perturbare principes declaratos: quos etiam duces humanissimos fueratis ex-
periti. Denique (ubi ad nos confugit imperium) & omnibus in eo acquiescentibus: per legatos autem gratulantibus exteris nationibus. iterum hostes iudei. Et legationes quidem a vobis trans eufraten usque ad nouarum rerum gratia misse: murorum autem noui ambitus reparabantur: sedicio vero Tyranno-

eg. li. v
ca. 4. 6

eg. li. v
ca. 4. 6

eg. li. v
ca. 4. 6

B
eg. li. v
ca. 4. 7

eg. li. v
ca. 4. 7

eg. li. v
ca. 4. 7

A rumq; contentio & bellum intestinum quę sola huiusmodi nequissimos decent. Iussus ego ab inui-
to patremandatis tristibus ad ciuitatemueni letabat cognito populū de pace sentire ante bellū vos
eg. ii. v
ca. 45. rogabam desistere. Pugnantis aliquandiu parcebā. sponte ad me venientibus dextras dedi. fidem
seruauit confugientibus. multos captiuos miseratus sum verberibus vrgentes bellum cohercui: muris
vestris machinas inuitus admoui: semp cedis vestre cupidos milites continui. Quotiens vici totiens
vos ad pacem tanq̃ victus prouocaui. Cum prope ad templum accessissem consulto iterum belli le-
ges oblitus sum parcere vos propriis sanctis orabā templumq; seruare datavos exeūdi copia & fide
salutis: vel etiam pugnare alio tempore si velletis in alio loco facultates prębui. Ista omnia templūq;
vestris manibus incendistis. Deinde sceleratissimi: nunc me ad colloquium prouocatis quid. Vt tale
seruetis quale perist. Quavosmetipsos salute dignos esse post templi excidium iudicatis? Quin etiā
nunc armari statis. & nec in extremis supplices assimilatis? Omiseri que fiducia: Nonne populus ve-
ster examinatus est? Templum vero perist? Michiq; subdita est ciuitas? In manibus autem meis habe-
tis animas vestras. Et tamen arbitramini mortem fortitudinis esse gloriam? Non contēdam cum per-
tinacia vestra. Proiectis autem armis traditisq; corporibus vitam vobis indulgeo & sicut in priuata
domo dominus mitis vltus graulora mihi cętera seruo. ¶ Ad hęc illi respondent fidem quidem se
ab eo minime posse accipere. Nam iurasse nunq̃ id esse facturos. Exeūdi vero per munitiōes qua mu-
rum spērat cum coniugibus ac liberis facultatem petebant. Ituros enim se in solitudinem ipsiq; op-
pidum relicturos.

¶ Tytus seditiosorum iratus responsione militibus ciuitatem permisit inflāmare. quę mortuis
erat plena. Et Tytus quis iratus confugientes recepit. Seditiosi vero ad regiam domum fugientes
Romanos pellunt & popularium octo milia cum fere quadringentis occidentes pecuniam diripue-
rūt duosq; Romanos milites viuos capientes (vno trucidato) aliter cuidam puniendus traditur. & ad
suos fugit quem Tytus quia viuus captus fuisset ablatiis armis pepulit ab acie. Romani itaq; fugien-
tibus latronibus igni omnia tradiderūt. Hī enim seditiosi alacri vultu mortem expectabāt. Iosephus
vero pro reliquis ciuitatis obseruando laborabat. Mortui canibus proijciebantur. omniaq; loca cada-
ueribus erant plena. Omne pereūdi genus fame leuius: vltima itaq; latronum spes in cloacis latere
Tunc enim mortuorum cadauera (nisi excidio fuissent preuenti) manducassent. Tytus autem. xx.
die Augusti ad capiendum superiorem ciuitatem aggeres fieri iubet ad quem Idumei missis legatis
pacem rogant. quibus vitam pollicitus legatos remisit quo cognito. Symon illos occidit & duces eo-
rum in custodia tenuit. Idumeorum plures fugientes a Romanis suscipiuntur quos paruo precio (cū
pauci essent emptores) vendebant. Fr. xl. milia Idumeorum seruata sunt.

Capitulum vndecimum.

eg. ii. 5
ca. 47. **¶** Tytus vehementer iratus q̃ in sorte captorū cōstituti: victorum sibi cōditiones pone-
rent: declarari quidem his iussit voce preconis vt vterius ad se profugerent: neue fidem
sperarent. Nulli enim esse parcendum. Cunctis autem viribus dimicarent. quātrūq; pos-
sent saluti suę consulere. Iam enim se omnia iure belli gesturum. Militibus autem diripe-
re ciuitatem atq; inflāmare permisit. Illi autem ipso quidem die nihil egerunt: postero autem die ar-
chiū. & Achra. & curiā qui vocatur. Ephya als Ephīā succenderunt. Et progrediebatur ignis vsq; ad
Helenę regiā quę in media erat achra: nec minus ciuitatis mortuis plenę. ¶ Eodem die leza alias Za-
rę regis filij & fratres. Cumq; his multi nobiles ex populo congregati (vt fidem sibi daret) Cēsari sup-
plicarunt. Illi autem quamq̃ cęteris omnibus iratus erat mores tamen non mutauit: sed eos suscepit.
Et tunc quidem omnes in custodia habebat: regis autem filios ac propinquos postea vincōs Romā
perduxit: fidem obsidium pręstaturus. ¶ Seditiosi autē ad dominū profecti regiam sibi q̃ tota erat
multi facultates suas opposuerant & Romanos hinc pellunt. & omnibus popularibus (qui eo confu-
gerant) prope ad octo milia & quadringentis occisis. pecuniam etiā diripuerunt. Viuos autem duos
milites Romanos ceperunt vnum equitem: alterum peditem. Et peditem quidē interfectū per om-
nem traxere ciuitatem. velut vno corpore omnes Romanos vlcicerentur. Fques vero quidam his q̃
saluti foret suadere pollicitus: deducitur ad Symonem. Cumq; ibi quę diceret nihil haberet. Ardadi
alias Ardālę cuidam ex numero ducum traditur puniendus. Is ergo reuinctis eum post terga mani-
bus & ceruice atq; oculis in conspectu Romanorum velut capite cesurus perduxit. verum ille dū gla-
dium Iudeus educeret ad Romanos refugit. Hunc Tytus q̃ ab hostibus esset lapsus non est passus
quidem occidere: indignum vero Romanorum militem iudicauit. quia viuus fuerat captus. Et armis
ablatiis eum agmine pepulit. Quę res prudenti viro grauior esse morte videbatur. ¶ Postero autem
die: Romani (versis in fugam ex inferiore ciuitate latronibus) omnia Syloam vsq; igne tradiderūt. Et
oppidum quidem gratulabantur absumi: rapinis vero carebāt qm̃ latrones exinanitis prius omnibus
fugit ad rōanos

Quum fuit hu-
manus tytus in
bello allegat.

Tytus si arma
velit deponere
vitam eis indul-
get.

Seditiosi exeū-
di cū familia pe-
tūt facultatem
dicentes se fidē
a romanis iuras-
se nūq̃ acceptu-
ros.

Tytus seditioso-
rum responsio-
ne iratus.

Tytus militibus
ciuitatem per-
misit inflāmare
Tytus quis ira-
tus tamen con-
fugientes recepit
Seditiosi ad do-
mum regiā cōn-
fugientes roma-
nos pellunt &
populariū octo
fere milia cum
q̃dringētis occi-
dentes pecuniā
diripuerunt du-
os rōanos mili-
tes ceperunt vi-
uos quorū vno
trucidato alter
vero cuiq̃ puniē-
dus traditus re-
fugit ad rōanos

Liber Septimus Iosephi Iudei

Andacia & obstinatio seditionis mortem alacri vultu expectatum.

Mortuos canibus proiciebant omne peridi genus fame leuius.

Oia cadaueribus plena.

Vltima spes latronum in cloacis latere.

Mortuorum corpora manducassent nisi excidio fuissent preuenti.

Idumei missi ad Tyrum legatis pacem rogant. Tyrum legatis pacem rogant. Tytus legatos his vitam pollicitus remisit quod cognoscens Symon illos occidit & duce in custodiam tenuit &c.

Quadraginta milia Idumeorum seruata.

Iesus sacerdos vasa & candelabra de templo & pontificum indumenta tyto pro fuga dedit

In superiorem ciuitatem recedebant. Erat namque illis malorum quidem nulla penitudo: arrogantia autem tanquam in rebus secundis. Denique ardere ciuitatem letis vultibus aspicientes alacri voto mortem se expectare dicebant: quod perempto populo: incenso templo flagrante oppido nichil essent hostibus relicturi. Sed tamen Iosephus in extremis eos rebus pro reliquijs ciuitatis obsecrando laborabat. Sed multa quidem pro eorum crudelitate atque impietate locutus. multavero pro salute adhortatus nihil amplius quam elusus est quod neque se tradere propter iusiurandum patiebantur: neque pugnare cum Romanis ex equo iam poterant veluti custodia circumuallati: ceditque insuper consuetudo dexteris commouebat. ¶ Dispersi autem per ciuitatem per ruinas latitabant profugere parati insidiatores. Multi autem capiebantur: omnesque interficiebantur. Nam propter mediam fugere non valebant: mortuos autem canibus proiciebant. Omne autem pereundi genus fame leuius videbatur a deo ut ad Romanos quoque sine licentia desperata misericordia tamen fugerent atque in seditiosos cedere non cessantes spon te incederent. nullusque in ciuitate locus vacuus erat. Sed cuncta mortuos habebant quos fames aut la trones confecerant & cadaueribus eorum plena erant omnia que alimentorum penuria vel seditione perierant. Tyrannos autem fouebat factionemque latronum spes vltima: quia in cloacis (quo fugissent) minime inueniri posse arbitrabantur: sed peracto excidio post romanorum digressum prodire ac fugere cogitabant. Id autem plane illis erat somnium nec enim vel deum vel Romanos fuerant latitaturi. Tunc quidem subterraneis fracti plura quam Romani concremabant: & quod incedia fugientes in cuniculos descendissent eos improbe necabant itemque spoliabant. Qui etiam cibum sicubi repetissent concietum sanguine: capientes deuorabant. Erat autem illis iam inter se rapinarum causa bellum eosque putaueri nisi excidio praeventi essent nimia crudelitate mortuorumque corpora degustaturos fuisse. ¶ Ceterum autem fieri non posse prospiciens ut sine ageribus superiorem caperet ciuitatem. in praerupto vndique loco sitam distribuit operibus militem vicesimo die mensis Augusti. Erat enim transuectio impendiorum difficilis omnibus circum ciuitatem (ut dictum est) usque ad centesimum stadium in priorum aggerum constructione detonsis. Quattuor quidem legionum opus in occidentali parte ciuitatis contra aulam regiam erigitur: auxiliatorum vero manus & cetera multitudo iuxta versus ac pontem & Symonis turrim quam cum Iohanne bellum gerens pro castello sibi edificauerat. ¶ His diebus autem Idumeorum; duces clam congregati consilium de sui traditione ceperunt: missique ad Tyrum quinque viris ut dexteram sibi daret precabantur. Ille autem Tyrannos quoque speras esse cessuros Idumeis extractis. Quoniam belli maxima pars videbatur: sero quidam veruntamen vitam his pollicitus. legatos remisit. Discessu parantibus Symon praesensit. Et eos qui ad Tyrum perrexerant quinque viros statim occidit. Duces vero (quorum nobilissimus erat Iosias filius Iacobus) correptos in custodiam coijcit: nec multitudinem Idumeorum abductis rectoribus quid ageret nescientem sine custodia habebat. Sed diligentioribus eam custodijs amplectabatur. & tamen custodes profugientibus ob stare non poterant. Quamuis enim multi necarentur: plures tamen erant qui fugerant. Omnes autem suscipiebantur a romanis quod Tytus nimia lenitate priora precepta neglexerat: ipsique milites iam & spe lucris & societate cedibus temperabant. Sola enim relicta plebe aliud vulgus cum coniugibus ac liberis paruo quocumque precio venundabant: Cum multi autem distraherentur. & emptores pauci essent. quamquam voce preconis edixerat ne quis solus transfugeret ut eo modo familias suas seducerent: tamen hos quoque recipiebat: appositis qui ab his se cernerent. si quis dignus supplicio videretur. Et infinita quidem multitudo venit ex populo vero seruati sunt plusquam milia quadraginta quos imperator (quomodo cuique gratus erat) dimisit.

¶ HIERUSALYM finale excidium.

¶ Iesus sacerdos vasa & candelabra de templo atque pontificum indumenta pro fuga Tyto dedit. phinees quoque Gazophilacij custos deprehensus omnia ipsi ostendit: & veniam obtinuit. Romanis autem machinas septima die septembris admonentibus sediciosorum multi desperati se in cloacas dimiserunt: & alij restiterunt. Sed parte muri subrupta timentes sponte de turribus descendentes semetipsos tuitione priuauerunt. vnde Romani muris potiti signa in turribus collocantes victoriam cum leticia celebrarunt: & nouissimum murum sine sanguine habuerunt. Combustaque est hierusalem octauo die septembris. Tytus autem ciuitatem ingressus munitiones ipsius & turrium aspiciens miratus est dicens deum & non hominem ab istis munitionibus iudeos extraxisse vincitoremque a Tyrannis relaxauit.

¶ Capitulum duodecimum.

¶ Is autem diebus etiam sacerdotum aliquis filius Thebuti nomine Iesus (accepta fide salutis a Caesare. ut de sacris donarijs quaedam traderet) egreditur: ac tradit ex Phani pariete candelabra duo his quae in templo posita erant similia mensasque & crateras & patenas: omnia ex auro solido & grauissimo facta. Tradidit etiam vela & pontificum indumenta cum gemmis

eg. li. v
ca. + 8

E
eg. li. v
ca. + 8

eg. li. v
ca. + 9

A & vasa multa sacrificio comparata. ¶ Quin etiam custos sacre pecunie comprehensus Phynex no Phinees gazo minevestes & singula sacerdotum ostendit: multamq; purpuram & coccum (que ad usum catapetis, philacij custos matris repositam seruabatur) cum quibus aliquantum cymiani erat cassig. pigmentorumq; aliorq; mul dephensus oia titudo quibus commixta deo in dies singulos adolebant. Tradita sunt autem ab eo & ex alijs opibus ostedit & venia multa: & sacra ornamenta non pauca. Quorum ei gratia licet vi capto: vt transfuge tamen data eue, obtinuit. ¶ Iam vero perfectis aggeribus septembris mensis die septimo qui erat cepto opere octauus & Roman machias ducimus dies) Romani quidem machinas admouebat. Sedktioforum autem alij (qui ciuitate despe, admouerut. vij rauentur muris relictis iachram rediebant: alij in cloacas sese dimittebant multo vero dispositi vt sic die septembris & bantur eos qui arietes applicarant. Et hos autem superabant multitudine ac virtute Romani quod, seditione mlti q; maximum est leti metos atq; iam debiles. Cum autem pars esset aliqua mari subruta nonnulli, despat se i cloa q; tures arietibus pulsate cessissent: statim quidem propugnatores earum diffugiunt. Timor aut etia cas dimiserut a Tyranno. ¶ Necessitate maior inuadit. Nam & priusq; transgredierentur hostes torpore tenebantur & li resstia. &c. ad fugiendū suspensi erant. Videns autem paulo ante superbos & factis impijs arrogantes tunc ita Parte muri sub humiles esse ac tremere vt miseranda esset qua nequissimis tanta mutatio. Conati sunt quidem am, rupta timenty bitu & muro quo moenia cingebantur inuasio atq; perrupto custodes pellere atq; aggredi. Cum ye, ranni, ro quos antea fideles habuerant nuq; viderent. fugiebant enim quo quemq; necessitas impulisset ad euntes aut alij torum ab occide te murum euersum esse nunciarent. alij subisse. Romanos atq; appropinquare sese querentes. alij vero etiā videre hostes in turribus affirmarent moctu fallente conspectu in ora prostrati pro sua clementia querebantur: ac veluti suocifi neruos qua fugerent hesitabant. Vnde vel maxime quis & virtutem dei perspexerit contra iniustos: & fortunam Romanorum. Tyranni q dem semetipsos tuitione priuarunt. ac sponte de turribus descendere vnde nuq; vi. solayero poterant Tyrani semetip los tuitione priu tes spore descē derunt de turri bus. ¶ Roman autem qui tantum in muris inferioribus laborauerant: eos nunc quos instrumē tis non potuissent. fortuna coepeunt. Omnibus enim machinis tres turres validiores erāt: de quibus supra memorauimus. Relictis itaq; his vel quod est yedus dei nutu in his deprehensi: confestim qui dem ad vallem intra Syloam cōfugiunt. Rursum autem vbi paululum a motu respirauerunt. muniti onem qua murus erat accinctus ex ea parte petierunt. Vbi autem infirmiore audacia q; necessitate in enim vires eorum labor motus & calanitas fregerant a custodibus retruduntur: & per diuersa disiecti in cloacis delitescunt. ¶ Roman vero muris potiti signa in turribus posuerunt: & cū plausu atq; leti clauictodiam cantu celebrabant: q; principio finem belli multo senserant leuiorem. Deniq; sine sanguine murum nacti nouissimum non esse credebant. Cumq; nullum reluctantem viderent: pro certo Romanis muris potiti signa iure scriimine: domosq; totas cū omnibus qui eo confugerant igni tradebant. Multas vero vastantes quas ribus collocat victoriā cū leti cia celebrant & notissimū mu rum sine singula ne habuerant. Cōbusta hiero: octauo die sep torabris. ¶ Tyrans ciuitatis munitio nes ipso munitiones & tantū pspicē mātus dixit: deū iudeos ab istis munitiori bus & nō hostes extorxisse.

B ¶ Tytus omnibus ciuitatis moenibus subuersis turres propter memoriam fortunę suę reliq; Et solos armatos qui manus opponerent (reliqua salua multitudine) iubet interfici vegetos vero & vtiliores coactos in templū cōclusit appositis custodibus. Et fronto prepositus latrones ab alijs de cernens occidebat. iuvenes vero formosos corpore seruabat. & septem milia victos misit in ægyptuz pluresq; Tytus vendidit: & multos spectaculis ferro & bestiis consumendos. distribuit. Duodecim milia eo tempore fame perierant. Captiuorum vero nongenta septem milia. Et cesorum per omne tem pus oblidionis decies centena milia. vnde tantę multitudinis ciuium in hierusalem argumentum sum mitur ex numeratione facta tempore Flori inuenti i quoq; tunc plusq; duo milia qui se mutuis vulne ribus interfecerunt. Iohannes quoq; fame tabidus capitur. Similiter & Symō qui triumpho seruatus

Liber Septimus Iosephi Iudei

est. Iohanne ppetuis datovniculis. Hierusalē igitur anno scđo imperij Vespasiani die octava septembris (prius quinquies capta nunc vero vastata) Primus vrbis conditor rex iustus Hierosolima (quę prius Solima vocabatur) appellavit quamq; David pulsis Cananeis primus habitavit quę postea a Babilonijs quadragesimo sexagesimo septimo anno mense sexto eversa est. Et a David vsq; ad id quod Tyrus fecit excidit anni mille centū septuaginta septē.

¶ Capitulum tertium decimum.

Tytus oibus ciuitatis subuer-

sismocensibustur res fortunę suę in memoria reliquit.

Fronto prepositus latrones ab alijs decernens occidebat.

Duodecim milia eo spe fame perierunt.

Captiuor; nōs. rus nongēta septem milia.

Pestifera lues Fames.

Contubernium decem homines continet.

Numerus peremptorū oē; hūa. nā pestē super. Inuenti plūq; duo milia qui se mutuo vulnere sibus interfecerunt. &c.

Iobēs fame tabidus capiti sifit & Symō q; tristi pho seruatus ē Iobāne ppetuis datovniculis. Primus vrbis conditor rex iustus vocatus.

Cum autem alia ciuitatis deleret murosq; subuerteret eas turres fortunę suę monimentum reliquit: quia commilitante his potius fuisset quę capti non potuissent. quia ergo milia interficiendo laborabant (magnaq; adhuc extabat multitudo superstium) solos quidam amatos Cæsar & qui manus opponerent iubet interfici: reliqua vero multitudinem suam esse. Illi autem cum his (quos occidi mandatum fuerat) etiam senes ac debiles trucidabant. Iuuenes autem argutiores coactos in templum in destinatum mulieribus ambitum conclusit. Custodes autem his Cæsar appositus. vnum ex libertis & ex amicis suis Frōtōnem: qui fortunam suam meritis esset quisq; decerneret. Ille autem seditiosos quidem omnes atq; latrones cum alijs ab alio indicaretur occidebat: iuuenes autem lectos qui procero atq; formoso essent corpore triumpho seruabat. Ex residua vero multitudine septem milia maiores annis vinctos misit ad egyptum: operibus deputandos. Plurimos autem per prouincias Tytus distribuit in spectaculis ferro & bestijs consumendos. q. vero infra sextum & decimum annum etatis agerent vendiderunt. ¶ Hiis dem autem diebus quibus secernebantur a frontone mortui sunt fame duodecim milia quibus partim odio custodum cibus nū prębebatur: partimq; victus ipsi fastidio tenebantur. Erat autem pro multitudine hominum frumentum pœnuria. Et captiuorum quidem omnium numerus qui toto bello comprehensi sunt nongentorū & septem milium collectus est: hostium vero per omne tempus obsidionis decies centena milia. Horum pleriq; gentiles fuerunt: sed non indigēte. A totis ei regionib; ad Azimorum diem festū congregati. belloq; subito circumfusi sunt: vt primo quidem illis pestifera lues ex loci angustia nasceret: deinde in ciuitate fames. ¶ Quia autem caperet multitudinem tantam hominum ciuitas: certum erat ex his qui sub Cestio fuerant. Enumeratis enim tunc viris ciuitatis: florū Neroni significare cupiens contemnens nationem a pontificibus petijt (vt si quomodo possent) multitudinem numerarent. Illi autē cum dies festus adesset (qui pasca vocatur) quando a nona quidem hora vsq; ad vndecimam hostias cedunt. per singula autem quasi contubernia non pauciorum q̄ decem homines fiant. solum ei epulari non licet: multi etiā vicini conueniunt: hostiarum quidem ducenta & quinquaginta sex milia & quingenta numerabant. Fiant autem vt denos epulatores p singulas impuimus vices cōtib; (quos Coneticos alij Gonorthos vocant) neq; mulierum mēstruo cruore pollutis: neq; alijs inquinatis participare sacrificia permittebatur. Sed nec alienis quidem nisi qui religionis causā uenissent. Magna vero hęc multitudo ab extraneis congregabatur. Tunc tamen velut in carcerem tota gens facta cōdusa est. Et tanta hominibus ciuitas bello obsidebatur. Itaq; superat omnem humanam & diuinam omniam pestem numerus peremptorum quos partim palam occiderunt. partim corperunt Romani. Remanētes enim cloacas & sepulchra cruentes: quos offendissent occidebant. Iuuenti sunt autē ibi quodq; plūq; duo milia. quorum alij manu sua: plures autem mutuis se vulneribus interfecerant cum fames alios corripisset. Scruus autem odor corporum introeuntibus occurrebat. adeo vt statim multi recederent: alij pluri habendi cupidine congesta cadauera calcantes se immergerant. Multę nāq; opes in cuniculis inueniebantur. nefalq; omnem viam lucrifaciebat. Seducebatur autem multi quos Tyranni vixerant. Nec enim vel in extremis a crudelitate cessauerant. Virtus autem est vt trumq; dens merito. Et Iohannes quidem oppressus fame cum fratribus in cloacis (quā sepe desepxit) a Romāis dexteram sibi dari pręcatus est. Symon vero multavi cum necessitate luctatus. Sicut infra destinabimus seimetipsum tradidit. Seruatus est autem alter quidem triumpho: Iohannes autem vincula seculi pternis. ¶ Romanis vero extremas oppidi partes incendunt murosq; subuertunt. ¶ Ita quidem hierosolima capta est secundo anno principatus Vespasiani septembris mensis octauo die: quinquies autem prius capta. tunc iterum vastata est. Egyptiorum quidem rex Azocheus: & post eum Andochus deinde Pompeius & post hos cum Herodes & Iosius captum oppidum seruauerūt. Antea vero rex Babiloniorum eo potius excidit post annos ex quo edificatum est mille trecentos sexaginta & menses octo & dies sex. ¶ Primus autem conditor eius fuerat Chananeorum potentissimus qui p̄ia lingua iustus rex appellatus est. Erat quippe talis ideoq; & sacerdotium deo primus exhibuit: phano primum edificato hierosolimam ciuitatem vocauit cum ante solima vocaretur. Chananeorum quidem populo rex iudeorum David pulso colendam suo populo tradidit. Et quadragesimo sexagesimo septimo anno post hac mense sexto a Babilonijs eversa est. A rege autē David q; primus iu-

eg. li. 1. ca. 50.

E

F

eg. li. 1. cap. 50.

A deus in ea regnauit. usque ad id (quod Tytus fecit, excidit) anni mille centum septuaginta septi. Sed **Epylogus tem**
 enim neque antiquitas neque ingentes diuitiae; neque totum per orbem terrarum diffusa natio; nec magna religio; **p. 10. lxxviii**
 nis gloria quicquam iuuat quo minus periret. Talis quidem finis hierosolymorum obsidionis fuit. **no. iudaeorum**

¶ Tytus templum ac ciuitatem funditus erueret iubet relictis Phaselo/Hyppico/& Mariāne turribus in memoriā Romanę fortitudinis; ciuitatemque fecit complanare. Ipse quoque omnibus belli partibus amministratis laudare exercitum cupiebat; & pręmia persoluere debita. eorum itaque obediētia fortitudinem laudat atque magnanimitatem victoriosę coronas nominatim imponebat & vniuscuiusque ordinē mutauit in melius. Et sic oibus secundū merita donatis sacrificia celebrauit & duas legiones sibi retinēs cęteras ordinauit. Et in Cęsareā maritimā transiens captiuos obseruari iussit; dein de ad Cęsaream Philippivieniens oia sibi spectaculorū genera celebrauit ubi multi captiui cōsumpti sunt. Modus autē quo Symon captus est describitur. qui in cloaca cum socijs euadere cupiens cum socijs fodebat; sed nullo sibi euadendi exitu candida veste indutus ut terrorē faceret vidētib; captus est & vinctus a Terentio custoditur. Ipse enim diuinavitione propter suā crudelitatem sponte se hostibus in supplicium tradidit. nequitia enim tram dei non potest effugere. Magna itaque seditiosorū multitudo in cloacis reperta est. Symon autē Tyto oblatus est vinctus quē triumpho Romę seruari pręcepit. Duovero milia cum quingentis in spectaculis ferro & bestiis in Cęsarea maritima cōsumpta sunt. Deinde venit Tytus in Beritum ubi diu moratus clarissima fecit spectacula.

¶ Capitulum quartum decimum.

Donā vero quod occideret quid ve raperet non habebat exercitus. quod iratis animis elegerant nec enim parcendo si esset quod agerent abstinuissent: iubet eos Cęsar totam funditus iam erueret ciuitatē ac templum: relictis quidem turribus quę pręter alias eminebant Phaselo/& Hyppico/& Mariāne. muriq; tanto quanto ciuitatem ab occidente cingebat id quidē esset castrum vel custodię causa relinquendis turres autem vtro postea in dicarent qualem ciuitatem quāvis humilissimā Romanorum virtus obtinuisset. Alium vero totū ambitum ciuitatis ita cōplanare diruēt. ut (qui ad eā accessissent) habitari aliquando esse vix crederent. Hic quidem finis eorū dementię (qui nouas res mouere temptauerāt) hierosolimis fuit clarissimę ciuitati: & apud oēs homines prędicatissimę. Cęsar autem pręsidio quidem illis statuit relinquere decimam legionem: nonnullasq; alas equitum ac peditum cuneos. ¶ Omnibus autē belli partibus amministratis. & laudare vniuersum cupiebat exercitum pro rebus fortiter gestis & debitavitis fortibus pręmia persolvere. Composito autem in medio ante hæc castris magno tribunali stans in eo cum procerum eminentissimis: vnde ab omni milite posset audiri. magnam illis ait se habere gratiam pro beneuolentia qua erga se uolendo perseverassent. laudabat autē quod per omnia bella morigeri fuissent quod preliando fortitudinem in multis magisque periculis demonstrassent patrię per se amplificantes imperium omnibusq; planum facientes hominibus quia neque hostium multitudo. neque minutiones regionum. neque magnitudines ciuitatum vel audacia in cōsulta & imanitates effugere aduersantibus possunt vniū Romanorum effugere virtutem quamuis in multis rebus aliqui fortunam opulētiam habuerint Bonum autem ait illos etiam bello finem imponere quod & multo tempore gestum sit. Nec ei optasse his melius quicquam cum id ingrederent. Hoc autem pulchrius atque pręcarius quod duces Romani & procuratores imperij ab his declaratos ac pręmissos in imperium libenter cuncti suscipiunt: & his quę ipsi decreuere manendum putant: agentes his gratias qui legissent. Mirari autem se eos ac diligere oēs quod nemo viribus alacritatem habuit tardiorē. Et illis tamen qui pro maiore vi ciarius decertassent. vitamque suam condecorassent fortibus factis. & militiam suam re bene gesta nobiliorē fecissent dixit se & honores & pręmia redditurum: nec vllum eorū qui plus alio laborare voluissent iusta vicissitudine cariturum. Magnamque sibi huius rei fore diligentiam: quod magis vellet honorare virtutes eorum qui militię socij fuissent quā peccata punire. Confestim ergo iussit eos quorum partes sunt indicare quos nam scirent fortiter aliquid in bello fecisse: & nominatim singulos appellans pręfetes collaudabat quasi qui domesticis recte gestis nimium letaretur: & coronas eis aureas imponebat & torques longasque hastas & signa ex argento facta donabat: & vniuscuiusque ordinem mutabat in melius. Quin & ex manubijs aurū atque argentum. itemque vestes aliasque prędam largiter distribuebat. ¶ Omnibus autem ita donatis ut quicque se meritum prębuerat. votisque cum vniuerso exercitu factis magno fauore descendit: vertens ad sacra victorię celebranda. Magnaque astante boum multitudine circa aras immolatos omnes exercitui dedit ad epulas. Ipse vero eum honoratis per triduum acta leticia. Milites quidem alios quandoque conueniret dimisit. Hierosolymorum autem custodiam decimę legiō cre dicit. neque ad eufratem qui pridem ibi fuerant misit. duodecimę legiōis memor quod Cestio duce iudeis cōcesserat. totam quidē illā de Syria pepulit. Erat ei oī apud Raphaneas alias Raphaneos: ad me litā.

Tytus tēplū ac ciuitatem fūdītus eruerē iubet relictis phaselo/hyppico: & mariāne turribus i memoriā Rōanę virtutis citatēq; fecit complanare. &c.

tytus militibus habita victorię gratias agit. Laudat eorum obediētiam fortitudinē & magnanimitatem.

Pręmia cūlib; pollicentur.

Magis virtutes honorare quā peccata punire.

Cęsar oībus secundū merita donatis sacrificia celebrauit. Exercitum ordinat.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Duas legiones si autem (quæ sive vocat) misit hæc ad eufratem in confinio Armeniæ & Capadociæ sita est. Duas vero cū bi retinuit. obsequi satis esse duxit donec ad egyptum perueniret quintam & decimam legionem. ¶ Deinde si bi ad maritimā Cæsaream cum exercitu conuenisset: in eam manubiarum multitudinem reposuit: ea ptinensq; sibi assignari iussit: q; ad Italiam nauigare tempus hiemis prohibebat. ¶ Per idem vero tem pus (quos Tytus Cæsar obsidionis causa apud hierosolimam commorabat) ascensa natione rariā Ve spasianus Alexandria Rodum transiit. Hinc autem uectus trirēibus postq; omnes quas prætena uigauit ciuitates inuasit. & ab his cum votis exceptus in Græciam & Yonia transiit. Egressus deinde

tytus ex cæsarea Certyra alias Coreyra in Iaphiani alias Iapigia; delatus est: vnde iam terra iter agebat. ¶ Tytus au tem ex maritima Cæsarea reuersus in Cæsaream (quæ Philippi vocat) aduenit: dūq; ibi commoraba tur omnia celebrans genera spectaculorum. Multiq; in ea captiui consumpti sunt: alijs bestiis obiecti alijs caruati coacti more hostium inter se depugnare. ¶ Hic etiam Symonem minorem Gyore filiū comperit hoc modo esse comprehensum. Ille Symon (cū hierosolima obsideret) in superiore ciuita tē constitutus postq; muros ingressus exercitus totam vastare coeperat ciuitatem: tunc fidissimis ami corum ascitis & lapidarijs cum feramentis eorum operi necessarijs: & alimentis (quæ multis diebus sufficere possent) vna cum illis omnibus in aliquam occultiore cloacam sese dimittit: & quo ad fos sa patebant illa progrediebantur. Vbi vero soliditas obstitisset. eam suffodiebant spe posse iterius pro gressu toto emergere atq; ita seruari. Sed hanc expectationem veram nō esse: rei periculum refellebat vix enim paululū fossiores processerant. itaq; alimenta (quæ parce his vterentur) eis deficiebāt. Et nūc igitur Symon velut stupore posset Romans fallere albis tunicis innexaq; fibula ac clamide purpurea indutus ad illum ipsum locum ex terra editus vbi templum antea fuerat apparuit. Ac primo quidem ob stupuere (qui eum viderunt) suisq; locis manebant. Deniq; propius cum accessissent quæ esset p cū ctati sunt. Et id quidem Symon non dicebat: iubebat autem ad se ducem vocari. Statimq; accersitus ab his (qui ad eum cucurrerant) venit terentius rufus (namq; is rector militiæ relictus erat) Omnivero ab eo veritate comperta ipsum quidem vinctum custodiebat. Cæsari autem quemadmodum esset cō

Symon (nullo euadēdi exitu) eā dīda veste in dutus vt terrorē quendā faceret aspiciētibus ca ptus est a roma nis & vinctus a Terentio custo ditur.

IR Negtia iras dei effugere nō po test.

Symō Tyto vi ctus ablatu est quē trīpho ro mē insit seruari Berytū ciuitas phoenicijs vbi ty tus dū moratu etia; clarissimā fecit spectacula.

prehensus indicauit. Symonem quidem in vltionem crudelitatis (quam in ciues suos amare ac tiran nice fecerat) in potestate hostium quibus maxime erat inuisus ita deus posuit non in subditum eorū manibus. sed sua sponte ad supplicium adductum: propterea q; plurimos ipse crudeliter interemerat falsis criminacionibus insinulatos defectionis scilicet ad Romanos. Nec enim potest iram dei effu gere nequitia. nec inualida res est iusticia. Sed quando sui temeritores vlciscitur: & grauiorem penā ingerit criminosa. cum iam se liberatos esse crediderint. eo q; statim non luere commissa. Id etiam Symon didicit. postq; in iras incidit Romanorum. Illius autem ascensus a terra magnam etiam sedi olorum multitudinem his quidem diebus fecit in cloacis deprehendi. ¶ Cæsari autem maritimam Cæsaream reuersus vinctus Symō oblatu est: & illum quidem trīpho (quem Romē acturus erat) seruari iussit. Ibi autem moratus fratris sui natalem diem clarissime celebrat: multam partem danato rum honori eius attribuens Numerus enim eorum qui cum bestijs depugnarūt: quiq; ignibus crema ti sunt. & inter se digladiantes perierūt duo millia quingentos excessit. Oia tamē videbātur hæc Hęc Ro manis (licet mille modis illi cōsumerent) minus esse supplicij. ¶ Postea Cæsar berytū venit. Hęc autē ci uitas est phoenicijs prouincię colonia Romanorū. & in hæc quoq; diutius cōmoratus est: maiore vīus claritudine circa natalē patris diem tam magnificentia spectaculorū. q̄ sumptibus alijs excogitatis: cū etiam captiuorū multitudo eodē quo antea modo pīret.

¶ Iudeorum gens totius orbis indigenis affeminata præcipue apud Antiochiā: vbi post Antiochum reges illis liberam domiciliij dederunt facultatem: sed erga illos Antiocheniū ppter di uitias maximum erat odium. Et hos Antiochus quidem inuidus accusat vna nocte statuisse ciuitatē concremare: & quodam tradidit quos populus iubet concremari. Antiochus quoq; ipsos paganiza re cogit sabbati prohibens solēnitatem: & omnes recusantes captis a Romano duce militibus pere mit. Iterū ipse illis quadratum forum concremassē accusat. sed hos quidem iuuenis facta inquisitione immunes ostendit & incendiarios cognouit.

¶ Capitulum quintū decimū.

Nuenit autem per idem tempus Iudeos (qui apud Antiochiā reliqui erat) qui apud acerba & exciōsa pericula perpeti concitata in eos Antiochēsum ciuitate: itā ppter criminaciones illas eis in p̄sentia q̄ propterea quæ fuerant non multo ante cōmis sa. De qbus necessariū mihi videtur pauca prædicere vt etiā ea quæ postea gesta sūt cōsequēti narratiōe referamus. Iudeorū nāq; gens multū qdē totius orbis indigenis affeminata est. plurimū autem Syris in ciuitate permixta præcipue apud antiochiā versabatur propter magnitudinem ciuitatis. Maxime vero his liberam domiciliij facultatē reges qui post Antiochum fuerant præbuerunt. Namq; Antiochus quidem qui epiphanes dictus est vastatis

eg. li. 5
ca. 50.

eg. li. 5
ca. 50.

eg. li. 5
cap. 52

A hierosolymis templum spolauit. Qui vero post eum regnum accessit sunt. quicquid eorum in donariis fuit hoc iudeis apud Antiochiam degentibus reddiderunt. eorum synagoga dedicandum. Concesseruntque ut pari cum grecis in re ciuitatis uterentur. Asecus quoque postea regibus eodem modo tractati. Et profecerunt multitudine & extructione itemque magnificentia munerum templum clarius reddiderunt. Semperque religione sibi sociantes magnam paganorum multitudinem: etiam illos quodammodo sui partem fecerunt. Quo tempore autem bellum fuerat conclamatum: & recens in Syria Vespasianus delatus est nauigio. Iudeorum vero odium apud omnes pullulabat. tunc vnus eorum Antiochus quidam plurimum patris causa honorabilis (erat enim princeps apud Antiochiam iudeorum) cum Antiochenis populus concionaretur in theatro progressus in medium patrem suum & ceteros deserebat insimulans eos quod vna nocte totam ciuitatem incendere statuisent: & veluti gestoram participes quosdam hospites iudeos tradidit. His autem auditis populus iam colubere non poterat. Sed in eos qui traditi fuerant ignem iussit afferri statimque omnes in theatro concremati sunt in multitudine vero iudeorum propter inuersionem eos celeriter vbi esset patriam suam seruatum exiis simantes. Antiochus autem iracundiam magis accedere mutato quidem voluntatis argumento quod iudeorum mores odisset exhibere se credens. si paganorum ritu sacrificaret. Idemque iussit etiam ceteros facere compelli. Renuendo enim manifestos fore insidiatores. Huius autem rei periculo ab Antiochenis facto pauci quidem consenserunt alijs vero qui noluerunt perempti sunt. Antiochus vero acceptis a Romanorum duce militibus seuis instabat ciuibz suis nequaquam eos die septimo ab opere cessare permittens: sed omnia cogens facere quod diebus agerent alijs. Tunc validam necessitatem imposuit. non modo apud Antiochiam ut septimi diei ferie soluerent. Sed hoc exordio in ceteris quodque ciuitatibus ad breue tempus similiter fieret. ¶ Iudeis autem apud Antiochiam tunc eiusmodi mala perpe-

Odium iudeorum apud omnes populos diuitias.

Antiochus inuidus iudeos falso absculatus a nocte statuisse totam urbem concremare & quos populus iussit concremari

Antiochus itaque iudeos quadratum concrematis accusauit.

Quidam iuuenis facta inquisitione iudeos immunes ostendit & incedit diarias cognouit

B quadratum forum exuri contigit. & archiura monumentorumque receptacula publicorum. itemque basilicas. vixque ignis inhibitus est super omnem ciuitatem magnanimis viuens: huius facti Antiochus iudeos accusat ad Antiochenes quos scilicet si his infesti antea non fuissent: recenti tamen ex incendio tumultu facile calumniam perpulisset multo magis ex antea actis fidem habere suis dictis persuasit. ut poene se vidisse ignem ab iudeis iniici arbitarentur. & tanquam furore correpti magno cum ardore cuncti qui accusabant aduersus eos impetum facerent. Vix autem motus eorum potuit reprimere collega adhuc iuuenis legatus postulas sibi permitti referre ad Cæsarem gesta Rectorem namque Syriæ Cæsennium priscum iam pridem Vespasianus eo miserat nondum autem ille peruenerat. Habita vero diligenti questione collega reperit veritatem & eorum iudeorum quidem quos Antiochus accusauerat nemo conscius fuit. omne autem facinus admiserunt homines quidem nocetissimi necessitate debitorum rati quod si forum & scripta publica concremassent: exactione liberarentur. Iudei quidem pro suspensis consultatione criminationibus futura expectantes magno timore fluctuabant.

¶ Titus allato sibi a patre nuncio sciuit ipsum vniuersis Italiae ciuitatibus fuisse desiderabile: maximoque honore Romæ receptum maxima namque fuit populi leticia in eius aduentu. Sed germani & Galatæ Vespasiano adhuc in Alexandria existente defecerant quo cognito. ipse litteris missis ventiliū cerealem cōsulem facit iussusque ad regendas provincias britannias. qui audita Germanorum rebellionem eos inuadit. quos domitianus dux exercitus pristino subiecit iugo. Sermate vero qui & Scythæ dicti sunt. cum germanis cōserant: & in romanos impetum facientes hystrum transgressi plures occiderunt. & Frontem Agrippam vastatis vndique regionibus. Sed hoc Rubrius Gallus a Vespasiano missus debellauit: & multos occidit alijs fugientibus.

Capitulum sextūdecim.

C Titus autem Cæsar a patre sibi allato nuncio quod vniuersis quidem Italiae ciuitatibus desiderabilis peruenisset maxime vero quod urbs eū roma summa cum alacritate & claritudine suscepisset in maximam leticiam voluntatemque translatus est curis de eo ita ut sibi erat suauissimum liberatus Vespasiani. enim etiam longe quidem ebentem omnes homines Italiae voluntatibus ut presentem colebant expectationem suam quod nimis eū venire cupiebant pro eis aduentu ducentes. & omni habentes necessitate liberam erga illum beniuolentiam. Nam & senatus memor calamitatum quæ mutatione principum contigissent optatum erat suscipere sehectutis honoreb ellicitorum gestorum maturitate declaratum: cuius presentiam seiebant soli subiectorum saluti commodaturam. Et populus quidem malis intestinis sollicitus magis eum venire cupiebat. tunc se calamitatibus quidem pro certo absoluentem esse confidens antequam vero libertatem cum opulentia recepturum: precipue pars militaris ad eū respiciebat. Hic enim maxime per eum bellorum patratorem nouerant magnitudinem. Imperitiam vero aliorum ducum experti atque ignauis: magna quidem se optabant turpitudine liberari. eū vero qui se & seruare & honestare solus posset recipere precabant. Dum vero hac beniuolentia diligeretur ab

Titus allato sibi a patre nuncio sciuit quod pater vniuersis Italiae ciuitatibus pueris desideratis & maximo honore fuisset receptus.

Libet septimus Iosephi Iudei

Quāto honore
vespasian⁹ fue-
rit Romę reco-
ptus.

Leticia ppli in
aduentu Vespasiani.

Germanorū &
galatarum defe-
ctio vespasiano
existere adhuc
in alexandria
Cā defectionis.

Obsequi mutati-
ones impatorū.

Vespasian⁹ lris
missis vtilib⁹ cō-
sulē facit iussitq;
ad regēdā bri-
tā p̄fici q̄i
audiat rebellā-
tiōē germanorū
eos inuadit.
Sarmatę (qui &
scythę dicti sūt)
cū germanis in
defectionē cōse-
tiūt & i rōanes
facientes ipetū
hystri trāsgressi
eqū plures oc-
cidit & cōsula-
rē frōtē agrip-
pā vastatis vni-
diq; regionibus
sed hos rubrius
Gallus a Vespasiano missus de
bellauit multis
eorū interfectis
& alijs fugienti-
bus.

omnibus honore quidē a p̄cipuis vitijs videris expectare intolerabile videbat. Sed cum q̄ lōgissime d
ab vrbe Roma cōuenire ante p̄perabatur. Nec tunc quib⁹ ruius moras conueniendi ferebat. sed ita fl
mul omnes effundebant. & vniuersis factus & p̄p̄tius in q̄ manere videbat. vt etiam ciuitas ip̄a
tunc primū intra se iocundam sentiret hominū caritatem. Erant autē pauiores abestibus remanē-
tes. Vbi vero eum appropinquare nunciatum est. q̄q; mansuete singulos suscepisset qui precesserant
indicare. omnis iam reliqua multitudo p̄ vias cum coniugibus ac liberis p̄solabatur & quo transiens
aduenisset videndi eius voluntatē. vultusq; eius lenitatem oīn generū vocibus p̄sequebant beneme-
ritum & salutis datorē solumq; dignum Romę principem appellantes. Tota vero ciuitas veluti tem-
plum feris atq; odoribus plena. cum autē vix p̄ circumstantiū multitudinē in palatium venire portuisset
ipse quidē p̄cenatibus dijs aduentu sui gratulatoria facta celebrabat. Venturū autē se ad epulas tur-
be p̄q; tribus & genera & vicina cōiuiua exercētes deo libabant. & ab eo p̄cabant ipm Vespasianum
q̄ plurimū tēporis in Romano imperio p̄seuare. & filiis eius & qui ex his nascerentur seruire iuxta pu-
gnabilē principatū. Vrbis quidē Romana Vespasiano ita suscepto statim maxima felicitate crescebat.
¶ Ante hęc vero tēpora quibus Vespasianus quidē apud Alexandriā erat. Tytus vero hierosolimā
obsidebat magna pars germanorū ad defectionē mota est. Quibus etiam galatarum p̄ximi cōspirā-
tes magnā spē cōtulērunt. q̄ etiam Romanos dominio liberarent. Germanos autē deficere velle
bellumq; inferre sustulit primū natura bonis consilijs vacuā pauaq; spē appetēs periculorum deinde
odiu principū qm soli sciunt p̄p̄ ceteris gētem suā vi coactam seruire Romanos. Necnō equi-
dem maximam tēpus eis fiduciam dedit. Nam cū viderent Romanos imperium crebris imperatorū
mutationibus intestina seditione turbari. omneq; his subditamorbis terrę partē pendere ac nutare
cognoscerent. hoc sibi optimū tēpus ex illorū aduersis rebus atq; discordijs oblatū esse putauerūt. Id
autem cōsiliū dabant & hac eos spē decipiebant Dasicus als Classicus quidā & Baylus als Vinilius
ex eorū potētissimis. qui olim quidem res nouas cupiebant tempore autē adducti sententiam suā p̄-
diderunt. Itaq; alacriter affectē multitudinis periculum facturi erant. Verum maxima parte germano-
rum defectionē pollicita ceteris fortasse nō dissentientibus veluti quadā adimīta p̄uidētia Vespasia-
nus ad ventiliū cerealem (qui pridem germaniā rexerat) lras mittit quibus eū cōsulerē declarauit.
Iussitq; ad britanniā appropinquantē p̄fici. Ille igit quo iussus fuerat abiens audita rebellionē
germanorū eos iam cōgregatos inuadit ordinata acie magnū in cōflictū numerū peremit. de positi-
taq; amentia ad sobrietatem coegit. Sed q̄ cito ad loca ille peruenisset. haud multo post erant suppli-
cia luituri. Nā vt primū defectionis eorū nūcius allatus est Romā domicianus cēsar hoc audito (non
sicut alter fortasse in illa etate fecisset nā omnino adolescēs erat) tantā rei magnitudinē suscipere de-
tractauit. Sed a p̄re habens ingenitā fortitudinē & supra etatē exercitatus illico tēdebat in barbaros.
Illi autē expeditionis fama p̄culsi. ei se p̄miserant. luctrū hoc ex timore maximū nacti vt sine vlla cla-
de pristino iugo subicerent. Omnibus ergo circa galatiā (vt oportuit) ordinatus. ne rursus vnq; facile
turbarent. domicianus clarus atq; insignis etatē superantibus factis. & patriū decus afferētib⁹ Ro-
mam regredit. ¶ Cum supra dicta verō germanorū defectionē hisdē diebus etiā Sarmatę als Sey-
tharū cōuenit audacia. Nā qui appellat⁹ scythas) sarmatę maxima multitudo cū trāsgressi flumē
hystri violenti atq; seuissimi p̄pter inopinatū unpetū multos quidē Romanorū (quos in p̄sidijs offē-
dere interficiunt) & cōsularē virum seniore pōpeium als frōnceiū agrippā (qui fortiter his obuius pu-
gnauerat) occidit. p̄ximasq; regiones totas feriēdo atq; ducēdo omia (quę incendissent) puagabant.
Vespasianus hoc facto & vastitate Mesyę cognita. rubriū gallū dirigit. p̄cenā sarmatis impositurum.
A quo multi quidē in p̄lijs trucidati sunt. qui vero salui esse potuerunt. domū refugerūt. Hoc autē bel-
lo magister militū defuncto. etiā futuri tēporis cautioni cōsultuit. Pluribus enī & maioribus p̄sidijs lo-
ca circōdedit. vt oīno barbaris esset ip̄sibilis trāsitus. In Mesya quidē bellū ea celeritate discretū est.

Capitulum septimum decimum.

A
eg. li. v
ca. 52.

D Princeps vero Tytus aliquādiu quidem beryti cōmorabatur. ita ut diximus. Inde autem reuerfus. & per omnes (quos obiret) Syrię ciuitates magnificentissimā celebrans spectacula iudeorum captiuos ad ostentationem cladis eorum abutebatur. Contigit autē in itinere stuulum cognitione dignissimū. Is fuit medius inter archiam & raphaneas Agrippę regni ciuitates. Habet autē quoddam peculiare miraculum. Nam cum sit quā fuit plurimus neque meatu fegnis tñ interpositis sex diebus a fontibus deficiens siccum exhibet locum videre. Dein de quasi nulla mutatione facta. septimo die similis exoritur atque hūc ordinē pro certo semper eū seruari cōpertum est. Vnde etiam sabbaticus appellatus est a sacro iudeorum septimo die sic nominatus. ¶ Ciuitatis autē Antiochenisimū populus quā Tytum aduenire cognouit manere quidē intra moenia prę gaudio nō patiebatur. Oēs autē obuiā ei pergere pperabant & usque ad tricesimū & eo amplius stadium pgressę non mō viri sed etiam femine cū pueris expectabant. Et cū appropinquantē vidissent ex vitroque latere stantes dexteras cū salutatione tendebant. Multisq; fauoribus exultantes. cum ipso reuertebatur. Crebro autē inter oēs alias laudes precabantur ut iudeos expelleret ciuitate. Tytus quidem nihil pciibus istis indulsit. sed ociose quę dicebant audiebat. Incerti autē quid sentiret quid uel facturum esset iudeis magno & atroci metu tenebatur. Nec enim cōmoratus est Antiochię Tytus. Sed cōtinuo a Zeugma eufraten uersus iter cōtendit. Quo missi etiā ab rege parthorum uenerunt aureā ei ferentes coronā quę iudeos uicisset. Ea q; suscepta etiam cōuiuium exhibuit regis missis atque ita Antiochiam remeauit. Curia uero & populo Antiocheni multū perētibus ut in theatrū ueniret ubi eū oīs multitudo prestolabatur humanissime paruit. Rursus autē hisdem fortiter instātibus & crebro postulantibus expelli ciuitate iudeos ingentose respondit. patriā eorum dicēs quo expellendū fuerant interisse nullūq; iam esse locū qui eos reciperet. Vñ ad aliā petitionē sese cōuertunt Antiochēses: quę priorem impetrare non potuerunt. Eneas enī tabulas eum pcebant eximere. quibus incisa essent priuilegia iudeorū. Sed nec id quidē Tytus annuit. Verū in eodē statu relictis oibus (quę habebant apud Antiochiam iudei) ad egyptum inde discessit. Iter autē agendo cū ad hierosolimā uenisset tristēmque solitudinē (quę tunc videbatur) antiquę ciuitatis claritudinē cōpararet: disectorum operū magnitudinē & ueterē pulchritudinē recordatus miserebatur excidiū ciuitatis. nō (sicut alius fecisset) exultans quę talē ac tantā funditus excidisset. Verū multū imprecans seditionis auctoribus & qui hāc ei poenā inferre cōgissēt: ita certus erat quę nūq; uirtutē suā uoluisset punitorū calamitatibus clarescere: ex magnis enī diuitijs nō minimā pars in ruinis adhuc inueniebatur. Quēdē enī eruebatur Romā plura uero captiuos indicantibus auferebatur aurū atque argentū atque instrumenta pciōssima quę dñi propter incerti belli fortunā terrarū cōdiderāt. ¶ Tytus autē ppositum iter ad egyptū tendēs emēsa uelociter solitudine puenit Alexandriā. Decretoq; ad Italiā nauigare cū se duę legiōes comitarentur utramq; uñ uenerāt) rursus remisit quintā quidē in Mesiam quintā uero decimā in pannonia. Captiuorum autem duces Symonē & Ioannē & alios septingētos numero uiros electos tā magnitudine corporum quā pulchritudine pstantes illico ad Italiā portari pcepit cupiens eos & in triumpho pterducere.

¶ **TYTO** Romam reuiente maximus celebratus est triumphus.

C ¶ Tyto Romam aduenienti patercū ciuium multitudine obuiam uenit cū maxima leticia omnes domos exierunt pōpam uisuri. & triumphura. Vespasianus & Tytus lauro coronari patriaq; purpurea ueste amicti transierunt quos senatus in octauianis ambulationibus pparato tribunali pstolabatur. Militesq; inermes erāt in serical ueste laureis coronati. Vespasianus autem (ipso & Tyto solēnia celebrante) milites breuiter allocutus illos ad prandiu (quod his ex more ab imperatore parari solet) dimisit. Ipseq; ad trūphorum recessit. ineffabilia autem erant triumpho pparata. Aurum argentum & ebatur in omni genere specierum & operum Gemę multe & clarissimę. Simulachra deorū pciōssima marcebant animaliaq; diuersis ornamentis induta ppijs. Triumphatores quoq; ab alijs discreti mirabilis ornamentorū magnificentia culti erant. insuperq; captiuorū uulgu ornatum erat. Machinęq; portabant. belli autem descriptio & bellorū euentus quos iudei passi sunt p sentialiter p singula pegmata ostendebant. Ornamenta etiam & templo alata portabant. sed mutatum erat candelabrū a iudeorum cōsuetudine. lex autem iudeorum nouissima spoliū ferebat. deinde transibant plurimivictoris pstantes simulachra omnia auro & ebore facta post quę Vespasianus prior ibat. & Tytus sequebatur. Et domicilantis adhuc equitabat ornatus pulcherrimi. Pompe autem finis fuit capitolini iouis templum quo constiterunt & antiquo Romanorum more. Symon Gyorę hostium dux inter captiuos in pōpam traductus laqueoq; circūdatus per publicum trahebatur. cuius quidem postq; uite finem nuntiatum est hostias inchoarunt. & his secūdo celebratis in palacium recesserunt. hunc quoq; diē urbs Romana finem malorum ciuitatis & pro felicitate spei bonę principium celebrauit.

¶ Capitulum octauum decimum.

Tytus ubiq; magnificētissima celebrās spectacula iudeorum captiuos ad ostentationem cladis abutebatur. Antiochēses tyto obuiā ciuitate exierūt.

De pccātes ut iudeos expelleret ciuitate Tytus nō audit.

Tytus aureā coronā a partorū rege missā suscepit i euphrate remeauit Antiochiam.

Tyri hñem reuerentis pietas & misericordia super illa excisa quę seditionis imprecās uirtutē suā punitorum calamitatibus nolebat clarescere. Captiuorū duces Symonē & Ioannē & alios septingētos i Italiā portari pcepit.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Tyto aduenienti
Romā pater cū
cuius multitudi
ne obuiā venit
maxia cū leticia
Modus exēdi
ab triūphum &
ordo Vespasia
nus & tytus lau
ro coronati pa
triaz veste pur
pura amicti trā
seht quos sena
tus i octouianis
ābulationibus
pparato tribu
nali p̄stolabant
Porta triūphi.

Ineffabilia triū
pho p̄parata.

Argētū aurū &
ebur i omni gñe
Specierū & ope
rum

Gēne clarissi
mę & multę.
Simulachra deo
rū p̄ciosissima
ferebant.

Triūphatores
ab alijs discreti.
Machie porta
bant.

Belli descriptio
& belloꝝ eue
tus quos iudei
passi sunt oibus
p̄stolaliter ostē
debat.

Pegma machi
nā i q̄ statuꝝ col
locatū significat.

Mutatū cande
labrum.

Lex iudeorum
nouissima spo
lioꝝ p̄tabat.

D Eracta vero nauigatione pro voto similiter quidem Roma in eo suscipiendo erat affecta & D
ex cursus exhibuit ei quos patri. Claritudinē vero Tyto pater addidit. qui venit obuiā eumq;
suscepit. Multitudini autē ciuium diuinā quandam leticiā suggerebat. q̄ videbat in vnum tres
cōuenisse. Non multis añ diebus post vnū cōmunem triūphū ob res gestas agere statuerunt. quis
vtriq; senatus p̄prium decreuisset. ¶ Prēdicto autē die quo futura erat pōpā victorię nemo ex tam
infinita ciuitatis multitudine domi remansit. Omnes autē cum p̄disissent loca vbi tñ stare potuissent
p̄uenerunt quātus spectandi modus sufficeret: imperatoribus cōcesso necessario transitu. Cūcta vero
parte militari añ lucem p̄ turmas atq; ordines p̄gressa cum rectoribus suis & circa hostia cōstituta
non palacij superioris: sed p̄pe Isidis templū ibi enim principes nocte illa requiescebant prima tñ au
rora incipiente p̄cedunt. Vespasianus & Tytus lauro quidē coronati. amicti vero patria veste purpu
rea: & ad octouianas ambulationes transeunt: ibi enim senatus & ducum p̄ceres & honorati equites
eos p̄stolabant a duentum. Tribunal autē ante porticus factum erat: selēq; in eo p̄paratę eburnę.
Quo cū ascendissent: cōcederunt. Statimq; partis eos militaris fauor excepit: multis virtutum testimo
nijs p̄dicans. Illi autem inermes erant i veste senca: laureis coronati. Prēceptis autē laudibus eos Vē
pasianus (cū dicere adhuc vellent) silencijs signū dedit: magna oim quiete facta surrexit & amictu ma
gnā partē capitis ad optus solēntia vota celebrauit. Idēq; Tytus fecit. Perfectis autē votis Vespasianus i
cōe oēs breuiter allocutus milites quidē ad prandium (quod hīj ex more ab imperatore parati solet)
dimittit. ipse vero ad portā recessit quę ab eo (q̄ per illam semper triūphorū Pompa ducit) nomen
accepit. Vbi & cibū prius capiebant & triūphalibus vestibus amicti ad portam dijs collocatis cesa ho
stia inter spectacula transeūtes triūphū ducebant: vt multitudinī faciliōr preberet aspectus. ¶ Pro
merito autē narrari multitudo illorū spectaculorū magnificētia nō potest in oibus quę quisq; ex cogi
tauerit vel artium factis. vel diuitiarū opibus vel naturę nouitate. Nā p̄ene quęcūq; hoibus qui vq;
sunt fortunatis paulatim quęsitā sunt alijs alia mirabilia atq; magnifica hęc vniuersa illa die Romani
imperij magnitudinē p̄bauerunt. Etenim argēti auriq; necnō & eboris in omni genere specierū siue
operū multitudine nō vt i pōpam ferre cerneret. Sed si quis dixerit oīa fluuie & alias quidē vestes ex
rissimi generis purpura portari. alias diligentissima picturavarietas arte Babilonica. Gemmę autē cla
sime & tā multę. alię coronis aureis. alię speciebus. alię formate incluse traductę sunt vt appareret fru
stra nos eorum vñq; alias vq; verū esse aliqd suspicari. ¶ Ferebant autē simulachrorum sigilla (quę illi
deos habebāt) & magnitudine mirabili. & arte nō defunctorię facta horūq; nihil nō ex p̄ciosa mate
ria. Quin & animalū diuersa genera p̄ducebant. p̄prijs ornāmētis induta. Erāt autē quę singula etiā
porteret magna hominū multitudo purpureis vestibus atq; inauratis ornata. Ipsi etiā (qui ad pōpam
fuerant) ab alia turba discreti: p̄cipua & mirabili ornamentosq; magnificētia culti erant. Insuper hīs ne
captiuorū quidem vulgus inornatū videres. Sed varietas & pulchritudo vestitū natura ex fatigatio
corporū deformitatē oculis subtrahebat. Maxime autē stupor erat machinatū (quę portabant) siue pē
gmatū fabricatio. pro cuius magnitudine timendū viribus portantū occurrētes putabāt. Multa enim
in tertiu nidū quantūq; surgebāt & magnificētia fabricę cū ammiratione delectabat. multis aurata ve
ste circūdati cum aurū p̄terea atq; ebur oibus esset affixum. ¶ Multis autē imitationibus bellū ali
ter in alia diuisum certam sui faciē demonstrabat. Erat enim cernere vastari quidem fortunatissimam
terram. totas vero interfici acies hostiū. & alios fugere alios captiuos duci murosq; excellētes magni
tudine machinis dirui: & castellorū excindi munimina & populosarum ciuitatū moenia disturbare. ex
ercitūq; intra muros infundi cediq; omnia loca plena. & eorū qui manu resistere nō poterāt preces
ignēq; tēplis immisum ediumq; super dominos & post multam vastationē euerfionis atq; omnis
tristitię defluentis non arua culte neq; ad hominū vel pecorū potum. sed per terram ex omni pte fla
grantem. Hęc enim iudei bello passas esse ipsi experti sunt. Ars autē & cōsectorum operū magnitudo
nescientibus adhuc fieri tanq̄ p̄sentibus ostēdebant. ¶ Erat autem p̄ singula pegma captę ciuitatis
dux ita (vt captus fuerat) ordinatus. multę autē naues sequebant. Spolia vero alia: & ala quidē passim
ferebant. Eminabāt autē ducēs eorum quę apud hierosolimam in tēplo reperta sunt mēsa aurea pō
deris talēti magni & candelabrū quidē similiter auro factū. Sed opere cōmutato ab vñq; nostri cō
suetudine. Nam media quidē cōlūna basi herebat tenues autē ab eo canulę p̄ducebantur. ad simi
litudinem fisciulę: & summum quęq; in lacinij speciem fabricatę. Erant autē numero septē septimū
diei qui apud iudeos est indicantes honorē. ¶ Post hęc autē portabat lex iudeorū nouissima spolio
rū. ¶ Deinde transibāt plurimi victorię simulachra portātes oīa ex auro & ebore facta. Post quę Ve
spasianus prior ibat: & Tytus deinde sequebat. Domicianus autē adhuc equitabat ipse quoq; ornatus
pulcherrime. dignū spectari exhibēs equū. ¶ Pōpę autē finis fuit capitoliū iouis tēplū. quo (postq̄ vētū
est) cōstitit. Erat enī vetus mos patrius operiri. donec ducis hostiū mortē quispiā nūciaret. Is erat

A Symon Gyros tunc inter captiuos in Pompam traductus. Laqueo vero circumdatus per publicum trahebatur: cum eum simul cederent qui ducebant. Lex autem Romanis est ibi necare criminum reos morte damnatos. Postquam igitur eum finem vite habere nuntiatum est omniumq; fauor secutus est tunc hostias inchoarunt. Hisq; omne secundo per vota solemnia celebratis in palatium recesserunt. Et alios quidem ipsi epulis exceperunt: alijs autem omnibus instructi erant domi contumeliorum apparatus. Hunc autem diem urbs Romana celebrabat. victorie quidem in hostes gratulatorium: finem vero malorum ciuitatis: & spei bonae pro felicitate principum.

Symon Gyros inter captiuos in pompam traductus laqueo in popa interfectus est. Dies celebris romana.

¶ PACI templum Vespasianus edificauit.

¶ Vespasianus peractis triumphis templum paci edificauit: magnisq; donauit muneribus & ea quae in templo fuerant iudeorum ibidem reposuit. legem vero iudeorum. & purpurea penetrallia vela in palatio condita seruari precepit.

¶ Capitulum nonumdecimum.

I Ost triumphos vero & Romani imperij firmissimum statum. Vespasianus paci templum edificare decreuit. Itaq; mira celeritate. & quae omnium cogitationem superaret effectum est. Magna enim diuitiarum largitate usus insuper perfectis id picture ac figmentorum operibus exornauit. Omnia namq; in illud Phannum collecta ac deposita sunt quorum visando studio per totum orbem qui ante nos fuerunt vagabantur. Quomodo aliud apud alios situm esset videre cupientes. Hic autem reposuit etiam quae iudeorum fuerant instrumenta hisq; se magnifice ferens. legem vero illorum & penetrallia vela purpurea in palatio condita seruari precepit.

Vespasianus peractis triumphis templum paci edificauit magnis donauit muneribus & ea quae in templo fuerant iudeorum ibi reposuit.

¶ HERODIVM & Macherus a Lucio Basso obsidetur & capitur.

B Lucius Bassus missus in Iudeam legatus castellum Herodiu ab incolentibus sibi sociauit & militari manu collecta legione decima bellum inferre Macherontis statuit. Valde enim necessarium castellum excindi videbat ne multos sui munimine ad defectionem inuitaret. Nam salutis spei habitatoribus. & aggredientibus hesitationem & formidinem natura loci: & muro circumdante prestabat. Macherus vero altissimo vertice supereminerebat. Ea namq; loci perspecta natura Alexander primitus castellum munivit. ubi herodes post Herodium edificauit. propter Arabum viciniam multaq; contra obfidionem fecerat munitiones: & inexpugnabile reddiderat. Ruta quoq; mirabilis magnitudinis ibi tempore Herodis perseuerabat: ubi & in valle a parte septentrionali dicta. Barbas radix eiusdem nominis erat flammis similis mirabilis virtutis. sed eam euellere difficillimum erat sine euellens morte. hie enim demones abigebat. Ibi quoq; aquarum calidarum fontes sapore diuersi scaturiebant. multiq; etiam frigidide aque. Sed ex vna spelunca quasi ex duabus mammis duo emanant fontes alter calidus: & alius frigidus. qui mixti lauacrum prebent medicinale. & suauissimum metallum quoq; sulphur & alumen inueniunt. Basso itaq; castellum obsidente maximus fit confictus. Sed res quadam inopinata tradendi castellum imposuit iudeis necessitatem. Eleazarus scilicet vnus obsessorum iuuenis & audax. Qui (quodam die discreta pugna ex utraq; parte) omnes despiciens extra portam remansit & muro stantes alloquebat: sed illi (capta oportunitate) quidam egyptius captum ad romanorum castra duxit ipsum nudum verberibus cedi fecit quod vehementer iudeos confudit & castellum romanis offerunt reddito sibi eleazaro. quo cognito multi inferioris ciuitatis fugiunt alijs occisis. mulieribus vero & pueris in serulatum mancipatis.

¶ Capitulum vigesimum.

C In iudeam vero legatus missus Lucius Bassus suscepto a cereali vitellio militum magistro. castellum quidem herodium ab incolentibus sibi sociauit. Post autem omni manu militari collecta (multi autem in partes diuisi erant) & legione decima: bellum inferre Macherontis statuit. Valde enim necessarium videbat id excindi castellum: ne multos sui munimine ad defectionem inuitaret. Nam & salutis spei habitatoribus certa: & aggredientibus hesitationem atq; formidinem natura loci praestare maxime poterat. Nam ipsum quoque muro circumdatus est saxosus est collis in proceram celsitudinem surgens: ut ob hoc etiam capi difficilis videretur. Sed ne vel accedi eo posse excogitaret: quae vallibus eum ex omni parte vallauerat: quam altitudo oculis comprehendi non posset: qualisq; nec transire erat facile nec aggestu villarum compleri possibile. Nam ea quae ad occidentem secta erat vallis sexaginta stadiis distendit versus asphaltides lacus ei limitem facit. Ex hoc vero tractu ipse Macherus altissimo vertice supereminet. A septentrione autem & meridie valles magnitudine quidem supradicta cingunt: similiter vero sunt inextricabiles. Ad conatum autem eius vallis (quae ab oriente est) altitudo non minor centum cubitis inuenitur. monte vero ex aduerso Macheroti posito terminatur. Ea loci natura perspecta rex alexander primitus castellum communiuit: quod postea gabinius bello cum aristobolo gesto deposuit. Herodi autem regnati omnibus locis dignior cura visum est & constructione tutissima propter arabum praecipue viciniam. Namq; oportune situs est eorumq; fines expectans. Magna ergo locum muro amplexus ac turribus ciuitatem illic fecit incolis versus in arcem ipsam ferebant ascensum. Quin & rursum circa ipsum verticem murum edificauerat. turreq; in angulis centum sexaginta

Lucius Bassus missus in iudeam legatus herodiu sibi sociauit Herodi castellum: situs & descriptio.

Macherus in monte. Alexander primitus castellum munivit ubi post herodes herodiu edificauit propter arabum viciniam.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Munitioes herodij contra obsidionem. **habitis exererat.** In medio ambitu regiam struxerat: magnitudine simul habitationum & pulchritudine locupletam. Multas vero cisternas recipiendis aquis habundeq; suppeditandis locis maxime idoneis fecerat. veluti cum natura certaret: vt q; illa situ loci inexpugnabile fecerat: ipe munitionibus manu instructis superaret. Insuper his enim & iagittarum multitudinē machinarumq; reposuit & omnē apparatū excogitauit: qui habitatoribus posse magnę obsidionis iustare contēptum. ¶ Erat autem in ipsa regia ruta mirabilis magnitudine. Nullo enim carice vel celsitudine vel magnitudine vincebat. Forebāt autē eam ex herodis temporibus perseuerasse: mansissetq; vltius. pfecto sed ab Iudeis (qui locum ceperant) excisa est. Vallis autem qua ciuitas a parte septentrionali cingit quidem locus Baabris alias Baaras appellat. Vbi radix eodem nomine gignitur: quę flammę quidem affinis est colore. Circa vesperam vero velut iurare fulgurans. accedentibus eamq; euellere cupientibus. facilis non est: sed tam diu refugit. nec prius manet: q; si quis vrinam muliebrem vel menstruum sanguinem super eam fuderit. Quinetiam tunc si quis eam tetigit mors certa est: nisi forte illā ipsam radicē ferat de manu pendentem. Capis alio quoq; modo sine periculo. qui talis est. Totam eam circūfodunt: ita vt minimū ex radice terra sit cōditum: deinde religant ab ea canem. Illoq; sequi eum a quo religatus est. pperante radix quidem facile euellitur: canis vero cōtinuo morit. tanq; eius vice traditus qui herbā fuerat ablaturus. Nullus enim postea accipientibus mortuus est. Tantis autem periculis propter vnā vim capi eam opere precium est. Nam quę vocantur demonia pessimorum hominū spiritus. vults immer sa eorq; necantia quibus subuentum non fuerit hęc cito (etiam si tantummodo offeratur egrotātibus) abigit. Fluūt autem ex eo loco aquarum fontes etiam calidarum multum inter se sapore diuersi. Alię namq; amara sunt: alijs nihil dulcedinis deest. Multi autem frigide aque ortus non solum in humilibus locis fontes alternos habent: sed quod amplius quis miretur in proximo. Etenim quędam spelunca cernitur non quidem alte cauā: saxo autem eminente protecta. Super hoc autem duę mamme inter se paululum distantes eminent & altera quidem frigidissimum fontem altera calidissimum fundit. Qui mixti lauachrum suauissimum prębent. multisq; morbis ac vicijs salutare: maxime vero neruorum curationi conueniens. Habetq; idem locus mortalla sulphuris & aluminis. ¶ Bassus autem cōtemplatus vndiq; regionem valle orientali repletam. expugnationem aggredi statuit. opusq; inchoauit properans aggerem q; plurimum extollere: faciemq; per eum facere obsidionem. Qui vero intus fuerant deprehensi ab externis segregati Iudei. illo quidem coegere inane vlgus esse existimantes inferiorem obseruare ciuitatem. ac per iacula priores excipere. Superius vero castellum ipsi occupatū tenebant & propter munitionis firmamentum: & vt saluti suę consulere. Impetraturos enim se veniam opinabantur: si locum tradidissent Romanis. Prius autem volebant spem declinandę obsidionis experiendo conuincere: ideoq; in dies singulos alacri animo excursus habebant & cum his quos fors obtulisset confertis manibus multi quidem moriebantur: multosq; Romanos interficiebant. Semper autem vtriusq; plus ex tempore victoria captabatur. Iudeis quidem si incautiores aggredierentur. In aggere autem positisi si improvisum excursum eorum bene septi armis exciperent. Sed non is erat finis obsidionis futurus. ¶ Res autem quędam fortuitu gesta inopinatem castelli tradendę necessitatem Iudeis imposuerat: inter obsessos iuuenis sed audacia ferox & manu strēnuus nomine eleazarus. Is autē fuerat & i excursibus nobis multos aggredi: aggressumq; phibere obsēcras alias obseruās etiā in pilijs semper grauiterg; Romanos afficiēs audacię suę socios. psequens impetū quidē his facile periculo autem vacuū discessum efficiebat: nouissimus recedendo itaq; discreto quodam die pugna ex vtraq; parte pgressa ipse tanq; despiciens omnes existimans neminem tunc hostium pręlium expecturum extra portam remansit. & in muro stantes alloquebat: rutamen illis addēs. Hanc autē oportunitatem vidit quidā ex Romanor; castris egyptius nomine rufus: & (quod nemo sperasset) impetu facto cū ipsis eum armis repente correptū. cū hoc viso in muro stantes stupor teneret in castrum Romanor; traduxit. Postq; vero dux nudum eum precepit extendi & in aperto constitutum vt ex ciuitate conspicere verberibus cedi. vehemēter casus adolescentis Iudeos cōfudit. Vniuersaq; ciuitas infletu erat & questibus: vnus viri clade percussa. Id vbi Bassus animo duertit: cōsiliorum aduersus hostes hoc principiū sumpsit. eorūq; miserationem augere cupiēs quatenus coacti p eius salute castelli traditionem facerent quod sperauit adeptus est. Nā ipse quidē velut mox eleazarū suspēiurus crucē defigi iussit. Ea vero conspecta maior castellanos dolor inuasit. & vniuersa querebant intolerabilem esse calamitatē vociferantes. Tunc igit eos orabat eleazarus ne vel se despicerent mortē miserrimam subiturū sibi: ipsis salutē pberent: post quem omnes iam subacti Romanorū viribus ac fortunę cōcederēt. Illi autē & eius sermone fracti & q; intus pro eo multum precabant ex magna enim & populo propinquitate genus ducebat contra ingenium suum misericordiā victi sunt. Et quibudam celeriter missis colloquebant castelli facere traditionē: petētes reddito sibi Eleazaro sine metu dimitti

A Cum autem his assensus esset dux Romanorum multitudo ciuitatis inferioris intra separatim cum Iudeis cognita pactione ipsi clā nocte auferre statuerūt. Cūvero portas aperuissent: ab his (q̄ deditio nem promiserant) ad Bassum nuncius venit. siue inuidia salutis eorū. siue formidine eorū fugę causas ipsi prestarent. Sed fortissimi quidē fugientū qui preceſſerant euaserūt: reliquorū autem viri quidem mille septingenti perempti sunt. mulierculę vero & pueri in ceruitum ducti Sponsiones aut cum his qui castellum dederunt habitas Bassus cōseruandas esse ratus & ipsos dimisit: & Eleazarū reddidit.

¶ **TIARDES** (qui & Saktus dictus) obsidetur a Basſo.

¶ Bassus Iardem obsidens equitibus locum cingit & ne inde fugerent siluam scindi iubet magnosq; belli factu conflictu nullus Iudeorum euasis ex Romanis duodecim tantummodo occisis & Iudas Gyari filius dux de Hierosolima fugiens aduersus est in cloacis. Eoq; tempore Cæsar liberio Iudeę procuratori scripsit vt omnem terram Iudeorum vendat propria: & patriam suam seruans. Et solis octingentis relictis Iudeis Maſſada ad inhabitandam dedit. Iussitq; singulis annis singulis Binas in capitolium deferre dragmas. ¶ Anthiocum autem apud Cæsarem: & filios Censentius accusauit quo commagenem ciuitatē ingreſſo. Anthiocus cum vxore & liberis se purgare volens exiit. Et ipſo cum vxore & filiabus fugientem in Cecilio filij eius Romanis reſtiterunt & milites eius tranſerunt ad Romanos. Ipſe autem vincſus mittitur. Romam Sed eum Veſpaſianus ſolui iubet magnos ei redditus contribuens. ¶ Alani iuxta Tanaym fluuium degentes Mediā inuadentes depopulantur pacoro rege medorum fugientē. Armeniamq; rege captouaſtant.

¶ Capitulum vigeſimū primum.

Is autē adminiſtratis in ſaltū (qui appellat Iarden) ducere properabat exercitum. Multi enim illuc congregati eē nuntiabant. qui pridē tēpore obſidionis ex hieroſolimis & macherōne profugerant. Ego cū ad locū veniſſet neq; ſaltū fuiſſe nunciū reperiſſet: primo quidem oēm locū equitibus cingit vt ſi quis Iudeorū conatus fuiſſet euadere fugiēdi p equites copiā nō haberet. Perdites aut iuſſit ſcindere ſilvā ne inde fugerent. Hoc mō ad neceſſitatē adducti ſunt aliqd fortiter faciēdi veluti ex audaci certamine fortalle fugā etiā reperturi itaq; ſimul vniuerſi & cū clamore impetu facto in eos a quibus accincti fuerant irruūt. Illi aut fortiter eos excipiebant. Multiq; his audacia illos cōtentione vſis diu quidē preliū tractū eſt. Nō autē ſimilis euenit ſinis pugne certantibus. Nam romanorū quidē duodecim tñ cantigit occidere neq; multos ſauciari: Iudeorum vero ex illo prelio nullus euasiſt. Sed cum eſſent non pauciores tribus milibus proſtrati ſunt omnes: eorumq; dux Iudas Gyari filius de quo ſupra memorauimus q̄ ordinē cuidā propoſitus (cū hieroſolimis obſideret) quibus diuerſus erat cloacis latenter eſſeſſit. ¶ Eodē vero tēpore cæſar etiā ad liberitū maximū ſcribit (erat aut pcurator) vt omnē terrā venderet Iudeorū. Neq; enī ciuitatē in ea cōdidit: ppria ſeruans. & patriā suam. Solis vero octingentis illuc relictis. locū dedit quē incolerent qui vocat maſſada. Diſtat aut ad hieroſolimis triginta ſtadijs. Stipēdiū vero vbiq; degeret Iudeis indixit. Binas dragmas ſingulis annis deferre in capitolium iuſſit: ita vt añ hec hieroſolimorū tēplo penderēt. Et res qdē Iudeorū in tēpore hunc ſtatū habebant. ¶ Iā vero (quarto anno Veſpaſiano amminiſtrante imperiū) cōtigat cōmagine regem Antiochū in maximas clades cum tota domo incurrere. ex cauſa huiusmodi. Cēſenius alias Ceſſenius Petrus alſ Perus (qui tñc Syriā rector amminiſtrabat) ſiue reuera: ſiue ppter inimicitias Antiochi. certū enī nō valde pateſcēt eſt ſcās ad cæſarem miſit Antiochū dicens deſicere ab Romanis cū epiphānio filio decreuiſſe pactis habitis cū rege parthorū ppterq; debere illos añ capere. ne ſi priores nouas res adorſi eſſent totū Romanorū imperiū bello p̄turbarēt. Non erat aut Cæſar hmōi ad ſe platum nunciū neglecturus. Nāvicinitas regū maiore negocium prouidētia dignū eſſe faciebat. Samoſata enī cōmagene maxima ciuitas iuxta euſraten ſita eſt. vt eſſet parthis eo nāq; id cogitauerūt. ſaciliſſimus tranſitus. tutum aut receptaculū. ſide igit habita ſibi Petrus & poteſtate permiſſa vt ageret quod expedire videret negligēdum nō putauit. Subito aut (Antiocho eiufq; ſocijs nihil opinātibus) in cōmagenā ingreſſus eſt. ex legionibus quidē ſextā ducēs: & inſuper quosdam cuneos alaſq; equitū. Habebat aut auxilio reges terre (quę Caldaica alias Calcidica vocat) Ariſtobolū eiufq; fratrem Maſadamū alias Soenū. introitus autē illis erat ſine certamine q̄ nemo indigenarū valebat manus opponere. Antiochus autē inſperato pculſus nūcio. bellū quidē cōtra Romanos nec cogitatione cōcepit. Deceſſit aut toto regno i quo erat tractū relictū cū cōiuge ac liberis egredi. hoc ſe romanis purū ab ea ſuſpicionē quę ſibi ingereſ p̄baturū eſſe ratus. Progreſſuſq; de ciuitate cētum viginti ppe modū ſtadijs: in cāpo tabernaculū ponit. Petrus vero in Samoſata qui eā capeſcerēt mittit: & p eos ciuitatē tenebat. Ipſe vero cū alio milite in Antiochū tre tendebat. Non tñ rex vel ipſa neceſſitate adductus eſt aduerſum Rōanos aliquid bellicū gerere. Sed fortunam ſuam queſtus quiduis pati ſuſtinebat. Adoleſcentibus aut belliq; peritis ſuiq; corporis p̄ſtantibus filijs eius nō erat facile in

Bassus Iarden obſidēs equitibus locū cingit. Iubet ſilvā ſcindi Cōſtitus belli.

Iudeorū i illo p̄lio nullus euasiſt ex rōanis tantū modo duodecim occiſis

Cæſar liberio pcuratori Iudeę ſcribit vt omnē Iudeorū terram vendat.

Antiochus & filij cōmagines rex apud Cæſarem accusatura cēſenio.

Samosa ciuitas

Cessenius ingreſſus ciuitatē cōmagenum.

Antiochus cū vxore & liberis ſe purgare volēs exit.

Antiochi filij rōanis in bello reſiſtunt.

Liber Septimus Iosephi Iudei

Antiocho cum vxore & filiabus fugiente i ciliam milites sui ad romanos se trasserunt.

Antiochus iunior romam missus quævespasiannus solui iubet magnosq; redditus ei dedit &c.

Alani iuxta Tanaym fluvium de gentes media de populant.

Pachorus rex fugit.

Alani armeniam vastat rege capto.

calamitate sine pugna durare. Itaq; ad virtutem se conferunt epiphanes & callenicus. Vehementi autem pugna per totam diem habita in signi fortitudine demonstrari sunt nullaq; suarum parte virium diminuta discedunt. Antiocho vero neq; pugna quidem hoc modo peracta manere domi tolerabile videbatur. Sed abducta coniuge cum filiabus in ciliam fugit. Atq; hoc facto suorum militum animos fregit. Nam velut desperato ab eo regno defecerunt. Et ad Romanos se transtulerunt. Omnibusq; erat desperatio. Ergo priusquam penitus destituerent auxiliis epiphani cum cæteris seruare se ex hostibus erat necessarium. Fiuntq; omnes equites decem qui cum his transgressi sunt flumen eufraten. Hinc iam sine metu profecti cum ad Bollogessien parthorum regem venissent: non quasi fugitivi despecti sunt sed ad huc pristinam fortunam retinentes omni honore digni habiti sunt. Antiochus vero ubi Tharsum clivæ venit missio Herabontarcho Petrus nuncium Romam transmisit Vespasianus autem ita regem ad se deduci non passus est dignum esse ratus veteris amicitie habere rationem: quæ belli occasione inextorabilem iracundiam observare. Itaq; iubet ei iter agenti auferri vincula: intermissaq; interim Romam profectio apud lacedemoniam degere. Magnos vero ei pecuniæ redditus prebet. ut non copiose modo. Sed etiam regie victum haberet. His epiphanes & ceteri cognitis qui parri antea metuebant magna cura & extricabili animos relaxarunt & ipsi quoq; spe reconciliande cum Cæsare gratie conciperunt cum etiam Bollogessus de his scripsisset ad Cæsarem. Nec enim quis feliciter agerent extra Romanum vivere paciebant imperium. Et cum Cæsar his mansuete facultatem dedisset: Romam venerunt. Patre autem ad eos ex lacedemone statim aduocato cum omni honore his haberetur ibi manserunt. ¶ Alanorum autem natio quæ quidem scite sunt iuxta flumen Tanayam & Meotidas Paludes sedes habentes (iam quodam loco memorauimus) His vero temporibus invito consilio ut terram mediam: & viciniorum prædandi causa peruaderent cum rege hyrcanorum colloquunt. Namq; his est illius transitus domini. quem rex Alexander ita fecerat ut portis ferreis clauderet. Aditu autem sibi subito vniuersi nihil suspicantibus medis incumbunt eorumq; fines populosos omnigenosq; pecorum plenos diripiebant. cum resistere nullus auderet. Nam qui regnum eius terre obtinebat pachorus metu perculsus in difficiliora loca refugit. ceteris quidem omnibus cesserat. Vix autem ab illis coniugem ac concubinas suas captas centum datis talentis redemerat. Summa ergo facultate siue pugna prædabundi: & vicq; ad Armeniam vastantes omnia præcesserunt. Eis autem rex Tyriades alias Thiridates erat. Qui cum his obitus prælia conflixisset non multum ab fuit quo viuus illa acie caperet. Procul enim quidam missio eum laqueo circumdatum tracturus erat nisi celeriter gladio rupisset laqueum: atq; ita fugisset. Illi autem pugnando multo magis efferati. terram quidem depopulati sunt: magnam vero hominum multitudinem aliam ducentes prædam ex utroq; regno. ad sua rursus domicilia redierunt.

¶ MASSADA a Flavio obsiderur.

¶ Flavius Silus (mortuo in iudea basso) & in amministrazione succedens massadam castellum fortissimum (quod siccariorum (quorum Eleazarus princeps erat) occupauerant) obsedit. Fuit enim tempus illud apud iudeos omnium malicie generum fecundissimum. Siccariorum enim primo iniquitatis auctores. quos vero Iohannes moderatores monstrauit. & Symon Gyore pessimus horum furoris emulorum fuerunt Idumei sceleratissimi. Tunc quoq; id hominum genus (qui Zelotæ dicti sunt) viguit qui ex bonorum emulatione nomen sibi imponentes omne malicie facinus imitati sunt. Sed in eos cuncta quæ natura hominis possit ferre supplicia diuina voluntate premeritis cõgesta sunt. Venit itaq; Romanorum dux contra Eleazarum & siccariorum Massadam occupantes: & ne quis fugeret eos circumdedit ibiq; nullus fons nascebat.

¶ Capitulum vigesimum secundum.

Flavius (mortuo i iudea basso) & in amministrazione succedens massadam castellum obsedit cuius princeps erat Eleazarus iudeus.

Pud iudeam vero mortuo Basio Flavius Silus in amministrazione succedit: & alibi quidam terram bello subactam videns. vnum autem adhuc rebelle superesse castellum omni quæ illis locis habebatur manu collecta aduersus id militem mouit. Nomen est autem castello massada. Princeps vero siccariorum (a quibus fuerat occupatum) erat vir spoliens Eleazarus ex origine iudei qui non paucis iudeis persuaserat (ut ante significauimus) ne professionem facerent: quoniam cæsar cyrimus in iudeam directus est. Tunc enim siccariorum vocauerunt qui Romanis obediens esse vellet. omniq; modo his quasi hostibus utebantur: idcirco plendo quidem & circumagendo eorum bona ignem vero eorum domibus iniciendo. Nihil enim eos ab alienigenis differre dicebant. Qui pugna etiam petendam iudeorum libertatem tanta ignauia prædisissent magisq; se optare si Romanis ieruitium spopondissent. Erat autem id plane accusatio alias causatio & crudelitatis atq; auaricie dicebatur obtentu manifesto autem rebus effectum est. Nam idem illi de factionis socii fuerunt. & bellum cum Romanis comuniter susceperunt. Causa autem peior illorum in eos facta est: & cum mentita eorum fidem refelleretur occasio peius tractabant eos qui nequitie suae iustis assertionibus exprobraret. Fuit enim tempus illud quodammodo apud iudeos omnium generum

D

eg. ii. v
cap. ii.

B

An. ii.
18. ca. i
F

A malicie foecudissimū vt nullū opus intermitteretur infectū ne si quis exceptādo fingere voluisset. Haberet quo magis nouum aliquid inueniret ita & priuati & cōmuniter omnes vnū erant & exuperare alius alium tam impietate q̄ proximis iniquitate certabant. Potentes quidē multitudinē male tractando multitudinem vero ad interitū potentium properando illis enim erat dominandi cupiditas his autem vni facienda bonaq; locupletū diripiendi. Primo quidem sicarii fuerunt iniquitatis in p̄prios & crudelitatis auctores nullus nec verbo indicto ad iniuriā neq; facto intemperato ad eorum exitiū quibus insidiarentur pretermisso poenitus. ¶ Verum & hos Iohannes moderatior esse demonstrauit. Non solum enim omnes interficiebat qui necessaria & pro futura suaderent tanq̄ inimicissimos eiusq; modi ciues tractans. Sed etiam patriam malis plurimis cumulauit: qualia facturus fuerat qui deum quoq; iam esset ausus impietate continere. Nam & mensa nefaria vesceretur & legitimam patriamq; exterminauerat castimoniam vt etiam sit minime mirū si mansuetudinis cōmunionē minime seruauit hominibus: qui dei pietatē furore contēpserat. ¶ Rursus igitur symon gyore quid mali nō cōmiserit? Quae liberorum corporum iniuria temperarunt: qui cum creauerant tyrannum? Quae eos amicitia quēve cognatio ad quotidianas cedes non ferociores effecit? Nāq; alienos quidē male tractare meritis nequicie opus esse arbitrabantur: clarissimam vero gloriā parere crudelitatem in familiā rissimos existimabant. ¶ Horum furoris emuli etiam Idumei fuerunt illi autem sceleratissimi peremptis pontificibus ne qua pars conseruaretur pietatis in deum totum quicquid ex ciuitatis facie supererat abscederunt: summamq; per omnia insulsiā induxerunt. In qua illud hominum genus (qui zelus appellati sunt) viguit: qui nomen factis verum probauerunt. Omne enī malicie facinus imitati sūt nullo inemulato quod ante cōmissum memoria tradidit pretermisso: quāuis nomen ex bonorū emulatione imposuissent qui eos quos lederent propter efferā sui naturam cauillādo fallebant: qui malo, tam quē maxima essent bona ducebant. Itaq; debitum vitę finem inuenerūt merita illis oibus poena dei voluntate decreta. Cuncta enim quē natura hominis possi fesse / supplicia in eos vsq; ad extremū terminum vitę congesta sunt quā varijs perempti cruciatibus pertulerunt. Verum fortasse dixerit aliquis minora eos q̄ cōmiseri perpeffos. Verum his quod iuste ea paterentur hēbat de illis autē qui in eorum crudelitatem inciderunt non est huius temporis pro merito conqueri. ¶ Rursum igitur ad eā narrationis partē redeo: vnde digressus sum. ¶ Venit enim dux romanorum contra eleazarum & (qui cū eo massadā tenebāt) sicarios exercitū ducens: & fines quidem statim oēs obtinuit: p̄sidijs ubiq; locis opportunissimis collocatis. Castellū autē muro circūdedit ne quis obfessorū fugiendi facultatem haberet: vtq; custodes persequerassent. Ipse vero castris locū occupat ad obsidionem quidē idoneum quem delegerat quā parte rupes castelli monti proximo applicabantur: ceterū difficilem ad copias vniuersum. Non solum enī cōmeatus ex longinquo & cum labore iudeorū maximo portabātq; bus hęc fuerat cura mandata: verum etiam potus aliunde in castris deducebatur: quoniam in eo loco nullus fons proximus nascebatur.

¶ Siluius massadę castelli obsidionē aggressus est maximo labore ppter castelli munitionem & sitū. Vndiq; enī obrutis atq; altis vallibus oibus animalibus inaccessibilis cinctū erat. Erat enim iter vnū quod coluber ex angustia crebrisq; flexibus capta similitudine appellatū. Hoc autē castellū prius a Ionathe pōtifice edificatū: qd herodes postea magno studio p gyrū muro cinxit & viginti septem turres & regiā inter moenia edificauit & verticē cū esset foecūdus rex culturę destinauit. Ibiq; balnearia varia erat cōstructio: magniq; in scopulis putei circa regiā & turres. Intus autē municio & alimenta quē centū annis ppter loci naturā manebant incorrupta. Inuenta insup p deci milibus virorū arma. Illud enī castellū herodes ad fugiū duplex suspicatus periculum sibi preparauit: scilicet a iudeis & maximā a cleopatraynus enī locus tantū aptus obsidioni vbi Siluius machinas iussit applicari: cui sicarii multū resisterunt: sed & murū igne capere tentauit multis intus factis facibus.

¶ Capitulum vigesimum tertium.

C

Is ante dispositis Siluius obsidionē aggressus ē maxime molis ac laboris egētē: ppter castelli munitionē. Cui natura hmoi est. Saxū gyro nō exigū & excelsum lōgitudinem vndiq; abruptis atq; altis vallibus cingit & ex insubili subterfūdo habēs scopulos: ipseq; oim sunt alaliū gressibus inaccessibilibus q̄ duobus modis idē saxū in difficilē explicat accessū alias ascēsu. Est autē vnū iter ab lacu asphaltide ad solis ortū & alterū ab occidēte facilius ambulari. Vocatur autē vnum coluber ex angustia crebrisq; flexibus capta similitudine. Quē enim prominet rupes frangitur: ac sepe in sese reuertens paulatim rursū pducitur vixq; illo itinere gradiēs promouet pedem. Namq; imitanti vestigio: necesse est pede altero niti. Est autē certa pernities. Altitudo enī rupium vtrinq; debilitat quē horrore quēuis audacissimum terrere possit. Per huiusmodi viā cū triginta stadios ascendens q̄ restat verticis est non incautū finem coacti

Tēpus oim generū malicie apud Iudeos foecundissimum. Sicarii prius indigni auctores Iohannes peior

Symon Gyore pessimus.

Idumei sceleratissimi.

Zelotē facinorosissimi q̄ sibi nomē ex bonorū emulatione imposuerunt.

Cū ita i eos suppliciorū gēia diuina voluntate pmeritis sunt congesta.

Flauius contra eleazar & sicarios occupātes massadā quos circūdedit ne quis fugeret. Ibi nullus fons.

Massadę castelli situs descriptio & municio. Valles oibus animalibus inaccessibiles.

Coluber iter.

Liber Septimus Iosephi Iudei

**Massada castel-
lū prius a Iona-
the pōtifice edi-
ficatū quod po-
stea herodes
magno studio
muro p gyrū ci-
xit. xxvij. turres
In vertice culta.
Regia edificata
Balnea.
Magni putei in
scopulis.**

**Mūlto castelli
itus & alimēta.**

**Alimēta centus
ānis ppter natu-
rā loci corrupta
Arma pro decē
milibus virorū
herodes hoc ca-
stellū sibi ad re-
fugiū paravit du-
plex piculū su-
spicans scilicet
a iudeis & regi-
na cleopatra.
Antonius statuo
amore captus
cleopatrae.
Vnus tñ locus
obsidiōi aptus.**

**Machias appli-
cari iubet.**

**Resistētia siccā-
riorum.**

**Silvius igne mu-
rū capere tenta-
uit iactis intus
multis facibus.**

sedyt habeat in summo placidiē. In hac primus quidē Ionathes pōtiffex castellū edificavit: & appel-
lauit massada. Post autē herodi regi magno studio loci fuit eius constructio. Nam & murum per omnē
eius gyrū erexit stadiorū spacio sexaginta ex candido lapide factū & per duodecim alii: laūq; octo
cubitis: & viginti septē turres quinquagenis cubitis in eo stabant ex quibus aditus mēbra: per omnē
mūrum intus edificata. Rex enim verticē q; esset fecundus omniq; planicie mollior culturę destina-
uerat vt si quando externorum alimentorum penuria contigisset: ne hac quidem laborarent qui sa-
lutem suā castello credidissent. Quin & regiam sibi edificauerat ab occidentalis partis ascensū inter
moenia quidem arcis positam vergentem aut ad septentrionem. Regie vero murus erat manus celli-
tudine ac firmissimas quatuor sexagenum cubitorum in angulis turres habebat. Mēborū autē intus
& porticum itemq; balnearum varia ac sumptuosa constructio colūnis quidem & singularibus: sacis
vndiq; substitutis parietibus autem membrisq; solida cōpage lapidum variatis. Ad singula vero habi-
tacula & sursum & circa regiam & ante turres multos magnosq; puteos i scopulis exciderat custodes
aquarū tantū molitis abundantia: quantā (qui fontibus tererentur) haberent. Fossū vero iter ex re-
gia in arcem summa ducebat quam nemo foris cernebat. Sed ne manifeste quidē viē facile suā viam
præbere hostibus poterat. Nam orientalis quidē natura est inaccessa vt supra memorauimus: occide-
ntalem vero magna in angusto posita turri perclussit quę non minore mille cubitorū spacio ab arce di-
staret: quam neq; transire posse neq; capi facile videbatur in extricabilis aut quāuis licet ambulan-
tibus fuerat fabricata. ¶ Ita quidem aduersus hostiles impetus natura simul & manu castelli cōmi-
nutum. Intus autē repositi apparatus magis & diuturnitate & opulentiā mirare. Nam & frumentum
plurimū erat conditum & quod in longū tēpus sufficere posset: vinumq; multum & oleum. Super autē
cuiusq; leguminis fructus: & palmæ coaceruatae. Cūctaq; reperit cleazama castello per dolū cū sicca-
riss occupato) natura nichilq; recens depositis deteriora: quāq; fere ex quo apparta sunt) cum exci-
ditum a romanis statum) centum annorū tempus agebatur quin etiam romani fructum reliquias i cor-
reptas offenderunt. Si quis autem causam diuturnitatis auram esse existimet non erraret: q; altitu-
dine ab omni terrena & seculēta permixtione sit mēra. ¶ Inuenta est autē omnigenū quoq; armorū
multitudo ab rege condita quę decē milibus virorū sufficerent: ferrumq; infectum necnō eris & plu-
bi materia quippe vt magnis de causis factū esse crederes apparatus. Atunt enim herodē idipsum
castellū sibi ad refugiū parauisse duplex periculum suspiciantē: vnū quidē ab iudeorum populo ne se
deposito illos qui ante fuerant reges ad principatū reducerent: alterū vero maius atq; atrocius ab regi-
na ægypti cleopatra. Hęc enī suam sententiā non celabat. Sed cum antonio sepe verba faciebat po-
stulans herodem interfici sibi autem obsecrans iudeorum regnū donari & magis quis miraret nōdū
eius imperio antonī paruisse male amorū eius mancipatum quā non dominaturam sparet. Propter
eiusmodi motus herodes condito massada: in extremū belli contra iudeos opus romanis reliquit.
¶ Nam quā foris iam omnē locum muro cinxerat dux romanorū (sicut supra diximus) ac ne quis ef-
fugeret diligentissime procurauerat incipit obsidionē: vno tamen reperto loco qui aggerem iactum
posset excipere. Nā post eam turrim quę iter ab occidente quod ad regis summūq; montem ducebat
percludebat erat quēdā eminentia saxi vastior latitudine multaq; prouecta: celsitudine autē massadæ
trecentis cubitis inferior (quā lacem alias leuiticē appellabant) Hęc igitur Silvius vt ascendit ac tenuit:
aggerē apportare iussit exercitum. Illis autem alacri animo & magna manu operantibus: solidus ad
ducētos cubitos erectus est cumulus. Verum neq; firma neq; sufficiens machinis ferēdis hęc mēsurā
videbatur. Sed super eū tribunal constructis saxi ingētibus factum est altum: itemq; latū cubitis qui-
quaginta. Erat autem alia fabrica machinarū illis assimilis (quas primo quidē vespasianus ad obsidio-
nes postea vero tytus excogitauerat) turrisq; sexagita cubitis effecta est: tota ferro cōsepta. Vnde mul-
tis ballistarū tormentorūq; iaculis romani cito eos repulerunt qui de muro pugnabant & caput exere-
re prohibuerunt. Simul autem ingēti ariete fabricato Silvius crebro murū pulsari iubet: ac vix quidē
tamen defecit aliquam eius partem interruptam. Cito autem preuenire sictarij muro intus altero cō-
stituto: qui ne machinis quidē simile aliquid pateretur. Mollis enim adhuc erat: & ipetus laxare violē-
tiam poterat. Hoc autē modo cōstructas trabes proceritate magnas: & quę sectę sunt cōtinētes compo-
suerunt. Harum autem ordines erant duo siles tantq; distantes quāturn esset muri latitudo: & inter
eos abo replebat aggeris spaciū ne vero crescente tumulo terra diffunderet: alijs transversis trabibus quas
in longitudinem posterant colligabat. Erat ergo illud quidē opus edificatio simile: sed quę cedēdo ire
rebat machinaz: ictus euasēcebat: lutoq; subsidēte strictorē fabricam faciebat. ¶ Vbi hoc Silvius
cōsideravit igni magis murū captumiri putās multas quidē ardētes militibus faces itro iacula ppe-
cepit. murus autē quippe vt magna ex parte lignis extructus ignē cito comprehendit & vltq; ad mū sui
laxitate calefactus ingēti flāma colluxit. Incipiente quidem adhuc incendio: sptrans aquila romanis

A erat horribilis. Auerens enim desuper in eos flamas abiebat & poene machinas veluti cōflagraturas iam desperauerat. Deinde flatu mutato veluti diuina puidētia excitatus auster multaque vi contra obuias eas referens muro appulsi itaque totus ardebat ex alto.

Eleazarus nullū salutis modū excogitās oēs sibi ipsi mortē iſerre hortatus eſt. Hic cum exhortatū ad ſocios habuit oſonē vt cōbuſtū vrbe ſeiſpos interficiāt magis q̄ ſeruituti rōanorū ſubiſcitur. Nichil (ingit) caſtelli inexpugnabilis natura neq; alimētōrū copia aut armorū multitudo ſine deo pdeſt ad ſalutē. Primo enī caſtellū & pecūnias exurere monet & alimēta relinquere ſola pvoluntaria mortis teſtimonio. Cui quidā cōſentiebāt alij mortē refugiētes lachrimis voluntatē ſignificabant. Quos cū vidīſſet Eleazarus formidine frangi oſonē reiterat multo repletus ſpiritu animā immortalitāte oſtendens viuere enim ait calamitas eſt & mors animabus pr̄ſtat libertatē: animę enim mortali iūctę corpori mortuę ſunt. Iudeorū itaq; aſſerit ſapiētes mortē deſideraſſe & vitā quaſi inuitos ſuſtulſiſſe. Arguit etiam romanos non virtute iudeos viciſſe & in diuerſis locis iudeorū cedes commemorat. Sed & romanorū adduci crudelitatem p̄dixitq; ab ipſis inferenda ſupplicia.

Capitulum vigefimum quartum.

Romani quidem cum deivertentur auxilio. ad caſtra latē digrediebant decreto hoſtes luce aggredi & noctevigiliis accuratores fecerūt: ne quis eorū clam ſubterfugeret. Sed neq; ipſe Eleazarus de fuga cogitavit: neq; alij cuiq; permiſſurus erat vt faceret. Videns autē murū quidē igne cōſumptū: aliū vero nullū salutis modū neq; virtutis excogitans. Sed hiſ; quę romani ſibi liberiq; ſuis & cōiugibus facturi eſſent ſi viciſſent ante oculos poſitis de oim morte cōſilium cōcepit. Idq; ex pręſentibus fortiffimū ratus: validioribus amicis locijs veſperi cōgregatis talibus eos verbis ad ſacinus inuitabat. **C**ū oim vobis decretū ſit viri fortes neq; romanis neq; alij cuiq; ſeruire niſi deo: is enim ſolus eſt verus ac iuſtus oim deus, ecce tempus adeſt q̄ factis veſtros p̄bare animos iubeat. Ne igitur ipſi nos dehoneſtemus antea quidē ſeruitutē nec ſine piculo paſſi: nunc autē cōſeruitute intollerabiles poenas āplexi viuemus ſub romanis futuri. Primi enim oim ab hiſ; deſecimus & nouiſſimi cū hiſ; gerimus bellum. Puto autem & hanc nobis adeo gratiam datū vt libere ac bñ poſſimus mori: quod alijs non euenit pręter ſpē paupertatis. Nobis autem certū eſt orto die futurū excidiū. Libera eſt autē ſtrenuę mortis cōdicio cum affectibus. Nec enim prohibere id hoſtes poſſūt qui proſecto nos optant viuos abducere: neq; nos illos itā poſſumus ſuperare pugnando. Nā fortasſe quidē ab initio ſtatim oportuit quando libertatē defendere cupientibus oia & a nobis ipſis acerbā peioraq; ab hoſtibus eueniebant de dei voluntate cōiicere: & ſcire q̄ amica ei quōdam iudeorū natio dā nata eſſet interitu. Manens enim propicius vel ſaltē leuiter nobis inſenſus nunq̄ tantorū quidē hoim perniciem neglexiſſet: ſacraſſimā veſtrem ſuam igni hoſtū excidioq; prodidiſſet. Hos autē ſcilicet ex toto genere iudeorū etiam ſoli ſperauimus ſeruata libertate ſuperare: itaq; nichil deliquiſſemus in deū nulluſq; culpę particeps fuiſſemus: qui alios quoq; docuimus. Itaq; videtis quē admodū nos vana expectaſſe redarguit: fortiore inſperatis rebus malorū neceſſitate nobis illata. Nec enim quicq̄ nobis caſtelli natura inexpugnabilis profuit ad ſalutē: ſed alimētōrū copia ſed armorum multitudinem aliſq; habentes abundantiffimū apparatus ipſo maniſeſtiſſime deo ſpem ſalutis auferēte p̄didimus. Ignis autē qui ferebatur in hoſtes: in edificatū a nobis murū non ſponte reuerſus eſt. Sed hec multo rum ira ſunt criminum quę furore capti contra gentiles auſi ſumus: pro quibus queſo nē romanis ini miſiſſimis poenas. Sed per nos ipſos deo p̄ſtemus. Iſte autem illis moderatores ſunt. morietur enim cōfuges ſiuriavacue: liberiq; ſeruitutis expertes. Poſt illos autē ipſi nobis honeſtā iuicē gratiā p̄beamus libertate ſeruata optima ſepultura: Primus tamen & pecūnias & caſtellū ignibus exuramus.

Merebunt enim romani certe ſcio: ſi neq; corpora noſtra tenuerint cōpendioq; caruerint. Alimenta ſola relinquamus: hec enī teſtimonio mortuis q̄ non poenuriavicti ſumus ſed itavt ab initio ſtatueramus mortem p̄tulimus ſeruiviti. **H**ęc dicebat eleazarus: ſed non in eundē modū p̄ſentiſi ſenſe cōgruebat ſed alij quidē ei obedire properabant & quaſi voluntate replebātur pulchrā eē mortē exiſtimātes. Quivero meliores erant coniugū ac famularū ſuarū miſericordiā vel etiā proprius quemq; apertiſſimus interitus deterrebat aliſq; aliū intuentes. contrariū voluntatis ſuę motum lachrimis designabant. **Q**uos cū vidīſſet eleazarus formidine ac magnitudine conſiſſis animis frangi p̄tuit ne etiam illos qui fortiter dicta perceperunt ſecū eſſe minarēt: ſtentes ipſi ac deplorātes ergo exhortationem non intermiſiſſeſſe erectior multoq; repletus ſpiritu clariores dei immortalitate animę orationē icipit. **M**agna q̄ vſus exclamatiōe lachrimantes attentius expectens plurimū iquit opinio nē deceptus ſum: qui putarē viros fortes pro libertate certantes bene maſſe mori q̄ viuere. Vos autem ne cui libet quidē homini quicq̄ neq; audacia neq; virtute pręſtat: qui etiam magna mala effugi, tū mortē timetis: cū oportet vos ſuper hoc neq; cunctari neq; expectare monitorem. Olim enim

Eleazarus nullū salutis modū ex cogitās oim sibi ipsi mortem iſerre hortatus eſt.

Oratio eleazar ad ſocios exhortatiua vt cōbuſtū vrbe ſeiſpos interficiāt magis q̄ ſeruituti ſubiſciant. Vide i ege. li. v. ca. penultio ita oſonē q̄ ſibi quēdā epilōgū deploratōis hie ruſalem poſita.

Nihil caſtelli in expugnabilis natura neq; alimētōrū copia neq; armorū multitudo prodeſt ſine deo ad ſalutem

Prio caſtellū & pecūnias monet exurere & alimēta reliquere ſola pvoluntarię mortis teſtimonio.

Eleazarus exhortationē reiterat miſto ſpū repletus aig imortaltatē oſtendens

Lib. et Septimus Iosephi Iudei

Viuerē hoibus
calamitas est &
mors aniabus
p̄stat libertatez.
Animē mortali
corpi iūctē mor
tue sunt.

Iudeorū sapien
tes mortē deſi
derabāt & vitā
quaſi iuſti ſuſti
nebant.

Quādo rōanorū
virtute victi ſūt
Iudei arguit ele
azarus.

De Caſarienſi
bus.

De Scitopolita
nis.

Syria iudeis ini
mica.

De cede Iudeo
rum apud da
maſcum.

Sexagita milia
i egypto occiſa.

Adduct Rōa
noꝝ crudelitātē

& a primo ſtati ſenſu nos eruditōs ſacrę ac patrię orationis maiorūq; noſtrorum factis & animis con
firmādo perſeuerabāt quod viuerē hoibus eſt nō mori calamitas. Nā mors quidē libertatē aīabus p̄
ſtat ad propriū purūq; locū eas dimittit accedere ab oī clade futuras ſinactas. Donec autē corpe mor
tali iunctę ſunt vnaq; malis eius implentur (quod & veriſſimile dicitur) mortuę ſunt. Diuina enim cum
mortali ſocietas turpis eſt. Multū quidē poteſt anima etiam iuncta cum corpore. Inſtrumentū enī ſu
um facit latenter id mouens & vltra mortālē naturā geſtis producens. Verūtamē cum pōdere quo
in terrā detrahatur quodq; ab ea pendet abſoluta propriū locum receperit: tūc beatā & vīdīq; libe
ram participat fortitudinē: & humanis oculis vt ipſe deus inuiſibilis manens. Nec enim cū eſt in cor
pore conſpicitur nam & accedit occulte neq; rurius cū recedit videtur. Vītam quidē habens incorru
ptam Ipſam naturam corpori autē cauſam p̄bens mutationis. Nam quod anima tetigerit hoc vīta
atq; vīget. Vnde vero digreſſum fuerit hoc marcidū mori: tantū immortalitatis ei ſuperat huius oratio
nis argumentū vobis ſit certiffimū. Somnus in quo animę in ſe collectę nuſq; eas corpore diſtrahente
ſocundiſſimam agunt quietem. Cum deo vero p̄ cognatiōe degentes vbiq; aſſont ac multa futura p̄
dicunt. Cur igitur mortē timere conueniat qui ſoni diſſigimus requiem: & quem admodum nō ſit a
mentiſſimum breuitate vitę ſequentis ſibi met inuidere perpetuā (Oportebat quidē nos domeſtica
ſtitutione meditatoꝝ: alijs exemplo eſſe p̄opte volūtatis ad mortem. Nā ſi ab alienigenis etiam rei ſu
des petenda ſit in dorū videamus ſapientes: qui philoſophiam proſequentur. Iſti enim cum ſint vīri bo
nē vitę quidē tempus veluti quoddā neceſſarium naturę munus inuiti ſuſtinent: properant autē hoīes
corporibus ſoluere: nulloq; vrgente neq; exagitante malo propter immortalis conuerſationis deſide
rium alijs quidem p̄dicunt ſe eſſe abituros. Nec eſt qui prohibebat quiſq; ſed omēs eos fortunatiſſi
mos appellantes ad familiares quiſq; ſuos litteras mittunt: ita certam veramq; animis eſſe inter ſe cō
ſuetudinē crediderunt. Alij autem cum mandata perceperint igni traditi corporibus & vt imaculata
puraq; anima ſecernatur: paulatim moriuntur. Facilius enim ad mortē illos amiſſiſſimi proſecuntur:
quam ceterorum hoīm quiſq; ſuos cūes in lōginquam peregrinationē ituros. Et ſe quidem ipſos de
ſient: illos autem beatos dicūt q̄ immortalitatis ordmē iam recipiāt. Nō ergo nos pudebit ſi deteritis.
Indis ſapiamus: propiaq; ignauia leges patrias (quę oībus hoībus emulandę vident) inhoneſte de
ſpiciamus. Quamq; & ſi contrario nos a principio inſtituiſſet eruditio q̄ ſummū bonum eſt hoībus
viuerē: mori autē calamitas: attamen tempus nos adhortatur eā bono animo & facile tolerare dei vo
luntate & neceſſario morituros. Olīm enim (quantum apparet) contra omne Iudeorum genus hoc de
cretum deus poſuit vt vita cāreremus: qui non ea eramus (quemadmodū oportebat) vīui. Nec auſum
enim vobis metipſis aſcribite: neve romanis gratificamini q̄ nos eorum bellū omnes abſumpſerit.
Non enim viribus illorum hęc acciderunt: ſed cauſa fortior veniens illis p̄ſtitit: vt vinceret viderent.
Quibus enim armis romanorum perēpti ſunt qui cēſaream incolebant iudei? Ac ne deſecturos qui
dem ab illis dum diem ſeptimum celebrarent. aggregiſſa cēſarienſium multitudo neq; magnus referē
tes cum coniugibus ac liberis maſtauerunt nec vel ipſos erubere romanos qui non tantum mō ho
ſtes quia deſeceramus putabant. Sed dicet aliquis cēſarienſibus ſemp cum ſuę ciuitatis iudeis fuiſſe
diſcordiam tempuſq; nactos vetus odium exſaturalle alias exuperalle? Quid ergo de ſcito politantis
dicemus? Nobis cum enim illi propter gręcos bellum gerere auſi ſunt ac non cum propinquis noſtris
romanos viciſci. Multū igitur his fides illorum ac beniuolentia profuit. An non ab ipſis cum totis fa
milij acerbiſſime trucidati ſunt? An pro auxilijs eis gratias reddidere? Nā quę illos a nobis pati pro
hibuerunt hęc paſſi ſunt velut ea ipſi cōmittere voluiſſent. Longum ſit nunc ſive ſi ſeparatim de ſingu
lis dicere. Hoſtis epīm q̄ ſyrię ciuitatum nulla eſt quę non Iudeos apud ſe habentes occiderit nobis
quam romanis inimicos vbi etiam damaſcenī cum ne cauſam quidem probabilem fingere potuiſſent
ciuitatem ſuā cede nefaria repleuerunt: decem & octo milibus iudeorum cū cōiugibus ac familijs tu
gularis. Eorum autē multitudinē plagis in egypto perēptorum ſexaginta milium numerum audiebamus
excedere. Illi qdē fortalle in aliena terra cum nullū inueniſſent hoſtibus aduerſariū ita ſūt mortui om
nibus aut qui domi cum romanis bellum ſuſcipere nihil aderat. eorūq; ſpem totam poſſent p̄bere
victorię. Arma enim & muri & caſtellorū inexpugnabiles fabricę atq; interriti ſpiritus ad pericula
pro libertate ſubeunda: cunctos ab defectionem reddidit firmiores. Sed hęc cum ad paucū tempus
ſuffeciſſent ſpemq; ſuſtuliſſent: maiorū malorum exitirē principium. Omnia enim capta ſunt oīaq;
hoſtibus ſuccubuerunt: velut illorum nobiliſſis cauſa victorię non ad eorū ſalutem a quibus inſtru
cta fuerant appaſa ſint. Et in p̄lio quidē mortuos fortunatos exiſtimari oportet repugnantes eſſi
& libertate nō prodita perierunt. Forū vero multitudinis qui a romanis ſubiugati ſunt quis non mi
ſereatur? Quis ve non anteq̄ illa patiat mori properet? Quorū alij tortiſſimq; igne q̄ verberibus ex
cruati obierunt alias pederunt. Alij ſcrociciſſimis beſtijs ad ſecundum eorū cibum vīui ſeruati ſunt. Il

Alorum quidem miserrimi habendi sunt quia adhuc viuunt qui sepe mortē optantes non accipiūt. Vbi est autem illa magna ciuitas? Aut vbi quē totius gētis iudeę metropolis fuit? Tantis quidē murorum septis munitissima totvērō ante muros castellis turriūq; obiectis moenibus tota belliq; apparatū vix capiens tot aut virorū possidens pro se dimicantiū multitudinem: quid nobis facta est? Quē deū incolā habere credebatur radicitus ex fundamentis erepta est: solaq; monumenta eius restant eorū q; res ad turpissimā pudoris iniuriā ab hostibus reſeruātę. Hęc secum reputans quīsq; nostrū aspicerē solē durabit: etiā si viuere sine periculo possit. Quis inimicus adeo patrię? quis tam ibellis aut p̄cus animę: vt cum non peniteat hucusq; vixisse? Atq; vt tinā oēs fuissetis mortui: priusq; illam sacrā ciuitatem hostiū manibus videremus excidi priusq; templū sanctū tanta impietate funditus erui. Sed quoniā spes non sit enua nos illexit quasi forte poterimus pro ea hostes viciſci nunc aut euānui. Hac solos in necessitate dereliquit. Mori bene properemus nostri metipsi misereamur & coniugū liberorūq; dū nobis licet) a nobis ipsis misericordiā capere. Ad mortē namq; ipsi nati sumus & ex nobis genuimus eamq; fugere ne fortunatissimi quidē possunt. Iniuriā vero ac seruitus est videre coniuges ad turpitudinē duci cum liberis. Non est malum hominibus ex naturę necessitate profectum. Sed hęc sua timiditate proferunt: qui ante mori cū licuit noluerunt. Nos aut multum froxi fortitudine a romanis defecimus: & postremo nunc illis ad salutē nos hortantibus non paruimus. Cui igitur non est eorum iracundia manifesta: si nos viuos subjugare potuerint? Miserandi quidē adolēscētes erunt: quorum vires corporis ad multos sufficiunt cruciatus. Miserandi etiam profectiones: quorū eras clades ferre nō poterit. Videbit alius coniugē aduci alius manibus reuinctis vocē filij patrem implorantis exaudiet. Sed dum liberi sunt & gladios habent: pulchrū ministeriū nobis prębeant. Expertes seruitutis hostiū moriamur liberi: cū filiis & coniugibus vita decedamus. Hęc nobis leges precipiunt hęc nos cōiuges & filij deprecantur eorum necessitatē deus misit. His contraria romanivolunt: & ne q̄s nostrū ante excidiū pereat timent. Festinemus igitur eis properata potiendi nostrivoluntate: stuporem mētis amministrationemq; si audacię relinquare.

Lamentatio hic
rusalem.

Ad mortē nati
sumus.

Predicia suppli
cia a Rōanis ini
ferenda.

Cludei itaq; Eleazari orōne accensi seipsos interfecerūt: festinantes vt hostis pueniretur. Vniuersaq; bona concremāt. Sorteq; decē oīm p̄cussoribus electis oēs parato animo se mactādos prębāt. Et oībus occisis illis decē sortis legē in sua morte statuerūt. Sic deniq; oībus occisis vnus nouissimus circūspecta multitudine mortuorū ne q̄s forte supesset vbi oēs perēptos cognouit regia incēsa gladio trāssigēs occubuit. Latuerūt tñ duę mulieres altera Eleazari cognata cū quiq; pueris in cuniculis aque oībus alijs pemptis qui erāt cū mulieribus & puulis nō gēti & sexagita nūero decima quita ap̄t̄lis. Rōani vero mane scalis muros aggredietes neminē hostiū iuenerūt. sed mulieres arietis ictu pulſę ex cloacis extierūt rē vt erat indicantes mirantibus Rōanis mortis contēptū. Et pacto excidio Siluius cū exercitu recedit in cēsareā. Totaq; sic Iudea bello subuersa est. Quidā aut iudeorū trāsfuge in Alexandria libertatē defendere conati sūt. Iudeiq; aduersis sicarios Rōanis satisfaciētes ipetū faciētes sexcentos statim corperūt & alij redacti sūt. Quorū maxia fuit duricia oībus ammiranda nullo enī tormētōrū genere (vt Cēsareā dominū appellaret) cogi potuerūt. Maxime vero puerorū nec eorū quīsq; vt dominiū cēsare nōminare cōmotus est.

Capitulū vigesimū sextum.

Dhuc cum orare cupientē omnes interpellabant & effrenato quodam impetu pleni ad opus incitabant. Ac veluti clarius exagitati alius aliū capere cupiebat: hoc spēclimen esse fortitudinis rectiq; consiliū existimātes ne quis extremus remanere videretur. Tanti eos ad cōiugum & filiorū & proprię cedis amor inuasit. Sed nec id qd aliquis putauerit cum facinus accederet obtusi sunt verum eam seruauere sententiā quam cum dicta perciperent habuerunt. Proprium quidem earumq; affectum retinentibus cunctis rationi vero cedētib; quia iam optime filijs consultissent. Simul enim vale vxoribus cum amplexu dicebant ac liberos gremijs captos extremū lachrimantes osculabantur. Et simul quidē manibus alienis iussa peragētib; volētes eos cōfidebāt malorū quę subditi hostibus passiuri fuerant cogitationē habentes pro solacio necessitatis ad cedem. Deniq; nemo hac audacia minor inuentus est. Cunctos autem coniunctissimos transfixerunt. Miseri quibus id nemo se fuit: quibus filios atq; vxores occidere malorū omnium videbatur esse leuissimū. Igitur neq; horum iam factorum dolorem tolerantes & interfectos seipsum existimantes si vel breuissimū ei tempus superuiderent: cō quidē vniuersis bonis in vnū cōgestis ignē iusciunt. Sorte vero ex numero suo decē electis omnium percussoribus cum vniuersi etiā propter coniuges ac liberos prostratos compositi eosq; complexi manibus cum communicassent parato animū se mactādos prębebant infelicitissimū illud exhibentibus ministeriū. Isti aut intrepide cunctis occisis eandē sortis legem in sua quoq; mor-

Vniuersa bona
concremant.

eg. II. v.
ca. 5.

C

Liber Septimus Iosephi Iudei

Oibus occisis vnus nouissimus circumspexit multitudinem mortuorum: vbico gnouit oēs perēptos iēnsa regia gladio transigēs occubuit. Hic ægēssippus historiam finit. Rōani mae muros scalis aggre diētes nemunē hostiū iuenerūt s; mulieres arietis ictu pulse ex cloacis exierūt remyt erat indicant.

Quidā iudeos i Alexādrīa ēgypti transfugē libertatē conabātur defendere.

Iudei aggrēssi multo ipetu sicarios sexcētos statim coepit. &c

Puerorū maxia pertinacia.

Lupus tūc Alexandriæ rector oia cæsari indicat cui tēplū iudeorū precepit destruere.

te statuerunt vt cui contigisset nouē peremptis superesse semet super eos occideret. Ita oēs sibi cōfidebant: q; neq; in audendo neq; in sustinendo facinore prestaret alius alij. Et ad extremū ceteri qui dē se neci supposuerunt. Vnus vero atq; nouissimus criminū circūspecta multitudine mortuorum ne quis forte in multa cede supeffet qui suę manus egeret: vbi cognouit oēs peremptos ignē imittit regię vehemētī vero manu toto per se trāsacto gladio iuxta suos affectus occubuit. Et tili qdē perierūt nulla credentes animam ex nūero suo romanis subditā reliquisse.

¶ Latuit autē vna mulier senior alia quēdā eleazari cognata plurimum sapientia doctrinaq; mulieribus prestans & quinq; pueri per cūniculos qui aquam sub terra potui dicebant abditi cū alij cedibus occupatas mentes haberent qui erant nongenti nūero & sexaginta cū mulieribus simul ac pueris. Hęc aut calamitas acta est aprilis mensis quidodecimo die. ¶ Romani autē adhuc pugnā expectantes mane desistant & ab aggeribus scalarū pontibus iunctis muros aggrediebantur. Cum vero hostiū cernerēt neminē: sed vndiq; veritū acerbam solitudinem ignemq; intus atq; silentium quid factū esset cōiicere non poterant & ad extremum velut impellentes ictū arietis vylulatum si quidā forte prouocarent dederāt. Clamorē autem sensere mulieres & ex cloacis emerse factū romanis vt erat indicarunt altera earū quemadmodū dīcta vel gesta fuissent oia manifeste narrāte nō tamen romani facile verbis abducebātur aui magnitudinem verisimilē non credentes. Ignem vero extinguere conati sunt: perq; hanc viā scātates cito in regiam peruenerunt. Conspēctaq; multitudine mortuorū non vt in hostibus ganiſi sunt: sed cōsiliū fortitudinē & obstinatū in tanto numero rebus ipsis contēptum mortis ammirabantur.

¶ Huiusmodi autem pēraeto excidio: in castello quidem pērsidiū dux reliquit: ipse vero cum exercitu cēsareā profectus est. Nec enim quisq; in illis regionibus super erat hostium: sed iam tota iudea belli fuerat iōgin quitate subuerſa multisq; suorū etiā procul incolentibus sensim pturbationis ac periculū exhibuerat.

¶ Nā & circa alexandriā ēgypti ciuitatē postea contigit multos iudeorū pīre. His enī qui exactione siccariorū illic effugere potuerunt: nō satis erat saluos esse. Verū & illic nouas res conabātur vt libertatem defenderent: & romanos quosē nihil se meliores putarent: deum vero solū dominū dicerent. Cū autem quidam his iudeorū non ignobiles aduersarentur illos quidē mactauere alios vero instabant ad defensionē eos rogantes. Eorū autem videntes confidentiā principes seniorum: iam cohibere tutum sibi non esse arbitrabantur: sed congregatis omnibus in concionē iudeis siccariorū temeritatem publicabant illos omnium malorum causam esse demonstrantes & nunc aiebant eos q; nec si fugissent certam spem salutis habere viderentur. A romanis enim cognitis statim esse perituros proprias calamitates explere. Ipsi autem qui nullius fuissent eorū delicti participes: cauendū esse ab eorū exitio. Et multitudinē precabantur vt illorū causa romanis ipsorū traditione satisfacerent. His dictis pērspecta periculi magnitudine paruērūt: multoq; impetu siccarios aggrēssi corrupuerūt. Quorū secēti quidem statim capti sunt. Qui vero in ēgyptum oc thebas (quę in illo tractu erant) elapsi sunt non multo post cōp̄henſi redacti sunt. Quorum non est qui duriciam (siue confidentia siue p̄tinaciā uoluntatis dicenda sit) non obſtupeſcat. Omni enim genere tormentorū & vexatione corporū in eos ex cogitata ob hoc vnum tantūmodo vt cēsarem dominum faterentur nemo cessit neq; dicere velle vilius est sed omnes ille necessitates validiorem sententiā conseruauerunt tanq; brutis corporibus non animis: etiam cruciatus ignēq; susceperent. Maxime vero p̄lerorū etas miraculo spectantium fuit. Nec enim vel eorum quisq; comotus est vt dominum cēsarem nominaret: vsq; adeo corporū infirmitatem vis audacię superabat.

¶ Lupus Alexandrię rector inquietū iudeorū circa res nouas imperatori retulit. qui veritus ne inuā rursus cōgregarentur. templū iudeorū precepit destruere. Onias enī symonis filius vnus ex pōtificibus concedente ptholomeo prope Nemphi dissimile vero hierosolimitano sed turri similem edificauit. Ornatus quoq; tēpli p̄ter candelabrū similis erat. Hic enim Onias nō bonā uoluntate templū hoc cōstruxit: sed hierosolimitanorū odio qd ante nongētis septuaginta annis Esayas propheta p̄dix erat. Lupus itaq; ablatis quibuscūq; donariis templū clausit quo mortuo paulinus etas successor nichil in eo reliquit nec diuini cultus p̄nſity estigium. Tēpus aut vsq; ad templū clausū a conditione fluxerāt anni trecenti quinquaginta tres.

¶ Capitulum vigesimum sextum.

Vpus tunc alexandriā rector administrabat: & de hoc motu ad cēsareū velociter retulit. Ille autem inquietum iudeorū circa res nouas studiū esse cauendum existimans: ac uentis ne inuā rursus cōgregarentur & quosdā sibi adiungāt: precipit lupo vt templū iudeorū (quod esset apud onyo alias thānis) quę sic appellatur (ciuitatē) destrueret. Hęc autem tem est in ēgypto: quę & ob hanc causā coli coepit & nomen accepit. ¶ Onias (symonis filius vnus ex pōtificibus ex hierosolimis fugiens) antiocho rege syrię cum iudeis bellum gerente alexandriam venit & a ptholomeo susceptus humanissime: propterea q; antiocho erat inimicus ait legentē iudeorū

D

eg. li. v. cap. 55

E

R

An. l. 3 c. 2. su. li. 1. c. 1.

A eius auxilio sociaturum, si dictis suis obtemperasset. Cum autem rex ea (quæ posset fieri) promississet rogauit ut in aliqua ægypti parte templum sibi edificare permitteret & more patrio deum colere. Ita enim et Antiochum magis odium iudeis (qui templum apud hierosolimam vastauerunt) ipsique benivolentiores fore hos multo: ad eos regionis diligentia colligen- Jos. Paruit his ptholomeus cuius locum dedit centum & octoginta stadiis memphi distantem. Heliopolitani autem ille tractus dicitur. Vbi templum fabricato onyas templi quidem dissimile ab eo quod est hierosolymitanum autem simile instruxit ingentibus saxis sexaginta cubitis erectam. Aræ autem fabricam secundum patriam imitatus est & donariis similiter exornauit: præter candelabri confectionem Candelabra enim non fecit sed infor- matu autem lignum tanquam iubar in luce radiente de aurea cathena suspensum. Totum vero circa templi spatium fructu latere circumdedit faxeas portas habente. Concessit autem rex etiam multa agrum modum ac pecunie redditus ut sacerdotibus esset copia ad multa quæ dei cultus desideraret. ¶ Non tantum hæc onyas sana voluntate faciebat, sed erat ei consilio cum iudeis apud hierosolimam degentibus propter fugæ memoriam iracundiâ. Et hoc templo edificato arbitrabatur ad id se omnem ab hierosolimis multitudinem reuocaturum. Fuerat autem olim quædam prædictio annis nongentis septuaginta Isayas quæ prædixerat huius templi futura in ægypto ab iudeo viro constructionem: Templum quidem ita fuerat edificatum. ¶ Lupus autem rector alexandriæ susceptis literis imperatoris (cum ad templum venisset) nonnullis ablatis donariis templum claudit. Postmodum lupo mortuo polinus (qui eius potestate successit) neque donariorum quicquam reliquit (vehementer enim sacerdotibus interminatus est nisi oia per- lisset) neque religionis causa ad templum accedere cupientes admisit. sed clausis foribus ita prorsus inaccessum fecit ut ne vestigium quidem diuini cultus in eo loco resideret. Tempus autem fluxerat clusum templum ex quo fuerat conditum anni trecenti quinquaginta tres.

B ¶ Ionathes ex iudeis vir nequissimus imperitorum multis sibi socians perduxit in solitudinem quæ cyrenensium iudeorum prestantiores catulo prefecto accusant qui missis militibus facile eos comprehendit inermes & multis eorum occisi fugit ionathes: sed questus adducit ad catulum. Qui catulo impleta præbens occasionem iudeorum locupletissimos falso consilij auctores fuisse accusat. Unde catulus impiissimus alexandrum (quæ diu odio habuerat) cum uxore occidit: deinde tria milia virorum (qui diuites erant) trucidauit. Catulus quoque ut eius lateret iniusticia accusationem etiam contra probatissimos iudeorum apud alexandriam & Romæ degentium quorum iosephus qui hæc scripsit vnus erat per ionathem confixit vespasianus vero veritatem suspicatus illos Tyti studio liberauit & ionathem prius verberatum viuum fecit cremari Catulus autem propter iniusticiam terribiliter morbo vexatus intestinis exhaustis mortuus est.

Capitulum vigesimum septimum

Vdacia vero siccariorum veluti morbus quidem etiam ea (quæ circa cyrenem erant) oppida contigerat. Elapsus enim ad eos ionathes homo nequissimus & arte gynesciarum alias textor non paucis ipitorum ut se attenderet persuasit perduxitque in solitudines cum signa & umbrarum ymagines se polliceret ostendere. Et alios quod hæc agendo atque fallendo latebat dignitate vero prestantes cyrenensium iudeorum apparui etus & perfectionem pentapolitane libere rectori catulo pronuntiât. Ille autem equitibus ac pedibus missis inermes facile comprehendit & magna quidem pars manibus interit. Nonnulli autem viui capti ad catulum perducti sunt. auctor vero consilij ionathes quidem potuit effugere: multum vero ac diligenter per omnes regiones questus incidit adductusque ad catulum sibi quod moram perne moliebat. Catulus autem iniquitatis præbuit occasionem. Nam ipse quidem locupletissimos iudeorum falso insinuas auctores sibi huius consilij fuisse dicebat. Catulus autem criminationes alacri animo suscipiebat reque delatam multum de cumulabat tragicis etiam verbis exaggerans ut & ipse quoddam bellum iudaicum patrasse videretur. Quodque hoc atrocius est præter credendi facilitatem etiam ductor alias doctor erat calumniandi siccariorum. Denique cum iussisset iudeorum aliquem alexandrum nominare (cui iam dudum insensum odium publicauerat) etiam uxore eius Benicie alias Beronice criminationibus implicata hos quidem priores occidit: deinde omnes pecuniarum copias eximios tria simul virorum milia trucidauit & hæc, secures facere arbitrabatur quod eorum patrimonia redditibus cæsarum sociebat. ¶ Nec vero vel alibi degentium quicquam iudeorum eius iniusticiam confutaret etiam longius mendacium propagauit. Ad ionathem nonnullisq; aliis qui cum eo comprehensi fuerant persuadet nouarum rerum accusationem viris inferre probatissimos iudeorum: apud alexandriam & Romæ degentium. Horum autem qui per insidias accusati sunt vnus erat iosephus (qui hæc scripsit) Non tamen catulo factio ita (ut sperauerat) accessit. Nam romam quidem venit ionathem ceterosque victos adducens. Finemque arbitrabatur esse questionis apud se ac per illi confutata calumnia. vespasianus autem rem suspicatus veritatem inquirebat cognitione non fure accusationem hominibus illatam. Illos quidem tyti studio criminibus soluit merita vero poenam in ionathem

Onyas ptholomeo obcedente templum ppe. Mē. phiz edificatum: dissimile huiusmodi: solima. & tantum similitudinem. Onyas nō hōi voluntate templum: cōstruxit sed hierosolimitanorum

Lupus ablatisq; bulis donariis templum claudit quo mor. paulinus eius successit: nihil in eo reliquit: nec diuini cultus penam sit vestigiū

Ionathes ex iudeis vir nequissimus multos imperitorum sibi socians perduxit in solitudines &c.

Ionathes (catula iniquitatis præbuit occasionem) iudeorum locupletissimos falso consilij auctores accusat. &c.

Catulus accusationem etiam contra probatissimos iudeorum (quorum iosephus vnus fuit) ut eius iniusticia lateret per ionathem confixit

Liber Septimus Iosephi Iudei

ionathes verberatus viuis co-
buria.

Catulis ob in-
ficiat templiter
modovicius &
itefinis exhan-
sis mortuus est
Conclusio opis
& veritatis testi-
monium

statuit. Prius enim verberatus viuis exustus est. Catulo autem tunc quidem propter leuitatem pin-
cipum obigit ne quid amplius reprehensionis experiretur. Non multo autem post multiplici morbo
& insanabili correptus acerbissime liberatus est. Non corporis tantum sustinens cruciatu sed erat ei
maior animi morbus & gravior. Terroribus enim expauescebat, & crebro videbat sibi insidentes ymbra-
eorum (quos peremerat) & clamitabat cumque se tenere non posset exiliebat stratis tanquam tormentis sibi
& flammis adhibitis. Hoc autem semper multum proficiente malo exitusque defluentibus ac intestinis
exaustis ita est mortuus nulla re alia magis diuine factus indicium: quam quod nequissimos viciscatur.
¶ Hic nobis finis est hystorie quam promissimus nos cum omni veritate tradituros: cognoscere cupientibus
quemadmodum hoc bellum a romanis ita gestum est cum iudeis. Et qualiter quidem sit expositum
lecturis ut dicant relinquantur. De veritate autem confidenter dicere non pigebit quod eam sola per om-
nia (quae scripsi) habuerim coniecturam.

FINIS.

¶ Exaratum habes (lector optime) flauium Iosephum hystoricum illustris-
simum de bello iudaico per venerabilem Rufinum presbyterum de greco in
latinum traductum. Antehac quidem mendose impressum: ac infinitis ferre
locis deprauatum. Nunc vero per gratissimum atque profundissimum theologie
doctorem: nec non professorem magistrum Robertum Goulet non sine mul-
ta lucubratione ingentique labore in statum suum pristinum restitutus: excul-
tus & ubique emendatus. adiectis singulorum capitum copendiosis argu-
mentis cum annotatiunculis per quae utilitibus in margine collocatis: nec non
cum concordantijs ad libros eiusdem de Antiquitatibus & ad Aegessippi
christianum de excidio hierosolimitano.

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Une ou plusieurs pages sont omises
ici volontairement.

¶ In presentis compendii commen-
dationē Iohannis de Gouy Morinensis Epigramma.

¶Tempora quisquis amat longi discretus æui
Noscere, vel fluxos rursus habere dies:
Aut veterum quænam fuerit prosapia Regum
Sceptraq; quot soles regia quisq; tulit:
Quas aquilo: quas eurus habet: quas cyrthus vrbes
Quasq; feras tumidis irrigat auster aquis:
Hęc lege succincti (moneo) compendia libri:
Splendidâ quę terſo pollice gesta notant
Aetatum cernes discrimina multaq; vitę
Signa: dabunt mores dexteritaſq; patrum,
Regnorum siquidem casus regumq; propago
Premia longeuę prosperitatis alunt.
Ficta nec hic vani pingunt mendacia fuci,
At solum: quicquid littera vera: docet.
Multa igitur noster tollatur laude Robertus,
Peruigili cuius munere tanta patent.
Nam quęcunq; tenent prolixa volumina longo
Contextu: paucis conferet iste liber.
Talia quid præstat/ studij constantia sensus
In tenebris perniox assiduusq; labor.
Singula foelici genuit quę neustria fato
Paladis vt largas multiplicaret opes.

¶ FINIS LAVS DEO.

Habes candide lector præclara Iosephi iudei historici opera

vberrime: a profundissimo Theologię professore sic vt præmissum est elaborata
opera & impensis Francisci Regnault & Iohānis Petit Librarijs Impressa: &
ab innumeris erroribus quibus antea scatebant terſa atq; castigata: ne sis
ergo ingratus præces altissimo fundito pro eo qui prædicta opera
ad communem hominum vtilitatem: non sine magnis vigi-
lijs & accurato labore excoluit: ac ipsos bibliopolas qui
in hoc opere magnos fecerūt impēſas liberali
emprioe subleuato qđ si feceris michi cre-
de magis tibi pderit hic liber in Biblio-
teca q̄ nūmus in archa. Vale impres-
sum Parrhiſſ. Anno Dñi. M. quin-
gentesimo decimonono:
penultima
Maij.